

ספר
לשם שבנו ואחלמה

אשר יכלכל בתוכו חלקי הדרושים וחלקי הביאורים.

וכאן הוא חלק אחד מהדרושים

הנקרא בשם ספר הדע"ה

הוא דרושי עולם התוהו

והוא כולל ג"כ ב' חלקים חלק ראשון וחלק שני.

אשר חנני הקב"ה מאוצר גדול של מתנת חנם כדכתיב וחנותי את
אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם. וחנן גם אותי בכל זה ברב
טובו וחסדו ית"ש. ויסוד הספר ותכונתו הוא מבואר לקמן בשער
השני ובפרט במאמר הכללי אשר בתחילתו. והוא ספר הדע"ה
אשר הזכרתיו כמה פעמים בספר הקדמות ושערים. שהוצאתיו
לאור תהלית"ש בשנת תרס"ט. אנכי אדם להבל דמה בריה קלה
נמוכה ושפלה אנוש אנוש תולעת ולא איש

שלמה בן לא"א מו"ר חיים הייקיל זללה"ה

כל הזכויות שמורות
להשיג הספר ובכל עניני הספר
יהושע ליפשיץ
רח' בית וגן 19
ירושלים עיה"ק
02-641-2336

ספר
לשם שבו ואחלמה

אשר יכלכל בתוכו חלקי הדרושים וחלקי הביאורים.

וכאן הוא חלק אחד מהדרושים

הנקרא בשם ספר הדע"ה

הוא דרושי עולם התוהו

חלק ראשון

פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים.

זה השער ליהוה צדיקים יבואו בו:

שלמה בן לא"א מו"ר חיים חייקיל זללה"ה

פיעטרקוב

יוצא כעת לאור במהדורה חדשה בה תוקנו שגיאות רבות, ובתוספת מקורות,

הערות והארות,

על ידי

יהושע ליפשיץ

מחבר הספרים

מאיר הפתח על פתחי שערים לג"ר יצחק אייזיק חבר,

מאיר הספרא על ביאור הגר"א על ספרא דצניעותא,

מאיר האידרא על אד"ר ואד"ו,

מאיר הלשם על לשם שבו ואחלמה הקדו"ש

מאיר העץ על עץ חיים

מאיר הנפש על נפש החיים

ומאיר תפילה

זאת נדבת

לז"נ גברא יקירא ירא וחרד לדבר ה'
תלמיד חכם ובעל יוחסין גדול עניו במידות

וחסיד במעשיו

הרב שלמה קלונימוס ב"ר

שאול אלחנן בכרך ע"ה

נפטר ח' לחדש אייר תש"ח

Yeshiva ישיבת
שב שמעתתא *Shav Shematata*

Rabbi M. Shapira
Dean

הרב מ. שפירא
ראש הישיבה

בִּסְבָּר ירושלים ה' ניסן תשל"ח

כלי כזה אפקיז שבתו של אבירך בן אבי ובן מורה חסיד אפקט ה' ככה הקצאון ה' יהאוד אפקטילי שליטא אטרי נטאו אבו אפקידה אז האלא כה אמאפה שמאיק חזסוק התק התן שבמורה ומק"ה ה' ביבזו הצלית ומלה חיל התאמוצו ומצא ח"ן וברי הוציא זאנו אג סקי "קמתי לדריים" זאמן הקיזא חבד צ"ח זש הודנו אמקילוג הוציא שפיה מקאנה אלוט"ה ודוגה ככב דיגיידטו אדטכ אג הסקיא צצקידוגא דה הקיזא בהאולוג והדנוג שפן אמטייל שיש בו אמאט אפקיסה של שפיה דיטקולוג הדיברים ודוצב יבזו נטו"ה אהאיה וכהאיה דאצנוג הק"ה וכהאיקים אכדי הא"ה צ"ה כמאט שכאיה נכיה בהחילוג גבולא וכהב נטון וכוזא יולונו הדיברים אמקפיה ה' הטרוצים אצוג סוכה של מורה ונאאיש אמצא קמתי

בפוז ובדורה אדמאי מורה היגדים אקלוה צפולות
ובצ"ה זכאג (פלאוג כ"א צאנו אמצוס ויקרד ומא צאנו"גא
(תקצ' אג')

אעלה לסיכום

הרב יחיאל מיכל זילבר
פנים מאירות 12 ירושלים
טל: 02-5372252

בס"ד

מכתב ברכה

חנני לחוקיר ולהכיר האי צורבא דרבנן הרה"ג ר' יהושע לפשיץ שליט"א העוסק זה כמה בהוצאה מחדש של ספרים העוסקים בחכמת האמת, ובכשרונותיו הברוכים וחריצותו המופלגת עלה בידו להעיר הערות חשובות ונכבדות להבנת דבריהם העומדים ברומו של עולם, בהבאת דבריהם ממקומות אחרים בהם הוסיפו ביאור, ונוכחתי לדעת התועלת הנפלאה בהשוואת דבריהם, בגדר "דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר" כדברי הירושלמי מסי' ר"ה,

ועתה באתי לעודד פעליו המבורכים בדרך די חילו ופועל ידיו תרצה שלא תצא ח"ו תקלה בהבנת יסודי האמת, ונזכה שיתקלס עילאה ית' ישוטטו הרבים ותרבה הדעת להתקרב אל די

הכו"ח בחיל וברעדה

הנה זה הגיע אלי הרב הגאון מופלא ומופלג בנגלה ובנסתר וכו' מוה"ר יהושע ליפשיץ שליט"א שעוסק בהוצאת ספרים בחכמת הקבלה מגדולי ומצוקי ארץ. וכבר הדפס מחדש ספר פתחי שערים להגה"ק המקובל האלקי ר' אייזיק חבר זצוק"ל עם הערות יקרות. ועומד כעת להדפיס ספרי זקני הגה"ק המקובל האלקי ר' שלמה אלישוב זיע"א בעל הלשם וכבר ידוע דברי הגר"א הובא בס' אבן שלמה שעיקר הגאולה תליא בלימוד הקבלה.

ועומד להדפיס זה עם תיקונים והערות מאירות והנני בזה לברכו שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה וללמוד וללמד מתוך הרחבת הדעת.

החותם בברכה

משה אלישיב בן לאאמו"ר מרן

רשכבה"ג הגר"ש הכ"מ

הנני מצטרף להדברים האמורים לעיל

אברהם בן מרן הגר"ש הכ"מ אלישיב

הנני מצטרף להנ"ל בנימין אלישיב

ג"א מצטרף חיים קנייבסקי

כ"ה סיון תשע"ג

הנה זה הגיע אלי הרב הגאון מופלא ומופלג בנגלה ובנסתר וכו' מוה"ר יהושע ליפשיץ שליט"א שעוסק בהוצאת ספרים בחכמת הקבלה מגדולי ומצוקי ארץ. וכבר הדפס מחדש ספר פתחי שערים להגה"ק המקובל האלקי ר' אייזיק חבר זצוק"ל עם הערות יקרות. ועומד כעת להדפיס ספרי זקני הגה"ק המקובל האלקי ר' שלמה אלישוב זיע"א בעל הלשם וכבר ידוע דברי הגר"א הובא בס' אבן שלמה שעיקר הגאולה תליא בלימוד הקבלה. ועומד להדפיס זה עם תיקונים והערות מאירות והנני בזה לברכו שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה וללמוד וללמד מתוך הרחבת הדעת.

הגאון רב המוסר
משה זאלישיב בן לאאמו"ר
רשכבה"ג הגר"ש הכ"מ

הנני מצטרף להנ"ל בנימין אלישיב
אברהם בן מרן הגר"ש הכ"מ
ג"א מצטרף חיים קנייבסקי

הקדמת המהדיר

א

יזהירו המשכילים ויאותרו השוקדים על דלתי התורה הקדושה, ביום היגלות אור זה של רבינו הגדול רבי שלמה עליאשאוו זצוקללה"ה באור מחודש זה.

לא לדידי ולדכוותי לשבח את הרב שב"ח (כפי שחתם את שמו במקומות רבים, ר"ת שלמה בן חיים חייקל), אמנם מכיוון שמעלתו הרמה בגילוי הח"ן אינה ידועה כל כך בשער בת רבים, מה רבה תועלתו, ראיתי לנכון בקיצור מילין להודיע. בשיטתו בכלל ספריו ובספר הקדו"ש הזה בפרט.

ובביאור זה עלי להקדים, מהו הקושי הגדול בלימוד חלק זה של התורה הקדושה.

והעניין, שדברי חכמת הסוד בכלל ותורת רבינו האריז"ל בפרט, נאמרו בקיצור אמרים, וכדברי הש"ס בחגיגה שאת סודות התורה אין מגלים אלא ל"חכם ומבין מדעתו". וטעם ד"ז הוא פשוט שכן כל הדברים הללו הינם דקי ההבנה עד למאוד, וסכנת הטעות בהם היא נוראה. העיסוק בהבנת כיצד הוא אופן השתלשלות האלקות לעולמינו החומרי והתלבשות כל בחינה על הבחינה שעליה, הבנת כל הנהגה ואופן השגחתו ית' על התחתונים מבלי להגשים ולהגביל היא העבודה הקשה שבמקדש. ממילא היו דברי רבותינו בעלי הסוד בקיצור אמרים ורמזים, כך שאך ורק מי שבאמת בא בסוד ה' יוכל להבין את הדברים ותו לא מידי.

ואכן לאורך הדורות היו שרידים אשר אותם ה' קורא, שהבינו את רמיזותיו של האר"י וסדרום וגילו לתאבי הדעת את עומק הדברים. ואכן כדרכה של תורה היו כמה וכמה בתי מדרש אשר רבם הורה להם את הדרך ילכו בה בהבנת דבריו. והנה בהבנת דברי רבינו האר"י יש שני קשיים עיקריים: האחד הבנת כוונת עצם הדברים, והשני כללות הסוגיא למאי קמיכוון, לאיזו בחינה ובאיזו סוגיא, וכן יישוב הסתירות הרבות הקיימות בדבריו.

והנה בביאור עצם הדברים לעמקם, זכינו להרש"ש שחידש חידושים ושידד מערכות. אמנם הוא ז"ל דרך בדרך הפלפול וההיקש בפשטות הדברים, ודבריו שהעלה עמוקים

למאוד וצריכים ביאור בפני עצמם, והכריע כגרסא א' נגד השניה¹. ואחריו באו כמה וכמה חיבורים ופירשו את דברי האריז"ל בדרכו של הרש"ש.

ואז באו בתי מדרשם של הרמח"ל ותלמידיו, ואחריו של הגר"א ותלמידיו, ועסקו רבות בביאור עצם הדברים וחיבור הדברים לשרשם ומקורם הנאמן בלשונות חז"ל באדרות, ספד"צ, זהר תיקונים. אחריהם עמד אב"ד סובאלק, ה"ה הגאון רבי יצחק אייזיק חבר, וערך הדברים למשנה מסודרת על דברי העץ חיים². אמנם יישוב הסוגיות עצמן וסידורן מניה וביה, וכפי שמופיעות בדברי הרח"ו עצמו, אינו פשוט מדברי רבותינו כלל, ויש לדון לכאן ולכאן ולעיתים קרובות להניח בצע"ג. שכן הסתירות רבות מספור וכוונת הדברים שבכל מקום ומקום אינו צף ועולה.

כאן בא רבינו בעל הלשם ואחז בשני חבלים. בדרכם של תלמידי הגר"א הוא אחז בדרך ההבנה המעמיקה בעצם הדברים, אמנם יישוביו ומערכותיו הם מעשה חושב של לומדות³, המחדשת כי בכל מקום אתיא רבינו האריז"ל להשמיע בחינה אחרת של אותו העניין, ועי"כ חידש הלשם מערכות שלמות המשלבות את כלל דברי האריז"ל בכלל רחבי כתביו (וכן את כלל דברי הגר"א) עם דברי הזהר ליסודות מסודרים וממצים אשר כל הרואה אינו מבין כיצד ניתן היה להבין את הדברים קודם לכן (והנה ראה בדבריו הקדושים עצמם מש"כ: לדעתי, הנה ישנו יסוד קיים ואמת לכל ענין וענין אשר בדברי האריז"ל, ואם נמצא איזה סתירה בדבריו, הנה ישנו לכל א' יסוד קיים ואמת ומקום מיוחד לכל א' בפנ"ע (דף מג ע"א)). יסודותיו מדריכים קטון כגדול ומפלסים דרך ברורה

מאיר הלשם

1. ז"ל רבינו בעל הלש"ו באיגרת, ראה ראיתי שגדולי חכמי הספרדים יהיה נועם העליון עליהם סלה מחזיקים את תורת מהרר"ש הקדוש שרעבי זי"ע לתורת האריז"ל הקדוש על דרך תורה שבעל פה על תורה שבכתב, אמנם אני בדעתי לא כן עמדי, כי מה שנוגע בדברי הרב הקדוש מוהר"ש זי"ע הנה אני אומר כן כי הן אמת, שכמה דבריו מדבריו הקדושים הם יסודות ועיקרים בעומק תורת האריז"ל, אשר בלעדם אי אפשר לעמוד על האמת. אך דרכו בכלל הוא פנים אחד בתורת האריז"ל ואפשר להבינם ג"כ היטב לפענ"ד גם בפנים אחרים, כי כמה פנים לתורה, ואין הכרח להבינם רק על פי דרכו בקודש. ומה גם כי דרכו בקודש הוא חריף ועמוק מאד מאד, ולא כל מוחא סביל דא ואפשר להבין ג"כ בדרך אחר יותר פשוט, ויותר נקל וכמו שבחנתי וראיתי בכמה מקומות אשר חנני ה' בהם (ועי' ספר הדע"ה ח"א דרוש ג' סימן ה').

2. אגב יש לי להדגיש דבר שכבר עמדתי עליו בהקדמתי לספר מאיר הפתח על ספר פתחי שערים לרי"א ח, שהוא היחיד מבית מדרשו של הגר"א שדיבר בפירוש על דברי האריז"ל בספרו עץ חיים באריכות ובבהירות, שכן הנפח"ח איננו בעיקרו ספר שתכליתו להסביר דרך בהבנת דברי הקבלה, ודברי הגרמ"מ הם סתומים ביותר. וממילא אם יש אדם כלשהו המוחזק בנושא דברו של רבינו הגר"א הרי שאין לנו אלא דברי רבי יצחק אייזיק חבר זצ"ל.

3. יש לך לדעת, שרבינו בעל הלשם לא היה גדול רק בחכמת הנסתר, הוא היה תלמיד ותיק של ישיבת טלז [עי' שבחיו כפי שנמנו בסיפור תולדות חייו של הלש"ו שחובר על ידי הרב אריה לוי זצ"ל, ונדפס בתחילת ספר הביאורים של הלש"ו על הע"ח], וגדולי הזמן התייחסו אליו בא' מהם ממש. ע' במכתבי ר' חיים עוזר ח"א אגרת רפ"ט. וכן ידוע שנכנס א' אצל הח"ח ושאל שעומד הוא לעבור דרך עיר שאוולי, האם יכנס אצל רבינו בעל הלש"ו. ותשובתו היתה שבודאי יודרו ליתן לו שלום, שכן בעוה"ב אף א' לא יוכל להתקרב אליו.

ומשנה סדורה בהשכלת דרושים אלו על בוריין⁴. ולא היה אחריו מי שכלל משנתו סדורה כל כך בכללות חכמה זו, ולא לחינם הכתירו מרן החזו"א בכינוי "אחרון המקובלים". ועי' לשון רבינו בדף סב ע"ד, אל ימעט לפניך מה שהעלינו בזה בכל הדברים הללו אשר קבצנו אותן מכה מקומות, כי יתיישב עי"ז איזה סתירות ומבוכות רבות הנמצא בענין זה בדברי האריז"ל, אלא שלא רציתי להאריך בקושיות וכתבתי כל הדברים בסתם, וכשתעיין בכ"ז היטיב תבין וה' ית' יאיר עינינו ויערה ממרום רוח עלינו להראינו נפלאות מתוה"ק.

ב

עוד נקודה אחת יש להדגיש, והוא חומרת הנפילה בטעות בלימוד חכמה זו. עי' בלשון הזהר בראשית דף ה ע"א וז"ל, ואי תימא דמלה דכל בר נש דלא ידע עביד דא תא חזי ההוא דלאו אורחיה ברזין דאורייתא וחדש מלין דלא ידע על בורייהון כדקא יאות ההיא מלה סלקא ונפיק לגבי ההיא מלה איש תהפוכות לשון שקר מגו נוקבא דתהומא רבא ודלג חמש מאה פרסי לקבלא לההיא מלה ונטיל לה ואזיל בההיא מלה לגו נוקביה ועביד בה רקיעא דשוא דאקרי תהו וטס בההוא רקיעא ההוא איש תהפוכות שיתא אלפי פרסי בזמנא חדא כיון דהאי רקיעא דשוא קאים נפקת מיד אשת זנונים ואתקיפת בההוא רקיעא דשוא ואשתתפת ביה ומתמן נפקת וקטלת כמה אלפין ורבוון [תרגום: ואם תאמר שדבר של כל אדם שלא יודע עושה כזה, בא ראה, אותו שאין דרכו בסודות התורה ומחדש דברים שאינו יודע על בורים כראוי, אותו הדבר עולה, ויוצא כלפי אותו הדבר איש תהפוכות לשון שקר מתוך נקבה דתהום הגדול, ומדלג חמש מאות פרסאות לקבל את אותו הדבר, ונוטל אותו והולך עם אותו הדבר לתוך הנקב שלו, ועושה בו רקיע של שוא שנקרא תהו, וטס באותו הרקיע אותו איש תהפוכות ששת אלפים פרסאות בפעם אחת, וכיון שהרקיע הזה של שוא עומד, מיד יוצאת אשת זנונים ומתחזקת באותו הרקיע של שוא ומשתתפת עמו, ומשם יוצאת והורגת כמה אלפים ורבבות].

הא קמן, שיש מאוד להכיר את האחריות הגדולה המוטלת על כתפי מי שבא בסוד ה', לידע שאין לו לאדם להפריח סברות כרסיות באויר ולומר מה אכפת לי יהיה כך או יהיה להיפך, העיקר הוא שאני עוסק בנסתרות, אין הדבר כן, העיסוק בחכמת האמת

מאיר הלשם

4. החילוק בין ספרי רי"א חבר לספרי רבינו, שלריא"ח היתה קבלה ומסורת מרבו הגרמ"מ משקלוב שקיבל מהגר"א, אמנם בדברי ריא"ח אינו מגולה מהיכן ידע דבריו וביאוריו. אמנם אצל רבינו בעל הלש"ו כל דבר שהוא אומר הוא מסביר מהיכן הדבר נתבאר לו, והוא פותח כל סוגיא באופן שלכל אחד ואחד יש גישה מלאה לכל הנושא וכל מראי המקומות.

היא השכלת האמת עצמה על בוריה ויש ליזהר שלא להפוך את היוצרות ולגשת בצורה שאין לה בסיס ויסוד בדברי רבותינו. ודי לחכימא.

ג

והנה אבא כעת להודיע מעלות מהדורתנו זו:

ראשית לעניין עצם דברי רבינו, תוקנו הרבה שגיאות כתיב, הדברים חולקו לקטעים קצרים יותר לרווחת המעיין. להקלה נוספת על המעיין בהורמנא דרבותי שיניתי את הכתיב של תיבות מסויימות לכתיב המקובל היום (ד"מ, במקום "מציאית" בלשון המחבר זצ"ל כתבתי "מציאות" או "מציאויות" ועוד רבים כיו"ב), וכמובן הכל באותיות מאירות עינים. וכן היו מקורות שמצטט רבינו ולא הראה מקורם, ובמהדורה זו נוספו (בצורת אות שונה להודיע כי אינם מאת המחבר).

שנית, רשמנו לתועלת המעיין מאות הערות בשולי הגליון, המראים מקום לשם תוספת עיון, הבנה, והשוואה לשאר ספרי רבינו, וכן לדברי הזהר, האריז"ל, הגר"א ותלמידיו. וכן הובאו תוספות וביאורים רבים הפותחים פתח למעיין להרחיב את היריעה (והם המצויינים במספר כזה¹). בנוסף, בסוף הספר הבאנו עיונים שאינם נוגעים ישירות לדברי רבינו, אמנם הם מתעוררים לאור דבריו. (והם המצויינים באות כזה²)

ועלתה על כולנה: הטיב עימנו הבוית"ש, ושלח לנו את ספרי הלשם שבו ואחלמה, אשר הבהירות העולה מרוב כתיבתו בהרחבה כה גדולה, עד כי הדבר הוא כאילו יושב כאן הרב בעצמו ואנו מקבלים הימנו, שכן שוקד הוא עלינו לבל נסטה מהבן והשכל דבר לאמיתו (אמנם זאת יש לדעת, שאין הכפילויות מיותרות ח"ו, בכל פעם שחוזר מוסיף רבינו נופך נוסף).

עכ"פ בראותינו שדבר מקשה מאוד על המעיין בן ימינו, הוספתי קיצורים המסכמים את אשר יעלה מכל פרק ופרק, כך שמראש יהיה ברור מה הולך כאן רבינו ללמד, וכן תועלת גדולה לא פחות של היכולת לחזור במהירות על כל היסודות בחדא מחתא, ובספרי רבינו הרי הכל הוא מהלך אחד ארוך ששלביו כרוכים זב"ז.

וכן הוספתי תוכן עניינים מפורט המגדיר בקיצור אמרים עוד יותר מהו הנושא הכללי של כל שער ושער וכן כל פרק ופרק.

שלמי תודה

אודה ה' בכל לבב, על שזכיתי להוציא ספר זה לאור, ובו יכול אני לפרסם בשער בת רבים את תודתי, וראשית כל לה' ית': על כל הטוב שגמלני, שזיכה אותי לצאת מארץ מרחקים, לחיות בירושלים עיה"ק ולעסוק בדברי תורה, להתקרב לת"ח חשובים להתאבק בעפר רגליהם, להנות מדבריהם, ולגדול מהחינוך שלהם. יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שאזכה לחיות בתוך כותלי בית המדרש כל ימי חיי, ולהוציא לאור עולם עוד ספרים רבים שיאירו עיני ישראל ויסייעו בלימוד תורתך הקדושה, אמן.

איתא במשנה (ב"מ לג ע"א) "אבידת אביו ואבידת רבו, של רבו קודמת לשל אביו, שאביו הביאו לחיי העה"ז, ורבו שלימדו חכמה הביאו לחיי העה"ב". והרי קיום מצוות הדבקות בשי"ת מתקיים בעיקר בתלמידי חכמים. ואם כן העולה הוא בסדר ההודאה כי לפני שאני פונה להודות לקרובי, הרי קודם לכן עלי להודות לרבותי, אשר המה כמלאכי ה' צב-אות. וכל מה שיש בי שהוא מצד המעלה היא בזכותם ומהם, וכל החסרונות שיש בי, הם מהחסרון שלי בקבלה מהם. כל זאת על דרך כלל.

ועל דרך פרט, הודאתי נתונה להרה"ג יא"ר שליט"א [אני מזכירו בדרך רמז שכן רצונו של אדם זהו כבודו] שזכיתי לקבל ממנו ולגדול בהשפעתו. ועל כל העידוד, התוכחה, האמונה והחיזוק ששתל בי.

וכן מודה אני מאד להרה"ג א"ש שליט"א [ורצונו כבודו כנ"ל] שהרבה מספיקות שהיו לי בלימוד זה נתרצו על ידו.

וכן ליתר רבותי שזכיתי לקבל מהם רבות: להרה"ג ר' יוסף צבי חשין שליט"א שזכיתי ממנו להרבה הדרכה. והודאה מיוחדת במינה להגאון הגדול רבי משה שפירא שליט"א, אשר מלבד התורה הנפלאה שקבלתי ממנו, זכיתי שסייע לי רבות בעצם הוצאת ספרי לאור עולם בגשם וברוח, בעצה ובתבונה.

ועתה מעומק לבי אודה להורי היקרים אאמו"ר מאיר וא"מ מרת אליזבט אלישבע שיחי', על כל אשר עשו ועושים למעני הן בגשמיות והן ברוחניות במסירות רבה. כמו כן ברכת תודתי נתונה למו"ח ר' יונה וחמותי מרת איטא דבורה שיחי'.

ובמיוחד לאשתי היקרה שתחיה מנב"ת, שאני חייב לה תודה מרובה יותר ממה שאפשר לכתוב, שכן עומדת היא לימיני תמיד לסייע לי בכל מעשי, דואגת להסיר מעלי כל עול וטורח דרך ארץ בכדי שיהיו כל חיי נתונים אך ורק ללימוד התורה ועשיית המצוות, מוסרת את נפשה כיד ה' הטובה עליה לחנך את ילדינו בדרך הנכונה על פי התורה. יהי רצון שנזכה עוד שנים רבות לגדל יחדיו בנים ובני בנים לתורה ויראה.

בספר זה היו רבים שסייעו לי להגיע עד הלום, הרי המה אלו שעסקו עמי בלימוד ענייני הספר. וכן תודה מיוחדת נתונה לעורכים, ה"ה הרה"ג משה פרקש שליט"א שהגיה את תוכן הדברים, והרה"ג שמאי מיכאל אסטרייכר שליט"א, מח"ס מחמדיה מימי קדם על סוגיות הנביאים וכתובים, שהגיה את תוכן העניינים, הקיצורים וההערות, והפך כל עקוב למישור, ויגע יגיעות רבות להפוך את דברי התורה המוגשים בזה לבהירים ושווים לכל נפש עד כמה שניתן במסגרת גבהות הדברים.

יהושע בה"מ ליפשיץ

יום ראשון כ"ה כסלו תשע"ו

וזאת למודעי:

כל מקום שמצויין כמקור ספר תיקוני זהר וביאור הגר"א עליו, ציינתי את המקור לפי סדר הדפים שבמהדורת וילנא עם בהגר"א. הנה המעיין בהערות 'מאיר הלשם' יראה שהציונים הם לפי צורת הדף שבדפוסים הישנים (ד"מ: כב ע"ד דף כב עמוד ד') ולכן ציינתי ראש כל עמוד את מספר העמוד המקביל אליו בדפוס הישן.

כ"מ שצויין הספר ספד"צ וכן בהגר"א על ספד"צ, ציינתי על פי מהדורת שערי הזהר.

ספר יצירה ציינתי לפי הדפוס הישן של מהדורת וארשא.

בזהר חדש הציונים הם כפי סדר מהדורת מוסד הרב קוק.

דרושי עולם התוהו

והוא חלק אחד מחלקי הדרושים אשר בספר לשם שבו ואחלמה. והוא כולל ג"כ ב' חלקים. ובחלק ראשון ממנו בו יתבאר סוד המלכין קדמאין שהם השמונה מלכים הנאמר בסוף פ' וישלח. שורשם ויסודם מציאותם ומלוכתם. מיתתם ושבירתם. והתולדות המתהווה מזה. והסבה והתכלית אשר לכל זה. וכן מתבאר בו ג"כ (בדרך כלל) את סדרי תיקונם. ותהלוכות כל ההשתלשלות וסבתם. אשר מעילא לעילא עד גילויים ומציאותם למטה. ואח"כ בחלק שני הנה מתבאר בו עוד כמה ענינים עמוקים הנמשך מהם. ומדרגות מצב העולמות שקודם החטא ושינויים אשר ע"י החטא. ועומק הענינים דסוד ע"ן הדעת וע"ן החיים. אשר בזה תלוי כל המאורעות הנוראות כולם שננזרו ועברו על אבותינו ועלינו מעת שעלינו במחשבה להבראות עד ביאת הגואל צדק שיבב"א. ומהו התכלית הנרצה מזה. הנה כל זה מתבאר בו בארוכה הרבה. עם עוד כמה ענינים נוראים הנמשך לזה. בעזר צורנו קדושינו קדוש ישראל ומושיע ית"ש מה שחנני ברב טובו וחסדו יתברך ויתעלה שמו אשר הפליא להראנו נפלאות מתורתו על ידי תולעת ולא איש הנקרא שמו בישראל.

שלמה בן לאאמו"ר חיים חייקיל זללה"ה וזיע"א

תוכן הדרושים

מאמר כללי

- אות א יבאר שסוד מיתת מלכי אדום שבפרשת וישלח הוא כענין "בונה עולמות ומחריבן" וכענין "עלה במחשבה לברא את העולם במידת הדין" וכו', והם השרשים הראשונים דכל הבריאה, וזהו מלכותם
- אות ב יבאר שמלכין קדמאין נעשו מבחי' דינים כי טבע הדינים הוא להפריד. ולכן התחיל במידת הדין שכן היתה כוונתו ית' לברוא המון ברואים לאין תכלית. שורש המלכים הוא במ"ס. נפלו ג' מיני ניצוצין: ש"ך ניצוצין מחכמה פ"ר מבינה ורפ"ח מדעת, והם מהגבורות היותר קשים ולכן נתפזרו
- אות ג יבאר שבעת מלכותם של המלכים נעשו רק השרשים הראשונים דהיינו בחי' האצילות שבהם, והשרשים הראשונים לבי"ע נעשו רק בעת מיתתם. עולם הנקודים נקרא 'אלף דור'. הניצוצין שיצאו בבי"ע הם נשמות תתקע"ד הדורות, יתר כ"ו הדורות יצאו רק אחרי תיקון דמעשה בראשית. מלכי העיגולים נתקנו במעשה בראשית על ידי הקב"ה, והם משמשים והולכים בכל משך זמן העוה"ז, אמנם מלכי היושר לא נתקנו במעשה בראשית אלא תיקונם תלוי במעשה בני אדם
- אות ד יבאר ש"עולם הנקודות" הוא מלוכת המלכים, ו"עולם התהו" הוא שבירתם. כל הטומאה שראה יחזקאל היא תולדת חטא עץ הדעת, אמנם כאן הוא יותר חמור. אח"כ האיר אור התיקון, וזה העלה הניצוצין מעמקי התוהו ונתבטלה גודל הטומאה. והנה כ"ז נוגע רק למעשה בראשית עד בריאת האדם, אמנם מאז התיקון הוא על ידי מעשי בני"א. וכן יבאר חילוקי הטומאה בעולמות בי"ע. כל מה שנתקן בתיקון חזר ונתערב בחטא אדה"ר
- אות ה יבאר שמלוכת המלכים ושבירתם היא שורש כל הרע. אחרי חטא עץ הדעת חזר אור התיקון ונגנז ביסוד דמלכות (שהוא גן עדן) וחזרה שליטת הדינים כמו בעולם התהו, אבל לא נגנז לגמרי ומשלח הארתו תמיד ועל ידיו מתקיים העולם, וגילוי על ידי התו"מ, ובלא זה קיים האור בבחינת אור מקיף
- ליקוט א יבאר י"א טעמים מ"ט נוק' מכוונה באות ד'
- ליקוט ב חוקר אם ראייה גבוה משמיעה או לא

דרוש א

סימן א

ז' קושיות בענין המלכים קדמאין

אות א	מקשה ז' קושיות: א) איך כותב האריז"ל שיציאת המלכים היתה דוגמת טיפת קרי זכר ללא נקבה, הרי התיקון הוא בשם מ"ה ה"ה הזכר	מד
אות ב	משמע מלשון הזוהר וכן הוא בפירוש בדברי האריז"ל והגר"א שהמלכים יצאו ללא זיווג, ואילו האריז"ל מבאר שכולם יצאו על ידי זיווג	מה
אות ג	האם זיווג הוצאת הנקודות היה אב"א או פב"פ	מו
אות ד	עוד טעם למיתת המלכים שבא"א לא היה מתקלא שכן לא נכללה בו נוק' שורש הדינים, ולכן לא היה למלכים שורש למעלה. וקשה, שהרי כתוב ששרשם נשאר בפנימיות דא"ק	מו
אות ה	איתא בדברי האריז"ל שלא היו למלכים שורש בעתי"ק ובחכמה אבא שכן הם רחמים פשוטים ואילו המלכים היו דינים גמורים. וקשה, שהרי יש מלכים דא"א ומלכים דאבא, ואיך יתכן, הרי הם דינים גמורים וכנ"ל	מח
אות ו	איך יצאו מלכין קדמאין מהענינים הרי הם למעלה מאח"ף	מט
אות ז	כיצד יתכן מש"כ האריז"ל שס"ג מתפשט יותר מע"ב, וכן ד"ז שב"ן אור זך יותר מאשר אור המ"ה	מט

סימן ב

ביישוב ז' השאלות יקדים ג' הקדמות: א) חו"ג ותיקון דו"ן, ב) הבחנת האורות בא"ק ג) מציאות מלכין קדמאין

הקדמה ראשונה ליישוב הז' שאלות הנ"ל - ביאור בעניין חו"ג ותיקון דו"ן

אות א	הקדמה ראשונה ליישוב ז' השאלות: חו"ג הם דו"ן על אף שהם אורות. דו"ן קאי בעיקר על כלים, להוציא על ידם את החו"ג מהעלם לגילוי. ולכן כל הנבראים (כולל קו וצמצום) הם בבחינת דו"ן	נ
אות ב	יבאר שהתיקון הראשון דדו"ן הוא בא"א דהיינו גלגלתא ומו"ס. תיקון דכר ונוק' הוא דווקא כאשר אור החסד הוא בכלי בפ"ע ואור הגבורה בכלי בפ"ע, בעולם העקודים לא היה כן	נא

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים **ואחלמה** ה

דרוש א סימן ב - ד

- אות ג ממשיך ומבאר, שעל אף שיש לכל א' כלי בפ"ע מוכרח שכל אור יהא כלול מהאור השני, כך שלכל חסד יש גבורה טפלה אליו וכן לכל נוק' יש חסד הטפל אליה, ועי"ז מתייחדים
- אות ד מאמר המוסגר: כל פעולה באה על ידי התעוררות. כל התעוררות היא העתקת כח מכח דהיינו ריבוי כחות אשר שרשו מגבורות, לכן נברא העולם ב"ב שמות אלהים. חסד תכונתו לאחד את הכל בלי חילוקים, ולכן נקרא הוא חסד פשוט. על ידי גבורות לבדן לא יתכן קיום אלא על ידי שיתוף אור החסד

סימן ג

המשך למאמר המוסגר דסוף סימן הקודם בעניין צמצום ותיקון

- אות א יבאר שיסוד התיקון הוא סוד היחוד שהכל לבסוף יחזור להיות צורת אדם אחת
- אות ב יבאר שכל הויה מושרשת בהעדר הקודם, ולכן הצמצום הוא שורש לכל מציאות, וממנו יצאו כל מיני הבריות החלוקות זו מזו, ויחודם יחד יהיה התיקון, ולכן מה שנראה כחסרון הוא באמת סיבה לתיקון
- אות ג מבאר הכרח השינה לגוף ולנשמה. וכן יבאר שיש ב' מיני תיקוני דו"ן: א) ב' דו"ן הפרטי שבכל פרצוף ופרצוף, ב) תיקון הנוק' הכללי והזכר הכללי. יש ב' מיני פעולות: א) תיקון מה שכבר היה ב) להמציא דבר מאין. תיקון דו"ן הפרטי היא תיקון מה שכבר היה, והתיקון הכללי עניינו להמציא דברים חדשים

סימן ד

הקדמה שניה ליישוב ז' השאלות, והוא ביאור בעניין הבחנת האורות בא"ק

- אות א הקדמה שניה ליישוב ז' השאלות: יתחיל בביאור הבחנות באורות הא"ק, ולשון האר"י בשבירה ו'
- אות ב יבאר שא"ק נבחן בפרטי האורות דוגמת פרצופי האצילות. ומקשה ע"ז, שהרי בא"ק מצינו עניינים שלא מצינו דוגמתם באצילות
- אות ג מיישב שא"ק אכן כולל את כל מה שיש באצילות אלא ששם הוא בהעלם ובאחדות גדול. קד"א ומו"ס הם חו"ב דא"א דאצילות, וממילא המה שורש או"א שבאצילות, ושניהם הע"ב וס"ג, ושניהם עומדים מהגרונן עד הטבור
- אות ד ממשיך שבגלל הנ"ל אין הקד"א והמו"ס, וכן האו"א נחשבות לב' בחינות בפני עצמן, אלא הם כלולות בכלל אדא. וזהו שאמר שאבא מתחיל מאוירא ומתפשט עד החזה, וכן אמא שבא"ק מתחילה מהמו"ס ומתפשטת עד הטבור
- אות ה בביאור כוונת האריז"ל שהע"ב הוא כנגד א"א ואבא, אין כוונתו לקד"א דא"ק, אלא רק לע"ב שבמו"ס דא"ק, שכן הע"ב שבמו"ס מיוחד לעולם עם הקד"א. לכן י"ג ת"ד מתחילים רק מבינה דמו"ס, שכן הע"ב דמו"ס לא נתגלה כלל

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים ואחלמה

דרוש א סימן ד-ה

אות ו	יבאר שהשורש או"א הוא בסוד ע"ב וס"ג דמ"ס, אמנם עיקר יציאת או"א מהמ"ה וב"ן שבו, שכן ע"ב דמ"ס מיוחד עם הקד"א ולא נתגלה כלל, והס"ג דמ"ס הוא שורש לאח"ף. וכעין זה הוא בא"א דאצילות, שהאח"ף וי"ג ת"ד הם אמצעיים בין המ"ס לאו"א שבשניהם, ואו"א נעשים מהמ"ה וב"ן שבשניהם
אות ז	יבאר שגלגלתא וקד"א נחשבים ככח"ב הן בא"א והן בא"ק רק ביחס ללמעלה מהם, אם כי ביחס לגילוי שלמטה מהם הם אפס ואין
אות ח	יבאר חילוקים הקיימים בין הג' רישין דא"ק לג' רישין דאצילות
אות ט	יבאר שא"א דאצילות מתחילה מדריגה אחת פחות מאשר בא"ק. שכן ברישא תליתאה דאצילות מתחיל גילוי שם ע"ב, ואין לרישא תניינא שם כלל. בא"ק מתחיל הע"ב מהקרקפתא, ונמשך עד ע"ב דמ"ס, דהיינו עד מקום האזניים, ונכלל בע"ב הכללי
אות י	יבאר שכל הנ"ל הוא רק כאשר מסתכלים על הא"ק בפ"ע והאצילות בפ"ע, אמנם כאשר נדון אותם כאחד הרי שהאצילות היא המ"ה וב"ן דא"ק והא"ק עצמו הוא הע"ב וס"ג שבו

סימן ה

הקדמה שלישית ליישוב ז' השאלות, והוא בעצם מציאות מלכין קדמאין

אות א	הקדמה שלישית ליישוב ז' השאלות, ה"ה מציאות דמלכין קדמאין: מתחיל ומבאר שיש ב' מיני מלכים עגולים ויושר, הרי הם ב"ן ומ"ה, וכל א' יצא ב' נקודות, דהיינו רק המלכיות. שכן היו בסוד טפ"ק, והיו י' המלכיות שבכל פרצוף מה' הפרצופים שלאחר התיקון
אות ב	יבאר שמ"ס הוא עיקר הא"א דא"ק וכן עיקר הא"א דאצילות. לכן יתבאר עניין שורש המלכים בא"א דא"ק. לכן יתבאר איך היו הנקודות מלבישים את התנה"י דא"ק מהטבור שבו ולמטה, כאשר הכוונה היא על התנה"י דא"א ואו"א דא"ק, הרי הוא שרשם של המלכים
אות ג	יבאר, כי במלכים היו ג' מציאויות: א) עצמותם, ב) אור מעצמות או"א שבא"ק ג) אור מא"א דא"ק. וממלכותם יצא השורש העיקרי של כל פרט ופרט שיהיה בעולם, וזו עצם מציאות המלכות, להוציא לפועל
אות ד	יבאר כי קיים ספק, שיתכן שרק כתר דנקודות בא מא"א דא"ק, ואילו החו"ב מהאו"א שבא"ק, שכן הג"ר יוצאים מהג"ר דאו"א, החג"ת יוצאים מהחג"ת דאו"א והנה"י מהנה"י דאו"א, או שמא כתר וחכמה יוצאים מהא"א, שכן שניהם בסוד הע"ב הכללי שבא"ק. ומיישב שכולם אמת: כתר נמשך מא"א בלבד והחכמה נמשכת מא"א ואבא כאחד, והבינה מיוחדת בחכמה ולכן הא"א מאיר בכולם

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים **ואחלמה** ז
דרוש א סימן ה - דרוש ב סימן א

אות ה יקשה במאמר המוסגר, הרי לא היה אור אין סוף מתייחד בעולם הנקודות, וכיצד מבואר שהאור היה גדול מדי ושבר את הכלים. ומיישב שעל אף שמב"ן נתגלו רק מלכיות, עכ"ז היו אור דאו"א ואור א"א שבא"ק משתתפים בהם, ולכן היה האור שירד פרצוף שלם

דרוש ב

סימן א

שרשי הנקודות

- אות א יבאר שלפני התקון בעולם הנקודות היה גילוי ע"י נקודות בלבד (ללא פרצופים או ספירות), וכל מה שנמצא אחרת כוונתו על שם העתיד.
- אות ב יבאר שלמלכים לא היה שורש בעתיק (הרי הוא הקד"א והגלגלתא) דא"ק דווקא, שכן עדיין לא היו פרצופי אצילות. ולעולם עתיק מתייחד עם המ"ס ע"י אור א"ס, וכן האבא עם האמא. אבל בעולם הנקודות נסתר אור הא"ס, כדי להוציא את הסיגים שבעולם התהו
- אות ג יבאר שכל אור שנולד על ידי זיווג, מציאותו נעשית על ידי בחינת אמ"ר וק"ב, והוא נעשה ונשלם עי"כ לפרצוף גמור. אמנם האורות דנקודות של ס"ג דס"ג לא יצאו על ידי זיווג אלא המה עצמות מה שהיה בנהי"ם דס"ג דס"ג שעלו למ"ן, ולכן הם לא נקראו בשם בפ"ע. והם הבחינות האחרונות שלהם דהיינו הב"ן שבהם ולכן לפעמים נקראים ס"ג ולפעמים ב"ן
- אות ד לפי הנ"ל יבאר מ"ט שם ב"ן זך משם מ"ה שכן מ"ה נולד מזיווג ואילו הב"ן הוא עצם מציאות המ"ן דאמא דא"ק
- אות ה יבאר שכל מ"ן הוא שורש מציאות התחתון המושרש בנהי"ם דעליון, והוא עולה למוחין (דהיינו למ"ס) לקבל השפעה
- אות ו יבאר שכאשר עלו מ"ן דאמא, נשאר עיקר אורם מבפנים ולא יצאו מהעינים. וביאורו ע"פ שיטתו בעניין ההתלבשות נה"י דעליון, הנעשית על ידי עליית המ"ן במוחין וירידתו. וכן יבאר שכל עליית מ"ן היא על ידי קבלת הארה מלמעלה. בנקודות היו או"א העליונים בבחינת המלכות שלהם וממילא היו נפרדים, לכן עלו המ"ן שלא בשלמות וממילא נשארו המ"ן במקום האמא דהיינו למעלה מהטבור עד החזה

ח לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים ואחלמה
דרוש ב סימן ב-ד

סימן ב

עניין מלכי יושר

- אות א יבאר ששורש הנקודות שמאבא מושרשים בנהי"ם שבו, ועצמותם מהמלכות, אם כי הוא קיבל גם מהרישא תנינא (גלגלתא וקד"א), ממילא היתה לו הארה מספקת להעלאת מ"ן בשלימות. אמנם באופן זה היתה העלאת מ"ן של אבא ללא אמא, לכן בעלייתו לא המשיך הגילוי דאור א"ס לייחד את ב' הרשין בא"א דא"ק, אם כי היה יחוד מהע"ב וס"ג דמ"ס עצמו, ואז ירדו ונשלמו על פי הסדר של אמ"ר וק"ב
- אות ב מראה איך כל הנ"ל מדוייק בדברי האריז"ל בנקודות ב'
- אות ג יבאר שהאור הזה הוא האור החדש בגלל ירידתו כפרצוף חדש דרך אמ"ר וק"ב
- אות ד מוסיף כי אעפ"כ היו חסרים שכן לא היו יחד עם אורות האמא, ומה שירד מהתעוררות דאבא הוא רק מ"ד
- אות ה יבאר שמלכי היושר הם הז"א שבנקודות, ומלכי העיגולים הם בחינת הנוק' שבנקודות, ולכן מן הראוי היה שיזדווגו יחד, אבל אינם יכולים בגלל שהם נפרדו בשרשם. עכ"פ היו מתבסמים זה מזה והוא המלוכה שלהם כרגע
- אות ו יבאר שכמו שביציאת הנקודות אין יחוד דאור א"ס ללא זיווג דו"ן, כך הוא גם עכשיו, אלא שאז היתה ההתעוררות מלמעלה, ומאז ואילך היה רק מלמטה למעלה. אבל היה להם גילוי במקצת אור א"ס, שלולא זה לא שייך שום דבר

סימן ג

עניין מלכי עיגולים

- אות א יבאר שמלכי עיגולים היו רק מגבורות דאמא, לכן לא היה למלכים אלו רחמים כלל
- אות ב יבאר שלמלכי יושר היה שורש באבא
- אות ג יבאר שלא היה למלכי עיגולים שורש בעתי"ק אם כי היה להם באמא דא"ק, ולמעלה ממנה במ"ס דא"ק

סימן ד

עניין יציאת מלכי עיגולים דרך טיפת קרי

- אות א יבאר שיציאת מלכי העיגולים היתה דרך העינים, ויציאת מלכי היושר דרך הטבור, היסוד וצפרני הרגליים, הכל היה בדרך פליטה וטפ"ק. ותחילה יצא כתר וירד למטה מהטבור ונכנס בכלי שלו ונזדווג מיניה וביה, שכן הוא כלול מזו"ן

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים **ואחלמה** ט
דרוש ב סימן ה, דרוש ג סימן א-ג

- אות ב** יבאר שכל הזיווגים הנ"ל לא היו בדו"ן העיקריים שבהם אלא רק בבחי' הדו"ן שבנוקבין בלבד (מלכי עיגולים), והדו"ן שבדכורין (ה"ה מלכי היושר) ולכן היו בבחי' טפ"ק
- אות ג** יבאר שעל אף שהזיווגים שבמלכים קדמאין היו חסרים אמנם הם קיבלו הארה וביסוס קצת מעין כל הזיווגים. וכן הוא בכל המידות

דרוש ג

סימן א

יעורר ו' תמיהות בעניין מלכי יושר **צה**

סימן ב

יבאר את פרטי הארת מלכי יושר ומה מהם נעשה למלכים בפנ"ע ומה האיר למלכי עגולים.

- אות א** יבאר שעור הוא כינוי למלכות ע"ש שהוא האחרון הן באורך והן בעובי, ומקיף את הכל ולכן כל הארה מלמעלה למטה הוא רק דרך המלכות, ולכן הארת מלכי היושר למלכי העיגולים הוא רק דרך המלכות דמלכות.
- אות ב** יישוב הקושיא החמישית: יבאר שבאותה מידה שזו"ן דאצילות מלבישים את א"א ואו"א דאצילות כך מלבישים המלכין את א"א דא"ק. וכן יבאר שמה שיצא מהיסוד והטבור הוא עיקר מלכי היושר, והוא בבחי' טפ"ק מאבא דא"ק, ומה שיצא מצפרני הרגליים הוא הארה ממלכי היושר בלבד
- אות ג** יישוב הקושיא הרביעית והחמישית: יבאר טעם לנ"ל שאבא היה פרצוף שלם וממילא באה ממנו אור גמור, ואילו מלכי יושר לא, לכן לא היה בכחם להוציא אורות ממש אלא רק הארה בעלמא
- אות ד** יבאר שג"ר דמלכי עיגולים מקבלים הארה מג"ר דמלכי יושר, וכן יישב איך דברים אלו עולים בקנה א' עם דברי הרב, אלא שהרב קורא ל"עיגולים" "נקודות" ול"יושר" הוא קורא "אור חדש"
- אות ה** יבאר מ"ט השם "נקודות" שייך דווקא למלכי עיגולים ולא למלכי יושר **צט**

סימן ג

עוד סיבות לשבירת מלכי עיגולים ומלכי יושר

- אות א** יבאר שעיקר סיבת מיתת המלכים היה בגלל שהיו דינים **ק**

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים ואחלמה

דרוש ג סימן ג-ה

- אות ב יבאר שכל השרשים היו במלכיות דאו"א שבא"ק. וכן יבאר עניין נקודות דאמא שיצאו ללא זיווג
- אות ג יבאר שמלכי יושר שיצאו דרך צפר"ג היו רק מלכיות, ונתעלם אז אור א"ס מכולם, ועיקר מציאותם הוא המ"ד דמלכי יושר שהיה ראוי ליתן למלכי עיגולים שהוא הארה בעלמא, אם כי כל זמן שלא ירדו למטה מרגלי א"ק עוד היו במעלת האצילות. השבירה שבמלכי עיגולים היתה גדולה יותר משבירת מלכי היושר, הן מצד שהיו מתוקף הגבורות, והן מצד מציאותם שהיתה גדולה ומרובה יותר, ולכן קורא הרב לעיגולים "עיקר מציאות המלכים".

סימן ד

יציאת המלכים מבינה, ועמידתם

- אות א יישוב הקושיא הראשונה: יבאר שכללות הפרצופים שבא"ק עומדים בג' קוים, ולכן נקרא בשם אדם, אמנם הספירות הפרטיות שבכל פרצוף עומדים זה למטה מזה, וכן הוא באח"ף, ובי' ספירות דמלכי יושר העיקריים שיצאו מהטבור והיסוד שבו, וכן מה שיצא מצפר"ג
- אות ב יבאר שיציאת ז"ת מבינה היתה בכלילות
- אות ג יישוב הקושיא השלישית: יבאר שכלי מלכי היושר (הן העיקריים והן אלו שיצאו מצפר"ג) שרשם בעביות של אור מלכי היושר

סימן ה

שבירת מלכי עיגולים, ועוד בעניין מלכי עיגולים ויושר

- אות א יבאר שסיבת השבירה בעיגולים היה בגלל שלא היו יכולים לקבל את תוקף האורות שבהם. ואילו ביושר לא היתה השבירה גדולה כל כך שכן האור והכלי יצאו יחד, והשבירה היתה רק במה שיצא מהצפר"ג
- אות ב יבאר שבמלכי עיגולים יצא מלך הגבורה לפני מלך החסד, אמנם במלכי יושר יצא החסד לפני הגבורה
- אות ג יבאר שהרב נראה כסותר עצמו שבמק"א או' דבז"א דנקודות יצאו ז"ת ללא ג"ר, ובנוק' יצאה רק המלכות בלבד, ובאו"א וא"א יצאו י"ס, ובמק"א או' שהזו"ן הכלליים יצאו בגילוי כל י"ס והשבירה היתה רק בז"ת שלהם
- אות ד יבאר שהרש"ש דחה שמועה א' בפני חבירתה, ומיישב שאפשר לקיים שניהם שכל פרצוף תחתון הוא כז"ת לגבי העליון על אף שיש בו י"ס בפני עצמן
- אות ה המשך ביאור דברי הרש"ש

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים **ואחלמה** יא
דרוש ג סימן ה

אות ו	ממשיך לבאר את דברי הרש"ש שבכללות יצא הזו"ן בי"ס, ופי' מש"כ שיצאו רק ז"ת שהג"ר הפרטי שלהם אינם נחשבים לג"ר ביחס לאו"א וא"א	קיג
אות ז	ממשיך לבאר את דברי הרש"ש שכל פגם בעליון אינו נחשב לכלום לגבי התחתון. לכן אפש"ל שבכללות הנקודות, י"ס שבג"ר הכלליות לא נשברו כלל, אע"ג שהז"ת נשברו, אם כי ביחס לז"ת הכללי אין הדבר נחשב לקלקול	קטו
אות ח	מקשה על דברי הרש"ש שלפי דבריו הרי א"א הוא ז"ת ביחס לעתיק וכו', ואם כן משמע שהשבירה היתה בכולה. אלא צ"ל שכל פרצוף נידון בג' בחינות, ביחס לעליון ממנו, ביחס לתחתון ממנו וביחס לעצמו, ולכן כאן בערך העליון נחשב שנשבר כולו, ובערך התחתון נחשב שמתקיים כולו, ובערך עצמו נחשב שנשבר ז"ת ונתקיים ג"ר	קטז
אות ט	מקשה סתירה נוספת אותה הרש"ש לא מיישב, לעניין המלכות דנקודות מבאר שיצא בכל הי"ס, והג"ר נתקיימו והז"ת מיתו, אמנם קשה שבמק"א או' שיצא רק הכתר שלה בבחי' נקודה אחת, ומתריך	קיו
אות י	ע"כ הוא מהרש"ש, אמנם לרבינו שיש ב' מיני מלכים, עגולים ויושר לק"מ, ועי"כ מתיישבות הסתירות הנ"ל	קיט
אות יא	הרח"ו מסתפק בג"ר דז"א דנקודות אם הוא נשאר באמא או בעקודים או בעינים דא"ק או בפנים בהחזה. ויתבאר שכולם אמת שכן מכל א' נשאר שרש ומשם מושפעים תמיד	קכ
אות יב	יקשה סתירה שלישית, במק"א או' שהנקודות יצאו בו"ק ומהם רק המלכיות שבכ"א מז' פרטי כ"א מהו"ק, סה"כ מ"ב מלכיות, והם בג' עולמות בי"ע, וזהו ג"פ מ"ב שבעולם התהו, אבל במק"א או' שהנקודות יצאו בפרצוף חיצון בלבד דהיינו נה"י, וזה עולה רק כ"א מלכיות. הרש"ש בד"ז דוחה שמועה א' בפני חברתה	קכא
אות יג	יבאר שמלכי היושר, הרי הם הרוח הכללי של עולם הנקודות, יצאו בפרצוף חיצון ואמצעי, ומלכי העיגולים, שהם הנפש הכללי של עולם הנקודות, יצאו רק בסוד הפרצוף החיצון	קכג
אות יד	יבאר עוד שהפרצוף האמצעי הוא כל המלכי יושר, והפרצוף החיצוני הוא כל מלכי עיגולים. אמנם כ"ז הוא רק לאחר התיקון שעלו בתורת מ"ן אז נתחברו ונעשו אחד	קכד
אות טו	יבאר את התיקון של העיבור הראשון לגבי המלכים	קכד
אות טז	יבאר שבעיבור ראשון נתקן כל פרצוף נה"י הרי הם מלכי העגולים אלא שהחג"ת הם בהעלם. ביניקה נתקנו מלכי היושר ואז נתגלה פרצוף החג"ת בשלמות.	קכה
אות יז	יבאר שעניין ב' האותיות הקודמות היה להוכיח כדבריו מתוך דברי האריז"ל	קכו
אות יח	חזרה על כל הסימן	קכו

דרוש ד

יבאר בפרטות מערכות העסמ"ב של מ"ס ופרטיהן והשתלשלותן

הקדמה

קכח	אות א	יבאר כי מאחר שהנקודות והתיקון הם זו"ן דא"ק, ושרשם באו"א דא"ק שהם מיוחדים עם העקודים, והעקודים יוצאים מהמ"ס, אם כן המ"ס הוא שורש הכל. ולכן נבאר בדרוש זה מהו המקום של כל האורות
קכט	אות ב	יבאר שיש י"ג מערכות של עסמ"ב ממ"ס עד סוף עולם העשיה
קכט	אות ג	יעיר שעל אף שגם בא"ק יש גלגלתא ואוריא כמו בא"א דאצילות, עכ"ז לא נתבארו כאן עניין אורות אלה שכן המה ב' רישין קדמאין, הרי הם הע"ב הכללי שאין לנו רשות לדבר בו (וה"ה לעניין ע"ב דמ"ס המיוחד עמהם)
קל	אות ד	יבאר שכל שם משמות עסמ"ב כלול מעסמ"ב. שרשי האח"פ הם העסמ"ב דס"ג דמ"ס שנתפשטו מהאזנים ולמטה
קלא	אות ה	יבאר שעיקר השורש דאח"ף הוא רק הסמ"ב שכן ע"ב הוא נעלם וקשור בס"ג דמ"ס
קלא	אות ו	יבאר שאורות אח"ף נקראים על שם הע"ב דס"ג דמ"ס, הרי הוא פנימיות שרשיהם
קלא	אות ז	יבאר שיש ג' בחינות נעלמות של שם ע"ב: ע"ב דא"ק, ע"ב דמ"ס וע"ב דס"ג דמ"ס. והם הג' בחינות צחצחות
קלב	סימן א	מערכת ד' שמות עסמ"ב אשר במ"ס
קלח	סימן ב	מערכת ד' שמות עסמ"ב אשר בס"ג דמו"ס
קמב	סימן ג	מערכת ד' שמות עסמ"ב אשר בס"ג דס"ג דמו"ס והמה אורות האוון
קמו	סימן ד	מערכת ד' שמות עסמ"ב אשר במ"ה דס"ג דמו"ס והמה אורות החוטם
קמז	סימן ה	עסמ"ב דב"ן דס"ג דמ"ס והמה אורות הפה
קמט	סימן ו	עסמ"ב דמ"ה דמ"ס המה שורש לכל מציאות אבא דבא"ק והאצילות
קנא	סימן ז	עסמ"ב דפנימיות דב"ן דמ"ה דמ"ס והמה ט"ר דב"ן, בחינת מהיטבאל דמצד אבא שבא"ק
קנג	סימן ח	עסמ"ב דחיצוניות דב"ן דמ"ה דמ"ס, והמה המלכות של הב"ן הרי הוא הב"ן דב"ן שיצא בעת השבירה והם המלכי יושר

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים **ואחלמה** יג
 דרוש ד סימן ט-טו, דרוש ה סימן א

קנז	עסמ"ב דב"ן דמו"ס. וכן יבאר שהב"ן דמו"ס הוא השורש לכל מציאות האמא דבא"ק ותולדותיה	סימן ט
קנט	עסמ"ב דפנימיות דב"ן דב"ן דמו"ס, בחינת מהיטבאל דמצד אימא דא"ק	סימן י
קסא	עסמ"ב דחיצוניות דב"ן דב"ן דמו"ס, וממנו עיקר הנקודות שיצאו מעיניים דא"ק	סימן יא
קסה	עסמ"ב דמ"ה דמו"ס, והיינו המ"ה דמ"ה דמו"ס הוא הדעת העליונה שיצאה בעת התיקון לצורך המלך הדר מצד אבא, והוא המ"ה (החדש) דתיקון	סימן יב
קסח	עסמ"ב דמ"ה דב"ן דמו"ס. המ"ה דב"ן דמו"ס היא הדעת העליונה דהדר מצד אמא שיצאה בעת התיקון	סימן יג
קעב	עסמ"ב דאו"א שבא"ק	סימן יד
קפא	יבאר כי ישנם ו' בחי' בעולם האצילות: מלכים, הדר ומהיטבאל מצד אבא ומצד אמא	סימן טו

דרוש ה

סימן א

החילוקים שבין אח"ף לנקודות

קפז	אורות אח"ף הם יושר ושהעינים יצאו בתחילה רק בבחינת עיגולים, ג' טעמים לד"ז	אות א
קפח	יבאר שכל זה בא ללמדנו על עומק החילוק בין אח"ף לנקודות	אות ב
קפט	יבאר את הטעם הראשון (שאור העין מצד אחד נמשך בנוכח ועכ"ז יכולים לנענעו)	אות ג
קצ	פירוש דברי הרב שאורות אח"ף יוצאים בבחינת צינורות ולכן הם ישרים, דהיינו שהם יוצאים מנקבים פתוחים ונמשכים משם האורות בשפע	אות ד
קצא	יבאר שהנקודות היו הבחינה התחתונה דא"ק וקיבלו הארה מחיצוניות האור החדש ולכן נעשו עיגולים	אות ה
קצב	יבאר ענין "דוחק האור" הנזכר באריז"ל	אות ו
קצד	סיכום כל הסימן	אות ז

יד **לשם שבו** דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים **ואחלמה**
דרוש ה סימן ב-ד

סימן ב

שעיגולים הם בחי' יסודות

אות א	יבאר שמהות העיגולים הם על דרך ד' היסודות ארמ"ע בעולם הזה, וכמו כן יש יסודות בכל עולם ועולם	קצד
אות ב	יבאר מהו הצורך של היסודות לכל עולם	קצה
אות ג	יקשה, הרי כל תחתון יוצא מעליון וממילא מ"ט צריך קשר מיוחד בין א' לשני דרך העיגולים	קצו
אות ד	חילוק גדול בין ד' היסודות הכלליים ליסודות הפרטיים שבכל עולם ועולם	קצח

סימן ג

בחי' היושר

אות א	יבאר עניני היושר	קצט
אות ב	יחקור שתי חקירות: כיצד יתכן שהעליון יצטרף ליסודות הכלליים דתחתון (ה"ה היושר) אם העליון אפס ואין כלפיהם. וכן אם כל מה שהוא יסוד ושורש כללי הוא בחי' עיגולים, איך יתכן ששורש של כל עולם תחתון המצטרף לעליון יהיה יושר	רא
אות ג	יקשה על ד"ז שעיקר אור היושר עומד למעלה ורק סיומו נמצא בעולם התחתון, הרי מבואר במק"א שכל הז"ת שלו בתוך חלל העיגולים של אותו העולם שתחתיו	רג
אות ד	יבאר שעל ידי היושר מתלבשים כל העליונים בכל התחתונים, אבל יש בהם בחי' עיקר ובחינת תוספת	רה
אות ה	ב' האורות הנ"ל (דהיינו בחינות עיקר ותוספת) נמשכים מהיושר הכללי, אלא שהעיקר הוא מהחיצוניות, והתוספת מהפנימיות	רט
אות ו	לפי הנ"ל יתבאר מ"ט בתחילה לא היה יושר בנקודות והוא כדי להעלים את הארת הא"ס כדי להמציא את הכל באופן חסר	רי

סימן ד

טעם נוסף לסיבת היות הנקודים - עגולים וביאורו

אות א	לשון האריז"ל המביא טעם נוסף ליש לעולם האצילות עיגולים בפ"ע בנפרד מא"ק	ריא
אות ב	י"א קושיות על דברי האריז"ל הנ"ל	ריג
אות ג'	דברי הר"י צמח ודחייתם	רטו

סימן ה

מקומם של עולם האצילות ועולמות בי"ע

אות א	יבאר שמש"כ שהמקום בין היושר דא"ק למקיף שלו פנוי עד לגילוי הנקודות כן הדבר בכל פרצוף	רטז
אות ב	יבאר מש"כ הרב בע"ח שרגלי עתיק וא"א וזו"ן מסתיימים בהשואה אחת עד החצאים התחתונים דעיגולי א"א	רטז
אות ג	יבאר ש"מקום פנוי" היינו מלכות דא"ק, כי בה ועל ידה נתהוו כל ד' עולמות אבי"ע. אמנם אצילות נכללת בא"ק מהטבור ולמטה	ריח
אות ד	יבאר שמש"כ במבו"ש שנתרוקנו רגלי א"ק פי' שהנה"י עלו בתורת מ"ן, והכלים היו שרשים לכלי אצילות, והאורות היו שרשים לאורות דאצילות. ומש"כ שנתחשכו הכלים פי' שהם נתעבו להיות במדרגה הראויה לשרש בי"ע	רכ
אות ה	המשך ביאור דברי המבו"ש וענין שורש הבי"ע	רכא
אות ו	יבאר שכל הנ"ל נעשה בהסכמת האורות, שכן זה לטובתם	רכד
אות ז	דברי המבו"ש שחיצוניות דפו"א ירדו למטה מרגלי א"ק למקום שעתידים להיות עולמות בי"ע	רכו
אות ח	מביא את קושיית הרש"ש והרמח"ל ואת תירוצם ואינו מקבלם, ומבאר שכל בחי' תחתונה אינה משיגה את הבחינה שמעליה והעליונה נחשבת כאין לגבי התחתונה	רכח
אות ט	מיישב סתירה בענין מקום עולמות בי"ע	רכט
אות י	יבאר שמש"כ שהטיפה הזרעית נמשכת מהנה"י דעליון ובהעלם מהחג"ת דעליון, כוונתו לבחי' היותר תחתונה שבכל א' מהם, דהיינו שנמשך כח מכל הז"ת בהעלם ומתגלה הכח בנה"י ונשלם במלכות. ומה שנמשך בטפה הזרעית (דהיינו בולד) הוא רק הארת הז"ת דמלכות	רלא
אות יא	יבאר כי קיימת סתירה בדברי הרב אם עולמות בי"ע הם בתוך עיגולי אצילות או מתחתיהם	רלג
אות יב	המשך הנ"ל	רלד
אות יג	יקשה, אם מקומם הראשון הוא למטה מאצילות, כיצד יתכן שיעלו כל כך הרבה קודם ביאת משיח	רלד
אות יד	מהנ"ל עולה שעלייתם היא שינוי מקום ממש. וקשה, מהו ההכרח לד"ז	רלה
אות טו	עוד יקשה ע"ז, שכן הרח"ו מסתפק אם יש עליה לחיצוניות העולמות ונוטה להכריע שאין עד ביאת משיח, ואם כן בע"כ שעולמות בי"ע עומדים למטה מכל עיגולי האצילות	רלו

טז לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ♦ **תוכן עניינים** **ואחלמה**
דרוש ה סימן ה-1

רלז	עוד יקשה ע"ז, הרי בזמן שאין עולים אז נמצאים בגופם והיכלם, הרי היא הקלי' שלהם, וכשעולים צ"ל שעולים יחד בגופן. וד"ז קשה, שזה לא יכול לעלות לאצילות וכו'	אות טז
רלז	יבאר את שינוי המדריגות החל בבי"ע מזמן עלייתם לזמן שאין להם עליה, ועוד יחקור אם היושרים והעיגולים של כל עולם ועולם הם א' למטה מהשני או מתלבשים א' על השני	אות יז
רלח	יבאר שכל העניינים אשר ישנם בפנימיות (יושר) יש גם בחיצוניות (עיגולים), ולפ"ז תתישב הסתירה בדברי הרב	אות יח
רמא	יבאר שמש"כ שהאו"מ הישר והעיגולים באים מכח הארת הנה"י דעליון הרי הוא טיפת הזיווג דאו"מ הישר והעיגולים דעליון, אין כוונתו שהאו"מ הישר והעיגולים נולדו מזיווג דהדו"ן דעיגולים דעליון, שכן לא יתכן שיהיו העיגולים יסודות כלליים וכמו כן התחתון אינו יכול לצאת מהעליון אלא בבחינות הפרטיות שבו בלבד, והוא הבחי' האחרונה דיושר דעליון	אות יט
רמד	יבאר שמש"כ במבו"ש שבי"ע הוא בתוך עיגולי א"ק נותר קשה	אות כ
רמט	יבאר שכמו שא"ק הוא יסוד כל הגבולות כך הוא ג"כ שורש להעלותם ולהביאם לתיקון העתיד	אות כא
רנב	יקשה שאם העיגולים דעליון מפסיקים בין עליון לתחתון, איך יתכן לומר שהעיגולים נובעים מהנהי"ם דעליון, הרי המה שורש לג"ר דיושר דתחתון. ומיישב, שיש בכל העיגולים חלונות, ודרך שם הוא שמתחברים עליון בתחתון דרך היושר שבו. וכן יבאר את ענין עלית העולמות שהוא רק בבחינת תוספת אור ומיעוטו וכי רק בקלי' יש בחינה של עלייה וירידה ממש	אות כב
רנד	מביא מדברי הרב ב' שמועות בצורת עמידת הקלי': א. שכאשר העולמות אינם עולים, הרי שהקלי' דאצי" מדובקות באחורי נוק' דאצילות, וכן בריאה בבריאה וכו', וכשהעולמות עולים, אז יורדים כל הקלי' למטה מעשיה; ב. שהקלי' אינם מדובקים בקדושה ועומדים בריחוק, וכשהבי"ע במקומן הן מתכללות זו בזו. וכשהבי"ע עולים הן מתרחקות מהקדושה ונפרדות זו מזו.	אות כג

סימן ו

מקום החיצוניות

רנו	יבאר מ"ש במבו"ש שירידת החיצוניות הוא במקום מקיף דיושר דא"ק בחלקו העליון ואז אוה"מ, שנלקח מקומו, עלה למעלה וכו'	אות א
רנט	יבאר את מש"כ במבו"ש שירדו החיצוניות למקום העליון שבאוה"מ שכל התפשטות האו"מ הישר ועיגולים היא לב' תועליות: א' לייסד את הכח דגבול ומדה, וב' כדי להחזירם למקורם	אות ב

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים **ואחלמה** יז
דרוש ה סימן ו - ז

אות ג	לפ"ז יישב מ"ט לא נזכר אוה"מ החוזר במבו"ש	רס
אות ד	יבאר את שאר דברי המבו"ש הנ"ל ס' ד'	רסא
אות ה	יבאר את עליית החיצוניות, ואיך נעשו לבחי' שרשי הבי"ע שלא בזמנם. וכן יבאר שעלייתם היתה ברצונם. ועוד בענין ירידת אורות העינים בין רגלי א"ק לחיצוניות שהיתה שם	רסד
אות ו	יבאר שאורות העיניים וכן החיצוניות הם מתנהי"ם דא"ק. וכן יבאר שאחרי השבירה האורות עלו למעלה, ואילו הכלים נשארו למטה ריקים מאור, ונתעבו ונתהוו למדריגות אצילות ושרשי בי"ע, וכן יפרט מהו הנעשה מתנהי"ם דא"ק	רסו

סימן ז

טעם היות אלהות באצילות ולא בנקודות ובי"ע

אות א	יחקור שהנקודות הם השרשים הראשונים לאבי"ע (ואצילות היא אלהות גמור), ובאותה מידה נעשה מהנקודות עולם התהו שממנו כל הקלי' והרע. וכן מ"ט כל השמות מושרשים באצילות ולא למעלה מזה. וכן יבאר מהו החילוק באצילות בין מצבו לפני התיקון למצבו אחרי התיקון. ומהו החילוק בין אצילות לבי"ע.	ער
אות ב	יבאר שמט"ט ומרע"ה, על אף שנקראו בשמות הוי"ה ואלהי"ם אורו ית' לא נתייחד בהם להיות כחד. ומה שנקרא שמם כך הוא משום שמתחלף שמם כאשר מתחדשת בהם נשמה אחרת. מט"ט כולל את עולמות בי"ע	עדר
אות ג	כמו"כ יבאר שבימי החול ובמשך זמן הגלות יורדים ז"א ונוק' דאצילות ומתלבשים במט"ט ומתייחדים שם, ואז נקרא מיט"ט, ונמשכים כל השפע והנהגה על ידו	רעח
אות ד	יבאר שאין בבי"ע אלהות גמור רק הנצרך לחיותם ואינו אחד עמם, משא"כ האצילות. מי שאינו מבדיל בין טהור לטמא בבי"ע היינו אביזריהו דע"ז. פירוש ברכת הבדלה.	רעט
אות ה	יבאר שאורו ית' מתייחד עם העולם האצילות, וכל השמות הם באצילות בלבד, ואנו עובדים אותו ית' שמו על ידי שנתלבש באצילות כי על ידי זה נתגלה, אמנם אסור להתפלל לספירות. ענין שם צבאות. כל כוונה לשם מן השמות מגיעה אל המאציל ית'	רפו
אות ו	ע"י המצוות והתפילות מתפשט אור א"ס בשמות, ואז נתגלה גילוי שמו ית', והרי בלא שם אי אפשר להתפלל. השמות חיצוניים לשם הוי"ה והכינויים יותר חיצוניים מהשמות	רצ

יה לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים ואחלמה

דרוש ה סימן ז, דרוש ו סימן א-ג

אות ז	יבאר שכל חלקי שיעור הקומה (כגון "ידי ורגליו" וכו') הם תארים בהם מתואר המאציל על ידי האצילות, ולא שמות או כינויים. והם משוללים מהמאציל בתכלית, אמנם ישנם באצילות עצמה, אם כי רק בערך האצילות ואילו לבי"ע אין השגה בהם בצורתם זו, וכל מה שאכן נמצא בבי"ע דומה להם רק בשם ולא במהות	רצג
אות ח	יסדר טענות נגד שיטת הרמח"ל ונגד אלו שהרחיבו את שיטתו	רצה
אות ט	יבאר החילוק בין שבח, תהילה ובקשה לבין ברכה ותפילה	שג

דרוש ו

סימן א

שו י"א סיבות למיתת המלכים

סימן ב

עוד בענין מלכי יושר ועיגולים, ועניין חשמ"ל שבהם ובבי"ע

אות א	יבאר שהיו רק עיגולים שהם בחי' נפש ולא יכול לקבל את האור העליון הוא כענין היותם רק מלכיות	שי
אות ב	יבאר שמאחר שמציאותם של הנקודות היא כדוגמת יסודות ארמ"ע, לכן היו בצורת עיגולים ללא יושר	שיב
אות ג	יבאר שמלכי יושר הם החג"ת הכלליים דעולם הנקודות, ומלכי העיגולים הם נה"י, והיינו מ"ה וב"ן	שיג
אות ד	יבאר בחי' חשמ"ל וקלי' נוגה בז"א ובנוק', ודוגמתו למעלה	שטז
אות ה	יבאר עניין חשמ"ל בבי"ע	שכ

סימן ג

אופני השפעת אח"ף על הנקודות העוברים דרכם

אות א	יבאר עניין המלכים שלקחו מאורות אח"ף רק את אורות החוטם והפה	שכג
אות ב	יבאר שלפי זה יתבאר כיצד יתכן מש"כ בסיבה א' שהמלכים נשכרו בגלל שלא יכלו לקבל את האור הגדול	שכה
אות ג	יבאר שבאותה המידה שעולם האצילות מתייחד עם העקודים לאחר התיקון, כך יש מעין זה בעולם הנקודות. וכן יבאר שכלים הם למעשה אינם כי אם התעבויות של אור	שכח

לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים **ואחלמה** יט
דרוש ו סימן ג - ד

שכט	אות ד	יבאר ששורש כל הכלים הוא בצמצום הראשון, הרי הוא הכח המסתיר ומגביל את האור
של	אות ה	יבאר שעיקר הכלים נעשה ע"י התעבות האור, והוא השורש התחתון ביותר שבכל בחינה. משבירתם של המלכים נעשה שורש כלי הבי"ע. ענין מלוכתם כרגע
שלה	אות ו	יחקור כאשר חוזר האור ומתלבש בכלים, מ"ט אין חוזרים הכלים להיות בטלים לאור כמקודם
שלז	אות ז	יבאר עניין ירידת שרש מקום הבי"ע
שלט	אות ח	יבאר שבעת מיתת המלכים נעשו אז מיתה ושבירה גם לאותן חיצוניות דתנהי"ם דא"ק
שדמ	אות ט	יבאר את עניין הסיבה הב' לשבירה (שלא קבלו מאור האוון דעקודים) ויבאר את השייכות של הסיבה הזו לחסרון הזיווג, וכן יבאר את הסיבה הראשונה (דהיינו שיצאו בבחי' מ"ן דאמא לבד)
שמה	אות י	יבאר שהסיבות הו' והז' הינן ענפים בטעם הג' דהיינו חסרון זיווג. פירוש היות בחי' הכלי גם מבחי' הכתר וגם מבחי' המלכות
שנ	אות יא	יבאר שהסיבות ח' ט' י' אף הם מחמת חסרון הזיווג
שנג	אות יב	יפרט יותר לבאר כיצד הסיבה הי' (חסרון ת"ד ות"ג) באה מחמת חסרון הזיווג
שנו	אות יג	יפרש יותר עניין סיבה ד' (שכ"א מהז"ת לקח את כל האורות של כל הבחינות התחתונות ממנו ולא יכל לסבול) ויבאר שאף הוא מחמת חסרון הזיווג כנ"ל
שנז	אות יד	מהדורא קמא של האות הקודמת
שסה	אות טו	יפרש את הסיבה הה' (שהנה"י המה דינים גדולים יותר, והיו יותר מגולים והיו מתגברים על החג"ת)
שסז	אות טז	מהדורא קמא של האות הקודמת

סימן ד

בענין הסיבה הי"א הרי היא תערובות הסיגים שהיו במלכין קדמאין

שעה	אות א	יפרש יותר את הסיבה הי"א, וכיצד היה תלוי אף הוא בחסרון זיווג
שעה	אות ב	יבאר שמש"כ לעיל הוא על ב' בחי': עביות וקלי'
שעו	אות ג	יבאר שכוונתו בענין השני הוא שהם שרשים למציאות הקלי'
שעט	אות ד	יבאר שב' מיני הסיגים הנ"ל גרמו את הפירוד ועל ידי זה נעשו המיתה והשבירה

כ לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ תוכן עניינים ואחלמה

דרוש ו סימן ד

שפ	יבאר את זמן המציאות דעולם הנקודות לאור המח' של רבי אליעזר ורבי יהושע אם העולם נברא בתשרי או בניסן	אות ה
שפא	יתרץ איך אפשר לדבר על בחינות שלפני עולם התיקון הרי לכאורה זה בכלל שאלת מה לפנים	אות ו
שפה	יתרץ מ"ט גילתה התורה את עולם התהו אם הדבר לכאורה מלמד גנאי על הנהגתו ית' ח"ו	אות ז
שפז	יבאר שה' גילה את אור קדושתו רק בערך שראה להמציא כנגדו רע, ולכן אין גילוי מהאצילות ולמעלה	אות ח
שפט	בחי' הנקודות לפני התיקון ואחרי התיקון	אות ט
שצא	יבאר שהקליפה תמיד רוצה להידמות לעליון, ויקשה איך הדבר יתכן הרי כל מציאותה הוא רק מהקב"ה.	אות י
שצה	יבאר שכמו שפרעה חירם ונבוכדנצר עשו את עצמם אלהות כן הוא הס"מ גופה	אות יא
שצז	עולם האצילות הוא אלהות רק מצד התפשטות אור א"ס שבתוכו, והסט"א רוצה להדמות לד"ז דוגמת הקוף לגבי בן אדם	אות יב
ת	לשון זוה"ק אמור (דף צז ע"א) בעניין מנחת העומר	אות יג
תא	מתחיל ומבאר שקרבן העומר עניינו לייחד את האצילות עם עולמות בי"ע. והענין, כי כל המציאות באה מכחות המלכות, ונקראו כולם בשם חיילות המלכות	אות קטן ב
תא	מבאר שלכן הגבורות לפעמים נקיות ולפעמים אינן, וכן יבאר אלו תיקונים שייכים למועדים ואלו לא, וכן תיקונים שיבואו לעתיד	אות קטן ג
תג	יבאר מכל הנ"ל שקרבן העומר בא לגלות שהמציאות היא מכחות המלכות, ועל ידי העומר הדבר מתברר אם הוא ראוי או לא. על ידי העטרה דגבורה הנמשכת במלכות על ידי העומר הוא מברר בירורים ומעלה אותם למ"ן עד אבא ושם נוסף בהם אור ומוחין חדשים בשביל זו"ן, והעלאת מ"ן היא כל ימי העומר, ובחג השבועות נגמר הבירור ואז הוא עת הזיווג. וכן יבאר שהוא גם כן ענין השקאת מי סוטה	אות קטן ד
תו	יבאר כי כל היחודים בזמן הזה הם בלחישו כדי שלא ינקו ממנו החיצונים. אמנם על ידי התיקון הנעשה בהקרבת העומר מתרחקים החיצונים, ואז נעשים כל היחודים בגלוי. תיקון זה כולל ב' ענינים: ביטול הזוהמא, והזדככות החומר, והם תלויים זה בזה. למרות תיקונים אלה הבאים על ידי ישראל, עיקר התיקון עתיד ליעשות על ידי הקב"ה בלבד	אות קטן ה

דרוש ז

מהדורא קמא של דרושים א' ב' וג'

סימן א

תט	יבאר הסתירה אם מלכים קדמאין יצאו על ידי זיווג או לא, אורות העינים ואור חדש	אות א
תיא	יבאר סתירה נוספת אם נקודות הוא אב"א או פב"פ	אות ב
תיג	יברר את מקור ב' עניני המלכים בכתבי מהרח"ו, ועוד בעינים	אות ג
תטו	יבאר את עניין יציאת מלכי יושר על ידי זיווג דע"ב וס"ג שבגלגלתא	אות ד
תיז	יחקור אם שרשו של המלכי יושר הוא אותו השורש של האח"ף, מ"ט לא יצא אור דרך האח"ף	אות ה
תיט	יבאר שג' שמות ע"ב הם נעלמים. ושמכל עסמ"ב רק הב"ן מתגלה	אות ו
תכב	יבאר עוד בעניין ההפרש שבין עקודים לנקודות, על אף ששניהם יצאו מאותו השורש	אות ז
תכה	יבאר את עניין שבירת מלכי היושר, וב' דרכים בתיקון הגבורות	אות ח
תכז	יבאר ב' סיבות לשבירת מלכי היושר	אות ט
תל	יבאר שעיקר טעם היות המלכים נקראים בשם ב"ן הוא רק מכח מלכי היושר	אות י

סימן ב

מקום יציאת המלכים קדמאין, ועוד בעניין חסרונותיהם

תלב	ישאל מ"ט יצאו מלכי עיגולים מהעיניים, הרי מלכי יושר יצאו דרך טבור ויסוד וצפר"ג	אות א
תלה	יחקור כיצד יתכן שמלכי יושר ומלכי עיגולים כאחד היו טפ"ק	אות ב
תלח	יבאר שמלכי עיגולים קבלו את הארתם מג' מקומות	אות ג
תמ	ב' סיבות לשבירת המלכים	אות ד

מאמר כללי על יסוד הספר ותכונתו על מה אשיותיו ואדניו הטבעו :

אות א

אותן המלכים הם נזכרים ג"כ בדברי הימים (א' א מג), ונמצא שם שינויים ג"כ ממה שכתוב בתורה. כי שם כתוב המלך השמיני הדר וכתוב בו מיתה ג"כ, ובתורה כתיב הדר ולא נאמר בו מיתה. ובהמלך הראשון בלע לא כתיב בו שם וימלוך. וכן שם כתיב חושם מלא ו', ובתורה כתיב חסר. ובהמלך הדר' כתיב בתורה ושם עירו עוית, ושם כתיב עיות. ובהמלך הח' כתיב בתורה ושם עירו פשו בו' ושם כתיב פעי ב'. וכן שם לא נזכר שם אביו בהמיתה גם בבעל חנן. והנה כל אלו השינויים הנה בארנו תהל"א ית"ש לקמן ח"ב דרוש א' כל א' בנימוקו וטעמו יעו"ש.

אמנם מה שנוגע לענין אלו המלכים בכלל הנה נאמר, כי הרי נודע הוא לכל שלומי אמוני ישראל שכל התורה הקדושה היא מיוסד בבחי' נשמה וגוף ולבוש, וכן יש בה ג"כ בחי' נשמה לנשמה, וכנודע מזוה"ק (בהעלותך קנב ע"א¹). והנה הגם שהיא כולו קודש וכולו

כתיב (בראשית לו לא) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל, וחושב שם שמונה מלכים, ז' שמלכו ומיתו שנאמר בכל אחד מהם וימלך וימת, ובהשמיני שהוא מלך הדר לא כתיב בו וימת, וכן נאמר בו ושם אשתו מהיטבאל כו', אשר לא נזכר שם אשתו בשום אחד מהם. וכן הנה נמצא בהם עוד שינויים רבים בין זה לזה, שבהא' והב' והד' והו' נזכר שם אביו ג"כ, בלע בן בעור, יובב בן זרח, הדר בן בדר, בעל חנן בן עכבור, משא"כ בהשאר לא נזכר בהם שם אביו. אמנם במיתתם הנה לא נזכר שם אביו בשום אחד מהם, אלא רק בהז' לבד, וימת בעל חנן בן עכבור, משא"כ בכלם. וכן בהא' והד' והח' אמר ושם עירו, ושם עירו דנהבה, ושם עירו עוית, ושם עירו פשו, משא"כ בהב' והה' והו' אמר סתם מבצרה, ממשרקה, מרחובות הנהר. ובהג' כתיב שם ארצו, מארץ התימני, ובהז' שהוא בעל חנן בן עכבור לא כתיב בו שם מקומו כלל. וכן הרי

מאיר הלשם

זה העולם. טפשי העולם אינם מתבוננים אלא באותו הלבוש שהוא סיפור התורה ואינם יודעים יותר מכך, ולא מתבוננים במה שהוא מתחת אותו הלבוש. אלה שיודעים יותר, לא מתבוננים בלבוש אלא בגוף שהוא תחת אותו לבוש. חכמים, עבדי המלך העליון, אלה שעמדו בהר סיני לא מתבוננים אלא בנשמה שהיא עיקר של כל התורה ממש, (ולעולם) ולעתיד לבא, עתידים להתבונן בנשמה דנשמה של התורה.

בביאור דברי הזהר, נמנים כאן ג' מדרגות: א', טפשים שלא מתבוננים אלא בלבוש שכן קוראים הם בתושב"כ ובע"פ כסיפורים בעלמא נע"י עוד בענין בביאור הגר"א על

1. ז"ל: אורייתא אית לה גופא ואינון פקודי אורייתא דאקרון גופי תורה האי גופא מתלבשא בלבושין דאינון ספורין דהאי עלמא טפשיין דעלמא לא מסתכלי אלא בהוא לבושא דאיהו ספור דאורייתא ולא ידעי יתיר ולא מסתכלי במה דאיהו תחות ההוא לבושא אינון דידעין יתיר לא מסתכלין בלבושא אלא בגופא דאיהו תחות ההוא לבושא. חכימין עבדי דמלכא עלאה אינון דקיימו בטורא דסיני לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהו עקרא דכלא אורייתא ממש (ולעלמא) ולזמנא דאית זמינין לאסתכלא בנשמתא דנשמתא דאורייתא, ע"כ.

תרגום: תורה, יש לה גוף, והם מצות התורה הנקראים גופי תורה. אותו הגוף מתלבש בלבושים שהם סיפורים של

אמת, גופה ותיקה ונרתקה², וכולם הם גופי תורה, והם כולם חי העולם, אך עכ"ז הנה כגבוה שמים על הארץ כן גבהו סתריה וצפונייה מגילויה ולבושה. וכן הוא בעניינינו, כי הנה סוד אלו המלכים הנה הם סוד מ"ש רז"ל (בראשית רבה פ"ג סי' ז, ופ"ט סי' ב ובכ"מ) כי קודם שנברא העוה"ז היה הקב"ה בונה עולמות ומחריבן³, והוא מה שנאמר בהם וימלוך וימת, וכמ"ש בזה"ק באד"ר (פ' נשא קלה ע"א) תאנא בצניעותא דספרא עתיקא דעתיקין עד לא זמין תקונוי, באני מלכין, כנס מלכין, גליף מלכין, ומשער מלכין [אמר ד' לשונות ע"ש הד' מיני מלכים דאו"א

וזו"ן, 'באני מלכין' הוא על המלכין דאבא, 'כנס מלכין' הוא על המלכין דאימא, 'גליף מלכין' הוא על המלכין דז"א, 'משער מלכין' הוא על המלכין דהנוק'. ולעיל (קכח ע"א) אמר רק ב' לשונות גליף ושיער מלכין, והוא על המלכין דזו"ן, כי כל למעלה מהם הם כולם נעלמים, כמ"ש במאמרי רשב"י (דף סב ע"ב⁴, וטל ע"ג⁵, ועי' מבו"ש שם יד ע"ד⁶ מדפוה"ח בפ"ו שם, ע' שם ושם והבן).
ולא הוו מתקיימי עד דדחי לון ואצנע לון לבתר זמנא, הה"ד ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, בארץ אדום באתר דכל דינין מתקיימין תמן, וכולהו לא אתקיימו עד כו"ז ע"ש. וכן קכ"ח ע"א

א
ט"ב

מאיר הלשם

בעטרי וברא האי עלמא וכל מאי דאשתכח בהאי עלמא הא הוה קמיה (והא סליק מקמיה) ואתתקן קמיה, ע"כ. תרגום: פתח רבי חייא ואמר, מה שהיה - כבר הוא (נקרא שמו ל"ג), ואשר להיות וגו'. "מה שהיה כבר", היינו מה ששינוי, שעד שלא ברא הקב"ה את העולם הזה, היה בורא עולמות ומחריבן, עד שעלה ברצונו של הקב"ה לברוא את העולם הזה, ונמלך בתורה. ואז נתקן בתקונו והתעטר בעטרותיו, וברא את העולם הזה, וכל מה שנמצא בעולם הזה, הרי היה לפניו (והרי עלה מלפניו) ונתקן לפניו.

4. שם נתבאר שהמלכים הנזכרים בתורה הם של ז"א, ובדברי הימים הם של נוק', ואילו המלכים של א"א לא נזכרו במקרא כלל. ועי' שער השבירה פרק ו שם מבאר רק את השבירה שחלה בז"א ובנוק'.

5. ז"ל: ואמנם המלכים של א"א לא הוזכרו כלל לא בתורה ולא בנביאים ולא בכתובים. לפי שכל בחינות ע"ק לא נכתבו בשום מקום כנו' לקמן בדק"ל ע"א וז"ל תאנא עכ"ד שמא דעתיקא סתים מכולא ולא אתפרש באורייתא בר מן אתר חד כו'. ואמנם אותם המלכים של ז"א נזכרו ונכתבו בתורה בפ' וישלח והטעם הוא כי תורה שבכתב הוא ז"א כנודע משא"כ א"א שהוא למעלה למעלה והמלכים של נוקבא דז"א נכתבו בכתובים בס' דברי הימים כנודע. כי הכתובים רומזים במלכות.

6. שם לא כתוב כי אם את אותו העניין המובא בשער מאמרי רשב"י טל ע"ג.

7. תרגום: למדנו בספרא דצניעותא, עתיקא דעתיקין טרם שהכין תיקונים, בנה מלכים, אסף מלכים, חקק מלכים ומשער את המלכים. אבל לא היו מתקיימים עד שדחה אותם והצניע אותם לזמן אחר. זהו שנאמר "ואלה המלכים אשר

משלי א כ וכן יהל אור ח"ב כח ע"ד]. ב', אינון דידעין יתיר לא מסתכלן בלבושא אלא בגופא, עמלי תורה שמתבוננים בגוף הגילוי ולא בלבשו. ג', חכימין עבדי דמלאכא עלאה אינון דקיימו בטורא דסיני, לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהי עקרא דכלא אורייתא ממש דהיינו שעוסקים בחכמת הנסתר (עי' הקדמת המהרח"ו לשעה"ק). אם כן קצת קשה על דברי רבינו כאן, באומרו שתורת הנסתר היא לימוד במדרגת נשמה לנשמה, שהרי כפי המבואר בזהר לימוד הנסתר הוא הנשמה של התורה, ואילו מדרגת נשמה לנשמה אינה ניתנת להשגה כי אם לעתיד לבא, ואנו הרי לומדים סתרי תורה גם היום, וצ"ע.

אמנם עי' לקמן לח ע"ד ז"ל: אמרו במדרש קהלת (פ' יא פסוק ח) תורה שאדם למד בעוה"ז הכל היא לפני תורתו של משיח, ובב"ר (פ' יז סס"ה) נובלת חכמה שלמעלה תורה. והנה מאור הזה דלעתיד גילה הקב"ה קצת ע"י רשב"י והאריז"ל, וכן הוא תמיד, כי כשנתגלה אור הזה דבחי' תוספת הנה נפתחין שערי חכמה ונשפעין נשמות קדושים בעולם בדור ת"ח וצדיקים ונתעלה העולם הרבה, ע"כ. ואולי רמז כאן להיות עיקר זמן לימוד הקבלה לע"ל ואילו האידנא כל לימודינו בחכמה זו הוא רק בבחינת נשמה לנשמה דאורייתא וממילא אין מתגלה ממנה כי אם מקצתה.

2. עי' שעה"כ דרושי הלילה פרק ה ש"גופה" נקרא הוי"ה ו"נרתיקה" נקראת אדני".

3. עי' לשון הזהר (ויקרא דף סא ע"א): פתח ר' חייא ואמר, מה שהיה כבר הוא (נקרא שמו ל"ג) ואשר להיות וגו'. מה שהיה כבר, היינו דתנינן עד לא ברא קב"ה האי עלמא הוה בארי עלמין וחרוב לון עד דקב"ה סליק ברעותיה למברי האי עלמא ואמליך באורייתא. כדן אתתקן הוא בתקונוי ואתעטר

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א
מאמר כללי ♦ אות א

ואחלמה

כה
א ע"ב - א ע"ג

בכל מלך ומלך, וזהו ענין מלוכתם, מה שנאמר בכל א' מהם וימלוך, והוא על פעולתו ומלאכתו שפעל ועשה והוציא את כל כחו מן הכח אל הפועל ברגע אחת, וזהו ענין מלוכתו. אך באשר שהיה בלא סדרים כלל לא היה אפשר לבוא לידי גמר פרי ולמציאות גמורה בשום פנים, אך עכ"פ הוא כי הנה יצא אז השרשים הראשונים דכל המציאויות כולם אשר היה עתיד לחזור ולצאת על גמר שלימותם בכל משך הזמן דימי עולם כולו. והרי היה כל בנין העולמות אשר קודם הששת ימי בראשית דהעוה"ז, שהיה הקב"ה בונה עולמות והחריבן שהוא ענין המלכים הנז', לא היה לבטלה ח"ו אלא שהיה כ"ז הכנה ויסוד לכל הבריאה כולו.

וכן אמרו בפדר"א (פרק ג): מי ימלל גבורות ה' כו', אפי' מלאכי השרת אינן יכולים לספר אלא מקצת גבורותיו, ויש לנו לדרוש מה שעשה ובמה שהוא עתיד לעשות למען יתרומם שמו של הקב"ה כו'. עד שלא נברא העולם היה הקב"ה הוא ושמו הגדול בלבד, ועלה במחשבה לברוא את העולם, והיה מחריט את העולם לפניו ולא היה עומד. משלו משל למה הדבר דומה, למלך שהוא רוצה לבנות פלטרים שלו, אם אינו מחריט בארץ יסודותיו ומובאיו ומוצאיו אינו מתחיל לבנות. כך הקב"ה החריט לפניו את העולם ולא היה עומד עד שברא את התשובה (הוא בינה, שבה הוא הי"ג מדות הרחמים הי"ג ת"ד שהם בבינה, וכמ"ש בספד"צ פ"ב (יה ע"א) מאודנין נפקא, שהם מבינה כמ"ש באח"פ (פרק א), ואמר בספד"צ שם עוד (יט ע"ב) בזמנא דמטא ירחא

וקמב ע"א, ובאד"ז (רצב ע"א) כתיב ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, הה"ד כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו. נועדו באן אתר, בארץ אדום, באתר דדינין מתאחדין תמן, עברו יחדיו דכתיב וימת וימלוך תחתיו, המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו, דלא אתקיימו באתריהו בגין דתיקונין דמלכא לא אתקנו כו' כו', ובגין כך עלמין קדמאין אתחרבו כו', ואלין אקרון עלמין קדמאין, ובגין כך אתחרבו ולא אתקיימו עד דאתתקן כו'⁸ ע"ש בארוכה. הרי לנו כי סוד אלו המלכים הנאמר סוף פרשה וישלח הם סוד הענין דבונה עולמות ומחריבן⁹, והוא מה שנאמר בכל א' מהם וימלוך וימת. והנה הוא ג"כ ענין מה שאמרו (רש"י בראשית א א) שבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת רחמים ושתפה למה"ד¹⁰, והוא מה שנאמר באלו המלכים שמלכו בארץ אדום, ואמרו באד"ר הנז' אתר דכל דינין מתקטרין תמן ותליין מתמן¹¹, ועי"ז כולוהו אתחרבו ומיתו לאלתר.

אמנם הנה פשוט הדבר כי לא היה כ"ז ח"ו בבחי' שינוי רצון ממנו ית"ש, כי כל הענין דבונה עולמות ומחריבן הנה היו הם למציאות היסודות והשורשים הראשונים דכל הבריאה כולה. אך ע"י שהיו בבחי' דינין תקיפין, הנה עי"ז היה כל בנין העולמות שנעשו מהם בדרך ריבוי ופירוד לאין חקר ותכלית, ויצא מהם אז כל השורשים הראשונים דכל המציאויות כולם אשר היה עתיד לצאת בכל משך זמן דהששת אלפים שנה דהעוה"ז, פירי מפירי ותולדה מתולדה. הנה יצאו אז כולם בבת אחת וברגע אחת

מאיר הלשם

שהתיקונים של המלך לא נתקנו וכו' ולכן העולמות הראשונים נחרבו, ואלו נקראו "העולמות הקודמים", ולכן נחרבו ולא נתקיימו עד שנתקנו.
9. עי' בהגר"א על ספד"צ דף ב ע"ד שמביא מקור להנ"ל מתז"ח דף כז ע"א.
10. עי' ע"ח שער המלכים פרק ה.
11. תרגום: מקום שכל הדינים מתקשרים שם ותלויים משם.

מלכו בארץ אדום", "בארץ אדום" - במקום שכל הדינים נמצאים שם. וכולם לא נתקיימו עד וכו'.

8. תרגום: נאמר "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום", זהו שנאמר "כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו", "נועדו" - באיזה מקום, בארץ אדום, במקום שהדינים נאחזים שם. "עברו יחדיו" שנאמר "וימת" "וימלוך תחתיו". "המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו" - שלא נתקיימו במקומם משום

מאד, והנה עליהם אמרו בזוה"ק (בראשית לה ע"ב): הנטיעות כקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו נהרין, כיון דאתנטעו ואתתקנו (והוא בעת התיקון דמעשה בראשית) אתרביאו בנהורא ואקרונן ארזי לבנון¹⁵. וכן הוא במדרש (בראשית רבה ריש פ' טו): אמר ר' חנינא כקרני חגבים היו ועקרן הקב"ה ושתלן בתוך גן עדן. והוא תיקונם אשר נתקנו אח"כ שנבררו ועלו בהיסוד דהמלכות, שנקרא גן עדן כמ"ש בשער הכוונות (דף נד ע"ב), ושם נתקנו בעת התיקון דמעשה בראשית כל הצורך להעולמות בריאה יצירה עשיה. והרי נתבאר לנו מכ"ז כי הענין דבונה עולמות ומחריבן לא היו לבטלה ח"ו, כי אז נעשה כל השורשים הראשונים דכל המציאויות כולם, וכמו שיתבאר עוד בזה למטה בעה"י בארוכה.

שביעאה משתכחו ירחי אלין תליסר בעלמא עלאה¹² שהוא בינה, וכן אמרו בזוה"ק (פרשת ויקרא טז ע"א) על הי"ג תיקונים, וכלא אתקרי תשובה ע"ש, ומהם נתקנו כל המלכין קדמאין כנודע בספד"צ פ"א¹³). והרי אמר הפרד"א ג"כ כי יסודות כל הבריאה הנה הם נעשו קודם שנברא העולם והוא בסוד כל דברינו הנז'.

אמנם כל מה שנעשו אז, היה רק בבחי' שרשים קטנים מאד ונקראו בדברי האריז"ל בשם נקודות, כי לא היו רק אלא בבחי' נקודות קטנות, והם בסוד הכתוב (בראשית ל לט) עקודים נקודים ברודים¹⁴. כי הם יצאו אחר עולם העקודים, וקודם לעולם הברודים שהוא האצילות, כי הם שרשם, וכנ"ל שהם השורשים הראשונים לכל, וכנודע כ"ז בדרושי האריז"ל. ועכ"פ הוא כי לא היו אלא רק בבחי' נקודות ושורשים קטנים

אות ב

ולפררם לפרורים דקין להתפור הרבה, ולכן ביוה"כ שאז מתעוררין הגבורות היה דקה מן הדקה. והוא ג"כ סוד מ"ש (עמוס ו יא) והכה הבית הגדול רסיסים והבית הקטן בקיעים. וכן הוא ג"כ סוד (שיה"ש ה ב) קווצותי רסיסי לילה, שהם טיפות דקות כדי להמתיק הגבורות ולכפותן. וכמ"ש כ"ז הגר"א זלה"ה וזיע"א בתיקונים (דף קסז ע"א¹⁷), וביהל אור (ח"א דף טז סע"ג¹⁸), וכן בפע"ח (שער השופר פ"א¹⁹). ועכ"פ הוא כי

וענין מה שנעשו אז כולם מבחי' דינין וכנ"ל, הוא משום כי הדינין הם השורש דכל הריבוי והפירוד, וכנודע שהחסד והגבורה הם בבחי' מים ואש, ומים דרכן להתדבק, וכל דבוק כגון קמח לעשות עיסה מתדבק במים, ואש דרכו להתפרד שכל דבר שנשרף מתפרד, וכן כל דבר לח מתדבק, ויבש מתפרד. והוא סוד המרור ללועסו¹⁶, וסוד הקטורת הדק היטיב, כי המיתוק של הגבורות לכפות הדינין שבהם הוא לטחון דק

מאיר הלשם

17. [זהו באמת דף קע, אמנם במהדורת תיקוני הזהר עם ביאור גר"א שבידינו נדפסו ציוני הדפים "קסא" עד "קסג" פעמיים בטעות] ז"ל: מים דרכן להתדבק וכל דבוק כגון קמח לעשות עיסה מתדבק במים ואש דרכו להתפרד, שכל דבר שנשרף מתפרד, וכן כל דבר לח מתדבק ויבש מתפרד, וידוע בסוד המרור ללועסו וסוד הקטורת הדק היטיב.
18. וז"ל: ואמר רסיסי לילה שהן הגבורות בסוד לילה רסיסי הן טפות דקות כי המיתוק של הגבורות להתפור הרבה

12. תרגום: כאשר מגיע החודש השביעי נמצאו שלשה עשר חדשים אלה בעולם העליון.
13. עד דלא הוה מתקלא (דף א ע"ב) וע"ש בבהגר"א.
14. עי' ע"ח שער העקודים פרק א.
15. תרגום: הנטיעות היו כקרני חגבים, ואורן דקיק, ולא היו מאירים. כיון שנטעו ונתקנו התרכו באורן ונקראו "ארזי לבנון".
16. שעה"כ פסח דרוש ה.

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א
מאמר כללי ♦ אות ב

ואחלמה

כז
א ע"ג – א ע"ד

הדינין הם השורש דכל ריבוי ופירוד, וכל חסד ורחמים הנה מהם הוא כל הדיבוק והיחוד. וכן כל דין גורם סילוק וקימוץ, כי האש דרכו להסתלק ולעלות, אבל החסד הוא מתפשט ונותן, וכן הוא המים שהוא מתפשט ונובע בכל האפשרי.

ובאשר שכוונתו ית"ש הנה היה לברוא המון ברואים לאין תכלית בריבויים שונים ותמורות שונות, וכמו שאנו רואים שהעולם מסודר ב"ריבוי" "נגד" "היפוך" "תמורה", שזה נגד זה, וזה היפך מזה²⁰. ובכל א' עצמו הרי מתחלף עליו עידן ועידנין שהוא עיתים שונים בכמה תמורות, וכ"ז הוא משורש הדינין והגבורות כנז'. ובאשר כי סוף מעשה הוא במחשבה תחילה (זמר לכה דודי על פי תיקו"ז ז ע"א), הנה זהו הענין שאמרו (רש"י בראשית א א) שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין. וע"פ מה שאמרנו כי אז יצא השורשים הראשונים לכ"ז, ור"ל לכל הריבויים וההפכיים והנגדיים והתמורות, והנה הוא סוד כל ההנהגה כולו אשר בכל משך זמן דהעוה"ז עד עת התיקון, הנה נחרתו ונחקקו הכל מאז ומקדם שהוא בסוד בונה עולמות ומחריבן. וכמו שאז נתחרבו כולם וחזרו ונתקנו בעת התיקון

דמעשה בראשית, והוא מה שאמרו ראה שאין העולם מתקיים הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, כן הוא עתיד להעשות בכל הנהגת דהעוה"ז, ר"ל בכל הריבויים והנגדיים וההפכיים והתמורות, הנה כולם יתבטלו ויוחזרו להתתקן להזיו והזוהר דסוד האחדות הגמורה בלי היפך כלל, ובלי נגד כלל, ובלי ריבוי כלל²¹. ועל זה נאמר (ישעיה סה יז): כי הנני בורא שמים חדשים וארץ חדשה ולא תזכרנה הראשונות ולא תעלינה על לב. אך כל הנהגת דהעוה"ז אשר עד ביאת משיח הנה משמש והולך עתה כל מה שנחקק ונחרת בסוד בונה עולמות ומחריבן.

והוא סוד מאמרם²² ז"ל (מנחות כט ע"ב) שאמר הקב"ה למשה רבינו ע"ה שתוק כך עלה במחשבה לפני, כי כל ענין דבונה עולמות ומחריבן שהם המלכין קדמאין מלכי אדום כנ"ל, הם כולם מסוד המחשבה העליונה, מ"ס דא"ק²³. כי עלו האורות מלמטה למעלה מהנה"י דהא"ק עד המ"ס שבו²⁴, ומשם יצאו דרך העינים, וכמו שיתבאר בעה"י בדברינו בפנים הספר. והוא מ"ש הקב"ה כך עלה במחשבה לפני, שהוא א"ק, אשר הוא לפני האצילות, ומקודם אליו, ועלה שם

מאיר הלשם

ו"היפוך" הוא נו"ה (והיינו מש"כ "זה היפך זה"), והמלכות כלולה בכלום, ועל ידה נעשית בחינת ה"תמורה".

21. עניין זה שעתידי ליבטל העולם בצורתו דהיום נזכר בבהגרא"א על ספד"צ דף יא ע"א וז"ל: שביעאה עליהו כו' דכתיב היתה תהו וגו' - ר"ל אלף השביעי תליא במלת בראשית, שהיא עליהו, כמ"ש לעיל בראשית ברא שית, עליהו, והיא בינה כנ"ל, והיא סוד השבת עולם, בסוד שבתאי, שהוא דרגא דבינה כידוע.

22. ע"י בהגרא"א על ספד"צ דף ב ע"ג ששם מקורו של הלש"ו.

23. המו"ס דא"ק הוא הבינה דא"א שבו, ובו עיקר התיקון. ע"י בהגרא"א על ספד"צ דף ד ע"ד ד"ה ביה סליקו, ודברינו שם, שכל עליית מ"ן עולה לשם להזיווג עם האוירא להוריד אורות.

24. ע"י ע"ח שער הנקודות פרק ב, שם נזכר ענין עליית הנקודות למעלה, אמנם לא מבואר שם בפירוש שהוא עולה עד מו"ס דא"ק, והוא לכאורה חידוש של רבינו.

ולטחון דק כידוע בסוד הקטרת הדק הטיב הטיב הדק דקה מן הדקה ביוה"כ כי ביוה"כ הגבורות מתעוררין כידוע ה"ג שכנגדן ה' ענויין ולכן צריך דקה מן הדקה בסוד והכה הבית הגדול רסיסים והבית הקטן בקיעים וכו'.

19. ז"ל: וסוד שחיקה וטחינה זו היא, כי הדין כדי לכפותו, צריך לטחנו ולפררו, שלא יהא דבוק במקום א', ולפררו לפרורים דקין. והנה שם ע"ב ס"ג הנ"ל, היו שם הדינין מחוברין יחד, ועתה ע"י טחינה זו מתפרדין כל א' בפני עצמו, ובזה נטחנין הדינין, והם מתחברין אח"כ ע"י הב' יודיין של השיניים ונעשין מ"נ. והרי עם זה נמתקו הדינין אלו, שהם ב' אותיות של מנצפ"ך הכלולים בשופר כנ"ל, שהם אותיות פ"ר משופר. והנה חזר זה המ"ן אחר שנמתק לטעם דבש, כמ"ש וטעמו כצפיחת בדבש. והוא סוד ש"ו משופר, שהוא גי' דבש.

20. ע"י אריכות בזה בספר הכללים כלל טז ענף ג', שד' מושגים אלו עניינם ז"ת וזה ביאורם: "ריבוי" הוא ת"ת ויסוד, ו"נגד" הוא חסד וגבורה (והיינו מש"כ "זה נגד זה"),

ואחר שנזרקו משם הנה יצאו ומלכו ומיתו לאלתר ע"י הסיגים שבהם, ואז במיתתם ירדו הסיגים למטה, ונבררו עי"ז האורות מהסיגים, והם²⁹ אשר עלו בעת התיקון דמעשה בראשית להתבסס בחסדים]. והוא מה שאמרו שהקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין, כי אז יצא אור החסד בתחילה כמו שיתבאר בפנים הספר (וכנודע שהאור דהמ"ה הוא היה המברר והמתקן) ונתבסמו עי"ז הדינין בחסדים, ואז נתקן ונעשה העולם³⁰. והיה כ"ז בדרך תחיית המתים, כי חזר והחיה את המלכים שמיתו. אמנם היה תחייתם בפנים חדשות לגמרי, וכן נעשה להם שמות חדשים. כי מתחילה היו רק שמונה מלכים, והיו רק בבחי' גוף בלא נשמה, כי המלך הראשון שהוא בלע בן בעור הוא היה הנשמה להז', אבל אח"כ ניתן להם נשמה ממש שהוא הג' ראשונים ממש, ונעשו לעשר ספי'. וכן מתחילה היו נקראים בשם מלכי אדום ובהשמות דמלכי אדום והם נקראים בשם בלע יוכב חושם כו', ואח"כ הם נקראים בשם בני ישראל, שהוא על שם הקב"ה, כמ"ש בזוה"ק (פ' מקץ קצד סע"ב) ע"ש³¹. והוא מה שכתוב (בראשית לו לא) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל. וכן נקראים בשם עשר ספי' כח"ב חג"ת נהי"מ אשר הר"ת שלהם גימט' ישראל עם הה' אותיות. וכן אמר באד"ר (קלה ע"ב) וכלהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאינן³².

מלמטה למעלה כנז'. וע' זוה"ק (ח"ב ק"ע ע"ב²⁵). ומשום שהם ממחשבה סתימאה דא"ק הנעלם גם מאצילות, הלוא לא נופל שם הדיבור וההתבוננות כלל, וזהו שאמר לו שתוק כך עלה כו'.

וכן הוא בזוה"ק (פ' פקודי רנד ע"ב, ונה ע"א) בענין מיתת ר' עקיבא וכל עשרה הרוגי מלוכה, אמרו שם כי היה מיתתם ע"ד המלכין קדמאין, שעלו במחשבה מ"ס דא"ק ושם אתבררו, כי היו מעורבין בדינין קשים שהם סיגים ופסולת, ונבררו הפסולת מגו מחשבה ואתבריר²⁶, ר"ל שהמחשבה זריק את הפסולת לחוץ. והם השמונה מלכים שכל א' הוא כלול מד', נגד ד' אותיות השם, כי בו נעשה הכל, והם הד' פרצופים או"א זו"ן שבכל מלך ומלך, והרי הם ל"ב, וכל א' הוא כלול מ'י' והם ש"ך. ואלו הש"ך הם נזרקו מגו מחשבה וכמ"ש הרב במאמרי רשב"י (דף סב ע"א מדפוה"ח תרנ"ח²⁷), והגר"א ביהל אור (פ' פקודי דף ל"א²⁸). ואלו הש"ך דאזדריקו מגו מחשבה אקרי זיקין נצוצין ונפקין להיטין ונהירין ודעכין לאלתר²⁸, והם העלמין קדמאין דאתחרבו כמ"ש בא"ז (רצב ע"ב).

והנה אח"כ בעת התיקון אשר לצורך מעשה בראשית, כאשר חזרו ועלו להתתקן ולהתבסס בחסדים, נכי מתחילה נזרקו מהמחשבה כל הדינין כולם, כי הם כולם פסולת לגבי המחשבה, מ"ס, משום הסיגים שהיה מעורב בהם.

מאיר הלשם

30. עי' יהל אור ח"א דף יא ע"ד שכל חיבור של ז"א ונוק', מכונה "עולם".

31. וז"ל: תא חזי מה כתיב ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם כיון דכתיב ויבא ישראל מצרים לא ידענא דיעקב גר בארץ חם אמאי אצטריך דא אלא ויבא ישראל מצרים דא קב"ה ויעקב גר בארץ חם דא יעקב דהא בגיניה דיעקב ובנוי אתת שכינתא למצרים.

תרגום: בא ראה מה כתוב "ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם". כיון שכתוב "ויבא ישראל מצרים" לא ידענו ש"יעקב גר בארץ חם" למה צריך את זה אלא "ויבא ישראל מצרים" זה הקב"ה, "ויעקב גר בארץ חם" זה יעקב, שהרי בשביל יעקב ובנוי באה השכינה למצרים.

32. תרגום: וכולם נקראים בשמות אחרות מן הראשונים.

25. הגהת רבינו: שם אמרו כוונה אחרת בלשון 'לפני', שהמדובר הוא במלכות, ו"לפני" הוא בינה.

26. גם זה נמצא בהגר"א על ספד"צ שם.

27. ז"ל: וענין התחלקות מלכים אלו לל"ב נתיבות חכמה. וענין הוא כי המלכים הם שמנה וכל אחד מתחלק לארבעה בסוד ארבע אותיות שם ההוי"ה ושמנה פעמים ארבעה הרי שנים ושלשים כל אחד מאלו כלול מעשר הרי שלש מאות ועשרים, עכ"ל.

28. תרגום: ואלו הש"ך שנזרקו מתוך המחשבה נקראו זיקים ניצוצין ויוצאים לטהים ומאירים ונכבים מיד.

29. הגהת רבינו: ר"ל הנצוצין עם הסיגים שירדו במקום ביי"ע ובעת התיקון נתבררו הנצוצין מהסיגים ועלו ונתקנו ומ"ש "והם" ר"ל על הדינים שנו' בתחילה.

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א
מאמר כללי ♦ אות ב, אות ג

ואחלמה
כט א ע"ד – ב ע"א

והנה המלכים כאשר מלכו הנה היו בבחי' אורות וכלים, נשמה וגוף. וכאשר מיתו עלה נשמתם למעלה³², והכלים ירדו למטה ונשברו ונתפזרו לשברים אין קץ. והנה היה ירידתם במקום העתיד להעולמות ב"ע. אמנם כאשר ירדו השברי כלים, הנה ירדו עמהם ניצוצים רבים מהאורות ג"כ, וירדו עמהם ג' בחי' ניצוצין: א', ש"כ ניצוצין והם מהחכמה. ב', פ"ר ניצוצין והם מהבינה. ג', רפ"ח ניצוצין והם מהדעת, כי כללות האורות הם חב"ד, וירדו ניצוצין מכל א' מהם, וכמו שבארנו בדרוש ש"כ ופ"ר ורפ"ח בשער טנת"א פ"ה³³. והנה אלו הניצוצין הם מהגבורות היותר קשים ולכך נתפזרו הם לניצוצין דקים וירדו הם למטה עם השברי כלים, שהם העביות הנעשה מהדינין תקיפין.

והנה אלו הניצוצין והשברי כלים הם השרשים הראשונים דכל המציאויות כולם אשר אמרנו לעיל אות א' שנעשו במלוכת המלכים, והוא בנין העולמות שהיה הקב"ה בונה קודם התיקון דמעשה בראשית, והם היסודות הראשונים לכל המציאות כולו וכנ"ל. ומשום שהיו דינין תקיפין מתו ונשברו וירדו למטה ונתפזרו לניצוצין

א"ת

ושברים אין קץ, והוא בונה עולמות ומחריבן כנז'. אמנם אח"כ לצורך התיקון דמעשה בראשית, הנה הופיע הקב"ה את אור קדושתו ית"ש, וגילה והמשיך אור החסד ונתפשט עד למטה, והעלה ובירר מהניצוצין והשברי כלים כל הצורך להמציאות דמעשה בראשית. כי הרי הם השרשים הראשונים כנז', ונתבסמו בחסדים ונעשה מהם כל מעשה בראשית כולם. אך שאר כל הניצוצין והשברי כלים אשר היו עומדים להעשות מהם כל המציאויות אשר בכל משך זמן דימי עולם כולו, הנה הם לא עלו ולא נתבררו עדיין, כי ניתנו הם כולם להתתקן ולהתברר ע"י מעשה אדם הראשון, ע' לקמן בח"א דרוש ו' סי' ד' אות ז'. אמנם ע"י החטא דעץ הדעת, הנה לא די שלא תיקן אלא שקלקל הרבה, וכמו שיתבאר לקמן. אך עכ"פ הוא כי לא נתקנו בעת מעשה בראשית אלא רק הצורך למעשה בראשית, אבל כל מה שהיה עתיד לצאת בכל משך ימי עולם, הם ניתנו להתתקן ע"י מעשה התחתונים. והוא מ"ש באד"ר (דף קלה ע"ב) על התיקון דמעשה בראשית, מנהון אתבסמו מנהון אתבסמו ולא אתבסמו ומנהון לא אתבסמו כלל, ע' מאמרי רשב"י (דף מד ע"ג³⁴ ודף סב ע"א³⁵), ובהגר"א ביהל אור (פ' פקודי דף ל ע"ב³⁶).

אות ג

כולם, הנה העיקר הוא כי מה שנוגע להעולמות ב"ע הנה לא נעשה בעת מלוכתם, אלא רק בחי'

הנה מה שאמרנו כי במלוכת המלכים נעשו השרשים הראשונים דכל המציאויות

מאיר הלשם

נתבסמו אבל הכונה לומר כי בכל מלך ומלך שבהם יש בו חלק שנתבסם וחלק שלא נתבסם.

35. בע"א לא מצאתי, אמנם בדף סב ע"ב מצאתי כתוב בזה"ל: "מנהון אתבסמו" - בסטרא דקדושה, "ומנהון לא אתבסמו ואתקיימו" - בסט"א.

36. ע"י יהל אור לזהר פקודי ל ע"ב, שגורס "מנהון אתבסמו ומנהון אתבסמו ולא אתבסמו ומנהון לא אתבסמו כלל",

כלומר בתחילה נקראו על שם ז' מלכי אדום, ובסוף נקראו על שם ז' הספירות.

33. כוונתו שמעיקרא כתבו בספר הביאורים בביאוריו שם על שער טנת"א. אמנם למעשה הדפיסו רבינו רק בסוף חלק ב' של ספר זה.

34. ז"ל: אעפ"י שאמרנו מנהון אתבסמו ומנהון לא אתבסמו כלל אין הכונה לומר כי קצת מהמלכים נתבסמו ומלכים אחרים לא נתבסמו כי האמת הוא כי כל השבעה מלכים

אצילות שבהם. כי כל עולם הוא כלול מאבי"ע (ע"ח שער הפרצופים פרק ו), שהם סוד יחידה חיה נשמה רוח נפש כנודע, וכמו שבארנו בספר הקדו"ש. והנה לא נעשה בעת מלוכתם אלא רק השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים מבחי' היחידה והחיה שבהם, שהוא בחי' האצילות שבהם. כי מלוכת המלכים היה בעת שהיו עומדים כולם במקום שהיה עתיד לעולם האצילות, ולכך נעשה אז השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים לבחי' היחידה והחיה דכל המציאויות כולם, שהוא בחי' האצילות שבהם (ע' מאמרי רשב"י דף כב סע"ד מדפוה"ח תרנ"ח ד"ה או יאמר ע"ש והבן מאד). אבל השרשים הראשונים דבחי' הבי"ע שבהם שהם החלקי דנשמה רוח נפש לכל המציאויות כולם דהעולמות בי"ע, הנה זה לא נעשה להם אלא רק בעת מיתתם ושבירתם, כי מיתתם הנה היה בעת שירדו למטה, ר"ל בעת ירידתם במקום העתיד להבי"ע. והנה אז הנה יצא ונעשה מהניצוצין והשברי כלים כל השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים לכל המציאויות דהבי"ע, ונעשה להם אז הבחי' דנשמה רוח נפש גוף שבהם, שהוא בחי' הבי"ע שבהם. אלא שלא יצאו ולא נעשו אז רק בבחי' שרשים קטנים וכקרני חגבים כנז'. ונעשה כ"ז בהם רק בעת מיתתם ושבירתם, שהוא מהניצוצין והשברי כלים, וזהו מה שאמרו באד"ר (דף קלה ע"ב): ואי תימא והא כתיב וימת, וימת, דאתבטלו לגמרי, לאו הכי נור"ל כי הרי אדרבא הוא שיצא ונעשה מהם אז כל השרשים הראשונים דכל המציאויות כולם דהעולמות בי"ע] אלא כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוה ביה קארי ביה מיתה כד"א וימת מלך מצרים כו'.³⁷ כי מקודם היו במקום העתיד לעולם האצילות ויצא אז כל השרשים הראשונים אשר

כקרני חגבים דעולם האצילות וכן גם האצילות דבי"ע כנז', וזהו ענין מלוכתם. ואח"כ ירדו למטה במקום העתיד להעולמות בי"ע ומיתו ונשברו (כי האורות יצאו מהכלים וזהו המיתה, והכלים עם הש"כ ופ"ר ורפ"ח ניצוצין ירדו למטה, ונשברו הכלים ונתפזרו השברים והניצוצין לשברים אין קץ, וזהו השבירה) ואז יצאו ונעשו כל השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים דכל המציאויות דבי"ע. והרי נתבאר לנו כי השרשים דהאצילות נעשה בעת מלוכתם והשרשים דבי"ע נעשה בעת מיתתם ושבירתם. אמנם המיתה והשבירה הרי היה עכ"פ בהשרשים הראשונים דבחי' האצילות גופה, כי הרי אותן שמלכו הם עצמם מיתו ונשברו וירדו למטה, והם הניצוצין והשברי כלים שהם השרשים הראשונים דבחי' האצילות גופה, אלא שאחר שירדו יצא ונעשה מהם ג"כ השרשים הראשונים דהבי"ע, אבל המיתה והשבירה והירידה הרי היה בהשרשים הראשונים דבחי' האצילות גופה.

והנה באשר שכל הניצוצין והשברי כלים היו

כולם מדינין קשין ותקיפין כנ"ל, הנה יצא מהם אז כל מה שיצא, בהסתר פנים מאד. והיה כל שרשי המציאויות כולם שיצאו אז כולם סורם רע, כי היו בהעלם מאד מאור א"ס ורחוקים מהקדושה. והנה שרשי הנשמות שיצא אז הנה הם התתקע"ד דורות³⁸ המוזכר בכמה מקומות בדברי רז"ל (חגיגה יג סע"ב, ב"ר פ' כח ס"ד, מדרש תהלים מזמור צ ס"י יג ועוד בכ"מ). ואמרו במדרש תהלים שם תתקע"ד דורות היו קודם לבריאת עולם ונשטפו כהרף עין בשביל שהיו רעים, ובב"ר שם אמרו, אלף דור עלו במחשבה להבראות וכמה נימוחו מהם תתקע"ד כו' ע"ש. והנה מה שאמרו עלו במחשבה הכוונה הוא על בחי' הגילוי הראשון

מאיר הלשם

37. תרגום: ואם תאמר הרי כתוב "וימת" "וימת" - שנתבטלו לגמרי, אין הדבר כך, אלא כל מי שיורד ממדרגה הקודמת שהיה בה, קוראים עליו שמת כמו שנאמר "וימת מלך מצרים".
38. ע"י בהגר"א על ספד"צ דף ב ע"ג.

ומבאר את החילוק, שג"ר נתבסמו בתיקון, והו"ק אתבסמו ולא אתבסמו, ואילו הנוק' לא אתבסמו כלל'.
ולמעשה יוצא כי בין האריז"ל לגר"א קיימת מחלוקת בגרסאות אם גורסים "מנהון אתבסמו ולא אתבסמו".

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א
מאמר כללי ♦ אות ג

ואחלמה לא

ב ע"ב

בריבוע, וכזה אל"ף, אל"ף למ"ד, אל"ף למ"ד ה"ה, אל"ף למ"ד ה"ה יו"ד, אל"ף למ"ד ה"ה יו"ד מ"ם. והוא גימט' אלף ואחד, והאחד הוא על שרשם הנעלם אשר בקודש, אשר משם יצאו ונתהוו, ושם היו תלויים באותו הרגע שמלכו. וכן בכל מה שאירע להם אח"כ הרי הוא הכל ממנו ובהנהגתו והשגחתו ית"ש, אך הם עצמן הם סוד האלף דינין אשר משם אלהים בריבוע. וכן הוא עוד כי ה' אותיות דאלהים הם מתפשטים לק"כ צרופים, והם כולם דינין, אשר בעת הסתר פנים רח"ל הנה יונקים משם החיצונים (שהם אלילים גימט' קכ"א, כי הם בסוף הק"כ, ומשם הוא שרשם, ומשם הם יונקים. ועל זה אנו מתפללים (תפילת עלינו לשבח) והאלילים כרות יכרתון, שיכרתו משרשן שבהק"כ צרופי אלהים דקדושה ואז יתבטלו).

והנה ה' אותיות השרשיים עם הק"כ הרי הם קכ"ה והם כולם דינין, ומהם היו השמונה מלכים. והיה כל מלך ומלך כלול מקכ"ה דינין, וח' פעמים קכ"ה הרי הם אלף, והם ג"כ סוד אלף יומין דחול שאמרו בזוה"ק (פ' פקודי דף רכז ע"א), ומשם הוא ג"כ סוד הקכ"ה זיני מסאבותא שאמרו בפ' אחרי (דף עט ע"א), וכן עשו את העגל מקכ"ה קנטרין של זהב כמ"ש בשמות רבה (פ' מב סוף סי' ח) וכן בזוה"ק (פ' תשא קצב סע"ב), כי עשו במנין זה להמשיך שם הקכ"ה זיני מסאבותא כדי להגביר את רוח הטומאה להוציא את מחשבתם לפועל. והוא משום כי במנין זה נכלל שורש כל הדינין אשר בשם אלהים וזהו שאמרו (שמות לב א) קום עשה לנו אלהים, כמ"ש בפ' תשא (דף קצא ע"ב) ע"ש⁴¹.

ועכ"פ הוא כי השמונה מלכים היה כל מלך כלול מקכ"ה שהם הדינין אשר בהק"כ צרופי אלהים עם ה' אותיות השרשיים,

שבהם, ר"ל על שורש שרשם אשר במלוכת המלכים, כי הרי אמרנו שאז יצאו השרשים הראשונים דכל המציאויות דהבי"ע, בחי' האצילות שבהם, והוא באמת רק בחי' שורש שרשם, וכל מלוכת המלכים הנה הם בסוד עלה במחשבה כנ"ל אות ב', אבל במדרש תהלים מדבר על שרשם הראשונים העיקריים שהוא מציאות הבי"ע שבהם אשר יצאו אחר מיתת המלכים כנ"ל, ולכן אמרו במדרש תהלים אלו תתקע"ד דורות שהיו קודם לבריאת עולם כו', ואמר 'שהיו'. וזהו ג"כ מה שבבראשית רבה אמרו אלף דור אבל במדרש תהלים אמרו תתקע"ד דור, כי הרי מה שעלה במחשבה שהוא הגילוי הראשון שבהם כנז', הנה היה על מציאות כל האלף כולם, שהוא גם על הכ"ו דורות אשר מאדם הראשון עד משה רבינו ע"ה, עשרה מאדם עד נח, עשרה מנח עד אברהם, ששה מאברהם עד משה³⁹. והם אדם שת אנוש קינן מהללאל ירד חנוך מתושלח למך נח שם ארפכשד שלח עבר פלג רעו שרוג נחור תרח אברהם יצחק יעקב לוי קהת עמרם משה, ועם התתקע"ד דורות הרי הם האלף דור, אשר על זה נאמר (תהלים קה ח) דבר צוה לאלף דור, כמ"ש בב"ר שם. וכל אלו האלף דור הם כולם עלו במחשבה, והוא שורש שרשם אשר נעשה ויצא בעת מלוכת המלכים שהוא בחי' אצילות שבהם כנז'. אבל הבי"ע שבהם, הנה התתקע"ד דורות יצא שרשם הראשון דבחי' הבי"ע שבהם בעת מיתת המלכים ושבירת הכלים, אבל הכ"ו דורות האחרונים הם יצאו רק אחר התיקון דמעשה בראשית, ולא היו הם בעולם התוהו כלל וכמו שיתבאר בפנים הספר בח"ב דרוש ב' ענף א' אות ט' ע"ש.

וענין האלף דור הוא כי הרי כל המלכים כולם הם היו בארץ אדום, אתר דכל דינין מתקטרין תמן ותליין מתמן⁴⁰ (אד"ר קלה ע"א) וכנ"ל, והם נמשכים כולם משם אלהים דההי"ן

מאיר הלשם

39. עיי' פסחים דף קיח ע"א. 40. תרגום: מקום שכל הדינים מתקשרים שם ותלויים שם, ועיי"ש במאיר האדרא. 41. שבקשו דוקא מאהרן שיהיה חיבור בין השמאל לימין.

וח' פעמים קכ"ה הם אלף, כמספר הדינין שבשם אלהים דההי"ן בריבוע כנז'. אמנם כל אלו הדינין עצמן אשר מהם היו השמונה מלכים הם כולם דינין טהורים בלי שום טומאה ורע כלל ח"ו וח"ו. וכן גם כל השמונה מלכים גופה בעת מלוכתם הנה לא היה בהם אז ג"כ שום טומאה ורע, אלא שהיו דינין קשים, אשר מהם יצא ונעשה הרע אח"כ, ר"ל אחר המיתה והשבירה שהוא עולם התוהו וכמו שיתבאר. אבל בעת מלוכתם לא היה בהם אז שום טומאה ורע ח"ו, אלא שהיו כולם דינים גדולים, שהוא הענין שאמרו (רש"י בראשית א א) שבתחילה עלה במחשבה לברוא במדת הדין כנ"ל, והנה היו אז בסוד אלף וכמו שאמרנו.

אמנם ענין האלף היה בכלל ובפרט, כי כלל כולם הם אלף וכנז', אבל בפרטות היה כל א' כלול מאלף, כי כל א' היה כלול מכולם, והם היו השורש דהששת אלפים שנה דהעוה"ז (סנהדרין צז סע"א). כי כל השמונה מלכים הם כלולים בו', כי המלך הראשון הוא שורש כולם, והמלך האחרון הוא כלל כולם, ובו הוא תיקון כולם⁴², וכמו שיתבאר בפנים הספר בדרושים ארוכים בכ"ז. והוה כללות השמונה מלכים רק ו' והם השורש דכל המציאות כולו וכל ההנהגה כולו דהששת אלפים שנה דהעוה"ז, וכמ"ש בספד"צ פ"א (ט ע"א) שתא אלפי שנין תליין בשתא קדמאי ע"ש בהגר"א⁴². ואח"כ יתוקנו כולם באלף הז', והוא סוד המלך האחרון אשר לא נאמר בו וימת, כי הוא סוד (ר"ה כה ע"א) דוד מלך ישראל חי וקיים. ועכ"פ הוא כי מלוכת כל המלכים הללו הן בכללות והן בפרטות הם כולם בסוד אלף, ויצא אז שורש השרשים דכל הנשמות כולם ג"כ בסוד אלף. והוא מ"ש בב"ר (פ' כח הנ"ל) אלף דור עלו במחשבה להבראות, והם השורש דכל הנשמות כולן אשר בכל משך זמן דהעוה"ז. ואמרו אלף דור כי הם יצאו זה מזה ע"ד הבן הנולד מהאב, אלא שאז היו

בלתי משך זמן, אלא שיצאו תיכף זה אחר זה וזה מזה, והם אלף דור והם שורש כל הנשמות כולן דהעוה"ז.

וזהו סוד הכתוב ס"פ ואתחנן (דברים ז ט) שומר הברית והחסד כו' לאלף דור. וטרחו המפרשים בזה הרבה כי לא אפשר למצוא אלף דור בכל משך ימי עולם בשום פנים, ע' רקאנטי ס"פ ואתחנן שם, ואבן עזרא פ' לך לך בפסוק ודור רביעי ישובו הנה, וע' דברינו בספר הקדו"ש בסופו בהוספות ותיקונים אות ב'. אך עומק הענין בזה הוא ע"פ הנז', כי כל הנשמות כולן אשר בכל משך זמן דהעוה"ז, הם משרשם אלף דור, כי הם יצאו זה מזה ע"ד הבן הנולד מאב, והרי הם אלף דור ממש, אלא שיציאתם זה מזה היה בלתי משך זמן שיצאו תיכף זה אחר זה, והוא בעת מלוכת המלכים, שאז נעשה כל השרשים כולן וכנ"ל. אבל עכ"פ הוא כי הם אלף דור ממש, והם אשר משמשים והולכים בכל משך זמן דהעוה"ז. וזהו שאמר הכתוב שומר הברית והחסד כו' לאלף דור, והכוונה הוא שהזכות הוא מגין על כל הנשמות כולן שהם אלף דור, והוא ע"ד שאמרו (יומא לח ע"ב) בשביל צדיק אחד העולם מתקיים. וכן הוא ע"ד שכתוב (תהלים קה ח) זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור, ופירשו שם האבן עזרא והרד"ק שהכוונה הוא על כל משך ימי עולם כולו ע"ש. והוא מכוון ע"פ דברינו, כי כל הנשמות דכל משך ימי עולם כולו הם בשורשם אלף דור ממש.

אמנם מה שכתוב בפרשת עשרת הדברות (שמות כ ו) ועושה חסד לאלפים, וכן בהי"ג מדות (שמות לד ז) נוצר חסד לאלפים, הנה יש בזה עוד סוד עמוק. כי ענין המלכים שאמרנו היה באמת בשני פנים שהם שני מינים, והמין האחד הם המלכים דסוף פרשה וישלח וכנ"ל, אך היה עוד מין מלכים שניים גבוה מהראשונים והם

מאיר הלשם

מט ע"ג) ועוד דכל הנשמתין היוצאים בכל אלף, הן מאותה המדה.

42. שכן הו' אלפי שנה תלויים בו' מלכין קדמאין, וכל אלף שנה תלוי בהנהגה השייכת לכל מלך ומלך (מקורו מתז"ח

מלכו ומיתו ג"כ, והם לא נזכרו בתורה אלא רק ברמז והעלם גדול, ובסוד הכתוב הנאמר ביוסף הצדיק (בראשית מט כד) ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרעי ידיו, ובזה הוא רמוז אותן המלכים השניים. והם המלכי עגולים והיושר שיתבאר לקמן בדברינו בדרושים ארוכים בכל זה, ע' לקמן ח"א דרוש ב' ג' ד', ובח"ב דרוש ד' ענף כ"ג סי' ב'⁴³. ואלו המלכים השניים שהם המלכי יושר, הם ג"כ בסוד אלף, ושרשי הנשמות שבהם הם ג"כ אלף דור ע"ד שאמרנו במלכי העגולים, אלא שהאלף דור דמלכי העגולים עיקרם הוא מהשם **אלהים** דההי"ן בריבוע כנ"ל, והאלף דור דהמלכי יושר הנה שרשם הנעלם הוא מהד' שמות יו"ד ה"י יו"ד ה"ה בהכאה, יו"ד פעם ה"י הוא ש', יו"ד פעם ה"ה הוא ר', והם ת"ק גימט' כתף, והוא סוד כתף ימין⁴⁴, ועד"ז כתף שמאל, אלא שם הוא מילוי ה' קודם יו"ד ה"ה, יו"ד ה"י. יו"ד פעם ה"ה הוא ר' יו"ד פעם ה"י הוא ש', והם ת"ק, ובס"ה הוא אלף. וכן מב' שמות **צבאות** גימ' תצ"ט ועם הכולל הוא ת"ק⁴⁵, והם ב': **הויה צבאות, אלהים צבאות**, והרי הם אלף⁴⁶. והגם כי הגילוי דהמלכי יושר היה ג"כ רק **מאלהים** דההי"ן בריבוע, וכן גם המלכי עגולים נתקנו אח"כ ג"כ באור כל הד' שמות הנז' (ע' לקמן ח"ב דרוש ד ענף יח סי' א). אך בעת מלוכת המלכים הנה היו המלכי עגולים רק מהשם **אלהים** דההי"ן בריבוע, משא"כ המלכי יושר היו גם אז מתמצית הארה מהד' שמות הנז', והם יותר גבוהים הרבה מהמלכי עגולים.

ב ט"ד

והנה הנשמות דמלכי העגולים נתקנו אח"כ ע"י הקב"ה בעצמו⁴⁷, ונכללו כולם באדם הראשון, אבל הנשמות דאלף דור אשר בהמלכי יושר הם לא נתקנו ולא נכללו באדה"ר, כי היה תולה תיקונם וכלילותם בו רק במעשה אדה"ר. וכן הנשמות דאלף דור אשר ממלכי העגולים הנה הם משמשים והולכים בכל משך זמן דהעוה"ז וכנ"ל, אבל הנשמות דאלף דור אשר מהמלכי יושר הם עתידים להתתקן לעת"ל, והם הנשמתין חדתינ דעתידין למהוי על ישראל, ויעשה להם עי"ז גם גופין אחרנין קדישין, וכמ"ש בזוה"ק (בראשית כח רע"ב ופ' שמות י ע"א וכן בתיקונים תיקון סט קיט ע"א). והנה הם ג"כ אלף דור כנז', והם כולם נשמות חדשות שעתידין להתחדש ולבוא בישראל אחר שיכלו כל הנשמות שבגוף, שהם הנשמות דאלף דור אשר בעוה"ז, וכמ"ש בזוה"ק בראשית הנז'. ואז יתוקנו כל האלף דור דהעוה"ז ג"כ כי יתייחדו הם עם החדשות כל א' בבת זוגיה, והם שניהם הנה הם אלפיים דור, אשר על זה נאמר בעשרת הדברות ועושה חסד לאלפים, וכן בהי"ג מדות נוצר חסד לאלפים, והכוונה הוא על האלף דור המשמשים בעוה"ז שהם האלף דור דמלכי העגולים, ועל האלף דור דמלכי יושר אשר יתחדשו לעתיד לבוא, ואז יתוקנו ויחזרו ויתחדשו גם האלף דור דהעוה"ז ויתייחדו זב"ז, וישמשו אז השני אלפים דור ביחד, וע"ז נאמר ועושה חסד לאלפים וכן נוצר חסד לאלפים.

מאיר הלשם

46. הגהת רבינו: כי הב' מיני שמות י"ה הנז' הם בהב' כתפין דא"א אשר משם הוא המוחין לאו"א, והב' שמות צבאות הם בנו"ה דא"א אשר שם הוא הב' כתפין דזו"ן ומשם הוא המוחין לזו"ן הנמשך להן ג"כ מהכתפין דא"א כמ"ש בנסירה פ' ו, ועי' במבו"ש ש' א"א פ' יז ובש' רוה"ק יחוד הזכירה.

47. וכן הוא בכללים כלל יח ענף ב אות ד. אמנם עי' לקמן ח"ב דרוש א ענף ג אות ב שמלכי עיגולים לא נתקנו עדיין, ועי' שם אות ד שכוונתו למלכות שבמלכי עיגולים וכנראה שזהו הגילוי של התיקונים בעולם המעשה.

43. עי' ע"ח שער ה נקודות א במ"ב אור חדש, ונקודות ב, ועי' מבו"ש דף ג ע"ד שמחלק בין ס"ג לע"ב, לכן אין לומר שדבר זה הוא חידוש של הלש"ו עצמו אלא באמת הוא מפורש בע"ח.

44. עי' מבו"ש דף ל ע"ב.

45. עי' שער מאמרי רשב"י דף יז ע"א וז"ל: הנה ידעת כי נצח והוד ויסוד נקראים צבאות, ושם צבאות הוא בגימטריא תצ"ט, והרי איך הנה"י הם בגימ' תצ"ט והנצח הוד יסוד דדכורא הם תצ"ט מכאן ונצח הוד יסוד דנוקבא מכאן הם תצ"ט אחרנין.

אות ד

ונחזור להענין כי הנה באשר שהמלכים כולם היו דינין גדולים, ולכן כאשר מיתו ונשברו וירדו למטה ונתרחקו ממקורן, ולא ירדו רק הניצוצין והשברי כלים. הנה כל מה שיצא ונעשה מהם היו כולם סורם רע, ונעשה אז ע"י התתקע"ד דורות, ע"י רעתם, כל מציאות הרע. ויצא אז כל מציאות הרע במציאות נורא מאד, והוא כל הטומאה והזוהמא והרע שנברא אז קודם התיקון דמעשה בראשית. כי לעולם הוא שהקליפה קדמה לפירי, כמ"ש בזוה"ק (משפטים קח רע"ב). אלא שיציאתם מן הכח אל הפועל היה ע"י רעת התתקע"ד דורות⁴⁸. אך הנה יצאו אז עכ"פ, והיה במציאות נורא מאד. והנה נתערבו ונטבעו ונבלעו כל הניצוצין והשברי כלים עם כללות כל השרשים אשר כקרני חגבים דכל המציאויות כולם שיצאו אז וכנ"ל אות א' ב', הנה נתערבו ונבלעו כולם בתוך הטומאה והזוהמא והרע ושלטו עליהם מים המרים המאירים מים הזידונים, והוא סוד עולם התוהו הנז' בדברי המקובלים. כי מלוכת המלכים הוא נקרא בדברי האריז"ל בשם עולם הנקודות, אבל מיתתם ושבירתם וכל מקריהם ומאורעותיהם שנעשה אז, הנה זה נקרא בשם עולם התוהו, והוא סוד מה שכתוב (בראשית א ב) והארץ היתה תוהו, ואמרו בספר הבהיר (סי' ב) מאי תהו דבר המתהא בני אדם, כי נעשה האדם תוהו ומשתומם על הענין שנעשה בו. ואמרו שם עוד, והארץ היתה מאי משמע היתה, שכבר היתה. וכן בזוה"ק (בראשית טז ע"א) היתה דייקא מקדמת דנא. ור"ל על עולם

התוהו אשר קודם מעשה בראשית. ואמר תהו ובהו וחושך ורוח, והנה הם הד' קליפין אשר ראה יחזקאל (יחזקאל א ד) רוח סערה, ענן גדול, אש מתלקחת, ונוגה לו סביב. כי רוח סערה הוא תוהו, ענן גדול הוא בוהו, אש מתלקחת הוא חושך, ונוגה לו סביב הוא רוח, וכמ"ש בתיקונים (תיקון י"ח לה ע"א). וכן אלו הד' קליפין הם כלולים מי', והם הי' ספירין דקליפה. כי רוח סערה הוא מלכות דקליפה הגרוע מכולם, ענן גדול הוא נה"י דקליפה, אש מתלקחת חג"ת דקליפה, ונוגה הוא כח"ב דקליפה, וכמ"ש בספר זוהר הרקיע (דף נו ע"ב) וע' מבו"ש (שע"ב ח"ג פ"ח) וע' עוד פ' בראשית (טז ע"א) ותרומה (קלא ע"א) ויקהל (רג ע"א) ופקודי (רלג ע"ב). אך כל אלו הנזכר ביחזקאל הם מה שנעשו ונכנו ע"י החטא דעץ הדעת, אבל בעולם התוהו הנה היו עוד יותר גדולים ויותר גרועים, ונתערב אז ונבלע בהם כל הניצוצין והשברי כלים עם כל השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים דכל המציאויות כולם. הנה נבלעו כולם בעמקי התוהו, ובסוד הנאמר חבקוק (א ד) רשע מכתיר את הצדיק, וכ"ז הנה היה מסוד המחשבה העליונה המחשבה הנעלמה אשר עלה בתחילה לבראתו במדת הדין. **אמנם** אחר כל זה הנה הופיע הקב"ה מרוח קדשו את חסדו וטובו, והבריק והאיר את אורו הגדול, והוא מה שנאמר (בראשית א ג) ויאמר **אלהים** יהי אור, והמשיך והבהיק את זיו הדרו מסוף העולם ועד סופו, וכמ"ש בב"ר (פ"ג סי' ד) והוא מה שנאמר ויהי אור. והוא האור

ג ע"א

מאיר הלשם

והוא מכיוון שאין להאשימם כל כך שהרי כל בריאתם לא היתה כי אם מתוקף הגבורות אבל הם אינם מעצם הרע כמו הרוחין בישין אשר יצאו ממחצב הקלי, שכל מה שהוא רע בעצם, לעתיד לבא יתבטלו הוא וכל תולדותיו.

48. עי' לקמן דרוש ו סימן ד אות ח שהם חלק המְדַבְּר שבשברי הכלים שיצאו בשבירת הכלים, והם הוציאו את כל הדינים והגבורות מהכח אל הפועל לרע ממש, ואת זה אנחנו צריכים לתקן על ידי התורה והמצוות. ועי' לקמן ח"ב דרוש ב ענף ב אות ג שלעתיד יתקדשו שברי הכלים,

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א
מאמר כללי ♦ אות ד

ואחלמה לה

ג ע"א – ג ע"ב

הגנוז אשר עתיד להתגלה לעת"ל. והוא מה שנאמר עליו (בראשית א ד) וירא אלהים את האור כי טוב. והנה בהאור הזה העלה והמשיך את הניצוצין והשברי כלים מעמקי התווה, וכלה ונתבטל גודל הטומאה והרשעה והרע דעולם התווה, כי היא נכוה וכלה ונעשית כלא היה, ע"י רשפי אש שלהבת יה, ואז הנה נתקן ונעשה כל מעשה בראשית כולם. אמנם הנה לא נתקן אז אלא רק מה שהיה נוגע למעשה בראשית לבד עד סוף בריאת אדה"ר, אבל כל המציאויות כולם אשר היו עתידיים להתחדש ולצאת בכל משך זמן דקיום העולם כולו, ושרשם הראשונים אשר כקרני חגבים, הרי כולם נבלעו בעמקי התווה כנז'. הנה הם לא נתבררו לגמרי ולא נגמר תיקונם מאז, אלא שהיו עומדים להתתקן ע"י אדה"ר. ומאחר שלא נתבררו ונשאר עדיין בעמקי התווה, הרי לא כלה ולא נתבטל מאז הרע כולו, אלא שהיה נשאר עדיין איזה חלק ממנו, אשר אותן השרשים היו בלועים בו. והרי נמצא כי הגם שע"י הגילוי אור הנז' הנה נתבטלו עיקר התווה ובוהו וחושך תיכף ביום ראשון דמעשה בראשית, עכ"ז הנה נשאר עדיין איזה חלק ממנו עכ"פ, והוא ע"י אותן הניצוצין והשברי כלים שהיו עדיין בלועים בו. כי היה תולה תיקונם וביטול הרע מהם ע"י מעשה אדה"ר דוקא, שיתוקן כ"ז רק על ידו. וזהו מה שנאמר (שם) ויבדל אלהים בין האור ובין החושך, כי מאחר שגזרה רצונו ית"ש להניח עדיין איזה חלק ממנו שיתבטל ויתוקן ע"י אדה"ר דוקא, ולכן הנה עשה הבדלה והפסק להאור שלא יתפשט עוד יותר למטה, וכדי שישאר איזה חלק ממנו עכ"פ שיתוקן זה ע"י אדה"ר דוקא. ואם שלא היה נכשל בהחטא דעץ הדעת, היה ממשיך במעשיו את האור הראשון דמעשה בראשית עד למטה כולו, והיה מתבטל הקליפה שהוא התווה ובהו וחושך מכל וכל,

והיה ה' לאור עולם (ישעיה ס יט), ולילה כיום יאיר (תהלים קלט יב). אבל מאחר שנכשל בהחטא דעץ הדעת, הנה לא די שלא תיקן אלא שנתקלקל הרבה גם כל מעשה בראשית כולם, כי העולמות כולם ירדו למטה ממדרגתם ולמטה ממקומם הרבה מאד, והרע כולו חזר ונתגדל ונשתרבו ועלה עד למעלה ראש, והיה עלייתו כמעט עד ראש עולם הבריאה קרוב לסיום הקצה התחתון דאצילות. אלא שמציאותו וכחו אשר במקום עולם הבריאה הוא ממועט ואינו קשור שם ח"ו, אלא קרוב וסמוך, אבל בעולם היצירה שם הוא מציאותו גדול, וגם הוא אחוז שם. אך בעולם העשיה, הנה שם הוא הרע גדול מאד, כי שם הוא כל כחו ועיקר מציאותו, וכן שם הוא הטוב והרע מעורבים יחד הרבה, עד שכמה פעמים אין להבחין אם הוא טוב אם הוא רע, ונדמה על הרע שהוא טוב. (ובזה יוקשים בני האדם תמיד ונאחזים במצודה רעה הזה לומר על רע שהוא טוב. אמנם הטעות בזה הוא לפי ערך האיש ומעלתו, אך עכ"פ הוא כי כולם עלולים לטעות בזה. והתקנה על זה הוא שלא לסמוך על עצמו, רק לשאול עצה מתורת חכם מקור חיים, כי מחשבות אדם עצמו רק רע כל היום ויצר לב האדם רע מנעוריו, ע' הגר"א משלי (יב טו)⁴⁹. והעיקר הוא לבקש רחמים ע"ד שכתוב (תהלים כג ג) ינחני במעגלי צדק כו', וכן (שם יז ה) תמוך אשורי במעגלותיך בל נמוטו כו'. וכ"ז הוא משום שבהעוה"ז הוא מעורב הרע בטוב, והוא מרובה על הטוב, ומעורב הוא בכולו, זולת בכל דבר שבקדושה כשהיא נעשית לשם שמים, ועל פי התורה והלכה. [וזהו שאמר בשער ציור עולמות (בהקדמה שם), שגם בבחי' הכלים דהעצמות אין תערובות שם ע"ש, והוא כל דברים שבקדושה אשר בהעוה"ז, שכולם הם בחי' כלים על אור קדושתו ית"ש השוכן בהם].

ג ע"ב

מאיר הלשם

49. וז"ל: חכם שומע לעצה ואינו עושה שום דבר אם אינו מתיישב ושואל לעצה מחכם ואינו סומך על עצמו כי מחשבות אדם עצמו רק רע כל היום.

רגע בלא תיקון. כי מה שלא נתקן ע"י התורה והמצוה הוא נתקן ע"י עונש ותלאה, וזהו שאמרו (ברכות ה ע"א) אלו ואלו יסורין של אהבה הן כו' עבד יוצא בהן לחרות כו', נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין כו', יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם. [והיסורים אשר גם לצדיקים גמורים הנה כתב רש"י ז"ל שם ד"ה יסורין של אהבה, כי הקב"ה מייסרו בעוה"ז בלא שום עון כדי להרבות שכרו בעוה"ב כו', ור"ל כי ע"י שהוא עומד בצדקתו גם ביסורין הרי יגדל זכותו ומתרכה שכרו שהרי מקיים התורה והמצוה מתוך דוחק ועוני ומתוך יסורין רח"ל].

אך עומק הענין בזה הוא ע"פ דברינו, כי כל ההנהגה אשר מתנהג הקב"ה עם כל אחד ואחד בעוה"ז, והרי משתנה ההנהגה בכל א' מחבירו, הן בהטובה הן בההיפך, הן בחומרי הן ברוחני הרבה מאד, עד שנלאה כל אדם למצוא פשר דבר. וכן גם בדרך כלל הרי הוה כל ההנהגה כולה דהעוה"ז כחידה סתומה בלא פתרון, עד שגם החכם מכל האדם אמר (קהלת ג יא) מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף. וכן הרי גם הנביאים לא מצאו בזה חזון מה', וחתם ואמר (חבקוק ב ד) וצדיק באמונתו יחיה. [אמנם התורה מבטיח לנו כי לעתיד יתגלה לנו הכל, והוא מה שנאמר (כמדבר כג) כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, והכוונה כי עתה הרי נעלם מכל בריה מלהבין דרכיו ועלילותיו, ולב כל אדם מלא תמיד הוללות וסכלות בקושיות ותמיהות רבות בפעולות הנהגתו ית"ש, אבל לעתיד הנה יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל].

וסוד הדבר ע"פ דברינו הוא, כי כל הנהגה כולו דהעוה"ז הוא הכל בכלל מה שאמר הוא ית"ש למשה רבינו ע"ה (מנחות כט ע"ב) שתוק כך עלה במחשבה לפני וכנ"ל אות ב', והוא מסוד הניצוצין והשברי כלים אשר נפלד בעולם התוהו, ונבלעו בחלאת צחנה דהזוהמא והטומאה. והניצוצין והשברי כלים הנה הם השרשים קטנים אשר כקרני חגבים, השרשים הראשונים דכל

והנה חזר ונתערב ע"י החטא כל מה שנתקן בעת התיקון אשר לצורך מעשה בראשית, כי הרי נתקנו הניצוצין והשברי כלים כל הצורך לבנין העולמות כולם שנאצלו ונבראו ונוצרו ונעשו בעת מעשה בראשית, הנה נבררו אז כל הניצוצין והשברי כלים השייך למציאותם, שהם השרשים הראשונים שלהם, ונבררו ועלו מעמקי התוהו, וניתוסף להם אור ברכה וקדושה בתוספת מרובה על העיקר הרבה מאד, ונעשה מהם כל הדי' עולמות אבי"ע בכל מציאותם שיצאו בעת מעשה בראשית. אבל בהחטא דעץ הדעת הנה לא די שלא תיקן את הניצוצין והשברי כלים השייכים לכל המציאות שהיו עומדים להתחדש ולצאת בכל משך ימי עולם, אלא גם כל אותן שעלו ונתקנו בעת מעשה בראשית, הנה גם הם חזרו וירדו בעמקי תהום רבה. (ע' עולת תמיד הנדפס מחדש תרס"ז דף נו רע"ב, וכן במבו"ש הנדמ"ח תרס"ד סב ע"א, ושעה"ק דף עז ע"ב, ופע"ח ראש השנה קל ע"א). ועי"ז הנה ירדו כל העולמות כולם ממדרגתם וממקומם הרבה מאד וכנ"ל. והוא ע"י שהשרשים הראשונים שלהם, שהם כל הניצוצין והשברי כלים שלהם, אשר מזה נבנו ונעשו, חזרו לירד בעמקי התוהו, ולכן ירדו כל העולמות כולן ג"כ כדי להאיר להם באיזה תמצית הארה מרחוק, וכדי להחיותם שלא יטבעו ויובלעו לגמרי ח"ו.

והנה בירורם ועלייתם של כל הניצוצין כולם והשברי כלים כולם הנה הוא אם ע"י תורה ומצות, אם ע"י כל המאורעות העוברים על כל באי עולם, בעוה"ז או בעולם הנפשות שהם כל העונשים אשר לאחר מיתה ובפרט הגיהנם והנהר דינור שבכל עולם (כי בנהר דינור שם הוא גמר התיקון כמ"ש בזוה"ק ויקהל (ריא סע"ב) ע"ש כל הענין, ופ' פקודי (רמז ע"א) ופ' מקץ (רא ע"א)). ועי"י כ"ז הנה נבררין ועולין כל הניצוצין והשברי כלים תמיד, עד שיושלמו להתקן בביאת המשיח. כי ע"י החטא דעץ הדעת והחטאים שבכל דור, הולך התיקון רק לאט לאט לפי שיעור שיוכלו לסבול, אבל מתקן תמיד עכ"פ, ואין שעה ולא

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א
מאמר כללי ♦ אות ד, אות ה

ואחלמה

לז
ג ע"ג

הטבעו, הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תראה, אי זה הדרך ישכן אור וחושך, אי זה מקומו. והוא סוד כל עולם התוהו אשר שם נחרטו יסוד כל הבריאה כולו וכל תהלוכותיה כנ"ל אות א', מפדר"א (פרק ג) שאמר שם משלו משל למה הדבר דומה, למלך שהוא רוצה לבנות פלטרים שלו, אם אינו מחריט בארץ יסודותיו ומובאיו ומוצאיו אינו מתחיל לבנות. כך הקב"ה החריט לפניו את העולם ולא היה עומד, והוא מיתת המלכים ועולם התוהו אשר יצא ונעשה אחר מלוכתם מסוד כך עלה במחשבה וכנ"ל, ושם נחרט ונחקק יסוד כל ההנהגה כולו בכלל ובפרט ובפרטי פרטות אשר עם כל אחד ואחד.

המציאויות כולם ודכל הנשמות כולם. והנה הוה ההנהגה בכל א' לפי ערך נפילתו וירידתו משורשו הראשון אשר בעולם התוהו.

וכן הרי אמרנו שגם כל מה שנתקנו בעת התיקון דמעשה בראשית, ונכללו כל הנשמות כולן דכל משך זמן דהעוה"ז באדה"ר, הנה חזרו ונפלו כולם ע"י החטא דעץ הדעת, והנה עפ"ז הוא תהלוכות ההנהגה אשר עם כל אחד ואחד לפי ערך מצבו ועמידתו דשורשו הראשון בעולם התוהו, וכן חזירתו וירידתו אח"כ בהחטא דעץ הדעת. וזה סוד מה שאמר הקב"ה לאיוב בהתרעמו על יסוריו (איוב לח ד) איפה היית ביסדי ארץ כו' על מה אדניה

אות ה

בריאת עולמו, והם כולם רק סיבה להתכלית, כי על ידיהם כולם, יסובב התכלית האחרון אשר בתיקון העתיד. ועל תכלית האחרון הרי נאמר עליו (ישעיה סד ג) עיין לא ראתה **אלהים** זולתך. כמו כן הוא הסיבה להתכלית, ר"ל דרכי הסבה איך שהוא סבה להביא התכלית עי"ז, הוא ג"כ נעלם מכל בריה, כי שניהם הם מסוד המחשבה הנעלמה ית"ש, וכמו שאמר למרע"ה (מנחות כט ע"ב) שתוק כך עלה במחשבה לפני. אך עכ"פ הוא כי כל ההנהגה כולו אשר בכל ההוה ויהיה, הנה הוא חקוק כולו מאז ומקדם וכנ"ל. ובזה הרי נופל (ר"ל שולל) כל הקושיות וכל המחקר בזה, כי לא שייך להקשות ולחקור אלא רק בדבר שניתן להאדם להתחקות בו, אבל מאחר שנתבאר שכולם הם נובעים ממקור הנעלם, אשר שם השריש הנטיעות הראשונות להיותם שרשים לכל הבריאה כולו, והוא מחשבתו הנעלמה ית"ש, אשר בה יסד הראשית והתחלה לכוונת כל הבריאה ותכליתה,

והענין בביאור הוא, כי המלכין קדמאין שהם השמונה מלכים הנאמר סוף פרשה וישלח, ענין מלוכתם ומיתתם שהוא הענין דבונה עולמות ומחריבן, הנה שם נתייחד שורש כל ההנהגה כולו דהעוה"ז בכלל ובפרט, כל הריסות הגדולות הנעשות בעולם מיום ברוא ה' אדם על הארץ, החטא דעץ הדעת וגזרת המיתה, חורבן העולם בהמבול, מאורעות ותלאות האבות, מכירת יוסף וגלות מצרים, ושני חורבנות, והד' גליות, כל מה שאירע לאבותינו ולנו, התלאות העוברות על כל באי עולם בכלל ובפרט ובפרטי פרטות, הנה הם כולם נובעים ונמשכים מגזרת נורא עלילות⁵⁰ קורא הדורות מראש, יוצר בראשית הקב"ה מעת אשר עלה ברצונו לברוא העולם ויסד וחקק את כולם ברושמי העולמות אשר קודם העוה"ז, שהיה בונה ומחריבן שהם סוד המלכים הנז'. ושם הוא יסוד כל המעשים אשר נעשים תחת השמש, ויסד את כולם לסבב עי"ז את תכלית כוונתו ית"ש בכל

מאיר הלשם

50. עי' עוד בענין זה בדרוש עץ הדעת אויתיות ח יב (הובא בסוף חלק ב).

היה מתוקן לפורענות, קין היה מתוקן לגלות, איוב היה מתוקן ליסורין, נח היה מתוקן לנס, משה היה מתוקן לגואל, מרדכי היה מתוקן לגאולה, אברהם היה מתוקן להדריך כל העולם כולו בתשובה. וע' עוד בתנחומא (פ' וישב פרק ג בפסוק ויוסף הורד מצרימה) שאמרו שם כי גם הענין דמכירת יוסף היה ג"כ רק גזרה כבושה מאז ומקדם, אלא הכל הוא בסוד נורא עלילה על בני אדם ע"ש בארוכה ותפלא.

וכ"ז הוא מעומק הדברים שאמרנו, כי כולם הם בסוד (מנחות כט ע"ב) כך עלה במחשבה לפני, כי (וזמר לכה דודי על פי תיקון ז ע"א) סוף מעשה הוא במחשבה תחלה, ונמשך הבריאה כולה וכל הנהגתה תמיד הכל מסוד אותה המחשבה, וכמו שהמחשבה עצמה הרי היא נעלם לעולם, ואינה מתגלית אלא בסוף מעשה ובתכלית הפעולה. כן הוא כל דרכי ההנהגה עתה היא נעלמה מעיני כל חי, עד עת תכליתה, שהוא בהתיקון העתיד. כי כל זמן הגלות הוא העולם תוהו ונעלם אור קדושתו ית"ש הרבה מאד (דברים לא יח) ואנכי הסתר אסתיר כו', וגברו הדינין וכמ"ש בתז"ח (דף כז ע"א) והכי אחזי ליה ברמז בסוף יומיא ע"ש כל הענין ובהגר"א שם⁵¹.

והענין הוא כי אחר החטא דעץ הדעת אשר חזרו לירד כל הניצוצין והשברי כלים ונשתרבו הרע ועלה למעלה כנ"ל אות ד', הנה חזר ונתעלם האור הראשון דמעשה בראשית, וכמ"ש בבראשית רבה (פ' יא סי' ב ופ' יב סי' ו), וע' שמו"ר (פ' לה סי' א) שאמרו שם, והיכן גנזו בגן עדן. וכן הוא בזוה"ק (פ' תרומה קסו ע"ב) (והכוונה הוא בנקודת יסוד דהמלכות ששם נגנז האור). והנה ע"י אותו האור הרי היה כל התיקון דמעשה בראשית וכנ"ל אות ד'. ומאחר שחזר ונגנז, הרי חזרו שליטת הדינין כמו בעולם התוהו. אמנם הנה לא נסתלק ח"ו, כי א"כ היה מתחרב העולם לגמרי, ולכן לא נסתלק אלא נתעלם ונגנז.

וא"כ הרי נשלל מזה דרישת וחקירת כל בריה מלהתחקות בזה מאומה, וכמו שאמר הוא ית"ש למרע"ה שתוק כך עלה במחשבה לפני, ור"ל והרי נשלל מזה חקירת כל בריה.

והנה עיקר דברינו הם מפורש בדברי רז"ל במדרשים בכמה מקומות, במדרש תנחומא (שמות סי' יז) הרבה נתייחדו עד שלא באו לעולם, המות מתוקן היה שיבא לעולם כו', ולא הביא הקב"ה את המות אלא ע"י הנחש שהיה מתוקן לכך כו'. וצפוי היה לפני הקב"ה שאדם עתיד לאכול ממנו וימות בעלילה כו'. אמר ליה הקב"ה אין זו משל עכשיו שכבר היה מתוקן כו'. עתיד היה המבול לבא לעולם ויתפלט ממנו נח ובניו כו'. עתידים היו היסורים לעמוד והיה איוב מתוקן שיבואו על ידיו כו'. עתידין היו ישראל לימכר בימי המן והיה מתוקן להם מרדכי שינצלו על ידו. עתידין היו ישראל לירד להשתעבד במצרים והיה יוסף מתוקן להם (ר"ל בסיבת יוסף) דכתיב ויוסף היה במצרים. עתידין היו ישראל להגאל ממצרים והיה משה מתוקן להם כו'.

ובמדרש אבא גוריון בתחילתו, הובא בפתחתא אסתר (סי' י) ר' ברכיה פתח מי פעל ועשה קורא הדורות מראש, מתחילת ברייתו של עולם גזר הקב"ה על כל בריותיו לכל אחד ואחד מה שראוי לו. אדם ראש ליצורים, קין ראש להורגים, הבל ראש לנהרגים, נח ראש לנמלטים, אברהם ראש לנימולים, יצחק ראש לנעקדים, יעקב ראש לתמימים, יהודה ראש לשבטים, יוסף ראש לחסידים, אהרן ראש לכהנים, משה ראש לנביאים, יהושע ראש לכובשים, עתניאל ראש למחלקים, שמואל ראש למושחים, שאול ראש לנמשחים, דוד ראש למנגנים, שלמה ראש לבונים, נבוכדנצר ראש למחריבים, אחשורוש ראש למוכרים, המן ראש לקונים. וכן הוא ג"כ במדרש שמות רבה (פ"ב סי' ד) וב"ר (פ"ל סי' ח) הן האדם היה מתוקן למיתה, נחש

ג ע"ד

מאיר הלשם

51. וז"ל: והכי אחזי כו' - על משיח הראשון שהוא משיח בן יוסף בכור שורו מסט' דשמאל כידוע.

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א
מאמר כללי ♦ אות ה

ואחלמה

ג ע"ד – ד ע"ט

וגנוז עד זמן תחיית המתים, כמ"ש בפ' חיי שרה (קלא ע"א) וע' פ' יתרו (סט ע"ב). ועכ"ז הנה תמצית הארתו אינו מתבטל לעולם מכל וכל ח"ו וכנ"ל, ומתחלף בהארתו לפעמים יגדל ולפעמים מתמעט, עד שבכל זמן הגלות הוא בהסתר פנים מאד, וחזר התוהו וניער כמקדם, וכמ"ש במדרש (ב"ר פ"ב סי' ד) והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום אלו ד' גליות ע"ש. וע' מדרש תהלים (מזמור ו סי' ב) כי הד' גליות הם בפרטות שמונה, בבל כשדים מדי פרס יון מקדון ישמעאל אדום, והם מסוד השמונה מלכים דסוף פר' וישלח, המלכין קדמאין. והוא כמו שאמרנו, כי שם נחרטו הכל, ושם הוא יסוד כל המעשים שנעשו תחת השמש, כי שם הוא שורש הכל, והכל נמשך ונובע משם. והרי הוה כל ההנהגה כולו דהעוה"ז בסוד כך עלה במחשבה לפני, וככל מה שאמרנו.

עד כאן הגיע דברינו בזה כעת בהמאמר הכללי הזה, שהוא כעין הקדמה להספר על מה שהספר מדבר, כי ישנם בזה עומק דברים הרבה ודרושים ארוכים לבאר איך שכל ההנהגה כולו נמשך רק על יסוד הזה דתיקון המלכים, והוא סוד העץ הדעת והעץ החיים, ונמשך כל ההנהגה כולו לתקן את סוד העץ הדעת להחזירו כולו לעץ החיים, כי כל זמן שלא נתקנו המלכים עומד כל העולם בסוד עץ הדעת. והנה ניתן התיקון זה לאדם הראשון לתקנו תיכף ביום שנברא, כי רק על זה הוא כל בריאת האדם, ורק לכוונה זה נברא העולם והוא תכליתו. וכך הנה הם ג"כ סוד הלויטן ובהמות בהררי אלף וסוד זיו שדי⁵², וכל זמן שלא הגיע העולם לתיקונו הנה ישנו עדיין בהם ג"כ מסוד עץ הדעת, והוא סוד שאמרו חולין (ס"פ אלו טרפות סו ע"ב) לויתן דג טהור הוא, ובמדרש ויק"ר (פ' כב סי' י) אמרו שם כי הלויטן וזיו שדי ובהמות בהררי אלף הם כולם בכלל מה שנאמר ה' מתיר אסורים. וכן הוא בירושלמי (שבת ספ"ט) על

ועכ"ז הנה הוא משלח את הארתו תמיד, ובו מתקיים העולם, וכמ"ש בזוה"ק פ' תרומה (קמח סע"ב וקמט רע"א וכן שם קסו ע"ב). והעיקר הוא, כי הרי אמרנו שגניזתו הוא בנקודת יסוד דהמלכות, שהוא הגן עדן, והנה שם הוא שורש נשמת ישראל העמוסים מני בטן, הנשואים מני רחס, כמ"ש בהקדמת זוהר (בראשית יג סע"א). ונגנוז אור הראשון בשורש נשמת ישראל, והוא אור קדושת התורה, שהיא (בראשית ב ט) העץ חיים אשר בתוך הגן, ושם גנוז האור הראשון שהוא בהתורה וישראל. והרי נמצא כי הגם שהוא נגנוז לאחר החטא, וחזר וניער התוהו כמקדם, עכ"ז הרי ישנו מציאותו דהאור הראשון בעולם עכ"פ, והוא ע"י התורה וישראל. ולכן כל זמן שלא היו ישראל בעולם, וקודם שניתן התורה, הנה נקרא כל אותו הזמן בשם תוהו, וכמ"ש סנהדרין (צז סע"א) וכן עבו"ז (ט ע"א) שני אלפים תוהו, והיה מתקיים אז העולם רק בחסדו של הקב"ה, אשר כנגד זה הם הששה ועשרים הודו, כנגד הכ"ו דורות שברא הקב"ה בעולמו ולא נתן להם תורה, וכמ"ש (פסחים קיח ע"א). והכוונה הוא כי היה עומד אז העולם רק בנס שהוא באור מקיף ולא באור פנימי, והגם שגם באותן הדורות היה ג"כ צדיקים וחסידים בכל דור, כמ"ש באדר"נ ר"פ ל"ב (וע' פדר"א פ' כב ברד"ל אות ד ובלק"ת להאריז"ל בפסוק ויחי למך), אך כל אותן הצדיקים עצמן אשר בשני אלפים תוהו עד אברהם אבינו ע"ה, היו ג"כ רק מהאור מקיף, ובזה היה מתקיים העולם בכל השני אלפים תוהו. כי האור פנימי היה נעלם אז לגמרי, וחזר להתנוצץ באברהם אבינו ע"ה ע"י הנפש אשר עשו בחרן (בראשית יב ה), כי אז היה מתחיל השני אלפים תורה, וכמ"ש בגמרא עבו"ז (ט ע"א). והנה היה עומד שיחזור האור להתגלה ולהאיר בכל עיקרו בישראל, ומהם בכל העולם כולו במתן תורה אם שזכינו להלוחות הראשונות, אבל מאחר שלא זכינו גם לזה, הנה נגזר על עיקר האור שיהא טמיר

ד נ"א

מאיר הלשם

הלויתן כי הותר מן כלל איסור הוא ע"ש ובקרבן העדה. כי כל זמן שלא הגיע העולם לתיקונו עומדים הם עדיין ג"כ בסוד עץ הדעת, וכ"ז הנה מתבאר בדברינו בהספר הזה בדרושים עמוקים ורחבים מאד, על כל ענין וענין ובפרט סוד עץ הדעת ועץ החיים שהוא עמוק מני ים ועולה לגבהי מרומים. וכן הנה נמשך לזה כמה עניינים נפלאים ונוראים בביאור איזה אגדות סתומות מדברי חז"ל, ובענין הנהגת ישראל במדבר, בסוד הצור והסלע והחטא דמי מריבה, וענין נדב ואביהו, ושלמה המלך ע"ה, וסוד הד' שנכנסו לפרדס, בדרושים עמוקים ורחבים בכל אחד ואחד ואיך שכולם כווננו לכוונה אחת, שהוא בהתיקון דעץ הדעת. ומתוכם יתבאר קדושת האבות ויוסף הצדיק ומשה רבינו ע"ה, איך שהם כולם עמדו בקדושתם בכל הענין הנורא הזה ויצאו לשלום. וכן יתבאר מדרגת מעלת העולמות ורוממות מעלת אדה"ר קודם החטא בארוכה הרבה, ומעין זה היה ג"כ מדרגת ישראל בעת מתן תורה. והיה כ"ז כי הגביה אותם הקב"ה על גפי מרומי קרת⁵³, והטעימן מעין עולם הבא, כדי שידעו מה שמוכן להם ומה שמוטל עליהם לתקן. וכן יתבאר ענין הנהגת דתורה ומצוות המשיח, אשר נמצא כמה סתירות בדברי רז"ל בזה, ואיך שאלו ואלו הם דברי אלהים חיים אמת. וכן כמה נשגבות ונצורות בסוד וסדר תחיית המתים עם עוד כמה עניינים נפלאים הנמשך מענין לענין. ואקוה להקב"ה כי ימצא בו המעיין כמה וכמה דברים אחת הנה ואחת הנה אשר לא שמעה אוזן מעולם. אמנם ענין סוד עץ הדעת, הגם שהוא מתבאר כאן בעומק וארוכה הרבה, עכ"ז הנה יש בו עוד ענין נעלם אשר מתבאר עיקרו בדברינו בחלק הביאורים שער עקודים פ"ב בשם דרוש עץ הדעת⁵⁴, כי היה קשה לי להרכיב הדברים כאן

זב"ז מחמת עומק הדברים המדובר בו כאן הנמשך מענין לענין לרום גבוהים, ולכן הנחתי אותו לפי סידורו שם בדרוש בפנ"ע. [אמנם אם יהיה ה"י עמדי אדפיס אותו כולו ג"כ כאן בסוף הספר (בדרוש עץ הדעת דרוש ב)].

ד ט"ב

והנה כל הדברים הנז' הנה עיקרם הם בהחלק שני מהספר הזה, אך החלק ראשון שבו הנה הוא מיוסד עיקרו על סוד המלכין קדמאין עצמן בענייניהם הנאמרים בדרושי האריז"ל. והם צריכים ביאור מאד הן בכלל והן בפרט, בשורשם ויציאתם, היכן שהוא שורשם ואיך היה סיבת יציאתם, אשר יצאו מתחילה בלי להתקיים, וכן בסיבת מיתתם הנאמר בדרושי האריז"ל. הנה נראין לכאורה איזה סתירות בדבריו, וגם בפרטי הסיבות עצמן הנה נמצא בדבריו ז"ל כמה סיבות הצריכין ביאור. וגם מבואר בדבריו כמה וכמה סיבות למיתתם. ומובן לכל מעיין כי צריכים מאד לקשרם זב"ז ולהעלות כולם למקור אחד, ולא עוד כי הרי פשוט הוא שכל הסיבות אשר היה למיתתם הנה נתקנו אח"כ כולם בעת התיקון אשר לצורך מעשה בראשית, ולא נמצא בדבריו מפורש תיקון לכולם. וגם עוד כמה עניינים עמוקים הצריכים ביאור בענין המלכים אשר הם השורש דכל הבריאה כולו כנ"ל, ועל זה מיוסד החלק ראשון מספרינו זה. וימצא כל מעיין כמה עמוקות נשגבות בהדרושים הללו אשר יאירו עיניו בעהית"ש. וכ"ז הוא מה שחנני הקב"ה מאוצר גדול של מתנת חנם, וכמ"ש (שמות לג יח) וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם, וחנן גם אותי בכ"ז והוא מנפלאות תמים דעים ית"ש ההופכי הצור אגם מים חלמיש למעינו מים.

וכבר הודעתי את ערכי הדל והרזה בכל מילי דמיטב בהקדמת הספר הקדמות ושערים שהוצאתי לאור בעזרת הקב"ה בשנת תרס"ט,

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א
מאמר כללי ♦ אות ה, ליקוט א

ואחלמה מא
ד ע"ב - ד ע"ג

אמנם זאת מצאתי את עצמי ראוי להודיע כאן בפרטות שכל הבקיאות המובא בספר זה, וכן בכל הספרים שחנני הקב"ה, אל יעלה בלב המעיין שבחכמתי שאבתי כל הבקיאות הללו, כי בעוה"מ חסר אני מכל בקיאות. אך נודע הוא שנתרבה עתה ספרים הרבה בכל חלקי תורה המראים את כל בקיאות, הן בתנ"כ ובש"ס ובמדרשים, והן בזוה"ק ובכל ספרי הארז"ל [ובפרט הספר שמן ששון כי הוא זללה"ה ע"י בקיאותו הנפלאה וע"י ציוניו האיר עיני בכ"מ]. וכן בספרי ראשונים ואחרונים, ובהם אני משתמש למצוא כל אבני חפץ מאבני שהם ואבני אקדח הצורך לענייני. אך להזכיר אותם בשמם בתוך הספר הוא דבר שאין מתקבל אל הלב, כי אינו הגון כלל להזכיר פסוק מתנ"כ בשם הקונקורדנציא, וכן מאמר חז"ל בשם הבית אהרן וכיוצא מספרי הבקיאים אשר רבים הם וא"א לפורטם. אך מה גדול זכותם ורב טוב צפון להם **מאל גמולות ה' אשר כעל ישלם.**

והנה ימצא המעיין בחלק ראשון מספרי זה עוד ענין אחד נעלה ומרומם מרגניתא יקירא דלית ליה טימי, והוא הדרוש ד' שבחלק ראשון כאן, אשר אין לשער יקר ערכו ומעלתו, כי לא יסולה בפז ובכתם אופיר, כאשר עיני כל מעיין תחזינה מישרים, גבהו ורומו בסתר עליון, עומקו ורוחבו במרחבי מרום. והנה אותו הדרוש עצמו

הוא כפול ונשנה בדברינו עוד בספר הכללים כלל י"ח ענף י, ושם הוא באריכות יותר הרבה ובעמקות יותר נפלא, כי כאן הוא מחזיק ערך כ' דפים בכת"י, ושם הוא מחזיק למעלה מנ' דפים בכת"י. ובכל א' הוא מדבר בסגנון בפנ"ע לפי הנדרש לענין הספר, הגם שקוטב הדברים בשניהם אחד הוא. והנה הוא מסודר בכל א' בסידור יפה, ולא נחסר הבנה בכל א' בפנ"ע, גם בלי עיון בהשני, כי בכל א' מדבר רק ע"פ ענייני הספר שמדובר בו. אמנם כל ענין הדרוש הזה הן כאן הן שם הוא נפלא ונורא, ועסקתי בהם בכמה יגיעות כמה שנים עד שהעמדתי אותם על מכוונם בעזרת החונן לאדם דעת קדוש ישראל ומושיע הקב"ה ית"ש לעד, ובפרט אותו הדרוש אשר בספר הכללים שהוא כמעט היסוד דכל הספר כולו, ואלו שלא באתי לעולם אלא בשביל זה לבד היה די לי. אמנם גם זולת דרוש ד' הנז' הנה ישנם עוד כמה עניינים עמוקים בהחלק ראשון מהספר זה אשר אקוה להקב"ה שיאירו עיני המעיין בהם, ויאמר ברוך החונן לאדם דעת.

דברי שלמה בן לא"א מו"ר המתחסד עם קונו, מהו"ר חיים חייקל ב"ר אריה, ולאמי מורתי אשה יראת ה' היא תתהלל מ' סתירה גיטא בת ר' יצחק זללה"ה.

באשר שנשאר כאן עמוד חלק אכתוב שני ליקוטים קטנים ובקיצור נמרץ

ד ע"ג

ליקוט א

דא"ק כמ"ש שם (פרק א בהמ"ב) וכן בתיקון (ריש פרק ג).

אמנם הוא כי הנה ישנם בהנוק' עוד עשרה סיבות נוספים אשר לכך היא נקראת בשם ד', והיינו: א) כי הנה היא הרביעית לכל תלת (תיקו"ז ה ע"א), כי בהכח"ב יוצאת היא בהקשר של תפילין וכן הפה הוא מלכות שבראש כמ"ש אליהו

נודע הוא כי הנוק' דז"א נקראת בשם ד', ומטעם כי בניינה הוא רק מהתנה"י דז"א, וכמ"ש הרב בשער כסא הכבוד (פרק א) ובשעה"כ (דף כד סע"א) ולכאורה קשה כי הרי הסדר הזה הנה הוא בכל הפרצופים כולם, שבנין כל תחתון הוא רק מהתנה"י דהעליון, כמ"ש בנקודות (פרק ב), וכן כלל האצילות הוא מתנה"י

א) ובמ"ן ומ"ד (דרוש יא אות יז ואות כ). ז) כי ד' הוא הוראה שהיא דלה ועניה דלית לה מגרמה כלום, כמ"ש בזוה"ק (בראשית לג ע"ב) ושם בהשמטות (סי' כג דף רנו ע"ב). ח) כי ד' הוא לשון דלת ופתח ושער, כי היא השער לה⁵⁶, כי אין לאדם שום התדבקות והתקרבות להקב"ה רק על ידה ע"י קבלת מלכות שמים. וכן כל הידיעה והתבוננות באלהותו ית"ש הוא לעולם רק על ידה דהיא מתפשטת ושורה בכל אחד ואחד מישראל, ועל ידה הוא כל השגה וידיעה בהקב"ה, וכמ"ש בזוה"ק תרומה (דף קנח) ובתז"ח (דף לב). ט) על שם הד' זמנים דכל עת גידולה שסימנם נקב"ה, נערה קטנה בוגרת ה' תתאה, וכמ"ש בתיקון הנוק' (פרקים ב ג) ובירח (פרק א) [אמנם אלו הד' הם בפרטות ז', כמ"ש במבו"ש שער ו ח"א דרוש א דף נ רע"ג מדפוה"ח תרס"ד]. י) על שם ד' אברים יתירים שיש לה על הרמ"ח דז"א, שהם ב' צירין וב' דלתות, כמ"ש בגמרא בכורות (מה ע"א) ובדברי הרב בירח (פרק ג) והרי לנו עשרה טעמים נוספים מה שנקרא הנוק' בשם ד'.

זל"ט, ובחג"ת היא יוצאת מהת"ת שבו, ובהנה"י היא בעטרת היסוד, וכן אמרו בתז"ח (דף ד רע"ב) ומלכות עשירי לון ורביעי לון וכן הוא שם (דף טז ע"ב) בסוד שם של י"ב ע"ש. ב) כי היא הד' דאחד, וכמ"ש בתיקונים סוף תיקון מ"ב (צב ע"א) ושם תיקון מ"ז (דף צד ע"א) והוא משום כי היא הרביעי להד' אתון דהשם הויה ב"ה (הכולל כל ה' פרצופים) והיא כלילא מכולם והם כולם אחד בה. ג) כי הנה היא כלולה בהג"ר ובסוד (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון אי"ן ואנ"י⁵⁵, ונקודתה העצמותית עם כלילותה בהג"ר הוא ד', והוא הוראת דשם אדני אי"ן ד'. ד) כי שורש הזו"ן אשר בהי"ג ת"ד הנה ט' תיקונים הם לז"א (והם א' ח' דאחד), וד' תיקונים הם למלכות (והם הד' דאחד), אותן הד' תיקונים שאין בהם שערות שהם תיקון ג' ה' ז' י"ב כנודע בספד"צ פ"ב (יה ע"ג) ובהג"ר"א שם. ה) על שם הד' שרשים שבה ובסוד ארבעה ראשי שנים הם, כמ"ש בשעה"כ (דף צ ע"א, וצג ע"ג) ע"ש. ו) על שם הד' בחי' אשר ז"א משפיע בה לצורך ההולדה כמ"ש בתיקון הנוק' (ריש פרק

ליקוט ב

אמנם דעת הרמב"ן בספר האמונה והבטחון פ' י"ח, וכן שם ר"פ כ"ד, כי השמיעה הוא למעלה מהראיה, וכן הוא ג"כ דעת הרקאנטי פ' ויצא, בפסוק (בראשית כט לב) ותהר לאה, וכן הוא ג"כ דעת רבינו בחיי האחרון בספר כד הקמח אות ז', וכן בפירושו על התורה בפ' ויצא, בפסוק (שם) ותקרא שמו ראובן, ודבריו שם הם מדברי הרמב"ן הנז' פ' כ"ד. וכן אמר עוד בפ' שמות בפסוק (שמות ג ז) ראה ראיתי את עני עמי, ודבריו שם הם מדברי

הנה בענין הראיה והשמיעה, נודע הוא מדברי הרב באח"פ (פרק א) כי הראיה היא מסוד נשמה לנשמה, האות י' שבשם, והשמיעה היא מסוד הנשמה, אות ה' ראשונה שבשם. והוא מדברי התיקונים (תיקון ע קמא ע"א) כי ראיה שמיעה ריח דיבור הם בד' אותיות השם, י' אסתכל, ה' ושמע, ו' ומריח, ה' וממלל. וע' רע"מ (פינחס רל ע"א) ובזו"ח (פ' יתרו לא ע"ג) והרי הוה הראיה למעלה מהשמיעה.

מאיר הלשם

דאית לון רשו לעאלא תמן.
תרגום: "בראשית", ב' ראשית, "זה השער לה'
צדיקים יבאו בו", זהו השער של הצדיקים שיש להם
רשות לעלות שם.

55. עי' תיקו"ז ז ע"א: שכינתא תתאה אדני", מתתא לעילא
מן אנ"י עד אי"ן, עשרה מעילא לתתא.
56. עי' תיקו"ז יט ע"ב: בראשית, ב' ראשית, זה השער לה'
צדיקים יבאו בו (תהלים קיח כ), דא איהו תרעא דצדיקיא

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א
מאמר כללי ◊ ליקוט ב

ואחלמה
מג ד ע"ג

הרמב"ן הנז' פ' י"ח, כי רבינו בחיי והרקאנטי נמשכים תמיד אחר דברי הרמב"ן, ושניהם מתלמידיו יחשב. ועכ"פ הוא כי דעתם הוא שהשמיעה הוא גדולה מהראיה. אך דעת הרמ"ק בפרדס שער ערכי הכנויים פ' כ' וכ"א הוא כדעת האריז"ל, שהראיה והשמיעה הם בחו"ב, והראיה הוא גדולה ולמעלה מהשמיעה. וכן הוא ג"כ דעת הגר"א ז"ל בתיקונים (תיקון מ דף פט ע"ד) שהראיה היא למעלה הרבה מהשמיעה ע"ש, וכן הוא בזוה"ק ותיקונים כנ"ל.

אמנם

מצאנו בדברי האריז"ל בכ"מ שמשמע להיפך, בטנת"א (פרק ו) בענין ז' נקבי הראש אמר שם כי האזניים הם חו"ב והעינים הם נצח הוד, וע' עוד בא"א (פרק ו) ובשער הכוונות (דף צ ע"ד) וכן משמע ג"כ באד"ז (רצד ע"ב) שאמרו שם בהאי נוקבא דאודנין תליין נוקבין אחרנין, נוקבא דעינין, נוקבא דפומא, נוקבא דחוטמא כו', והרי אמר שכולם תלויים בהאזניים, והוה האזניים למעלה מכולם, וע' בזה במאמרי רשב"י (דף כד ע"ב ודף כה ע"ד מדפוה"ח תרנ"ח) ומשמע מכ"ז שהאזניים הם למעלה מהעינים, והרי נמצא סתירות בזה בדברי הזוה"ק והאריז"ל עצמו.

אך

האמת כי העיקר הוא שהראיה גדולה מהשמיעה הרבה, אלא באשר כי שורשה ומקורה הוא מאור הנשמה לנשמה שאין לה כלי בהגוף כלל, כי הכלים הם רק ג', מח לב כבד, שהם כלים לנר"נ כנודע, לכן אין לה גילוי בהגוף אלא רק אחר שמתפשטת למטה ומתלבשת בנצח הוד, ומשם חוזרת ועולה בדרך אור חוזר ויוצא תמצית הארה ממנה דרך העינים, והוא כל הראיה

שמשמש בה האדם. והנה הוא ע"ד אורות הנקודות שעלו בדרך אור חוזר מנה"י דא"ק ויצאו דרך העינים, משא"כ השמיעה שהיא למטה ממנה במדרגה, כי היא מהבינה, הנה מתגלה היא בהאזניים בכל תוקפה, ולכן תלויים העינים בהאזניים כנ"ל מאד"ז, משום שכל כח העינים הוא רק תמצית הארה לבד מאורם העיקרי, וגם זה נמשך להם בדרך אור חוזר רק ע"י נצח הוד. ע' הגר"א ספד"צ פ"א (ו ע"ג) ד"ה אשגחא פקחא, אבל שורשם העיקרי דאור העינים הנה הוא באמת למעלה למעלה, וע' דברינו בדע"ה ח"א דרוש ד' סי' א' ב'.

והאמת

הוא כי גם השמיעה שהיא מהבינה הנה גילויה היא ג"כ רק ע"י התלבשות בת"ת, כי היא עתיקא דקיימא לשאלה, בסוד (ישעיה מ כו) מ"י ברא אל"ה, כמ"ש בזוהר (ח"א דף א ע"ב) וכל גילויה הוא רק ע"י ז"א כנודע. וכן הוא כל גילוי השמיעה ג"כ רק ע"י התלבשות בת"ת, והוא מה שנודע כי שמיעת הקול הוא תלוי באויר (שהוא ת"ת כנודע בספר יצירה בסוד אמ"ש), כי בלתי אויר אין קול כלל. ולכן הבינה עצמה היא רק קלא דלא אשתמע וכמ"ש בפ' בראשית (דף ג ע"ב) ובפ' ויגש (דף רי ע"א) ובתז"ח סמוך לסופו, והארכתי בזה קצת בדרושי נקודות פ"א אות ח' ואות ט', אך עכ"פ הוא כי גם השמיעה הוא ג"כ ע"י התלבשות בת"ת, אבל הראיה הוא רק ע"י התלבשות הנצח הוד, אבל במקורם הוה הראיה יותר למעלה כי הם שניהם בחו"ב כנו', ובזה ניחא הכל והבן כי קצאתי מאפס המקום כאן.

דרוש א

סימן א

והנה דבריו סותרים מיניה וביה, כי הרי ממה שאמר שהם היו בסוד טיפת קרי אשר יצא מצפרני רגליים, וע"ד הנאמר ביוסף ויפוזו זרועי ידיו, והרי מבואר מזה שהיה יציאתם מזכר בלתי נקבה, והיה חסר כאן בחי' הנוקבא. אבל ממה שאמר שהיו בלתי תיקון דו"ן עד שבא הדר מלך הח' הרי משמע שהיה חסר בחי' הדוכרא, כי הרי הדר הוא סוד שם המ"ה הכללי אשר בא אח"כ בעת התיקון, והוא בחי' הדוכרא. וכן הוא מבואר בדרושי נקודות (פרק א) שיציאת המלכים היה מהס"ג דס"ג שהוא בחי' אימא, וכמ"ש מהרח"ו בשער התיקון (פרק ג בהמ"ק), בת מטרד בת מאימא דדינין מתערין מינה דטרדין לכולא, כי אימא היא שם ס"ג, ומשם היתה זה הבת שנעשית אח"כ ב"ן כו' ע"ש. והרי לנו כי היה יציאת המלכים מהאימא, וא"כ הרי איך אמר הרב בדבריו הנז' כי היו בסוד טיפת קרי הנאמר ביוסף, וע"ד שאמרו בשבועות מי שאמרה לו אשתו כו' וכנ"ל, אשר מבואר מכ"ז כי היה יציאת המלכים מזכר בלתי נקבה. וכן כדברים האלו אשר בנקודות פ"ג, הנה חזר הרב ושנה לנו בשער קיצור אבי"ע (פרק ה) ע"ש, וכן במבוא שערים (שער ב ח"א פ"ה) וכן הוא ג"כ בדברי הגר"א בס' יהל אור (בהיכלות פקודי היכל ו, דף ל ע"ב). והרי מבואר מכ"ז שהדוכרא היה מתחילה, והיה חסר רק הנוקבא. והוא תמוה כי הרי אדרבה הוא שהיה יציאתם מהס"ג דס"ג, שהוא בחי' אימא וכנז'. ויותר קשה (הקושיא הא' הוא על יציאתם מהיכן שיצאו והקושיא הזוהר הוא במציאות המלכים עצמן) על מה שנמצא בספר הליקוטים (פ' וירא) בפסוק (בראשית יט ל) ויעל לוט מצוער, וכן בלק"ת שם

[א] יסתכל המשכיל ויתבונן המבין בענין סבת מיתת המלכים ושבירת הכלים אשר נמצא בדברי האריז"ל כמה גרמות וסבות מסבות שונות בזה, ואין ספק הוא שכולן עולין למקור אחד וסבה אחת לכולם וכמו שיתבאר בעה"י בדברינו לקמן בדרוש ו', ויתבאר שם אחת לאחת בנימוקה וטעמה וכלילות כולן יחד. אמנם מה שראינו להקדים בתחילה ולעמוד אותה ליסוד מוסד לכולם, הנה הוא מה שנבאר עתה בדרוש הזה ולקמן דרוש ב'. וכן כל מה שנמשך מענין לענין עד סוף דרוש ה', והיינו כי הנה בדרושי נקודות (פרק ג) אמר הרב זללה"ה כי ביטול המלכים היה לפי שלא נתקן עדיין כחדא אדם דכר ונוקבא, וזהו עצמו סוד טיפי הזרע של יוסף שיצאו בלתי נקבה אלא מזכר לחוד, והם הם עשרה הרוגי מלוכה. והבן מלת מלוכה כי הם ממש אלו הז' מלכים שנשברו כליהם וגופם, והסבה היה ג"כ לפי שהיו בלתי תיקון דו"ן, עד שבא הדר מלך הח' ואז נתקנו. והנה הבלים הראויים למלכים הללו יצאו דרך צפורני רגליים, והוא בסוד מ"ש במסכת שבועות (יח ע"א) מי שאמרה לו אשתו בשעת תשמיש נטמאתי ינעוץ צפורניו בקרקע והזרע יוצא דרך צפורני רגליים, והוא סוד הנאמר ביוסף (בראשית מט כד) ויפוזו זרועי ידיו, שיצא תאותו מבין צפורני ידיו (וכמ"ש בסוטה לו ע"ב) וכן הוא בתיקונים (תיקון סט קכח ע"א) ובהאי י' חב יוסף הה"ד ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו, מאי ויפוזו, דאזדריקת טפה דאיהי י' בין י' אצבען ואתפליגת ל"י ניצוצין דאזדריקו מקשת דאיהו ברית, ובאן אתר אזדריקו בעשרה הרוגי מלכות, ע"כ מדברי הרב בנקודות פ"ג.

(ד"ה ענין לוט ושתי בנותיו) אמר שם זה לשונו, וידוע כי סבת שבירתם של אלו המלכים היתה משום שלא היו להם בחי' נוקבא, שלא היו דכר ונוקבא עד שבא הדר מלך השמיני שהיה בו תיקון דו"ן ונתקיים עכ"ל.

[ב] עוד שנית מה שיש לתמוה בענין זה ג"כ, כי הנה דברים הללו אשר אמר הרב בנקודות (פרק ג) דהחסרון של המלכין קדמאין היה משום שלא היה נתקן עדיין בחי' דו"ן ויצאו בלא זווג, אלא רק בסוד טיפת קרי, הנה הוא מדברי האד"ר (קלה ע"ב וקמב ע"א) ובאדר"ז (רצב ע"א) ע"ש, וכן הוא ג"כ בספרא דצניעותא (פרק א ב ע"ב) דעד דלא הוה מתקלא לא הוו משגיחין אפיין באפיין ומלכין קדמאין מיתו, ומפורש שם בביאורי האריז"ל והגר"א ז"ל כי היו או"א אז אחר באחור, זה הופך פניו לכאן וזו הופכת פניה לכאן, ולא היה אז שום זווג ביניהם כלל. וכן אמר עוד האריז"ל בזוהר הרקיע (דף קנד ע"א) כי המלכין קדמאין הם יצאו בלי זווג, וכמ"ש בתז"ח (דף כז ע"א) והארץ היתה תוהו ובוהו כו' בגין דאדם אין, דהוה בעלה לעילא סתים באין⁵⁸ נור"ל שהשם מ"ה היה עדיין סתום במקורו הנעלם, ולכן לא נתקיימו. וכן הוא ג"כ בפע"ח (שער ראש השנה פ"ב דף קכט ע"ד) שכל המלכים הראשונים היו בבחי' קרי בלא זווג, וכן הוא בדברי הגר"א ביהל אור (פ' פקודי דף ל ע"ב) שכולם היו בסוד קרי ע"ש⁵⁹.

רע"ז הרי יש לתמוה ולהפליא כי הרי מבואר הוא בדברי הרב ג"כ להיפך, שכל סדר יציאת המלכים כולן היה ג"כ רק ע"י זווג גם מתחילת יציאתם מהכתר, וע"י שהיו או"א רק פב"פ וכמו שאמר בנקודות (פרק ד) כי נזדווג הכתר מיניה וביה, והמשיך מוחין לאו"א וחזרו פב"פ, ואח"כ נזדווגו או"א יחד והוציאו את הז' מלכים. וכן מבאר עוד כל הענין הזה בשבירת הכלים (פרק א) בארוכה כי האו"א היו מתחילה פב"פ לפי שנעשה להם מוחין מהכתר ועי"ז

והרי כ"ז הוא תמוה מאד, כי הרי הוא נודע ומפורסם בכל דרושי הרב שכל המלכים היו מתחילה רק מהב"ן דב"ן לבד, והיו כולם רק בסטרא דנוק', וכמ"ש בטנת"א (פרק א בהמ"ב) ואז מולידין בחי' ב"ן דחיצוניות כו', הרי נולדה הנקבה עתה תחילה כו'. וכן בשבירת הכלים (פרק ו) ואז נברא העולם במידת הדין, ויצאה בת מתחילה שהיא שם ב"ן כו', עד שחזרו להזדווג והולידו הזכר שהוא שם מ"ה כו'. ואמר שם עוד, בראשונה היו זו"ן נקבות מצד דין שהוא שם ב"ן, ואח"כ היו זו"ן זכרים משם מ"ה כו'. וע"ש (פרק ח) כי מתחילה היו רק המלכיות דהב"ן לבד, ולכן לא נתקיימו ומיתו ונשברו, ואח"כ בעת התיקון יצא הט"ר דב"ן⁵⁷ עם השם מ"ה כולו, שהם הדר ומהיטבאל, ועי"ז נשלמו ונתקנו גם כל המלכים הראשונים. וכ"ז הוא נודע ופשוט מכל דרושי עץ חיים כולו, וכן הוא באד"ר (קמב ע"א) ובאדר"ז (רצב ע"א) כי מתחילה היו רק בסטרא דנוק' לבד ולכן לא אתקיימו ע"ש. וא"כ הרי איך אמר בספר הליקוטים הנו' שסיבת שבירתם היה משום שלא היה להם בחי' נוקבא, הרי הוא לכאורה היפך ממש מכל דרושי ע"ח כולו ואד"ר ואד"ז, שאדרבה הוא שכל המלכים הראשונים היו כולם רק בסטרא דנוקבא לבד, והמ"ה שהוא בחי' הדוכרא הוא לא יצא אלא רק אח"כ שהוא בעת התיקון דוקא וכנז'.

מאיר הלשם

59. ז"ל: והוא סוד גדול סוד הקר"י שמהפך יקר לקר"י טפה של חכמה טפה דמוחא סוד הי"ש. וי' ניצוצות אין יוצאין דרך היסוד רק דרך י' אצבעות הרגלין סוד לבנה דלבנת בסוד הרגלין ושם אחיות הס"א בצפרניים ולכן הוא שם בסוד הביטול והוא סוד בקיעת הבשר שם.

57. עי' שער האצילות פרק ג ושער פנימיות וחיצוניות פרק ו.
58. עי' אד"ז רפח ע"ב: עתיקא קדישא אקרי אין, דביה תלייא אין, ע"כ. ע"ק הוא כינוי לא"א והוא נקרא אין ע"ש שבו מתלבש הרדל"א שהוא המכונה "אין".

הוחזרו או"א פב"פ ונזדווגו יחד, ועי"ז יצאו הז' מלכים כולן ולא הוחזרו או"א אחור באחור אלא רק אחר שמיתו כל המלכים כולן דוקא, וכמו שמבואר שם בארוכה כ"ז. והרי לנו כי כל המלכים כולן לא יצאו ג"כ אלא רק ע"י זווג דוקא, וכן הוא מפורש כ"ז ג"כ במבו"ש (שער ב ח"א פ"ו) ע"ש והוסיף שם ללמדנו בזה ואומר, כי אי אפשר להוציא אורות אלא בכח זווג, ושמור כלל זה עכ"ל. ואמר שם עוד (בשער ב ח"ב פ"ד) כי טרם צאת המלכים מבטן המלאה היו או"א פנים בפנים ונזדווגו אז שלא ע"י מעשה התחתונים ובלי מ"ן, ואז ניתנו באימא הז' מלכים כו' ע"ש. והרי סותר כל הדברים הללו למה שאמרו בספרא דצניעותא פ"א ואד"ר ואד"ז וכן הרב עצמו בכ"מ כי כל המלכים הראשונים היה יציאתם שלא ע"י זווג ובסוד טיפת קרי וכנ"ל.

ח ע"ג

[ג] אמנם הוא כי הנה יש כמה בחי' זווגים החלוקים זה מזה ומתחלפים בשמותם ונקראים לפעמים בשם זווג דפנים בפנים ולפעמים בשם זווג דאחור באחור וכמו שמבואר בספר חסדי דוד (אות עח) ע"ש. ואמר הרב בספר הגלגולים (פרק ז) כי כאשר שהאחוריים והמלבושים שהם החיצוניות דהספירות הם מזדווגים זכ"ז, הוא נקרא בשם זווג דאחור באחור, וכאשר מזדווגים בבחי' פנימיותם הוא נקרא בשם זווג דפנים בפנים. וכל הזווג אשר היה לצורך המלכין קדמאין היו כולם רק בהחיצוניות לחוד, ונקרא זה בשם זווג דאחור באחור הגם שאותן החיצוניות היו באמת רק פנים בפנים, כי אין זווג אלא רק פב"פ⁶⁰. אך משום שהיה רק מהחיצוניות שהם האחוריים דהספירות, נקרא זה בשם זווג דאב"א. וכ"כ הרב ג"כ בשער השמות (פרק ז) כי הזווג דאו"א אשר לצורך המלכין קדמאין היה רק הזווג דאב"א, והכוונה הוא כמ"ש

בספ' הגלגולים וכנז'. וע' עוד בזה בסדר אבי"ע (פרק ה) ובהגהה שם בשם שער הקדמות. אמנם הוא כי הרי בדברי הרב אשר בנקודות (פרק ג) שהעתקנו לעיל וכן בדבריו אשר בפע"ח ובזוהר הרקיע הרי מבואר שם כי היה חסר עדיין התיקון דו"ן לגמרי ויצאו בלא זווג כלל אלא רק בסוד טיפת קרי. ואמר שם בזוהר הרקיע (דף קד ע"א), וכן הוא במאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ז ע"ב) זה לשונו, לא הוו או"א משגיחין אפין באפין, כי אבא רחמים גמורים ואימא דינין גמורים, ונמצא זה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן כו' ע"ש. והרי אי אפשר לפרש הלשון הזה על בחי' הזווג דאב"א הנ"ל, ומבואר כוונתו שלא היה בהם שום זווג כלל. וכן הוא ג"כ בדברי הגר"א בספד"צ (פ"א ב ע"ב בד"ה לא הוו משגיחין) ע"ש בארוכה, שמבואר בכל דבריו שם שלא היה אז זווג כלל לאו"א. ואמר שם והן אשר (איוב כב טז) קומטו ולא עת, שעת הוא זווג כידוע כו', והן יצאו בלא זווג רק אחור באחור כו' ע"ש. והוא כמו שמבואר בכל המקומות הנ"ל שהיה כל יציאתם רק בסוד טיפת קרי וכנ"ל. וא"כ הרי הקושיא חזקה מכל המקומות הנ"ל ג"כ אשר מבואר שם להיפך שגם כל המלכין קדמאין יצאו ג"כ ע"י איזה בחי' זווג עכ"פ וכנ"ל.

[ד] עוד שלישיית כי הנה רבינו הגדול הגר"א זללה"ה בספד"צ (פ"א ג ע"א בד"ה וארעא אתבטלת) אמר שם כי בא"א לא הוה מתקלא, שלא נכלל בו נוקבא שורש הדינין, ולפיכך מתו המלכים שלא היה להם שורש למעלה (וכתב שם הגר"א עצמו בהגהה) כן מצאתי בכתיבם. והעיקר, כי בתחילה היה בסוד בוצינא דקרדינותא עטרה דגבורה לבד, ולכך לא אתקיימו כמ"ש באד"ר ואד"ז (קלה קמב רצב) עד דנחית אוריא עלאה חסד ונתקיימו. וזה סוד דו"ן בכתר

מאיר הלשם

ועי' ביאורים ח"ב ז ע"א שאין יציאת אור ללא זיווג, וכל זיווג לא נעשה כי אם דרך אמ"ר וק"ב.

60. עי' ביאורים ח"ב ט ע"ג וכן לט ע"ב, שזיווג פב"פ ללא הארת חיה נחשב כאב"א, והוא ע"פ שער העקודים פרק ח.

שהן ב' עטרין סוד המתקלא ג' מוחין ג' הויות⁶¹
עכ"ל הגר"א שם בפנים ובהגהה.

והנה מ"ש הגר"א ז"ל שלא היה נכלל בא"א
בחי' הנוקבא, הנה הוא בתז"ח (דף טל
ע"ד) דההוא אדם קדמון הוה בני עלמין ומחריבין
בגין דעילת העילות לא הוה משתתף תמן, בגין
דעד השתא לא הוה שלים בנוקבא דיליה, ובג"ד
אמר נעשה אדם דאיהו נוקבא ואשתתף תמן דאיהו
לא שרייא אלא באתר שלים⁶¹. ומה שאמר הגר"א
ז"ל כ"ז בשם הכתבים כי לא היה נכלל בא"א
נוקבא שורש הדינין, הנה הוא בדברי האריז"ל
בפירושו לספד"צ שהוא בזוהר הרקיע (דף קד
וקה) ובמאמרי רשב"י⁶² (פ' תרומה דף ז ע"ב)
אמר שם זה לשונו, דעד לא הוה מתקלא כו' מקמי
דאתתקן עתיקא קדישא כעין דכר ונוקבא ולא הוה
מתקלא, לא הוה או"א משגיחין אפין באפין כו',
ומלכין קדמאין מיתו כו', הם המלכים שמלכו
בארץ אדום שהיא הבינה, אם הבנים, אומללה
יולדת השבעה, כי כולם היו דינים גמורים ולא
היה להם שורש ואחיזה בעתיקא קדישא ומתו,
והם הם הנצוצין שאין בהם ממש, וניצוצות אלו
נזרקו ע"י בוצד"ק שהיא שורש הדינים שהיה גנוז
במעיי האם שהיא הבינה דמינה דינין מתערין כו'.
ומ"ש וזיוניהו לא אשתכחו, כי הנה מלכים אלו
עד דלא הוה מתקלא ולא הוה מתתקן עתיקא
קדישא כעין דכר ונוקבא (וכנ"ל בתז"ח) לא היה
להם אחיזה למעלה ומיתו, וסבת מיתתם היה שלא
היה להם אחיזה ושורש למעלה בעתיקא, וגם
בחכמה שיצא מעתי"ק לא היה להם שורש ואחיזה
בה, כי כולם רחמים פשוטים, והם דינין גמורים
כו', וז"ש וזיוניהו לא אשתכחו, כי זיוניהו

ועדויהו⁶³ והוא שרשיהן וגזעיהן העליונים לא
נמצא עדיין בעתי"ק כו'. ואמר שם עוד, והענין
הוא כי הוכרח עתי"ק לעכב תיקונו עד שיצא
ניצוצות אלו לפי שהיו דינין תקיפין ובהם
מעורבין קליפות ונברר הפסולת מהם, ומה שהיה
יכול להתבסס נתבסס והקליפות נשאר למטה כו',
עכ"ל לעניינינו.

והנה מ"ש האריז"ל שלא היה להם אחיזה
ושורש למעלה, יש לתמוה בזה הרבה,
כי הרי מבואר הוא בדבריו ז"ל בע"ח בנקודות
(פרק ב) שכל האורות אשר יצאו מהעינים אשר
הם הם הנקודות העיקריים וכמ"ש בטנת"א (פ"א
בהמ"ב), ומהם הוא עיקר כל המלכין קדמאין
כנודע, הנה כאשר יצאו מהעינים דא"ק, והוא ע"י
שנסתלקו ועלו כל האורות אשר מהטבור שבו
ולמטה ועלו למעלה, הנה נשאר שורשם העיקרי
מבפנים שהוא מהטבור ולמעלה, ושם הניחו
ונשאר שורשם תמיד בא"ק, אלא שהארתם
נתפשט ויצא דרך העינים שבו, אבל עיקר אורם
הוא נשאר לעולם מבפנים. וכן אמר ג"כ בשבירת
הכלים (פרק ו) שמה שיצא מהעינים ולחוץ הוא
רק בחי' ענפיו לחוד, כי שורש האור הוא נשאר
מבפנים וכמ"ש בנקודות (פרק ב). וכן הוא מבואר
ג"כ בשער הקדמות (דף יט ע"א) אמר שם זה
לשונו, והנה האור הראשון אשר עלה מלמטה
נשאר שורשו תמיד מבפנים, ומשם נתפשט הארתו
ויצאה לחוץ כו' דרך נקבי העינים של א"ק. וכן
אמר שם עוד (דף ט ע"ג ד"ה עוד היה) שהאור
הראשון הפנימי שהיה למטה מחצי הת"ת עלה
למעלה במקום החזה, ושם נשאר עיקר שורשו כדי
להוציא הארתו לחוץ. וכן מבואר כ"ז ג"כ

מאיר הלשם

נדפסו והיו כולם בכתובים ועיקרן היו בארץ ישראל, וכמו
שכתב הרב הקדוש בעל השל"ה כי אחר הסתלקות הרח"ו ז"ל
היה חרם מחכמי ארץ ישראל שלא להוציא הכתבים לחוץ עד
מאה שנה (עי' ספר מעין משה עמוד ער"ב שמביא מכתב
מהלש"ו שהגר"א לא ראה את השמונה שערים של האריז"ל).
63. מלשון עדי דהוא תכשיט וכתר וכמאמה"כ "ויתנצלו בני
ישראל את עֲדֵיָם מהר חורב" (שמות לג ו).

61. תרגום: שאותו אדם קדמון היה בונה עולמות ומחריבם
מפני שעילת העילות לא היה משתתף איתו, משום שעד
עכשיו לא היה שלם בנקבה שלו, ולכן אמר "נעשה אדם"
שהוא נקבה, והשתתף שם, שכן אינו שורה אלא במקום
שלם.
62. עי' לש"ו כללים ח"א עא ע"א ז"ל: ואולי לא ראה
הגר"א זללה"ה את דברי האריז"ל בזה כי בימיו עדיין לא

לכולם, וכמו שהאריך בזה הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל ברחובות הנהר וכנודע, והרי היה כל בחי' מיתת הז' מלכים גם בעתי"ק ג"כ, וא"כ הרי איה מקום לומר שלא היה להם שורש בעתי"ק מאחר שגם בו נמצא וגם בו היו, ואדרבה הוא כי ממנו היה מתחיל, שהתחלה הראשונה מהמקרה דז' מלכים הרי היה רק מעתי"ק וכמו שמבואר בדברי הרב ז"ל בשבירת הכלים (פרקים ו-ז) ע"ש, וא"כ הרי איזה שורש היה חסר להם עוד.

[ה] וכן גם עיקר הדברים אשר אמר האריז"ל בפירושו לספד"צ הנז', כי לא היה

להדינין שורש ואחיזה בעתי"ק וכן בחכמה אבא, משום שהם רחמים פשוטים, והמלכין קדמאין היו דינין גמורים. הנה כ"ז הוא תמוה מאוד, כי הרי נודע הוא שקודם התיקון, הנה לא יצא בכולם אלא רק המלכיות דהב"ן לבד, שהם מהס"ג דס"ג⁶⁴, והם כולם דינין וגבורות לבד. ואלו המלכיות היו כלולים ג"כ מד' שמות עסמ"ב, והם הה' פרצופים א"א וא"א זו"ן דהנקודות, אשר כל א' היה כלול מיי"ס, ור"ל י' מלכיות, והיו אז כולם רק דינים גמורים לבד, אבל הט"ר דב"ן⁶⁵ עם השם מ"ה שהם החסדים אשר בכל פרצוף מהה' פרצופים כולם, הנה זה לא יצא בכל א' אלא רק בעת התיקון לבד, וכמו שמבואר בשבירת הכלים (פרק ח) וכן בסדר אצילות בקיצור (פ"ב וע' שם ספ"ג) ועתיק (פ"א) ובכ"מ. דהרי לכך לא היו נקראו אז אלא רק בשם נקודות, והם י' נקודות, משום שלא יצא בשום אחד מהם אלא רק המלכיות דהב"ן לבד. וע' שבירת הכלים (פרקים ו ז ח) ובז"א (פרק ג), וכנודע כ"ז לכל טועמי טעם עץ החיים. וא"כ

במבו"ש (שער ב ח"א פ"ב) אמר שם כי האור שהיה למטה בתחילה ועלה למעלה, זה נשאר אח"כ תמיד למעלה בחוזה ולא ירד בפרסא, ואמנם להיותם שם למעלה והם דחוקים שם הוציאו מהם ענפים לחוץ דרך העינים, והם הם הנקודות שנתפשטו לחוץ לא"ק ועמדו בו מן הטבור עד סיום הרגליים עכ"ל. וא"כ הרי איך אמר האריז"ל בפירושו לספד"צ הנ"ל שלא היה להמלכין קדמאין שורש ואחיזה למעלה, הלא היה להם שורש גדול בא"ק עצמו היטיב. ועוד כי הנה כתב הרח"ו ז"ל במבו"ש (ש"ב ח"ב פ"ג) זה לשונו, והנה שמעתי פעם אחד ממורי ז"ל כי טעם מיתת הז' מלכים היה, כי הענפים לבד יצאו אך שרשיהם נשארו מבפנים ולכן לא היה כח בהענפים לקבל האור ולכך מתו, וכאשר רצה המאציל העליון לתקנם החזירם לשרשיהם שנשארו בפנים וע"י כן נתקנו. ונלע"ד כו' ששרשיהם הם האורות שנשארו בחוזה דא"ק אשר משם יצאו הענפים אלו וכנ"ל שע"ב ח"א פ"ב (שהוא הדברים אשר העתקתי ממבו"ש לעיל בסמוך) עכ"ל. וא"כ הרי הוא בפירושו להיפך ממש ממה שאמר האריז"ל בפירושו לספד"צ שלא היה להם שורש למעלה, הלא היה להם לעולם שורש גדול בא"ק עצמו ובהמקום אשר יצאו משם.

וכן גם מ"ש האריז"ל בכל דבריו הנז' שלא היה להם שורש בעתיקא קדישא, הנה גם זה הוא תמוה מאד, כי הרי מפורש הוא בדבריו ז"ל בשבירת הכלים (פ"ו ופ"ז) ובמבו"ש (שע"ב ח"ג פ"ו) שכל ענין המלכים בירידתם ומיתתם ושבירתם הנה היה כ"ז בכל הפרצופים כולם, היינו בעתיק וא"א ואו"א וזו"ן ומקרה אחת

מאיר הלשם

ח"א נא ע"א שיש משמעות ששרשם הוא בס"ג, אמנם מה שיוצא הוא רק הב"ן דס"ג דס"ג. ועי' לקמן סימן ד אות ד, שהס"ג כאן אינו הס"ג של א"ק הכללי.
65. עי' בהגר"א על ספד"צ ב ע"ד ד"ה וענין שתיקון הנוק' שבשם ב"ן הוא בחי' מהיטבאל.

64. עי' מקורו ע"ח נקודות פרק א. ועי' דברי רבינו שם (ביאורים ח"ב עט ע"ב) שכל מיתת המלכים היה בבחי' האחרונות דס"ג, ולא נתגלה שם ב"ן אלא רק לאחר התיקון, שכן אז נעלמו בחינות ע"ב וס"ג ונתגלו בחינות מ"ה וב"ן. בענין היות הנקודות נקראות גם ס"ג וגם ב"ן עי' ביאורים

הרי איך אמר האריז"ל בפירושו לספד"צ הנז' שעתי"ק ואבא היו אז רחמים פשוטים, כי הרי נהפוך הוא שגם עתיק ואבא לא היו בעולם הנקודות אלא ג"כ רק מהס"ג דס"ג ומהחיצוניות דהב"ן לבד גם הג"ר שלהם, והיו גם הם רק מבחי' דינין וגבורות, ולכן היה גם בהם כל הענין דמיתת המלכים בהז"ת שלהם, כי הג"ר שבהם היו יכולים לקבל את כל האורות כולן, וכמ"ש בנקודות (פרק ד) משא"כ הז"ת. אבל עכ"פ הוא כי אפי' הג"ר שלהם, ר"ל גם הג"ר דהאבא ועתי"ק היו אז ג"כ רק מהמלכיות דהב"ן לבד ומהס"ג דס"ג, וכמו שמבואר בדברי הרב בשבירת הכלים (פרק ו) ובכ"מ. וכן מוכח ג"כ במב"ש (שע"ב ח"ב פ"ג) במה שאמר שם כי הז"ת בהכרח היו הם יותר דינים מהג"ר, כי כל מה שהדבר מתעלה למעלה אין הדינים ניכרים ומתגלה בו והם רחמים, ולכן בהתגלות בהם (ר"ל בהז"ת) הדינים, להיותם תחתונים לא יכלו לסבול האור הגדול של הרחמים ונשברו עכ"ל. והרי לנו מבואר כי גם הג"ר היו אז ג"כ רק דינים, אלא שהז"ת הם היו יותר דינים [כי כן הוא הסדר לעולם גם לאחר התיקון כנודע]. ועכ"פ הוא כי היו כולם אז רק מבחי' הדינים לבד, והיו כולם מסוג אחד וממין אחד, שהוא מהס"ג דס"ג, ומהמלכיות דב"ן, ולכן היה מקרה אחת לכולם שוה וכנז'. ועליהם אמרו באד"ר (קלה ע"א) כל רישא דעמא דלא אתתקן הוא בקדמיתא לית עמא מתתקנא (וע' סדר אצילות בקיצור פ"ב), וא"כ הרי איך אמר שהיו עתי"ק ואבא רחמים פשוטים ולא היה להמלכין קדמאין ולהדינין שורש ואחיזה בעתיק ואבא, הרי נהפוך הוא מכל וכל, כי מצד הדינין הרי היו אז גם אבא ועתיק ג"כ רק בבחי' דינין לפי ערכם, כמו הבינה לפי ערכה, והז"ת לפי ערכם. וכן מצד שורש המלכין קדמאין אשר למעלה הנה היה להם שורש היטיב בכל הראוי הן בעתיק ואבא והן גם באדם קדמאה ובהמקום אשר יצאו משם וכנז' כ"ז, וא"כ הרי צריכים דברי האריז"ל בכל הנז' ביאור עמוק מאד.

[ו] עוד ענין רביעי מה שצריך ג"כ ביאור גדול בענין אורות הנקודות כולם, מה שיצאו דרך העינים דא"ק, מהו הענין בזה אשר יצאו ממקום גבוה כזו שהוא עוד למעלה מהאח"פ, וכמ"ש הרב באח"פ (פרק א) כי העינים הוא סוד נשמה לנשמה שהוא החכמה אבל האזניים הוא רק סוד הנשמה שהיא בינה. והרי יצאו האורות דהנקודות למעלה מהאורות דהעקודים, ועברו דרך עליהם, וכמ"ש בנקודות (פרק ב). וע"ז צריך ביאור, כי הרי מבואר שם כי עקרון דהנקודות הנה הוא רק מהנה"י דא"ק אשר מהטבור ולמטה, ונצטמצם א"ק והעלה אותם למעלה מהטבור, ושם נשאר שורשם, אך הארתם וענפיהם עלו עוד למעלה למעלה ויצאו דרך העינים. והרי צריכים אנו להבין כי מאחר שהם באמת רק מהבחי' התחתונות שבא"ק וכן שרשיהם, ועיקר אורם נשאר באמת ג"כ רק בחצי גוף העליון אשר למעלה מהטבור שהוא בהחזה דא"ק, א"כ איך זכו הארתם להתעלה כ"כ ולצאת דרך העינים שהוא עוד גבוה יותר גם ממקום כל האורות דהעקודים, ומהו הסבה והענין בזה. ובמב"ש (ש"ב ח"א פ"ב) אמר שם הרב כי משום שהיו דחוקים שם לכך יצאו דרך העינים, ואין זה טעם מספיק כלל, כי אם שהוא מחמת דוחקם והמקום היה צר להם, הלא היה צריך שייצאו רק דרך הפה, כי בו פגעו בראשונה והוא חלל יותר רחב ופתוח ממקום העינים. ומה גם כי עיקר הלשון אשר אמר הרב שהיו דחוקים צריך ג"כ ביאור להבין מהו. ועוד הרי אור החדש אשר היה נולד אז מחדש הנה הוא בקע את הפרסא וירד דרך בו למטה וכמבואר בדברי הרב שם וכנודע, וא"כ מפני מה נשתנה אותו אור הנקודות מהאור החדש שהוא עלה ע"י דחיקת המקום למעלה והאור החדש ירד ע"י דחיקת המקום למטה והוצרך לבקוע את הפרסא.

[ז] והנה האריז"ל אמר עוד בזוהר הרקיע (דף קנד ע"א) בענין האורות

הוא האור שהדעת עלאה העיקרי, רזא דמתקלא, הנמשך מהגילוי והיחוד דאור א"ס ית"ש, אשר נתגלה בו להתייחד על ידו בהאצילות בעת התיקון דמעשה בראשית, וע"י אותו אור הדעת עלאה הנה מתייחד א"ס ית"ש באצילות תמיד, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א) מלגאו איהו יוד קא ואו קא דאיהו אורח אצילות, איהו שקיו דאילנא כו', אנת הוא כו', דאשקי לאילנא בההוא נביעו כו' 67. ויתגלה עיקרו וגילוי דאותו אור הדעת עלאה למטה ג"כ בעת התיקון האחרון אשר לעתיד לבוא. וע' דברינו בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף ח', ובכ"מ שהארכנו בזה. משא"כ האור דהנקודות הנה הוא יצא רק בצמצום גדול ובהעלם דאור א"ס מאד, דהרי לכך לא יצאו כל הנקודות אלא רק המלכיות דהב"ן לבד, ולא היה משתתף בהם האור דא"ס אלא לצורך מלוכתם כרגע לבד. וע"י מיעוט היחוד וההסתר דאור א"ס שבהם, הנה נעשה עי"ז כל ענייני דעולם התווה כנודע, וכמו שיתבאר בעה"י בכ"ז בארוכה לקמן. וא"כ איך אמר האריז"ל בזוהר הרקיע הנז' שהוא אור זך ודק יותר מן המ"ה.

והרי כתבנו והקדמנו ד' קושיות עצומות בדברי האריז"ל וה"ה וכאשר ניישב אותם ונעמידם על נכון בעה"י יהיה דברינו בזה ליסוד ושורש לכל הדרושים הבאים ולעמוד עי"ז על כמה עמוקות נשגבות בכל העץ חיים כולו.

דהנקודות אשר יצאו מהעינים, כי כל מה שנתפשט הנה הוא משם ס"ג, כי משם ע"ב מ"ס 66 אין לנו רשות לדבר בו, ומשם ס"ג מבחי' האחרונות שבו נתפשט כל מציאות העולמות שנתחרבו ולפי שיצאו בלא זווג לא נתקיים ולבחי' אחרונה שבו אנו קוראין שם ב"ן כו' ואחר שמיתו ונשברו הז"ת הנה חזר האור לעלות בכח"ב ונסתלק עד למעלה בסוד מ"ן ונעשה זווג למעלה, שם ס"ג עם שם ע"ב דמוחא, והוציאו מביניהם מעט אור עב מן הראשון, שהראשון היה אור זך ודק יותר מזה, ונעשה בלי זווג, רק שם ס"ג מתפשט משם ע"ב, שהבינה יצאה מן החכמה. אמנם זה נעשה ע"י זווג ע"ב עם ס"ג, וזה האור נקרא שם מ"ה שאחר ס"ג, והוא המלך הח' שנתקיים כו' ע"ש. והרי מבואר מכ"ז שמה שיצאו הנקודות מהעינים, הנה הוא משום שהס"ג הוא מתפשט ויוצא מן הע"ב, וגם זה אינו מובן, כי הרי מבואר הוא בטנת"א (פרק א) ובנקודות (פרק א) כי התחלת הס"ג הוא רק מהאזניים ולא מהעינים, וא"כ הרי היה צריך שייצאו הנקודות רק מהאזניים.

גם צריכים אנו להבין מ"ש בזוהר הרקיע הנז' שהשם ב"ן, שהוא אור דהנקודות, הנה הוא אור זך ודק יותר מהשם מ"ה, ואמר שהשם מ"ה הוא יותר עב מן הראשון. הלא ידוע הוא שהשם מ"ה הנה הוא האור שנברא ביום ראשון, שאדם צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו (חגיגה יב ע"א), והוא האור שנגזר ומתוקן לעתיד לבוא, כי

סימן ב

הקדמה שלישית בביאור המציאות דהמלכין קדמאין.

[א] הקדמה ראשונה: ביאור הענין דחסדים וגבורות ותיקון דו"ן המוזכר

הנה כדי ליישב את כל מה שהערינו בסי' א' ראינו להקדים על זה ג' הקדמות. הקדמה א' בביאור הענין דחסדים וגבורות ותיקון דו"ן המוזכר בכמה מקומות, הקדמה שניה בביאור מציאות האורות וההבחנות אשר באדם קדמאה,

מאיר הלשם

והוא משקה את האילן וכו' אתה הוא וכו' שהשקה את האילן באותה המשכה.

66. נדצ"ל ע"ב דמו"ס.
67. תרגום: מבפנים הוא יוד קא ואו קא שהוא דרך אצילות,

הגבורות והקו הוא בחי' אור החסד כנודע. ומשום שכל המציאות כולו בכלל ובפרט הנה הוא רק בהאורות דחו"ג, לכן נתלבשו בכלים אשר בתכונת זכר ונקבה, כי הם הכלים להאורות דחו"ג להוציא על ידיהם כל כחם לפועל וכנז'.

[ב] וכן

אמרו באד"ז (דף רצ ע"א) בשעתא דעתיקא קדישא סתימאה דכל סתימין בעא לאתקנא, כלא אתקין כעין דכר ונוקבא, באתר דאתכלילו דכר ונוק' לא אתקיימו אלא בקיומא אחרא כעין דכר ונוק' כו' ע"ש. והנה מה שאמר עתיק' סתימאה דכל סתימין, ר"ל על רדל"א, והכוונה הוא על אור א"ס ית"ש המתלבש ומיוחד ברדל"א, וכאשר עלה ברצונו להתגלה באורו בהמציאות כולו אשר הוא נעשה רק ע"י האורות דחו"ג, ורצה לתקנם שהוא לעשות כלים להם⁷⁰, כדי להוציאם מההעלם אל הגילוי, ומהכח אל הפועל, וכנודע שהכלים הם בבחי' תיקון להאורות, וע"ד הגוף שהוא תיקון להנשמה, כי ע"י הגוף יש להנשמה מציאות ומקום בעולם הזה להשלים כל ענינה אשר נבראת בשביל זה, ולכן הנה תיקן את הכל בבחי' דכר ונוק', כי הם הכלים להאורות דחו"ג להוציא פעולתם לאור.

ותיקון

הדו"ן הוא מתחיל מא"א, כי הב' רישין שלו גלגלתא ומ"ס הם בבחי' הדו"ן, וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א⁷¹, וכן הוא ג"כ בדברי האריז"ל במאמרי רשב"י (פרשת תרומה דף ה סע"ב) ובזוהר הרקיע (דף קא סע"א)

בכל מקום. ונודע הוא כי שניהם הם ענין אחד, כי החסדים וגבורות הם בחי' דו"ן, חסדים דכר וגבורות נוקבא. אמנם הם אינם ענין אחד ממש, כי הם רק בבחי' אורות וכלים, כי החו"ג הם האורות, ותיקון דו"ן המוזכר בכל מקום, עיקר הכוונה הוא רק על הכלים, שהדו"ן הם הכלים להוציא על ידיהם את העצמות דחו"ג מההעלם אל הגילוי. ונתקנו הבחנת דו"ן בתיקונים פָּאָלוּ להוציא על ידיהם את תכונות דהחו"ג מהכח אל הפועל, ונתלבש אור החסד בכלי המתוקן לו, שהוא פרצוף הזכר ונעשה עמו לעצם אחד, ואור הגבורה נתלבש בכלי המתוקן אליו, והוא פרצוף הנוק' ונעשה עמה לעצם אחת.

ר ע"ג

והנה

אמרו רז"ל (ב"ב עד ע"ב) כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה בראם, ואף לויתן כו', ולא באדם ובבעל חי לבד אלא שכן הוא גם בצמחים ובכל דבר, וכמ"ש בב"ר (פ' מא סו' א) מעשה בתמרה אחת כו' וכמו שהאריך בזה הגר"א ז"ל בספר יצירה (פ"ג משנה ג), וכן הוא בדברי החכמוני והראב"ד שם ע"ש. והענין בזה הוא, כי הנה כל המציאות כולו בכלל וכן כל המציאויות כולם אשר בפרטות ופרטי פרטות, הנה נעשו כולם ע"י שפעת האורות דחסדים וגבורות אשר נשפעו ונתגלו מא"ס ית"ש, כי רק בהם הוא כל הפעולות כולם כמו שיתבאר למטה. והוא ע"פ מה שנודע שגם שורש וראשית הגילוי של כל כלל המציאות כולו, והוא העולם דקו וצמצום⁶⁸, הנה הוא ג"כ רק בבחי' החו"ג, כי הצמצום הוא בחי'

מאיר הלשם

69. תרגום: למדנו, בשעה שעתיקא קדישא, שהוא הנסתר של כל הנסתרים, רצה לתקן הכל, נתקן כעין זכר ונקבה. במקום שנכללו זכר ונקבה, לא נתקיימו אלא בקיום אחר כעין זכר ונקבה.

70. עיקר ענין התיקון הוא מיעוט האור כדי שיוכלו התחתונים לקבלו. לכן כל התיקונים הוא דרך נקבים ושערות שענינם הוא מיעוט וצמצום האור שיצאו בדות ובלבוש [עי' בהגר"א על ספד"צ ב ע"ג ד"ה ולזה].

71. ע"י ג ע"ד ד"ה האי מתקלא.

68. ע"י לש"ו כללים ח"א יג ע"א, שיש עולם שלם של קו וצמצום, והוא העולם שקדם לא"ק ועליו לא דיבר האריז"ל בפירושו, וע"י עוד הקדו"ש שער ד פרק ג. וכן ע"י תז"ח נא ע"ב שם נקראת בחינה זו "טהירו עלאה". וע"י בהגר"א על תז"ח נ ע"א ד"ה בטהירו וז"ל: [הטהירו הוא] אור העלין שהוא בסוד הצמצום ששם מאיר אור א"ס ותוקף האור אשר אין למעלה ממנו נמשל לצהרים שהוא תרגום טהירו ושם הוא עיקר שורש האור, ע"כ. וע"י עוד בביאור הגר"א שם ד"ה בריש, שבחינה זו נקראת אוריא עלאה.

ע"ש. וזהו שאמר (אד"ז שם) כלא אתקין כעין דכר ונוק'. ואמר עוד באתר דאתכלילו דכר ונוק' לא אתקיימו, ור"ל כי הרי ענין דתיקון דו"ן הוא דוקא שיהא אור החסד בכלי בפנ"ע בבחי' דכר, ואור הגבורה בכלי בפנ"ע בבחי' נוק', והם שני כלים מיוחדים, כל א' בפנ"ע, ועומדים הזו"ן⁷² בב' פרצופים, אלא שאח"כ מתייחדים. אבל כאשר שיהיו ב' האורות כלולים בכלי אחת, אין להם קיום והעמדה על מקומם, כי הם שני הפכיים המנגדים זה לזה, זה חסד וזה דין, ואין הכלי יכול לסובלם, וז"ש באתר דאתכלילו דו"ן לא אתקיימו, ור"ל על עולם העקודים⁷³, כי שם הנה נכללים כל בחי' דו"ן בכלי אחת, כי הרי אור הבינה הוא בכלי החכמה והוא ביחד עם האור החכמה הנשאר שם, והם שניהם בכלי אחת, וכן אור החסד בכלי הבינה ואור המלכות בכלי היסוד, וכמו שמבואר כ"ז במטי ול"מ (פ' ג ד), והרי נכללים שם כל בחי' דו"ן בכלי אחת, ואין עומד כל א' בכלי מיוחדת, ולכן אין להאורות שם קיום והעמדה, ר"ל גילוי קבועה ומיוחדת על מציאותם ומדרגתם, אלא שהם תמיד עולים ויורדים פעם למעלה ופעם למטה, כי הם יוצאים מהכלי בכל עת, והם תמיד ברצוא ושוב, מטי ולא מטי, נגלה ונעלם. והרי אין להם מציאות קבועה במקומם במדרגה מיוחדת בפנ"ע, אלא שנחשבים פעם למעלה ופעם למטה, והוה כל עולם העקודים רק בבחי' ממוצע בין א"ק לאצילות. וכ"ז הוא משום שאין להאורות דחו"ג שבהם כלי מיוחדת לכל א' בפנ"ע, אלא שנכללו שניהם בכלי אחת, ולכן אין עומדים על עמדם לעולם. וז"ש באתר דאתכלילו דו"ן לא אתקיימו אלא בקיומא אחרא כעין דכר ונוקבא, ור"ל שלא נתגלה ולא יצא מציאות מקוימת במדרגה מיוחדת כהראוי אלא רק עד שנתקן להם (ר"ל להאורות דחו"ג) קיומא אחרא (ר"ל מקום ומעמד אחר) כעין דכר ונוקבא, היינו שיהא כל אור בכלי

מיוחדת בפנ"ע דוקא, לאור החסדים כלי בתכונת דכר, ולאור הגבו' כלי בתכונת נוק', והיינו בעולם האצילות, כי שם הנה נתקנו ונעשו בפרצופים מיוחדים אבא וז"א בפנ"ע ואמא ומלכות בפנ"ע, ועי"ז הנה עומד האצילות במציאות מיוחדת ובגילוי מקוימת על מדרגתה לעולם.

רע"ד

[ג] אמנם

הוא כי הנה הגם שאמרנו שההכרח הוא שיהא לכל א' כלי מיוחדת בפנ"ע, עכ"ז הנה הוא מוכרח באמת ג"כ שיהא כלול כל א' מאור השני ג"כ, אלא שבכלי הזכר הוה העיקר בו החסדים, והגבורות הם טפלים אליו. ובכלי הנוק' הוה עיקר בה אור הגבורות, ואור החסדים הוא טפלים אצלה. כי אור השני אשר ישנו בכל א' הוא רק במיעוט בו, שיש בכל א' אור ממועט מהשני ג"כ, אבל עכ"פ הוא כי מוכרח הוא שיהא כל א' כלול משניהם דוקא, וכמו שיתבאר למטה. וגם עי"ז הנה מתייחדים ב' הפרצופים זה בזה ע"י ההשתוות אשר ישנו בהם, ומוציאים עי"ז פעולות ומציאויות חדשים תמיד. עוד נצרך ג"כ שגם כשמתייחדים הנה לא יוציא כל א' את אורו בשפע אלא רק במיעוט ובצמצום דוקא, וליתן ריוח והפסק בין כל שפע ושפע, ומהטעם שיתבאר לקמן.

וכ"ז

הנה הוא מהחוקים ומשפטים אשר בתיקוני הדו"ן שאמרנו, היינו: אחד, שיהיו האורות דחסדים וגבורות מלובשים בכלים דוקא ושיהא כל א' בכלי מיוחדת ובפנ"ע דוקא. שנית, שעכ"ז יהיה כלול בכל א' מאור השני ג"כ. והרי נצרך שיהא כל כלי עשוי ומתוקן בתיקונים כאלו לקבל בתוכו את אור העיקרי בו, וגם את השני אשר הוא טפל אליו. וצריך שיהא כל כלי בנוי ועשוי בבנין ותכונה כזה לקבל את הב' מיני אורות הללו, אחד מה שהוה עיקרי בו, ואחד מה שהוה טפל אליו, ולהשתוות עם שניהם, שיעשה

מאיר הלשם

72. בעקודים. אמנם לעולם רבינו משה בין עולם לעולם והכל נידון בערכין וכדלקמן ח ע"ד.

73. אולי צ"ל הדו"ן. המעיין באד"ז יראה דלכאורה עוסק בא"א דאצילות ולא

היא עם האורות לעצם אחד, שמתייחדים ומתעצמים האורות בה בכל מלואה, עד שנעשה היא והם כולו חד להוציא פעולתם על ידה מהעלם אל הגילוי, ומהכח אל הפועל. וזהו מה שנודע ומפורסם שהדו"ן הם בחי' החסדים וגבורות, והוא משום כי האורות דחו"ג מתעצמים בהדו"ן ונעשים כולם חד, אבל באמת הוה החו"ג עם הדו"ן רק ב' בחי' שהם אורות וכלים וכנ"ל. שלישית, שיהא הכלי מתוקן בתיקון כזו שלא להשתמש בהאורות שבה אלא רק במיעוט ובצמצום וגם בהפסק דוקא. וכ"ז הנה הוא הפרטים דבחי' תיקון הדו"ן.

[ד] וביאור הענין בכ"ז הוא, כי האורות

דחסדים וגבורות הנה קבע בהם המאציל ית"ש לכל א' תכונות מיוחדות. כי תכונת החסדים הוא להתחבר ולהתייחד, ותכונת הגבורות הוא להתפרד ולהתרחק, וכמ"ש הגר"א⁷⁴ בתיקונים (בתיקון ו מי"א תיקונים האחרונים קסז ע"א ד"ה בחושבן חסד), כי הם בחי' מים ואש. ומים דרכן להתדבק, וכל דבוק כגון קמח לעשות עיסה מתדבק במים. ואש דרכו להתפרד, שכל דבר שנשרף מתפרד, וכן כל דבר לח מתדבק ויבש מתפרד. וידוע בסוד המרור ללעסו וסוד הקטורת הדק היטיב, וכנודע ג"כ בשם ע"ב שהתיבין הם ע"ב כמנין חסד, והאתוון הן רי"ו כמנין גבורה⁷⁵, והן כלל ופרט עכ"ל. וכן כתב ג"כ בס' יהל אור (בהיכלות פקודי היכל ו דף ל ע"א ד"ה זריק ע"ש).

והנה אנו רואין בכל עניני פעולה ומעשה, הן

בפעולה שכליית הנתחדש ונולד בהשכלת בני אדם, והן בפעולה מעשיית הנעשה בכחות הפועל בעסקו ועשייתו, הנה הוא יוצא ונמשך רק ע"י התעוררות, אם בהתעוררות שכלו

והשכלתו, אם בהתעוררות כחותיו. וכל התעוררות הנה הוא בהבחנת תנועה שכחות השכל או כחות הגוף הם מתעוררים ומתנועעים, וכל תנועה הנה הוא בבחי' העתקה שנעתק כח מכח, והוא בבחי' פירוד וריבוי, שכחות השכל או הגוף מתנועעים האחד מחבירו, ומתגלה ריבויים, ומתלהטים זה בזה, ומאירים לחוץ, ונעשה מזה פעולה חדשה, אם פעולה מעשיית או פעולה שכליית שהוא לידת מציאות השכלתו המחודש. והרי נמצא שכ"ז הנה הוא רק מתכונות הגבורות, כי מכחו הוא כל התעוררות והתנועה ויציאת גילוי וכחו לחוץ. אבל החסד אשר תכונתו הוא להתייחד, הנה הוא ניח ושקט ומתעצם בכולו, ר"ל שמתאחדים כל כחותיו בעצמותו ונעשים כולם לעצם אחד ולעצמותו עצמו. וא"כ הרי אין גילוי ממנו לזולתו, כי אינו יוצא שום פעולה ממנו, ואין גילוי לו כלל. וזהו מה שנמצא נזכר על החסד לשון חסד פשוט, ולא נמצא לשון זה על הגבורה, לומר גבורה פשוטה, כי החסד כשהוא לבדו הוא מתייחד בכחותיו, ולא נבחן בו שום ריבוי כלל, והוא פשוט ואין לו גילוי כלל. משא"כ אור הגבורה כשהיא לבדה, בלתי התבסמות בחסדים כהראוי, היא מתגלה בכחותיה בכל האפשרי, ואין מעצור לרוחה, והיא תמיד בפעולה, והרי אינו נופל עליה לשון פשוטה, כי הרי היא הפכו ממש. והרי נשמע מכ"ז כי אי אפשר להבחין שום פעולה מהחסד פשוט, כי לא נבחן בשום התעוררות ותנועה ויציאה מכח אל כח ונעלם כל עצמותו מזולתו לגמרי. אבל בחי' הגבורה הוא להיפך, כי הוא מתעורר תמיד ולא נח ולא שקט לעולם, אלא שהוא הולך ומתגלה תמיד בכל כחותיו, ומתגלה לכחות פרטים אין חקר. וכל כח פרטי שבו הוא ג"כ בהתעוררות תמיד, ומתלהט ומתגלה ויוצא מהכח אל הפועל. ונמצא כי כל הפעולות הנה הוא

ז ע"א

מאיר הלשם

היק"ו שבשם, והוא עצמו הוא לצורך הנוק', ולכן מקבל את שלשתם כאחד.

74. עי' לעיל הערה 17.

75. עי' רע"מ פנחס רל ע"ב וזהר בשלח נא ע"א. ועי' ע"ח שער דרושי הצלם א, שיש לגבורה ג' פעמים ע"ב הרי הם

רק ע"י הגבורות, והוא מה שנעשה כל ההתהוות כולו בהל"ב אלהים דמעשה בראשית⁷⁶.

אמנם ע"י הגבורות לבדם הנה באשר שאין מעצור לרוחם כנז', והם תמיד בפעולה הנה אי אפשר ג"כ שיוציא מהם מציאויות מסודרים, וכן אי אפשר להם להתקיים ג"כ, וכמו שהיה בעולם התווה, שע"י תוקף גבורתם נתפזרו ונתרבו לזיקין ניצוצין אין חקר, ואתדעכו ומיתו וכמו שיתבאר בעה"י לקמן דרוש ו'. ואי אפשר לצאת ולהתהוות שום מציאות שלם ומסודר ושיתקיים על מציאותו אלא רק בשיתוף אור החסד דוקא.

והאמת הוא כי עיקר עצמות ושורש דכל מציאות הנה הוא רק מאור החסד, כי גם המציאות והגילוי דאור הגבורה עצמה הנה היא ג"כ רק ע"י המציאות דאור החסד, וכמ"ש (תהלים פט ג) עולם חסד יבנה. והמציא וגילה את אור הגבורה, אשר על ידה הוא כל הפעולות כדי להמציא ע"ז את כל המציאות כולו. והנה שורש כל הגבורות הנה הוא הצמצום האמור בעגולים ויושר (ענף ב), אמנם הצמצום עצמו אין לו גילוי כלל, כי הוא להגבורות, על דרך יסוד האש שאמרו הראשונים (רמב"ן שמות יד יט) שהוא עצמו חשך, והגם שהוא היסוד לכל האש המאיר, עכ"ז הוא גופה הנה הוא חשך. והסיבה בזה הוא ג"כ מכח גבורתו, כי הגבורות הנה יש להם שני תכונות אשר הם הפכים זה מזה, כי כשהוא בעצמותו לבד הנה הוא עצם כח ההסתר, עד שמסתיר גם את עצמו, והוא חשך. אבל כאשר נמשך בו איזה הארה מאור החסד, הנה הוא מתלהט ומאיר לאין חקר, והוא מה שנקרא הצמצום אחר שנמשך בו הקו בשם טהירו עלאה⁷⁷, שהוא תוקף האור שאין למעלה הימנו. והוא ע"ד שאנו רואין ג"כ בתכונת האש,

שכל גילוי הוא רק כשיש לו במה להאחז ולפעול בו, אבל זולת זה הוא נסתר ונעלם. וכן הוא הגבורות כולם, כשהם בלתי חסדים כלל אז הם נסתר ונעלם ובכחי חשך, ומה שאמרנו לעיל בסמוך כי כשהגבורות הם לבדם הם תמיד בפעולה ואין מעצור לרוחם, וכמו שהיה בעולם התווה, הכוונה הוא רק כשהם בלתי חסדים כשיעור הראוי להם להתבסס ולהמתיק אותם כהראוי, כי כן היה בעולם התווה, כמו שיתבאר לקמן. אבל באם שהיו בעולם התווה בלא הארת חסדים כלל, אז לא היו יוצאים למלוכה כלל, והיו נשאר נעלם לגמרי, כי עיקר עצמות דכל מציאות הוא רק מאור החסד, אך יציאתו מכח לפועל שיתגלה מה שהוא, ולהוציא כל כחותיו הטמונים בו להעמידו על תיקונו ושלימותו, הנה הוא ע"י אור הגבורה, כי על ידה הוא כל הפעולה כנ"ל. והרי נתבאר כי התהוות כל מציאות וגילוי הנה הוא רק ע"י שיתוף אור דחו"ג שניהם יחד דוקא, אבל כאשר כל א' עומד בעצמותו לבד, הנה הם נעלמים וכנו'.

אמנם דע כי אינו דומה סיבת ההעלם דעצמות אור החסד לסיבת ההעלם דעצמות אור הגבורה, כי בהחסד הוא הסיבה משום שהוא ניח ושקט ומיוחד בעצמותו ואינו מתגלה אלא ע"י פעולה, אבל בהגבורה הוא הסיבה משום שהוא מסלק את עצמו מזולתו ומסתיר את עצמו, והרי נעשה העלמותו בבחי' פעולה, והרי הוה סיבות ההעלם שבשניהם כמעט סיבות הפוכות.

וכן הנה נתבאר מדברינו ג"כ כי מה שאמרנו שהתהוות כל מציאות הוא ע"י החו"ג בשיתוף שניהם יחד דוקא, הנה מוכרח הוא שיהא החלק דכל א' מהם בשיעור הראוי להמציאות, כי אם שיהיה החלק דאור החסד פחות מהראוי אי

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש א
סימן ב אות ד - סימן ג אות א

ואחלמה

נה ז ע"א - ז ע"ב

פשוט, וזה מטעם שהוא מסלק כל זולת ממנו ומסתיר את עצמו, וכשיש בכל א' מהשני ג"כ אלא שהוא במיעוט האפשרי, אז אם העיקר הוא החסד הוא מתפשט בלי גבול, ואם העיקר הוא הגבורה אז הוא פועל בלי גבול, כי מתעורר בכל כחותיו, ויוצא מכח אל כח, ומתלהט ומתפרד לניצוצין אין חקר, ובלי סדר וקיום כלל. ואם שהם משותפים יחד כל א' כהראוי, אז נעשה ע"י שניהם מציאויות מסודרים ומקויימים, כי עצם המציאות הוא מהחסד, אך פעולתו וסידורו וצירורו וכל תיקונו הוא ע"י פעולת אור הגבורה, כי הוא מעורר באור החסד להוציא כל כחותיו לפועל, ומוציאו מהעלם לגילוי, ומתגלה ומאיר אור החסד ע"י אור הגבורה בכל חסדו וטובו, ונשלם ע"י כל מציאות על שלמותו.

אפשר שיוצא⁷⁸ מציאויות מסודרים כלל ומקויימים כלל, ואם שיהיה החלק דאור הגבורה פחות מהראוי הנה יתפשט המציאות בלי שיעור וגבול, וע"ד שאמרו רז"ל בחגיגה (דף יב ע"א) בשעה שברא הקב"ה את העולם היה מרחיב והולך כו' עד שגער בו הקב"ה כו', כי מדת החסד הוא להתפשט בלי גבול, ורק ע"י הגבורה נעשה שיעור ומדה לכל, והוא ענין הגערה שאמרו. ועכ"פ הוא כי מוכרח שיהיה חלקי החו"ג כל א' בשיעור הראוי לכל מציאות ומציאות.

ז ע"ב

והרי ישנם ג' תכונות הן להחסדים והן להגבורות, כי כשהם כל א' בעצמותם לבד לגמרי הם שניהם נעלמים לגמרי, זה מטעם שהוא ניח ושקט בכל כחותיו, והוא בבחי' אחדות

סימן ג

לחזור ולהעלותם בהשורש והמקור אשר יצאו משם, ולהשיבם אליו, כי ממנו יצאו ואליו ישובו להנות מזיו אורו, ולהאיר באור פני מלך חיים בכל טוב הצפון אשר לעת"ל. אמנם הנה כל טוב הצפון הזה אשר כוון בהם עליה, הנה הוא תלוי רק בזה, היינו במציאותם שבתחילה כמו שהם עתה דוקא, כי רק בזה הוא תלוי כל תיקונם וטובתם אשר יתגלה להם לעתיד, אחר שיזדככו ויעלו למקורם הראשון, ובשובם אליו ית"ש, וכמו שמתבאר לקמן ח"ב.

והנה עיקר יסוד התיקון לבוא לכ"ז הנה הוא סוד היחוד, כי יתייחדו לבסוף כל המציאויות הפרטיים שבכל עולם לאחד ממש, וכמו שהוא באמת מעין זה גם עתה בכללות, וכנודע שכללות העולם כולו הוא רק אדם שלם⁸⁰, וכן יתייחדו עד"ז ג"כ כל עולם תחתון בעולם

[א] ומעתה נדבר בענין מה שנוגע לתיקון דו"ן שהם הכלים להחו"ג כנ"ל, ונתחיל ונאמר הנה נודע הוא כי התהוות כל המציאות כולו אשר המציא אותו המאציל עליון ית"ש בחסדו וטובו וכדי להיטיב עם בריותיו בזוהר זיו אורו אשר יתגלה להם בסוף מעשה, ורק לזה היה המחשבה תחילה. והנה היה רצונו ית"ש להמציא את כל המציאות ע"פ סדר השתלשלות המדרגות מעילא לעילא עד רדתם מטה מטה, וגם העולם היותר עליון הנה היה מציאותו ג"כ רק ע"י הצמצום, שהוא אחר שנסתתר באורו הגדול⁷⁹, אור עצמותו ית"ש, שהוא אור דא"ס. ועומדים כל העולמות במדרגות שונות זה למטה מזה, וירדו ושולחו מאת פניו כביכול עד רדת עוה"ז התחתון שאנו בו. אך נודע פשוט שאין כוונתו ורצונו ית"ש להשאירם כך באופן שהם עתה ח"ו, אלא רק

מאיר הלשם

הקצה אל הקצה מן קצה העליון עד קצה התחתון (פי' ולא עד בכלל) בכל חלל האצילות הנ"ל, ובזה האדם נכללין כל העולמות.

78. נדצ"ל שיצאו.

79. נדצ"ל שנסתתר אורו הגדול.

80. ע"י ע"ח שער א ענף ב, וז"ל: הא"ק הזה מבריה מן

העליון שעליו, וכן עליון בעליון עד שיתייחדו במקורם ויהיו כל העולמות כולם ג"כ רק אדם שלם אחד, אשר כל אבר פרטי שבו מרגיש הנאת כולם, והזיו והזוהר אשר מרגיש בנשמתו ורוחו וכן העונג והנחת אשר מרגיש בלבו ונפשו, הנה מתייחד בהנאה הזוהר כל הגוף כולו וכל אבר פרטי שבו גם מאברים התחתונים. ומה גם כי לעת"ל, הנה יתפשט ההשכלה והדעת בכל האברים כולם כמ"ש בב"ר (פ' כו ס"ו), והוא מסיבת אותו הענין עצמו, אשר אז יתייחדו כל העולמות כולם באחד, ויאר התחתון באור העליון. וכן יהיה גם באדם פרטי, שיתעלה כל אבר תחתון בעילוי המוח והלב, והוא הכל מסוד היחוד שאמרנו, שיתייחדו לעילא לעילא עד שורשם הראשון שיצאו משם.

והנה תלוי כל השבח והמעלה הזוהר רק במציאות הגופים שבתחילה ותיקונם אשר יזדככו לבסוף, כי הרי השתלשלות העולמות בכל המדרגות שונות אשר הם עתה, וכל ריבוי המציאויות אשר הם המון ברואים לאין תכלית, הנה הוא הכל מסיבת הגופים, כי לולא הגופים לא היה חלוקי מציאויות כלל ולא חלוקי עולמות כלל.

[ב] וכאשר נתבונן בזה אנו רואין כי סידר המאציל ית"ש את מציאות הגופות לסיבה גם לעיקר המציאות גופה ג"כ, והוא מענין שאמרו חכמי הטבעים שההעדר הוא התחלה לכל נמצא. והוא באשר שאין ריקות בעולם, והרי אין מקום לשום נמצא אלא ע"י ההעדר להקודם אליו, וכ"ז הוא ע"י מציאות הגופות באשר שהגוף הוא תופס מקום, וכן רק

ע"ז ר"ל ע"י הגוף הנה נעשה על ידו אור ונשמה המתלבש בו למציאות בפנ"ע. וכן גם מציאות הנשמות עצמן אשר למעלה, הנה הוא ג"כ רק באוצר ששמו גוף. וכמו שאמרו רז"ל (יבמות סב סע"א) אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף, וע' רש"י שם, ובזוה"ק תרומה (קנ ע"א⁸¹), כי הבדל כל הנמצאות להעשות לנבדל וכן להפרידם זה מזה להעשות לריבוי, וכן כל חלוקת מדרגה ומעלה וריבויים, הוא הכל רק ע"י בחי' גוף וכלי, כי על ידו נבדל כל א' ונעשה למציאות בפנ"ע, עד שנעשו להמון ברואים לאין תכלית, וכן לריבוי עולמות במדרגות שונות, ובירידת מעלה לאין שיעור וחקר. והרי לנו כי יסוד המאציל ית"ש את מציאות הגוף וכלי לסיבה להמציאות כולו. והנה כאשר נתחקה על שורש מציאות דבחי' כל גוף, הנה שורש איכותו⁸² הוא נמשך ונעשה מחשכת העביות, בקיבוץ חלקיו זב"ז במקשה אחת, וכל חשכת ועביות הנה הוא מתוקף הגבורות וקשיות הדינין, אשר הם מכח ההסתר והסילוק, אשר נודע הוא מסוד חכמי חרשים הבאים בסוד ה', ששורשו הוא מסוד הצמצום. ע' עגולים ויושר (סוף ענף ג), ושער עקודים (ריש פ"ה), ובסדר אבי"ע (פרק א), ובהגר"א בספד"צ (פ"ג כו ע"א ד"ה וענין הפרסה). והצמצום הנה הוא סיבת כל המציאות, כי אילולא הצמצום הרי לא היה המציאות כלל, כי היה לעולם רק א"ס פשוט ית"ש כנודע. והרי לנו כי יסוד המאציל ית"ש את כל יסוד המציאות כולו רק על זה, ר"ל על ההסתר והעביות, שהוא השורש דגוף וכלי. ועשה זה לסיבה לכל המציאות כולו, ולכל הריבויים שבו, ולכל הירידות שבו. והרי יצא מתחילה ע"י מציאות הגוף דבר והיפוכו, שהוא

מאיר הלשם

הערך הזה שלמטה, ושם הם כרובים שאינם חקוקים בחקיקות של בני אדם מזהב או מדבר אחר, אלא כולם אורות של מעלה חקוקים ומצויירים בציוור מרוקם מעשי ידי אמן של השם השלם של הקב"ה.
82. ע' הקדו"ש שער ב פרק ב שזה הלשון מורה על פנימיות.

81. ז"ל: כל דיוקנין עלאין כלהו מרקמן ומתצייירן בהאי גן עדן דלתתא ותמן אינון כרובים לאו אינון גליפין בגליפוי דבני נשא מדהבא או ממלה אחרא אלא כלהו נהורין דלעילא גליפין ומתצייירין בציוורא מרקמא עובדי ידי אומנא דשמא שלים דקודשא בריך הוא.
תרגום: כל הדיוקנאות העליונות מרוקמים ומצויירים בגן

שבח גדול בחסרון גדול. כי הרי על ידו יצא המציאות כולו שהוא שבח וטובה גדולה, אבל הוא כולו מלא ריבויים וירידות ושינויים, שהם חסרונות גדולים. אך את כ"ז הנה המציא המאציל ית"ש כדי לתקנם ולייחדם ולהעלותם, כי המציא את הגופות כדי לתקנם בתיקון העתיד, לזכך אותם ולהפך את כל חומר לצורה ואת כל הריבויים כדי לייחדם, וכל הירידות כדי להעלותם ויומשך תיקון היחוד והעלייה ג"כ רק ע"י תיקון הגופות, כי כאשר יזדככו הגופות הרי יתבטל ממילא כל החסרונות שהיה נסבב על ידו, וישאר אז שבח המציאות כולו בעילוי ומעלה שאין למעלה מזה. וכבר אמרנו בספר הקדו"ש שער ו', וכן יתבאר לקמן ח"ב, כי ע"פ עומק הענין הנה יהיו כל מה שנראה עתה לחסרון יהיו הם עצמן הסיבה לכל התיקונים. וא"כ נמצא כי יסד המאציל ית"ש את הגוף וכלי להיות לסיבה להמציאות של עתה ולכל התיקונים דלעתיד. והנה אמרנו לעיל סי' ב' אות ד', שעצמות כל מציאות ויציאתו לפועל הוא מאורות דחו"ג, ולכן יסד המאציל ית"ש כלים לאורות החו"ג, שהם הדו"ן וכנ"ל שם אות א', כי רק ע"י הדו"ן שהם הכלים אפשר להאורות להתראות ולהתגלה בעצמותם וכחם, וכמו שאמרנו שהכלים הם הסיבה לכל. וגם מוכרח הוא שיהיו הדו"ן מסודר בתיקוניהם המוכרח להם שאמרנו שם אות ג', כי רק בזה יהיה אפשר להאורות לצאת על ידיהם בגילויים וכחם ככל מה שכוון בהם המאציל ית"ש בהמציאות של עתה ובכל תיקונו אשר לעתיד.

[ג] והנה אנו רואין בכל אור וכלי שהוא נשמה וגוף, הנה הגם שהם מתייחדים זב"ז, ונעשה הגוף על ידו כולו חי בכל מלאו, עכ"ז הנה אי אפשר שיאר הגוף תמיד באור הנשמה שבו בלי הפסק, אלא שמוכרח הוא לטעום טעם שינה בכל עת, שהוא אחד מס'

במיתה. ואי אפשר לו בלי מעט שנות ומעט תנומות עכ"פ, כי עי"ז הנה נתחזק הגוף ונתחדש נשמתו בחדשים לבקרים. וגם בהיותו ער אינו משתמש ג"כ בכל הכישרונות דאור הנשמה שבו בלי הפסק, אלא שמוכרח ליתן איזה מנוחה לנפשו באיזה רגע, וכן נפסק לו מחשבתו תמיד באיזה היסח הדעת הטבועה בטבעי בני אדם, כי עי"ז מתחדש ומתחזק גופו בכל עת. והנה כ"ז הוא, כי הנה כשם שהנשמה היא מחיה את הגוף ומקיימו, כן הוא ג"כ כי היא אוכלת אותו תמיד, ומעכל את חומריות ושורפת אותו ומכלה אותו, ומתבטל והולך עביות וחומריות הגוף ע"י אור הנשמה שבו. וכל מה שהנשמה מאירה בו בתוספת שלימות היא מחליש את הגוף ומחסר אותו, ולכן הוא מוכרח שיופסק בו פעולת אור הנשמה בהפסקות רבות תמיד, ולהשתמש בשינה ומנוחה בכל עת, כדי לחזק את מציאות הגוף שבו. וכ"ז הוא משום שכוונתו ית"ש הנה היה על מציאות הגופות להמציאם ולתקנם ע"י האור והנשמה שבו, ולכן נתייחד כל מציאות באור וכלי, צורה וחומר, להתתקן כל חומר לצורה, וכל גוף לנשמה, אלא שהולך תיקונו לאט לאט כשיעור שיהא אפשר לו לסבול ולקבל⁸³.

וזהו הענין ג"כ דתיקוני דו"ן שהם הכלים להאורות החו"ג כנ"ל, ונתייחדו בב' כלים דוקא, כי אלו שהיו ב' האורות דחו"ג בכלי אחד, היה פעולתם תדירי, שהיו פועלים בלי הפסק, ולא היה בכח הכלי לקבל. אמנם עכ"ז הנה אמרנו לעיל כי ישנו בכל א' מאור השני ג"כ, אור אחד הוא עיקרי בו ואור השני שהוא טפל אליו⁸⁴, והוא לבד מהטעם שאמרנו שם (הקדמה אות ג) כדי שיהא להם השתוות זב"ז להתייחד יחד. הנה יש בזה עוד טעם עיקרי, והוא כי הנה ישנם ב' מיני פעולות: אחד הוא בתיקון המעשים שכבר נעשו, והם כל המלאכות כולם אשר נעשה ע"י כל אומן

מאיר הלשם

83. והוא בחי' רצוא ושוב. ועי' בהגר"א על ספד"צ יג ע"ד. 84. עי' בהגר"א על ס"י פ"א מ"ד עניין הבן בחכמה וחכם בבינה.

ופועל, שאינו ממציא את הדבר עצמו אלא שמתקנו להראוי לצורך בני אדם. והשני הוא פעולת המציאות עצמו לחדש מציאויות חדשים ממש, וכמו שאנו רואין שמתחדשים מציאויות חדשים תמיד בכל חלקי הצומח חי ומדבר, והרי נעשו בהעולם ב' מיני פעולות תמיד, אחד בתיקוני כל המעשים שכבר נעשו, ואחד בתוצאות מציאויות חדשים. והנה אלו ב' הפעולות הם שניהם תיקונים גדולים, וכנודע בדברי האריז"ל (שער המצות) בסוד תיקוני כל המלאכות בפ' בהר ופ' עקב.

והגם שיש בהם הרבה אשר אינו נוגע למעשה התורה והמצוה כלל, ומה גם כי רובם הם נעשו שלא ע"י ישראל כלל, וכן גם אינם מגיעים לישראל כלל. אך הם כולם הנה הם באמת רק מצד הנהגתו הנעלמה ית"ש, אשר לא ניתן להאדם להתחקות בזה כלל, כי הם ג"כ בכלל כל טבעי העולם כלו. ור"ל כל פעולות הנעשים תמיד ממילא ומאליו, אלא ע"י הטבע עצמו ונעשים פעולות כאלו הרבה ג"כ גם במקום שלא עבר בה איש ולא ישב אדם שם. והם כולם בכלל מה שאמרו רז"ל במדרש (קהלת רבה פ"ה פסוק ויתרון ארץ בכל היא) אפי' דברים שאתה רואה שהן מיותרין בעולם הן הן בכלל הווייתו של עולם הן, ולא יסד הקב"ה שום דבר לבטלה בכל מה שנעשה תחת השמש, גם מהפרטים ופרטי פרטות, אלא שנעלם זה מכל בריה, ולא ניתנו להאדם להתחקות בזה כלל, כי הם כולם רק מכלל הנהגתו הנעלמה ית"ש, והם כולם פעולות ותיקונים נעלמים לתכלית תיקון האחרון.

ונחזור להענין, כי הרי כבר אמרנו שכל הפעולות כולם הם בשפעת אורות החו"ג ע"י תיקוני דו"ן, כי ישנם תיקוני דו"ן בכל המציאויות כולם, ע' הגר"א (ספר יצירה פ"ג מ"ג) וכן ברס"ג שם משנה ב', ובאוצר השם שם. והנה הם ב' מיני פעולות וכנ"ל, ועל זה נתקנו ב' מיני תיקוני דו"ן: אחד, בכל פרצוף ופרצוף גופה, מה שכל אחד הוא כלול מחו"ג, ותיקון דו"ן, והשני, הוא תיקוני דו"ן העיקרים שהם ב' פרצופים

גמורים וכנ"ל סי' ב' אות ג'. ומאלו הב' מיני תיקוני דו"ן הנה נעשו על ידיהם הב' מיני פעולות שאמרנו, כי פעולת תיקוני כל המעשים בהמעשים אשר כבר נעשו, הם נעשים ע"י כל תיקוני דו"ן אשר בכל פרצוף ופרצוף גופה, והם נעשים באמת כמעט תמיד בלי זמן קבוע להם, כי באשר שאינם פעולות גמורים, הם אינם צריכים להעשות ולצאת ע"י דו"ן גמורים, וע"י כל משפטי הדו"ן הנ"ל סי' ב' אלא שמספיק להם תיקוני הדו"ן שבכל פרצוף ופרצוף גופה, אך פעולה השנית שהוא תוצאות מציאויות חדשים ממש, הנה הם אינם נעשים אלא ע"י דו"ן ממש, ובכל משפטיהם אשר יסד וחקק בהם היוצר בראשית ית"ש וכנ"ל. אך עכ"פ הרי נתבאר לנו צורך ענין התיקוני דו"ן אשר נתקנו בכל פרצוף ופרצוף גופה, וכנודע שכל אחד הוא כלול ג"כ מאורות החו"ג, ומתיקוני דו"ן, כי כ"ז הנה הוא לצורך הפעולות והתיקונים הנעשים מכל אחד לעצמו, והם נעשים ג"כ רק ע"י הכח דשפעת אורות החו"ג, וע"י הכלים דתיקוני דו"ן, כי כן יסד המאציל ית"ש על הב' מיני פעולות להעשות הכל רק ע"י אורות החו"ג דוקא, ורק ע"י התלבשות בכלים המתוקן להם. ויסד את כ"ז להיות לסיבה לכל המציאות כולו, ולכל המקריים שבה אשר מיום הווסדה עד עת תיקון העתיד.

והוא מה שאמרו במדרש רבה (פ' ואתחנן סי' לא) אמר הקב"ה לישראל בני כל מה שבראתי בראתי זוגות (כי הם כולם מאורות החו"ג ע"י התלבשות בכלים דתיקוני דו"ן) שמים וארץ זוגות, חמה ולבנה זוגות, אדם וחיה זוגות, העולם הזה והעולם הבא זוגות (כמ"ש מנחות כט ב ובירושלמי חגיגה פ"ב הלכה א על פסוק כי ביה ה' צור עולמים העוה"ז נברא בה' והעוה"ב ביה) אבל כבודי אחד ומיוחד כו'. והוא ע"פ מה שאמרנו כי יסד היוצר בראשית ית"ש שיהא התיקוני דו"ן שהם הכלים לאורות החו"ג הסיבה לכל ההנהגה של עתה, אך לעת"ל יתוקנו כולם ע"י הגילוי דאור יחודו ית"ש, ויזדכך כל תומר

לצורה, ויטייחדו כולם לאחד בגילוי אור קדושתו ית"ש, ויהיה אז ה' אחד לעילא, ושמו אחד לתתא בגילוי גמור, וכמו שהוא עתה בהעלם, ע' זוה"ק בראשית (יב ע"א) ופ' תרומה (קלג סע"ב וקלד ע"א ושם קסא ע"ב) ופ' ואתחנן (רסד ע"א) וכמו שיתבאר עיקר הדברים בזה לקמן דרוש ו' סי' ד' אות י"ג אות קטן ה' ע"ש ותמצא בעה"י.

עד כאן הגיע דברינו כעת בענין האורות דחור"ג ותיקוני דו"ן הנצרך לנו להדרושים שלפנינו. אמנם הנה קצתי בזה הרבה ובמהדורא קמא הנה הארכתי בזה למאד, אך עתה ראיתי כי ראוי לי לקצר בזה ולא להאריך ותן לחכם ויחכם, אך נדבר עתה בענין הקדמה השניה אשר יעדנו לעיל ריש סי' ב' ובסי' בפנ"ע.

סימן ד

[א] הנה דברינו עתה הוא הקדמה השניה אשר יעדנו לעיל ריש סי' ב', והוא בכיזור הבחנות אשר ישנם בהאורות דא"ק, כי הם נבחנים ג"כ בכל האורות פרטיים כמו האצילות ממש, אלא ששם הוא הכל בהעלם ובבחי' שורש להאצילות, אבל בערך המתייחס בו הנה יש להבחין בו ג"כ כמו האצילות ממש. והוא כי הנה הרב אמר בשבירת הכלים (ריש פרק ו) זה לשונו, אדם קדמאה כולל ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן בעצמותו, וכל א' מאלו הד' נכללו מארבעתן, ויוצאין ממנו ג"כ אורות לחוץ שהן ענפיו. והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצילות (ור"ל כי הרי א"א שהוא הכתר הנה הוא שורש המוחין כמ"ש במוחין דצלם (ריש פרק ז) וכן שם (סוף פרק ח) כי הכתר נקרא מוחין דמוחין כו'. וכן הוא נודע ג"כ כי א"א ואבא שניהם הם ב"י של שם, זה בקוצו של י', וזה ב"י עצמו. וכוונתו כאן הוא בבחי' כללות, ורמוז שישנם בא"ק מעין ובדוגמא כל הבחי' שבאצילות, וכמו שיתבאר עוד למטה בדברינו ופשוט הוא, ולא ידעתי מה דחקו המפרשים בזה). ולעילא מגלגלתא דיליה יש בו דוגמא בחי' עתיק דאצילות, וס"ג דיליה מאזן

ולמטה עד טבורו, והוא כנגד בינה דאצילות, ומ"ה וב"ן דיליה מטבורא ולמטה כנגד זו"ן דאצילות. והנה עד"ז שבפנימיותו כן הוא באורות שיוצאין ממנו שהם ענפיו כנז', כי שערות ראשו כנגד ענפי ע"ב, ושערות דיקנא הם מאח"פ כנגד ענפי ס"ג, שבהם כלולים או"א, שבין שניהם לקחו בינה דמ"ה אחר התיקון שהוא שם ס"ג הכולל שניהם, והם נכללות במזלא דדיקנא דא"א והבן זה מאד, כי כן הוא כאן, עכ"ל. וע"ש כל הענין בארוכה.

[ב] והנה הדברים הנז' צריכים הם ביאור הרבה, כי הרי אנו רואין שכל סיבוכי דבריו בזה הנה הוא ללמדינו כי א"ק הוא נבחן בפרטי האורות שבו בכל בחי' הפרצופים כולם, ומעין ודוגמא דהפרצופי האצילות. וא"כ הרי אינו מובן מ"ש כי הע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצילות, הנה בשלמא על א"א נוכל לומר שכוונתו הוא על בחי' המ"ס שהוא מוחא חדא דכליל תלת⁸⁵ (אד"ר קמ ע"א), והוא עיקר הא"א, כי הרישא תניינא נקרא אי"ן, ורישא עלאה נקרא אפ"ס⁸⁶. אך רישא תליתאה שהוא המ"ס הוא א"א והוא הנקרא בשם כתר עלאה, ע' תיקונים

מאיר הלשם

שם (וע"י שמ"ש שער א"א פרק ב אות א).
אמנם מש"כ לגבי "איין", ע"י בבהגר"א על תז"ח יח ע"ד, שהכינוי 'איין' הנוכח באד"ז [דף רפח ע"ב: אין, דביה תליא איין] איננו הרדל"א עצמו אלא האוירא.

85. דהיינו שנמשכת הארת ג' הויו"ת דמו"ס, הרי הם סוד המתקלא, שכן שם הוא תחילת המתקלא (ב"ע ריב ע"ב).
86. ע"י שער דרושי אבי"ע פרק א שמזכיר בחי' "אפס" אמנם שם הוא ביחס לא"ס, ויתכן שזהו עומק דברי הע"ח

ח ע"ב

(סוף תיקון כב עו ע"ב⁸⁷), וע' הגר"א ריש תיקון ע' (קלח ע"א⁸⁸). וכן הוא כ"ז ג"כ בא"ק, שבחי המ"ס שבו הוא הא"א שבו⁸⁹, ועל זה אמר כי הע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א, ור"ל על המ"ס שהוא מוחא חדא דכליל תלת. אך מה שאמר שהוא נגד א"א ואבא, וכולל את אבא ג"כ בהמ"ס, הרי זה הוא לכאורה קשה מאד, כי הרי באצילות הנה לא נכלל אבא עם א"א בהמוחין כלל, כי מקומו של אבא הוא רק מהגרין עד החזה, והוא נכלל במזל עליון כנודע⁹⁰.

ואין לומר כי הרי הרב אמר בשער רפ"ח (פרק ב) שגם באצילות הנה מהראוי היה שאו"א יהיו למעלה בהמוחין במקום חו"ב דאו"א, כי הרי הם עצמן ג"כ חו"ב, אלא שירדו ממקומם הראוי והם מלבישים את החסד וגבורה דא"א וכדי להתייחד עם ז"א, וירדו כולם ומלבישים רק על הז"ת דא"א, וכמבואר שם. והנה שם הוא הטעם כי נודע הוא שעיקר שמו וגילוי ית"ש הוא בז"א, אשר מקומו הוא רק למטה מהפרסא, כי אין התחתונים יכולים לקבל מיותר למעלה, ובשביל ז"א אשר מקומו הראוי לו הוא למטה מהפרסא דוקא, היה הצורך שיירדו או"א ג"כ, ונתייחד להם המקום רק מהגרין ולמטה וכדי להתקרב ולהתייחד עם ז"א, כי מהם הוא קבלתו תמיד. והרי לנו עכ"פ כי גם באצילות הנה המקום הראוי לאו"א רק בהמוחין דא"א, ר"ל מכנגד המוחין ולמטה, ולא ירדו להיות מהגרין ולמטה

אלא מהסיבה הנז', וא"כ הרי ניחא מ"ש הרב, כי בא"ק הנה מתחיל אבא מהמוחין שבו, כי הרי שם הוא המקום הראוי לאבא. אמנם הוא כי הרי הרב אמר בהלשון הנ"ל אות א', ושערות דיקנא הם מאח"פ כו' שבהם כלולים או"א כו' והם נכללות במזלא דדיקנא דא"א כו' כי כן הוא כאן עכ"ל. וא"כ הרי אמר הרב באותו הדיבור גופה שגם בא"ק עומדים האו"א שבו כלולים בהדיקנא שלו, שהם האורות דאח"פ (כמו שבארנו במ"א בארוכה⁹¹) ובהמזלין שבו, והוא ממש כמו האו"א שבאצילות על הא"א דהאצילות. והרי לנו כי גם בא"ק הנה האו"א שבו ג"כ רק מהגרין ולמטה שבו, [וכדי שיהיו קרובים להאצילות שהוא בחי' הזו"ן בא"ק כנודע להתייחד שם וע"ד הנ"ל בסמוך והבין] וא"כ איך אמר הרב בתחילה שהאבא שבהא"ק הוא בהמוחין דיליה.

וכן מ"ש הרב עוד, וס"ג דיליה מאוזן ולמטה עד טבורו והוא כנגד בינה דאצילות, הוא קשה ג"כ, כי הבינה דאצילות הנה היא רק מהחזה עד הטבור וכלולה במזל תחתון⁹², וכן מסיק הרב עצמו כאן, שכן הוא גם בא"ק, והוא במ"ש, והם נכללות במזלא כו', וכן הוא כאן וכנ"ל אות א'.

גם בעיקר הדברים אשר אמר בא"ק, כי מהאזניים ולמטה שבו מתחיל שם ס"ג, הנה גם זה לכאורה לא נמצא דוגמתו באצילות כלל, כי הרי נודע הוא שהג' רישין הפרטיים אשר בא"א עצמו, שהם גלגלתא אוירא ומ"ס⁹³, הם

מאיר הלשם

עליון, כוונתו לאו"א עליון, ובאומרו ש"אמא נכללת במזל תחתון" כוונתו לישסו"ת.

91. כללים כלל ה ענף כ אות יא באבני מילואים שם, ועי' בהגר"א לספד"צ טו ע"ד בסוף העמוד.

92. עי' לעיל הערה 90.

93. והנה יש לדעת, שבאד"ר "ג' רישין" המה גלגלתא (שהוא אפס כנ"ל), אוירא (שהוא אין כנ"ל) ומו"ס (שהוא א"א). אמנם באד"ז "ג' רישין" המה רד"ל"א (שהוא אפס) מו"ס (שהוא א"א) וה"אין" כולל מגלגלתא עד קד"א כולל האוירא [ועי' בהגר"א על תיקו"ז קלח ע"ד שמבאר שאוירא אינו נזכר באד"ז כלל שכן הוא כלול בגלגלתא].

87. ז"ל: כתר עלאה שריא ברישא דבר נש דתמן מחשבה סתימאה.

88. וז"ל: אמון מופלא ומכוסה הן בג' רישין דביה - מ"ס הוא האמון דביה נעשה הכל כמ"ש בא"ז (רצב ע"ב) בארוכה ועי' בסוף א"ר קמד ע"א ובא"ז רצב ע"ב.

89. ואם קשה שיש מו"ס בא"ק, עי' לשון הגר"א בביאורו על הספד"צ ד ע"ד בהגהה, שהלשון "כד סליק ברעותא" היא בסוד מו"ס, והרי המקום הראשון שדבר זה נזכר הוא באד"ר קבח ע"א, ושם הרי המדובר הוא בא"ק.

90. עי' שער או"א פרק א, ובהגר"א על ספד"צ יח ע"ג ד"ה וידוע. עי' שער אנ"ך פרק ח שבאמרו "אבא נכלל במזל

הקדמה גדולה הנצרך לנו לכל הדרושים הבאים בעה"י.

[ג] והענין בכ"ז הוא, כי האמת הברור הוא

כי הא"ק אשר הוא השורש דהאצילות, הנה הוא נבחן ונסדר בכל הבחי' כולם ובכל הסדר כולו כמו שהוא באצילות, וכמו שמוכח ג"כ בשער דרושי אבי"ע (פרק ב) שהאריך שם הרב לבאר איך שכל העניינים דאורות וגופות ולבושים והיכלות הנה הם מסודרים בא"ק כמו בהאצילות ובבי"ע, וכולם הם שוים אלא שבא"ק הוא הכל רק בהעלם גדול, ובבחי' שורש לבד. ומבואר שם כי הן בכללות והן בפרטות והן בפרטי פרטות, הנה שוה א"ק ג"כ להאצילות ולכל העולמות כולם, וכן מוכח כ"ז ג"כ בשער סדר אצילות בקיצור (פרק ג) ע"ש. וכן הדעת נותנת ג"כ, כי מאחר שהוא השורש לכל העולמות, וכולם יוצאים ממנו ונתלים ונאחזים בו, וכמ"ש בעגולים ויושר (ענף ד) א"כ הרי פשוט הוא כי ישנם בו בהעלם כל מה שנמצא ויצא למטה בגלוי, כי הרי כל מה שיצא ונראה בענף ותולדה הרי ע"כ הוא שכולם הם כמוסים ועומדים בהשורש והאב שיצאו ממנו, והוא ברור ופשוט. אמנם הוא כי כל העניינים אשר בו הנה הם כולם רק בהעלם גדול ובאחדות גדול מאוד, עד שלא נראים בו בעצמותו כלל אלא רק ע"י מה שאנו רואים אותם למטה, הנה מזה נבין שכן הוא כ"ז ג"כ בשרשם למעלה ובהסתר והעלם, אבל עכ"פ הוא כי הנה ישנם בו כולם. ולזאת הנה נבאר עתה כמה עניינים פרטיים בא"ק אשר נלמוד אותם מאצילות, ובזה יאירו עינינו להבין ולעמוד על כמה עמוקות בדברי האריז"ל, וכמו שתראה בדברינו בספר הזה וכן בספר הכללים בכמה וכ"מ אשר דלינו עי"ז רוב פנינים יקרים ואבני שוהם

הכח"ב שבו, וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א (דף ט ע"ד ו ע"ב) וע' מאמרי רשב"י (דפוס החדש דף כ סע"ד) וכן בזוהר הרקיע (דף קא סע"א) והוא פשוט למבין. ונודע הוא כי הכח"ב הם המוחין, והם הע"ב והס"ג, ועיקרם הוא מבפנים להקרקפתא שהוא למעלה מהאזניים, אמנם הם מתפשטים ג"כ עד החיך וגרון, ע' הולדת או"א (פ' א ב) ובדרושי מ"ד ומ"ן (דרוש יד). אבל מ"ש כאן כי בא"ק הנה מציאות הס"ג שבו מהאזניים עד הטבור, ואמר שהוא כנגד בינה דאצילות, וכן אמר ג"כ בענין הס"ג דא"ק שהוא מהאזניים ולמטה, בשער טנת"א (פרק א) ובנקודות (פרק א) הנה לכאורה הרי לא מצינו הדוגמא הזו באצילות כלל.

אמנם הנה בענין מציאות הס"ג דהא"ק אשר

הוא מהאזניים ולמטה שבו, ואמר בנקודות (פרק א) כי מתחילה היה עד סיומו כולו, ואח"כ עלה ונסתלק ונשאר למעלה מן הפרסא שהוא עד טבורו וכמ"ש כאן, הנה כבר העלינו תהל"א ית"ש גדולות ונצורות בזה בספר הכללים כלל ה' 94 ו' 95, וכן בכ"מ בחלק הביאורים, וכן תמצא בזה ג"כ הרבה כאן בספרינו זה לקמן דרוש ד'. אך שאר ההערות הנו' שהערינו כאן כי הרי אנו רואין מכל דבריו הנ"ל אות א' שמסבב והולך ללמדינו כי בהעלם הנה נבחן בא"ק כל הבחי' אשר באצילות, והוא שוה לאצילות בכל ענייניו. וא"כ הרי צריך ביאור במ"ש שהס"ג אשר הוא בא"ק מהאזניים עד הטבור הוא כנגד בינה דאצילות, והאבא שבא"ק הנה כולל אותו עם המוחין דהא"א שבו, הרי כ"ז אינם דוגמת האצילות כלל. ומה גם כי הרי באותו הדיבור עצמו הרי אמר הרב ג"כ כי או"א שבא"ק הם נכללים ג"כ בהדיקנא שבו ובהמזלין, וכמו שהוא באצילות ממש. והנה כ"ז נבאר כאן בעה"י כי הוא

ח ע"ג

מאיר הלשם

הטבור, ומה שיש מתחת לטבור הוא בסוד תוספת, ואחר פריסת הפרסא הוא עולם האצילות עצמו.

94. הרי הוא עניין ההתפשטות הראשונה של עולם האצילות.
95. שם מתבאר שעיקר הא"ק (כלומר המו"ס שלו) הוא עד

ובסוף ד"ה עמר נקי (דף ה ע"ג) הנה הם השורש דאו"א, כי מהם יצאו האו"א אשר הם עומדים בא"א מהגרונן שבו עד הטבור שבו. ונודע הוא כי או"א הנה הם ע"ב וס"ג, וכן הוא ג"כ הקד"א ומ"ס שהם החו"ב שברישא דא"א, הנה הם ג"כ השמות דע"ב וס"ג וכמ"ש התיקונים (תי' ע' דף קמא ע"ב¹⁰¹) דהמ"ס הוא רמוז בהשם ס"ג [ומ"ש הרב בא"א (פרק ד) דהמ"ס הוא השם מ"ה ע' עומק הדברים בזה בדברינו בכללי התפשטות והסתלקות כלל יח ענף ח ע"ש¹⁰²]. והרי לנו באצילות ב' בחי' חו"ב שהם ג"כ ב' בחי' ע"ב וס"ג. היינו אחד בבחי' שורש והוא הקד"א והמ"ס שהם הע"ב וס"ג והחו"ב, והם רק בבחי' שורש לבד. והשני שהם העיקריים והם האו"א אשר מהגרונן עד הטבור שהם הע"ב וס"ג והחו"ב העיקריים. והנה אותן הב' בחי' ע"ב וס"ג וחו"ב, השורש והעיקריים, הנה ישנם בא"ק ג"כ, כי גם הרישא דא"ק הנה נבחן ג"כ בג' רישין, וכאותן הג' רישין ממש אשר בא"א דאצילות, וכמו שמוכח מדברי הרב הנ"ל אות א', ויהיה גם בו בחי' הקד"א והמ"ס שבו בבחי' חו"ב שברישא, והם

חשוקים וחמודים מנבכי ים וחקר תהום. וכן בארנו ע"ז ההשתלשלות דאורות האח"פ בשרשיהם ותולדותיהם, וכן ההשתלשלות דכל האורות דאצילות כולו הן האורות דהנקודות, והן האורות דהתיקון שרשיהם ותולדותיהם תלייתו ואחיותו דכל א' במקורן ושרשן שבא"ק, וכמו שנתבאר כ"ז לקמן דרוש ד'. ובזה תראה איך שא"ק הוא כולל ממש את כל העולמות כולם, וכמ"ש הרב בעגולים ויושר (סוף ענף ב וענף ד) ולזאת אל היא הקדמה הזוה קל בעיניך ותיקחנה ותנצרנה.

ונתחיל

ונאמר כי הנה נודע הוא שא"א דאצילות הוא נתחלק בג' רישין, גלגלתא ואוירא ומ"ס. והנה באוירא עצמו אין לנו רשות לדבר בו⁹⁶ כי הוא אוירא דלא אתפיס⁹⁷ (ד"ה ע"א וס"י פ"ב מ"ו), ולכן לא נזכיר בדברינו רק הקד"א שהוא אוירא תניינא⁹⁸. ויהיו הג' רישין גלגלתא וקד"א ומ"ס⁹⁹, והם הכח"ב שברישא דא"א¹⁰⁰, והקד"א ומ"ס שהם החו"ב (ע' זהו הרקיע דף קא, ומאמרי רשב"י פ' תרומה דף ה ע"ב, ובהגר"א בספד"צ פ"א ה ע"ב בד"ה קד"א

מאיר הלשם

הנעלם שבא"ק אשר שם עומד אבא שהוא חכמה אחוז ותלוי בס"ג, ואימא, שהיא בינה, ותלויה בשם מ"ה, שכן כל אחד מהם ירד כדי להתגלות למטה (כללים ח"א מד ע"ג). הויר"ת דמו"ס הם הויר"ת דמ"ה, והגם שעיקר המו"ס הוא הויר"ה דס"ג וכמש"כ בתיקונים (קמא ע"ב). אמנם הס"ג שבו מתלבש במ"ה שבו (כללים ח"א כג ע"ד). כאשר מו"ס נחשב בכלל רישין דא"א, הרי שהוא מתעלה להיות בסוד שם ס"ג ולא שם מ"ה, שכן ברישין דא"א מתעלה כל שם להיות במדרגה אחת יותר מאשר כשנמצא אותו השם בגוף (כללים ח"א ס ע"א). ומש"כ שמו"ס הוא בסוד ס"ג הוא כאשר מייחסים לרישין דא"א רק ב' רישין הרי הם כתר וחכמה, ומאיר המו"ס באור הס"ג. אמנם כאשר נבחנו א"א בג' רישין ובבחי' כח"ב, אזי הוי האוירא ס"ג והמו"ס מ"ה (כללים ח"ב לט ע"ב). מו"ס שהוא שורש אימא ובינה, הוא בבחי' גילוייה שלמטה בכל תיקוני הדיקנא והחזורתא והנימין וש"ע הנהורין, שכולם הם ממנה, והיא מתגלה בהם למטה. ובבחינה זו הנה עומד המו"ס בבחי' שם מ"ה (ביאורים ח"א מז ע"ג).

96. ע' בהגר"א על ספד"צ ה ע"ב, שאוירא אינו בכלל תיקוני גלגלתא מרוב היעלמותו, וכל מה שמדברים מגילוייה הוא רק מהקרומא דאוירא.
 97. בהגר"א על ספד"צ ו ע"א ד"ה וההוא אוירא.
 98. ע' לשון מעין זו בהגר"א על ספד"צ ו ע"א.
 99. הנזכרים באד"ז רפח סע"א.
 100. ע' בהגר"א בסד"צ ו ע"ב ד"ה וגבורה דרדל"א.
 101. מוחא סתימא אתקרי אין סוף דאתפלג לתלת מוחין דאינון י"י דאתרמיוזו בהאי שמא יו"ד ק"א וא"ו ק"א (נ"א יו"ד ק"י וא"ו ק"י) – ועי' גר"א שם קלח ע"ד וכן כללים ח"א כ ע"ד שגורס את ה"נ"א ולא שם מ"ה.
 102. כלומר המ"ה ובין דמ"ה ובין דמו"ס. וע"ש בגליון הלש"ו על הע"ח וז"ל: ע' כללים כלל ו ענף ה [כג ע"ד הובא לקמן] וכלל יב ענף ב [מד ע"ג הובא לקמן] ובכלל טו ענף ז אות ו בהגה"ה שם [ס ע"א הובא לקמן], ע"כ. ולהלן תמצית דבריו בכל המקומות: צ"ע מ"ט מו"ס הוא שם מ"ה ולא שם ס"ג, אלא הוא מכיוון שמו"ס בא מהשורש

הע"ב וס"ג שברישא. וכן נבחן גם בו בחי' או"א שהם הע"ב וס"ג העיקריים, והם האו"א שבא"ק העומדים גם בו מהגרון שבו עד הטבור שבו, והם כלילן בהדיקנא דיליה¹⁰³ שהוא האורות דהאח"פ, וכמו שמוכח כ"ז ג"כ בדבריו הנ"ל אות א'. ולא עוד אלא כשם שהמ"ס דא"א הנה הוא מוחא חדא דכליל תלת (אד"ר קמ ע"א), והרי כלול המ"ס מכל המוחין דחב"ד כולם, וישנם בהמ"ס דא"א כלילות כל הדי' שמות עסמ"ב, והם השורש להאו"א והזו"ן, וכנודע כ"ז. כן הוא כ"ז ג"כ בהמ"ס שבא"ק, כי הנה ישנם בה ג"כ רמז ורושם לכל הדי' שמות עסמ"ב כולם, והם השרשים להעסמ"ב העיקרים והכוללים שבו, היינו להאו"א שבו, העומדים גם בו מהגרון עד הטבור כנז', ולהזו"ן שבו שהם המ"ה וב"ן הכוללים העומדים בו מהטבור ולמטה, שהוא כל עולם האצילות כולו, וכן כמו שבא"א דאצילות הנה הוא כי הקד"א והמ"ס הם הע"ב וס"ג הכלליים שברישא, ואח"כ נמשך מהם הע"ב וס"ג העיקריים שהם האו"א העומדים בו מהגרון עד הטבור, האבא הוא כלול בהמזל עליון ואימא בהמזל תחתון, ואח"כ נמשך מהם הזו"ן הכלליים אשר הם מהטבור דא"א ולמטה, וכל א' מכל אלו הנה כלול כל א' מעסמ"ב ומפרצופים שונים, כי הרי הם אבא ויש"ס ובינה ותבונה וישראל ורחל ויעקב ולא, וכן הרישין שבא"א הנה הם עתיק ונוק', א"א ונוק'. והנה הם י"ב פרצופים שלימים אשר כלול כל א' מעסמ"ב וכנודע כ"ז. כן הוא כ"ז ג"כ בא"ק, כי הנה הוא ג"כ עולם מלא ושלם בפנ"ע וכמו האצילות ממש, וישנם גם בו בחי' ע"ב וס"ג שברישא שהם הקד"א והמ"ס הכלולים כל א' מעסמ"ב. וכן בחי' הדיקנא שהוא האורות דהאח"פ, והם בכל בחי' הי"ג תיקונים כמו בא"א, וכמו שמבואר בדברי הרב בשער אח"פ (פרק ב) במ"ש שם ודע כי בחי' אלו ג' הכלים כו' ע"ש. וישנם שם ג"כ בחי' הב' מזלין אשר בהם כלולים האו"א שבו, וכמו שמוכח

מדבריו בשבירת הכלים (ריש פרק ו) הנ"ל אות א'. וכן בחי' האו"א שבו שהם הע"ב וס"ג העיקרים שבו העומדים בו מהגרון עד הטבור, הנה הם כלולים ג"כ מאו"א עלאין וישסו"ת, וכן מכל הדי' שמות עסמ"ב כולם, ומכל הזו"ן כולם, כי בכל א' יש בו כל הבחי' כולם כנודע. אמנם בכל עולם ובכל פרצוף הנה נבחנו כל הפרטים שבו רק לפי מדרגתו, ובא"ק הוה כ"ז נעלם הרבה, והם בו רק ברמז וברושם בלבד, כי כולם הם שם באחדות גדול נעלם ונורא מאד, עד שבו עצמו לא היו ניכרים כלל, ולא היינו נודע מהם כלל אלא רק ממה שנתגלה לנו כל אלו הבחי' בהאצילות, הנה עי"ז אנו מבינים ומבחינים כל אלו הבחי' כולם ג"כ בא"ק וכנ"ל". אבל עכ"פ הוא כי במדרגתו גופה וברמז וברושם הנה ישנם בו כל הבחי' כולם הכלליים והפרטיים וכמו בהאצילות ממש, כי הוא עולם מלא ושלם בפנ"ע וכמו שבארנו כ"ז בכ"מ מדברינו.

[ד] אמנם הוא כי כאשר שבא"ק הנה הוא הכל בהעלם ובאחדות גדול, לכן לא נבחן בו השרשים והעיקרים לב' בחי', היינו לחשוב בו את הרישין שבו שהם הקד"א והמ"ס, החו"ב, הע"ב וס"ג שבגלגלתא שהם השרשים לבחי' בפנ"ע, והאו"א שבו שהם החו"ב הע"ב וס"ג העיקריים לבחי' בפנ"ע, אלא שנכללו שניהם בכלל אחד. והוא כאלו נאמר שאבא אשר בא"ק הנה הוא מתחיל מהרישא תניינא דיליה ומתפשט עד למטה שהוא עד החזה שבו אשר שם הוא נכלל בהאורות דהאח"פ שהוא הדיקנא, ובבחי' המזל עליון אשר שם. וכן האימא אשר בא"ק הנה הוא מתחיל מהרישא תליתאה דיליה שהיא המ"ס ומתפשט עד למטה שהוא עד הטבור שבו, ושם היא נכללת בהאורות דאח"פ שהוא הדיקנא ובבחי' המזל תחתון אשר שם. והגם שבאצילות הנה הם ב' בחי', כי הרישין הם הא"א דאצילות

שהוא נעלם והם רק בבחי' שורש ובחי' רישין לבד, והאו"א הנכללים בהמזלין הם החור"ב והע"ב וס"ג העיקריים שבאצילות, אך בא"ק אשר הוא כולו רק בבחי' שורש לבד, הנה נזכרים שניהם בזכירה אחת, ונכללו שניהם בחדא. וזהו מה שאנו רואין בדברי הרב (הנ"ל אות א) שמקודם הוא מזכיר וכולל את האבא שבא"ק במוחין דיליה, שהרי אמר והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא כו', ואח"כ הוא מזכירו בכללות הדיקנא שלו אשר הוא רק מהגרון ולמטה, שהרי אמר ושערות דיקנא כו' שבהם כלולים או"א כו' וכן עד"ז בהאימא שבא"ק, כי הרי הוא מזכיר וכולל אותה בהמ"ס, ומשם למטה הכל בכללא חדא. והוא במ"ש, וס"ג דיליה מאוזן ולמטה [שהוא בחי' המ"ס כמו שיתבאר בסמוך] עד טבורו. וכן מסיק גם אח"כ ואמר, ושערות דיקנא הם מאח"פ שבהם כלולים או"א, וכ"ז הוא כי בא"ק אינו מחלק הרב בין הע"ב וס"ג השרשים שבו להע"ב וס"ג העיקרים שבו, אלא שכולל אותם בכללא חדא, משום שהם כולם נעלמים, והם באחדות גדול, ונחשבים בא"ק שהם מתחילים מן הרישין ונמשכים עד החזה והטבור. ר"ל אבא עד החזה ואימא עד הטבור. ומה שאינו מזכיר הרב באבא את מקומו למטה, שהוא עד החזה, וכמו שמזכיר את המקום דלמטה אשר באימא, ואמר שהיא עד טבורו, הטעם הוא כי ממקום שמתחיל הס"ג הנה מתלבש הע"ב בהס"ג ואינו ניכר עוד אור הע"ב כלל, ולכך אינו מחשב את הע"ב שברישא, וכן האבא הכלול בו, אלא רק עד האזניים לבד, כי מהאזניים ולמטה הוה הע"ב טמיר ומכוסה גו הס"ג, ולא ניכר אלא רק הס"ג לבד, ולכך אמר והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא, ואינו מזכיר עוד למטה את הע"ב כלל. אמנם עכ"ז הנה הוא חוזר ומרמז לנו את האבא למטה ג"כ, והוא במ"ש ושערות דיקנא כו' שבהם כלולים או"א כו' והם נכללות במזלא כו'.

ט ע"א

[ה] אמנם דע כי הגם שאמרנו שגם בא"ק הנה נבחן בו ג"כ כל הרישין כולן וכמו בא"א דאצילות, ונבחן גם בא"ק בחי' גלגלתא ואוירא עלאה והקד"א והמ"ס, וכן ישנו גם עליו בחי' הרדל"א ג"כ. וכמו שאמר הרב בדבריו הנ"ל אות א' ולעילא מגלגלתא כו' [והנה הגלגלתא והאוירא והקד"א הם נכללין כולן בחד רישא, והם הרישא תניינא נגד הרדל"א, וכמו שמבואר בדברי האריז"ל (בשער א"א בע"ח ובמבו"ש שם), וכן בדברי הגר"א בספד"צ פ"א (ה ע"ג) בד"ה עמר נקי, ובד"ה קד"א (שם). וע"ש בסופו שאמר וסיום הגלגלתא הוא קד"א ע"ש, והוא הרישא תניינא שורש השם ע"ב. וכ"ז הוא בא"ק ג"כ בבחי' הרישין שבו, אמנם אנחנו קוראים ע"פ רוב בכל דברינו להרישא תניינא בשם קד"א ולא בשם הגלגלתא, משום שהקד"א היא לעולם רק הרישא תניינא, בין כשנחשוב הג' רישין בא"א עצמו וכמ"ש בא"א (פרקים ג וד'), ובין כשנחשוב הג' רישין מרדל"א וכמ"ש שם (פרק ב)¹⁰⁴, משא"כ הגלגלתא כי כשנחשוב הג' רישין בא"א עצמו הוה הגלגלתא הרישא קדמאה שבו, ולכך אנו קוראין ע"פ רוב בכל דברינו את הרישא תניינא בשם קד"א. וכ"ז הוא בא"ק ג"כ וזכור כ"ז]. והנה הקד"א שהיא הרישא תניינא הנה הוא שורש השם ע"ב וכנ"ל, אמנם עכ"ז הנה עיקר הכוונה מ"ש הרב כאן (ר"ל בדבריו הנ"ל אות א) והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצילות, אין הכוונה על הקד"א ממש אלא עומק הכוונה הנה הוא רק על הע"ב אשר בהמ"ס עצמו. כי הרי המ"ס גופה הנה היא כלול ג"כ מד' שמות עסמ"ב, כי הרי היא מוחא חדא דכליל תלת כנודע וכנ"ל. ואותו הע"ב אשר בהמ"ס הנה הוא מיוחד לעולם עם הקד"א, וכנודע שכן הוא הסדר לעולם, שהקצה העליון דהתחתון הוא מיוחד לעולם בהקצה התחתון דהעליון, והוה הע"ב דהמ"ס שהוא הראש העליון של המ"ס, רישא תליתאה,

מאיר הלשם

104. עי' בהגר"א בתיקו"ז קלח ע"ד שמבאר שאוירא לא נזכר באד"ז כלל, שכן הוא כלול בגלגלתא.

מיוחד לעולם עם הקד"א הרישא תניינא, ועל אותו הע"ב דהמ"ס הנה עליו אמר הרב שהוא נגד א"א ואבא דאצילות. כי עיקר א"א הנה הוא רק המ"ס לבד¹⁰⁵ אבל הקד"א הוא הנקרא בשם איין¹⁰⁶, כי בו הוא ההארה דאורא עלאה, אורא דלא אתפיס, ולכן נקרא הקד"א ג"כ רק בשם איין. והמ"ס רישא תליתאה הוא הא"א העיקרי, והוא בחי' המוחין שאמר, והע"ב הוא במוחין דיליה, כי הרי הוא המוחא סתימאה. והע"ב שבו, ר"ל הע"ב דהמ"ס, הנה הוא שורש העיקרי דהאבא, וכמ"ש באדר"ז (רצ ע"א) האי חכמתא (ר"ל אבא) אקרי עדן, והאי עדן אתמשך מעדן עלאה סתימאה דכל סתימין כו' ע"ש. וכן עוד שם (דף רצב ע"א) מוחא סתימאה לא אתגלייא כו' אב ואם מהאי מוחא נפקו כו', כי האבא הוא נמשך ויוצא מהע"ב שבו, והאימא היא מהס"ג שבו.

והרי לנו שכל הי"ג תיקונים הנה הם רק מהבינה דהמ"ס, והם רק מהאזניים ולמטה, והוא הס"ג (דהמ"ס), אשר ממנו הוא כל הי"ג תיקונים, והוא רק מהאזניים ולמטה. אבל הכתר והחכמה שהוא הע"ב דהמ"ס, הנה הוא מהאזניים ולמעלה, והוא לא נתגלה כלל. וכן אמר הגר"א בספד"צ פ"א (ח ע"ב) בד"ה דעד יקירו דיקירותא, והאודנין הן חכמה דגלגלתא (ר"ל מ"ס שהוא חכמתא סתימאה) ובו כלולה בינה כידוע (ע"ח אנ"כ פרק ח) שאו"א עלאין נקראין שניהן חכמה (והם הע"ב דהמ"ס אשר הוא למעלה מהאזניים ומיוחד בהקד"א) וישו"ת שניהן נקראין בינה (והם הס"ג דהמ"ס אשר הוא מהאזניים ולמטה), ושם מתחיל התיקונים (שהוא אצל פתח האזניים) אבל באו"א עלאין אין תיקון¹⁰⁷, כי הם לא נתגלו כלל וכמ"ש האריז"ל (שער א"א פרק י) כי הכתר והחכמה דהמ"ס לא נתגלו כלל וכנו'. וזהו ג"כ מ"ש האריז"ל (שער אח"פ פרק א) כי האזניים הנה הם בינה ותבונה, כי שם מבפנים הנה הוא הבינה דהמ"ס, שהוא הס"ג דהמ"ס, ומתחיל משם בא"ק האורות דאח"פ, וכן בא"א דאצילות הנה מתחיל משם ג"כ הי"ג ת"ד. והגם שעיקר המוח [שהוא המ"ס] הנה הוא למעלה מהאזניים, כי הרי הוא למעלה גם מהמצח, אך הוא מתפשט באורו בכל הפנים כולו וכמו שמבואר בדברי הרב (שער א"א פ"ט ופ"י). ויוצא אור הבינה שבו שהוא הס"ג שבו מהאזניים ולמטה, הן בא"ק בהאורות דאח"פ, וכן בהא"א דהאצילות בהי"ג ת"ד, אבל אור הע"ב שבו שהוא החכמה אבא שבהמ"ס, הנה הוא לא נתגלה כלל, הן בא"ק והן בא"א דאצילות. וזהו שאמר האריז"ל (בדבריו הנ"ל אות א) והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצילות, נור"ל על הע"ב דהמ"ס שבא"ק, והוא כעין אותן הדברים עצמן אשר אמר בא"א (ריש פרק י) כי הכתר והחכמה דהמ"ס לא נתגלו כלל, וכן הוא הכוונה

ועל אותן הע"ב והס"ג דהמ"ס, הנה הוא מה שמחלק הרב (בדבריו הנ"ל אות א) בין האזניים ולמעלה להאזניים ולמטה, כי אותן הע"ב והס"ג הם החו"ב דהמ"ס, והחכמה שהוא הע"ב שבו, הנה הוא עומד מהאזניים ולמעלה, והוא כלול ומיוחד עם הקד"א וכנ"ל. אבל הס"ג שבו שהוא הבינה דהמ"ס, הנה הוציא את כל אורותיה רק מהאזניים ולמטה, כי אותו הס"ג הוא השורש העיקרי דכל האורות דאח"פ. ור"ל שהיא השורש העליון הפנימי אשר להם. וכן הוא נמצא כ"ז באמת בהא"א דאצילות ג"כ, והוא במה שנודע שהי"ג ת"ד הנה הם נפקין מהמ"ס, וכמ"ש בשער א"א (פרק ט), ושם (פרק י) מבואר שהתחלתם הוא רק מהבינה דהמ"ס, כי הכתר והחכמה דהמ"ס לא נתגלו כלל. והתיקון הראשון שהוא א"ל, הנה הוא מתחיל מהאזניים ולמטה, וכמ"ש בספד"צ רפ"ב (יח ע"א) מאודנין נפקא כו' מקמי פתחי דאודנין שרי יקירו לאתתקן כו', וכנודע כ"ז.

ט ע"ב

מאיר הלשם

הכוונה בהע"ב וס"ג הכלליים שבא"ק על הרישין שבו עם האו"א ביחד, כי בא"ק נחשבים השרשים עם העיקרים הכל לחד וכנ"ל אות ד'.

[ו] אמנם דע כי הגם שאמרנו ששורש האו"א הנה הוא בהע"ב והס"ג

שבהמ"ס, אמנם עיקר יציאתם דאו"א הנה הוא רק מהמ"ה וב"ן דהמ"ס, וכנודע שכל יציאתו דהתחתון הוא לעולם מהזו"ן דהעליון, אלא ששרשם הוא בהע"ב והס"ג אבל יציאתם הוא רק מהזו"ן שהם המ"ה וב"ן. והיינו כי הרי הע"ב

דהמ"ס הנה הוא מיוחד עם הקד"א והוא לא נתגלה כלל וכנ"ל, והס"ג דהמ"ס הנה הוא רק השורש דהאח"פ. וכן בא"א דאצילות הנה הוא רק השורש דהי"ג ת"ד, אבל האו"א הנה הם יוצאים רק מהמ"ה וב"ן דהמ"ס, וע"י האח"פ שבא"ק, וכן ע"י הי"ג ת"ד שבא"א. כי האורות דאח"פ שבא"ק, והי"ג ת"ד שבא"א הם האמצעים בין המ"ס דכל א' להאו"א שבכל א'. ונמשכים ומתהווים האו"א שבכל א' מהמ"ה וב"ן דהמ"ס ע"י האמצעים דהאח"פ והי"ג ת"ד. וכמו שמבואר כ"ז בהולדת או"א (פרק ד) ע"ש היטיב, כי אין רצוני להאריך כאן בפרטיות התהוות דהאו"א, אבל הכלל הוא כי האו"א שבא"ק הם למטה במדרגה מהאורות האח"פ שבא"ק, וכן האו"א שבאצילות הם למטה במדרגה מהי"ג ת"ד שבא"א. ואורות האח"פ והי"ג ת"ד הם מהס"ג דהמ"ס שהוא הבינה דהמ"ס, והאו"א הנה הם מהמ"ה וב"ן דהמ"ס שהם הזו"ן שבהמ"ס, ומתהווים ונעשים ע"י האח"פ והי"ג ת"ד וזכור כ"ז.

[ז] ומעתה נאמר עוד כי הנה ידוע הוא שכל ענין הג' רישין אשר

ישנם הן בא"ק והן בא"א, ואמרנו שהם בחי' כח"ב אשר בכל א' הנה כ"ז הוא רק בערך אור א"ס שלמעלה, אבל בערך הגילויים שלמטה הרי

כאן בא"ק מ"ש והע"ב הוא במוחין דילה, ור"ל שהוא נשאר בהמוח עצמו ולא נתגלה כלל וס"ג דיליה מאזן ולמטה עד טבורו, והוא כנגד בינה דאצילות. ור"ל כי הס"ג דהמ"ס שהוא הבינה דהמ"ס הנה הוא השורש העליון הפנימי דהאורות דהאח"פ אשר יצאו מאוזן חוטם פה ולחוץ ונמשכו עד הטבור, והיה התחלתם מהאזניים. והוא ממש כמו הי"ג ת"ד שבא"א דאצילות אשר הם ג"כ רק מהבינה דהמ"ס ולמטה, וכמ"ש בא"א (פרק י) והם מתחילים ג"כ מהאזניים ונמשכו עד הטבור.

והרי נתבאר לנו כי כל דברי האריז"ל אשר אמר בשבירת הכלים (ריש פרק ו) (הנ"ל אות

א) בענין הע"ב וס"ג שבא"ק, הכוונה הוא על הע"ב והס"ג דהמ"ס שבו. והנה הם באמת ממש כמו בא"א דאצילות בענין הע"ב וס"ג דהמ"ס שבו, וכן ענין האו"א אשר אמר בא"ק הנה הם באמת ג"כ כמו האו"א דאצילות, כי עיקרם הם בא"ק ג"כ, רק מהגרון ולמטה אבא עד החזה ואמא עד הטבור, והם כלילן בהאורות דאח"פ על דרך האו"א דהאצילות העומדים בא"א דאצילות וכלילן בהמזלין¹⁰⁸. אמנם בא"ק משום ששם הם בהעלם ובאחדות גדול, הנה נכללו האו"א העיקריים שבו עם הע"ב וס"ג השרשיים שבהמ"ס [וכן האבא הנה הוא נכלל בהעלם עוד יותר למעלה, היינו גם בהרישא תניינא קד"א הע"ב העליון שברישיה] ונחשבים בחי' האו"א, שהם הע"ב וס"ג שבא"ק, כאלו שהם מתחילים מהע"ב והס"ג שבהמ"ס, או גם מהקד"א ממש¹⁰⁹, ונמשכים דרך כל האורות דאח"פ ומתפשטים עד החזה והטבור. וזהו מה שנודע (בשער טנת"א פ"א ובנקודות פ"א) כי הע"ב והס"ג הכלליים דא"ק הם מגיעים עד הטבור, אלא שמהאזניים ולמטה הנה מתלבש הע"ב בהס"ג ולא ניכר אלא רק הס"ג לבד, אבל עכ"פ הוא כי שניהם הם נמשכים עד הטבור, כי הם מתלבשים זה בתוך זה, ויהיה

מאיר הלשם

העיקרי חכמה קדומה לכל האצילות כולו, והיא ראשית שורש הע"ב של כל האצילות. וכן בהי"ג ת"ד, הגם שהם מהס"ג דהמ"ס ומהבינה שבה, עכ"ז הנה הם מאירים כולם בשם ע"ב, וכמ"ש בפע"ח (שער הפורים) שכל תיקון מהי"ג תיקונים הוא שם ע"ב, והם י"ג שמות ע"ב שהם התקל"ו כמנין מרדכי ואסתר (עם הכולל).

והוא ג"כ מ"ש הרב בכ"מ שע"ב הוא כתר וטעמים, והכוונה הוא על המ"ס שהוא הכתר, כי הוא הא"א העיקרי כנ"ל. וכן הי"ג ת"ד הנה הם ג"כ רק בחי' הכתר, וכמ"ש בפע"ח (בכוונת חג השבועות), והם כולם ר"ל המ"ס עם הי"ג ת"ד הנה הם כולם השם ע"ב העיקרי, והוא הע"ב הכללי העיקרי, כי הב' רישין עלאין הרי הם לא נתגלו כלל כנז', והוה הע"ב הכללי רק המ"ס והי"ג ת"ד, אבל או"א אשר הם מהגרון ולמטה, הם רק הס"ג הכללי וכנ"ל מדברי הרב. והוה אבא הע"ב שבס"ג ואימא היא הס"ג שבס"ג, והזו"ן הם המ"ה וב"ן הכלליים. וכ"ז הנה הוא בא"ק ג"כ, שכל הרישא כולו עד הגרון עם כללות האורות דאח"פ כולן היוצאים מהמ"ס שבו וכנ"ל אות ה'. הנה הוא כולו באמת רק הכתר הכללי, שהוא הא"א שבא"ק, והוא הע"ב הכללי דא"ק. אבל בחי' או"א שבו אשר הם עומדים גם בו רק מהגרון ולמטה, אבא עד החזה, ואימא עד הטבור, הנה הם הס"ג הכללי שבא"ק, אבא הוא הע"ב שבס"ג ואימא היא הס"ג שבס"ג, והם שניהם הס"ג הכללי גם בא"ק, וכמו בא"א דאצילות. והוא משום כי הרי עיקרם הוא רק מהמ"ה וב"ן דהמ"ס שבו, והם מדרגה השניה להאורות דאח"פ, ובהם התחיל להתגלה בחי' נוק' ג"כ, ולכן הוה הם רק אור הס"ג שהוא במילוי יודי"ן ואל"ף¹¹⁴, על שם גילוי

נקראים הב' רישין עלאין רק בשם אפס ואין¹¹⁰, כי הם נעלם מהשגה לגמרי מכל אשר למטה. והרישא תליתאה, מ"ס, הנה הוא הנקרא בשם א"א שהוא הכתר הכללי¹¹¹, אשר גם הוא לא נתפס בשם כלל אלא רק שהוא מרומז בקוצו של י' (ע' שער דרושי אבי"ע פ"א ובתיקונים להגר"א ריש תיקון ע דף קלח ע"א) ומתחיל ה' שמות עסמ"ב רק מהגרון ולמטה, שע"ב ס"ג הם או"א ומ"ה ב"ן הם זו"ן. אמנם כאשר שאנו מבחינים את התחלת הגילוי גם מא"א, ומשום שהרי גם הוא נתגלה עכ"פ בהי"ג ת"ד שבו, שהם הי"ג מדות הרחמים אשר בהם מתקיים העולם גם בדור שכולו חייב רח"ל, והרי יש גילוי עכ"פ גם לא"א ג"כ, הנה נבחן גילוי דא"א שהוא המ"ס בשם ע"ב, והאו"א אשר הם מהגרון ולמטה הנה הם רק בשם ס"ג נגדו, כי א"א הוא רחמים פשוטים, משא"כ או"א שמהם יצא הזו"ן שהם חד"ר, ולכן נבחינים שניהם רק בשם ס"ג. ובפרט, כי הרי התהוותם הוא ע"י האורות דאח"פ והי"ג ת"ד, אשר הם מהס"ג דהמ"ס וכנ"ל, וכמ"ש הרב בלשון הנז' לעיל אות א', ושערות דיקנא הם מאח"פ כנגד ענפי ס"ג¹¹² שבהם כלולים או"א, שבין שניהם לקחו בינה דמ"ה¹¹³ אחר התיקון, שהוא שם ס"ג הכולל שניהן. אבל א"א לקח החכמה דמ"ה שהוא שם ע"ב, וכן עיקר המ"ס הרי הוא החכמתא סתימאה שברישא. והגם שאמרנו שבערך וחשבון הג' רישין נחשב המ"ס להבינה שברישא, אך כבר אמרנו שהב' רישין עלאין אין להם גילוי כלל, וכל ההתחלה הנה הוא רק מהמ"ס, ולא ניכר בה בחי' נוק' כלל וכמ"ש האריז"ל במאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ה רע"ג) והגר"א בספד"צ (ה ע"ב פ"א בד"ה קד"א) והוה כל המ"ס כולא רק החכמה

מאיר הלשם

ט ע"ד

112. כלומר סמ"ב דע"ב דס"ג כמבואר בשער אח"פ.
 113. ע"י ע"ח טנת"א א במ"ב.
 114. ע"י שעה"כ קר"ש דרוש ה, וז"ל: אל הוא שם ייא"י שבהויה דס"ג והוא בחי' הה"ח דאבא שניתנו ביסוד דאימא, וע"י עוד ברע"מ ח"ג רמו ע"ב.

110. ע"י אד"ו רפח ע"ב: ע"ק אקרי אין דביה תלייא אין, ע"כ. דהיינו שבו מתלבש הרדל"א. וע"י בהגר"א על תז"ח יח ע"ד ז"ל: רדל"א נק' אין לפי שהוא אין מושג כלל וכלל ע"כ, אמנם לעניין הלשון "אפס" ע"י שער דרושי אבי"ע פרק א (גם שם נזכר "אין"), ש"אפס" הוא כינוי לא"ס.
 111. ע"י תיקו"ז עו ע"ב.

הדרו"ן שהתחיל בהם, והווי רק הם עיקר הס"ג הכללי שבא"ק והוא רק מהגרון עד הטבור. ואח"כ הנה הוא המ"ה וב"ן הכלליים, והוא כל עולם האצילות כנודע, והוא מהטבור ולמטה שבא"ק, וכמו הזו"ן דאצילות בהא"א דאצילות. והרי נמצא כי נבחן א"ק באמת בכל הפרטים כולם, וכמו הא"א דאצילות, ובכל השמות והפרטים אשר בכל האצילות כולו. והרי הווי גם בו הע"ב הכללי כל הרישא כולו עד הגרון שבו, והס"ג הכללי העיקרי הוא גם בו רק מהגרון ולמטה, והיינו האו"א שבו. אבא הוא הע"ב שבס"ג והוא מהגרון עד החזה, אימא היא הס"ג שבס"ג, והיא מהחזה עד הטבור. וכ"ז הוא כאשר שאנו מבחינים בו בפרטיות ובבחי' ההסתכלות על מציאות כל השרשים דהאצילות אשר בא"ק התבונן בזה וזכור כ"ז כי הוא ברור למבין.

[ח] אמנם הוא כי הנה כאשר שבא"ק הנה הוא הכל בהעלם גדול וכבחי' העלם הענפים והתולדות אשר בשורש האילן, וכל הג' רישין והאו"א שאמרנו בו הנה הוא הכל רק ברמז וברושם לבד, כי אינם בו אלא רק רושמי דבחי' או"א אשר מהגרון עד הטבור, ורושמי דבחי' הג' רישין אשר בהגלגלתא שבו, ולכן הנה נשתנה בצד אחד ההבחנה שבו מההבחנה אשר בהא"א דאצילות. כי בהא"א דאצילות הנה נחלק גילוי המ"ס שהיא הרישא תליתאה שבו מהב' רישין קדמאין שבו בהחילוק וההבדל אשר בין ההעלם להגילוי, כי הב' רישין קדמאין הם נעלמים גם בא"א, וכמ"ש הרב בשער א"א (פרק ב) כי הראש העליון שהוא רדל"א הנה גם א"א לא ידע

ליה, וכן גם הרישא תניינא אשר הוא מתייחד עם הרישא תליתאה הרי אמר ג"כ הזוה"ק (פ' נח ס"ה ע"א) רעו דמחשבה עלאה (ר"ל המ"ס) למרדף אבתריה ולאנתנהרא מניה (ור"ל מהרישא תניינא) חד פריסו אתפרס כו' (הוא הקד"א) מטי ול"מ עד ההוא פריסא כו' וההוא מחשבה לא ידע כו' ע"ש¹¹⁵. והרי לנו כי הב' רישין קדמאין הנה הם נעלם גם מהמ"ס, אבל המ"ס הרי היא מתגלה באצילות בשפעת אור דהי"ג ת"ד וכנו'. והרי נבדל בא"א הב' רישין קדמאין מהרישא תליתאה בבחי' ההבדל אשר בין ההעלם להגילוי, ולכן אמרנו היטיב כי המ"ס עם הי"ג ת"ד הם בא"א הכתר הכללי והע"ב הכללי שבו, וכן בסדר זה ובמכש"כ הנה נבדל הרבה פרצופי או"א דאצילות מהמ"ס דא"א, כי הרי המ"ס הנה היא רק העדן עלאה, החכמתא סתימאה דכל סתימין. אבל החכמה אבא הרי היא מתפשטת לל"ב שבילין וממנו הוא התחלת הגילוי דאצילות והמוחין דז"א (וע' באד"ז רצ ע"א¹¹⁶ ורצ"ב ע"א) וכנודע. ולכן אמרנו כי האו"א הם הס"ג הכללי דהאצילות כי הרי הם למטה במדרגה הרבה מהמ"ס שהוא הכתר והא"א, וכ"ז הוא באצילות. משא"כ בא"ק הנה הגם שישנם גם בו בהעלם כל הבחי' כולם אשר בכל הפרטים כולם וכנ"ל, עכ"ז הנה משום שהוא כולו נעלם הרי יש בו צד וסברא ג"כ שלא לחלק בו את האו"א שבו מהמ"ס שבו כלל, ונחשב התחלת האו"א שבו מהמ"ס ולמטה שהוא מהע"ב והס"ג דהמ"ס, כי הם נמשכו כאחד וכנ"ל אות ד' ה'. וכן הוא ג"כ כי הנה לא נחלק בו כ"כ המ"ס שהוא הרישא תליתאה שבו מהב' רישין קדמאין שבו, שיהא נבחן התחלתו רק מהמ"ס לבד, אלא שנבחן

מאיר הלשם

116. ז"ל: האי חכמה שירותא דכלא, מניה מתפשטן תלתין ותריין שבילין (שבילין ולא ארחין) ואורייתא בהו אתכלילת בעשרין ותריין אתון ועשר אמירן האי חכמה אב לאבהן.
תרגום: חכמה זו תחילת הכל, ממנה מתפשטות ל"ב שבילים, והתורה בהם נכללה, בכ"ב אותיותיה ועשרה מאמרות, חכמה זו אב לאבות.

115. תרגום: הרצון של המחשבה העליונה הוא לרדוף אחריו ולהיות מואר ממנו, מסך אחד נפרס וכו' מגיע ולא מגיע עד לאותו מסך וכו' ואותה המחשבה לא נודע.
כלומר, אפילו שיש זיווג ביניהם, עכ"ז הכל הוא רק דרך פרסה, ובגדר מטי ולא מטי, כלומר רצוא ושוב, ואינו יחוד גמור כלל, ועי' בהגר"א בתז"ח יח ע"ג מש"כ בביאור דברי הזהר כאן.

עם האורות דאח"פ והאו"א שבו הכל בכללא חדא, ואמר שכ"ז הוא רק הס"ג הכללי שבא"ק והוא מתחיל מהמ"ס ונמשך עד הטבור.

אמנם עכ"ז הנה מה שחושב הרב את המ"ס שבא"ק להס"ג הכללי שבו, הנה הוא רק מהס"ג שבהמ"ס וממנו ולמטה. אבל הע"ב שבהמ"ס הנה חושב אותו הרב ג"כ רק מכלל הע"ב הכללי. והוא משום כי הע"ב דהמ"ס הנה הוא לא הוציא שום אור ממנו כלל, והוא מיוחד עם הקד"א רישא תניינא [כי הרישא תניינא הוא מתחילת הקרקפתא עד סוף הקד"א וכנ"ל אות ה' בשם הגר"א וזכור זה], ומקומו הוא למעלה מהאזניים וכנ"ל בדברינו. ולכן נחשב הע"ב דהמ"ס ג"כ רק מכלל הע"ב הכללי שבקרקפתא, אבל הס"ג דהמ"ס אשר הוא הבינה דהמ"ס, והוא אשר הוציא והאיר ממנו את כל האורות דאח"פ מהאזניים ולמטה עד הטבור, הנה חושב אותו הרב להס"ג הכללי שבא"ק, וזהו אשר אמר הרב בטנת"א (פרק א) ובכ"מ, כי הס"ג הכללי שבא"ק הוא מתחיל מן האזניים ולמטה, והכוונה הוא על המ"ס רישא תליתאה שבו, ומהס"ג דהמ"ס ולמטה אשר ממנו כל האורות דאח"פ¹¹⁷. וכן ממנו הוא כל האו"א שבא"ק אשר מהגרון עד הטבור, כי האורות דאח"פ הם מהס"ג דהמ"ס, והאו"א הם מהמ"ה ובין דהמ"ס ובאמצעית דהאורות אח"פ וכנ"ל אות ו'. וכ"ז הנה הוא מכלל הס"ג הכללי שבא"ק וכנ"ז.

[ט] והנה נמצא מכ"ז כי חשבון השמות והפרצופים אשר בא"ק הנה מתחיל במדרגה אחת למעלה ממה שהוא באצילות. כי בהא"א דאצילות מתחיל הע"ב הכללי רק מהמ"ס רישא תליתאה, כי הרישא תניינא שבו הוא נקרא **איך**, ואין לו שם כלל וכנ"ל. אך המ"ס שהוא עיקר דא"א עם הי"ג ת"ד שבו, הנה הוא הע"ב הכללי דהאצילות, כי הוא

התחלתו גם מהרישא תניינא שבו, שהוא הקרקפתא. כי לא נבחן בו חלוקת הרישא תניינא מהרישא תליתאה בהבחנת חילוק אשר מההעלם אל הגילוי (כי הרי הוא כולו נעלם), אלא רק בהבחנת חילוק אשר בין הע"ב להס"ג, ונחשב בא"ק כל הקרקפתא כולו לבחי' הע"ב שבו, וכל המ"ס כולו לבחי' הס"ג שבו. ומשום שהרי כ"ז הנה הוא באמת עיקר עצמותם ופנימיותם, ר"ל שהב' רישין שבקרקפתא אשר למטה מהרדל"א, הנה הם באמת שורש הע"ב והס"ג גם בא"א דאצילות, אלא בהא"א דאצילות הנה משום שהמ"ס שבו הנה נתגלה באיזה גילוי למטה ג"כ, והרישא תניינא שבו לא נתגלה למטה כלל, לכן נבחן המ"ס שבו בשם ע"ב שהוא הראשון להגילויים. משא"כ הרישא תניינא הנה לא ניכר עצמותו ואורו למטה כלל, אבל בא"ק אשר הוא כולו נעלם הרי נבחן הב' רישין אשר בהגלגלתא שבו שהם הרישא תניינא ותליתאה על שם עצמותן העיקרי אשר במדרגתו גופה, והוה הרישא תניינא שהוא הקרקפתא שבו בבחי' הע"ב והרישא תליתאה שהוא המ"ס שבו בבחי' הס"ג.

וזהו מ"ש הרב בטנת"א (פרק א) ובכ"מ שהע"ב הכללי שבא"ק הנה הוא הקרקפתא שבו, כי בא"ק נבחנים על שם מדרגתן אשר בערך עצמן. משא"כ בא"א הנה הם נבחנים על שם גילויים למטה, שהוא בערך התחתונים. ולכן הוה בא"א המ"ס עם הי"ג ת"ד הנמשכין מהמ"ס להכתר הכללי והע"ב הכללי, אבל בא"ק אשר הוא כולו נעלם ונבחן רק בערך עצמו, הוה בו הכתר והע"ב הכללי, הרישא תניינא שבו, והס"ג הכללי הנה הוא המ"ס הרישא תליתאה שבו ונמשך עד הטבור שהוא עם כל כללות האו"א שבו ג"כ. ומשום שהרי האו"א שבו אינם עומדים בו בפרצופים נפרדים ממש אלא רק ברושם וברמז לבד, ונכלל עצמותם בשרשם שהוא בהאורות דהאח"פ והמ"ס, ולכן חושב הרב את המ"ס דא"ק

ת"א

אשר לקח את החכמה דהמ"ה וכנ"ל אות ז'. וע"י שנתגלה המ"ס שבא"א בכל התיקונים שבו, הנה ע"יז יש לו גילוי למטה, והוא הראשון להגילויים ולהשמות, ולכן הנה הוא השם ע"ב העיקרי והכללי. משא"כ הרישא תניינא שבא"א שאין לו שום גילוי למטה, ואין לו שום שם כלל. אבל בא"ק אשר הוא לא נבחן בשמותיו בערך גילוי למטה, כי הוא כולו נעלם, וכל מה שנקרא בשמותיו שהוא בשמות דעסמ"ב, הנה הוא רק במדרגתו גופה ובערך עצמו. היינו, מחלק לחלק אשר בכל חלקיו שבו גופה. ולכן הנה מתחיל השם ע"ב שבו תיכף מתחלת הקרקפתא שבו שהוא מהרישא תניינא, והוה הרישא תניינא הע"ב הכללי שבו, והוא נמשך עד סוף הע"ב דהמ"ס, שהוא עד מקום האזניים. כי הע"ב דהמ"ס הנה הוא ג"כ רק מכלל הע"ב הכללי, והוא נכלל עם הרישא תניינא וכנ"ל. והרי מתחיל הע"ב הכללי בא"ק במדרגה אחת למעלה מהאצילות, כי באצילות הוא מתחיל מהרישא תליתאה, ובא"ק הוא מתחיל מהרישא תניינא. וכן עד"ז בהס"ג הכללי, כי הרי הס"ג הכללי דהאצילות הנה הוא רק הפרצופי דאו"א אשר מהגרון דא"א ולמטה, כי הם שניהם לקחו הבינה דמ"ה שהוא שם ס"ג הכולל שניהן וכנ"ל אות א' בדברי הרב. אבל הי"ג ת"ד אשר האו"א כלולים בהם הנה הם באצילות מכלל הע"ב הכללי, כי הם כולם בחי' ע"ב וכמו המ"ס אשר הם יצאו ממנו, והם י"ג שמות ע"ב וכנ"ל (ט ע"ג). אבל בא"ק הוה כל האורות דאח"פ מכלל הס"ג הכללי, ומתחיל בא"ק הס"ג הכללי מהמ"ס עצמו, ור"ל מהס"ג דהמ"ס ומאורו אשר מהאזניים ולמטה, והוה המ"ס שבו עם כל האורות דאח"פ ועם האו"א שבא"ק הכלולים בהאורות דאח"פ, הוה הם כולם רק בכלל הס"ג הכללי. כי בא"ק הנה בו הוא הכל באחדות עצום, ואין בו פרצופים נפרדים כלל, ולכן נכלל בו מהאזניים ולמטה עד הטבור הכל באחת, והוא הס"ג הכללי שבו, ולא נבחן בו רק ב' שמות לבד היינו הע"ב הכללי והס"ג הכללי. והע"ב הכללי אין גילוי ממנו כלום נכי השערות הראש אשר הרב בטנת"א (פרק א)

ובשבירת הכלים (ריש פרק ו) הרי הם נעלמים מאד, ולא דיבר בהם הרב מעניינם מאומה, ועכ"ז הנה נקרא משום זה באמת בשם ע"ב הכללי, דאילולא זה לא היינו רשאים להזכיר בו גם שם ע"ב כלל ודי בזה]. והס"ג הכללי הנה ממנו הוא האורות דאח"פ שהוא כל עולם העקודים. אך האו"א שבו אשר הם למטה מהעקודים, הנה לא נבחן בו בפרצופים שונים אלא שהם כלולים בהעקודים, והם חד עמו, ולכן לא דיבר בהם הרב ג"כ, אלא במה שמרמז לנו מעט בשבירת הכלים רפ"ו וכן בטנת"א פ"א בהמ"ב. וכדי שלא נטעה שישנם בא"ק ג"כ פרצופים בפנ"ע ח"ו, והרי נכלל בו כל האו"א אלא רק בכללות האורות דאח"פ. וכ"ז הוא הכל מדרגה אחת למעלה מהאצילות, כי האו"א דאצילות הגם שהם כלילין ג"כ בהמזלין (אד"ז רפט ע"ב), עכ"ז הרי הם נזכרים בפנ"ע ג"כ הרבה, והם עיקר התחלת האצילות. אבל בא"ק אין נזכר האו"א שבו אלא רק במעט רמז לבד כי הם נכללים באח"פ, והם חד עמו, והאורות דאח"פ הרי הם נכללים בהמ"ס ונקראים על שמו בשם ס"ג הכללי. וכ"ז הוא מדרגה אחת גבוה מאצילות, כי באצילות הרי אדרבה הוא שנקרא המ"ס על שם הגילויים שלמטה, והשתתף המ"ס דא"א עם התחתונים ונעשה הראש והראשון להם, ולכך הוא נקרא בשם ע"ב וכנ"ל, משא"כ בא"ק הנה משתתף המ"ס עם האור שלמעלה ונקרא בשם ס"ג משום שהוא השני לו, אבל השם ע"ב בא"ק הנה הוא מתחיל למעלה, שהוא בהרישא תניינא וכנ"ל. והרי נתעלה בזה הכל מדרגה אחת כי האו"א נכללו בהאח"פ ממש, והאח"פ נכללו בהמ"ס להקרא רק בשם ס"ג משום השתתפות המ"ס עם האור העליון להיות השני אליו, וכן נתעלה השם ע"ב שבו להיות נבחן גם בהקרקפתא עצמו. אמנם הזו"ן בא"ק הנה הם לא נזכר בו כלל, אלא שכל עולם האצילות הנה הוא כולו בבחי' הזו"ן אליו, והוא המ"ה וב"ן הכוללים כנודע. ולא נבחן א"ק עצמו אלא רק מהאו"א ולמעלה, וגם הם הנה נכלל כל א' בהעליון שעליו. האו"א בהאח"פ, והאח"פ בהמ"ס, והמ"ס הוא נערך ג"כ בערך העליון ולא

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש א
סימן ד אות ט - י

ואחלמה
עא
י ע"ב - י ע"ג

בערך שלמטה, ולכן נקרא הוא בשם ס"ג שהוא הס"ג הכללי והרישא תניינא בשם ע"ב והוא הע"ב הכללי וכנז'.

כולו עד הגרון שבו, וכן עד סוף כל האורות דהאח"פ כולן, כי הנה כ"ז הוא השורש דהע"ב הכללי דהאצילות אשר הוא ג"כ כל הרישא כולא דא"א עד סוף הי"ג ת"ד. וכן יהיה בא"ק ג"כ כי בבחי' השורש שבו אשר להאצילות הנה אינו מתחיל גילוי לזה אלא רק מהמ"ס שבו לבד, אבל הב' רישין קדמאין שבו הם בבחי' אין ורדל"א להשורש דאצילות (והם ג"כ השורש דאין ורדל"א שבאצילות), והרי נבחן הע"ב הכללי שבא"ק להיות שורש להע"ב הכללי דאצילות, אלא רק מהמ"ס שבא"ק ולמטה, שהוא כללות הרישא כולא עד הגרון עם כל האורות דאח"פ הנמשך מהמ"ס.

[י] אמנם כ"ז הנה הוא רק כאשר שאנו מבחינים את כל מדרגת א"ק בערך האצילות, וכאשר שאנו מסתכלים על שניהם יחד בכללות, הנה אז אנו רואין שכל האצילות הנה הוא רק הזו"ן אליו, וא"ק הוא הע"ב וס"ג נגדו, וגם נערך ומשתתף כל א' שבו רק למעלה. ור"ל כי כאשר שאנו מסתכלים על שניהם (ר"ל א"ק והאצילות) יחד הנה אז אנו רואין שא"ק הוא משתתף בכולו עם אור א"ס שלמעלה¹¹⁸, והאצילות הנה הוא משתתף עם העולמות בי"ע אשר למטה¹¹⁹, כי הרי באצילות הוא שמו וגילוי לכול עניני הבי"ע¹²⁰, וכמו שאמר מפי עצמו ית"ש (שמו"ר פ"ג פ"ו) לפי מעשי אני נקרא כנודע. אך כאשר שאנו מסתכלים על כל א' בפנ"ע, ר"ל על האצילות בפנ"ע בכל פרטי גילוי שבו, ועל א"ק בפנ"ע, איך שהוא השורש לכל העניינים כולם ולכל הפרטים כולם אשר באצילות, הנה אז אנו רואים כי בבחי' שורש הנה ישנם ונמצא בא"ק כל העניינים כולם, וכל הסדר כולו כמו באצילות ממש. והיינו כי הנה נבחן גם בו בחי' הג' רישין רדל"א ואין וא"א, ואינו מתחיל גם בו בחי' השורש להגילויים דאצילות אלא רק מהמ"ס שבו ולמטה, והוא בהאורות דהאח"פ הנמשכים מהמ"ס שבו, והוא השורש להע"ב הכללי דהאצילות. וכן הם ג"כ הע"ב הכללי שבא"ק, ויהיה נמשך הע"ב הכללי שבא"ק בכל הגלגלתא

ומ"ש האריז"ל שהע"ב הכללי שבא"ק הנה הוא הקרקפתא עד האזניים כ"ז הוא רק במדרגת א"ק אשר בערך מעלתו על מדרגת האצילות, אבל בהבחנת שורש האצילות העומד בא"ק יהיה כל הע"ב הכללי בא"ק ג"כ רק מהמ"ס שבו ולמטה, שהוא עד הגרון שבו ובכללות האח"פ וכנז', וכן הס"ג הכללי שבא"ק אשר עומד בו להיות שורש הס"ג הכללי דהאצילות, הנה הוא בא"ק ג"כ רק מהגרון שבו ולמטה, והוא כל בחי' מציאות האו"א שבא"ק אשר נרשם ונרמז גם בו מהגרון עד הטבור, ונבחן בו גם הם בכל הסדר דהאו"א שבאצילות ובכל הפרטים כולם שבהם. היינו אבא הכללי הכולל או"א עלאין הוא בא"ק ג"כ מהגרון עד החזה, וכן אמא הכללי הכולל ישסו"ת היא מהחזה עד הטבור. ובאמת הנה ישנם גם בא"ק ג"כ כל בחי' הזו"ן הכלליים והפרטיים כולם ג"כ וכמו באצילות ממש, וכמו שמבואר

מאיר הלשם

ממילא בע"כ שכל מציאות השמות של האצילות תלויים בבי"ע, שכן רק בבי"ע יקראו לו ית'. והנה עי' ביאורים ח"א ב ע"א וז"ל: כל השמות והכינויים אשר באצילות, הרי הוא כל עולם האצילות, אין תכליתם אלא ההתגלות בעולמות בי"ע, וכמ"ש הרמ"ק בפרדס שער מהות והנהגה ר"פ כ, שהאצילות לא נאצלה אלא לצורך התחוננים וכו', וע"ש שזו סיבת כל בריאת העולמות, וכעניין החקירה הראשונה המובאת בריש ע"ח, עיי"ש.

118. כלומר שהוא בכלל עולמות אין סוף, ואין אצלו שום פירוט של שמות פרטיים אלא הכל בגדר א"ס.
119. כלומר מאחר שהוא מתקשר בעולמות הנפרדים על ידי שמלכות דאצילות יורדת להיות בבחינת "ראש לשועלים" (עי' זהר תרומה קמח ע"א וז"ח ע"ב), לכן על ידי זה יש לנו הבנה בכל הפרטים שבעולמות האצילות.
120. כלומר שאין משמעות לשמות וגילויים בלי שיהיה מי שיקרא לו ית' בשם זה והוא ית' אכן יתגלה אליו בגוון זה.

אבא הוא ע"ב שבס"ג ואימא היא הס"ג שבס"ג. וישנם בהם¹²¹ ג"כ בחי' זו"ן, שהם המ"ה וב"ן שבא"ק עצמו, ומהם יצא כל האצילות כולו, והם השורש העיקרי להזו"ן שבאצילות.

ומה שנמצא בדברי הרב שהע"ב הכללי שבא"ק הוא בהקרקפתא, והס"ג הכללי שבו הוא מהאזניים ולמטה, והזו"ן שבו הוא העולם דהאצילות. הוא בבחי' היותו נכלל עם האצילות בכלל אדא, ונחשב כל א"ק לחציו העליון והאצילות לחציו התחתון. כי הנה הם מתייחדים באמת לאחד, אבל בדיוק ובפרטיות הנה הוא א"ק עצמו ג"כ עולם מלא ושלם מכל בחי' הה' פרצופים כוללים, שהם א"א או"א זו"ן, וכן בבחי' הי"ב פרצופים הפרטיים שבהם, שהם עתיק ונוק', א"א ונוק', או"א עלאין, ישסו"ת, ישראל ורחל, יעקב ולאה, ובכל הפרטים כולם שבכל א' גופה, וכמו האצילות ממש, אלא שבא"ק הוא הכל במדרגתו, שהוא באחדות גדול ונעלם הרבה, אבל במדרגתו עצמו הנה ישנם בו הכל עכ"פ, וכמו שמבואר כ"ז למבין בדברי הרב בסדר אצילות בקיצור (פרק ג) וכן בדבריו הנ"ל אות א', ובפרט בשער דרושי אבי"ע (פרק ב) בארוכה ע"ש. כי א"ק הנה הוא שורש הכל והרי ישנם בהשורש כל הכחות כולם דהענפים ותולדות בכל איכותם וכמותם בפרטות ופרטי פרטות וכנ"ל בכל דברינו הקודמים, ודי בזה.

והנה נשלם בזה ההקדמה השניה אשר יעדנו לעיל ריש סימן ב', ועל יסוד הקדמה הזו סובב כל בנין דברינו אשר לקמן דרוש ד', וכן בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף י, ובכ"מ שם. והגם שאמרנו כי הרב זלה"ה לא דיבר בפרצופי הפרטיים שבא"ק אלא רק ברמז מעט, אמנם כל דברינו שם אשר בכ"ז הנה הוא ג"כ רק בהבחנת שרשי האצילות איך שנמשכו כולם מא"ק, אבל לא מצד א"ק עצמו, ולכן לא התחלנו

בדברי הרב בדרושי אבי"ע (פרק ב) שישנם בא"ק כל הה' פרצופים כולם אשר כלול כל א' ג"כ מה' והם כ"ה בחי' שבא"ק, אשר הם השורש לכל הכ"ה בחי' פרצופי דהאצילות. וכל אלו הכ"ה בחי' שבא"ק הנה הם עד המקום אשר נקרא בדברי הרב בשם הטבור דא"ק, כי עד אותו המקום אשר נקרא בשם הטבור הנה שם נשלם א"ק כולו, והוא עולם שלם בפני"ע למעלה מהאצילות, וישנם בו כל הבחי' כולם כמו בהאצילות ממש, והם כולם במדרגת א"ק עצמו. ומה שקורא אותו הרב בשם הטבור הנה הוא משום שהוא נכלל עם האצילות בכלל אדא, ונחשב כל האצילות לחציו התחתון שבו ולהזו"ן שבו, שהוא המ"ה וב"ן אשר מהטבור ולמטה, כי כל פרצוף פרטי דהאצילות הוא הזו"ן, והמ"ה וב"ן של אותו הפרצוף אשר כנגדו בא"ק, ונמשך מהטבור ולמטה שבו וכמ"ש הרב בשער סדר אצילות בקיצור (סוף פרק ג) ע"ש, והבין שם מאד. אבל במדרגת א"ק עצמו הנה ישנם בו ג"כ כל הפרצופים כולם אשר כל א' הוא שלם מכל העסמ"ב כולו, ואינו חסר בו מאומה והוא ברור למבין.

כלל הדברים הוא כי בא"ק עצמו הנה ישנם בו כל הבחי' כולם וכל הסדר כולו כמו באצילות ממש, ויהיה גם בא"ק הב' רישין קדמאין שבו בבחי' רדל"א ואין, ואינם נקראים בשם כלל. והע"ב הכללי הנה הוא הרישא תליתאה שבו, שהוא המ"ס, והוא כללות הרישא כולא עד הגרון, כי הב' רישין קדמאין הנה הם נכללים ומרומזים בהקוצו של י' של הע"ב הכללי, ולכן נקרא כללות כל הרישא כולו עד הגרון בשם הע"ב הכללי, וכן נכללו בזה השם ג"כ כל האורות דהאח"פ וכנ"ל, וכמו שהוא כ"ז בהא"א דאצילות ובהי"ג ת"ד שבו וכנ"ז. והס"ג הכללי שבא"ק אשר במדרגתו עצמו להיותו שורש להס"ג הכללי דהאצילות, הנה הוא בא"ק ג"כ רק מהגרון ולמטה, והם האו"א שבו.

מאיר הלשם

הראשונה של האצילות, והוא הנזכר לעיל סוף פיסקא ד"ה אמנם כ"ז הנה הוא.

121. באומרו 'בהם' בלשון רבים כוונתו למ"ה וב"ן הפרטיים שבע"ב וס"ג דס"ג דא"ק, והיינו ההתפשטות

לדבר שם אלא ג"כ רק מהמ"ס ולמטה, ומשום שהוא השורש לכל הגילויים שבאצילות, אבל מהמ"ס ולמעלה אשר גם באצילות הוא נקרא בשם אין ורדל"א, לא דיברנו שם ג"כ, אלא רק ברמז מעט ולצורך הענין איך שהכל יוצא משורש השרשים, וע"ד שאמרו בספד"צ פ"א (ג ע"ב) האי מתקלא תלוי באתר דלא הוי. והנה על יסוד הדברים שבארנו כאן, הנה זהו שתמצא ברוב

דברינו שאנו קוראים לכל הרישא כולא דא"ק בשם הע"ב הכללי, ומהגרון שלו ולמטה שהוא האו"א שבו בשם הס"ג הכללי, והוא לכאורה שלא כדברי הרב ז"ל. אבל במה שבארתי כאן הנה תראה כי שני בחי' הם ושניהם אמת, ולכן הארכתי כאן בכ"ז הרבה יותר מהצורך וכדי לבאר טעמי ונימוקי ודי בזה לדון אותי על כ"ז לזכות, כי כוונתי בזה לגלות אור תורתו הקדושה למען שמו יתברך.

סימן ה

ועתה נבוא לבאר את ההקדמה השלישית אשר יעדנו לעיל ר"י סי' ב' והוא בביאור המציאות דהמלכין קדמאין.

[א] הנה נודע הוא בדברי הרח"ו זלה"ה כי נסתפק לו כמה ספקות בענין המציאות דהמלכין קדמאין, וכמו שמבואר בדבריו בדרושי נקודות (פרק א) ובשער התיקון (פרק ד) והארכנו בביאורם בדברינו שם¹. אך מה שנוגע לעניינינו עתה הנה נאמר כי נתברר לנו מכמה דרושי האריז"ל וכן מהכרעת הרח"ו ז"ל עצמו, כי הנה היה ב' מיני מלכים אחד מלכי העגולים ואחד מלכי יושר¹. ובעולם הנקודות היו נחשבים הם לבחי' מ"ה וב"ן, והיו הם אז בבחי' זו"ן, כי המלכי יושר הם המ"ה שהוא הזו"א בהנקודות, והמלכי עגולים הם הב"ן שהוא הנוק' דהנקודות. וכל א' משניהם הנה יצא ב' נקודות, שהוא כח"ב חג"ת נהי"ם, אמנם לא יצאו אז אלא רק המלכיות לבד של כל ספי¹²², ויצא כל א' ב' מלכיות, ולכך נקראו בשם נקודות, משום שהיו רק מהמלכיות לבד, שהוא נקודות קטנות וכקרני חגבים (ע' זהר בראשית לה ע"ב). [והעיקר משום שהיו כולם רק בסוד טיפת קרי והוא רק בבחי' נקודות לבד וכמו שיתבאר כ"ז בדברינו לקמן בעה"י]

אבל עכ"פ הוא כי הן המלכי עגולים והן המלכי יושר, הנה יצא כל א' מי' מלכיות של הכח"ב חג"ת נהי"ם, והם השתמשו אז להי"ס שבהם. ואלו הי' מלכיות שבכל א' שאמרנו, הנה היה בכל פרצוף ופרצוף שבכל הה' פרצופים אשר לאחר התיקון, היינו שהמלכי עגולים היו מא"א או"א זו"ן, וכן המלכי יושר היו מא"א או"א זו"ן, ויצאו הי' מלכיות שבא"א, והי' מלכיות שבאבא, והי' מלכיות שבאימא, והי' מלכיות שבזו"א, והי' מלכיות שבהנוק'. והיה ה' מיני י' מלכיות הן בהעגולים והן בהיושר וכמ"ש בשבירת הכלים (פרקים ו וז') וע"פ מה שמבואר בכ"ז בדברי הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל ברחובות הנהר (כ ע"ג) וכנודע.

והנה יציאת דהב' מיני מלכים הנז', שהוא המלכי עגולים והמלכי יושר שאמרנו, הנה יצא כל א' ממקום מיוחד בפנ"ע. כי יציאת דכל מלכי העגולים אשר בכל הה' פרצופים הנז', הנה היה יציאתם מהעינים דא"ק, אך יציאת דכל המלכי יושר אשר בכל הה' פרצופים הנז', הנה הם יצאו מהטבור והיסוד וצפרני רגליים. וכן המציאות של הב' מיני מלכים הללו הנה הוא ג"כ כל א' ממקום מיוחד בפנ"ע. כי המציאות של כל המלכי עגולים הנז' הנה הם מהאימא שבא"ק,

[ב] והרי נתבאר לנו כי המלכין קדמאין הנה היו ב' מינים, אחד יושר ואחד עגולים, ויצאו מב' מקומות מיוחדים, מלכי היושר מהטבור ויסוד וצפרני רגליים, ומלכי העגולים יצאו מהעינים. ומציאותם הוא מהאו"א שבא"ק, המלכי יושר מהאבא, ומלכי העגולים מהאימא. ושרשם הוא בהע"ב והס"ג דהמ"ס, המלכי יושר בהע"ב, ומלכי העגולים בהס"ג. וכבר אמרנו לעיל סי' ד' כי המ"ס הנה הוא הא"א העיקרי, והמ"ס שבא"ק הוא הא"א שבא"ק. וא"כ הרי לנו שורש כל המלכין קדמאין בהא"א שבא"ק ג"כ, כי הנה הוא בהע"ב והס"ג שבו. אמנם כ"ז הנה הוא רק בחי' שרשם העליון אשר למעלה, אבל הרי אמרנו לעיל סי' ד' אות ו' שגם עיקר המשכת או"א אשר מהמ"ס דא"א הנה הוא רק מהמ"ה וב"ן שבו, וא"כ הרי מכש"כ הוא על שורש המלכין קדמאין אשר נתגלו בהמ"ס, שעיקרם הוא רק מהמ"ה וב"ן שבו לבד. אבל עכ"פ הוא כי ישנם שורש להמלכין קדמאין גם בהמ"ס שהוא הא"א שבא"ק ג"כ. ונודע הוא כי כל תחתון הנמשך מהעליון הנה יש בו אור וכח מהעליון ג"כ, והרי לנו כי הב' מיני מלכים הנ"ל שהם כל הנקודות כולם, אשר הם בבחי' זו"ן וכנ"ל בריש דברינו, הנה היה בהם אור וכח גם מהאו"א שבא"ק, וכן היה בהם אור וכח גם מהא"א שבא"ק. וכבר אמרנו מדברי הרב בשבירת הכלים (פ"ו ופ"ז) כי הן המלכים דעגולים והן המלכים דהיושר, הנה היו בכל פרצוף ופרצוף מה' פרצופים א"א או"א זו"ן, והיו ה' מיני מלכים בכל א', ואלו הב' מיני ה' מלכים, הנה הם כל עולם הנקודות, שהם בבחי' הזו"ן שבא"ק. כי המלכי יושר הם הז"א, והמלכי עגולים הם הנוק' וכנ"ל. והנה היה בכל מיני המלכים הנזכרים, שהם כל כללות הזו"ן כולן, הנה היה בהם אור וכח ג"כ מהעצמות דהאו"א שבא"ק, וכן גם מהעצמות דהא"א שבא"ק, כי ע"י שהיה מציאותם דכל הנקודות מהאו"א שבא"ק, וכן היה

והמציאות של כל המלכי יושר הנז' הנה הם מהאבא שבא"ק. וכנ"ל בהקדמה ב' שישנם או"א בא"ק ג"כ כמו האו"א שבאצילות. והנה היו המלכי עגולים רק מהאימא שבא"ק, והם אשר יצאו דרך העינים, והמלכי יושר הם היו מהאבא שבא"ק, והם אשר יצאו רק מהטבור ויסוד וצפרני רגליים.

וכבר אמרנו לעיל סי' ד' כי האו"א הנה שרשם הוא בהמ"ס, והיינו בהע"ב והס"ג דהמ"ס. אבא בהע"ב דהמ"ס, והאימא בהס"ג דהמ"ס. ועיקר שורש האבא הנה עולה עוד יותר למעלה, היינו בהרישא תניינא עצמו שהוא הקד"א, וכמ"ש באד"ז (רצב ע"ב) וההוא אב הוא מרוחא דגניז בעתיק יומין ביה אתגניז האי אורא כו'. ור"ל על אורא עלאה, אורא דלא אתפיס¹²³, השורה על הקד"א ומתייחד בו, הנה משם הוא שורש אבא. אבל שורש האימא הנה הוא בהמ"ס הרישא תליתאה, שהיא בוצד"ק¹²⁴, וכמ"ש שם ואכליל לניצוצא דנפיק מבוצד"ק דגניז במעוי דאימא. ובוצד"ק הוא המ"ס כמ"ש הגר"א בתיקונים ריש תיקון ה' (כ ע"ג ד"ה בוצינא) ובריש ספר יצירה (ב ע"א ד"ה והם בשמות) ובכ"מ. אמנם כל המציאות דאימא הנה הוא ג"כ רק ע"י אבא, וכמו שמבואר באדר"ז (רפט ע"ב, ורצ ע"א וע"ב) ע"ש¹²⁴ היטיב (וע' עוד בתיקונים בתי' יח סמוך לסופו, ובזוהר בראשית טו ע"א לח ע"א קעב ע"א ורנ"א ע"א סי' ב שם). והרי לנו עכ"פ כי שורש האו"א הנה הוא בהב' רישין, ראש הב' והג'. אמנם גילוי העיקרי של האבא, הנה הוא ג"כ רק מהמ"ס, ומהשם ע"ב שבו. וכמ"ש באד"ז שם (רצב ע"א) אב ואם מהאי מוחא נפקו וכנ"ל. וא"כ הרי הב' מיני מלכין קדמאין היושר והעגולים הנ"ל אשר אמרנו, כי הם מאו"א וכנז', הנה הוא ג"כ כי המלכי יושר אשר הם מאבא שרשם הוא מהע"ב שבהמ"ס, והמלכי עגולים אשר הם מאימא שרשם הוא מהס"ג שבהמ"ס.

י"א

מאיר הלשם

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש א
סימן ה אות ב - ג

ואחלמה

יא ע"א - יא ע"ב

אלו המלכים הנה הם היו כל השרשים העיקריים של כל המציאויות כולם בפרטות ופרטי פרטות אשר בכל העולמות כולם, כל מה שהיה עתיד להיות בכל משך זמן דכל קיום העולם, והנה יצא אז בעולם הנקודות כל שורש העיקרי של כל פרט ופרט, והוא הענין דמלוכת המלכים אשר מלכו כרגע. והיינו כי הבריקו והתלהטו בזוהר אורם והוציאו והמציאו את כל השרשים אשר בכל המציאויות כולם, אמנם לא נשלמו ולא נגמרו כלל, אלא שנתחרבו לאלתר, וכמו שיתבאר כ"ז בעה"י לקמן בארוכה. וכ"ז הוא משום שכל אותן האורות דהנקודות הנה הם הנאצלים הראשונים אשר האציל אותם המאציל ית"ש, להיותם כחות לפעולת ההתהוות לכל שרשי דהמציאויות שבכל העולמות כולם, ולכן בזמן שליטתם אשר שלטו ועמדו כרגע, הנה הוציאו כל כחם לפועל והמציאו את כל השרשים כולם כנז'. והוא הענין מה שיצאו אז רק המלכיות לבד, כי המלכות הוא לעולם השורש העיקרי של כל פעולה ומציאות. ובאשר שהיה רצונו ית"ש להוציא אז רק השרשים לבד של כל המציאויות כולם, לכך לא האציל אז אלא רק המלכיות לבד. אך כל מלך ומלך מהז' מלכים הנה היה כלול מאורות רבים, היינו מעשר לעשר, ומעשר לעשר עד אין קץ, והכל מבחי המלכיות לבד (של העשר ספי' אשר נשלמו ובא להם לאחר התיקון). והיה שיעורם כפי שיעור כל פרטי המציאויות כולם אשר בכל משך זמן דקיום העולם כולו, והבן כ"ז היטיב, ויתבאר בעה"י לקמן בארוכה.

והרי לנו עכ"פ כי כל מלך ומלך מהז' מלכים הנה היה כלול מעשר מלכיות, והם

נמשך שרשם מהא"א שבא"ק, הנה היה מתלבש בהם ג"כ בפנימיותם, ובפנימית פנימיותם מהאור והעצמות דהא"א והא"א ג"כ, והיו משתתפים גם הא"א והא"א שבא"ק ג"כ בכל המציאות דהנקודות כולם.

אמנם ידוע הוא כי כל התלבשות העליון בהתחתון הוא לעולם רק מהטבור ולמטה שבו¹²⁵, שהוא השליש התחתון דהת"ת והנה"י, והם התנה"י דהעליון המתלבש בכל תחתון כנודע. וכן היה כאן, כי התנה"י דהא"א שבא"ק, והתנה"י דהא"א שבא"ק, שהוא מהטבור ולמטה שבהם. הנה הם אשר נתלבשו ונשתתפו בכל הנקודות כולם. וזהו מ"ש הרב בדרושי נקודות (פרקים א ב וג') כי הנקודות היו מלבישים על התנה"י דא"ק מהטבור שבו ולמטה, והכוונה הוא על התנה"י דהא"א והא"א שבו, אשר נשתתפו ונתלבשו גם הם בכל המציאות דהנקודות וכנז'. וע' כל עומק הדברים בזה בארוכה בכללי התפשטות והסתלקות כלל יח ענף ח' וענף ט' ושם כלל ה' ו' ז' ובכלל י"ח ענף ג' ד' ע"ש.

[ג] והרי לנו מכ"ז כי היו כל הנקודות כולם

שהם המלכין קדמאין, הנה היו מג'

מציאויות: אחד עצמותם העיקרי, ואחד מעצמות הא"א שבא"ק, ואחד מעצמות הא"א שבא"ק. ואלו הג' מציאויות הנה היה בכל מלך ומלך. והיינו כי הנה הגם שלא היו אז אלא רק המלכיות לבד, עכ"ז גם אותן המלכיות עצמן היו כלולים מאורות רבים אין חקר, וכמו שמבואר בשער רפ"ח (פרק ב) מכל ריבוי המדרגות שהיה בכל מלך ומלך. ואמר שם כי הם עד אלף אלפים מדרגות לאין מספר ע"ש. והענין הוא, כי הנה כל

מאיר הלשם

שהתלבשות היא בטפה הזרעית הנמשכת מהנה"י דכל עליון [ע"י ע"ח שער כג סוף פרק ד], הרי הם כלל חלקי הפרצוף העליון הכלולים בטיפה הזרעית (דהיינו שאף שהטיפה נמשכת מכל הקומה, עיקר גילוייה והתהוותה נגמרת בנה"י), והם נעשים בתחתון לעצם מעצמיו (ביאורים ח"א טז ע"ב וע"ג).

125. אין כוונתו לומר שהנה"י דא"ק גופיה הוא שמתלבש באצילות, שכן באמת לאמיתה אין התלבשות של ספירות א"ק בספירות אצילות כלל (וכן הוא בכל התלבשות של כל עליון בתחתון) וכל עולם ועולם הוא עומד בפני עצמו הן בעיגוליו והן ביושר שלו (חוץ מעיגולי א"ק שסובבים את כל העולמות). אלא

השתמשו אז להעשר ספי' שבו. וידוע הוא כי העשר ספי' הם עומדים בג' מדרגות, היינו הג"ר והו"ק ומלכות. והנה הג"ר של כל מלך הנה זה היה בהם ממה שקבלו ע"י השתתפות והתלבשות דהא"א שבא"ק, והו"ק שבהם הוא מקבלתם מהאור"א שבא"ק, והמלכות שבהם הוא עיקר עצמותם גופה. אמנם כל א' מאלו הג' מדרגות שאמרנו, הנה היה כלול כל א' ג"כ מעשר, ומעשר לעשר וכנ"ל. והנה אלו הג' מדרגות שאמרנו שהם הג"ר והו"ק והמלכות, הנה היו כולם מושרשים בהאור"א שבא"ק, כי כל המציאות דהנקודות כולם, שהם הזו"ן כנ"ל, הנה הם נלקחו מהאור"א שבא"ק, כי הרי גם הג"ר שלהם אשר הוא ע"י הא"א שבא"ק, הרי נודע ופשוט הוא כי הם נמשכים ובאים להם רק ע"י האור"א. והנה הכתר שלהם הוא מושרש בהשליש התחתון דהת"ת דהאור"א, וחב"ד הם מושרשים בהג' פרקין קדמאין דהנה"י דהאור"א, וחג"ת בהג' פרקין אמצעין, ונה"י בהג' פרקין תתאין [וע"ד שאמר הרב בנקודות פ"ג], והמלכות של הנקודות שהוא עיקר עצמותם גופה, הנה הוא מושרש בהמלכות דהאור"א. וכן מתלבשים בהם התנה"י דהאור"א בהנקודות ג"כ, וע"פ מה שבארנו בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ז ענף ח' וכנ"ל אות ב'.

[ד] אמנם אני מסופק, כי מה שאמרתי שהג"ר דהנקודות הוא מא"א שבא"ק כי אולי הוא רק הכתר לבד, שהכתר דכל מלך ומלך הנה הוא לבד מהא"א שבא"ק, אבל החו"ב דכל מלך הנה הם ג"כ רק מהאור"א שבא"ק, והיינו מהג"ר שלהם והחג"ת דכל מלך הוא מהחג"ת דהאור"א, והנה"י דכל מלך הוא מהנה"י דהאור"א, שהם הזו"ן הפרטיים אשר ישנם בהאור"א גופה כנודע. כי כן נראה יותר, שהא"א שהוא הכתר הנה נמשך ממנו הכתר דכל מלך ומלך, אבל החו"ב דכל מלך הנה הם נמשכים ג"כ רק מהאור"א שבא"ק, כי האור"א הם החו"ב הכלליים בערך הנקודות והאצילות. ואולי הוא כי הכתר והחכמה דכל מלך הנה הם שניהם מהא"א שבא"ק, כי הוא

הע"ב הכללי שבא"ק כנ"ל סי' ד'. והע"ב הרי הוא הכתר והחכמה כנודע, ולכן נמשך ממנו הכתר והחכמה דכל מלך ומלך, אבל האור"א הנה הם הס"ג הכללי שבא"ק וכנ"ל סי' ד', והם שניהם הבינה הכללי שבא"ק, ולכן כל הז' נקודות אשר מהבינה ולמטה עד המלכות אשר בכל מלך ומלך, הנה הם נמשכים מהאור"א שבא"ק.

ואולי הוא באמת כמו שאמרנו בתחילה, שכל הג"ר דכל מלך ומלך הנה הם נמשכים כולם מהא"א שבא"ק, והוא משום כי הא"א שבא"ק הנה הוא כללות כל הרישא כולה, שהם הג"ר העיקריים שבא"ק, אבל האור"א שבו הרי הם מלבישים אותו רק מהגרונ' ולמטה שבו, שהוא מהחג"ת שלו ולמטה, וכנ"ל סי' ד'. וא"כ הרי הוה עיקר הג"ר בא"א והחג"ת באור"א, ולכן נמשך מהם עד"ז ג"כ בהנקודות, הג"ר מהא"א והו"ק מהאור"א, וכמו שאמרנו בתחילה.

אך נראה יותר לומר, כי כאשר שבערך הנקודות והאצילות הרי הוה האור"א שבא"ק החו"ב העיקריים והכלליים, א"כ הנה נמשך החו"ב דהנקודות והאצילות ג"כ רק מהאור"א שבא"ק, ולא נמשך מא"א אלא רק הכתר לבד, כי הרי הוא כולו רק הכתר הכללי לבד בערך הנקודות והאצילות, והוא ע"ד הכתב"ד דהזו"א דאצילות, הנה נמשך לו ג"כ החו"ב מהאור"א דאצילות, והכתר מהא"א דהאצילות וכנודע. והוא ג"כ משום שהאור"א, הגם שהם מלבישים רק מהגרונ' ולמטה דא"א, עכ"ז הנה הם להזו"א החו"ב הכלליים והעיקריים אשר בכל האצילות גופה. וכן יהיה עד"ז ג"כ מהאור"א שבא"ק לכלל כל עולם האצילות כולו שהוא אחר התיקון, ומכש"כ להנקודות כולן שהוא קודם התיקון, הנה נמשך להם ג"כ החו"ב שלהם רק מהאור"א שבא"ק, ולא נמשך להם מהא"א שבא"ק אלא רק הכתר לבד.

אך בעומק נראה שכולם אמת, וישנם כל הבחי' כולן. כי הכתר הוא נמשך להם רק מהא"א לבד, והחכמה הוא נמשך מא"א ואבא, ור"ל כי עיקר החכמה הוא מאבא, ועכ"ז הנה הוא נמשך מא"א ג"כ. אמנם גם הארת הא"א הוא מתלבש

הכלים מתו כו'. וכן בשבירת הכלים (ריש פרק ה) אמר כאשר היו הי' נקודים קודם התיקון, הנה הג"ר היו יכולים לקבל את אור העליון, אך הז"ת לא היו יכולין לקבל אור העליון, כי אותו האור היורד מלמעלה היה בו פרצוף שלם כו'. וכן בשער א"א (ריש פרק ג) אמר שם כי מתחילה היה אור שלהם רב ועצום ואין כח בתחתונים לסובלו כו' ע"ש. וכן במאמרי רשב"י (פרשת פקודי דף כב ע"ג) אמר שם, ולהיות שלא היה בהי"ס דהנקודות שום תיקון כלל, לכן כאשר היה אור הא"ס יורד ובוקע בתוכם מלמעלה למטה, היה האור יורד מכתר לחכמה, ומחכמה לבינה, ובהתפשט האור ההוא העליון אשר הוא סוד רחמים גמורים וחסד גמור ובהגיעו אל הז"ת אשר הם דינים, לא היו יכולים לקבלו כי הם הפכיים זה חסד וזה דין, והיו מתבטלים ע"י אור העליון ומיתו כו'. וע"ש עוד

והיו מתבטלים ע"י אור העליון ומיתו כו'. וע"ש עוד

ולכאורה

יפלא כ"ז כי הרי מבואר הוא בשבירת הכלים (פרק ח) שכל האורות דהנקודות היו רק המלכיות לבד, וכמ"ש ג"כ בנקודות (פרק א) בהלשון הנז', שלא היו רק בחי' נפש לבד, ולא יצאו אז אלא רק המלכיות לבד אשר בהב"ן לבד, וכמו שנודע מרוב דרושי הרב, והיו אז כולם רק בהסתר ובהעלם גדול מהאור דא"ס, ולכך היו כולם רק בבחי' דינין לבד, ומהס"ג דס"ג, ויצא מהם אח"כ עי"ז כל עולם התווה וכנודע. וכ"ז הוא ע"י שהיה מתעלם האור דא"ס בכל הנקודות כולם הרבה מאד, וכמ"ש בתז"ח (דף טל ע"ד) דההוא אדם קדמון הוה בני עלמין ומחריבן, בגין דעילת העילות לא היה משתתף תמן, בגין דעד השתא לא הוה שלים

באבא, אך עכ"פ כי הנה ניכר בו שיתוף אור הא"א ג"כ, וניכר באור מוח החכמה שבכל מלך ובכל פרצוף, שהוא תלוי ונאחז בהחכמה שברישא דא"א. וכן אור מוח הבינה שבכל מלך ובכל פרצוף, הנה עיקרה היא מהאימא המיוחד באור החכמה שמאבא. ועכ"ז הנה ניכר בה ג"כ תלייתה ואחיזתה באור הבינה שבא"א, וניכר בכל הג"ר אור דא"א ג"כ, כי כל הג"ר הם כחד חשיבן (ע"ה שער מול"מ ב ועוד¹²⁶). ועיקרן של אור"א הם שייכים ג"כ רק להמוחין שברישא דא"א, ולא ירדו מתחת הגרון אלא רק משום צורך גילויים למטה וכנ"ל סימן ד' אות ב'. אבל גם אחר ירידתם הם לעולם תלויים ואחוזים למעלה בהמוחין שברישא דא"א עצמו, וא"כ הרי נמשך באמת כל הג"ר כולן מהא"א ג"כ, הן באצילות מהא"א דהאצילות, והן בעולם הנקודות מהא"א שבא"ק. משא"כ הו"ק הנה הם נמשכים רק מהאור"א ומבחי' ירידתם אשר ירדו ממקומם העיקרי, וירדו ממדרגתם להלביש רק מהגרון ולמטה, והרי נצטמצמו ונתעבו עי"ז להיות להם השתוות עם החג"ת ג"כ, ומבחי' הצמצום וההתעבות הזו אשר נעשה בהם ע"י ירידתם, הנה מזה נמשך כל הו"ק דהנקודות והאצילות. והרי נתבאר לנו מכל דברינו עכ"פ כי גם בעולם הנקודות, הגם שהיו אז רק המלכיות לבד, עכ"ז הנה קבלו גם אז אור הרבה מהאור"א שבא"ק, וכן גם מהא"א שבא"ק, ועי"ז הנה היה מלוכתם אשר מלכו כרגע, והוציאו והמציאו את כל שרשי דהמציאויות כולם וככוונת המאציל ית"ש בכל העולם דהנקודות כולו.

[ה] והנה

בזה יובן לנו היטיב דברי הרב מה שהפליג בכ"מ מענין האורות דהנקודות, ואמר שהיה בהם אור גדול מלמעלה, והיינו כי בשער המלכים (פרק א) אמר ואמנם אור אלו י' נקודים היה רב מאד, וגם כי ניתוסף בהם אור העליון, ולא היה בהם כח לקבל, ואז אותן

מלמעלה למטה, והיה האור שלהם רב ועצום, ואמר שהאור שהיה יורד בהם מלמעלה היה בו פרצוף שלם, הרי לכאורה אדרבה הוא, כי בכל העולם הנקודות היה היפך מכל הנז'. אך במה שאמרנו הוא ניחא, כי הגם שהיו באמת רק המלכיות לבד, ומהב"ן לבד, עכ"ז הנה היה משתתף בהם ג"כ האור דהאו"א שבא"ק, וכן האור דהאו"א שבא"ק, אשר הוא נקרא בשם אור דא"ס, וכמ"ש בתיקונים (תי' ע קמא ע"ב) מוחא סתימאה אתקרי אין סוף, וע"י כל אותן האורות אשר מהאו"א והאו"א, הנה נשלמו הנקודות בהו"ק והג"ר ג"כ וכנ"ל. וזהו שאמר שהאור היורד מלמעלה היה בו פרצוף שלם (וע' בזה עוד לקמן דרוש ב סי' ד אות ג ודרוש ג סי' ה אות יא עש"ה). אמנם כל מה שקבלו מהאו"א והאו"א, הנה היה ג"כ רק המלכיות לבד, ומהב"ן לבד. אבל הטי' ראשונים שלהם, וכל המ"ה כולו לא ירד להם אלא רק אח"כ, שהוא בעת התיקון דוקא, וכן כל הגילוי דאור א"ס לא נתגלה להם אלא רק אח"כ. אך בעולם הנקודות אשר לא יצאו עצמותם אלא רק המלכיות שבהב"ן לבד, הנה היה נחשב להם כל אורות המלכיות אשר קבלו מהאו"א והאו"א להטי' ראשונות שלהם, שהוא פרצוף שלם ולאור א"ס שבהם. וע' דברינו לקמן בדרושים הבאים, ובפרט בדרוש ד' וכן בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף א' ב' ח' י', ושם יתבאר עומק הענין בכ"ז בפרטות ע"ש ויונעם לך. והנה נשלם בזה בעה"י גם הקדמה הג' אשר יעדנו לעיל רי' סי' ב', ומעתה נבוא לכוונתינו ליישב את כל מה שהקשינו לעיל סי' א', ונייחד לזה דרוש בפנ"ע והשם יתברך יאר עינינו וינחנו במעגלי צדק למען שמו.

בנוק' דיליה כו'¹²⁷. וכמו שאמר (שם טו ע"ד) ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה¹²⁸. והרי לנו כי לא היה מתייחד אור א"ס בהנקודות כלל. ואמרו באד"ר (דף קלה ע"ב) וכולהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאין, כי מקודם היו נקראין בשם בלע יובב כו' ואח"כ נתחדש להם שמם בקודש ונקרא דעת חסד כו' (ע' ס' בית עולמים קמז ע"ב). והרי לנו כי אפי' בעת מלכותם לא היה ג"כ עליהם שמם הראוי להם, והיו נקרא בשמות המלכים דסוף פ' וישלח, וכ"ז הוא משום שהיו חסרים מהיחוד דאור א"ס, ולא היו אז במעלת מדרגת האצילות כלל אשר הוא כולו אלהות גמור, וכמ"ש בשער השמות (פרק א) ובכ"מ. משא"כ בעולם הנקודות אשר היו חסרים מהיחוד דאור א"ס, לא היו אז במעלה הזאת כלל, וכמו שיתבאר עוד לקמן בדרושים הבאים בעה"י. וכן הוא ג"כ כוונת האריז"ל במ"ש בשער מאמרי רשב"י (פ' תרומה), שלא היה להם שורש למעלה, וכמו שהעתקנו לעיל סי' א' אות ד' כל דבריו בזה ע"ש. והכוונה הוא שלא היו מושרשים בהאור דא"ס, ור"ל שנסתתר ונתעלם האור דא"ס מהם, והיו מסולקים מהגילוי דאור א"ס, וכמו שיתבאר בעה"י לקמן דרוש ב' סי' ב' וסי' ג' בארוכה בזה.

והרי לנו מכ"ז כי היה כל עולם הנקודות בסילוק האור דא"ס, והיו חסרים אור הרבה שלא היו רק נקודות קטנות וכקרני חגבים¹²⁹, והוא המלכיות לבד, שהם השרשים לבד וכנ"ל. וא"כ הרי איך אמר בכל המקומות הנז' שהיה נמשך בהם האור דא"ס ובוקע בתוכם

מאיר הלשם

128. תרגום: יחודו של עילת על כל העילות לא ירד עליו עד שהוציא לו את בת זוגו.
129. ע' זוה"ק בראשית לה ע"ב.

127. תרגום: אותו אדם קדמון היה בונה עולמות ומחריבן מכיוון שעילת העילות לא היתה משתתפת שם בשביל שעד אז לא היה שלם בנקבה שלו.

דרוש ב

סימן א

שענין המתקלא הוא הסדר דתלת תלת, והוא מתחיל מהג' רישין דע"ק¹³¹, וכן הוא ג' הויות בהמ"ס, וכל הויה בעצמה הוא ג"כ מתקלא ע"ש. והרי לנו כי קודם התיקון אשר לא היה עדיין סוד המתקלא כלל, הנה לא היה עדיין כל הענין דהג' רישין, וכל הגילוי דהשם הויה כלל, ומה שמבואר באיזה מקומות דהג"ר היו שלימים, הנה כל שלימותם היה רק בערך הז"ת אשר הם היו חסרים עוד יותר הרבה, אבל באמת היה אז גם הג"ר חסרים הרבה מאד, ולא היה עליהם עדיין שמותם ותוארם כלל והוא מבואר ופשוט מכל הע"ח כולו.

[ב] ואחר כ"ז הנה דע והבן כי כל מה שמדבר האריז"ל בפירושו

לספד"צ אשר בזהר הרקיע ובמאמרי רשב"י פ' תרומה בענין המלכין קדמאין, ואמר שם שלא היה להם שורש בעתי"ק, הנה הכוונה הוא רק על עתי"ק שבא"ק. וכן מ"ש דענין המתקלא הנה הוא התיקון דו"ן, ולא היה מתתקן עתי"ק כעין דו"ן, וכן האו"א לא היו משגיחין אפי"ן באפי"ן (ספד"צ ב ע"א), כי אבא רחמים גמורים ואימא דינין גמורים, וזה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן, ואמר שם כי עתי"ק ואבא הם רחמים פשוטים ולא היה להדינין שורש ואחיזה בהם ולכן מתו הז' מלכים כי הם דינים גמורים, ולא קבלו שום הארה ושפע מעתי"ק ואבא משום שלא היה שורש הדינין בהם כלל וכנ"ל דרוש א' סי' א'. הנה עומק הכוונה בכ"ז הוא על עתי"ק ואו"א אשר באדם קדמאה,

[א] ונתחיל ונאמר, כי אחר שהקדמנו כל הקדמות הללו הרי יתבאר לנו בנקל כל מה שהערינו לעיל דרוש א' סי' א', והוא כי הרי ידוע הוא שכל האצילות כולו הוא נבנה ונעשה רק אחר התיקון, כי כל הה' פרצופים שבו שהם א"א או"א זו"ן הנה כולם נעשו רק מבירורי המלכים דהב"ן, ומאור המ"ה אשר יצאו ונתגלו רק בעת התיקון דוקא. ואפי' רדל"א הנה הוא לא נעשה ג"כ אלא רק בעת התיקון, אבל קודם התיקון שהוא בעולם הנקודות אשר יצאו אז רק המלכיות לבד, לא היה עליהם עדיין כלל לא שם רדל"א עתיק א"א או"א זו"ן, ואפי' שמות הספי' שהם כח"ב חג"ת נהי"מ לא היה אז עליהם ג"כ באמת, וכמ"ש באד"ר (קלה ע"ב¹³⁰) כיון דאתתקן אדם אתקרון בשמהן אחרנין כו' וכלהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאין. ומה שנמצא בדברי הרב בדרושי נקודות ובשבירת הכלים שקורא להנקודות באותן השמות והתוארים כמו לאחר התיקון, הנה הוא רק על שם העתיד, אבל עיקר כל אותן התוארים והשמות דהספי' והפרצופים הנה לא נעשה בהם אלא רק אחר התיקון וכמו שמבואר לכל מעיין בשער המלכים ובשער עתיק וא"א ואו"א זו"ן ובסוף שער דרושי אבי"ע (בפרק ג שם) ובכ"מ, אבל בעולם הנקודות לא נזכרו אלא רק בתואר נקודות לבד ובשמות המלכים המוזכר בתורה סוף פר' וישלח, וכן מוכח בספד"צ פ"א שמבואר שם שקודם התיקון לא היה עדיין סוד המתקלא וע"ש בפ"י הגר"א (א ע"ד ד"ה והמתקלא),

י"ב ע"א

מאיר הלשם

כי באצילות לא נתהווה עדיין עתי"ק כלל, ולא היה אז עדיין כל הבנין דאצילות כלל וכנו', וקאי כל עומק דברי האריז"ל שם על כל בחי' הפרצופים שבא"ק, כי ממנו יצאו כל הנקודות, ולא היה להם שורש בעתי"ק שבא"ק. וכ"ז הוא ע"פ דברינו שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ד', כי ישנם בא"ק ג"כ כל ענין הג' רישין וכל בחי' הפרצופים כולם וע"ז קאי דברי האריז"ל בפירושו לספד"צ. **והענין** הוא כי הנה עתיק¹³² שאמר כוונתו הוא על הרישא תניינא מהג' רישין,

וכמו שמבואר בדבריו שם במאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ז ע"א) והרישא תניינא הנה הוא הגלגלתא והקד"א המכונה בשם אי"ן, וכמ"ש באד"ז (רפח ריש ע"ב), והוא החכמה שברישא דא"א, והוא רחמים פשוטים, והוא שורש האבא שבא"ק. אבל המ"ס הרישא תליתאה היא הבינה שברישא דא"א, והיא הבוצד"ק שורש הדינין, והוא שורש האימא שבא"ק וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. ואותן החכמה ובינה שהם הב' רישין דא"א, וכן האו"א הנמשכים מהם, הנה הם מתייחדים תמיד זב"ז ביחודא חדא דלא פסיק לעלמין¹³³, וכל יחודם הנה הוא ע"י האור דא"ס השורה בהם ומתגלה בהם תמיד, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א) ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון. אך בעולם הנקודות אשר רצה המאציל ית"ש להוציא על ידיהם כל הסיגים והפסולת וכל המציאות דעולם התווה, הנה נסתתר בהם האור דא"ס ולא נתייחדו החו"ב שברישא זב"ז, וזהו שאמר האריז"ל שלא היה מתתקן עתי"ק כעין דו"ן, וכן היה במכש"כ בהאו"א הנמשכין מהם שלא היו מתייחדים זב"ז כלל, ולא היו משגיחין אפין באפין (ספד"צ ב ע"א), זה הופך פניו לכאן וזו הופכת פניה לכאן.

והנה נודע הוא שכל פרצוף תחתון תשוקתו הוא תמיד לקבל אור ושפע מלמעלה

משורשו ומקורו העליון, ומעלה תמיד מ"ן למעלה שהוא תשוקתו ופנימיותו וכל כחותיו שבו כדי לקבל אור וברכה ממקורו. ועיקר כח המ"ן הוא לעולם בהנהי"ם דכל ספי' ופרצוף, כי הנהי"ם הם לבר מגופא (זהר בראשית כא ע"ב) דכל ספי' ופרצוף, ושם מושרש וגנוז שורש כל תחתון אשר בהעליון ממנו, ואותו השורש המושרש בו הוא לא נח ולא שקט ומתעורר תמיד לעלות למעלה לקבל שפע וברכה כדי להוציא ולהוולד ולהעשות לאילן שלם (וכמו שבארנו כ"ז בכללי התפשטות והסתלקות בכלל וז ענף ב ובכלל יח ענף ג ובכ"מ שם). והנה בהנהי"ם של האו"א שבא"ק הנה שם היה מושרש וגנוז כל שרשי דהנקודות כולם וכל שרשי דהאצילות כולו. וכאשר הגיע העת להמציא את כל עולם הנקודות, הנה העלו האו"א שבא"ק את כל הנהי"ם שלהם למעלה מהטבור שהוא בעיקר עצמותם דהאו"א גופם, ומשם עלה פנימיותם עוד למעלה למעלה למ"ן עד שורשם ומקורם דהאו"א עצמן, שהוא בהרישין דא"א שבא"ק, וכדי לקבל שם תוספת אור וברכה להוציא את כל המציאות דאורות הנקודות כולם על שלימותם. והנה כאשר שלא התייחדו האו"א הנו' זב"ז, הנה היה עליית המ"ן אשר מהם ג"כ רק מכל א' בפנ"ע, ועלה כל א' למקורו ושורשו. וכבר אמרנו כי שורש האימא הוא בהמ"ס, רישא תליתאה, ושורש האבא הוא בהקד"א, רישא תניינא. והנה כאשר עלו המ"ן דהאימא בהמ"ס, הנה היה עלייתם בהע"ב דהמ"ס, וכדי להתעורר גם בו יחוד עליון, היינו שיתייחד גם הוא בהקד"א רישא תניינא ולקבל משם תוספת אור וברכה לצורך תולדות הנקודות אשר ממנה. אמנם כאשר שהיה עליית המ"ן דהאימא בפנ"ע¹³⁴, ושורשה הוא רק בהמ"ס, לא היה אפשר לה לגרום ע"י עלייתה שום יחוד מהקד"א עם המ"ס לצורכה מאומה, ולכן כאשר

יה ט"ב

מאיר הלשם

134. ע"י ע"ח שער הנקודות פרק ב ד"ה כבר נתבאר, וכן ד"ה והנה על ידי, שם מתבארים ב' העליות שהיו לנקודות.

132. נדצ"ל עתי"ק.

133. ע"י אד"ז רצ ע"ב מש"כ לעניין או"א דאצילות, וכאן הוא מדמה את הדבר למעלה על דרך כ"ש.

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ב
סימן א אות ב - ג

ואחלמה

פא יב ע"ב - יב ע"ג

עלו המ"ן דאימא בהע"ב דהמ"ס הנה הוציא אותן הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה ולחוץ ובסוד טיפת קרי ממנו, ובאשר שהע"ב דהמ"ס הנה מקומו הוא מכנגד העינים ולפנים, וממנו הוא השורש העליון דאור העינים הפנימי וכמו שיתבאר לקמן דרוש ד', ולכן כאשר עלו שם המ"ן דאימא לקבל שם תוספת אור וברכה וכנז', הנה הוציא אותן הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה ולחוץ, והוא יציאת מהעינים דא"ק. והיה היציאה הזה בסוד יציאת טיפת קרי מהע"ב דהמ"ס, כי הוציא הע"ב דהמ"ס את המ"ן דהאימא שעלה בו ממקומו ולחוץ שהוא דרך העינים. וזהו מ"ש האריז"ל בזוהר הרקיע (דף קנד ע"א) (הובא לשונו לעיל דרוש א סי' א אות ז ביציאת האורות דהעינים, כי השם ס"ג יצא ונתפשט משם ע"ב. והכוונה הוא על אותן האורות דהמ"ן דאימא שבא"ק שהיא השם ס"ג שבו, הנה יצא ונתפשט אורותיה מהשם ע"ב שבו שהוא מהע"ב דהמ"ס וכנז'.

אמנם האורות דהס"ג דס"ג אשר יצאו מהעינים, והנה הם עצמות הנקודות אשר היו מושרשים בהנהי"מ דאימא שהיא הס"ג דס"ג, נכי האבא שבא"ק הוא הע"ב דס"ג והאימא שבא"ק היא הס"ג דס"ג כנ"ל דרוש א סי' ד. הנה משום שהם לא זכו להבנות כלל ע"י האמ"ר וק"ב שבאימא, אלא שהם יצאו מהעינים דא"ק, ומהע"ב דהמ"ס, כאשר שהעלתה אותם האימא למ"ן וכנז', הנה לא נקראו הם בשם בפנ"ע, אלא שנקראו עדיין על שם הס"ג דס"ג גופה, ומשום שהרי עדיין לא יצאו הם לבחי' בפנ"ע כלל, כי הם רק מהבחי' האחרונות שבהאימא עצמה, לא זכו עדיין לשם בפנ"ע כלל. אמנם באשר שהם רק מהבחי' האחרונות שבהאימא, וידוע הוא שכל שם גופה הוא כלול ג"כ מהעסמ"ב, ועומד הב"ן שבכל שם בהבחי' האחרונות שבו, ולכן אמר הרב בהלשון הנז', ולבחי' אחרונות שבו אנו קוראין שם ב"ן, ור"ל כי הגם שבאמת הם נקראים עדיין רק על שם הס"ג דס"ג גופה, כי עדיין לא נבדלו ממנו לצאת לשם בפנ"ע, מאחר שיצאו שלא ע"י זווג כנ"ל, עכ"ז הנה ראוי לקרוא אותן עכ"פ בשם ב"ן, משום שהם רק הבחי' אחרונות מהס"ג דס"ג, וכל בחי' אחרונה הנה הוא מכונה בשם ב"ן לעולם. אבל עכ"פ הוא כי הוא רק הב"ן מהס"ג דס"ג עצמו, ואינו עדיין הב"ן העיקרי. וזהו עיקר הטעם מה שנקראו הנקודות פעם בשם ב"ן ופעם בשם ס"ג, וכמ"ש בדרושי נקודות (פרק א) ובשער התיקון (פרקים ב וג') ע"ש בדברי הרב. ועומק כוונתו הוא כמו שאמרנו (מדברי האריז"ל אשר בזוהר הרקיע הנז'), כי משום שיצא שלא ע"י זווג, והוא רק אותן המ"ן עצמן אשר העלתה האימא למעלה, לכן לא נעשו עדיין לפנים חדשות ולשם בפנ"ע, אלא שהם מתייחסים עדיין אחר האימא עצמה שהיא הס"ג דס"ג ונקראים על שמה. אמנם באשר שהם רק מבחי' אחרונות שבה, והרי הם מהשם ב"ן אשר בה גופה, ולכן שייך לקרוא אותם ג"כ בשם ב"ן עכ"פ.

[ג] ואמר שם, ומשם ס"ג מבחי' האחרונות

שבו נתפשט כל מציאות העולמות שנתחרבו, ולפי שיצא בלא זווג לא נתקיים, ולבחי' אחרונה שבו אנו קוראין שם ב"ן, ואחר שמיתו ונשברו כו' ונעשה זווג למעלה כו' הוציאו מביניהם מעט אור עב מן הראשון, שהראשון היה אור זך ודק יותר מזה ונעשה בלי זווג כו'. והענין בכ"ז הוא, כי כל אור שנולד ע"י זווג, ידוע הוא כי נעשה מציאותו ע"י סוד אמ"ר וק"ב¹³⁵ האמור בדרושי מ"ן (דרוש ה), ועי"ז הנה נעשה ונשלם לפרצוף גמור והוא פנים חדשות לגמרי. והגם שמקודם הנה היה מושרש בהנהי"מ דהעליון והיה נחשב לבחי' האחרונות מהעליון עצמו, והיה נקרא ג"כ רק על שם העליון. אמנם מאחר שנולד ויצא ונעשה גם הוא לפרצוף גמור בפנ"ע, אז אינו נקרא מעתה בשם העליון כלל, אלא שקנה לו שם בפנ"ע לפי גילוי ומדרגתו.

מאיר הלשם

[ד] וזהו ג"כ מה שאמר בזוהר הרקיע הנז', שהשם ב"ן הוא אור זך ודק יותר מן המ"ה, והגם שהמ"ה הוא באמת מעלתו יותר גדולה הרבה מהב"ן, כי הוא הגילוי דאור הדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס ית"ש וכמו שיתבאר לקמן, אך משום כי השם מ"ה הרי הוא נולד ויצא ע"י זווג מהאור"א שבא"ק וכמו שיתבאר לקמן בעה"י. והרי הוא נעשה ונבנה ע"י הסדר דאור מים רקיע וק' ברכאן, ונתלבש בהם ונתעבה עי"ז לצאת בבחי' פרצוף שלם וכמו שמבואר בדרושי מ"ן (דרוש ה), משא"כ השם ב"ן אשר יצא בעולם הנקודות מהעינים דא"ק, והוא רק מציאות המ"ן דאימא שבא"ק אשר העלתה למעלה, ולא חזר לירד דרך פרצופה להתלבש בה ולצאת ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב שבה. א"כ הרי ודאי הוא כי הוא דק וזך מאד, כי כל מ"ן העולים הם רק בבחי' כח ותשוקה פנימיית לבד, ומקבלים אור ותוספת ברכה למעלה. ואח"כ חוזרים לירד לאותו הפרצוף אשר עלו ממנו, ויוצאים ונולדים על ידו ע"י ההתלבשות דאמ"ר וק"ב שבו. אבל כאן אשר יצאו מהעינים אותן מציאות המ"ן לבד אשר עלו למעלה ולא נתלבשו כלל, א"כ הרי הם יותר דק וזך מהמ"ה אשר הוא יצא ונולד ע"י זווג וע"י התלבשות בכל תמצית הפרצופים דהאור"א. והרי נתבאר לנו עכ"פ היטיב ענין יציאת הנקודות מה שיצאו מהעינים דא"ק, כי כ"ז היה בסוד טיפת קרי מהע"ב דהמ"ס אשר מקומו הוא מכנגד העינים ולפנים וכמו שיתבאר לקמן דרוש ד'.

[ה] והנה אמרנו כי כל מציאות הנקודות הנה הם בחי' המ"ן דאימא אשר העלתה אותן למעלה וכנז', וזהו מ"ש הרב במב"ש (שע"ב ח"א פ"ב) כי סבת יציאתם מהעינים היה ע"י שהיו דחוקים וכמו שהערינו לעיל דרוש א' סי' א' אות ו'. ועומק הכוונה בזה הוא, כי משום שכל מ"ן הנה הם רק השורש דכל מציאות התחתון המושרש בהנהי"מ דהעליון וכנ"ל, ולכן הוא כי כאשר הגיע העת דלידת התחתון שייצא ויוולד ויעשה גם הוא לאור גמור

בפנ"ע, הנה מתגבר ומתעורר בכל כחו ולא נח ולא שקט ומתלהט ועולה עד המוחין דאותו הפרצוף אשר אותו המ"ן מושרש בו, ומשם עולה עד למעלה שהוא עד המ"ס דא"א, ששם הוא עליית כל המ"ן [וכמו שאמר בספד"צ פ"א (ד ע"ב) ביה סליקן וביה סלקן כו' ע"ש], וכדי לקבל שם תוספת אור ומוחין מהאור דא"ס וכדי שייצא ויוולד גם הוא בכל שלימותו הראוי לו. וזהו מ"ש הרב שהיו דחוקים, ור"ל שהיו מתגברים ומתלהטים לצאת על שלימותם, וע' מ"ש עוד בזה לקמן דרוש ה' סי' א' אות ו'.

[ו] וזהו ג"כ כוונת הרב מ"ש בנקודות (פרק ב), שכאשר עלו למעלה מהטבור, הנה נשאר עיקר אורם מבפנים ולא יצאו מהעינים אלא רק הענפים לבד (וכמו שכתבנו לעיל דרוש א סי' א אות ד ע"ש). הנה הכוונה בזה הוא ע"פ מה שידוע שנה"י דכל עליון הוא מתלבש בכל פרצוף תחתון, כי כל נה"י הם לבר מגופא (זהו בראשית כא ע"ב), והם רק שורש להתחתון, ולכן הם מתלבשים בו ונעשים בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו כנודע. והנה בארנו בכ"מ מדברינו שענין ההתלבשות הוא רק על בחי' טפה הזרעית הנלקחת מהנה"י, שהם השחקים השוחקים מן לצדיק וצדק (שער מאמרי רשב"י נו ע"א) כנודע, כי עיקר שורש התחתון הוא מונח וגנוז רק בהמלכות דהעליון, שהוא בבחי' העטרה שבו. אמנם מתפשט ומתלבש כחות הנה"י דהאור"א מהגוף ונפש שלהם ג"כ, ומתייחדים גם הם עם עצם שורש התחתון המונח בהמלכות, ומתייחדים כולם בהטפה הזרעית, וכ"ז נעשה ע"י עליית המ"ן שבהמוחין וע"י ירידתם דרך פרצופה בסדר האמ"ר וק"ב הנז', הנה מתערבים ונכללים כחות הנה"י שלה ג"כ בהטפה הזרעית. והוא ענין התלבשות הנה"י דהאור"א אשר מתלבשים בהולד המוזכר בכל מקום, והכוונה הוא על חלקי כחות הנה"י הנמשך בהטפה הזרעית ומתערבים ומשתתפים בבנין הולד, ונעשים בו לעצם מעצמיו וכמו שמבואר כ"ז בשער המוחין (מפרק ה והלאה), ובארנו זה בכ"מ מדברינו.

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ב

ואחלמה

פג יב ע"ד - יג ע"א

סימן א אות ו

מהמ"ן דאימא בהע"ב דהמ"ס, כי שם הוא עליית כל המ"ן לעולם.

ובאשר שהיה עלייתם מהאימא בעת היותה עם האבא רק אחור באחור, לכן לא

נודווג הע"ב דהמ"ס עם הס"ג שבו ג"כ, והוציא אותם הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה ולחוקן, והוציאם דרך העינים שבא"ק את כל אותן המ"ן דהמלכות כמו שעלו בו. והרי נמצא כי הנה לא השתתפה האימא שבא"ק לתת חלקה מהנה"י שלה בהנקודות ג"כ כלל וכלל, כי כל השתתפות הנה"י אשר בהטפה הזרעית אשר הוא ע"י בחי' אמ"ר וק"ב, הנה הוא רק ע"י קבלת התוספת מוחין מלמעלה, וע"י ירידתם אשר חוזרים לירד דרך פרצופה. וכאן אשר לא קבלה האימא שבא"ק תוספת מוחין לזה מלמעלה מאומה, ולא חזרו אותן המ"ן לירד דרך פרצופה כלל, א"כ הרי לא היה נעשית בה כל הבחי' דאמ"ר וק"ב כלל, ולא המשיכה אימא מעצמותה ג"כ להשתתף בבנין הנקודות כלל, ולא יצאו הנקודות אלא רק שרשם העיקרי לבד, אשר היה גנוז ומנוח בהמלכות דאימא לבד, אבל מהנה"י שלה לא יצאו בהנקודות כלל. וזהו שאמר הרב ששורשם העיקרי הוא נשאר מבפנים, ור"ל על כל האורות דהנה"י דאימא אשר היו עתיד להשתתף בהם, והם שורשם העיקרי. והנה הם אשר נשאר מבפנים ומהטבור ולמעלה, ולא עלו הם למ"ן כלל, ולא יצאו מהעינים אלא רק הארתם והענפים לבד, והוא עצמות הנקודות גופה אשר היו מושרשים בהמלכות לבד דהאימא, ולכך היו ג"כ רק נקודות קטנות וכקרני חגבים ומשום שלא נשתתף בהם מהנה"י מאומה.

אמנם אחר שיצאו מהעינים וירדו דרך האח"פ, הנה אז קבלו ג"כ הארה מאימא עכ"פ, כי האימא הרי היא כלולה בהאורות דהאח"פ וכנ"ל דרוש א' סי' ד', וכאשר ירדו דרך עליה הנה קבלו אז ממנה עכ"פ. אמנם הוא רק הארה חיצונית לבד, ובעברם דרך עליה אבל לא

אמנם בעניינינו כאשר עלו כל הכחות דהנה"י דאימא למעלה מהטבור ולסוד מ"ן כנ"ל, ומבואר הוא בשער מוחין דצלם (פרק ו) ובכ"מ, כי גם כל עליית מ"ן הנה הוא ג"כ רק ע"י קבלת הארה מלמעלה ע"ש, וא"כ הרי פשוט הוא כי עליית המ"ן הנה הוא רק לפי ערך קבלת ההארה מלמעלה, ולכן הוא בעניינינו, כי כאשר שהיו עומדים האו"א שבא"ק זה לעצמו וזה לעצמו וכנ"ל, ושורש האימא הנה הוא רק בהמ"ס דא"א, הרישא תליתאה שבו, ועיקר שורשה הנה הוא רק בהס"ג דאותו המ"ס, וכמו שיתבאר לקמן דרוש ד'. ובאשר שהיו האו"א שבא"ק עדיין זה לעצמו וזה לעצמו, הנה לא היה נמשך לאימא שום קבלת אור מלמעלה, אלא רק משורשה העיקרי לבד, שהוא מהס"ג דהמ"ס, אשר הוא רק שורש הגבורות והדינין, בוצד"ק, ולכן לא היה כח להאימא להמשיך מלמעלה את הכח דאמ"ר וק"ב, כי הוא לא נמשך ובא אלא רק מהע"ב העליון, שהוא הרישא תניינא דוקא, וכמ"ש בדרושי מ"ד ומ"ן (דרוש י ושם דרוש ה) ע"ש. ועי"ז הנה היה כל עליית המ"ן דהאימא אשר העלתה למעלה רק מבחי' המלכות שלה לבד, שהוא העצמות העיקרי דשרשי הנקודות שבה לבד, אבל לא מבחי' הנה"י שלה כלל. ולא נשתתפו הנה"י שלה בעליית המ"ן מאומה, אלא שנשארו במקומם, שהוא למעלה מהטבור עד החזה, כי שם הוא המקום דאימא מהחזה עד הטבור כנודע, כי הנה לא קבלה האימא הארה מלמעלה מאור הדעת עלאה עצמו, אשר הוא בהרישא תניינא, אלא רק מהרישא תליתאה לבד, שהוא המ"ס, ומהס"ג שבה לבד. ולכן לא היה לה כח להעלות מ"ן בשיעור שיספיק לה להמשכת שפעת דאמ"ר וק"ב, שהוא ע"י השתתפות הנה"י שבה, ולהעלות מ"ן גם מהנה"י שלה ג"כ, אלא רק כדי העלאת מ"ן דהמלכות שלה לבד. ולא העלה האימא את המ"ן שלה בהמ"ס דא"א שבא"ק, אלא רק מהמלכות שלה לבד, שהוא העצמות דהנקודות העגולים שבה, אשר היו מושרשים בהמלכות שלה. והם אשר עלו

מפנימיותה כלום וכמו שבארנו כ"ז בכללי התפשטות והסתלקות כלל יח ע"ש כ"ז ותבין יותר היטיב. והרי נתבאר לנו בכ"ז כל ההערה הד' אשר הערנו לעיל דרוש א' סי' א' אות ו' ז' ע"ש.

סימן ב

ולא נתייחדו ג"כ החו"ב שברישא שהם הב' רישין זב"ז. אמנם עכ"ז באשר שאבא מגיע בעלייתו יותר למעלה, הנה המשיך הוא עכ"פ איזה אור היחוד יותר קצת, היינו לגרום יחוד מהע"ב והס"ג שבהמ"ס עצמו, כי הגם שלא זכה גם הוא להמשיך אור א"ס העיקרי, שיתייחדו על ידו הב' רישין ממש, אבל עכ"פ כי הנה המשיך אור א"ס קצת לגרום לכל הפחות את היחוד דהע"ב והס"ג שבהמ"ס גופה, ועי"ז כאשר עלה למ"ן והיה עלייתו מכל הנהי"מ שלו בשלימות, הנה קיבל משם איזה תוספת אור וברכה עכ"פ, וחזרו וירדו למקומו באותו התוספת שקבלו למעלה, וכדרך כל המ"ן העולים, שאחר שמקבלים התוספת אור למעלה חוזרים למקומן שהוא בהמוחין דאותו הפרצוף, ומשם יורדים ונשלמים ע"פ הסדר דאור מים רקיע וק' ברכאן, עד שיוצאים ממקום תולדתן. וכן היה כאן כי המ"ן דהאבא שבא"ק גרמו בעלייתן היחוד דהע"ב והס"ג דהמ"ס שבא"ק, וקבלו משם תוספת אור וברכה וחזרו בהמוחין דהאבא וירדו דרך פנימיות כל הפרצוף שבו, ונשלמו בו בכל הסדר דאמ"ר וק"ב ובהשתתפות הנהי"מ שבו כהראוי.

והנה כ"ז שאמרנו בסי' א' הנה הוא בהאורות הנקודות אשר מהאימא שבא"ק שהם המלכי עגולים, והם אשר יצאו מהעינים שבא"ק. ועתה נבאר האורות הנקודות אשר מהאבא שבא"ק, והם המלכים והנקודות דהיושר אשר יצאו הם מהטבור והיסוד וצפוני רגליים וכנ"ל דרוש א' סי' ה'.

[א] ונתחיל ונאמר כי הנה שורש הנקודות אשר מהאבא הנה היו מושרשים בו ג"כ בהנהי"מ שבו, ועצמותם העיקרי הנה הוא ג"כ רק בהמלכות שבו, וע"ד הנ"ל סי' א' באורות הנקודות שמהאימא. אמנם באשר ששורש האבא הנה הוא מגיע גם בהרישא תניינא שבא"ק, שהוא הקד"א והגלגלתא שבו, וכמו שכתבנו לעיל דרוש א', ולזאת הנה קיבל אבא הארה מלמעלה בשיעור שיספיק לו לצורך העלאת המ"ן בשלימות, שהוא מכל הנהי"מ שלו כולן, וכן ע"י ששורש האבא הנה מגיע גם בהרישא תניינא. לכן כאשר העלה הוא את כל אותן השרשים דהנקודות שבו למעלה למ"ן, הנה גרם עי"ז איזה התעוררות בהרישא תניינא ג"כ, להמשיך גם משם תוספת אור וברכה לצורך הולדת את אורות הנקודות שבו. אך משום שהיה גם עליית המ"ן שמאבא ג"כ בפנ"ע, כי לא נתייחדו האו"א שבא"ק לצורך הנקודות כלל וכנ"ל סי' א', ולכן לא היה אפשר גם לאבא להמשיך ע"י עלייתו את הגילוי העיקרי דאור א"ס ית"ש ולייחד את הב' רישין דא"א, שהם החו"ב שברישא זב"ז כהראוי, ומהטעם שאמרו בתז"ח (דף טו ע"ד) ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. ולכן כל זמן שלא נתייחדו או"א למטה לא נתגלה אור א"ס למעלה,

[ב] וזהו מ"ש הרב בנקודות (פרק ב), כי ע"י ההסתלקות ועליית המ"ן, נדווגו

הע"ב שבגלגלתא דא"ק עם הס"ג שבו, שהם השרשים הפנימים דהאח"פ, ונמשך אור חדש למעלה מן הזווג הזה ובוקע ויורד דרך הפרסא מהטבור ולמטה, אמנם האור הראשון כו' נתפשט ויצא דרך העינים כו' ע"ש. והנה עליית המ"ן אשר גרם את הזווג דהע"ב והס"ג שאמר, הכוונה הוא על עליית המ"ן דהאבא שבא"ק. והזווג דע"ב עם הס"ג שאמר, כוונתו הוא על הע"ב והס"ג דהמ"ס

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ב

ואחלמה

יג ע"ב - יג ע"ג

סימן ב אות ב - ג

אמנם אורות הנקודות שמאימא, הנה לא גרמו הם למעלה בעלייתם למ"ן שום זווג כלל, והוציא אותם הע"ב דהמ"ס כאשר עלו בו למ"ן ממקומו גופה ולחוץ, שהוא דרך העינים שבא"ק וכנ"ל. כי הנה עליית כל המ"ן הוא לעולם בהע"ב דהמ"ס, ומשום שהוא נכלל בהרישא תניינא, וכדי לקבל שם תוספת אור וברכה מהאור דא"ס אשר באוריא עלאה, וכמ"ש הרב בשער א"א (פ"ד ופ"ו) וע' בדרושי מ"ן (ריש דרוש י) ע"ש והבן. ובאשר שלא היה אפשר להאימא כאשר עלתה לבדה ובפנ"ע לגרום שום התעוררות בהרישא תניינא מאומה, וגם לא היה המ"ן שלה בשלימות, שהוא מכל הנהי"מ שלה כולן, אלא רק מהמלכות שלה לבד וכנ"ל סי' א', ולכן משום כ"ז כאשר עלו המ"ן שלה בהע"ב דהמ"ס, הנה הוציא אותם הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה ולחוץ, והוא דרך העינים דא"ק. משא"כ בעליית המ"ן שמהאבא, שהוא התעורר בהרישא תניינא ג"כ עכ"פ, ונעשה עי"ז זווג בין הע"ב והס"ג דהמ"ס, ונמשך לו משם אור ומוחין חדשים, ונשלמו המ"ן שבו בכל השלמת דאמ"ר וק"ב אשר בכל הפרצוף דהאבא גופה, ועי"ז נולדו הם מהאבא עצמו.

[ג] וזהו האור חדש אשר אמר הרב בנקודות

(פרק ב), כי משום שהוא נמשך ע"י הזווג דהע"ב והס"ג דהמ"ס, ונתחדש משם באור ומוחין חדשים, וכן הוא נמשך ויצא ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב אשר בהאבא עצמו, ונתלבשו הנהי"מ דאבא באותן האורות המ"ן אשר הם מהמלכות שלו, בבחי' ההתלבשות שבארנו לעיל סי' א', ונשתתפו עמהם ונעשו בהם לעצם מעצמיהם ובשר מבשרם, והם האורות דהנקודות דיושר. והנה נעשו הם לפנים חדשות לגמרי ממה שהיו בתחילה, כי בתחילה הרי היו כלולים בהאבא עצמו, שהוא המ"ן אשר בהנהי"מ שלו, והיו נכלל באבא ונקרא על שמו. משא"כ אח"כ כאשר נשלמו בהתוספת מוחין ובכל הסדר דאמ"ר וק"ב, הרי נעשו ע"י כ"ז לאור גמור בפנ"ע, ובפנים חדשות לגמרי, ולכן נקרא כ"ז בשם אור חדש, והוא הב"ן

שבו. וקורא להע"ב בשם ע"ב שבגלגלתא, משום שהע"ב דהמ"ס הוא נכלל עם הגלגלתא, שהיא הרישא תניינא. ועל הס"ג אמר שהוא השרשים הפנימיים דהאח"פ, משום שכל האורות דהאח"פ הם רק מהס"ג דהמ"ס וכנ"ל דרוש א' סי' ד' כ"ז ע"ש. ומ"ש ונמשך אור חדש מלמעלה מן הזווג הזה ובוקע ויורד כו', אין כוונתו שאותו אור החדש הוא יצא ונולד ממש מאותו הזווג דהע"ב והס"ג דהמ"ס, כי באם שהיה יוצא ונולד מאותו הזווג ממש, היה יציאתו ג"כ רק דרך האח"פ, ולא היה יורד למטה כלל, וכמ"ש הרב בשער הנסירה (סוף פרק ג), כי אין כח מוח עלאה עצמו (ר"ל אור המ"ס) יורד עד או"א, כי גדלה מעלתו עד מאד, אבל זה המוח דא"א כל גילוייו הוא בדיקנא דא"א עכ"ל ע"ש. אלא כוונתו הוא רק כי מהזווג דהע"ב והס"ג שבהמ"ס היה נמשך תוספת אור ומוחין להמ"ן דאבא שעלו שם, כי כן הוא הדרך לעולם בכל עליית המ"ן שעולים עד המ"ס דא"א ומקבלים משם תוספת אור וברכה, ואח"כ יורדים למקומם עד מקום תולדתם, וכמ"ש בספד"צ פ"א (ד ע"ב) ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהוויין וע"ש בהגר"א. וכן היה כאן בענין עליית המ"ן דאבא שבא"ק, כי עלו עד המ"ס שבא"ק וקבלו שם תוספת מוחין חדשים וירדו אח"כ למקומם שהוא בהמוחין דהאבא עצמו, ושם נשלמו וירדו ע"פ הסדר דאמ"ר וק"ב אשר בכל הפרצוף דהאבא גופה, וירדו דרך פנימיות כל הפרצוף שבו, בהנהי"מ שלו העתידיים להתלבש באצילות, שהוא מקומם הראשון אשר קודם ההסתלקות, ולכן בקעו את הפרסא כדי לירד למטה מהטבור, כי שם הוא המקום העיקרי דהנקודות והאצילות.

וכ"ז הוא ע"י שהאבא שבא"ק הנה גדלה

מעלתו על האימא שבא"ק, וגרם עליית המ"ן דהאבא איזה התעוררות בהרישא תניינא ג"כ, ולכן נזדווגו על ידו הע"ב והס"ג דהמ"ס וקבלו שם תוספת מוחין חדשים, ונמשכו באותו התוספת מוחין למטה ויצאו ונולדו מהאבא ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב, ולכן נולדו הם מהאבא ממש.

דיושר, ובעולם הנקודות נקרא הוא בשם המ"ה והז"א בערך הנקודות דעגולים, וכמו שיתבאר.

משא"כ אורות הנקודות שמאימא שהם רק אותן המציאות דהמ"ן עצמן אשר עלו ממנה למעלה, והם אשר יצאו דרך העינים, ולכך לא נקראו הם בשם אור חדש כלל, כי הרי לא ניתוסף להם, ולא נתחדש בהם שום דבר וכנ"ל סי' א', והם הנקודות דהעגולים. ועכ"ז הנה נקראים הם בשם ב"ן ג"כ, משום שהם מהבחי' האחרונות דהס"ג דס"ג, שהוא הב"ן שבהם וכנ"ל סי' א' אות ג'. ומשום שלא ירדו הם דרך פנימיות האימא כלל, וכמו שבארנו שם, לכן נקראו הם בשם הב"ן החיצוני. משא"כ הנקודות שמהאבא שבא"ק אשר ירדו הם דרך כל פנימיות הפרצוף דהאבא כולו נקרא הם בשם ב"ן הפנימי, וכמ"ש הרב בטנת"א (פרק א בהמ"ב שם). וכן הוא ג"כ כי הנקודות שמאימא הנה הם הב"ן דעגולים בערך הב"ן דיושר שמהאבא, כי משום שהאבא הנה הוא הע"ב דס"ג שבא"ק, והאימא היא הס"ג דס"ג שבו, לכן הוה כל הנקודות שמאבא בבחי' היושר, והמ"ה שהוא הז"א והרוח בערך הנקודות שמהאימא שהם העגולים והב"ן מלכות, נפש. ומה גם כי הרי כל הנקודות שמאבא הרי הם נשלמו בתוספת אורות ומוחין הרבה כנו', ולכן הוה הם בבחי' הנקודות דהיושר והמ"ה, והם בעולם הנקודות בבחי' חסדים. ולכן הנה הם מאירים ומבסמים להנקודות דהעגולים שמאימא אשר הם מהס"ג דס"ג, והם גבורות גדולים ומקבלים הם המתקה וביסום מהנקודות שמאבא, וכמ"ש הרב בטנת"א (פ"א בהמ"ב) ובנקודות (פרק ב), כי עי"ז יצאו למלוכתם כרגע עכ"פ וכמו שיתבאר עוד לקמן בארוכה בזה.

והיינו במה שיצאו מהאבא לבד בלתי אימא. כי כפי הצורך העיקרי היה צריך שכל הנקודות דהאימא אחר שעלו למ"ן שיחזרו בהמוחין דהאימא עצמה וירדו דרך כל הפרצוף שבה בפנימיותה עד הנה"י שבה ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב שבה ג"כ, ויהיה כ"ז לטיפת מ"ן אשר מהאימא. וכן כל הנקודות דהאבא אשר ירדו דרך כל פנימיותו כנו' הנה הם באמת רק מציאות הטיפת מ"ד שמהאבא, והיה צריך שיזדווגו האו"א זכ"ז ושתייחדו המ"ד שמאבא עם המ"ן דהאימא למציאות אחת בבטן אימא, והיה נעשה משניהם פרצוף אחת ממש, כי היו מתחברים הב' מיני נקודות אשר מהאבא והאימא למציאות אחד, וככל וולד הנוולד ע"י זווג. אבל עכשיו אשר יצא מהאבא בפנ"ע, והם רק טפת המ"ד שלו אשר יצא ממנו לבד, א"כ הרי הם ג"כ רק סוד טיפת קרי ממש.

וזהו מ"ש האריז"ל וכן הגר"א ז"ל, שכל יציאת הנקודות היה בסוד טיפת קרי, וכנ"ל דרוש א' סי' א'. כי הרי אורות הנקודות אשר יצאו מהעינים הנה הם המ"ן דאימא לבד, והם יצאו בסוד טיפת קרי מהע"ב דהמ"ס, והיו הם מחוסרי תיקון לגמרי, כי הרי נחסר בהם גם כל הקבלת דאמ"ר וק"ב אשר מהאימא עצמה ג"כ, ולא קבלו ממנה אלא רק מחיצוניותה לבד ובעברם דרך ע"ליה, וכנ"ל סס"א. וכן אורות הנקודות אשר מהאבא, הגם שהם לא היו חסרים כ"כ כי נשלמו הם בקבלת מוחין חדשים מהע"ב והס"ג דהמ"ס, וכן בכל קבלת האמ"ר וק"ב אשר מפנימיות האבא עצמו, עכ"ז הרי כל השלימות הזוה הנה הוא רק השלימות המוכרח למציאות הטיפת מ"ד לבד. אבל כאשר יצאו הם מהאבא בפנ"ע בלתי אימא, הרי הוא טיפת קרי ממש. ומה שהיה ראוי להיות מהמ"ן דאימא עם המ"ד דהאבא למציאות פרצוף אחד, יצאו עתה מכל א' בפנ"ע, ונעשו לשני מיני מלכים, שהם מלכי היושר שמאבא, ומלכי העגולים שמאימא, והם הב' מיני נקודות אשר אמרנו לעיל דרוש א' סי' ה', והיה כל א' רק בבחי' טיפת קרי לבד. וזהו מ"ש הרב בדרושי נקודות (פרק ג) שיצאו מזכר בלתי נקבה, והכוונה הוא

[ד] אמנם הנה הגם שאמרנו שאורות הנקודות דהאבא שבא"ק הנה הם נמשכו ע"י הזווג דהע"ב והס"ג דהמ"ס, וכן יצאו דרך כל פנימיות האבא כולו, וע"י הסדר דאמ"ר וק"ב שבו וכהראוי. עכ"ז הנה לא נשלמו עדיין כלל, והיו גם הם מחוסרי שלימות לגמרי,

יג ע"ד

על אורות הנקודות דהיושר, אשר הם יצאו מאבא לבד בלתי אימא. וזהו ג"כ מ"ש הרב בספר הליקוטים (פ' וירא), כי בהמלכין קדמאין היה חסר בחי' הנוק' וכנ"ל דרוש א' סי' א' כ"ז ע"ש. והכוונה בכ"ז על המלכין קדמאין שמהאבא דא"ק שהם היו כולם מבחי' זכר לבד בלתי נקבה, אבל מ"ש הרב בנקודות (פרק א) שיצאו מהס"ג דס"ג שהיא האימא, וכן בתיקון (פרק ג) שאמר שם, בת מטרד בת מאימא דדינין מתערין מינה דטרדין לכולא, כי אימא היא שם ס"ג, ומשם היתה זה הבת שנעשית אח"כ ב"ן כו' ע"ש, הנה זה קאי על המלכים דהעגולים, אשר הם רק מהאימא לבד בלתי אבא, והם האורות דהעינים אשר הם המ"ן דאימא כנז', והם מנוק' לבד בלתי זכר. והרי ניחא עתה היטיב כל הקושיא הא' אשר הקשינו בזה לעיל דרוש א' סי' א' אות א', במה שנמצא סתירה בדברי הרב, כי במקום אחד משמע שהיה חסר בחי' הדוכרא, ובמ"א משמע שהיה חסר בחי' הנוק', כי שניהם אמת, שבהמלכים דהאבא היה חסר הנוק' ובהמלכים דהאימא היה חסר בחי' הדוכרא.

וממציאותם הראוי, אשר היו ראויים להיות רק למציאות אחת לבד, ונעשו לשניים וכנ"ל, ולכן הנה לא נזדווגו גם הם זב"ז כלל. ומה גם, כי הרי גם האו"א שבא"ק אשר אותן כל הנקודות יצאו מהם, הנה לא נתייחדו גם הם, והיה זה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן וזוהו הופך פניו לכאן וכנ"ל, ולכן בדרך זה היו הזו"ן שיצאו מהם ג"כ שלא היו מזדווגים זב"ז כלל. אך עכ"ז הנה היו מאירים זב"ז עכ"פ, והיו מתבסמים המלכי עגולים דהאימא מהמלכי יושר דהאבא לצאת למלוכה כרגע.

וְשׁוֹרֵשׁ העיקרי להחסרון דהיחוד אשר היה הן בהזו"ן והן בהאו"א הנזכרים, הנה היה מהב' רישין דהא"א שבא"ק, שהם הגלגלתא והמ"ס אשר עיכבו גם הם להתייחד זב"ז בכל תולדות עולם הנקודות, וכדי שייצאו כל הנקודות בסוד הפירוד, שהוא בסוד רשות הרבים¹³⁶, ומשום צורך עולם התוהו אשר נעשה מהם ככוונת המאציל ית"ש, וכמו שאמר האריז"ל במאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ז סע"ב) שהוכרח עתי"ק (שהוא הרישא תניינא שבא"א דא"ק) לעכב את תיקונו עד שייצאו ניצוצות אלו (שהוא כל הרפ"ח והש"ך ניצוצין אשר ירדו בהשברי כלים), לפי שהיו דינין תקיפין, ובהם מעורבים קליפות, ונברר הפסולת מהם. ומה שהיה יכול להתבסס נתבסס, והקליפות נשארה למטה להבדיל בין הקודש ובין החול עכ"ל. וענין התהוות הקליפות איך שנעשו מהם יתבאר בדברינו לקמן בעה"י.

וְהָרִי לנו עכ"פ כי סבת הכל הנה היה מה שעכב עתי"ק את תיקונו בעת תולדות כל עולם הנקודות, ולא היה מתקן [לצורך הנקודות] בהתיקון דמתקלא, שהוא תיקון הדו"ן וכמ"ש האריז"ל במאמרי רשב"י שם, וכן הוא בספר זוהר הרקיע (דף קד) ע"ש. וכוונת האריז"ל במ"ש שעכב עתי"ק את תיקונו מלהתקן בהתיקון הדו"ן, הנה כוונתו הוא כמו שאמרנו, שלא נתייחדו אז הב' רישין הגלגלתא ומ"ס שהם

[ה] והנה המלכי יושר שהם הטיפת קרי דהאבא, הנה הם יצאו מהטבור והיסוד וצפרני רגליים שבו, וכמו שאמר בנקודות (פרק ג) וכן בטנת"א (פרק א בהמ"ב) והם היו כולם מבחי' זכר לבד בלתי נקבה, כי הרי הם מהאבא לבד בלתי אימא כנז'. והנה היו הם בחי' הז"א והמ"ה דהנקודות, כי הם מהאבא שבא"ק שהוא הע"ב דס"ג. וכל המלכי עגולים אשר הם יצאו מהעינים דא"ק, והם מהאימא לבד, הנה הם בחי' הנוק' והב"ן העיקרי דהנקודות, כי הרי הם כולם רק בחי' נוק', והם מהאימא שבא"ק שהיא הס"ג דס"ג. והנה מן הראוי היה שיזדווגו אלו הב' מיני מלכים זב"ז בזווג ממש וככל בחי' זו"ן, אמנם באשר שהרי כבר נבדלו משרשם

ע"ז בהתיקון דהיחוד דו"ן כהראוי. וכן הוא לעולם, ר"ל גם אחר התקון, הנה אינו מתגלה היחוד דאור א"ס בכל הספ"י כולם אלא רק ע"י המלכות שהיא הנוק' הכללית של כולם, וכשהם מתייחדים עמה, והיינו כשהיא מתקשטת בקישוטהא, שהוא המעשים טובים דישראל. ובפרט ע"י קבלת עול מלכות שמים, והוא אמונת דישראל, כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו, הן בהתהוות כל המציאות, והן בהנהגת כל המציאות. ובהתהוות הוא היחוד דהויה אלהים, ובהנהגה הוא היחוד דהויה אדני¹³⁷, והוא כלל כוונת אחד שבק"ש. וע"ז הנה מתייחדת המלכות בכל האצילות כולו, ואז יורד ע"ז הגילוי והיחוד דאור א"ס בכולם, ועל זה קאי כל המאמר שם אשר בתז"ח (טו ע"ד) ע"ש. וע"ש עוד (דף מ ע"א) שאמר רשב"י לר' אלעזר בנו, אלעזר ברי נקוט האי כללא בידך דבכל אתר כו' ע"ש. וכ"ז הוא לאחר התיקון, שנעשה מעתה כל היחודים וכל הגילוי דאור א"ס ית"ש רק באתערותא דלתתא, והוא מ"ש שם (טו ע"ד) ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה, והוא עתה ע"י אתערותא דלתתא כנז', וכמו שמבואר בתז"ח שם בארוכה. אבל בתחילת מציאות העולמות הנה היה להיפך, שאז נמשך כל התיקוני דהאצילות וכל היחודי דו"ן אשר בכל הפרצופים כולם רק ברעותיה לבד, ונמשך הכל רק מלמעלה למטה, ובעת המציאות דעולם הנקודות היה נסתתר ומתעלם מהם אז האור דא"ס, ולכן היה חסר אז היחוד דו"ן בכולם וכנ"ל.

אמנם דע כי עכ"ז הנה לא היה ח"ו בלי השתתפות דאור א"ס לגמרי, כי בלתי זה אי אפשר שיתהווה ויעשה איזה שום מציאות לגמרי, ולא היה נעשה כל עולם הנקודות כלל. והוא מ"ש הספד"צ פ"א (ד ע"ב) ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהוויין. ואמר שם האריז"ל

החור"ב והדו"ן שברישא דא"ק, הנה לא נתייחדו אז גם הם זב"ז, ומזה היה נמשך ממילא שגם האור"א שבא"ק לא היו משגיחין אפין באפין (ספד"צ ב ע"א), ויצאו הנקודות דכל א' בפנ"ע, שהם הב' מיני מלכין קדמאין הנז', והיה יציאתם בסוד טיפת קרי, וכן לא נתייחדו גם אלו הב' מיני מלכים זב"ז, והיו בסוד רשות הרבים וע"ז נתחרבו ומיתו כמו שיתבאר.

[ו] וכ"ז הנה היה ע"י מה שהיה מסתתר אז המאציל ית"ש והתעלם את אורו מהם, וע"ז היה חסר בכולם כל יחוד הדו"ן אשר בכל אחד ואחד, והוא מ"ש בתז"ח (דף טל ע"ד) דההוא אדם קדמון הוה בני עלמין ומחריבן, בגין דעילת העילות לא הוה משתתף תמן, בגין דעד השתא לא הוה שלים בנוק' דיליה, ושם (טו ע"ד) אמר ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. והנה מ"ש בדף ט"ל כוונתו הוא על הגלגלתא והקד"א הרישא תניינא, וזהו מ"ש שם עילת העילות, ולא אמר שם עילת כל העילות. אבל שם דף ט"ו כוונתו הוא על המאציל עליון עצמו ית"ש, ולכן אמר שם ועילת על כל עלאין.

והנה על הרישא תניינא אמר לא הוה משתתף תמן, ור"ל שלא היה משתתף אור הרישא תניינא בעולם הנקודות, ולא היה נמשך אורו בהם, בגין דעד השתא לא הוה שלים בנוק' דיליה, ור"ל ע"י שלא היה מתייחד עדיין עם המ"ס הרישא תליתאה עד עת התיקון דוקא. ושם בדף טו אשר כוונתו הוא על המאציל עליון ית"ש, הנה אמר שם ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה, כי כל היחודים והזווגים הוא לעולם רק ע"י אור א"ס לבד, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א) ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון, ולא היה מתייחד אור א"ס גם בכל הפרצופים שבא"ק עד עת התיקון דוקא, ואז נתתקנו כולם

מאיר הלשם

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ב
סימן ב אות ו - סימן ג אות א

ואחלמה
פט יד ע"א - יד ע"ב

דא"א שבא"ק, והמ"ס הרי הוא נקרא ג"כ על שם אור א"ס, וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' (קמא ע"ב) מוחא סתימאה אתקרי אין סוף, והרי היה מציאות כל עולם הנקודות ג"כ רק ע"י האור דא"ס עכ"פ בודאי. אמנם בחי' אור א"ס שהיה בהם הנה היה אז רק בהעלם גדול ובמיעוט גדול, ולא היה מספיק להם אלא רק לשיעור מלוכתם כרגע לבד, ולשיעור תולדות כל עולם התווה לבד, אבל כל מציאותם וכל עניינם הנה הוא לעולם עכ"פ רק בכח אור המאציל ית"ש לבד, וכנודע מסוד הכתוב (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כולם. וע' בדברי הרב בשער המלכים (פרק י').

בזוהר הרקיע (דף קז ע"א) וכן במאמרי רשב"י (תרומה דף ח ע"ב) כי מ"ש דלא הוו, רצונו בזה שלא תאמר שאותן העולמות שנתבטלו ולא הוו ונתהוו לפי שעה זולת בלתי היות להם תלייה בו ח"ו, כי אין להם מציאות זולתו אפי' ברגע. וזהו שאמרו בפ' פקודי (דף רנד ע"ב) בטש בוצינא דקרדינותא וסליק גו מחשבה ואפיק ניצוצין, ניצוצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר, ובריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר¹³⁸. והרי לנו כי גם אותן הניצוצין לא יצאו אפי' לפי שעה אלא משום דסליק גו מחשבה כו'. והוא כמו שאמרנו לעיל דרוש א' סי' ה', כי כל הנקודות יצאו מהמ"ס

סימן ג

שבא"ק, הרי אמרנו ג"כ כי הוא לא התייחד בהאימא, ויצאו כל חלקי הנקודות שמהאימא מהענינים שבא"ק, ולא השתתף האבא בהם כלל. וכן גם חלקי הנקודות אשר יצא מאבא, הרי אמרנו ג"כ שגם הם לא נזדווגו עם החלקי נקודות שמהאימא כלל, אלא שהיו מאירים להם רק כדי המתקה וביסוס לצאת למלוכה כרגע, אבל לא נזדווגו עמהם גם הם. אך באבא עצמו הרי לא היה להנקודות שמאימא שום שורש ואחיזה בו כלל, והאבא הרי הוא ג"כ רחמים פשוטים, כי הוא ספי' החכמה שורש החסדים, אבל האימא בינה היא שורש הגבורות, ובפרט חלקי הנקודות שממנה שהם רק מהמלכות שלה כנ"ל. ומה גם בעולם הנקודות אשר היה מתעלם האור דא"ס ולא קבלה האימא אלא רק מהמ"ס לבד בלתי יחוד הקד"א, והמ"ס היא בוצד"ק, שורש הדינין. וא"כ הרי מסבת כ"ז היה אז גם האימא עצמה ג"כ רק דינים גמורים וכמ"ש האריז"ל שם, דלכך לא היו אז

[א] והנה בכל מה שאמרנו כי בדברי האריז"ל אשר בזוהר הרקיע ובמאמרי רשב"י פ' תרומה בפירושו לספד"צ, בכל מה שמזכיר שם עתי"ק ואו"א, הנה עומק כוונתו הוא על כל אותן בחי' הפרצופים אשר בא"ק. הנה ניחא לנו ממילא היטב מה שהקשינו לעיל דרוש א' סימן א' בהקושיא השלישית שם, בענין מ"ש שלא היה להנקודות שורש ואחיזה למעלה לא בעתיקא קדישא ולא בחכמה אבא, כי הם רחמים פשוטים והנקודות היו דינין גמורים, והארכנו שם להקשות בזה ע"ש. אבל בדברינו הנז' הוא ניחא היטב, והוא כמו שאמרנו שהרישא תנינא שבא"ק, הנה הוא העתי"ק אשר אמר האריז"ל שם וכמו שמבואר כ"ז בדבריו שם דף ז' ע"א, והנה הוא לא השתתף באמת בהנקודות כלל וכנ"ל. וא"כ הרי לא היה להנקודות שורש ואחיזה בו, והעתי"ק הוא רחמים פשוטים בודאי, אבל הנקודות הם דינין גמורים כי הם מהס"ג דס"ג. וכן גם החכמה אבא

מאיר הלשם

138. תרגום: הכה הנר החזק ועלה תוך המחשבה והוציא ניצוצות, זרק ניצוצות לש"ך צדדים, ובריר פסולת מתוך המחשבה ונתברר.

או"א אפי' באפי', משום שאבא רחמים גמורים ואימא היא דינין גמורים, והיא הס"ג דס"ג שורש כל הגבורות, ומכש"כ הנקודות שממנה, שהם דינין גדולים. ולכן אמר שם האריז"ל היטיב כי לא היה להם שורש ואחיזה לא בעתי"ק ולא בחכמה אבא, ור"ל על עתי"ק והאבא שבא"ק וכנז'.

והנה אינו מדבר האריז"ל שם אלא רק מהנקודות אשר מהאימא לבד, שהם האורות אשר יצאו מהעינים, כי הם הנקודות העיקריים, והם סתם הנקודות הנזכר בכל מקום, וכמ"ש הרב בטנת"א (פרק א בהמ"ב) כי עיקר הנקודות הם אשר יצאו מהעינים, וכן אמר במב"ש (שע"ב ח"א רפ"ד) ובכ"מ, כי עיקר הנקודות הם האורות אשר יצאו מן העינים, והם הנקודות סתם אשר מדבר מהם ג"כ בדרושי נקודות (פרקים א וב') ובכ"מ. וכן הם הנקודות אשר מדבר בהם במאמרי רשב"י הנז'. ועליהם אמר שלא היה להם שורש ואחיזה לא בעתי"ק ולא באבא, ור"ל על עתי"ק והאבא שבא"ק כי הם הרחמים פשוטים שאמר וכנז'.

[ב] אמנם חלקי הנקודות שמהאבא הנה היה להם שורש גדול באבא עצמו, כי היה מתלבש בהם בבחי' הנה"י שבו, שהרי הם יצאו ונולדו ממנו ע"י שפעת האמ"ר וק"ב שבו, וכן היה להם שורש קצת ג"כ גם בעתי"ק שבא"ק, שהוא הרישא תניינא שבו וכנ"ל סי' ב' כל זה, והם האורות אשר יצאו ממנו מהטבור והיסוד וצפוני רגליים, ולא דבר מהם האריז"ל בדבריו אשר במאמרי רשב"י פ' תרומה הנז' מאומה. אמנם הם מבוארים היטיב בדרושי נקודות (פרק ג) ובשער הקדמות (דף יט ע"ג) וכן במב"ש (שע"ב ח"א פ"ה), והם האור חדש אשר

אמר הרב בנקודות (פ"ב ורפ"ג). ועכ"ז הנם הם ג"כ חלק אחד מהנקודות ממש אשר הם נשברו ג"כ, וכמו שמוכח בפ"ג שם, והם היושר דהנקודות. וכן כתב הרח"ו ז"ל בהדיא בשער הקדמות (דף יט בסוף דרוש ה שם), והובא בע"ח (שער התיקון פרק ד בהגהה שם) ואמר שם זה לשונו, ונראה לי כי מן אורות העין נעשו העגולים של הנקודות, ומן אור החדש דרך טבור ויסוד וצפוני רגליים יצא היושר דהנקודות, ואלו העגולים והיושר שניהם נשברו עכ"ל. ואלו הנקודות דהיושר הם חלקי הנקודות שמהאבא שבא"ק וכנ"ל בדברינו, והנה הם נשברו ג"כ וכמו שיתבאר לקמן דרוש ג' עניינם בארוכה.

[ג] וכן כל חלקי הנקודות שמאימא שהם הנקודות דעגולים, הנה הגם שלא היה להם שורש ואחיזה בעתי"ק והאבא שבא"ק, אך בהאימא עצמה שבא"ק הנה היה להם שורש גדול, והוא בכל הבחי' דהאמ"ר וק"ב שבה אשר היו עתידים להשתתף בהנקודות ע"י הנה"י דאימא ולא נשתתפו בהם, אלא שהם נשאר בהאימא עצמה וכנ"ל סי' א'. והנה הם השורשי דהנקודות אשר אמר הרב בנקודות (פרק ב) ובמב"ש שם שהם נשאר בהחזה דא"ק, וכן היה להם שורש גדול ג"כ בהעקודים ובעברם דרך עליהם, וכמבואר בדברי הרב שם¹³⁹. ולא עוד אלא שנשאר להם שורש גדול גם בהמ"ס דא"ק, והם תלויים ואחוזים שם לעולם, כי שם הוא שורשם העליון, ומשם היו מקבלים שפעת אור מלמעלה. והוא מ"ש הרב בשער המלכים (פרק א) כי היה ניתוסף בהם אור העליון, ולא היה בהם כח לקבל וכנ"ל דרוש א' סי' ה' אות ה'. וכן אמר הרב ג"כ במב"ש (שע"ב ח"ב פ"א) כי שורשם ועיקרם היה נשאר במאצילם שהוא בעינים דא"ק ע"ש, וע"ש

מאיר הלשם

כנ"ל. ועי' עוד שם, והנה כל האור הנמשך עד הטבור אפי' שהוא מבחי' העינים הכל הוא נבלע ונכלל בעקודים ולכן איננו ניכר.

139. ז"ל: אמנם האור הראשון שהיה בתחלה למטה ועלה למעלה שוב לא ירד ונשאר שם מהטבור ולמעלה, ושם הניח שורשו תמיד ומשם נתפשט ויצא דרך העינים והם הם הנקודים, ונמשך ונתפשט בחוץ עד סיום רגליו דאדם קדמון

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ב
סימן ג אות ג – סימן ד אות א

ואחלמה צא

יד ע"ג – יד ע"ד

ומלכותו בכל משלה והבן זה מאד. וע' בהגר"א בספד"צ פ"א (יא ע"ד) בד"ה זנבא ברישא בהגהה שם [ושם מדבר לאחר התיקון שאז נסדר שרשם רק באחוריים, אבל בעולם התווה נשאר שרשם בעיינין]. והרי לנו עכ"פ כי גם כל הנקודות דהאימא היו מושרשים למעלה למעלה (וע' בזה עוד לקמן דרוש ג סי' ה אות יא). אמנם כ"ז הוא רק בסוד המ"ס בוצד"ק, והיה אז בלי השתתפות הקד"א והאבא שבא"ק, ולכך יצאו כל הנקודות אשר מהאימא דינין גדולים וכנ"ל.

עוד פ"ג. והוא כמו שאמרנו לעיל דרוש א' סי' ה' שם, שהג"ר שלהם היה נמשך להם מהמ"ס שהוא הא"א שבא"ק, והיה נשאר שם עיקרם ושרשם. והגם שאמרנו כי יציאתם מהעינים היה בסוד טיפת קרי מהע"ב דהמ"ס, וכל טיפת קרי הנה הוא בבחי' זריקה שזרק אותן לחוץ, וכמ"ש בזה"ק (פקודי רנד סע"ב) ניצוצין זריק כו', עכ"ז הנה שורשם ועיקרם נשאר בו, והיו תלויים ואחוזים שם, וכן הוא לעולם. והוא סוד הכתוב (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כולם, וסוד הכתוב (תהלים קג יט)

סימן ד

יציאתו מהעינים בכללות כל העשר שבו רק בסוד טיפת קרי לבד, כי הרי היו כולם רק המ"ן דאימא לבד שבא"ק, וכן היה יציאתם מהע"ב דהמ"ס אשר לפני מן העינים בלי השתתפות הקד"א עמו. וכ"ז הוא כולו רק בסוד טיפת קרי וכנ"ל סי' א'. אמנם אחר שיצא הכתר מהעינים וירד מהטבור ולמטה ונכנס בהכלי שלו, והוא הא"א דהנקודות, הנה נדווג אותו הכתר שהוא הא"א בהזווג דמיניה וביה, כי הוא ג"כ כלול מזו"ן, והוציא את אור החכמה שהוא האבא דהנקודות כלול מכל הח' ונכנס בכלי החכמה, והרי יצא החכמה מהכתר רק ע"י זווג דוקא, וכמו שכתוב כל זה בפירוש במב"ש (שע"ב ח"א פ"ו) ע"ש, וכן אח"כ הנה נדווג החכמה בהזווג דמיניה וביה [וכמו שמוכח ג"כ במב"ש שם במה שאמר שם כי אי אפשר להוציא אורות אלא בכח זווג ושמור כלל זה עכ"ל]. והוציא את הבינה והיא האימא דהנקודות, והנה היו עומדים האו"א אחור באחור. אמנם אח"כ הנה נדווג עוד הכתר שהוא הא"א דהנקודות בהזווג דמיניה וביה והמשיך מוחין להאו"א והוחזרו פב"פ ונדווגו, ואז נתן החכמה להבינה ע"י זווג דפב"פ את כל הז' אורות כולם אשר מהדעת עד המלכות, וכמו שמבואר כ"ז בנקודות (פרק ד) ובמב"ש שם, והולידה והוציאה הבינה את כל הז' כולם כלולים בהדעת, וכן

ונבאר מעתה ג"כ את הקושיא השניה אשר הקשינו לעיל דרוש א' סי' א', במה שמבואר בדברי הרב בנקודות פ"ד ובשבירת הכלים פ"א ובמב"ש בכ"מ, שגם יציאת כל המלכין קדמאין היה ג"כ רק ע"י זווג מתחילתן ועד סופן, והיו או"א פנים בפנים ולא הוחזרו אחור באחור אלא רק אחר שמיתו כל המלכים כולן דוקא, וכמ"ש שם בארוכה. והרי הוא בהיפך ממש מכל דברי הרב אשר בארנו לעיל, כי כל יציאתם היה בלא זווג כלל ורק בסוד טיפת קרי.

[א] אך הענין בזה הוא, כי הרי אמרנו לעיל דרוש א' סי' ה', כי הן המלכי עגולים אשר יצאו מהעינים, והן המלכי יושר אשר יצאו מהטבור והיסוד וצפרני רגליים, הגם שהיו כולם רק בחי' המלכיות לבד, עכ"ז הנה היו כלולים גם הם כל א' מעשר, והם אשר השתמשו בעולם הנקודות לבחי' עשר ספי' והה' פרצופים שבהם. והנה היה בחי' א"א או"א זו"ן^ט הן בהמלכיות דהעגולים והן בהמלכיות דהיושר, ועל אותן בחי' הה' פרצופים אשר היה בכל א' גופה, הנה בהם היה הזווג גם בעולם הנקודות, ויצא כל תחתון מהעליון רק ע"י זווג דוקא. והיינו כי מתחילה הנה יצא הכתר מהעינים דא"ק, והיה כלול מכל העשר כולן וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ד). והנה היה

מהדעת להחסד, ומהחסד להגבורה, וכן כולם עד המלכות, והם לא היו יכולים לסבול את האורות היותר מחלקם ונשברו ומיתו כנודע. וכן היה עד"ז בהמלכי יושר שמאבא, כי עיקר יציאתם מהאבא אשר יצאו מהטבור ויסוד וצפרני רגליים היה בסוד טיפת קרי ממנו וכנ"ל סי' ב', אבל יציאתם זה מזה היה ע"י זוג דפכ"פ מהדו"ן שבהכתר והאו"א אשר בהם גופה, וע"ד הנז' בהמלכי עגולים וכמו שיתבאר לקמן דרוש ג' עניינם בארוכה. והרי לנו כי כל ענין הזווגים המוזכר בהנקודות הנה הוא בבחי' הפרצופים אשר בהם עצמן, אבל כל עיקרן כולן היו באמת רק בסוד טיפת קרי.

[ב] אמנם הוא כי גם הזווגים אשר היה בהם

גופה, הנה לא היה ג"כ במציאות הדו"ן העיקרים שבהם, אלא רק בבחי' הדו"ן אשר בהנוקבין לבד ובבחי' הדו"ן אשר בהדוכרין לבד. והוא ג"כ רק בסוד טיפת קרי, כי הרי הדו"ן העיקרים שבהם, הנה הוא, כי כל הכתר כולו דהאורות העינים שהוא הכתר דמלכי העגולים אשר מהאימא שבא"ק, הנה הוא כולו רק בחי' הנוק' שבכתר. והכתר דהמלכי יושר אשר מהאבא שבא"ק הנה הוא כולו רק בחי' הזכר שבכתר. וכן כל החכמה ובינה שבהנקודות דאימא שבא"ק, הנה הם באמת רק בחי' האימא הכללית דהנקודות, שהוא ישו"ת. וכל החכמה ובינה שבהנקודות דהאבא שבא"ק הנה הם רק בחי' האבא הכללי דהנקודות, שהוא האו"א עלאין. והיה הזווג הראוי שבהנקודות שיזדווגו הכתר דהנקודות אשר מהאבא שבא"ק עם הכתר דהנקודות אשר מהאימא שבא"ק, שהוא הכתר דהיושר עם הכתר דהעגולים. וכן החו"ב דהיושר עם החו"ב דהעגולים, שהם האו"א הכלליים דהנקודות. אבל עכשיו אשר היה כל זווגם רק בהדו"ן אשר בכל א' גופה, שהוא בהדו"ן דהעגולים בפנ"ע, ובהדו"ן דהיושר בפנ"ע, הרי

היה כל הזווגים רק בבחי' הדו"ן אשר בהנוקבין לבד, ובהדו"ן אשר בהדוכרין לבד. והוא באמת רק בחי' טיפת קרי ממש, כי כן הוא גם ענין טיפת קרי שיוצא מכל פרצוף בפנ"ע, הנה הוא ג"כ ע"י בחי' הדו"ן שבאותו הפרצוף גופה כי נמשך הטפה הזרעית מחב"ד לחג"ת, ומחג"ת להנה"י, שהם הדו"ן שבאותו הפרצוף עצמו כנודע. וא"כ נמצא כי היה באמת כל יציאת המלכים כולן, וכל סדר השתלשלותם הכל רק בסוד טיפת קרי לבד, כי כל הזווגים המוזכר בדברי הרב בזה בנקודות (פרק ד) ובשבירת הכלים (פרק א) וכן במבו"ש (ש"ב ח"א פ"ו) וכן בכ"מ הנה הוא הכל רק על בחי' הזווגים אשר בהדו"ן שבנוקבין בפנ"ע, ובהדו"ן שבהדוכרין בפנ"ע, והוא טיפת קרי ממש וכנז'. אבל הדו"ן העיקרים שבהם שהוא הכתר דהיושר עם הכתר דהעגולים, וכן החו"ב דהיושר שהוא אבא הכללי דהנקודות עם החו"ב דהעגולים שהוא אימא הכללי דהנקודות, הנה הם היו עומדים באמת רק אחר באחר, ולכן נאמר עליהם (איוב כב טז) אשר קומטו ולא עת, כי עת הוא זווג¹⁴⁰, ובסוד (תהלים א ג) אשר פריו יתן בעתו, והם יצאו בלא זווג רק אחר באחר, וכמ"ש בספד"צ פ"א (ב ע"א) לא הוּו משגיחין אפיין באפיין, וכמ"ש הגר"א שם (ב ע"ב ד"ה לא הוּו), וקאי עיקר הכוונה דספד"צ על האו"א הכלליים שבהנקודות עצמן, היינו החו"ב דהיושר שהוא האבא הכללי דהנקודות, והחו"ב דהעגולים שהוא האימא הכללי דהנקודות, הנה הם לא הוּו משגיחין אפיין באפיין והיו רק אחר באחר וכנז'.

ודע כי גם מה שאמרנו שכל עיקר יציאתם מהעינים הנה היה בסוד טיפת קרי מהע"ב דהמ"ס וכנ"ל סי' א, הנה היה כ"ז ג"כ רק ע"י בחי' זוג דהדו"ן שבאותו הע"ב עצמו, והוא הענין דב' העינים שהם בחי' האו"א עלאין, והם דו"ן שבהאבא כנודע, והוא האו"א עלאין אשר

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש ב

ואחלמה

יד ע"ד – טו ע"א

סימן ד אות ב – ג

שכן בהב' רישין שבא"א דהא"ק, שהגם שאמרנו שלא השתתף הקד"א בהמ"ס בכל המציאות דעולם הנקודות, עכ"ז הרי פשוט הדבר מאותו הכל שכן הנז' שהאירו זה לזה עכ"פ בכל האפשרי. וכן עד"ז גם בהאור דא"ס ית"ש, הגם שאמרנו שהיה מסתתר ומתעלם האור מאד בכל תוצאות עולם הנקודות, עכ"ז הרי אמרנו לעיל סס"י ב' כי בהכרח הוא שהיה נעשה גם אז הכל רק ע"י אור א"ס ית"ש לבד, כי בלתי זה אי אפשר, אלא שהיה רק במיעוט ובהעלם, אבל כל עיקר מה שנעשה היה הכל רק על ידו וכנ"ל. והרי לנו שהגם שעיקר כל היחודים והזווגים היה חסר בכל עולם הנקודות כולו, עכ"ז הנה מעין ובמקצת היו מאירים זה לזה גם בעולם הנקודות עכ"פ, כי ע"ז נעשה כל מציאותם ויצאו למלוכתם כרגע, וכן רק ע"ז נעשה ג"כ כל מציאות עולם התוהו כולו, אשר כולם תלויים רק ברצונו ית"ש, ובסוד הכתוב (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כולם כנ"ל וכנודע.

וכן עד"ז בכל שאר החסרונות כולם אשר היה חסר בעולם הנקודות, עכ"ז הנה מעין ובמקצת מהתיקון העתיד היה גם אז מכל א' וכמו שאמרנו לעיל סס"י א', כי הגם שהיה חסר להמלכי עגולים כל הבחי' דאמ"ר וק"ב אשר מהאימא שבא"ק, עכ"ז הנה קבלו מחיצוניותה עכ"פ איזה הארה מהם ובעברם דרך עליה, וכן קבלו ג"כ מהאורות דהאח"פ ובעברם דרך הם, וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ב) וכנודע. וכן נמשך להם אור הרבה ג"כ מהא"א שבא"ק וכנ"ל דרוש א' סי' ה' אות ה'. וכ"ז הוא גם בהאורות דהעינים שהם המלכי עגולים. ובפרט המלכי יושר, הרי אמרנו לעיל סי' ב' כי מציאותם הוא מהאמ"ר והק"ב דהאבא שבא"ק, וגם הם היו נמשכים מהזווג דהע"ב והס"ג שבהמ"ס, שהוא הפנימיות דהאח"פ. והרי יצאו הם ע"י כל הזווגי הפרצופים דהאח"פ הפנימיים, וע"י האמ"ר והק"ב שבכל א' עכ"פ, וכן היה בהם ג"כ השתתפות הקד"א שהוא הרישא תניינא שבא"ק, שנשתתף גם הוא במקצת לצורך תולדות דהמלכי יושר וכנ"ל סי' ב' כ"ז. ואח"כ הרי היו מאירים הם בהמלכי עגולים

בהע"ב דהמ"ס. וא"כ הרי היה יציאתם מהעינים ג"כ רק ע"י כח זווג שמהדו"ן אשר בהע"ב דהמ"ס, והוא כמ"ש במבו"ש (ש"ב ח"א פ"ו), כי אי אפשר להוציא אורות אלא בכח זווג דוקא. אך משום שהרי היה בלי השתתפות הקד"א שהם הדו"ן העיקרים שברישא, וכן גם בלא הזווג דאותו הע"ב שבהמ"ס עם הס"ג שבהמ"ס, שהם החו"ב העיקרים שבהמ"ס, והרי יצאו רק מבחי' הדו"ן שבאותו הע"ב עצמו לבד, א"כ הרי הם סוד טיפת קרי בודאי וכנ"ל והבן. והרי נתבאר תהליט"ש כל הד' הערות כולם אשר הערנו לעיל דרוש א' סי' א' באר היטיב בעה"י.

[ג] אמנם הוא כי הגם שכל הזווגים אשר מהדו"ן העיקרים שבהם היה חסר בעולם הנקודות לגמרי, עכ"ז הנה קבלו גם אז זה מזה הארה וביסוס קצת עכ"פ מעין כל בחי' הזווגים כולם, כי הרי כל מציאות הנקודות עצמן שהם המלכי עגולים והמלכי יושר אשר הם בבחי' זו"ן, ואמרנו שהיה חסר בהם הזווג העיקרי והראוי אשר מזה לזה. עכ"ז הרי מפורש הוא בדברי הרב בנקודות (פרק ב) שהאירו זה לזה, והיו מקבלים כל האורות דהעינים שהם המלכי עגולים המתקה וביסוס מהאורות אשר יצאו מהטבור ויסוד וצפרני רגליים, שהם האור חדש והם המלכי יושר וכנ"ל בדברינו.

וכן האו"א שבא"ק שהם הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג העיקרים שבו, העומדים בו מהגרונן עד הטבור וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. ואמרנו ג"כ שגם הם לא נזדווגו לצורך עולם הנקודות מאומה, ולא היו משגיחין אפין באפין וכנ"ל סי' א' ב'. עכ"ז הרי פשוט הדבר שגם הם היו מאירים זה לזה, ומתבסמים זה מזה בכל האפשרי, כי הרי נודע הוא שכל בחי' פרצופים היותר עליונים הוה היחוד בהם יותר רב ועצום, וא"כ הרי מאחר שהמציאות דהנקודות עצמן שהם הזו"ן הם האירו ונמתקו זה מזה וכנז', וא"כ הרי מה כש"כ הוא על האו"א העיקרים שבא"ק, שהיה נמשך הארה מהאבא להאימא שבו בכל האפשרי. וכן הוא ג"כ במכל

צד לשם שבו דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש ב ואחלמה
טו ע"א סימן ד אות ג

ונמתקו ונתבסמו על ידם וכנ"ל, והרי נמצא מכ"ז שגם המלכי עגולים היו מקבלים כח והארה עכ"פ מעין כל הזווגים כולם, ומעין כל התיקונים כולם אשר לאחר התיקון גם מלמעלה למעלה. וע' בזה עוד לקמן דרוש ג' סי' ה' אות י"א ע"ש והבן כ"ז היטיב.

דרוש ג

סימן א

הנה בענין המלכים דהיושר אשר אמרנו כי הם האורות אשר יצאו מהטבור ויסוד וצפרני רגליים, צריך לכאורה ביאור גדול בכמה עניינים. והיינו:

(א) כי באיזה סבה נשתנו הם מהמלכי עגולים, כי המלכי עגולים יצאו כולם ממקום אחד שהוא מעינים דא"ק ומשם יצא הכתר כלול מכל הנ"ל, ואח"כ יצא החכמה מהכתר כלול מהח', וכן עד"ז כולם, וכמ"ש הרב בנקודות (פרקים ד וה'), משא"כ בהמלכי יושר שהם יצאו מג' מקומות, הכתר מהטבור, והחור"ב מהיסוד, והז' תחתונות עם האחוריים דהאור"א והנה"י דכתר הם יצאו מצפרני רגליים, ויצאו ג"כ כל א' לעצמו, היינו כל א' מצפורן מיוחד, והרי לא יצאו הם זה מזה כלל. והרי היה בזה השינוי בשתיים, אחד מה שיצאו מג' מקומות, והשני מה שלא יצאו כלולים כל תחתון בהעליון, אלא שיצא כל א' לעצמו.

(ב) כי חהרי לפי מה שאמר הרב בנקודות (פרקים ד וה') בטעם שבירת הז"ת משום שלא היו יכולים לסבול האורות כולם אשר נכנס בכל א' יותר מצורכו, וא"כ הרי במלכי יושר אשר יצא כל אחד ואחד מיוחד באורו לבד וכנז', א"כ למה נשברו גם הם. ומה גם כי הרי הם האירו להמלכי עגולים, ויצאו העגולים למלוכתם ע"י קבלת האור מהמלכי יושר, וכמ"ש הרב שם (פרק ב). והרי לנו כי היה כח בהמלכי יושר להועיל גם לזולתם, וא"כ מאיזה סבה נשברו הם ג"כ.

(ג) כי במציאות הכלים דהמלכי עגולים מלמדנו הרב בנקודות (פרקים א ב ד ה) מהיכן שנתהוו, אבל בהכלים דהמלכי יושר לא השמיענו כזאת, וצריך באור מהיכן שנתהוו הכלים להמלכי יושר ג"כ.

(ד) כי בעיקר יציאתם מהטבור ויסוד וצפרני רגליים, ואמר הרב שם (פרק ג) כי הכתר יצא מן הטבור והחור"ב מן היסוד והז"ת עם האחוריים דהאור"א והנה"י דכתר הם יצאו מצפרני רגליים. והנה יש לתמוה בזה הרבה, כי הרי נודע הוא שכל היציאה אשר מצפרני רגליים הוא כעין תיקון קצת לכל טפה היוצאת בלא זוג, וכדי שלא יהא בבחי' טיפת קרי ממש, וא"כ יהיה נמצא שהג"ר אשר הם יצאו מהטבור והיסוד יהיה הם בבחי' טיפת קרי ביותר, והם יותר גרועים מהז"ת אשר הם יצאו מצפרני רגליים ואינם טיפת קרי ממש.

(ה) כי הנה יש לתמוה בזה עוד, כי הרי כל ענין יציאת דצפרני רגליים לא שייך אלא רק כשמעכב את עצמו מבלי להוציאו דרך היסוד, אז יוצא מחמת הכרח ודחוק ובוקע כח והארה מועטת דרך הצפרני רגליים, וא"כ הרי בכאן מאחר שיצא גם מהיסוד במכוון ובהדיא א"כ מי גרם להם להז"ת לדחוק את עצמם שלא ילכו גם הם דרך היסוד שהוא מקום פתוח אלא שירדו למטה ודחקו את עצמם לבקוע דרך הצפרניים שהוא מקום סתום דוקא.

(ו) הנה לכאורה נראה סתירה בדברי הרב בענין זה, כי בדבריו אשר בנקודות (פרק ג) משמע שמן הטבור והיסוד יוצא אורות גלויים ממש. וכן אמר בפירוש בשער הקדמות (דף יט ע"ג) ואמנם ב' אורות גדולים בגילוי יוצאים מן האור החדש לחוץ, והוא אור היוצא מן נקב הטבור ולחוץ, ואור היוצא מנקב פי היסוד ולחוץ, וגם יוצא דרך האחור, וג' הכלים ואורות אלו יוצאים בשוה (וכתב שם הרח"ו ז"ל) ונלע"ד

פירושו שאינם מתעגלים באורות נקבי השערות אמנם יוצאים ביושר עכ"ל. וכן הוא ג"כ במבו"ש (שע"ב ח"א פ"ה) שהג' אורות אלו הם כולם אור ישר (ע"ש בדפוס שאלוניקי). וכ"ז הוא משום שהם נקבים פתוחים ויוצא ומקלח משם האור ביושר, וא"כ הרי לנו כי מהטבור והיסוד יוצאים אורות גלויים ממש מנקבים פתוחים, והם אורות דיושר. אמנם לבד זה הנה יש עוד אור אחד אשר נמשך מאור החדש ג"כ והוא אור היוצא דרך נקבי העור שמכל הגוף דא"ק וכמ"ש בטנת"א (פרק א בהמ"ב שם) ובכ"מ, והאור הזה הוא נמשך בעגול, כי הוא מסביבות כל הגוף דא"ק. אבל עיקר האור הרי פשוט הוא שהוא מה שיצא דרך הטבור והיסוד שהם נקבים פתוחים, והאור היוצא מהם הוא אור דיושר, והוא המלכי יושר שאמרנו, וכמו שאמר ג"כ הרח"ו ז"ל בשער הקדמות (דף יט ע"ג בסוף דרוש ה שם). אמנם בדרושי נקודות (פרק א) בד"ה ונבאר עתה הטעם למה יצאו הנקודות עגולים כו', הנה מבואר שם בדבריו כמעט להיפך מהנז' וכמו"ש שם בטעם הב' והג', ע"ש שמבואר בכל דבריו שעושה עיקר רק מהאור היוצא דרך נקבי העור שבכל סביבות הגוף, וכאלו שאין שם

עוד אור אחר כלל. ואמר שם בהדיא שההבל היוצא מהנה"י של א"ק הוא בוקע בכלים שהוא הגוף של א"ק בסוד (איוב יט כו) ואחר עורי נקפו זאת, שהאור הוא בפנים ונוקף ומכה בעור ויוצא לחוץ מכל צדדי האדם כולו, ואם היה טבורו פתוח והיה יוצא האור משם אל הנקודים, היה נקודים ביושר כנגד אור הטבור וקילווחו ביושר, אך אור ^{טו ע"ג} ההוא יוצא מכל צדדי העור דרך גומות ושערות שבעור, לכן הנקודים הם עגולים כו' ע"ש, וכן הוא ג"כ בשער הקדמות (דף ט ע"ג) (ע"ש שיש שינוי קצת ונלאתי להעתיקן). והרי לנו כי עושה עיקר רק מהאור היוצא דרך נקבי העור לבד, ואמר "ואם היה טבורו פתוח כו'", הרי מבואר מזה שאינו יוצא אור מנקב פתוח כלל. אבל מדבריו אשר בפ"ג וכן בטנת"א (פרק א בהמ"ב) וכן בשער הקדמות (דף ט ריש ע"ד, ודף יט ע"ג) וכן במבו"ש (שע"ב ח"א פ"ה) מבואר שם ושם כי יוצאים מג' מקומות שהם מהטבור והיסוד ונקב האחר ג' מיני אורות גדולים וגלויים, כי הם כולם נקבים פתוחים, והם האורות העיקריים דאור החדש, והם כולם אורות דיושר, וא"כ הרי יש סתירה מדבריו אל דבריו וצריך ישוב ובאור.

סימן ב

[א] אך הענין בכ"ז הוא דהנה ידוע הוא מדבריו הרב בפרקי הצלם (פרק ב) ובכ"מ כי ענין העור המוזכר בכל מקום הנה הוא המלכות של הפרצוף, כי הוא בחי' אחרונה שבו הן באורך הן בעובי, והיא מקפת וסובבת את כל הפרצוף כולו, וכל אור הנמשך מכל פרצוף העליון להתחתון הנה הוא לעולם רק דרך המלכות דהעליון, והיא העור שבו אשר מקפת אותו כולו, וזהו אשר אמר בנקודות (פרק א): ואם היה טבורו פתוח והיה יוצא האור משם היה כל האור ביושר משום שקילווחו הוא ביושר, אך האור ההוא יוצא מכל צדדי העור ולכן הם עגולים וכנז'. והכוונה הוא כי המלכות של א"ק הוא מקבל את כל

האורות הגדולים והגלויים אשר יוצא מנקבי הטבור והיסוד שבו, והם באמת נקבים פתוחים והם רק אורות דיושר, אמנם הם נמשכים בהמלכות של א"ק והם כל המלכי יושר שאמרנו אשר הם מהאבא שבא"ק.
והנה הם עצמם הי"ס דהמלכות של א"ק, כי הנה אותה המלכות הנה היא ג"כ רק המלכות של האבא שבא"ק, והיא מקבלת מהז"א שבאבא שהוא האורות דהטבור והיסוד שאמר. ומזה גופה הוא כל הי"ס דהמלכות, כי היא בעצמה היא רק נקודת המלכות שבה, שהוא המלכות דמלכות, והט"ר שלה נעשים בה מז"א שהם אורות הטבור והיסוד, והם עצמן המציאות

דכל המלכי יושר. ומאותה המלכות שבאבא, ר"ל מעצמותה גופה שהיא המלכות דמלכות, והוא בחי' העור שאמר, הנה נמשך הארה מכל סביבותיה להמלכי עגולים, ומקבלים ממנה ג"כ רק הארה דבחי' עגולים לבד, כי המלכות דמלכות היא בבחי' עגולים לעולם, והוא העור שאמר.

והרי נמצא כי באמת הנה יוצא מהטבור והיסוד אורות גדולים וגלויים כי הם נקבים פתוחים, ויוצא מהם אורות דיושר והם בחי' הז"א שבהאבא שבא"ק, אמנם הם מתלבשים בהמלכות שבהאבא, ונעשים בה כל המציאות דהמלכי יושר, ומאותה המלכות נמשך הארה להמלכי עגולים, ואותה ההארה הנמשך מהמלכות הוא ג"כ רק בחי' עגולים, כי כל מלכות הוא עור המקפת, והאור הנמשך ממנה הוא בחי' עגולים לעולם וכמו שיתבאר בעה"י לקמן דרוש ה' תוכן הענין דעגולים ויושר מה הוא, והרי ניחא בזה הקושיא ו' שהקשינו לעיל סי' א'.

[ב] והנה כמו שהזו"ן דאצילות הנה הם מהטבור ולמטה שבא"א, וכן מהטבור ולמטה שבאו"א דאצילות, היינו הכתר דהזו"ן הוא בהשליש תחתון דהת"ת דא"א ואו"א, וחי"ב דהזו"ן בהג' פרקי עליונים דהנה"י שלהם, והחג"ת בהג' פרקי אמצעים, והנה"י בהג' פרקי תחתונים וכנודע (שער מוחין דצלם פרק א). הנה כן הוא עד"ז ג"כ בכל המלכי יושר שהם הזו"ן דהאבא שבא"ק, כי הנה הם מהטבור ולמטה דהא"א שבא"ק, וממהטבור ולמטה דהאבא שבא"ק, וכן המלכי עגולים אשר הם מהאימא שבא"ק, הנה הם מהטבור ולמטה דהא"א, וממהטבור ולמטה דהאימא. והרי נמצא כי המלכי יושר והעגולים הם עומדים זה כנגד זה מהטבור ולמטה דא"א ואו"א שבא"ק. והנה הג' ראשונים כח"ב דהעגולים הם מקבלים הארתם ממש מהג"ר כח"ב דהמלכי יושר אשר הם כנגדם, והוא כנגד הטבור והיסוד שבא"ק. אמנם הזו"ת דהעגולים הנה הם אינם מקבלים הארה ממש מהזו"ת דהמלכי יושר אלא רק במקצת לבד, אבל עיקר ההארה

אשר היה ראוי להמשיך להמלכי עגולים, הנה הוא יוצא מצפרני רגליים דהמלכי יושר. וכבר אמרנו לעיל דרוש ב' סי' ב' אות ה' ובסי' ד' אות ה', כי המלכי יושר ועגולים הנה הם כללות הזו"ן דעולם הנקודות, והיה הראוי שיזדווגו הם שניהם זב"ז, אמנם לא היה כן, כי לא נזדווגו הם כלל, וכל האור אשר היה ראוי שהמלכי יושר, שהוא הז"א הכללי דעולם הנקודות ישפיע, הוא בבחי' טיפת מ"ד דרך היסוד שבו להמלכי עגולים שהם הנוק' הכללי דעולם הנקודות ע"י זוג, הנה יצא עתה דרך הצפרני רגליים דהמלכי יושר.

והרי ניחא בזה היטיב גם הקושיא ה' אשר הקשינו לעיל סי' א', כי מאחר שיצא מהיסוד ממש ג"כ א"כ מי גרם להם שייצאו אח"כ גם מצפרני רגליים. אך באמת לא קשה כלל, כי מה שיצא מהטבור והיסוד הנה הוא כל עיקרן דהמלכי יושר כולן, והם המציאות דהמלכי יושר עצמן אשר יצאו הם מהאבא שבא"ק, והם יצאו בסוד טיפת קרי ממש מהיסוד שבו וכנ"ל דרוש ב' סי' ב', אבל מה שיצא מצפרני רגליים הנה הוא רק בחי' ההארה של המלכי יושר גופה, כי אחר שיצאו המלכי יושר בכל מציאותם והיו הם הז"א הכללי שבעולם הנקודות, והיה צריך שיזדווגו הם עם כל המציאות דהמלכי עגולים שהם הנוק' הכללי דעולם הנקודות, אבל לא היה כן אלא שהז"א הכללי הנז' הוציא הארתו מצפרני רגליים שהוא כבחי' טיפת קרי ובלא זוג. ונמצא, כי מ"ש הרב שיצא מהטבור והיסוד, ומ"ש אח"כ שיצאו מצפרני רגליים, הם שני בחי': כי מה שיצא מהטבור והיסוד הוא מהטבור והיסוד של האבא שבא"ק, והוא קאי על המציאות העיקרי דכל מלכי היושר עצמן, שהם יצאו מהטבור ויסוד דהאבא שבא"ק ובסוד טיפת קרי ממש. ומה שיצא מצפרני רגליים הוא ענין אחר, כי הוא רק מציאות ההארה אשר יצא אח"כ מהמלכי יושר גופה, והוא ההארה אשר היה ראוי להמלכי עגולים לקבל מהם מהיסוד שלהם אור גמור ובגלוי ממש, ולא נמשך עתה אלא רק מצפרני רגליים שהוא רק תמצית הארה לבד.

[ג] אמנם סבת ההבדל מה שהאבא שבא"ק הנה הוא הוציא את כחו וראשית אונו מהיסוד ממש, משא"כ המלכי יושר שהם לא הוציאו אלא רק מצפרני רגליים שהוא אינו טיפת קרי ממש. הנה הוא אינו מצד מעלתן אלא רק מצד גריעותן, כי הרי האבא שבא"ק הנה הוא שלם מצד עצמו בכל שלימותו, ולכן הוציא הוא ממנו אורות גדולים וגלויים ממש, והוא כל בחי' טפת המ"ד שבו, אשר לא היו חסרים מצידו דבר. משא"כ המלכי יושר עצמן שהם הטפת מ"ד שבהאבא הנז', הנה הם לא נשלמו כלל, כי הרי היה מציאותם חסר מטפת המ"ן דהאימא וכנ"ל דרוש ב' סי' ב' אות ד' ע"ש, ולכן לא היה בכחם להוציא אורות גדולים וגלויים ממש לצורך המלכי עגולים אחר אשר נפרדו מהם מתחלת מציאותם ונעשו לשניים, וכמ"ש בדברינו בהנ"ל אות ה' ע"ש. והעיקר בזה הוא, כי כאשר שהיה הצורך להוציא את כל עולם התוהו ותולדותיה אשר עיקרם הם מהמלכי עגולים וכמו שיתבאר לקמן, ולכן הוא כי באם שהיו המלכי יושר ממשיכים ומשפיעים להמלכי עגולים אורות גדולים וגלויים ג"כ, לא היה אפשר לצאת מהם כל תולדות עולם התוהו כלל, אשר הם כולם באמת ככוונה ורצון מהמאציל ית"ש כנודע. ומה גם כי הרי מאותן ההארות דהמלכי יושר אשר יצא מצפרני רגליים, הנה נעשה מהם ג"כ חלקי מציאויות הרבה בכל עניני עולם התוהו וכמו שיתבאר לקמן, ואלו שיצאו אותן ההארות מהיסוד ובסוד טיפת קרי ממש, שהוא אור מרובה, היה הקלקול יותר מדאי, או אולי ע"י שהיה אורות גדולים וגלויים, לא היה נעשה מהם בתולדות עולם התוהו מאומה, ולכן היה ההכרח שלא יוציאו אלא רק מצפרני רגליים לבד, שהוא רק הארות בעלמא, ונעשה עי"ז כל מה שנעשה מהם בשיעור ומדה וכרצון המאציל ית"ש.

והנה יצא ממילא ע"פ דברינו תירוץ היטיב גם להקושיא הד' אשר לעיל סי' א', כי הרי אמרנו כי מה שיצא מתחילה מהטבור והיסוד ומה שיצא אח"כ מצפרני רגליים, הנה הם באמת שני בחי' מיוחדים, כי זהו מהאבא שבא"ק וזהו

מהמלכי יושר גופה וכנ"ל אות ב'. ומה שיצא מהאבא מהיסוד ממש ומהמלכי יושר, לא יצא אלא רק מצפרני רגליים, הנה היה כ"ז באבא מצד מעלתו ושלימותו, וכן מצד מעלת המקום שהוציא שם. כי משום שהאבא הוא נשלם בכל שלימותו, לכן יצא ממנו אורות גדולים וגלויים וכנ"ל. וכן מצד מעלת המקום, כי הרי תולדות האבא הנה היה מהטבור ולמטה שבא"ק עד סוף רגליו, אשר שם הוא רק המקום העתיד לעולם האצילות בלבד, ושם הוא לעולם כולו קודש לה', ולא היה מגיע שם מהמציאות דעולם התוהו כלל ח"ו, כי על שם נאמר (במדבר א נא) והזר הקרב יומת, ולכן יצא שם מהאבא שבא"ק אורות גדולים וגלויים ממש, והוא מהיסוד שבו. והגם שכ"ז היה רק בחי' טפת המ"ד שלו, והוא טיפת קרי ממש, עכ"ז הרי היה כולו קודש, ונעשה מזה כל המציאות דהמלכי יושר דהנקודות. אמנם אותן המלכי יושר, הנה כאשר שהם לא נשלמו עדיין, כי הרי היה חסר מציאותן מחלקי המ"ן שמאימא שבא"ק, ולכן לא היה בכחם להוציא אורות גדולים וגלויים מהיסוד שלהם ממש, כאשר שהם עצמן היו חסרים עדיין גם בעיקר מציאותן וכנז'. וכן גם מצד גריעות המקום אשר נמשך אורם ושפעם שם. והיינו כי הרי תולדות כל המלכים ושפעת אורותיהם, הנה היה נמשך גם בכל המקום העתיד לכל העולמות בי"ע כולן, אשר שם היה נעשה כל המציאות דעולם התוהו בכל תולדותיה וכנודע. ולכן לא היה אפשר שייצא מהם אורות גדולים וגלויים ומהיסוד שלהם ממש, כדי שלא יהא הקלקול יותר מדאי, או שלא היה נעשה עי"ז כל המציאות דהתוהו כלל וכנז', ולכן לא יצא מהם אלא רק הארה בעלמא, שהוא רק דרך הצפרני רגליים. והרי ניחא ומתורץ בזה גם כל הקושיא הה' והד' היטיב.

[ד] והנה נתבאר מדברינו (אשר לעיל אות ב) כי מ"ש הרב בנקודות (פרק ג) שהג"ר דהנקודות היו מקבלים אור ושפע מהטבור והיסוד דא"ק, הנה עיקר הכוונה הוא על הג"ר דנקודות העגולים, שהם קבלו האור והשפע

כוונת דברי הרב ז"ל בנקודות (פרק ג) וכמו שיתבאר עוד לקמן והבן כ"ז היטיב.

[ה] והנה הטעם מה שקורא הרב עיקר

הנקודות רק להמלכי עגולים לבד, ולהמלכי יושר קורא אותם הרב רק בשם אור חדש, הגם שבאמת הרי הווי כל האורות דצפוני רגליים אשר הם מהמלכי יושר כנ"ל הנה הם עצמם ג"כ מציאות המלכין קדמאין ממש וכמ"ש בנקודות (פרק ג), כי י' טיפין דאזדריקו מביין הצפרנים הנה הם עצמם בחי' המלכים כו' ע"ש, וכן אמר בשער הקדמות (דף יט ע"ג) כי מאור החדש לא יצא להם (ר"ל להז"ת דהנקודות שיצאו מן העינים) בחי' הבלים מורגשים על דרך הבל הטבור ויסוד (אשר קבלו הג"ר שלהם), אבל נרמזו בסוד (בראשית מט כד) ויפוזו זרועי ידיו, שהם ענין י' טיפין שיצאו מ' צפרני רגליו, והם עצמם בחי' המלכים שמתו עכ"ל. ושם בסוף ע"א אמר והרי נתבאר איך עולם הנקודות נעשה מב' בחי' אורות, אחד מאורות העינים ואחד מאור החדש אשר מוציא הארתו דרך נקבי העור, וב' אורות אלו הוא הנקרא עולם הנקודים, אבל (עכ"ז) האור שיצא מן העינים הוא לבדו עולם הנקודים, ואור החדש מאיר בהם ונכלל בהם להקרא נקודים כמותם עכ"ל. עוד שם ע"ד אמר, ודע כי עיקר הי' נקודים הם האורות הראשונים והעליונים היוצאים מן העינים דא"ק ולחוף, והם מתפשטים למטה מכנגד הטבור עד סיום הרגליים, ומן האור החדש שבפנימיות א"ק מטבורו ולמטה יוצא אליהם אור ומאיר בהם, אבל עיקרם של הנקודים אינם אלא האורות הנ"ל אשר יצאו מן העינים. וכן אמר כ"ז ג"כ במב"ש (שע"ב ח"א רפ"ד) ובכ"מ.

והרי לנו מכ"ז כי הגם שבאמת הנה נעשה מלכים ממש גם מהאור החדש, ועכ"ז

עיקר הנקודים הנה הוא רק האורות שיצאו דרך העינים. והטעם בכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל דרוש ב' סי' ב', כי הנה עיקר האורות דהמלכי יושר אשר הם מהאבא שבא"ק, הנה הם יצאו ע"י הזווג דע"ב וס"ג שבגלגלתא, וכן ירדו דרך

מהג"ר דמלכי היושר, ומקומם הוא (ר"ל הן הג"ר דהמלכי יושר והן הג"ר דהמלכי עגולים שניהם הם) כנגד הטבור והיסוד דכללות פרצופי אור"א והא"א שבא"ק. ונמצא מזה, כי האור והשפע הנמשך מהג"ר דהמלכי יושר להג"ר דמלכי העגולים הנה הוא נמשך ובא מהטבור ויסוד דא"ק ג"כ, ולכך אמר הרב שהם מקבלים משם, אבל האמת הוא כי עיקר כל קבלת הג"ר דהעגולים הוא רק מהג"ר דהמלכי יושר. וכן מכוון הרב בעומק ג"כ גם על הג"ר דהמלכי יושר עצמן, כי שניהם היו מקבלים תמיד אור ושפע מהטבור והיסוד דא"ק אשר הג"ר דהיושר והעגולים מלבישים עליהם, אלא משום שעיקר הנקודות המוזכר בדברי הרב הוא רק הנקודות דהעגולים לבד וכמו שיתבאר למטה אות ה' וכנ"ל דרוש ב' סי' ג', אבל הנקודות דהיושר הנה קורא אותם הרב רק בשם אור חדש, וכולל אותו הרב בכלל האורות הנמשך מא"ק בהנקודות דהעגולים, וכמו שמבואר בנקודות פ"ב, לכך הולך כל סגנון הלשון אשר גם בדברי הרב בנקודות פ"ג בענין שפעת האורות אשר מהטבור והיסוד וצפרני רגליים, הכל רק על א"ק עצמו, ר"ל שמתייחסים אחריו. אבל בעומק ובפרטיות הנה הוא באמת רק בחי' אורות מיוחדים, כי עיקר מה שנמשך מהטבור ויסוד הוא רק המציאות דהמלכי יושר עצמן, והוא האור חדש אשר אמר שם פ"ב, והוא נולד ויצא מהאבא שבא"ק, ומהג"ר דאותו אור החדש, הנה מהם מקבלים הג"ר דמלכי העגולים, ושניהם הם מלבישים על הטבור ויסוד דא"ק. ומה שנמשך מצפרני רגליים הנה הוא נמשך ויוצא רק מאותו האור חדש שהוא המלכי יושר מהם גופה [ולא מהאבא שבא"ק], והוא האור אשר היה ראוי להז"ת דהעגולים לקבל מהז"ת דהמלכי יושר, הנה יצאו הם מצפרני רגליים ונעשו למלכים בפנ"ע, והם המלכים מחלקי המלכי יושר אשר מלכו ומיתו ג"כ וכמו שיתבאר. והוא משום כי לא נתיחדו המלכי עגולים עם המלכי יושר זב"ז וכנ"ל דרוש ב' סי' ב' ד', ולכך נעשה מכל א' מלכים בפנ"ע, ויצאו ומלכו כרגע ומתו. זהו עומק

טז ע"ב

והם מהאימא שבא"ק וכנ"ל דרוש ב' סי' א', אשר הם לא יצאו דרך פנימיות האימא כלל, ולא קבלו הם מהאמ"ר וק"ב שבפנימיות האימא מאומה, וכל עצמותם הוא רק מציאות המ"ן דהאימא לבד אשר העלתה אותן למעלה בלי שום תוספת אור ושלימות מפנימיותה כלל, ולכן היו הם כולם רק נקודות קטנות וכקרני חגבים לבד, ולכן לא היה להם כח להשאר למעלה ולהתקיים במלכותם וקדושתם, אלא שמלכו כרגע וירדו במקום בי"ע, ושם נתבטלו ומיתו כולם, והם כל הנקודות העיקרים, ומהם נעשה כל עולם התוהו העיקרי וכמו שיתבאר.

והרי נתבאר לנו כי המלכי יושר שמאבא לא השתתפו הם בהנקודות ובעולם התוהו אלא רק בתמצית הארה לבד, והיינו בהאור דהמלכות דמלכות שלהם, שהוא האור אשר יצא דרך נקבי העור הנמשך ונכלל בהעגולים, וכן בהאורות דצפרני רגליים אשר ירדו ומיתו מהם עצמם ג"כ, וכ"ז הוא רק תמצית הארה לבד אשר מהם, אבל עיקר כל המלכי יושר הם נשאר למעלה ועומדים בקדושתם לעולם. אך המלכי עגולים אשר יצאו מהעינים, הנה הם כולם מכלל הנקודות, כי הם המציאות העיקרי דהנקודות כולם, וכן הם העיקריים בכל העניינים והתולדות אשר יצא מהם בעולם התוהו, ולכן קורא הרב את עיקר הנקודות רק להאורות אשר יצאו דרך העינים, אבל לאורות הטבור והיסוד אשר נשאר עיקרם בקדושתם לעולם, הנה קורא אותם בשם אור חדש הנמשך מא"ק והוא היה מאיר בקדושתו תמיד.

פנימיות כל האבא כולו עד שיצאו מהיסוד שלו, ונמשכו בהמלכות שבו ונבנית עי"ז המלכות שלו בכל הי"ס שבה וכנ"ל אות א'. והרי נשלמו המלכי יושר בכל הבחי' דאמ"ר וק"ב אשר מהע"ב והס"ג דגלגלתא, ושכל הפרצוף דהאבא כולו, ונעשו המלכי יושר לבחי' הזו"ן שבאבא. והגם שהיה מציאותם עדיין חסר הרבה, והיינו ממציאות המ"ן דהאימא שבא"ק, אבל כל מציאותם אשר מצד האבא שבא"ק הרי נשלמו לגמרי, ונעשו לפרצופי הזו"ן שבו, ולכן הנה נשארים הם כולם קודש ובמקום האצילות ולא מתו הם עצמם כלל. וכל ענין המלכין קדמאין אשר מלכו ומיתו מהם ג"כ, הנה הוא רק האורות דצפרני רגליים אשר יצאו מאותן הזו"ן גופה, והם אשר מלכו כרגע ואח"כ ירדו למקום בי"ע, ושם נתבטלו ומתו, וכנ"ל מדברי הרב. שהאורות דצפרני רגליים הם עצמם המלכים שמתו, אבל כל עיקרן דהזו"ן גופה שמהאבא הם נשארו במקום האצילות לעולם וקיים בקדושתם, ולכן הם אינם מכלל הנקודות כלל, וקורא אותם הרב רק בשם אור חדש. אמנם האור אשר נמשך מהם להעגולים דרך נקבי העור שהוא מהמלכות דמלכות שלהם, והוא נמשך בהמלכי העגולים כדי לבסמם שיצאו למלכותם כרגע, וכן האורות דצפרני רגליים אשר הם נעשו למלכים בפנ"ע, והם המלכי יושר אשר מלכו ומיתו ג"כ וכנז', הנה כ"ז הוא ג"כ מכלל הנקודים בודאי, וכנ"ל מדברי הרב, אבל עיקרם דהזו"ן כולן שהם אורות הטבור והיסוד שבהאבא עצמו, הנה הם אינם מכלל הנקודות כלל, ונשארו בקדושתם בהאצילות לעולם וכנז', משא"כ המלכי העגולים, שהם כל האורות אשר יצאו דרך העינים,

סימן ג

הגר"א ז"ל בספד"צ (ג ע"א פ"א בד"ה וארעא אתבטלת בהגהה שם) זה לשונו, והעיקר כי בתחילה היה בסוד בוצינא דקרדינותא עטרה דגבורה לבד, ולכן לא אתקיימו כמ"ש בא"ר וא"ז

[א] והנה עיקר סבת מיתת המלכים וביטולן ושבירת הכלים אשר היה הן בהמלכי עגולים והן בהמלכי יושר, הנה היה משום שהיו כולם רק דינים גדולים וגבורות חזקים, וכמ"ש

עד דנחית אורא עלאה חסד ונתקיימו כו' ע"ש, והוא באד"ר (קלה ע"א) בארץ אדום באתר דכל דינין מתקיימין תמן וכולהו לא אתקיימו כו' וימלוך באדום רזא חדא הוא אתר דכל דינין מתקטרין תמן כו', תאנא הוא גזרת דינא תקיפא דתקיפין כו' ולא הוה יכיל למיקם וכלהו עלמין אתחרבו כו' ¹⁴¹ ע"ש. וע' עוד שם (דף קמב) וכן באד"ז (דף רצב ע"ב). וע' עוד בזה בדברי הגר"א בתז"ח (דף יח ע"ב) וכן הוא ג"כ בדברי האריז"ל במאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ז) וכן שם במדרש הנעלם רות (דף סג ע"ג) כי המלכים הראשונים היו דינים גדולים, ומחמת תגבורות ותוקף הדינין שבהם לא היה אפשר להם להתקיים, והוא מאמרם ז"ל (הובא ברש"י על התורה בראשית א א) מתחלה עלה במחשבה לברוא כמה"ד ראה שאין העולם מתקיים כו' וכנודע כ"ז. והענין בכ"ז הוא ע"פ מה שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ב' אות ד', כי משום שמטבע הגבורות הוא שלא לשקוט ולא לנוח כלל ומתגבר בכל כחותיו תמיד להוציאם לפועל, לכן באשר שהיו גבורות גדולים נתפזרו ונתדעכו לניצוצין אין חקר, כי לא היה בכח הכלים ליתן מעצור לרוחם, אלא שגברו הם על הכלים ונתבקעו הכלים ונשברו ונתפזרו לפירורים דקים. כי הנה אותן האורות דהנקודות היה מושרש בהם כל הכחות כולם אשר לכל פרטי המציאות כולם שהיה עתיד לצאת בכל משך זמן העולם דשית אלפי שנין, בכל הג' עולמות ביי"ע, ומחמת התגבורות תוקף הגבורות שבהם הוציאו את כל אותן הכחות כולם בפעם אחת בלא סדרים כלל, וכל הפרטים ופרטי פרטים שהיה עתיד לצאת בכל משך הזמן דששת אלפים שנה, כל א' ביומו ובשעתו, ונמשך גידולו דכל א' לאט לאט עד שנשלם על שלימותו, הנה יצא אז כל כחותיהם ושרשיהם הכל בפעם אחת וברגע אחת, ולא היו אז עדיין מציאות ממש כלל, אלא רק השרשים

והכחות לבד. והוא מ"ש בזוה"ק בראשית (דף לה ע"ב) (וכן הוא במדרש רבה בראשית ר"פ טו פ"א) הנטיעות כקרני חגבים הו, ונהורא דלהון דיקק ולא הו נהרין, והוא הכל מסבת תוקף הגבורות שבהם אשר הוציאו כל כחם ברגע אחת כנז', ולא יצא אז שום דבר על שלימותו כלל ולכך נתפזרו ונתדעכו לאלתר.

[ב] והנה כל אותן הכחות והשרשים

שאמרנו, הנה כ"ז היה בהמלכיות דהאו"א שבא"ק, כי בהמלכות דכל עליון הנה שם הוא מושרש וגנוז כל הכחות והשרשים הראשונים של כל התחתונים כולם, והיה מונח בהמלכיות דהאו"א שבא"ק כל הכחות והשרשים הראשונים של כל המציאות כולם אשר בכל הד' עולמות אבי"ע, והם המ"ן אשר העלו האו"א למעלה לקבל עבורם תוספת אור וברכה כדי להוציאם על שלימותם, וכנ"ל דרוש ב' סי' א' ב'. והנה בכל בחי' המ"ן אשר מעלים כל או"א לצורך תולדות הולד, הנה משתתפים האו"א ליתן חלק מעצמותם ג"כ, שהוא מהנפש והחומר שלהם, ונמשך בהטפה הזרעית וכמ"ש בשער המוחין (סוף פרק ה ובכ"מ שם). ואותו החלק אשר נותנים או"א מעצמותם, הנה הוא נמשך ע"י הבחי' אמ"ר וק"ב אשר אמר הרב בדרושי מ"ן (דרוש ה). והנה נכלל כל טפה הזרעית מב' בחי', היינו אחד מהמ"ן העיקרי שהוא השורש העיקרי של הולד עצמו, והשני מאותו החלק דהאו"א המשתתפים בו מהנפש וחומר שלהם. ואותו החלק אשר נותנים בו האו"א, הנה הגם שהוא נמשך באמת מכל הקומה כולה שלהם, וכן כלול בו ג"כ תמצית הארה מכל התוספת אור וברכה אשר קבלו למעלה בעלותם למ"ן, כי זהו כל הענין דאמ"ר וק"ב הנז' וכנודע, עכ"ז עיקר מה שניכר מחלקם המשתתפים בו הנה הוא רק מבחי' הנה"י

טז ע"ד

מאיר הלשם

שכל הדינים מתקשרים שם וכו' שנינו, הוא גזרת הדין הקשה שבקשים וכו' ולא היה יכול לעמוד, וכל העולמות נחרבו כו'.

141. תרגום: בארץ אדום, במקום שכל הדינים נמצאים שם וכולם לא נתקיימו וכו' וימלוך באדום סוד אחד הוא, מקום

שבהם, ושם כלול כל התמצית אור שלמעלה, וכן כל התמצית כח ואור אשר מכל הקומה שלהם עצמן. והמ"ן העיקרי אשר הוא השורש הראשון שהולד עצמו המושרש וניתן בהם מהמאציל ית"ש, הרי כבר אמרנו כי הנה הוא בהמלכות שלהם. והרי נמצא כי שלימות כל המציאות שהטפה הזרעית הנה הוא מהנהי"מ דהאו"א, ושם כלול כל הבחי' דאמ"ר וק"ב הנצרך ומוכרח לבנין הולד להעמידו על שלימותו.

וכבר נתבאר מכל דברינו הקודמים, כי בעולם הנקודות היה חסר בהם ב' בחי' עיקריים, היינו אחד הזווג דאו"א, והשני כי הנקודות דהאימא לא ירדו דרך פנימיותה ולא נשתתפה האימא בהם בהאמ"ר וק"ב הפנימית שבה, ויצאו הם בלי חלקי הנהי"מ שבה, ולא היו הנקודות דאימא אלא רק עצמותם העיקרי לבד, אשר הוא מהמלכות לבד של האימא, והם היו גבורות גדולים ונשברו כנ"ל. אמנם עכ"ז הרי אמרנו לעיל דרוש ב' סס"י א' כי מהחיצוניות דאימא הנה קבלו ממנה עכ"פ בעברם דרך עליה, וכן קבלו ג"כ מהאורות דאח"פ, וכן גם מהא"א שבא"ק וכנ"ל דרוש א' סי' ה' ודרוש ב' סי' ד' אות ג'.

והנה כל האורות אשר נמשך בהם מלמעלה היו רחמים וחסדים, ועי"ז היה אפשר להם לצאת למלוכה כרגע, ור"ל להאיר ולפעול בכל כחם ופעולתם, והוציא עי"ז את כל פעולתם אשר פעלו אז בכל תולדות ותוצאות דכל שרשי המציאויות כולם כנ"ל, והוא ג"כ ע"פ מה שאמרנו לעיל דרוש א' סי' ב', כי הגבורות כשהם לבדם אי אפשר שיפעלו מאומה אלא רק ע"י המתקה וביסוס מאור החסדים דוקא. אמנם באשר שהיו כולם בכלי אחת, ר"ל שבכל כלי וכלי מהם היה נכנס בו האור הנקודות שהוא מתוקף הגבורות והאור שלמעלה השייך לאותו הספי' אשר הוא חסד גמור, והרי היה בכל כלי מהם שני הפכים ביחד, דין גמור וחסד גמור, ועי"ז היו מתגברים להאיר ולפעול בכל כחותיהם בפעם אחת וברגע אחת, ויצא עי"ז פעולתם בלא סדרים כלל, ובלא

שלימות כלל. והוא ג"כ ע"פ מה שבארנו לעיל דרוש א' סי' ג', כי הוכרח הוא לאור דחו"ג שיעמוד כל א' בכלי מיוחדת דוקא, ויאירו זב"ז רק לאט לאט, דאל"כ ילכו פעולתם בלי הפסק וכלי סדרים ושלימות כלל וכלל, וכמו שבארנו שם בארוכה ע"ש. ולכן כאן אשר היו בכלי אחת הרי פעלו בלי הפסק, ויצאו בלא תיקון, ונתבקע ונשברו הכלים לגמרי. וזהו מ"ש האריז"ל במאמרי רשב"י (פ' פקודי דף כב ע"ג) בסבת מיתת המלכים ושבירת הכלים, שהוא משום כי כאשר היה נתפשט בהם האור העליון אשר הוא רחמים גמורים וחסד גמור, ובהגיעו אל הז"ת אשר היו דינים גדולים, לא היו יכולים לקבלו, כי הם הפכיים, זה חסד וזה דין והיו מתבטלים ע"י אור העליון ומיתו כו' ע"ש. וכונתו הוא ע"פ דברינו הנז' שהקדמנו לעיל דרוש א' סי' ב' ג', כי הוכרח הוא לאורות דחו"ג שיעמוד כל א' בכלי מיוחדת בפנ"ע דוקא, ויומשך מזה לזה רק לאט לאט ובמיעוט וצמצום, וכאן אשר לא היה כן, לכן מתו ונתבטלו. והגם שמוכרח הוא שכל פרצוף גופה יהיה כלול ג"כ מחו"ג וכמו שכתבנו בדברינו שם, וכן הוא גם לאחר התיקון לעולם וכנודע, אמנם כל אותן האורות דחו"ג אשר נכנסו בכל כלי בעולם הנקודות, הנה היה תכונתם כתכונת ב' פרצופים ממש אשר הם הפכים זה לזה, ונכנסו שניהם בכלי אחת, ועי"ז היו מתגברים לפעול יותר מדאי וכנ"ל דרוש א' סי' ג', ולכן לא אתקיימו.

והוא משום כי הנה כל האורות דחו"ג אשר הם בכל פרצוף ופרצוף שלאחר התיקון, הנה נמשכו האורות עם הכלי ביחד מתחילת מציאותם, ונמשכו כולם יחד במציאות אחת מלמעלה למטה ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב, ועי"ז הנה נצטמצמו ומתייחדים האורות דחו"ג יחד בעברם דרך כל הפרצופים העליונים, כי הרי מתלבשים שניהם בכל חלקי הנפש וחומר של כל פרצוף ופרצוף שעוברים דרך בו, ומתייחדים בכל א', ומצטמצמים עי"ז, שלא ילכו בפעולתם אלא רק לאט לאט.

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ג
סימן ג אות ב - ג

ואחלמה קג
טז ע"ד - יז ע"א

אבל בעולם הנקודות אשר לא היה כן, כי הרי לא נשתתפה האימא בהאמ"ר וק"ב שלה אשר מפנימיותה כלל, וכל בחי' הכלים שלהם הנה הם נעשים לבדם ובפנ"ע, וירדו הם מתחלה, וכמ"ש הרב בנקודות (ריש פרק ד), וכן האורות דחו"ג הרי יצא ג"כ כל א' לעצמו, ונעשה כל א' מיוחד בכחו, והרי הם עומדים בתכונת ב' פרצופים נפרדים. כי ע"י שיצא כל א' לעצמו הרי לא נצטמצמו האורות ע"י הכלים כלל, ולא נתייחדו האורות זב"ז, וכן עם הכלים להיות כולם אחד, מאחר שנעשו ויצאו כל א' זה לעצמו וזה לעצמו, וגם היו הכלים קטנים, וכמ"ש הרב בשער התיקון (ריש פרק ה) וכן בשער תיקון נוקבא (פרק ב כלל ט). ור"ל שלא היה בהכלים שיעור הראוי לצמצם את כל האורות שנכנס בתוכם ולסבול אותם, ובפרט אחר שהאורות דחו"ג הנה יצא ג"כ כל א' ממקורו בפנ"ע, ולא נתייחדו זב"ז מתחילת מציאותם כלל, והיו שניהם בתכונת ב' פרצופים אשר הם הפכים זה לזה, זה חסד וזה דין בלא כלי וצמצום כלל, ועי"ז היו מתגברים בכל כחם ופעולתם כנו'. ולכן הוא כי הנה הגם שהאמת הוא שכל האורות דחו"ג אשר היו אז היה כולם רק אור ממועט ג"כ בערך כל האורות אשר אחר התיקון, כי היו כולם בעולם הנקודות רק המלכיות לבד וכנ"ל דרוש א' סי' ה' אות ה', עכ"ז הנה בערך הכלים שלהם אשר היו קטנים, והיה כל כלי רק עשירית מהאור שבו, וכמ"ש בתיקון נוק' (פרק ב) ולכן לא היה בכח הכלי לצמצם את האורות שנכנס בו אח"כ, ויצאו עי"ז כל האורות מהכח אל הפועל בלי הפסק ובלי סדרים כנו'.

[ג] וכ"ז שאמרנו הנה הוא בהאורות אשר יצאו מהעינים שהם מלכי העגולים, אשר מהאימא שבא"ק. אמנם הנה כן היה עד"ז ג"כ במלכי היושר אשר מהאבא שבא"ק, והיינו בהאורות אשר יצא מהם דרך צפרני רגליים, והם המלכים אשר מתו מהמלכי יושר כנ"ל סס"י ב'. כי הנה כל המלכי יושר כולם היו ג"כ רק המלכיות

לבד, וכנ"ל דרוש א' סי' ה' ודרוש ב' סי' ב'. כי הנה נתעלם אז האור א"ס בכלום, וכן לא נשתתף אז בהם עתי"ק שהוא הרישא תניינא אשר בו, הוא האור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש, ויצאו כולם רק מסטרא דהמ"ס לחוד, שהוא בוצד"ק, שורש הגבורות. ולכן יצאו כולם רק בתכלית המיעוט שהוא רק המלכיות לבד, שהם רק השרשים הראשונים והעיקריים לחוד לכל המציאויות כולם, והיו כל המלכי יושר ג"כ רק גבורות גדולים, והמלכיות לחוד של מציאותם אשר אחר התיקון. אך באשר שהמלכי יושר אשר הם מהאבא שבא"ק, הנה הוא מצד עצמו חסד גמור, וגם קבל הוא איזה הארה ג"כ מעתי"ק, שהוא הרישא תניינא עכ"פ, וכנ"ל דרוש ב' סי' ב', ולכן נשארו באמת כל עיקרן דהמלכים שלו אשר יצאו הם מהטבור והיסוד שבו, הנה נשארו הם באצילות לעולם, וקיים בקדושתם לעד. ולא עוד אלא שגם האירו והמתיקו הם להמלכי עגולים שמהאימא, והוא האור אשר יצא מהם דרך נקבי העור שלהם, וכנ"ל סס"י ב'.

אמנם האורות אשר יצאו אח"כ מהמלכי יושר גופה, והם האורות דצפרני רגליים, והנה הם המלכיות דהמלכי יושר עצמן, שהם רק התמצית שבהם, הנה הם ג"כ גבורות גדולים בערכם, והנה היה בהם ג"כ כל המאורעות כולם, שהוא ענין מלוכתם כרגע, ומיתתן ושבירתן וכמו בהמלכי עגולים ממש. והגם שבהם הרי לא היה כל החסרונות כולם שבהמלכי העגולים אשר בארנו לעיל אות ב', כי הרי עיקר מציאותם דהאורות צפרני רגליים הנה הוא בחי' טיפת המ"ד דהמלכי יושר, אשר היה ראוי לצאת מהם, וליתן בהמלכי עגולים (כי הם שניהם בחי' הזו"ן הכלליים שבעולם הנקודות וכנ"ל בדברינו בכ"מ). ובאשר שלא נזדווגו הנה יצא אותו ההארה דרך הצפרני רגליים שלהם, וכמו שבארנו כ"ז לעיל סי' ב'. והרי היה נמשך ובא כל אותו ההארה דצפרני רגליים דרך בחי' האמ"ר וק"ב אשר מכל הקומת

דהמלכי יושר עצמן, וכן דרך כל הפרצופים העליונים כולם. כי כל אמ"ר וק"ב הנה הוא נמשך לעולם מלמעלה למעלה, וכמו שמבואר במוחין דצלם (פרק ו) וכנודע. אך האמת לא היה כן כאן כ"ז כלל, כי באשר שלא נזדווגו המלכי יושר עם העגולים, הנה לא זכו המלכי יושר ג"כ להמשיך מלמעלה את בחי' האמ"ר וק"ב העיקרי כלל. ולא עוד אלא שגם עיקרן דהמלכי יושר עצמן אשר הם מהטבור והיסוד דהאבא גופא שבא"ק, הנה לא היו הם ג"כ ע"י בחי' האמ"ר וק"ב השלם והראוי כלל, וכמאמרם ז"ל בתז"ח (טו ע"ד), ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. ומשום שלא נזדווג האבא שבא"ק עם האימא שבא"ק ולא היו משגיחין אפין באפין, הנה לא היה נמשך גם באבא האמ"ר וק"ב השלם והראוי שהוא מרזא דא"ס ית"ש, וכן גם לא מעתיק אלא רק באיזה הארה לבד ממנו, והיה עיקר קבלתו רק מהע"ב והס"ג דהמ"ס עצמו, וכנ"ל דרוש ב' סי' ב'. והרי נמצא שכל עיקר מציאותם דהמלכי יושר עצמן לא היה ג"כ ע"י האמ"ר וק"ב השלם והראוי כלל. וכן אח"כ גם אותן המלכי יושר הרי לא נזדווגו גם הם עם המלכי עגולים שהם הנוק' הכללי דהנקודות כלל, אלא שהוציאו את הארתם דרך הצפרני רגליים, וא"כ הרי לא היה אפשר להם להמשיך את האמ"ר וק"ב מלמעלה מאומה, כי לעולם הוא שאין העליון משפיע אלא רק כשהתחתון מתייחד בהנוק' שלו ומשפיע ג"כ, וכאן אשר לא נתייחדו מלכי היושר והעגולים זב"ז כלל, ויצא מהמלכי יושר כל הארתם רק דרך הצפרני רגליים שלהם, הנה לא קבלו מלמעלה מאומה ויצא מהצפרני רגליים רק תמצית הארת המלכיות שלהם לבד, ובלי תוספת שלימות כלל. והוא כבחי' המ"ן דאימא אשר יצא דרך העינים וכנ"ל דרוש ב' סי' א', כן היה כאן דרך הצפרני רגליים, כי שניהם הם רק הארות בעלמא, והיו גם כאן רק הארות דגבורות גדולים וכנ"ל, ולכן נעשה בהם ג"כ כל המאורעות כולן מענין מיתת המלכים ושבירתן, וכמו בהמלכי עגולים ממש.

ז.ת.ת.

אמנם עכ"ז הנה משום שהם מהמלכי יושר שהם מאבא אשר הוא חסד מעיקרו, הנה פשוט הדבר שלא היה בהם השבירה כ"כ כמו בהמלכי עגולים. כי הרי סבת וגרמת השבירה אשר בהמלכי עגולים, ר"ל סבתם אשר בשביל זה נשברו, הנה לא היה עיקרם בהמלכי יושר עכ"פ, שהרי לא היו בחי' גבורות חזקים כ"כ כמו המלכי עגולים וכנז'. וגם לא היה בהם הסבת דשני אורות הפכיים אשר אמרנו לעיל אות ב' בהמלכי עגולים, הנה לא היה כ"ז באורות דצפרני רגליים אשר הם מהמלכי יושר כלל, כי כל מה שיצא מהמלכי יושר הנה היה יציאתם דרך כל הקומה שלהם כולה, והיה מיוחדים בחי' החו"ג שבהם באחד, ועיקר שבירתם הנה היה רק לפי ערכם, משום שהרי לפי ערכם הרי היו ג"כ גבורות גדולים וכנז'. ועיקר הוא מסבת חסרון השלימות, כי הרי היה חסר בהם השלימות משני אופנים, היינו: אחד, כי הרי גם אם לא היו יוצאים דרך צפרני רגליים אלא שהיו יוצאים מבחי' היסוד דהמלכי יושר ובבחי' טיפת המ"ד שבהם, הרי מאחר שהוא בלי זווג בהנוק' שלהם, א"כ הרי הוא טיפת קרי ממש, והוא אינו שלם כלל. וב', כי הרי לא יצאו גם בבחי' טיפת מ"ד ממש אלא רק מצפרני רגליים, שהוא רק הארה בעלמא, ואי אפשר לצאת מציאות שלם מזה ולהתקיים כלל.

אמנם כל זמן שלא ירדו למטה מרגליים שהוא במקום העתיד לבי"ע, והיו עדיין במקום העתיד לאצילות, אשר שם הוא קודש קדשים לעולם ע"י האור דא"ס שהיה עתיד להתייחד שם תמיד, וכן לא היה נסתלק אורו לגמרי משם לעולם, ר"ל גם בעולם הנקודות, וע"ד שאמרו (בשמו"ר פ' ב סי' ב) לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי, ולכן הנה כל זמן שהיה נמשך אותן ההארות באצילות והיה כל פעולתם רק בבחי' פעולות האצילות לבד, שהוא בשרשי המציאויות דבחי' האצילות, הנה היו מבהיקים ומתלהטים בזוהר אורם היטיב והוציאו את כל כחם מהכח אל הפועל, שהוא תולדות כל שרשי המציאויות דהיושרים אשר בבחי' האצילות גופה.

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ג
סימן ג אות ג

ואחלמה קה
יז ע"ב - יז ע"ג

אבל כל זמן היותם במקום האצילות היה להם עדיין המתקה וביסוס הרבה מלמעלה, והיו מתייחדים זב"ז. אך בהגיעם לבי"ע נתפרדו, וכ"ז הוא מפני שלא נשלמו עדיין כלל כנז, ועי"ז לא היה אפשר להם להוציא תולדות מקוימות כלל. אך באם שלא היו מתוקף הגבורות, לא היו יוצאים אז לפעולה כלל משום חסרון השלימות שבהם. אך מחמת תוקף גבורתם לא היה אפשר להם ליתן מעצור לרוחם, ויצאו לפעול גם קודם בישולם ושללא בעונתם וזמנם. ועי"ז נאמר (משלי כ כא) נחלה מבוהלת בראשונה ואחריתה לא תברך.

והרי נמצא, כי עיקר הסבה דהשבירה הנה היה עי" חסרון השלימות שבהם, ועי" תוקף גבורתם. וזה היה הן בהמלכי עגולים והן בהמלכי יושר, כי שניהם היו רק הארות בעלמא, זה מהעינים (כמ"ש הרב בריש פרק א דנקודות) והוא המ"ן דהאימא שבא"ק אשר יצא הארתה דרך העינים, כי כל העלאת מ"ן הרי הוא רק כח פנימית לבד, והוא רק הארה בעלמא. וזה רק מצפוני רגליים, שהוא ג"כ רק הארה בעלמא, והיו שניהם גבורות גדולים, כי שרשם הראשון הנה היה רק מהמ"ס לחוד בוצד"ק, וכן כל עצמותם היה רק המלכיות לבד שבכל א'. והרי לא היו מושלמים כלל והיו מתוקף הגבורות, ועי"ז יצאו לפעולתם בלי חק וסדר ולכך מתו ונתחרבו.

אמנם הנה מצד חסרון השלימות הנה היו המ"ן דאימא, שהם מלכי העגולים, הנה היו הם יותר מושלמים, כי לא היו הם מחוסרי שלימות כ"כ כמו האורות דצפוני רגליים, שהרי הם היו בחי' כל המ"ן כולן דהאימא שבא"ק, משא"כ מיתת המלכים אשר בהמלכי יושר הנה לא היה ח"ו בכל טפת המ"ד שמהאבא עצמו, כי הרי הם נשארו בקדושתם וקיומם לעולם וכנ"ל סי' ב', וכל המלכין קדמאין אשר מתו מהמלכי יושר הנה הוא רק ההארות דצפוני רגליים אשר יצאו אח"כ מהמלכי יושר גופה, וא"כ הרי היה החסרון דהשלימות בהמלכי יושר יותר גדול. אמנם מסכת

וכן גם כל בחי' שורש השרשים דהיושרים אשר גם מכל העולמות כולם במציאות תלייתם אשר בהאצילות, והרי הוא כ"ז רק פעולות אשר בבחי' האצילות לבד. וזהו ענין מלוכתם אשר מלכו כרגע, היינו פעולת התהוות כל המציאויות דהיושרים בבחי' האצילות אשר נעשה מהם אז, והרי נתגלה כחם ואורם ופעלו ועשו ככל חפצם ורצונם, וזהו ענין שליטתם ומלוכתם. והוא ע"ד שנקרא המלכות דאצילות בשם מלכות, משום שהיא אדון כל המעשים וראשיתם ויסודם (עי' יחודה למעלה ובא"ס ית"ש) ונעשה הכל על ידה, ולכן נקראה בשם מלכות. כן נקראו כל המלכין קדמאין בשם מלכין, משום שהם היו אז היסוד והראשית לכל התהוות השרשים כולן של כל המציאויות כולם, המלכי עגולים לכל שרשי המציאויות דהעגולים, והמלכי יושר לכל שרשי המציאויות דהיושר. וכן היו אז באמת רק המלכיות של כל ספי' כנ"ל, ומהם כולן בצירוף הט"ר דהב"ן אשר יצא אחר התיקון, נעשה ונבנית כל המלכות הכללי דאצילות כנודע.

אמנם כל מלוכתם וקיומם היה רק כל זמן שעמדו במקום העתיד להאצילות, אבל מאחר שירדו מהרגליים ולמטה שהוא המקום העתיד להבי"ע, והתחילו לצאת בפעולתם במציאות שרשי הבי"ע ממש, הנה באשר שנתרחקו ממקורם ולא היה להם עוד עזר ותמיכה מלמעלה, הנה נתגלו שם בכל תוקף הגבורות החזקים שבהם, ולא היה אפשר להם להתקיים שם, לא להם עצמם ולא לכל תולדות השרשים שיצא מהם, ומיתו ונתבטלו כולם. והיינו כי אורותיהם חזרו למעלה, וכליהם וגופם עם הניצוצי אורות דש"ך ורפ"ח נשתברו ונתפזרו לבקעים אין חקר, ונתדעכו לניצוצין שאין בהם ממש. כי כאשר ירדו לבי"ע ונתרחקו ממקורן ולא קבלו אז שום ביסוס והמתקה כלל. הנה נתראה ונתגלה אז כל תוקף גבורתן ויצאו לפעול בלי חק וגבול עד שנתפזרו ונתפוצצו לשביבין אין חקר,

דהאימא כנז'. וגם הרי היה ניתוסף בהם אורות הרבה מלמעלה וכנ"ל. והגם שעיקר כל אורם הנה חזר ועלה אחר השבירה למעלה בקודש, אך עכ"פ הוא כי בעת מלוכתם, הנה יצא מהם ע"י ריבוי המציאות והאורות שבהם פעולות שרשי דהמציאויות הרבה בכל העולם הנקודות, וכן אח"כ בכל עניני דעולם התוהו. וזהו ג"כ מה שקורא הרב את עיקר הנקודות רק למלכי העגולים משום שעיקר מציאויות דהנקודות, וכל עניני דעולם התוהו הוא נעשה באמת רק מהם וכנ"ל ס"י ב'. והרי נתבאר ענין סבת שבירתם הן בהמלכי עגולים והן בהמלכי יושר במה שנצרך לענינינו, ויתבאר עוד לקמן דרוש ו' בארוכה בזה.

תוקף הגבורות הנה היה בהמ"ק¹⁴³ דהאימא יותר גדולה ממה שהיה בהמ"ק שבהמלכי יושר דהאבא, כי הרי המ"ק דאימא היו יותר גבורות הרבה מצד עצמן וכנ"ל, וכן היה בהם ג"כ ענין סבת האורות דשני הפכיים כנ"ל אות ב', משא"כ בהמלכי יושר וכנז'. אך עכ"ז הרי היו גם המלכי יושר ג"כ מתוקף הגבורות ג"כ עכ"פ, וחסרון השלימות הרי היה בהם יותר גדולה, ומסבת כ"ז הנה נשברו שניהם. אמנם עכ"ז פשוט הוא שהיה שבירת הכלים אשר בהמלכי עגולים יותר גדולה הרבה משבירת הכלים דהיושר, הן מצד שהיו הם מתוקף הגבורות ביותר, והן מצד מציאותם גופה שהיה מציאותם יותר גדולה ומרובה הרבה מהמ"ק דהיושר, כי הרי הם היו כל המ"ן כולו

סימן ד

העגולים, ובדברי הרב זללה"ה לא מצינו בזה שום דיבור מיוחד על זה.

[א] אך האמת היא כי גם המלכי יושר והאורות שיצא מהצפוני רגליים הנה היה עמידתם ג"כ רק זה על זה ובקו אחד דוקא כמו מלכי העגולים. והענין הוא כי כבר בארנו בספר הכללים כלל י"ז (ענף א), כי כל בחי' הפרצופים אשר בא"ק הנה מסודר הי' ספירות שבכל א' מהם רק בקו אחד באורך, זה למטה מזה, אלא שכללות הפרצופים שבו הם עומדים בו בג' קוים, אבא שבו בימין, אימא שבו בשמאל, א"א שבו באמצע, ולכך נקרא בשם אדם, משום כללות הפרצופים שבו שהם בו בג' קוים, אבל הי' ספי' שבכל פרצוף ופרצוף גופה, הם בו בכל א' רק בקו אחד זה למטה מזה. וכן היה עד"ז בכל האורות דהאח"פ, כי כללותם היו בג' קוים ימין ושמאל

אמנם מה שצריכים אנו לבאר עוד בזה, כי הרי נודע הוא מדברי הרב בשבירת הכלים (ריש פרק ג ושם סוף פרק ד) וכן בתיקון (פרק ה) ובכ"מ, שבעולם הנקודות היו כל המלכים רק זה על גב זה ובקו אחד. והנה במלכי העגולים אשר יצאו מהעינים, והם יצאו זה מזה והיו נפרדות זו מזו וזה למטה מזה, ע' דרושי נקודות (ריש פרק ד ופרק ה) ומלכים (סוף פרק ה) ובכ"מ, א"כ הרי היו רק בקו אחד. אך המלכי יושר אשר מתו ג"כ, והם אשר יצאו מהצפוני רגליים ודרך נקבי העור וכנ"ל סי' ב' אות ה', הנה נראה לכאורה שהם לא עמדו בקו אחד דוקא וזה למטה מזה, כי מה שיוצא דרך נקבי העור, הרי הוא מסביבות כל הגוף ואינם בקו אחד כלל. ומה שיוצא מצפוני רגליים הוא אינם זה למטה מזה אלא כולם שוה ע"ד קו אחד ברוחב. והנה קשה לומר שהיה שינוי בזה בין מלכי יושר למלכי

יז ע"ד

ואמצע, אבל הי' ספירות שבכל א' היו רק בקו אחד, זה למטה מזה, וכמו שבארנו בשער מטי ולא מטי פ"ב אות י"ד ע"ש ותמצא מבואר כ"ז בטעמן ונימוקן בעה"י. והרי עומדים כל הי' ספי' דהאבא שבא"ק רק בקו אחד, וכן היה ג"כ כל הי' ספירות דהמלכי יושר העיקריים אשר יצאו מהאבא מבחי' הטבור והיסוד שבו וכנ"ל סי' ב' אות ב', הנה היו הם ג"כ רק בקו אחד, כי יצאו זה מזה ועמדו זה למטה מזה. והיינו כי כאשר יצאו כולם דרך בקיעת הפרסא מבפנים להא"ק, הנה היו אז כולם כלולים בהכתר ע"ד שאמר הרב בנקודות (פרק ד) בהאורות שיצאו מהעינים. ואח"כ הנה יצא הכתר לעצמו דרך הטבור מבחוץ, ושאר כל הט' נשארים עדיין מבפנים כלולים בהחכמה, ומהחכמה יצאה הבינה כלולה מכל הח', ויצאו הם שניהם ר"ל החו"ב ג"כ מבחוץ דרך היסוד, וכמ"ש בנקודות (פרק ג). ואח"כ יצא מהבינה כל הז' אחד לאחד זה למטה מזה כולם בקו אחד ע"ד האורות דהעינים. והרי עמדו כל הי' דהמלכי יושר ג"כ בקו אחד מהטבור ולמטה מבחוץ להא"ק, ועליהם ומכנגדם היו מעגלים הי' מלכי העגולים ג"כ מכנגד הטבור ולמטה, והיו המלכי יושר מבפנים להם והמלכי עגולים מבחוץ להם. אמנם הוא כי אולי הוא שהמלכי עגולים אשר שרשם הוא מהאימא שבא"ק היו הם מצד שמאל דכללות הא"ק, מהטבור ולמטה דהאימא עד סופה כולא, כולם בקו אחד מצד שמאל, וכנגדם בימין יצאו המלכי יושר מהטבור ולמטה דהאבא שבא"ק כולם בקו אחד עד סופו כולו מצד ימין (ע' שער או"א פ"ג ובשער יעקב ולא פ"ב ויתבאר בעה"י במ"א). אך עכ"פ הוא כי גם המלכי יושר היו כולם בקו אחד באורך זה למטה מזה, ועמדו הקו אחד דהיושר נגד הקו אחד דהעגולים, זה מהטבור ולמטה דהאבא, וזה מהטבור ולמטה דהאימא, זה כנגד זה.

והנה מן הראוי היה שיתייחדו כל המלכי יושר שהם הי' ספי' דבחי' ז"א הכללי דהנקודות עם המלכי עגולים שהם הי' ספי' דבחי' הנוק' הכללי דהנקודות, כל ספירה וספירה

דהיושר עם הספירה שכנגדה דהעגולים ביחוד גמור כהראוי. אמנם לא היה כן, אלא שהאירו זה לזה רק בהארה בעלמא, וכל השפע שהיה ראוי להשפיע זה לזה דרך היסוד שבו הנה יצא ממנו רק תמצית הארה לבד דרך הצפרני רגליים שבו וכנ"ל סי' ב' אות ב', כי השפע הראוי מהכת"ב דהיושר להכת"ב דהעגולים, הנה לא יצא מהם ממש דרך היסוד שבהם כהראוי להזווג, אלא שיצא מהם רק תמצית הארה לבד ע"י מלך הדעת שהוא כללות הג"ר, ורק דרך הצפרני רגליים שבו. ויצא מהצפרני רגליים דמלך הדעת דהיושר התמצית הארה מהשפע העיקרי אשר היה ראוי מהכתב"ד דכל מלכי היושר להכתב"ד דהעגולים, הנה יצא כ"ז רק מהצפרני רגליים דמלך הדעת. והוא בחי' הד' מוחין דהמלכים שאמר במבו"ש (שער הקליפות פרק א) הובא בע"ח (שבירת הכלים ריש פרק ב בהגהה שם) כי הדעת הנה הוא כללות הכת"ב, והוא נשמת הו"ק, בחי' המוחין שבהם כנודע. והוא הן בעגולים שהם הנוק' הכללי דהנקודות, והן בהיושר שהם הז"א הכללי דהנקודות. והיה ראוי שאלו ב' מלכי דעת יזווגו זב"ז בזווג גמור, ויומשך השפע מהדעת דז"א, שהוא היושר דרך היסוד שבו. אבל לא זכו אז לזה כלל, אלא שיצא אז רק תמצית הארה ממנו דרך הצפרני רגליים שבו.

יח ע"א

ומלך הדעת הנה הוא המלך הראשון מהז' מלכים, ועמד הוא למעלה מכולם, כי עמדו כולם בקו אחד כנז'. וכן היה אח"כ ממלך החסד דהיושר אשר היה הוא למטה ממלך הדעת בקו אחד, כי הנה כל השפע אשר היה ראוי שישפיע הוא למלך החסד דהעגולים דרך היסוד שבו, הנה לא יצא אז ממנו רק תמצית הארה לבד, ורק דרך הצפרני רגליים שבו. וכן עד"ז במלך הגבורה שהוא למטה ממלך החסד בקו אחד, הנה מה שהיה ראוי לצאת ממלך הגבורה דהיושר למלך הגבורה דהעגולים שפע עיקרי ממש מהיסוד דמלך הגבורה דהיושר, לא יצא ממנו אז רק תמצית הארה לבד דרך הצפרני רגליים שבו. ועד"ז במלך הת"ת דהיושר שהיה למטה ממלך

הגבורה בקו אחד. וכן עד"ז במלך הנצח דהיור. וכן בהוד דהיור. וכן כולם כי עמדו כולם בקו אחד זה למטה מזה בקו אחד באורך נגד הקו אחד דמלכי העגולים. והשפע אשר היה ראוי שישפיע כל מלך דהיור להמלך דהעגולים שכנגדו ע"י זווג גמור דרך היסוד דכל א', הנה לא יצא ממנו רק תמצית הארה לבד דרך הצפוני רגליים דכל א', אשר היו כולם זה למטה מזה בקו אחד באורך.

והרי יצאו כל מלכי הצפוני רגליים אשר בהם היה המיתה והשבירה ג"כ וכנ"ל סי' ב', הנה יצאו כולם ג"כ רק בקו אחד זה למטה מזה, וכן היה יציאתם רק זה אחר זה, כי היה ענין דיציאת תמצית הארה מהצפוני רגליים מכל מלך ומלך בפנ"ע אשר יצאו רק זה אחר זה, כי גם המלכי יושר יצאו ג"כ רק זה אחר זה, וכולם זה למטה מזה בקו אחד כנז'. אלא שהם גופה ר"ל המלכי יושר שמאבא, הם לא מתו ולא נשברו, כי לא ירדו הם עצמם לבריאה כלל, ומה שמתו ונשבר מהם ג"כ הנה הוא רק התמצית הארה שיצא מהם דרך נקבי העור ודרך הצפוני רגליים וכנ"ל סי' ב'. אבל בסדר יציאתם בזה אחר זה, וכן בסדר עמידתם זה למטה מזה ובקו אחד, הנה בזה היה היור והעגולים שניהם שוים.

והרי נתבאר בזה כל מה שהערינו לעיל בריש דברינו בדיבור זה בענין סדר יציאתם מהצפוני רגליים, כי היו ג"כ רק בקו אחד זה למטה מזה ורק זה אחר זה, ע"ד מלכי העגולים ממש. וכן יתבאר לנו ג"כ מה שהערינו לעיל סי' א' בהערה ראשונה שם ע"ש, כי עיקרן דהמלכי יושר הם יצאו באמת ג"כ ממקום אחד, והוא מבקיעת הפרסא, והיו הם מתחילה ג"כ כולם כלולים בהכתר שלהם, ואח"כ יצא הכתר לעצמו דרך הטבור, והחור"ב יצאו הם כלולים מכל הז"ת דרך היסוד, ואח"כ יצאו הז"ת מהבינה אחד לאחד כולם בקו אחד, זה למטה מזה. והם נשאר באצילות לעולם, ומה שירד מהם בבי"ע הנה הוא רק מה שיצא התמצית הארה מהם דרך הצפוני רגליים. והיה יציאתם ג"כ מכל מלך ומלך מהצפוני רגליים דכל מלך בפנ"ע, זה אחר זה, וזה

למטה מזה בקו אחד. והם אשר מתו ונשברו כמו מלכי העגולים, אבל המלכי יושר העיקריים הם לא ירדו בבי"ע ולא מתו ולא נשברו, ומהם הוא הנשמות החדשות דחלקי האצילות שלא נכללו באדה"ר שאמר האריז"ל בספר הגלגולים (פרק ז) ע"ש. ומ"ש שם כי החלקים שיש בהם מן בי"ע הם הוטבעו ג"כ בתוך הקליפות, הכוונה הוא על הניצוצין והשברי כלים אשר מהצפוני רגליים שלהם. אבל הם עצמן לא ירדו לבי"ע כלל, ולא נשברו כלל. אמנם גם אותן דהצפוני רגליים אשר הם מתו ונשברו ג"כ, הנה הם ג"כ מכלל הנשמות החדשות שלא נכללו באדה"ר וכמבואר בספר הגלגולים שם, אך עיקר רוממות מעלתן דהנשמות שלא נכללו בו הנה הוא אותן שנשארו באצילות, שהם מהמלכי יושר העיקריים עצמן כנז'. וע' לקמן ח"ב דרוש ג' ענף י"ט ושם דרוש ד' ענף כ"ג סי' ב' ובדברינו בחלק הביאורים שער מטי ול"מ פ"ד אות י"ב ואות כ"א ודי בזה.

[ב] אמנם

מה שאמרנו כי יצאו הז"ת מהבינה אחד לאחד, הכוונה הוא רק שלא היו כולם בבחי' פרצוף אחד ע"ד הז"א דאצילות, אלא כי בעולם הנקודות היו גם המלכי יושר כל א' למלך בפנ"ע נפרדות זו מזו, על דרך מלכי העגולים. אבל יציאתם מהבינה היה באמת ג"כ רק בכלילות. כי יצא ממנה הדעת כלול מכל הז', ומהדעת יצא החסד כלול מכל הו', ומהחסד הגבורה כלול מה', ועד"ז כולם וכמו במלכי העגולים, וכמ"ש בנקודות (ריש פרק ד ושם פרק ה) וכן היה ג"כ בעולם העקודים, וכמ"ש במטי ול"מ (פרק ב) כי ענין הכלילות גם בהז"ת היה נוהג בכל העולמות כולם, ר"ל גם באותן אשר היה עמידתם רק בקו אחד, ויצאו זה אחר זה, כל א' בגילוי בפנ"ע. אך יציאתם בתחילה היה ג"כ רק בכלילות גם בהז"ת. שכאשר יצא כל עליון היה כלול מכל התחתונים ממנו, אלא שאח"כ יצאו כולם אחד לאחד, ר"ל כל א' במציאות בפנ"ע. וכן היה גם בהמלכי יושר, אמנם הם גופה לא מתו ולא נשברו, כי היו הם ממותקים קצת באשר שהם

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ג
סימן ד אות ב - ג

ואחלמה

קט יח ע"ב - יח ע"ג

מהמ"ן דאבא, וירדו דרך כל פנימיותו וכנ"ל בכל דברינו. אך מה שיצא מהצפרני רגליים דהמלכי יושר הם מתו ונשברו ג"כ וכנ"ל סי' ג'.

והנה היה יציאתם אשר יצאו מהצפרני רגליים ג"כ בכלילות, כי המלך הראשון שהוא הדעת אשר היה כלול מכל הז'ת כנז', הנה כאשר יצא התמצית הארה ממנו דרך הצפרני רגליים שבו, הנה היה אותו התמצית הארה דהצפרני רגליים כלול ג"כ מכל הז', ומה שהוא שייך למלך הדעת עצמו הוא מת ונשבר, אך מה שהיה שייך להחסד ולמטה הנה הם נכנסו במלך החסד דהיושר לתוספות מוחין שבו. וכן אח"כ במלך החסד אשר היה כלול מכל הו', הנה כאשר יצא התמצית הארה ממנו מהצפרני רגליים שבו היה כלול אותו התמצית הארה ג"כ מכל הו'. ומה שהוא שייך למלך החסד עצמו הוא מת ונשבר, אך מה שהוא שייך להגבורה ולמטה הוא נכנס במלך הגבורה לתוספות מוחין שבו. וכן אח"כ כאשר מלך הגבורה והיה כלול מכל הה', הנה כאשר יצא התמצית הארה ממנו מהצפרני רגליים שבו היה כלול אותו התמצית הארה ג"כ מכל הה', ומה שהיה שייך למלך הגבורה עצמו הוא מת ונשבר, אך שאר כלילות הד' שבו אשר מת"ת ולמטה הוא נכנס במלך הת"ת לתוספת מוחין שבו, וכן עד"ז בכולם, כי האורות דצפרני רגליים אשר מתו ונשברו מהמלכי יושר ג"כ, והם יצאו ומלכו ג"כ בזה אחר זה כנ"ל, הנה היה הסדר בהם ממש כמו במלכי העגולים המבואר בנקודות (פרק ה) שכל הארת דצפרני רגליים של כל עליון היה כלול ג"כ מכל התחתונים אשר למטה הימנו. וכאשר מת ונשבר הוא היה נכנס כל הכלילות שבו בהמלך התחתון אשר מלך אחריו, והם אשר מתו ונשברו גם מהמלכי יושר וכמו שבארנו סיבת מיתתם ושכירתם לעיל סי' ג' אות ג' ע"ש בארוכה.

[ג] ובמה שהערינו לעיל סי' א' בהערה ג'

שם בענין הכלים דהמלכי יושר

מהיכן שנתהוו. הנה האמת הוא כי גם במציאות

הכלים דמלכי העגולים, הגם שמבואר בדברי הרב בדרושי נקודות (פרקים א ב) סיבות שונות בענין מציאותם, הנה עדיין צריכים הם ביאור גדול, וכמו שכתבנו בדברינו בחלק הביאורים שם, וכן יתבאר בעה"י לקמן דרוש ו'. אך מה שנוגע לעניינינו, הנה דע והבן כי האמת הוא שגם בזה נשתוו המלכי יושר עם המלכי עגולים, כי עיקר המציאות הכלים של שניהם הנה הוא רק מהעביות אשר היה כלול בהאור גופה, וכן הוא לעולם בכל העולמות והפרצופים כולם, הנה נעשה בהם הגוף וכלי דכל א' רק מהעביות אשר היה כלול בהאור עצמו. והוא מה שנמצא בדברי מקובלים הראשונים [וכן הוא בדברי האריז"ל בחשמל (פרק ג) ובסדר אבי"ע (פרק ב) במלכים (פרק ד) בכללים (פרק א) ועוד באיזה מקומות והוא מלשון ב"ר (פ' כא סי' ה) אמנם בזוהר ותיקונים לא נמצא לשון זה] שכל הכלים אשר בכל אורות הנאצלים הנה הם כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה. כי כל אור שנתפשט ממקורו ויורד למטה הנה ע"י התפשטותו וירידתו נתעבה קצת, וכמ"ש בטנת"א (פרק א) ובסדר אבי"ע (פרק א). ומאותו העביות עצמו נעשה אח"כ הגוף והכלי להאור, וכמו שמבואר בעקודים (ריש פרק ג וריש פרק ה ופרק ו) (וכן הוא ג"כ עומק הכוונה בעגולים ויושר סוף ענף ג ע"ש והבן מאד וה"י יכפר). וכן היה כאן בעניינינו במכל שכן, כי הנה יציאת כל המלכי יושר הרי הם נעשו מאבא שבא"ק ע"י בחי' אמ"ר וק"ב שבו וכנ"ל דרוש ב' סי' ב'. והגם שלא היה בהם האמ"ר וק"ב הראוי והשלם וכנ"ל בדרוש זה סי' ב' ג', עכ"ז הנה היה כל מציאותם ע"י איזה בחי' אמ"ר וק"ב עכ"פ וכמבואר בכל דברינו שם. והנה כן הוא ג"כ בכל הארת הצפרני רגליים שיצא מכל מלך ומלך, הנה נעשה ג"כ ע"י בחי' אמ"ר וק"ב אשר מקומת כל מלך ומלך וכנ"ל אות ב', שהיה מציאותם ע"י תוספות מוחין המתפשט מכל עליון להתחתון, והיה נמשך ויורד דרך כל פנימיותו עד שיצא מהצפרני רגליים שבו. וכ"ז הרי הוא בחי' אמ"ר וק"ב עכ"פ, וכל אמ"ר וק"ב הנה הוא אור וכלי, כי המים ורקיע הנה הם העביות אשר בהם מתלבש

הכלים שלהם הם ע"י אמ"ר וק"ב כנז', הנה בהם נמשכו ונארגו האור והכלי ביחד מתחילת מציאותם, וע"ד שהוא לאחר התיקון, שהנשמה והגוף הם מתהווים ונארגים ביחד, אלא שאז שהוא בעולם הנקודות לא היו בשלימות כלל וכנ"ל סי' ג', אבל עכ"ז מאחר שהמלכי יושר הרי נתהוו ע"י אמ"ר וק"ב, הרי נמשך בהם האורות עם הכלים ביחד, משא"כ במלכי העגולים כנז'. אך עכ"פ הרי נתבאר לנו כי בעיקר מציאות הכלים הנה נשתוו בזה ג"כ המלכי יושר עם העגולים, כי בשניהם נעשו כליהם מהעביות שהיה כלול בהאור גופה, אלא שבסדר יציאתם דהכלים בזה היה שינוי ביניהם, כי בעגולים נבדלו הכלים לעצמן וירדו מהטבור ולמטה מתחילה וקודם להאורות, ובהיושר נמשכו ונארגו ביחד, אבל בעיקר מציאותם הוא בשניהם שוה והרי נתבאר לנו בעה"י גם ההערה הג' דלעיל סי' א' באר היטיב.

האור וכמבואר בדברי הרב בדרושי מ"ן ומ"ד (דרוש ה). והרי לנו ענין מציאות הכלים הן דהמלכי יושר עצמן, כי הם מבחי' האמ"ר וק"ב דהאבא גופה, והן מציאות הכלים דהארת הצפרני רגליים, כי הם מבחי' האמ"ר וק"ב דהמלכי יושר עצמן. **אמנם** כי כל ענין הכלים אשר הם ע"י אמ"ר וק"ב, הנה הוא לעולם מבחי' העביות שכלול מתחילה בהאור עצמו, כי ע"י התפשטות האור שהוא מהע"ב בהס"ג מ"ה ב"ן נעשית למים רקיע וק"ב כמ"ש במ"ן ומ"ד דרוש ה', והרי נעשית הכלי לעולם מהתפשטות האור עצמו וכהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה, הן בהמלכי יושר והן במלכי העגולים, אלא שבמלכי העגולים נעשו הכלים מתחילה, ר"ל שנפרדו מהאורות וירדו למקומם מתחילה, וכמ"ש בנקודות (פרק ד) וע' דברינו שם פ"א אות כ"ב כ"ג, ויתבאר בעה"י ג"כ לקמן דרוש ו', אבל בהמלכי יושר אשר

סימן ה

ובתיקון (פרק ה), אבל במלכי יושר אשר נשתוו האורות עם הכלים בכל האפשרי, הנה הגם שגם הם נשברו ג"כ וכנ"ל סי' ג', אך לא היה בהם השבירה גדולה כ"כ עכ"פ. ולכן הנה יצאו כל עיקרן דעולם התוהו רק ממלכי העגולים, אלא שהשתתף המלכי יושר עמהם ג"כ בהארת הצפרני רגליים שבהם וכנ"ל, אבל עיקרן היה רק ממלכי העגולים, והנה היה באמת עוד איזה שינויים בין המלכי יושר להעגולים כמו שיתבאר, אך שינוי הא' הוא בענין היחוד דהאורות עם הכלים וכנז'.

[ב] שינוי ב' הוא בענין סדר יציאת דהמלכים, כי הנה נמצא לכאורה סתירה בזה בדברי הרב, כי בע"ח בדרושי נקודות (פרקים ד וה') ובשבירת הכלים (פרקים אב"ג) מבואר כי מלך הב' הוא החסד והג' הוא הגבורה, והיה יציאתם כסדרן החסד קודם להגבורה, אבל במאמרי רשב"י (דף סב ע"ג טו"ד

[א] הנה נתבאר לנו מדברינו הנז' כי היה שינוי עכ"פ בין מלכי היושר להעגולים בענין היחוד דהאורות עם הכלים, כי במלכי העגולים אשר נבדלו הכלים מהאורות ויצאו לעצמן וירדו מתחילה למקומן לבדן, ונתעבו עי"ז בעיבוי אחר עיבוי, ועי"ז הנה הגם שאח"כ ירדו האורות ג"כ ונכנסו ונתלבשו בהם כמבואר בנקודות (פרק ד), עכ"ז הרי לא נתייחדו בהם כ"כ מאחר שיצאו מתחילה לעצמן ונתעבו בעיבוי אחר עיבוי. משא"כ במלכי יושר אשר נמשכו ונארגו האורות עם הכלים יחד מתחילת התהוותם, הרי נתייחדו האורות עם הכלים בכל הראוי כהיחוד דנשמה עם הגוף, ולא נתעבו כליהם כ"כ, כי נתייחדו ונשתוו זה לזה בכל האפשרי. והנה ממילא הוא כי בהם לא היה השבירה כ"כ כמו בהעגולים, כי בהעגולים הרי היה סיבת השבירה משום שלא היו יכולים לקבל ולסבול תוקף האורות שבהם כמ"ש בנקודות (פרק ה) ובשבירת הכלים (פרק ה)

מדפוח"ח תרנ"ח) וכן בספר הליקוטים (פרשת וישלח) אמר שם ושם כי הגבורה יצא קודם להחסד. ואמר שם כי משום שהיו כולם בסוד הדין הקשה, לפיכך קדמה הגבורה להחסד, וכן הוא ג"כ דעת הגר"א בספד"צ פ"א (ט ע"ג ד"ה מלך השני), וע' שער הכוונות (ספי' העומר ריש דרוש ז דף פג סע"ד¹⁴⁴, ובראש השנה דף צח ע"ד¹⁴⁵). אך האמת הוא כי הנה אלו ואלו הם דברי א"ח, כי במלכי העגולים שהם הגבורות דעולם הנקודות, הנה בהם יצא מלך הגבורה מקודם, אבל במלכי יושר שהם החסדים דעולם הנקודות הנה בהם יצא מלך החסד מקודם. והגם כי דברי הרב בע"ח הרי משמע שמדבר שם רק במלכי העגולים שהם האורות שיצאו מהעינים, אך כבר כתב הרח"ו ז"ל גופה בשער התיקון (סוף פרק ד) כי גם בע"ח הוה הכוונה בעומק על היושר ג"כ, כי דברי האריז"ל הם כפטיש יפוצץ סלע, שמתחלק לכמה טעמים. ומ"ש שם שיצא מלך החסד מקודם, הוא רק על המלכי יושר אשר יצאו מהצפני רגליים אשר בהם מדבר בנקודות (פרק ג), וכמ"ש הרח"ו ז"ל בשעה"ק (דף יט ע"ד סוף דרוש ה) ע"ש. ועכ"פ הוא כי היה שינוי בזה בין המלכי יושר להעגולים, כי בהעגולים יצא מלך הגבורה מקודם, ובהיושר יצא מלך החסד מקודם.

כי בעולמות שהוא החיצוניות יצא ג"כ הגבורה מקודם, ובנשמות שהוא הפנימית יצא החסד מקודם ודי בזה והבן.

[ג] שינוי ג' הוא בענין מ"ש הרב בשבירת הכלים (פרקים ו ז) כי היה מקרה המלכים הן בכללות והן בפרטות. והיינו כי הרי הב"ן הכללי הוא כלול ג"כ מו' פרצופים, עתיק א"א וא"א זו"ן¹⁴⁶, והיה מקרה המלכים גם בפרטות הזו"ן דעתיק וא"א ואו"א, כי הם כלולים כל א' מעשר, ויצאו הג"ר שבכל א' ונתקיימו, והז"ת שבכל א' שהם הזו"ן דכל א', הנה הם מתו ונשברו, והם הזו"ן הפרטיים. וכן היה מיתת המלכים בהזו"ן הכלליים, שהם פרצוף הז"א והנוק' שבהב"ן הכללי, כי הם מתו ונשברו ככולן, והיה ו' מיני מלכים אשר מתו ונשברו, היינו ד' פרטיים וב' כלליים. ומבואר שם כי הן הזו"ן הפרטיים והן הזו"ן הכלליים הנה לא יצאו הג"ר שבהם, ולא היו כלולים מעשר ספי', על דרך שיצאו העתיק וא"א ואו"א, כי הנה בעתיק וא"א ואו"א הנה היה בהם הגילוי דעשר ספי' בכפליים: אחד, הוא כי הרי אמרנו שהג"ר שבהם יצאו ונתקיימו והז"ת נשברו, והרי יצא בהגילוי דעשר ספי', משא"כ הזו"ן הנה לא יצאו הג"ר שבהם כלל. ב', הוא כי הג"ר דכל א' אשר נתקיימו הנה יצא כל א' מהג"ר ג"כ בגילוי דהי"ס, והרי היה הגילוי דהי"ס בעתיק וא"א ואו"א הן בכללות והן בפרטות, ר"ל גם בפרטות הג"ר שבהם שהיו כלולים ג"כ מי'. משא"כ הזו"ן, הן הזו"ן הפרטיים והן גם הזו"ן הכלליים, לא היו הם בכל אותן הגילוי דהי"ס הנזכרים כלל, אלא שהז"א יצא רק בו' נקודות לבד, והנוק' יצאה רק בהכתר שלה לבד, ולא יצא הג"ר בהז"א והט' אחרונות בהנוק' כלל, הן בהזו"ן הכלליים והן בהזו"ן הפרטיים. [אמנם בפרטי פרטות היו גם הם כלולים כל א']

ובספר הכללים כלל ט' ענף ט' (ענף יא), בארנו שם דברי הרב בשעה"כ (דף צא) בסוד פלוגתת ר"א ור"י אם בתשרי נברא העולם אם בניסן נברא העולם ע"פ דברינו בסוד התפשטות והסתלקות ע"ש. אמנם ע"פ עניינינו כאן אפשר לפרש סוד פלוגתתם כי דברי ר"א מתקיים במלכי העגולים שבהם יצא הגבורה מקודם, וזהו שאמר בתשרי נברא העולם, ודברי ר"י מתקיים במלכי היושר שבהם יצא החסד מקודם, וזהו שאמר בניסן נברא העולם. והוא ג"כ ענין מ"ש הרב בשעה"כ שם, כי הם בסוד עולמות ונשמות, ור"ל

מאיר הלשם

145. ז"ל: בר"ה נכנסים עטרא דגבורות קודם לעטרא חסדים.
146. עי' להלן עמוד תמד אות י.

144. ז"ל: וכן הוא שמוחין דקטנות נכנסים גבורות תחילה.

במבו"ש שם ונשאר בצ"ע בזה, איך שאפשר להשוות אלו ב' השמועות יחד.

[ד] והנה הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל

בהגהות השמש אשר בע"ח בשבירת הכלים (פרקים ו וז) ובמלכים (פרק ה) ובאנ"כ (פרק ה) הרעיש העולם בזה¹⁴⁸, ודחה האחד מפני חבירו, ואמר שהעיקר הוא שהיה רק בפרטיות לבד והיה באמת בכל הפרצופים שוה, כי יצא כל א' בהגילוי דיי"ס כולם, והג"ר דכל א' נתקיימו והז"ת דכל א' נשברו. ובספרו רחובות הנהר בתחילתו הנה העמיק והרחיב בזה למאד, ובעומק עיונו שם הנה כמעט שהשווה את ב' השמועות יחד ומקשר אותם שיהיו שניהם קיימים. והוא במה שהעלה שם כי כל פרצוף תחתון בערך העליון הוא נחשב רק לבחי' זו"ן, ורק בבחי' ז"ת לבד, והגם שיש בו ג"כ י"ס שלימים, הנה נחשב הג"ר שבו רק לפרטי הג"ר אשר בהז"ת עצמו, והוא כולו רק בבחי' זו"ן וז"ת בערך העליון, אמנם בערך עצמו הנה ישנם בכל פרצוף גופה ג"ר גמורים שהם עתיק וא"א ואו"א שבו, וז"ת גמורים שהם הזו"ן שבו. וכן כל ספירה וספירה שבכל פרצוף, הן מהג"ר שבו והן מהז"ת שבו, הנה היא כלולה מבחי' אבי"ע, כי ישנם בכל ספירה שורש לכל הד' עולמות אבי"ע, והם האבי"ע שבכל ספירה וספירה לפי מדרגתה¹⁴⁹. אמנם בערך העליון הנה נחשב כל הז"ת שהם הזו"ן דהתחתון רק לבחי' בי"ע לבד.

והנה מקרה המלכים אשר אמר הרב במבו"ש

(שע"ב ח"ג פ"ו) וכן במאמרי רשב"י ובליקוטים הנ"ל, כי הן בעתיק והן בא"א והן באו"א והן בזו"ן, הנה יצא הג"ר שלהם ונתקיימו והז"ת שלהם מתו ונשברו. הנה היה כ"ז בכל פרצוף ופרצוף פרטי בפנ"ע, כי הרי כל פרצוף פרטי, הנה יש בו ג"ר וז"ת גמורים, שהם עתיק

מעשר, ומעשר לעשר עד אין קץ וכנ"ל דרוש א' סי' ה' אות ג'. וע' בשבירת הכלים (פרק ח) ובמלכים (פרק ה) בדברי הרח"ו שם, וכן במ"ן ומ"ד (דרוש א) שאמר שם: ואעפ"י שהם ז' מלכים, עכ"ז הם י' אלא שהם ע"ד ז' היכלות¹⁴⁷ כו' ע"ש]. וכן הוא מבואר ומפורסם בכמה וכמה דרושים בע"ח, שבעולם הנקודות יצא הז"א רק בו נקודות והנוק' רק בנקודה אחת, וכמ"ש במלכים (פרקים ה ו) ובאנ"כ (פרק ה) ובתיקון הנוק' (פרק ב כלל ט) ובפנימית וחיצונית (ריש דרוש ו, ושם דרוש ח) וכן הוא בסדר אצילות בקיצור (פרק ג), וכן אמר הרב ג"כ בספר מבו"ש (שע"ב ח"ב פ"א ובכ"מ שם). ומבואר הוא בכל מקומות הנז' ובפרט בשבירת הכלים פ' ו' ז' ובאנ"כ פ"ה שהכוונה הוא הן על הזו"ן הכלליים שהם הז"א והנוק' שבהב"ן הכולל, והן על הזו"ן הפרטיים אשר בעתיק וא"א ואו"א שבהב"ן הכולל. שגם הזו"ן הכללים יצא הז"א ג"כ רק מהדעת ולמטה ולא יצא בו הג"ר כלל, והנוק' הכללי יצאה ג"כ רק הכתר שלה לבד.

אמנם במבו"ש (שע"ב ח"ג פ"ו) וכן במאמרי

רשב"י (באד"ר דף ל ע"ב ובדף סג ע"ד) וכן בספר הליקוטים (פרשת וישלח דף מג ע"א) הנה אמר שם הרב שגם הזו"ן הכלליים הנה יצאו גם ג"כ בהגילוי דכל הי"ס כולם, ויצאו הג"ר שלהם ונתקיימו והז"ת שלהם הם מתו ונשברו, וע"ד שהיה בעתיק וא"א ואו"א וכנ"ל. ולא היה השבירה רק בפרטיות לבד, היינו בהז"ת שבכל פרצוף ופרצוף מהו' פרצופים עתיק וא"א ואו"א וזו"ן אשר בהב"ן הכללי. אבל הג"ר יצאו ונתקיימו גם בהזו"ן הכלליים, ולא נשבר בהם רק הז"ת שהם הזו"ן הפרטיים שבהם לבד והיה בכלם שוה. והרי היה מקרה המלכים רק בפרטיות לבד שהוא בפרטות הז"ת אשר בכל א' מהו' פרצופים, וכבר עמד על זה הרח"ו ז"ל עצמו

יט נ"א

מאיר הלשם

148. עיי' עוד בכללים ח"ב ק ע"ד בענין שיטת הרש"ש.
149. עיי' ע"ח שער הפרצופים פרק ו.

147. עיי' ע"ח שער כח פרק ד סוף אות ו: ההיכל הראשון כולל ג"ר, והאחרון כולל יסוד ונוק'.

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש ג
סימן ה אות ד - ו

ואחלמה קיג
יט ע"א - יט ע"ב

מהעינים דא"ק. ויצאו הי"ס שבכל א' מתחילה כולם כלולים בהכתר, ואח"כ יצאו זה מזה, וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ד) ובשבירת הכלים (פרק א) וכנז'.

וענין כל פרצוף פרטי שאמר, הנה הוא כל האישים כולם וכל המציאויות כולם אשר בכל הד' עולמות אבי"ע אשר כל א' הוא בבחי' פרצוף כנודע, וכלול כל א' מי"ס שהם ו' פרצופים כוללים. שהם בחי' עתיק א"א או"א זו"ן, והי"ס דבחי' ב"ן שבהם הכולל את כל הו' אשר יצאו בעולם הנקודות, הנה אלו הם הפרצופים הפרטיים אשר אמר שם מהר"ש שרעבי ז"ל, שהיה ו' מיני מלכים בכל פרצוף פרטי וכנז'. וקורא אותם בשם פרצוף פרטי, משום שאחר התיקון אשר נשתתף בהם השם מ"ה, הנה נעשה מהם כל האישים המיוחדים וכל המציאויות המיוחדים אשר בכל העולמות אבי"ע, וכלול כל א' מכל הי"ס כוללים, שהם הו' פרצופים הנז'. ועכ"ז הרי הוא מיוחד באישו ומציאותו בפנ"ע, וא"כ הרי הוא רק פרטי בודאי, ולכך קורא אותם בשם פרצוף פרטי. אמנם בעולם הנקודות הנה יצאו חלוק בו' בחי' שהם הו' פרצופים הנז' אשר כלולים בו, ויצא אז כל א' מהעינים בפנ"ע, וכן היה אז מקרה המלכים בכל א' בפנ"ע וכנז'. והרי היה נחלק אז כל מה שנעשה לאחר התיקון לפרצוף פרטי ולמציאות מיוחד, הנה היה נחלק בעולם הנקודות לו' בחי'.

[ו] הנה כ"ז הוא מה שהעלה מהר"ש שרעבי ז"ל בעומק עיונו בספר רחובות הנהר בתחילתו, וע"ש בדברינו בהגהות וביאורים הנדפס בסוף הע"ח בדפוס ווארשא תרנ"א. והנה ניחא בזה סתירת דברי הרב הנ"ל, כי הרי בזה אפשר לקשר ב' השמועות יחד. והיינו, כי האמת הוא כמ"ש במבו"ש (שע"ב ח"ג פ"ו) ובמאמרי רשב"י הנז' כי היה מקרה המלכים בכל הפרצופים שוה, היינו שגם הזו"ן הכלליים אשר בהב"ן הכללי יצאו ג"כ בהגילוי די"ס שבהם, והג"ר שלהם נתקיימו והז"ת שלהם הם מתו ונשברו,

וא"א ואו"א זו"ן אשר כל א' מהם הוא כלול מי"ס, והיה ו' מיני מלכים שמתו ונשברו בכל פרצוף פרטי. והיינו כי הז"ת דכל א', ר"ל הן מעתיק והן מא"א והן מהזו"ן שבכל פרצוף פרטי, כאשר שיצאו ונמצאו בבחי' האצילות שבהם הנה זהו מלוכתם אשר יצאו ומלכו. אך ע"י תוקף הגבורות שבהם שהיו דינים קשים, לא היה אפשר להם להתקיים כנ"ל סי' ג' ומיתו ונשברו וירדו לבחי' ב"ע שבכל א' גופה [שהוא השורש להבי"ע התחתונים שיצא אח"כ מכל א'] הפנימיות לבריאה, והחיצוניות ליצירה, והחיצוניות דחיצוניות לעשיה, וכמ"ש בשבירת הכלים (פרק ז) וזהו מיתתם. וכ"ז היה בכל א' מהז"ת אשר מעתיק וא"א ואו"א זו"ן שבכל פרצוף פרטי, כי הרי כל פרצוף פרטי הוא כלול מאלו הו' פרצופים אשר כל פרצוף מהם הוא כלול מי"ס, ג"ר זו"ת, וכל ספי' מהם היא כלולה מאבי"ע, והיה כל מקרה המלכים, היינו קיום הג"ר ומיתת הז"ת ונפילתם בבי"ע הנה היה כ"ז ו' פעמים בכל פרצוף ופרצוף פרטי.

[ה] ומבואר שם בדבריו עוד, כי כל הו' פרצופים אשר בכל פרצוף פרטי הנה יצא כל א' בפנ"ע מהעינים דא"ק. אמנם הג"ר והז"ת אשר בכל א' מהו' פרצופים הנזכרים שבכל פרצוף פרטי, והם הי"ס אשר בהם היה כל מקרה המלכים, בקיום הג"ר ומיתת הז"ת. הנה אותן הי"ס דכל א' הם יצאו זה מזה ע"י בחי' הזווגים אשר אמר הרב בנקודות (פרק ד) ובשבירת הכלים (פרק א) וכנ"ל בדברינו דרוש ב' סי' ד'. ואותן הו' פרצופים אשר בכל פרצוף פרטי הנה קורא אותם מהר"ש שרעבי ז"ל בדבריו שם בשם הפרצופים דפרט האחרון שאפשר לפרט, והיה מקרה המלכים בקיום הג"ר ומיתת הז"ת בכל י"ס דפרט האחרון שאפשר לפרט, והם הי"ס אשר יצאו זה מזה, אבל כללות כל הו' פרצופים כולם קורא אותם בשם פרצוף פרטי סתם. והיה מקרה המלכים ו' פעמים בכל פרצוף פרטי, והוא בכל הו' פרצופים דפרט האחרון אשר יצא כל א' בפנ"ע

וכמו בעתיק וא"א ואו"א שבהב"ן הכללי וכנ"ל. אך מ"ש בע"ח בכמה וכמה דרושים הנ"ל שבהזו"ן לא יצא בהם הג"ר כלל, והם נשברו כולם, והיה השבירה הן בכללות והן בפרטות, והיינו כי הרי זו"ן הכלליים שבהב"ן הכללי נשברו כולם כל מה שיצא מהם, והוא הכללות שאמר. וכן הרי נשברו ג"כ הזו"ן הפרטיים אשר בעתיק וא"א ואו"א שבהב"ן הכללי, והוא הפרטיות. והרי הוא סותר למ"ש במאמרי רשב"י ובמבו"ש הנז', שגם בהזו"ן הכלליים יצאו ג"כ הג"ר שבהם ונתקיימו, ולא נשבר רק הזו"ת שבהם לבד. והרי לא היה השבירה רק בפרטיות ובכולם שוה, והיינו רק פרטיות הזו"ת שבכל א' מהם. אך כוונת הרב אשר בע"ח הוא כי הג"ר דהזו"ן הכלליים בערך הפרצופים העליונים עתיק א"א או"א, הנה לא נחשבו הם לג"ר כלל, וכמו שאמרנו לעיל, שבערך העליון לא נחשב כל תחתון אלא רק לזו"ת לבד, והג"ר שבו הוא רק פרטי הי"ס דהו"ק, וכמ"ש הרח"ו במלכים (פרק ה), כי הוא ע"ד הראש דקטנות, שגם בו יש ג"ר. וכן אמר במ"ן ומ"ד (דרוש א) כי הם על דרך ז' היכלות שהם י', כי היכל העליון כולל ג' היכלות. וכן אמר ג"כ במוחין דצלם (פרק ח) כי המלכים הראשונים הגם שהם רק ז' מלכים. עכ"ז הנה הם ג"כ בבחי' עסמ"ב, והם הי"ס גמורות דחיצוניות. והרי לנו כי הגם שהם באמת רק זו"ת לבד, עכ"ז הם י' ג"כ, והג"ר שבהם הוא רק פרטי הג"ר אשר בהו"ק עצמן. וא"כ הרי ניחא מ"ש בע"ח שהם זו"ת לבד, ועכ"ז אמר שפיר במבו"ש ובמאמרי רשב"י הנז' שיצאו הג"ר שבהם ג"כ, כי אותן הג"ר הוא רק בערך עצמם נגד הזו"ת שבהם גופה, אבל לא בערך הפרצופים העליונים כי בערכם נחשב כל הי"ס דהזו"ן רק לזו"ת לבד.

אמנם מ"ש בע"ח שהזו"ן נשברו כולם כל מה שיצא מהם, והוא השבירה דכללות שאמר וכנ"ל, ובמבו"ש ובמאמרי רשב"י אמר שהג"ר שלהם נתקיימו, הנה הוא במה שידוע כי גם בהג"ר היה ג"כ פגם וביטול, והיינו במה שנפלו האחוריים שלהם במקום הזו"ן דאצילות, ומשום

שנשארו בהזו"ן עצמן ולא ירדו לבי"ע לכן לא נקרא בהם מיתה, אלא רק פגם וביטול לבד, וכמ"ש בדרושי נקודות (פרק א ופרק ו) וכן בשבירת הכלים (פרקים א וב') וכנודע. וכ"ז הנה היה בהג"ר דהזו"ן, וכן גם בהג"ר דעתיק וא"א ואו"א, וכמ"ש בשבירת הכלים (פרק ז), אמנם כל הי"ס דהזו"ן אשר אמרנו שגם הג"ר שלהם נחשב בערך הפרצופים העליונים רק מכלל הזו"ת לבד, וכן הזו"ת דהזו"ן נחשבים הם בערך העליונים רק לבחי' בי"ע לבד, וכמו שאמרנו לעיל אות ד', כי הגם שכל ספי' היא כלולה מאבי"ע, אך בערך העליון נחשב הזו"ת דהתחתון רק לבי"ע לבד, וא"כ הרי הג"ר דהזו"ן אשר נפלו האחוריים שלהם במקום הזו"ת דהזו"ן, הנה נקרא נפילתם בהזו"ת בערך הפרצופים העליונים לבחי' מיתה ממש, כי הרי נפלו בהמקום אשר הוא בי"ע בערכם, ונפילת וירידת להבי"ע הנה הוא בבחי' מיתה לעולם. ולא עוד, כי מאחר שהג"ר דהזו"ן הוא נחשב למעלה מכלל הזו"ת, הנה היה בהם ג"כ בערך העליונים נפילה וירידה גם לכל בחי' הפנים שלהם ג"כ, כי גם מה שאנו אומרים שמהג"ר לא נפלו אלא רק האחוריים שלהם והפנים שלהם נתקיימו, הנה הוא ג"כ רק בערך עצמם, ור"ל בערך מיתת ושבירת הזו"ת שבהם גופה, אבל בערך הפרצופים העליונים, הנה היה ביטול ופגם גם באורות הפנים דהג"ר דהתחתון ג"כ. ומה גם כי הרי פשוט הוא כי נפילת אחוריים גורם חסרון גם בהפנים, ומיתת ושבירת הזו"ת גורם קלקול בכל הג"ר כולם, כי הרי בהצטער אחד מהאיברים התחתונים הרי מרגיש כל הקומה כולה. אלא שהכל נידון בערכין, ובערך מיתת הזו"ת שהיה בהם מיתה ושבירה גמורה, נחשב ירידת ונפילת האחוריים דהג"ר רק לביטול ופגם בעלמא, והחסרון אשר היה נוגע עי"ז בודאי גם לאורות הפנים דהג"ר שלהם ג"כ, הנה לא נחשב זה אצלם לחסרון כלל. אך כ"ז הוא רק בערך תכונת ומיתת הזו"ת שבהם גופה, אבל בערך הפרצופים העליונים אשר נחשב להם כל הזו"ת דהתחתון רק לבחי' בי"ע, וכל הג"ר דהתחתון רק מכלל הזו"ת.

וכן הוא ג"כ, כי בערך העליון הנה נחשב להם כל הפנים דהתחתון רק מכלל האחוריים, וכמ"ש בשער או"א ובכ"מ. וכן כל פגם דהתחתון הנה נחשב בהעליון לחסרון וקלקול גדול. וע"י כ"ז הנה ממילא נמצא כי בערך העליונים נקרא ונחשב למיתה ושבירה גמורה גם לכל הג"ר דהזו"ן כולן, ור"ל גם לאורות הפנים שלהם ג"כ.

וזהו מ"ש הרב בשבירת הכלים (פרק ו) שהזו"ן הכלליים הנה הם כלולים ג"כ מי"ס, והם נשברו כולן. ובמבו"ש ומאמרי רשב"י הנז' אמר שגם בהזו"ן נתקיים הג"ר שבהם, ולא נשבר גם בהם רק הז"ת, והיה השבירה רק בפרטיות לבד ובכולם שוה. כי במבו"ש ובמאמרי רשב"י מדבר הרב רק בתכונת מקרה המלכים אשר היה בכל א' בפנ"ע, והוא נידון בכל א' לפי ערכו, והיה בכולם שוה. אבל בע"ח מדבר הרב בכללות הב"ן הכללי כולו, ובמקרה המלכים אשר היה בכל הפרצופים שבו בדרך כלל. ור"ל כאשר שאנו מסתכלים על כל הפרצופים כולם יחד, ולכן אמר שם כי הזו"ן הכלליים נשברו כולם גם הג"ר שלהם. וכן אמר שם עוד כי לא היה בהם באמת ג"ר כלל. כי כאשר שאנו מסתכלים על כל הפרצופים ביחד ונידון כל תחתון בערך העליון שעליו, הנה אז נחשב לשבירה גמורה לכל כללות הזו"ן כולן, וכן לא נחשב בו אז באמת לג"ר כלל וכנז'. וזהו מ"ש הרב שם, כי היה מקרה המלכים הן בכללות והן בפרטות, כי הרי במה שנשברו הז"ת דכל א' מהם הרי הוא בפרטות, ובמה שנחשב הזו"ן הכלליים בערכם שהם נשברו כולם הרי הוא בכללות ג"כ.

[ז] והנה כשם שאמרנו שכל תחתון בערך העליון הוא נחשב רק לז"ת, ונחשב שהוא נשבר ככולו. כן הוא להיפך ג"כ, שכל עליון לגבי תחתון הנה הוא בבחי' או"א אליו, ונחשב כולו רק לג"ר, ונקרא שמתקיים ככולו. כי מה שהוא קלקול ופגם בהעליון לא

נחשב זה בהתחתון לחסרון כלל, וכמו שאמר הרב (פנימיות וחיצוניות דרוש ח) כי הקליפה דאצילות היא טהרה דבריאה, וטהרה דבריאה היא טומאה דאצילות. וע' בשער רפ"ח (פרק ו) שאמר שם, ודע כי יש ברירה וברירה דברירה הכל לפי העולם כו' ע"ש. כי מה שהוא סיגים בהעליון אינם נחשבים לסיגים בהתחתון, והוא פשוט ונודע.

וא"כ נמצא כי בכללות, והיינו בהעריך כל תחתון לגבי עליון וכל עליון לגבי תחתון, נחשב התחתון שהוא נשבר ככולו, והעליון שהוא מתקיים ככולו, וזהו שאמר הרב בנקודות (פרק ד ושם פרק ב) שהג"ר נתקיימו והז"ת נשברו. והכוונה הוא הן בכללות והן בפרטות. כי בכללות, הנה נחשב כל העתיק וא"א ואו"א הכלליים אשר בהב"ן הכללי, שהם הג"ר הכלליים שבו, הנה נחשבים הם כולם שמתקיים ככולו, והזו"ן הכלליים שהם כל הז"ת אשר בהב"ן הכללי, הנה נחשבים הם שהם נשבר ככולן. אך בפרטיות, הרי יש ג"ר ז"ת בכל פרצוף ופרצוף בפנ"ע, והיה קיום בהג"ר שבו ומיתה בהז"ת שבו. והרי היה כל מקרה המלכים הן בכללות והן בפרטות, וכמ"ש בשבירת הכלים (פרק ו), וכן אמר ג"כ במבו"ש (שער ב ח"ב פ"א ה ע"א) זה לשונו, וע' לקמן בח"ג פ"ו שנתבאר שם ענין אלו הז' מלכים שהיתה ג"כ בחינתם בכל פרצוף ופרצוף מהה' פרצופים, אך כל מה שאנו מדברים בחלק זה הוא בהז' מלכים של כללות הי"ס דנקודים עכ"ל. והרי לנו מבואר כי היה כל מקרה המלכים הן בכללות והן בפרטות והוא ע"פ דברי מהר"ש שרעבי ז"ל וכמו שביארנו. וע' עוד בדברינו בהגהות וביאורים שם אות ל"ג ע"ש¹⁵⁰. והרי נמצא בכ"ז כי אלו ב' השמועות אשר בע"ח ובמבו"ש ומאמרי רשב"י הנז' אין סתירה ביניהם כלל ושניהם הם דברי אלהים חיים אמת.

והנה הרב הגדול מוהר"ר שלמה מולכו ז"ל בספר שמן זית זך יצא במלחמת ה',

וכגבור מזויין בכל כלי קרב מפשטות דברי האריז"ל המדבר בענין זה, וחולק בזה על כל דברי מהר"ש שרעבי ז"ל, ומסיק ואומר כי הם נראים באמת לב' שמועות הסותרים זה את זה וכקושיית מהרח"ו ז"ל אשר נשאר בצ"ע בזה וכנ"ל אות ג'. אמנם כפי מה שהסברנו והמתקנו את כל דברי מהר"ש שרעבי ז"ל הנז' לא ראינו (לענ"ד) בדבריו שום קושיא כלל, וכמו שיתבאר עוד עיקר הדברים בזה למטה בסמוך אות ח' ע"ש. ודברי מהר"ש שרעבי ז"ל הם חיים וקיימים, ומי כמוהו יורד לעמקי תהום ודולה עמוקות ממעמקים בכל דברי האריז"ל. וכן ראינו לכל גדולי חכמי ספרד הבאים אחריו הנה כולם אחזו את דרכו דרך הקודש, ובפרט הרב הג' מהר"ח דילהרוזה ז"ל בספר תורת חכם, אשר חותר חתירה אחריו בכל מקום והעלה רוב פנינים בכל דבריו, ואומר אחריו שפתיים ישק. וע' במה שנוגע לעניינינו בס' תו"ח הנז' דף קל"ה ע"א ד"ה כתב עוד, והובא בדברינו בהגהות וביאורים בסוף הע"ח דפוס ווארשא תרנ"א ברחובות הנהר (דף א אות ח) ע"ש כי מאותן הדברים שאבתי כל מה שכתבתי בזה.

[ח] אמנם מה שיש להקשות לכאורה בדברי מהר"ש שרעבי ז"ל, כי הרי לפי דבריו לא יהיה ניחא לכאורה מ"ש הרב בשבירת הכלים (פרק ו) ובכ"מ, שרק הזו"ן יצאו חסרים מהג"ר ובהם היה השבירה בכללות וכנ"ל אות ו'. הלא לפי דבריו הנה נחשב כל פרצוף תחתון בערך העליון רק לז"ת, והזו"ן דכל תחתון הם בערך העליון רק בתכונת הבי"ע וכנ"ל בדברינו, א"כ הרי נמצא שגם א"א כנגד עתיק, וכן או"א כנגד א"א, הנה שייך עליהם ג"כ לומר שבערך עתיק היה הא"א רק בבחי' ז"ת לבד, והיה בו כל מקרה המלכים בכל כללותו כולו כמו בהזו"ן הכלליים, וא"כ הרי מפני מה אמר הרב שרק הזו"ן הכלליים אשר בהב"ן הכללי הם יצאו חסרים מג"ר, ובהם היה השבירה בכללות. הרי ממה נפשך הוא, שאם כוונתו הוא על בחינתם אשר בכל פרצוף ופרצוף בפנ"ע, הרי זהו רק בחי'

הפרטיות, ובפרטות הרי יצא גם הזו"ן בכל הי"ס כולם, והיה גם בהם השבירה רק בהז"ת לבד, והג"ר שלהם נתקיימו. ואם שכוונתו הוא על בחינתם אשר בכללות שהוא בערך העליונים, הלא בערך העליונים יצאו גם או"א, וכן גם א"א בערך עתיק ג"כ רק בז"ת לבד, והם נשברו כולם, ולמה תופס הרב ז"ל ללמדינו את ענין הכללות רק בהזו"ן, וענין הפרטות על הפרצופים העליונים, הלא כולם שוים בכל, וכמבואר בכל דברינו לעיל.

אך באמת לפי עומק דרכו של מהר"ש שרעבי ז"ל הנה לא קשה כלל, כי הרי לפי דברינו מתבאר כי הנה נידון כל פרצוף בג' בחי', היינו בערך העליון ממנו, ובערך התחתון ממנו, ובערך עצמו, כי בערך העליון נחשב שנשבר בכולו, ובערך התחתון נחשב שמתקיים בכולו, ובערך עצמו הנה היה בו חילוק בין הג"ר שבו להז"ת שבו. וכל אלו הג' בחי' הנה הוא הכל רק ע"י השתמשות והבחנת הז"ת והזו"ן, כי בערך העליון נחשב כל התחתון כולו רק לז"ת, ונקרא רק בשם זו"ן ונחשב שהוא נשבר בכולו. ובערך התחתון נחשב כולו לג"ר ונקרא בשם עתיק וא"א ואו"א, ונחשב שמתקיים בכולו. ובערך עצמו נתחלק הוא גופה לג"ר וזו"ן ונבחן בו גופה כל הענין דהקיום והשבירה. והרי לנו שכל הקיום הוא ע"י הבחנת הג"ר, וכל השבירה הוא ע"י הבחנת הז"ת שהם הזו"ן, ולכך הנה משמיע לנו הרב ז"ל את כל החילוק דהקיום והשבירה אשר כ"ז היה רק בין הג"ר להזו"ן, הן בכללות והן בפרטות וכנז'. ותופס את לימוד הפרטות בהג"ר ולימוד הכללות בהזו"ן, משום שכל ענין הקיום הרי הוא תלוי רק בסיבת הבחנת הג"ר, וכל ענין המיתה והשבירה הרי הוא תלוי רק בסיבת הבחנת הזו"ן. ולכך משמיענו את לימוד הפרטות בהג"ר, משום שבבחי' הפרטות הרי היה בזה ענין הקיום עכ"פ, היינו בהג"ר דכל א'. אבל לימוד הכללות משמיענו בהזו"ן, משום שכל סיבת השבירה הרי הוא רק ע"י בחי' הזו"ן דוקא. ובמה שלמדנו שהזו"ן נשברו כולם, ומשום שהם הזו"ן של כל העליונים, הנה בזה למדינו דעת שכל מה שהוא

כ"ז

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ג

ואחלמה

ק"ז ע"א - כ ע"ב

סימן ה אות ח - ט

נבחן בכללו לבחי' זו"ן, והיינו כל תחתון לגבי עליון אשר הוא נחשב כולו רק להז"ת והזו"ן, הנה נבחן בו לעולם כל ענין המיתה והשבירה בכלולו בערך העליון אשר הוא הג"ר, ובבחי' עתיק וא"א ואו"א אליו, ובהם נבחן שהם מתקיים בכלולו, כי כל ג"ר הם נתקיים, וכמו שלמדנו מקודם בהג"ר אשר בכל א' מהפרטיות והבן זה היטיב כי כן הוא הכוונה בעומק ע"פ דרכו של מהר"ש שרעבי ז"ל.

בפע"ח בשער העמידה בברכת עקירת המינים (פרק יט) ע"ש, שאמר שהכוונה הוא כי מכיון שלא היתה רק נקודת הכתר לבד, והיתה חסרה מכל הט' אחרונים שבה, הנה ממילא הוא שגם אותה הנקודה דהכתר מתמעט אורה הרבה, ולא נשאר בה רק אור המלכות שלה לבד, וזהו שאמר באיזה מקומות שהיתה נקודת המלכות, והכוונה הוא על המלכות שבכתר).

והנה אחרי שאמרנו שכל מה שהיא נחשבת

לנקודה אחת הנה הוא רק בערך הפרצופים העליונים, א"כ הרי קשה לכאורה כי איך אפשר לומר שהיא נקודת הכתר הלא בערך העליונים, הנה פשוט הוא שהיא רק נקודת המלכות לבד, כי הרי היא המלכות של הב"ן הכללי, והז"א הוא הו"ק של הב"ן הכללי, והג"ר הם האו"א וא"א ועתיק של הב"ן הכללי, והם בכללם הי"ס של הב"ן הכללי אשר יצא מהעינים דא"ק. והרי היה הנוק' דז"א גם בעולם הנקודות רק המלכות של הב"ן הכללי, וא"כ אלמה אמר הרב כי אותה הנקודה דהמלכות הנה היה הכתר שבה. הרי ממה נפשך איך הוא כוונתו, אם שכוונתו בפרטיות, הלא בפרטיות שהוא בערך עצמה ובבחי' עצמותה גופה הרי היה אותה הנקודה דהכתר ג"כ כלולה מי"ס, והג"ר שלה נתקיימו והז"ת שלה נשברו. ואם שכוונתו בכללות שהוא בערך העליונים, ונחשבים כל הי"ס הפרטים שבה רק לנקודה אחת, הלא היתה בערך זה רק בבחי' נקודת המלכות לבד, כי הרי היא היתה המלכות הכללי שהיא הנוק' הכללי אשר בעולם הנקודות, ולא היתה עולה אז בשם אלא רק בשם מלכות לבד ולא בשם הכתר כלל, וא"כ הרי באיזה בחי' אמר הרב שהיתה בשם נקודת הכתר, הלא לא היתה ניכרת אז להכתר כלל לא בכללות ולא בפרטיות.

אמנם הנה פשוט כוונת הרב הוא על ערך

בחי' אור עצמותם אשר לאחר התיקון, כי הג"ר שהם עתיק א"א ואו"א, וכן הו"ק שהוא הז"א, הנה הם כולם יצאו בעולם הנקודות רק המלכיות לבד מאורם העיקרי אשר לאחר התיקון,

[ט] אמנם מה שנצרך לנו עדיין לבאר הוא

בענין הנוק' הכללית שהיא

המלכות דהנקודות. והגם שהדברים הם פשוטים עכ"ז נבאר כ"ז בביאור, והיינו כי הרי אמרנו שבפרטיות הנה יצאה גם היא בכל הי"ס כולם, והג"ר שלה נתקיימו והז"ת שלה מתו ונשברו, וכמ"ש הרב כ"ז בפירוש במבו"ש (שע"ב ח"ג פ"ו) וכן במאמרי רשב"י וכו"ל, אך בכללות כל הפרצופים כולם אשר בהב"ן הכללי, הנה אמר הרב בע"ח בשבירת הכלים (פרק ו ופרק ז) וכן בכ"מ בע"ח ובמבו"ש, כי יצאה המלכות בעולם הנקודות רק בבחי' נקודה אחת לבד. והיינו כי הנה נחשב כל הי"ס דהמלכות בערך העליונים רק לנקודה אחת, והיא נשברה בכללה, כי אותן הי"ס שבה הנה הם רק הי"ס הפרטיים אשר באותה הנקודה גופה, ונחשב בערך העליונים רק לנקודה אחת, וכן נחשב בערכם שהיא נשברה בכללה, וע"פ מה שביארנו כ"ז לעיל. והנה אותה הנקודה אחת אשר בכללות, הנה מבואר הוא בדברי הרב בכ"מ כי הוא נקודת הכתר שבה, וכמ"ש בשבירת הכלים (פרק ו) ובשער המלכים (פרק ה ושם פרק ו בארוכה) וכן בכ"מ. (אמנם בשבירת הכלים פרק ח מבואר שכולם היו רק המלכיות לבד, וכן הוא בכ"מ שלא היו אלא רק מבחי' הנפש לבד, וא"כ הרי היה נקודת הנוק' דז"א אשר בעולם הנקודות ג"כ רק נקודת המלכות שבה, וכן אמר ג"כ בשבירת הכלים (פרק ז) כי יצאה הנוק' דז"א המלכות עשירית לבד שבה, וע' עוד בסדר אצילות בקיצור (פרק ג), אמנם כבר עמד הרב ז"ל עצמו על סתירת הדברים בזה בשער הכוונות, וכן

אמנם הנה יש עוד איזה כוונה בדברי הרב זללה"ה, והיינו במה שידוע שהמלכות מתייחסת לעולם אחר אור הכתר, ובסוד (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית, וכן בסוד אני ואין¹⁵², כי עצמותה נמשכת ועולה עד הכתר, ובכח הזה נברא ונוצר ונעשה ממנה ועל ידה כל הג' עולמות ב"ע כולם והיא שורש הכל, וכן היא הכתר שלהם תמיד, והרי עומדת המלכות לעולם בכח אור הכתר. והנה כן היה כ"ז גם בעולם הנקודות ג"כ, וכמו שאמרנו לעיל סי' ג' אות א', כי הנה יצא אז כל השרשים של כל המציאויות כולם אשר היה עתיד להעשות בכל העולמות ב"ע בכל משך זמן דקיום העולם, הנה יצא ונעשה כל שרשיהם הראשונים בעולם הנקודות, והם כולם ירדו ונפלו בעמקי הקליפות אשר נברא אז ג"כ מתוקף הגבורות החזקים, ונתערב בהם כל אותן שרשי דהמציאויות כולם ונטבעו בהם, והם אשר עולים ומתקנים תמיד לאט לאט, ויוצאים מעמקי הקליפות והשממון, ונעשה מהם כל המציאויות דהדצח"מ המתחדשים בכל עת. וכשיוגמרו לצאת כולם מעמקי הקליפות אשר נטבעו בהם, אז יתגלה אור התיקון העליון בכל העולמות כולם, והוא הקץ של בעתה¹⁵³ המוכרח אשר אנו מקוים ובטוחים עליו, וכמו שיתבאר כ"ז בארוכה לקמן בחלק שני, וכן בדברינו בכללי התפשטות והסתלקות בכ"מ. והנה כל אותן השרשים הראשונים אשר אמרנו שנבראו בעולם הנקודות, וכל ענייניהם הנעשה בהם בירידתם ונפילתם כנז', שהוא כל ענין דעולם התוהו, הנה כ"ז נמצא ונעשה ע"י המלכות דהנקודות, כי המלכות נוק' דז"א היא לעולם השורש לכל מה שהיה והוה

משא"כ הנוק' דז"א, הנה היא יצאה בעולם הנקודות באור הכתר שבה מאור עצמותה אשר לאחר התיקון. ונשתנה בזה לעילויא נקודת הנוק' מכל הט' נקודות הראשונים, שהם כולם היו רק המלכיות מאורותיהם שבהב"ן הכללי אשר לאחר התיקון, אבל נקודת דהנוק' הנה היא היתה אור הכתר שמאור העיקרי שבה אשר לאחר התיקון, והיה בה כל אותו השינוי הזה מהטעם אשר אמר הרב בשער המלכים (פרק ו) ע"ש¹⁵¹. וכוונת הרב הוא בודאי רק על הכללות, כי בפרטות הרי היה אותה הנקודה דהכתר כלולה ג"כ מי"ס, והג"ר שלה נתקיימו והז"ת שלה נשברו וכנ"ל. ומכוון הרב רק על הכללות, שהוא בערך העליונים, כי בזה הנה לא היתה נחשבת אלא רק לנקודה אחת וכנז', וכן נחשבת בערך העליונים שהיא נשברה בכולה וכנ"ל. ומ"ש שהיתה נקודת הכתר, ר"ל מהאור דעצמותה אשר לאחר התיקון, שכולם לא יצאו רק המלכיות שבהם מאורם העיקרי אשר לאחר התיקון, והט' ראשונים שלהם נשאר בהמאציל, אבל בהנוק' דז"א היה להיפך, כי היא יצאה באור הכתר מאור עצמותה אשר לאחר התיקון, והט' אחרונים שלה נשאר בהמאציל, ומהטעם שנתבאר במלכים (פרק ו). אמנם ודאי הוא, כי הגם שהיה אור עצמותה בחי' אור הכתר מאורה שלאחר התיקון, עכ"ז הנה גם אז לא היתה עולה בשם אלא רק בשם מלכות לבד, כי הרי היא המלכות הכללי שהיא הנוק' הכללי דהנקודות, ומה גם שהרי היתה בפרטיות רק בחי' אור המלכות מהאור הכתר שבה, וכנ"ל מדברי הרב בפע"ח ושער הכוונות, כן הוא פשוט כוונת הרב ופשוט הוא.

מאיר הלשם

152. ע"י מקורו תיקו"ז ז ע"א וז"ל: שכינתא תתאה אדניי מתתא לעילא מן אנ"י עד אי"ן עשרה מעילא לתתא, ע"כ, וע"י ע"ח שער מ"ד ומ"ן פרק טו.
153. ע"י גמ' סנהדרין דף צח ע"א: אמר רבי אלכסנדר רבי יהושע בן לוי רמי כתיב "בעתה" וכתוב "אחישנה", זכו - "אחישנה", לא זכו - "בעתה".

151. ז"ל: הפגם המגיע עד נוקבא לבד אפשר שיהיה כח בפגם ההוא אם יהיה החטא גדול באופן שיגרום שיסתלקו ממנו הט' חלקים כולם, ולא ישאיר בה רק חלק עשירית שהוא כתר שבה. אבל בז"א אין כח בפגם מעשה התחתונים שיסתלקו ממנו הו"ק רק הג"ר לבד.

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ג
סימן ה אות ט - י

ואחלמה

ק"ט
כ ע"ב - כ ע"ג

לא יצא הג"ר העיקריים שבהם כלל, ויצא הז"א רק בו' נקודות שהוא מהדעת ולמטה, והנוק' יצאה רק בנקודת הכתר שלה לבד, והם נשברו בכולן, הנה כ"ז קאי על המלכי העגולים. אבל מ"ש במבו"ש (שע"ב ח"ג פ"ו) וכן במאמרי רשב"י בכ"מ, שיצאו כולם שוה, היינו שגם הזו"ן הכלליים יצאו בכל הי"ס שלהם, והיה מקרה המלכים בכולם שוה, שהג"ר שלהם נתקיימו והז"ת שלהם נשברו, הנה כ"ז הוא בהמלכי יושר, כי משום שהמלכי יושר עיקרם הוא מהאור החדש אשר יצא ונמשך מהזווג דהע"ב והס"ג שבגלגלתא, וכן יצאו ונמשכו דרך פנימיות כל הקומה דאבא שבא"ק וכנ"ל סי' ב' ודרוש ב' סי' ב'. הנה ע"י כ"ז יצאו הם שלימים בכל הג"ר שלהם, וכמו עתיק וא"א ואו"א. כי באשר שהיה יציאתם ע"י הזווג דהעליון ודרך פנימיות דהאבא הנה נשלמו הם בהמוחין שהוא הג"ר כהראוי, וכן הוא ג"כ כי אותן הג"ר נתקיימו ולא נשבר בהם אלא רק הז"ת שלהם לבד, כי אותן הג"ר אשר שרשם הוא מלמעלה למעלה, לא שלטה בהם המיתה והשבירה ח"ו. משא"כ המלכי עגולים אשר הם יצאו בסוד טיפת קרי גם משורשם הראשון, ולא נמשכו הם דרך פנימיות כלל וכנ"ל דרוש ב' סי' א' ובכ"מ, הנה לא קבלו הם מוחין הראוי להם מלמעלה, והיו הם בלא ג"ר כלל, ויצאו רק עצמותם העיקרי לבד. ומ"ש הרב בשבירת הכלים (פרק ו) שהיו גם הם כלולים מי"ס, הנה הוא רק בחי' הי"ס אשר ישנם עכ"פ גם בעצמותם גופה, וכנודע שאין שום בחי' אור שלא יהא כלול מי', והם נשברו בכולן, כי הם רק הז"ת לבד. אמנם העתיק וא"א ואו"א דהעגולים, הנה הם יצאו בהג"ר שלהם ג"כ, כי עצמותם הוא משרשם אשר בהאימא עצמה, וכן מאור העקודים, וכן גם מאור המ"ס שבא"ק וכנ"ל דרוש ב' ס"י ג' ודרוש א' סי' ה'. [ומשרשם שבהאימא הוא האו"א דהעגולים, ומשרשם שבאור העקודים הוא הא"א דהעגולים, ומשרשם שבהמ"ס הוא העתיק דהעגולים.] ומשום שעיקרם הוא מלמעלה לכן יצאו הם בהג"ר שלהם ג"כ, כי הג"ר הם אורות דהמוחין אשר הם מלמעלה

ויהיה בכל העולמות ב"ע כולם, וממנה ועל ידה נעשה הכל, והיא הכתר שלהם. וזהו מ"ש הרב, שנקודת המלכות יצאה בבחי' נקודת הכתר שבה, כי היא היתה גם אז הכתר והשורש לכל מה שיצא ונעשה אז, והרי נמצא כי היה עומדת המלכות גם אז בגילוי אור הכתר, אמנם הנה הוא רק לכל מה שלמטה הימנה, אבל לכל הט' נקודות כולם אשר למעלה הימנה, הנה היתה באמת רק בחי' המלכות שלהם, כי הנוק' דז"א היא לעולם רק המלכות של כל העליונים כנודע. וזהו ג"כ הטעם מה שיצאה באור הכתר מאור עצמותה אשר לאחר התיקון וכנ"ל, כי משום שהיה צריך להעשות על ידה כל הקליפות כולם וכל ענייני דעולם התווה, ואם שהיתה יוצאת אז באיזה בחי' מהבחי' התחתונים שבה, היה מציאות הקליפות יותר גדולים ויותר חזקים, ולא היה אפשר להשרשי המציאויות אשר נפלו בתוכם לצאת מהם ולהתתקן כלל. וגם המלכות עצמה אשר נפגמה ע"יז, וכמו שיתבאר לקמן חלק שני, היה הפגם גדול מאד ח"ו, ולכך יצאה המלכות באור הכתר שבה שהוא האור היותר עליון, והוא דוחה את החיצונים, וע"יז לא נפגמה כ"כ הרבה, וגם יש אפשרות ע"יז לכל שרשי המציאויות שירדו ונפלו לחזור ולהתתקן, והוא כעין הטעם שכתב הרב במלכים (פרק ו) ע"ש.

[יוד] והנה כל מה שדברנו עד כה מאות ד'

עד אות ט', הנה הוא ע"פ דרכו של מהר"ש שרעבי ז"ל. אמנם ע"פ דרכינו אשר הארכנו בביאור המציאות דהמלכי עגולים והיושר, ובארנו איך שהיו באמת ב' מיני מלכים ממש, אחד המלכי עגולים ואחד המלכי יושר. ובכל א' היה מקרה המלכים בפנ"ע, וכמו שהעלינו בכל דברינו הקודמים, הנה יש לנו בזה שיטה אחרת יותר פשוטה ליישב את כל סתירת הדברים אשר נמצא בזה בדברי הרב, במ"ש בע"ח בכ"מ למ"ש במבו"ש ובמאמרי רשב"י וכנ"ל אות ג' ע"ש. כי מ"ש בע"ח בשבירת הכלים (פרקים ו ז) וכן באנ"כ (פרק ה) ובכ"מ, שגם הזו"ן הכלליים

[יא] ודרך אגב הנה נאמר עוד, כי הנה הרח"ו ז"ל בשער המלכים (פרק ה) מסתפק שם בענין יציאת המלכים דעגולים אשר יצא הז"א רק בו' נקודות והנוק' רק בנקודה אחת, היכן שנשאר שאריתם, אם בשרשם אשר בעולם העקודים או בהאימא שלהם. ומ"ש שנשארו בהעקודים לא אמר זה מסברא דנפשו אלא הוא מדברי האריז"ל אשר אמר בשער העקודים (פרק ה), כי בהמלכות של העקודים שם הוא השרשים דהנקודות. אמנם בשבירת הכלים (פרקים ו ז) אמר שם בפשיטות כי נשארו בהאימא הכללי והפרטי, ור"ל שהג"ר דז"א כאשר נאצלו מהאימא, הנה נאצל הכתר ואח"כ החכמה ואח"כ הבינה, ונאצלו אלו הג"ר כל תחתון מהעליון. אמנם לא יצאו לחוץ אלא שירדו עד הבינה הנז', ושם נכללו כל הג"ר ונשארו כולם בהאימא הכללי. ואח"כ נאצלו הז"ת מהבינה הנז' שהיא הבינה הפרטית, והם אשר יצאו לחוץ (אבל הג"ר לא יצאו לחוץ אלא שירדו ונכללו בהבינה הפרטית, ומשם לא ירדו עוד למטה, ולא יצאו אלא שנשארו כולם בהאימא הכללי). ובמב"ש (שער ב ח"ב פ"ג) מבואר שם כי הג"ר נשארו בשרשם שמבפנים, שהוא במקום החזה דא"ק (וכנ"ל דרוש א סי' א אות ד). ושם (פרק א) אמר כי הג"ר דהזו"ן הם נשארו במאצילים, שהוא בהעינים דא"ק. והרי לנו ד' שמועות בזה אם שנשארו מבפנים בהחזה, או שנשארו בהעינים, או שנשארו בהעקודים, או שנשארו בהאימא הכללי שהיא פרצוף האימא דהב"ן הכללי, אשר יצאה מהעינים ג"כ וכנ"ל בדברינו כי יצאו עתיק וא"א ואבא ואימא וכמ"ש בשבירת הכלים (פרקים ו ז) וכנודע.

אך כאשר נתבונן בזה אנו רואין שכל אלו הד' שמועות הם כולם אמת וכולם ישנם, כי בכל אלו הד' מקומות הנה נשאר שרשם, ומשם הם מושפעים תמיד. כי שרשם הראשון הנה הוא נשאר בהחזה דא"ק מבפנים, והוא כל חלקי הנה"י דהאימא שבא"ק אשר היתה צריכה להשתתף בהנקודות דהעינים ע"י בחי' האמ"ר וק"ב שבה,

כנודע. והג"ר שלהם הם נתקיימו, כי לא שלטה בהם מיתה ושבירה ח"ו, אך הז"ת שבכל א' שהוא החיצוניות והגבורות שבהם, הנה הם נשברו ג"כ, והוא ע"י שהרי היה כל יציאתם ג"כ רק בסוד טיפת קרי ולא נשלמו כלל, ולכן נשברו הזו"ן שבכל א' ג"כ, שהם הזו"ן הפרטיים, אך הג"ר שלהם אשר עיקרם הוא מאור העליון נתקיימו כנז'. משא"כ הזו"ן הכלליים של המלכי עגולים, הנה הם יצאו בלא ג"ר כלל, כי הם רק עצמות המ"ן דהאימא שבא"ק מהבחי' התחתונים שבה אשר העלתה אותן למעלה ויצאו דרך העינים בסוד טיפת קרי, והיו בלא ג"ר ובלא מוחין, לכך נשברו כולם. וכ"ז הוא רק בהמלכי עגולים ומשום שהם יצאו בלא זווג כלל, וגם הוה כל המשכתם והליכתם אשר מהעינים עד הטבור, הכל רק מבחוץ לבד. משא"כ המלכי יושר, אשר הם מהאור חדש הנולד ע"י זווג מהע"ב וס"ג דגלגלתא, וכל המשכתם והליכתם הוא הכל רק דרך פנימיות כל הפרצופים שבא"ק, עד שיצאו מצפרני רגליים וכנ"ל סי' ב', לכן נשלמו כל הזו"ן דהמלכי יושר ג"כ בהג"ר שלהם כהראוי (בבחי' המציאות דעולם הנקודות), והם נתקיימו גם בהזו"ן, ולא נשבר גם בהם אלא רק הז"ת שלהם לבד. והרי לא היה השבירה בהמלכי יושר אלא רק בפרטיות לבד וכמ"ש במב"ש ומאמרי רשב"י וכנ"ל.

וזהו השינוי הג' אשר היה בין המלכי יושר להמלכי עגולים אשר התחלנו לבאר לעיל אות ג', כי בהמלכי יושר הנה יצאו גם הזו"ן שלימים בכל הי"ס (ור"ל בהשלימות דעולם הנקודות), ונתקיים הג"ר שבהם ורק הז"ת נשברו, וכמו בעתיק וא"א ואו"א דהיושר, והיה השבירה בהם רק בפרטיות לבד. אבל בהמלכי עגולים לא יצא הז"א רק בו' נקודות, והנוק' רק בנקודה אחת, והם נשברו כולם, וכן נשברו ג"כ הז"ת אשר בעתיק וא"א ואו"א דהעגולים, והיה שם השבירה הן בכללות והן בפרטות, ובזה הרי הוא ניחא כל הסתירות בפשטות בלא שום דוחק כלל.

כ ט"ד

ולא נמשכו ולא יצאו הם בעולם הנקודות כלל (וכנ"ל סי' ג אות ב ודרוש ב סי' ג אות ג וכן שם סי' א), והרי נשאר שרשם הראשון בהחזה דא"ק מבפנים. וכן אח"כ כאשר יצאו מן העינים שהוא מהע"ב דהמ"ס שבא"ק הנה פשוט הוא שנשאר שורשם העליון ג"כ מהעינים ולפנים, ומשם הם מושפעים תמיד. ומה גם לפי מה שאמרנו לעיל (דרוש ב סי' ד אות ב) שכל יציאתם מהעינים, הגם שהוא בסוד טיפת קרי, עכ"ז הנה הוא ג"כ ע"י בחי' זווג עכ"פ, והיינו ע"י הזווג הדו"ן שבהע"ב דהמ"ס, שהם שורש הב' עינין, והרי הם בחי' או"א לכל האורות דהנקודות דהעינים. וא"כ הרי נשאר שם שורשם בודאי ככל בחי' זו"ן אשר שרשם הוא בהאו"א שלהם, ומשתתפים חלקי האו"א בהזו"ן תמיד כנודע¹⁵⁴. וכן היה כ"ז בעולם הנקודות מעין ובמקצת, וכמ"ש בסוף דרוש ב'. והרי לנו עכ"פ כי היה נשאר להם שורש גדול גם בהעינים דא"ק.

והאמת הוא, כי עיקר פרצוף העתיק¹⁵⁵ דהנקודות הנה הוא מאותו השתתפות אור אשר מהע"ב דהמ"ס שהשתתף בהם באיזה הארה עכ"פ, ומזה ההארה נעשה העתיק דהנקודות. וכן מהשתתפות האור אשר היה מושפע בהם משרשם הפנימי שבהחזה דא"ק כנ"ל בסמוך, הנה מזה נעשה בחי' הא"ק דהנקודות. כי גם בעולם הנקודות היה בהם ג"כ כל הבחי' כמו לאחר התיקון מעין ובמקצת עכ"פ, והרי לנו כי היה להם שורש גדול בהחזה דא"ק שמבפנים, וכן שורש גדול מבפנים להעינים דא"ק, ומזה היה הא"ק והעתיק דהנקודות.

וכן אח"כ כאשר יצאו מהעינים וירדו מהטבור ולמטה דרך האח"פ שהוא העולם העקודים וקבלו משם ג"כ אור גדול וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ב) הרי נעשה להם שורש גדול בעולם

העקודים ג"כ, והיו מושפעים מהם תמיד, ומזה האור דהעקודים הנה נעשה להם בחי' א"א שהוא פרצוף הא"א דהנקודות, וכנודע שהעולם העקודים הוא הכתר להאצילות¹⁵⁶, וכן היה נעשה מזה הכתר שהוא הא"א דהנקודות. וכן הוא ג"כ, כי הרי בעברם דרך העקודים, הנה עברו ג"כ דרך האימא שבא"ק אשר היא נכללת בהמזל תחתון דהעקודים וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. והנה קבלו מהאימא ג"כ אור גדול בעברם דרך עליה, כמו שכתבנו לעיל דרוש ב' סס"י א', וכן שם סוף סימן ד'. ומאותו האור אשר קבלו מהאימא הכללי שבא"ק, שהיא בחי' ישו"ת כנודע, הנה נעשה מזה בחי' פרצופי או"א דהנקודות. והרי לנו מכ"ז כי היו הנקודות מושרשים למעלה בד' מקומות, והם כל הד' מקומות הנז' לעיל בדברי הרב ז"ל בע"ח ובמב"ש, ואינם סותרים זה את זה, כי כולם אמת וכולם ישנם כמו שביארנו. ומהם הוא הג"ר הכלליים שהם עתיק א"א ואו"א דהנקודות כנ"ל, וכן נשאר בהם הג"ר דהזו"ן הכלליים והפריטיים כמ"ש הרב בשבירת הכלים (פרקים ו ז), וכנודע שהג"ר דכל פרצוף פרטי הנה הוא מושרש ועומד בהג"ר הכלליים דאותו העולם, וכן הם מושרשים בכל בחי' ג"ר ושרשיהם אשר למעלה למעלה ומושפעים מהם תמיד.

[יב] ונחזור להענין כי הנה ביארנו לעיל אות י' השינוי הג' אשר בין הנקודות דהעגולים להנקודות דהישר, ועתה נבאר עוד שינוי ד' שישנו ביניהם ג"כ. והיינו במה שנמצא עוד סתירה בדברי הרב בענין המציאות דהמלכין קדמאין, כי בשער הפרצופים (דרוש א) אמר הרב ז"ל כי כשנאצל ז"א (שהוא אצילותו הראשונה אשר בעולם הנקודות) הנה נאצל בב' הפרצופים החיצון והאמצעי הנקרא בחי' ו"ק נה"י

מאיר הלשם

156. ע"י יהל אור ח"ב טז ע"ד, שהרד"א דאצילות יצא מהתנוצצות הז"ת דמלכות דעקודים. וע"י לקמן כב ע"ב מש"כ בשם פע"ח ושעה"כ.

154. ע"י בע"ח טנת"א ה ומוחין ה.
155. ע"י להלן עמוד תמד אות י'. שיש סתירה אם יש פרצוף עתיק בנקודות, ולפי דבריו כאן הסתירה מיושבת.

וחג"ת כו' ע"ש. ור"ל כי הנה לאחר התיקון הנה כלול כל פרצוף מג' פרצופים שהם חיצון תיכון פנימי, והם נה"י חג"ת חב"ד. וכל א' מאלו הג' הוא כלול מי"ס שלימים, ר"ל אשר כל ספי' מהם הוא כלול ג"כ מי', אך בעולם הנקודות היה חסר בו אז הפרצוף הפנימי לגמרי, והיה אז רק בבחי' הפרצופים דנה"י וחג"ת לבד. ולא עוד אלא שגם באלו ב' הפרצופים לא היה אז אלא רק המלכיות שלהם לבד, וכמ"ש בשבירת הכלים (פרק ח) כי בעולם הנקודות לא יצאו הזו"ן אלא רק הז' מלכיות שבהב' בחי' החיצונית והתיכונה, והם המלכיות דהנה"י והחג"ת כו' ע"ש. וכוונתו בדיוק הוא כי היה¹⁵⁷ בז' המלכיות בכל אחד ואחד, כי החסד היה מז' מלכיות דעת חג"ת ונה"י והם ז' מלכיות של ספי' החסד, וכן הגבורה היה מז' מלכיות דעת חג"ת ונה"י והם ז' מלכיות שבספי' הגבורה, וכן עד"ז כולם (וע"ש בשבירת הכלים סוף פ"ז). כי הנה לאחר התיקון נשלם כל א' וכלול מי' ספי' שלימים, אשר כל א' הוא כלול ג"כ מי', וישנו בהחסד י' ספי' שלימים, וכן בהגבורה וכן בכולם. והרי ישנו בכל ספי' אשר לאחר התיקון ק' ספי' פרטיות. אבל בעולם הנקודות לא יצאו כל א' אלא רק בהי' מלכיות מהי' ספי' שלימים שבו, והג"ר שלו נתקיימו והז"ת שלו נשברו, והיה מקרה המלכים בהז' מלכיות דכל א' וכנ"ל אות יו"ד. אמנם לא נדבר עתה בהענין מה שנוגע להחילוק דהי' זז', ור"ל אם שהם י' או שהם ז', כי כבר בארנו אותו לעיל אות י' וכן יתבאר עוד בקצרה למטה, ולא נדבר עתה אלא רק מהז' לבד. כי הנה כל מלך היה כלול מז' מלכיות שהם המלכיות של הדעת חג"ת נה"י, ויצא בעולם הנקודות הז' מלכיות בהחסד, והז' מלכיות בהגבורה, והז' מלכיות בהת"ת. והוא כ"א מלכיות דהחג"ת שהוא פרצוף האמצעי. וכן היה כ"א מלכיות בהנה"י שהוא פרצוף החיצון. והרי היה שינוי גדול בין מציאותם בעולם הנקודות

למציאותם ושלימותם אשר לאחר התיקון, כי לאחר התיקון היה כל אחד מי' ספי' שלימים שהוא ק' ספי' פרטיות, והיה החסד מק' ספי', וכן הגבורה, וכן הת"ת, וכן הנה"י. אבל בעולם הנקודות היה כל אחד רק מז' לבד, שהם הז' מלכיות מהי' ספי' שלימים שבו אשר לאחר התיקון. אמנם עכ"פ הוא כי יצא גם בעולם הנקודות בבחי' ב' הפרצופים דהחיצון והאמצעי שבו, שהם פרצוף הנה"י ופרצוף החג"ת, שהם הכ"א מלכיות דכל אחד כנז'. [ובסך הכל הם מ"ב מלכיות שהם המלכין קדמאין אשר מתו ונשברו, והם נתחלקו בהג' עולמות בי"ע הפנימית בבריאה, והחיצונית ביצירה, והחיצונית דחיצונית בעשיה כמ"ש הרב בשבירת הכלים (פרק ז) והם ג' פעמים מ"ב אשר בעולם התוהו, והם מרומזים בתורה באותיות בהר"ד אשר מאות ב' דבראשית עד האות ד' דויבדל, שהם ג' פעמים מ"ב אותיות, אחד מן ב' דבראשית עד ה' של ובהו, והשני מן ה' של ובהו עד ר' של ויאמר, והשלישי מן ר' של ויאמר עד האות ד' של ויבדל, והם בהר"ד כנודע מדברי הראשונים (רבינו בחיי בראשית א ב).] וכן אמר ג"כ בשער פנימית וחיצונית (דרוש ח) כי בזמן היניקה (שאז נשלם פרצוף האמצעי) הנה חזר להתתקן כל מה שהיה טרם מיתת המלכים כו'. והרי לנו מזה ג"כ כי בעולם הנקודות יצא הז"א בבחי' ב' הפרצופים החיצון והאמצעי שהם פרצופי העיבור והיניקה שהם חג"ת ונה"י כנודע, ויצא אז הז' מלכיות שבכל א' מהם וכנז'.

אמנם בשער הפרצופים (דרוש ד) אמר שם הרב כי בעת מיתת המלכים הנה היה אז ז"א רק בבחי' הפרצוף הראשון שהוא פרצוף החיצון דהנה"י לבד, ויצא אז בהחג"ת נה"י שהם הו"ק שבפרצוף החיצון לבד. ור"ל על הו' מלכיות דהחג"ת נה"י שבכל אחד, כי יצא הנצח בהו' מלכיות דחג"ת ונה"י שבו, וכן ההוד בהו' מלכיות דהחג"ת ונה"י שבו, וכן היסוד בהו' מלכיות

מאיר הלשם

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ג
סימן ה אות יב - יג

ואחלמה

כא ע"ב - כא ע"ג

דהחג"ת והנה"י שבו. אמנם הנה באמת הרי יצא כל אחד מהדעת ולמטה, והיה כל אחד מז' מלכיות כנ"ל, והם כ"א מלכיות. והרי לנו עכ"פ כי לא יצא בעולם הנקודות אלא רק בבחי' הפרצוף החיצון שבו לבד, שהם רק הכ"א מלכיות דהפרצוף החיצון. והרי הוא סותר למה שאמר שם דרוש א' ובכ"מ, כי יצא בב' הפרצופים החיצון והאמצעי שבו וכנ"ל. וכבר עמד על סתירה זו הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל וכמו שהאריך שם בהגהות השמש, ודחה האחד מפני חברו, ואמר שאין לסמוך על מ"ש בדרוש ד', כי העיקר הוא כמ"ש בדרוש א' ובכ"מ, שגם בעולם הנקודות יצא הז"א בבחי' ב' הפרצופים שבו, החיצון והאמצעי שהוא פרצוף הנה"י והחג"ת, הז' מלכיות דכל א' מהם וכנ"ל.

בבחי' ב' הפרצופים, שהם הנה"י והחג"ת, ור"ל המלכיות דהנה"י והחג"ת. כי ע"י הבחי' אמ"ר וק"ב אשר קבל מבפנימיות האבא שבא"ק, ונשתתף בו האבא ליתן בו מחלקו ג"כ, הנה עי"ז נישלם ונעשה בו גם בחי' פרצוף האמצעי שבו. משא"כ מלכי העגולים, שהם הנוק' והנפש הכללי שבעולם הנקודות, שהוא לא קבל מפנימיות האימא שבא"ק ומהאמ"ר וק"ב שלה מאומה, והיה כל עצמותם רק המ"ן שלה אשר מבחי' ברורי הולד עצמו, אשר הם רק מהמלכות דהאימא לבד וכנ"ל סי' ג' אות ב'. הנה לא היו הם אלא רק בבחי' פרצוף החיצון לבד שהוא רק פרצוף הנה"י, ור"ל המלכיות דהו"ק דהנה"י וכנ"ל אות י"ב. אבל מפרצוף החג"ת הנה לא היה בהם מאומה, כי משום שהמלכות היא מקבלת מהנה"י לעולם, וכמ"ש בזוה"ק בסתרי תורה (פ') ויצא קנא ע"ב) וכנודע, לכן היה גם במלכי העגולים מבחי' הנה"י עכ"פ.

כא ע"ג

[יג] אמנם לענ"ד הנה נראה שח"ו לאמר

כן, כי כל מ"ש הרח"ו ז"ל הרי לא אמר מעצמו, דבכל מקום שאמר איזה דיבור מעצמו הרי כתב שמו עליהם אמר חיים או ונלע"ד כנודע, וכל מ"ש סתם הרי הוא דברי האריז"ל ממש, וא"כ חלילה לדחות איזה דיבור מדבריו מחמת איזה סתירה או קושיא, כי כל דבריו הם דברי אלהים חיים אמת. וע"פ דרכינו הנה יש ליישב תהלי"ת כל הסתירה הזו בנקל ובפשיטות, ויהיו כל דברי האריז"ל חיים וקיימים, וכן גם כל דברי מהר"ש שרעבי ז"ל הם ג"כ אמת ויציב. והיינו כי אחר שהעלינו כי היו ב' מיני מלכים ממש, שהם מלכי העגולים ומלכי היושר, אשר יצאו בעולם הנקודות כל אחד לעצמו, והיו עומדים אז בב' מציאויות. וכל המלכי יושר הנה היו משתמשים ועומדים אז בבחי' הז"א והמ"ה והרוח הכללי דעולם הנקודות, וכל המלכי עגולים הם הנוק' והב"ן והנפש הכללי. והנה המלכי יושר אשר הם מהאור החדש אשר הוא יצא ע"י הזווג דהע"ב והס"ג שבגלגלתא, וכן היה יציאתו דרך פנימיות כל האבא כולו שבא"ק, וע"י בחי' אמ"ר וק"ב שבו וכנ"ל בדברינו, הנה היה נשלם הוא גם בבחי' הפרצוף האמצעי שבו ג"כ, והיה הוא

ונמצא כי מ"ש הרב שם דרוש ד' כי יצא הז"א

בעולם הנקודות רק בבחי' פרצוף הנה"י שהוא פרצוף החיצון לבד, הכוונה שם הוא רק על המלכי עגולים אשר יצאו מהעינים, ומ"ש שם דרוש א' ובכ"מ כי יצא בבחי' ב' הפרצופים החיצון והאמצעי, שהם פרצוף הנה"י והחג"ת הכוונה שם הוא על המלכי יושר אשר יצאו מצפוני רגליים, והם ירדו דרך פנימיות כל הפרצופים שבא"ק, ועי"ז נשלמו הם בב' הפרצופים שהוא בפרצוף האמצעי ג"כ, כי במה שקבלו מפנימיות האבא שבא"ק ויצאו הם בהשתתפות אור מבחי' הנה"י עצמן שבו, וכן השתתף בהם האבא בהחג"ת ג"כ, וכנודע שכל הז"ת דהעליון מתלבשים בהתחתון. אמנם בעולם הנקודות אשר לא היה נשלם אז באמת כל המשכת האמ"ר וק"ב גם בהאבא כהראוי וכנ"ל סי' ג' אות ג', הנה לא השתתף בהם האבא מכל הז"ת שבו ממש אלא רק מהמלכיות שבהם לבד, ועי"ז הנה נשלמו המלכי יושר ג"כ בהמלכיות של כל הו"ק כולם, והיו הם בבחי' ב' הפרצופים וכנ"ל.

[יד] וביותר נראה כי הנה נודע הוא שכל פרצוף ז"א שהוא בחי' רוח הכללי, הנה הוא נקרא בשם חג"ת. וכל פרצוף הנוק' שהיא נפש הכללי, הנה היא נקרא בשם הנה"י. ובעולם הנקודות אשר יצאו אז הב' מיני מלכים, שהם מלכי היושר והעגולים, והם בבחי' ז"א ונוק', רוח ונפש וכנ"ל. א"כ הרי הם עצמן בחי' ב' הפרצופים נה"י וחג"ת, החיצון והאמצעי, כי המלכי יושר הם היו בחי' החג"ת שהוא פרצוף האמצעי, והמלכי עגולים הם היו רק בחי' הנה"י שהוא פרצוף החיצון. וזהו מ"ש הרב בדרוש א' כי כשנאצל ז"א הנה נאצל בב' הפרצופים החיצון והאמצעי, שהם נה"י וחג"ת. ור"ל על אלו הב' מיני מלכים יחד העגולים והיושר, כי הנה הם הנה"י וחג"ת, והם החיצון והאמצעי, נפש ורוח. והגם שבעולם הנקודות הרי יצאו זה לעצמו וזה לעצמו, ולא היו אז בבחי' חיצון ואמצעי כלל. אמנם הנה לאחר התיקון אחר שעלו אז לבחי' מ"ן להאור"א שבא"ק, וכן עלו משם עוד לעילא לעילא וכמ"ש הרב בשער התיקון (פרקים א ב) ע"ש, הנה נתחברו אז ונעשו שניהם לחד ממש וכנ"ל דרוש ב' סי' ב' אות ד', וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף ח' עש"ה. ואחר התיקון כשנעשו העגולים והיושר למציאות אחת בכל פרצוף ופרצוף, וכן ניתוסף ונשלם אז הג"ר דהב"ן ג"כ כנודע, הנה היה אז מלכי העגולים שהם הנה"י דהב"ן להחיצוניות בכל פרצוף, ומלכי היושר שהם החג"ת דהב"ן להאמצעי שבכל פרצוף, והג"ר דב"ן הם הפנימיות שבכל פרצוף, כי גם בחלקי הב"ן שבכל פרצוף הנה ישנם ג"כ חיצון תיכון פנימי כנודע. וע' בשער פנימיות וחיצונות (דרוש ו) עש"ה ובכ"מ שם, והוא פשוט ונודע. וזהו שאמר הרב בשער הפרצופים (דרוש א) כי כשנאצל ז"א הנה נאצל בב' הפרצופים החיצון והאמצעי, ור"ל על אלו

הב' מיני מלכים העגולים והיושר שנאצלו, הם שניהם בעולם הנקודות, והם נעשו לאחר התיקון למציאות אחת, שהוא החיצון והאמצעי דהב"ן שבכל פרצוף, והם הנה"י והחג"ת דהב"ן הכללי שבכל פרצוף ופרצוף.

[טו] אך מ"ש הרב שם (דרוש ד) כי בעת מיתת המלכים הנה היה אז ז"א רק בבחי' הפרצוף הראשון והחיצון, שהוא נה"י לבד, הנה שם כוונתו הוא רק על מלכי העגולים אשר יצאו מהעינים, והז"ת דמלכי העגולים שהוא הז"א שבהם, הנה הוא יצא רק בפרצוף החיצון שהוא נה"י לבד, והיה באמת רק המלכיות דהנה"י, ור"ל דהו"ק דהנה"י וכנ"ל אות י"ג, ובו היה עיקר המיתה והשבירה וכנ"ל סס"י ב' וסס"י ג'. וכן גם לאחר התיקון הנה לא נתקן בתחילה שהוא בעת העיבור ראשון, אלא רק אותו הז"א דהעגולים לבד, ותיקונו הוא במה שניתוסף בו הג"ר דהב"ן, והם ג"כ רק המלכיות דהג"ר שבפרצוף הנה"י, וכן ניתוסף בו אז ג"כ הי' מלכיות מפרצוף החיצון דהמ"ה, שהוא כל הנה"י דהמ"ה, ונתייחדו אז כולם כאחד בסוד רשות היחיד¹⁵⁸, ע"י שנמשכו ונארגו כולם יחד משורשם הראשון שבהמ"ס דא"ק, אשר שם עלו למ"ן בעת השבירה וכמ"ש בתיקון (פרקים א ב) וכנ"ל, ונשלם בזה פרצוף העיבור ראשון שהוא התיקון דז"א דהעגולים, אשר נתתקן ונשלם בבטן האימא הכללי שבא"ק [שהוא בחי' ישו"ת שבא"ק כנודע¹⁵⁹], כי כל בנין ותיקון דפרצוף העיבור ראשון דז"א הוא לעולם רק ע"י ישו"ת, ומהחיצוניות דהמלכות שבהם. אלא שכל הכח הזה הוא נמשך להם מלעילא לעילא, שהוא עד המ"ס דא"ק, אבל עכ"פ הוא רק מעצמות החיצוניות דהמלכות שלהם לחוד שהוא הנפש שבנפש, וכמ"ש הרב בשער המוחין (סוף פרק ה) ע"ש. ומזה נבנה ונתקן

כא ע"ד

מאיר הלשם

מאריך בזה בכללים ח"ב מסי' ט עד יב, וכן הוא בעוד הרבה מקומות.

158. ע"י ע"ח שבירה ב.
159. ע"י שער אנ"כ פרק ח לעניין אמא דאצילות. ורבינו

פרצוף העיבור ראשון דהז"א אשר כל מציאותו אז הנה הוא רק מהז"א דהעגולים לבד אשר נתקן ונשלם בהמלכיות דהג"ר דהב"ן שבפרצוף הנה"י וכן בחי' מלכיות דהמ"ה שבפרצוף הנה"י.

[טז] והאמת

הוא כי הנה נשלם אז בבחי' הו"ק ג"כ, ור"ל שנכנס בו אז גם החג"ת ונה"י דאותו פרצוף החיצון דהנה"י אשר הן מהב"ן והן מהמ"ה, ונעשה כלול מע' ספי' כוללים דהב"ן ומע' ספי' כוללים דהמ"ה, כי נכלל בכל מלכות (מהי' מלכיות דהב"ן ומהי' מלכיות דהמ"ה) החג"ת ונהנה"י ג"כ, וא"כ הרי נעשה כל מלכות כלול מז' שהוא חג"ת ונהי"מ, והרי הם ע'. ומה שאמרנו שהם ע' כוללים כי בפרטיות הם ג' פעמים ע', היינו בכל א' מהנה"י אשר הן מהב"ן והן מהמ"ה כנז', והבן. וכ"ז נעשה ונשלם בפרצוף העיבור ראשון דהז"א, והוא משום כי מאחר שנעשה ונתקן בעיבור ראשון בבטן האימא הכללי וע"י מה שמקבל האימא מלמעלה למעלה, א"כ הרי משתתף בו עתה האימא ג"כ בכל בחי' אמ"ר וק"ב שלה אשר בפנימיותה, ונבנה ונעשה ע"יז בכל הז"ת כהראוי.

והנה

אותן הז"ת שאמרנו שנשלם בו בעיבור ראשון, הנה הם מבחי' המלכי יושר שמהאבא שבא"ק הנ"ל אות י"ג, כי הם נמשכים ובאים ונכללים ומתאחדים בעיבור ראשון ג"כ ע"י הזווג דהאו"א שבא"ק אשר מזדווגים בעת התיקון, וכמו שבארנו בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף ח ע"ש. אמנם כל אותן הו"ק הנה לא נתראה כחם עדיין בעיבור ראשון כלל, והם רק בכלילות ובהעלם בו, ולא נתראה מציאותו אז אלא רק בהגילוי דהנה"י לבד, וכמו שאמרנו בנדה (דף ל ע"ב) למה הולד דומה במעי

אמו כו¹⁶⁰, וע' בדברי הרב בשער פרקי הצלם (סוף פרק א¹⁶¹). והנה הוא עכ"פ בעיבור ראשון רק בהנה"י לבד, שהוא פרצוף החיצון, אלא שנכללים בו גם אז מחג"ת (וכן מחב"ד) ג"כ, אמנם הם רק בכלילות ובהעלם כנודע. ומה שאמרנו לעיל אות ט"ו כי הוא רק המלכיות לבד, הגם שבאמת הרי נשלם בעיבור ראשון בפרצוף הנה"י בשלימות וכלול בו הכל וכנז', הוא משום כי שורשו ועיקרו הנה הוא רק מהז' מלכיות דהעגולים אשר יצאו מהעינים שהוא הז"א דהעגולים כנ"ל, ורק הוא אשר נתקן ונשלם בעת עיבור ראשון, וכן נמשך תיקונו ג"כ רק ע"י החיצוניות דהמלכות דיסוד"ת, וכמ"ש בשער המוחין (סוף פרק ה), וזהו שאמרנו שהוא המלכיות, משום ששורשו ותיקונו הוא רק מהמלכיות, אבל באמת הנה נתקן בעיבור ראשון בכל פרצוף הנה"י כולו, והוא התיקון דמלכי העגולים, והם נתתקנו בעיבור ראשון. אמנם התיקון דהמלכי יושר אשר הם מהאבא שבא"ק, והם החג"ת דעולם הנקודות וכנ"ל אות י"ד, הנה הם נתקנו ונשלמו רק בעת היניקה, שאז נשלמו ונתגלו כל הו"ק בשלימות, וכמ"ש הרב בפנימיות וחיצוניות (דרוש ח), כי בזמן היניקה חזרו להתתקן כל מה שהיה טרם מיתת המלכים כו', ור"ל כי נשלמו אז כל אותן המלכי יושר ג"כ אשר היו גם הם בעולם הנקודות רק מהמלכיות לבד, והיה כל א' רק מי' מלכיות וכנ"ל אות י', הנה נשלם וניתוסף בכל א' בעת התיקון ע"י היניקה כל הו"ק דחג"ת נה"י, ונשלם כל מלכות בהו"ק העיקרים שבה הן מהב"ן הכללי והן מהמ"ה הכללי, ונכללים ומתייחדים הם עם הפרצוף הראשון דהנה"י אשר בעיבור ראשון, ונתראה ונתגלה אז כל הו"ק בשלימות, והנה נשלם אז כל הפרצוף השני שהוא הפרצוף דחג"ת, וכמו

מאיר הלשם

160. דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו לפנקס שמקופל ומונח ידיו על שתי צדעיו שתי אציליו על ב' ארכובותיו וב' עקביו על ב' עגבותיו וראשו מונח לו בין ברכיו. 161. שם איתא שהראש והזרועות בטלים לרגליים.

160. דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו לפנקס שמקופל ומונח ידיו על שתי צדעיו שתי אציליו על ב' ארכובותיו וב' עקביו על ב' עגבותיו וראשו מונח לו בין ברכיו. 161. שם איתא שהראש והזרועות בטלים לרגליים.

שמבואר כ"ז בדברי הרב בכל שער הפרצופים
ובכ"מ והבן כ"ז.

[יח] והנה הגם שאמרנו כי מה שכתב הרב
בפרצופים (דרוש א) שהיה

אצילות הראשון דהז"א בב' הפרצופים החיצון
והאמצעי, הנה עיקר כוונתו הוא על הב' מיני
מלכים ביחד וכנ"ל אות י"ד. אמנם עכ"ז הנה מה
שכתבנו לעיל אות י"ג שבהמלכי יושר גופה הנה
יצאו הם בעולם הנקודות ג"כ בבחי' ב' הפרצופים
החיצון והאמצעי, שהם נה"י וחג"ת, והיה כל א'
כלול מו"ק וכנ"ל שם, הנה הם דברים אמיתיים
וכמו שבארנו שם הסבה בזה, והגם שבאמת הרי
נודע הוא כי לא יצאו בעולם הנקודות אלא רק
המלכיות לבד, אך הכוונה הוא בערך מציאותם
אשר בעולם הנקודות עצמו, כי היה ניכר אז כל
מלך ומלך מהמלכי יושר בכל בחי' הו"ק שבו.
אמנם כל אותן הו"ק הם נחשבים לאחר התיקון רק
מהמלכות עצמה, כי הם באמת רק הו"ק אשר
בהמלכות גופה, אך בעולם הנקודות היו נחשבים
הם לו"ק ממש, והם השורש דהו"ק אשר לאחר
התיקון. משא"כ המלכי עגולים הנה היה כל מלך
ומלך מהם רק בבחי' הנה"י שבו לבד, והם השורש
דהנה"י אשר לאחר התיקון. אמנם כל אותן הנה"י
אשר בהמלכי עגולים, הנה הם נחשבים לאחר
התיקון רק לבחי' הנה"י אשר בהמלכות גופה,
והרי נמצא עכ"פ כי היה שינוי בין המלכי יושר
למלכי העגולים, כי המלכי יושר היו בעולם
הנקודות בבחי' ו"ק, אבל המלכי עגולים היו גם
בעולם הנקודות רק בבחי' הנה"י לבד, וזהו
השינוי הד' אשר אמרנו לעיל שהיה ד' שינויים בין
המלכי יושר למלכי העגולים.

והיינו א', כי במלכי יושר יצאו האורות עם
הכלים ביחד משא"כ במלכי העגולים,
כי בהם נבדלו הכלים ויצאו מתחילה לעצמן וכנ"ל
אות א' (וכן בסוף סי' ד ע"ש). ב', כי במלכי
היושר יצא מלך החסד בתחילה ואח"כ מלך
הגבורה, משא"כ במלכי העגולים יצא מלך
הגבורה מקודם וכנ"ל אות ב'. ג', כי במלכי יושר
יצאו גם הזו"ן כל א' מ', והג"ר שבהם נתקיימו
והז"ת נשברו, משא"כ במלכי העגולים יצא הז"א

[יז] ונחזור להענין, כי הנה מ"ש הרב
בפרצופים (דרוש ד) כי בעת

מיתת המלכים היה ז"א מבחי' הו"ק של פרצוף
החיצון לבד, כוונתו שם הוא רק על הז"א דהמלכי
עגולים, ומשום שרוצה להשמיענו שם רק כל מה
שנתקן בעת העיבור ראשון, וכמו שמסיים בדבריו
שם, וע"י העיבור נתגדל כו'. ובעיבור ראשון הרי
לא נתקן אלא רק הז"א דהעגולים לבד וכנ"ל, לכך
עושה שם עיקר הדיבור ג"כ רק מהז"א דהעגולים,
וזהו מ"ש הרב בלשונו שם, ונבאר עתה מה שהיה
בעת מיתת המלכים קודם העיבור, כי היה אז ז"א
כו', וע"י העיבור נגדל כו'. והרי לנו כי רוצה
להשמיענו שם כל אותה הבחי' אשר נתקן בעת
העיבור איך שהיתה היא קודם העיבור, והוא רק
המלכי עגולים לבד כנז', ולכך אמר שם כי היה
הז"א רק מבחי' הו"ק דפרצוף החיצון לבד. אבל
שם דרוש א' הנה שם מדבר מהאצילות ז"א הכללי
אשר בעולם הנקודות כולו, והנה היה אצילותו אז
באמת בב' בחי', אחד המלכי העגולים, והשני
המלכי יושר, אשר הם שניהם נעשו לאחר התיקון
למציאות אחת בהז"א דהאצילות, והם פרצופי
החיצון והאמצעי שבו, שהם הנה"י וחג"ת, ולכך
אמר שם בלשונו, ודע כי כשנאצל ז"א נאצל בב'
הפרצופים חיצון וגם אמצעי, הנקרא בחי' ו"ק,
נה"י וחג"ת. אמנם בעיבור א', שבעת התיקון, אז
לא נתקן רק פרצוף החיצון כו'. ומדבר שם על
המלכי עגולים והיושר משניהם יחד וכנ"ל אות
י"ד, ונמצא מזה כי דברי הרב ז"ל אינם סותרים זה
את זה כלל, ושניהם הם חיים וקיימים. וגם פשוט
הוא כי אין אנו חולקים בזה כלל על דברי מהר"ש
שרעבי ז"ל אשר כתב שם בהגהת השמש ע"ש, כי
כל דבריו בזה הם בודאי אמת ונכון, אלא שאנו
אומרים כי דברי הרב שם דרוש ד' הוא קאי רק על
בחי' אחת לבד אשר מדבר שם לפי הענין הנדרש
לו וכנז', ונמצא כי כולם הם דברי א"ח אמת.

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש ג
סימן ה אות יח

ואחלמה קבז

כב ע"א - כב ע"ב

ואח"כ הנה יצאו מהטבור והיסוד שבו והם נשאר
בקדושתם ונתקיימו לעולם, ומה שמתו ונשברו
מהם הנה הוא רק האורות אשר יצא אח"כ מהם
גופה ג"כ, והם האורות דצפרני רגליים אשר יצאו
אח"כ מהצפרני רגליים של אותן המלכי יושר
עצמן, ואותן האורות דצפרני רגליים הנה רק הם
המלכין קדמאין דהיושר אשר מיתו ונשברו וכנ"ל
סי' ב' כ"ז, וא"כ הרי נשתנו כל המלכי יושר
מהמלכי העגולים גם בעיקר מציאותן, ומזה נמשך
כל הד' שינוים שביניהם אשר חשבנו לעיל. וכן
נמשך מזה ג"כ אשר עיקר השבירה והענייני דעולם
התוהו הנה היה רק בהמלכי עגולים וכנ"ל סס"י ב'
וסס"י ג', ועכ"ז הנה בכמה עניינים היו שוים וכנ"ל
סי' ד', והם שניהם עכ"פ מהמלכין קדמאין ונעשה
בשניהם כל מקרה המלכים וכל ענייני דעולם
התוהו בכל אחד ואחד לפי ערכו ודע וזכור כ"ז.

רק בהו' מלכיות אשר מהדעת ולמטה, והנוק' רק
בהמלכות דהכתר לבד (וכמ"ש הרב בשער
הכוונות בדרושי עמידה בברכת מפלת המינים)
וכנ"ל אות יו"ד. ד', כי המלכי יושר יצא כל מלך
בבחי' הו"ק חג"ת נה"י, משא"כ המלכי עגולים
יצא כל מלך רק בבחי' הנה"י לבד וכנ"ל בסמוך.
והרי לנו ד' שינוים ביניהם אשר העלינו כעת
מדברינו, וכ"ז הוא לבד שינוייהם אשר נשתנו זה
מזה בעיקר יציאתם ומציאותם, כי הרי המלכי
עגולים הנה הם מהאימא שבא"ק, ויצאו דרך
העינים וירדו רק דרך החיצוניות של כל הא"ק
כולו, והם עצמן המלכי עגולים אשר מתו ונשברו,
אך המלכי יושר הנה הם מהאבא שבא"ק ומהאור
חדש אשר נולד ע"י זווג דהע"ב וס"ג שבהמ"ס
שבו, והיה יציאת כל המלכי יושר והמשכתם אשר
עד הטבור דא"ק הכל דרך פנימיות הא"ק כולו,

דרוש ד

הקדמה

אמנם הנה אמרנו בכל דברינו לעיל כי כל אורות הנקודות שהם כל המלכי עגולים והיושר, הנה עיקר יציאתם היה רק מהאו"א שבא"ק, וכן הוא ג"כ בכל אורות התיקון שהם הדר ומהיטבאל, הנה היה כל יציאתם העיקרי ג"כ רק מהאו"א שבא"ק. כי הרי כל האצילות כול שהיא כל כללות המ"ה והב"ן, הנה הוא בחי' הזו"ן שבא"ק כנודע¹⁶³, ויצאו הם מהאו"א שבא"ק. וכל המציאות דהאו"א שבא"ק הרי נתבאר לעיל דרוש א' סי' ד', כי הם כלולים בהעקודים והם נמשכים מהמ"ס דא"ק, וכן כל העקודים כולו שהוא כל האורות דאח"פ הנה הם משתתפים ג"כ בעולם הנקודות (וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב), ומכש"כ שהם משתתפים באורות התיקון¹⁶⁴, כי העקודים בא"ק הרי הוא כבחי' הי"ג ת"ד שבאצילות, וכמו שהזו"ן דאצילות הם מקבלים ועולין לפעמים בהי"ג ת"ד¹⁶⁵ כן הוא במכל שכן בכללות האצילות, שהוא מקבל ועולה לפעמים בהעקודים, וכמ"ש בפע"ח שער השבת (פרק כא) וכן בשער הכוונות (דף עד ע"ב). וא"כ הרי נמצא שהאורות דהאח"פ הנה הם שורשי דהאצילות (והוא נודע ופשוט), וכל האורות דהאח"פ הנה הם נמשכים ויוצאים מהמ"ס הרישא

[א] והנה אחר שעזרנו הקב"ה עד כה, הנה ראינו עתה לבאר את כל המציאות דהמלכי עגולים והיושר אחיזתם ותלייתם בא"ק, וכל ההשתלשלות שלהם משרשם הראשון עד שבאו למציאותם וגילויים העיקרי, ונבאר מקומם אשר בכל אחד ואחד מהם. וכן נמשך לנו מזה לבאר ג"כ את כל האורות דהתיקון שהוא השם מ"ה והט"ר דהב"ן אשר ניתוספו ובאו בעת התיקון כנודע, כי הרי בעולם הנקודות הנה לא יצאו אלא רק המלכיות לבד אשר בהב"ן, וכנ"ל בכל דברינו וכמ"ש הרב בשבירת הכלים (פרק ח) ובכ"מ. ואח"כ בעת התיקון הנה ניתוסף ויצא כל הט"ר דב"ן עם כל המ"ה כולו. והם סוד מלך השמיני הכתוב בתורה בסוף פרשת וישלח אחר מיתת הז' מלכים הראשונים (בראשית לו לט) וימלך תחתיו הדר כו' ושם אשתו מהיטבאל. כי הדר הוא השם מ"ה, ומהיטבאל היא הט"ר דב"ן, שהם אשר ניתוספו בעת התיקון ונתייחדו עם המלכיות שהם הנקודות הראשונים, וכנודע כ"ז¹⁶². ונבאר ג"כ את כל אותן האורות דהמ"ה והט"ר דב"ן אחיזתם ותלייתם בא"ק, וכל השתלשלותם אשר משורשם הראשון עד גילויים האחרון אשר במציאות האצילות העיקרי.

מאיר הלשם

165. כל העליות של הפרצופים אינם עליות כמשמעו, אלא שנוספה תוספת אור ומוחיין לאור התחתון [ע"י לש"י כללים ח"א לו ע"ג, שאם היה עליו ממש, היה זה כעין מיתה, וממילא הדבר לא יתכן], ואז, על ידי זה נעשה התחתון עצמו במדריגת הפרצוף העליון, ואז הוא נקרא על שמו של העליון, ולכן לולא החטא היה אפשר לכל א' מהם לעלות ממדרגה למדרגה עד אין קץ (ביאורים ח"א לד ע"ד).

162. ע"י לעיל הערה 156.
163. ע"י ביאורים ח"ב פג ע"ב, שעיקר הא"ק הוא רק הע"ב וס"ג הכלליים, והם מסתיימים במקום הטבור שהוא למעלה מן הפרסא, ומשם ולמטה הוא מ"ה וב"ן הכלליים, ושם הוא מקום עולם האצילות.
164. שהרי עיקר התיקון בא מת"ד, אף שהוא בא דרך האו"א.

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ד
הקדמה אות א - ג

ואחלמה קכט
כב ע"ב - כב ע"ג

תליתאה דא"ק, וכנ"ל דרוש א' סי' ד' כ"ז. וא"כ נמצא שהמ"ס דא"ק הנה הוא שורש הכל כי ממנו יוצא כל העקודים כולו, וממנו נמשכים האו"א שבא"ק, וכן שם נשרשו כל האורות דהנקודות כולן וכל האורות דהתיקון כולו, וכמו שבארנו כ"ז לעיל דרוש א' סי' ד' ה', וכן בכל דרוש ב'. ונמצא מזה כי המ"ס דא"ק עם העקודים והאו"א וכל אורות הנקודות והתיקון, הם כולם אגודים ואחודים זה בזה.

ועל

זה הנה נבאר עתה המקור והמקום והמציאות של כל אחד מהם, היינו האורות דאח"פ מקומם ומקורם של כל א' מהם בהמ"ס דא"ק, וכן איך שנמשך ונשתלשל האורות דהחוטם מהאורות דהאזניים, וכן האורות דהפה מהאורות דהאזניים והחוטם, וכן אח"כ בהאו"א שבא"ק מקורם של כל א' בהמ"ס ומקומם דכל א' בהעקודים, והמציאות העיקרי שלהם אשר בא"ק גופה. וכן נבאר אח"כ בהאורות דהנקודות שהם המלכי יושר והעגולים השורש דכל א' בהמ"ס, והמקור דכל א' שבהעקודים, והמקום דכל א' שבאו"א ומציאותם וגילויים אשר מהטבור ולמטה. ועד"ז ג"כ באורות התיקון שהם המ"ה והט"ר דב"ן אשר ניתוספו ובאו הן בהמלכי יושר והן בהמלכי עגולים, מקורם ומקומם ומציאותם של כל א' מהם. אמנם עיקר הענין בכ"ז הנה בארנו אותם בספר הכללים כלל י"ח ענף י' ע"ש בארוכה בכ"ז בפרטות ופרטי פרטות, אך כאן שהוא בדרוש ד' שבסמוך נבאר כ"ז בקצרה כל הפרטים כולן, וכמו שתראה מבוארים לפניך בעה"י וכל דברינו עתה הוא הקדמה לדרוש ד'.

הב ט"ג

מהתחלת א"ק עד סוף כל האצילות כולו, וכמ"ש הרב בעגולים ויושר (ענף ה) ובטנת"א (פרק א) וכנודע. ולזאת נבאר אנחנו ג"כ את כל המציאות האורות והשתלשלותם אשר מהמ"ס שבא"ק, וכן כל האורות דאח"פ והאו"א והאורות דהנקודות והתיקון וכנ"ל, הכל ע"פ מערכת הד' שמות דעסמ"ב, כי רק הם הגילוי והמציאות דכל א' מהם. כי אין שום אור שלא יהא כלול מי"ס, והוא השם הויה הכוללות של כל אור, וכאשר יוצא ונתגלה בכל בחי' הכחות הפרטים שבו, הנה נתגלה ומאיר כל אות לשם בפנ"ע, והם המציאות דהד' שמות עסמ"ב, אשר מתפשט בהם כל אור ביציאתו משורשו עד גילוי האחרון. כי בהשם ע"ב שבו, הנה הוא קשור בשורשו, ויוצא מגילוי לגילוי עד השם ב"ן שבו, והוא גילוי האחרון וכנודע כ"ז. ולכן כתבנו את השתלשלות כל האורות ומציאותם של כל א' הכל ע"פ סדר מערכת הד' שמות עסמ"ב, שכל עסמ"ב הם מערכת השמות וגילויים של כל אור. והנה עלה בידינו מנין פרטי כל האורות כולם אשר מהמ"ס שבא"ק עד סוף כל האצילות ל"ג מערכות דהעסמ"ב¹⁶⁶, וכמו שתראה כ"ז מבואר ומצוייר לפניך בדרוש ד' הבא בעה"י.

[ג] והנה לעיל דרוש א' סי' ד' בארנו שם כי

גם אדם קדמאה הנה הוא נבחן ג"כ בכל הג' רישין ממש, שהם גלגלתא ואוריא ומ"ס, וכמו הא"א דאצילות ע"ש בארוכה, אמנם עכ"ז הנה לא התחלנו לבאר עתה את שרשי כל האורות הנזכרים אשר בהרישין דא"ק אלא רק מהמ"ס ולמטה, שהיא הרישא תליתאה שבו, כי הב' רישין קדמאין הנה הם הע"ב הכללי העיקרי אשר אמר הרב בטנת"א (פרק א) שאין לנו רשות לדבר בו. וכן גם המ"ס שהיא הרישא תליתאה אשר כתבנו וביארנו בו ד' שמות עסמ"ב והם השורש העיקרי לכל האורות הנזכרים וכמו

[ב] והנה נודע הוא שכל אורות הנאצלים

אשר מא"ס ולמטה, הנה כל מציאותם וגילויים הוא לעולם רק בהאורות דד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והם יוצאים ונמשכים מדרגא לדרגא, שהוא מעסמ"ב לעסמ"ב,

מאיר הלשם

כי בהע"ב דהמ"ס [שהוא הע"ב דאות א] אין אנו מדברים בו כי לא נתגלה הוא לחוץ כלל, והוא נשאר נעלם ואין אנו מתחילים לדבר אלא רק מהס"ג ולמטה [שהוא הס"ג דאות ב], והוא השורש הפנימי העליון לכל האורות דאח"פ כנז'. ואותו הס"ג דהמ"ס הנה הוא מתחלק ג"כ לד' שמות עסמ"ב, שהוא מערכה הב' שבו¹⁶⁹, והנה הם הד' שמות עסמ"ב אשר לקמן סי' ב' אות ה' ו' ז' ח'. אמנם הנה גם אותן הד' שמות עסמ"ב שהם מערכה הב' דהס"ג כנז', הנה גם הם לא יצאו עדיין מבחוץ כלל, והם עדיין בהגלגלתא עצמו, כי הם רק התפשטות הס"ג דהמ"ס אשר מתפשט מהמ"ס עצמו ונמשך ממקום המ"ס עד מקום האזניים ולפנים, כי עדיין הם כולם לפנים בהגלגלתא, והם הם השורש העיקרי לכל האורות דהאח"פ. כי הס"ג דהמ"ס עצמו שהוא הס"ג אשר בסי' א' אות ב', הנה הוא רק השורש הפנימי העליון לכל האורות דהאח"פ, והוא נעלם מאד, כי כל המ"ס עצמו כולו הוא לעולם נעלם מאד, וכמו ששמו מוכח עליו שהוא נקרא מוחא סתימאה, וכל השורשי דהאח"פ אשר בו הנה הם רק שרשים נעלמים. אך הד' שמות עסמ"ב המתפשטים ממנו [שהם כל הד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ב], הנה הם השורש העיקרי לכל האורות דאח"פ. והוא מ"ש הרב בשער מטי ול"מ (פרקים ג וד') שישנם שרשים פנימיים לכל האורות דאח"פ אשר שם עולים תמיד לינק, והכוונה הוא על אותן העסמ"ב דסי' ב' שהם מערכה הב' דהס"ג, כי רק הם השורש העיקרי להאורות דאח"פ, ולכן עולים שם תמיד לינק ולקבל שפע חדשה משם וכמו שיתבאר כ"ז לקמן דרוש ד' סי' א' ב'.

שיתבאר לפנינו, הנה השם ע"ב שבו שהוא הע"ב דהמ"ס¹⁶⁷, הנה הוא קשור ומיוחד עם הרישא תניינא שהוא אורא וקד"א, והוא ג"כ נעלם. ומקומו של אותו הע"ב הנה הוא מהאזניים ולמעלה, והוא ג"כ מכלל הע"ב הכללי אשר אין לנו רשות לדבר בו. וידוע הוא כי השם ע"ב הוא כולל כתר וחכמה, כי הע"ב הוא חכמה וכלול בו הכתר בקוצו של י' כנודע, והוה הכתר והחכמה דהמ"ס מהאזניים ולמעלה שהוא נעלם. אמנם הבינה דהמ"ס שהיא הס"ג דהמ"ס, הנה היא מהאזניים ולמטה ולפנים, ואותו הס"ג הוא השורש העליון הפנימי של כל האורות דהאח"פ הנקרא בדברי הרב בשם האורות דע"ב דס"ג, ועיקרם הם מאותו הס"ג הנז' שהוא הס"ג דהמ"ס, וממנו מדבר הרב בטנת"א (פרק א), וממנו אנו מתחילים לדבר ג"כ, וכמו שתראה בכל הדרוש שלפנינו.

[ד] אמנם הנה תדע ותבין שגם כל הד'

שמות עסמ"ב אשר בהמ"ס,

הנה נחלקים כל א' ג"כ לד' שמות עסמ"ב, כי הם השרשים הנעלמים לכל האורות הנאצלים אשר מהמ"ס ולמטה, והם עומדים כולם כלולים בהמ"ס ונעלמים בו. וכאשר נמשכים מהמ"ס להתפשט למטה להוציא כחם לפועל, הנה הם מתפשטים ג"כ בהגילוי דעסמ"ב [כי הגילוי דכל אור הוא לעולם רק על בחי' המציאות דהעסמ"ב וכו"ל אות ב'], והנה הם מערכה הב' שהם העסמ"ב אשר בכל שם מהד' שמות עסמ"ב¹⁶⁸ שבהמ"ס עצמו. כי העסמ"ב אשר בהמ"ס עצמו [שהם העסמ"ב אשר לקמן דרוש ד' סי' א אות א ב ג ד] הם מערכה הא', אך העסמ"ב אשר בכל שם מהם גופה הנה הם מערכה הב'. וכבר אמרנו

הב' ע"ד

מאיר הלשם

169. כאשר מזכיר רבינו עסמ"ב דס"ג דמו"ס אין כוונתו להתפרטות האורות של הס"ג דמו"ס, אלא תולדתו, ולכן הוא המערכה השניה שבס"ג דמו"ס. וזאת, אף שאינו מזכיר את ההתפרטות של עסמ"ב דס"ג דמו"ס עצמם.

167. ע"י לקמן הערה 178.
168. דבריו צ"ע "שהם העסמ"ב אשר בכל שם מהד' שמות עסמ"ב" וכן לקמיה "אך העסמ"ב אשר בכל שם מהם גופה" והוא לכאורה טעות, ובמקום זה צ"ל "שהם העסמ"ב אשר בס"ג".

[ה] אמנם הוא כי גם אותן הדי' שמות עסמ"ב דמערכה הב' שבהס"ג אשר אמרנו כי הם השרשים העיקרים לכל האורות דהאח"פ, הנה עיקר השורש שלהם הנה הוא באמת רק הג' שמות סמ"ב לבד, שהם הג' שמות סמ"ב אשר בסי' ב' אות ו' ז' ח', אבל השם ע"ב דסי' ב' אות ה' הנה הוא ג"כ נעלם מהם, כי הוא קשור בשורשו שהוא בהס"ג דהמ"ס עצמו, וכן הוא תלוי ונאחו ג"כ גם בהע"ב דהמ"ס אשר הוא למעלה מהאזניים וכנ"ל אות ג'. ולכן הוא ג"כ רק מכלל השרשים הנעלמים, ועיקר מה שהוא שורש להאורות דהאח"פ הנה הוא רק השמות סמ"ב דאות ו' ז' ח', כי הס"ג דאות ו' הוא השורש העיקרי לאור דהאזניים, והמ"ה דאות ז' הוא השורש העיקרי להאורות דהחוטם, והב"ן דאות ח' הוא השורש העיקרי להאורות דהפה. אבל הע"ב דאות ה' הנה הוא למעלה מהם [ר"ל גם מאותן השרשים] והוא רק בפנימיותם ולכן הוא ג"כ נעלם לעולם¹⁷⁰.

אחד, הוא הב' רישין עלאין שבא"ק שהם הע"ב הכללי העיקרי אשר הוא נעלם מאד ולא הכנסנו אותו בחשבון כלל כי לא דברנו ממנו מאומה וכנ"ל אות ג'. והשני, הוא הע"ב דהמ"ס שהוא הע"ב אשר בסי' א' אות א' אשר מקומו הוא למעלה מהאזניים, והוא מיוחד ג"כ עם הרישא תניינא והוא ג"כ נעלם וכנ"ל שם. והשלישי, הוא הע"ב דהמערכה הב' שבס"ג שהוא הע"ב אשר בסי' ב' אות ה' שאמרנו שהוא ג"כ למעלה מן השרשים העיקריים והוא נעלם ג"כ וכנ"ל בסמוך¹⁷². והרי לנו ג' בחי' בא"ק שהם כולם כנ"ל שמות ע"ב והם כולם נעלמים. והנה הם בבחי' הג' צחצחות העליונות אשר הם למעלה מהכל, והם אור קדמון צח ומצוחצח כמ"ש בתיקונים (תיקון סט קלג ע"ב¹⁷³) וכן הרמ"ק ז"ל בפרדס שער הצחצחות פ"א בשם רב האי גאון. והנה הם ישנם בכל עולם ועולם, ובעניינינו הנה הם הג' בחי' ע"ב הנזכרים, אשר הם למעלה גם משורשים העיקרים דהאח"פ וכנ"ל.

[ו] והנה על שם אותו הע"ב אשר בסי' ב' אות ה' שהוא הע"ב דהס"ג דהמ"ס, והוא בפנימיות כל השרשים דהאח"פ וכנ"ל, הנה על שמו נקראו כל האורות דהאח"פ בשם האורות דהע"ב דס"ג, וכמ"ש הרב בטנת"א (פרק א) ובנקודות (פרק א), ומה שאמר שם הרב על האורות דהנקודות אשר יצאו מהעינים כי הם מהס"ג דס"ג¹⁷¹, הוא משום שהם רק מהאימא שבהא"ק, שהיא הס"ג דס"ג העיקרי שבו, וכנ"ל דרוש א' סי' ד' ובכ"מ לעיל וזכור כ"ז.

וכן הוא עד"ז ג"כ בכלל העולמות כולם, כי התחלה הראשונה דהגילויים הרי הוא העולם העקודים, כי בו התחיל הויית הכלי כנודע (ע"ח עקודים א), וישנם ג' בחי' למעלה אשר הם נעלמים, והיינו אדם קדמאה, והקו דא"ס, ואור א"ס המקיף (ע' דברינו בכללי התפשטות והסתלקות כלל ב וכלל יד¹⁷⁴). או בדרך זה, כי עיקר הגילוי הרי הוא רק באצילות כי שם הוא שמו וגילוי כנודע¹⁷⁵, וישנם ג' בחי' למעלה נעלמים והם העקודים וא"ק והקו דא"ס. וכן באצילות בפרט הנה ישנו למעלה ג"כ אותן הג' צחצחות העליונות שהם הג' רישין, וכמ"ש

[ז] והנה יצא לנו מדברינו, כי הנה ישנם ג' בחי' ע"ב אשר הם נעלמים. היינו:

מאיר הלשם

172. אף שכל האח"ף המה תולדות של הע"ב דס"ג, אמנם אינם פירוט דע"ב דס"ג אלא תולדותיהם.
173. אמנם ע"ש בבהגר"א שהם ג' הוי"ות שבמו"ס. ואין כאן סתירה, אלא שמש"כ כאן הוא שורש למש"כ הגר"א.
174. וכן ע"י בהקדו"ש שער ד פרק ג.
175. עיקר השמות הם באמת רק באצילות, שכן השם הוא בחי' הכלים הנאצלים (ביאורים ח"ב ד ע"א), ומקורו בע"ח

170. ע"ב זה הוא שורש לאורות העיניים. אמנם מאחר שהוא נעלם הרי שלא מדברים בו. וע"י ע"ח שער אח"ף פרק א.
171. וזאת, אף שעצם אורות העיניים שיצאו לחוץ ונהיו לעולם הנקודות הוא ב"ן החיצוני דב"ן דמו"ס וכדלקמן אות לו. והמה באמת עליית המ"ן דס"ג דס"ג ולא עצם הס"ג דס"ג הרי הוא אות ו כאן.

קלב לשם שבו

כג ע"א - כג ע"ב

דרושי עולם התוהו ח"א

דרוש ד הקדמה אות ז - סימן א

ואחלמה

והתבונן בו ויאירו עיניך. אך קודם כ"ז צריך אתה לעיין בכל מה שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ד', וזכור תזכור כל מה שכתבנו שם, כי שם הוא היסוד לכל אותן הדברים כולן, ואז תלך לבטח דרכך ויאירו פניך באור פני מלך חיים. אמנם דע כי בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף י, הנה שם חזרנו על כל אותן הדברים והארכנו שם בזה הרבה, אבל כאן כתבנו הכל בקיצור ובכללות, והמעייין בזה ובזה יתיישבו כל הדברים על לבו היטיב. והשם ית' ינחנו בדרך אמת, ונזכה להיות מכלל הנאמר בהם (דניאל יב ג) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע¹⁷⁶, וזה החלי בעזר צורי וגואלי.

בתיקונים (ריש תיקון ע קלז ע"ב וקלח ע"א וע"ש בהגר"א ד"ה א' מן). וכן הוא בפרטות כל פרצוף שהג"ר שלו הם נסתרות, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א) וכנודע. ואינו מתחיל הגילוי הן בכלל העולמות, וכן הגילוי דכל עולם בפרט, וכן בפרטות כל פרצוף, אלא רק מאחר הג' ולמטה שבו, כי הג"ר דכל מדרגה הם מבחי' המדרגה העליונה כנודע, והוא סוד מ"ש (ברכות כח ע"ב וע"י ע"ח שער מטי ולא מטי פרק ג) דכל פחות מג' הוא כלבוד דמי. ויתבאר עוד לקמן דרוש ד' סי' י"ג וי"ד.

ע"כ מה שראינו להקדים לדרוש ד' שבסמוך, כי הוא עמוק מאד ותן דעתך עליו

סימן א

¹⁷⁷ מערכת הד' שמות עסמ"ב שבהמ"ס דא"ק והוא מערכה הא' שבהמ"ס שבו והוא שורש הכל¹⁷⁸

(א)	(ב)	(ג)	(ד)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא נשאר נעלם ועומד מבפנים להמ"ס שלא מעולם כלל, והוא אור העינים הפנימי אשר לא נתפשט מבחוץ לעולם ולא נתלכשו כלל	הנה בו הוא השרשים הפנימיים לכל האורות דהאח"פ, אמנם עומדים בו רק בכחי' שרשים נעלמים להם אשר לעילא, ועומד הוא כולו ג"כ נעלם לעולם	הנה הוא פרצוף שבא"ק הכולל או"א עלאין אשר מהגרון שבו עד החזה שבו, וכן הוא שורש המלכי יושר דהנקודות ולכל אורות דאצילות אשר מצד האבא שבא"ק, אבל הוא בעצמו הנה הוא ג"כ נעלם מאד	הנה הוא השורש לבחי' פרצוף אבא הכללי שבא"ק הכולל ישו"ת אשר מהחזה עד הטבור שבו, וכן הוא שורש השרשים ג"כ לכל המלכי עגולים דהנקודות ולכל אורות התיקון דאצילות אשר מצד האימא שבא"ק, אך הוא בעצמו הנה הוא ג"כ נעלם מאד

מאיר הלשם

שנוסף שם כדי להשלים את הבנת הענין. תוספות אלו צויינו כך: "כללים כאן".
 178. ע"י לקמן סימן יד ד"ה והאמת, שד' שמות עסמ"ב אלה הם תולדה של המו"ס, שכן המו"ס עצמו אינו יכול ליחלק.
 ע"י כללים כלל יח ענף ד אות א, ז"ל: יש לדעת שבאמת כל י"ג מערכות הנמנים כאן בספר הם כולם רק בא"א דא"ק והם הי"ג ת"ד שבו, מענף א עד ענף ה הם באמת הי"ג ת"ד

טנת"א א וז"ל: עיקר כנויים אלו הם מעולם האצילות ולמטה שהוא מן א"א דאצילות ולמטה, כי משם ואילך יש בחי' פרצוף (איברים - שעה"ק), אבל מא"א ולמעלה אין שם בחי' פרצוף (איברים - שעה"ק) כלל.
 176. ע"י בזהר ובתיקו"ז (בתחילתו) בכמה מקומות שדבר זה שייך בעיקר לצדיקים ובפרט ללומדי קבלה.
 177. מאחר שכל מערכות אלו נתבארו ג"כ בספר הכללים חלק ב כנ"ל בדברי רבינו, לכן השתדלנו להביא כאן מה

ג ע"ה

ג ע"ה

הנה המ"ס דא"ק הרישא תליתאה שבו (וכנ"ל דרוש א סי' ד), הנה הוא נחלק לד' שמות עסמ"ב, והם מערכה הראשונה מהמציאות דא"ק אשר הרשה לנו הרב לדבר בזה, שהוא מהס"ג שבו ולמטה¹⁸⁰. והנה הם מערכה הראשונה דהעסמ"ב, אשר רשמנו עליהם אותיות א' ב' ג' ד'. אמנם השם ע"ב הנרשם עליו אות א' שהוא הע"ב דהמ"ס, הכתר והחכמה שבו, הנה הוא למעלה מהאזניים¹⁸¹, והוא מיוחד לעולם בהקד"א רישא תניינא שבא"ק הנקרא בשם חכמתא עלאה סתימאה, וכמ"ש הרב במבו"ש (שער א"א פ"ד כג ע"ב¹⁸²), והוא נעלם מאד כי הוא מאוירא דלא אתפס (ד"ח ע ע"א), והכתר והחכמה¹⁸³ דהמ"ס שהוא הע"ב דאות א' הוא מיוחד בו, ולכן הוא נשאר ג"כ נעלם לעולם, וכמ"ש הרב בע"ח (שער א"א ריש פרק י) כי הכתר והחכמה דהמ"ס לא נתגלו כלל¹⁸⁴. והנה אותו הע"ב הנה הוא עיקרן ושרשן דאור העינים אשר אמר הרב באח"פ (פרק א) שהם סוד נשמה לנשמה¹⁸⁵ שהיא חכמה, והם למעלה מהאח"פ. והנה הם לא יצאו מעולם לחוץ כלל, וכל ראיית העינים הוא רק תמצית הארה ממנו, וגם אינו ממנו עצמו אלא רק מהתפשטות אורו אחר שנתפשט ויצא מהמ"ס ולחוץ, וכמו שיתבאר לקמן סי' ב', אבל אור העינים הפנימי שבאותו הע"ב דאות א', הנה הוא עצמו אינו יוצא

כלל. כי האורות דהנקודות אשר יצאו מהעינים הנה הם רק מהבחינות התחתונות שבא"ק, שהוא מהנצח הוד שבו אשר עלו למעלה מהטבור ויצאו אח"כ דרך העינים, וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ב). והיה יציאתם באמת ג"כ רק דרך אותו הע"ב, ולקחו ממנו מהתמצית הארה הנז', ועי"ז יצאו למלוכתם כרגע וכנ"ל בדרושים הקודמים. אבל עיקרם הם אינם מהאורות דאותו הע"ב עצמו חלילה וחלילה, וכמו שביארנו בכללי התפשטות והסתלקות כלל ט"ו ענף ד' ובכ"מ, כי האורות דהע"ב עצמו הם אורות העינים הפנימיים והעיקרים שבא"ק אשר נשארו נעלמים לעולם, כי לא יצאו מא"ק אלא רק האורות אשר מהאח"פ שבו ולמטה, שהם למטה במדרגה הרבה מהאור דעינים העיקרי.

כג ט"ב

אמנם מה שאמרנו שלא יצאו, אין כוונתנו על א"ק עצמו שאינו משתמש גם הוא באור העינים העיקרים שבו ח"ו, אלא כוונתנו הוא רק שהם לא נתלבשו ולא נעשה להם בחי' לבושים להתגלה למטה, על דרך שנעשה בהאורות דאח"פ שהם בבחי' הי"ג ת"ד, שנקראו תיקונים משום שנעשה להם כלים ולבושים, ונתתקנו עי"ז להתגלה למטה, וכמ"ש הספד"צ (ג ע"ב) לבושין דיקר אתקין ואחסיין. וכן אמר שם על הז' תיקוני

מאיר הלשם

184. הגם ששרשו במו"ס, אמנם הוא מיוחד עם הקד"א, הרי הוא רישא תניינא המכונה "אין", ובו לא ניתן רשות להבחין בשום הבחנות מחולקות (כללים כאן).

185. מאחר שהע"ב דמו"ס כלול ומיוחד עם הקד"א אשר שם הוא מקום האור הגנוז, לכן עיקר שימושיו הוא הנביעו דאור א"ס, ועל ידו מתפשט אור א"ס להתייחד בכל מה שהאציל, ולכן הוא מהוה את הכל ומנהיג את הכל, שכן הוא הנשמה לנשמה של כולם. אמנם זה אינו תמידי אלא תלוי באופן היחוד בקד"א, ואז מתנהגת המציאות למעלה מן הטבע ולמעלה מן המדה. וכאשר הדבר אינו בכל עצמותם כראוי ורק בבחי' יחוד החיצוניות בלבד, אזי נעלם הגילוי דאור א"ס, והמציאות מתנהגת רק על פי הטבע והמדה הראויה לכל

דא"א דא"ק ומענף ו עד יג הם נביעים מבועים דנפקין מהם, ומש"כ שענף ח וי"א הם מלכים מעולם הנקודות הכוונה על התפשטות הא"א שבא"ק בבחי' נשמה דנשמה בהם.

179. עפ"י הנאמר בהערה הקודמת בע"כ כוונתו שלא יוצאת הארתו.

180. עי' ע"ח טנת"א א.

181. ע' לקמן הערה 196.

182. שהוא מיוחד לעולם בקד"א.

183. באומר "חכמה" כוונתו לאו"א עלאין שבמו"ס (כללים כאן).

הוא הראשית ממש וההתחלה הראשונה מהגילוי דאור א"ס אשר נתגלה מהקו, והוא הראשית דא"ק אשר ממנו ולמטה הורשה לנו לדבר בו. ובאותו הע"ב הנה בו הוא עליית כל המ"ן, ועל ידו נעשה הכל, כי הוא המקבל הראשון מאור א"ס ממש, ועליו אמרו ברמז בסד"צ פ"א (ד ע"ב) ביה סליקן וביה סלקן דלא הוו והוו ויהויין¹⁸⁹, אמנם הוא בעצמו הנה הוא נעלם מאד, ולא יצא מעולם מאור עצמותו מאומה ור"ל שלא נתלבש אורו כלל וכנז'¹⁸⁹.

ועתה נדבר מהס"ג דאות ב'. והנה השם ס"ג הזה הנה הוא הבינה הכללית¹⁹⁰ דהמ"ס שברישא דא"ק, והיא המ"ס העיקרי, רישא תליתאה, אשר היא מהאזניים ולפנים. כי הע"ב דאות א' שהוא הכתר והחכמה דהמ"ס, הנה הוא למעלה מהאזניים, והוא מיוחד בהקד"א רישא תניינא וכנ"ל, אבל הס"ג הוא הגילוי דהמ"ס העיקרי, והוא רק כנגד האזניים¹⁹¹. והנה היא הנוק' הכללית דהקד"א שהוא חכמה שברישא, אבל המ"ס הוא הבינה שברישא¹⁹² וכנודע מדברי הגר"א בספד"צ פ"א (ו ע"ב ד"ה וגבורה), ועל שמה נקרא המ"ס בשם ס"ג, וכמ"ש בתיקונים (קמא ע"ב) מוחא סתימאה כו' דאתפלג לתלת מוחין דאינון י' י' י' דאתרמיזו בהאי שמא יו"ד ה"י וא"ו ה"י¹⁹³ (וע' דברינו בזה בספר הכללים כלל יח

דגלגלתא (ד ע"ב) סתרא גו סתרא אתתקן ואזדמן, וכנודע בזה בדברי האר"י¹⁸⁶ והגר"א¹⁸⁷. משא"כ לאור העינים העיקריים שבא"ק הנה לא נעשה להם לבושים כלל, ומשום זה אין להם שום גילוי למטה. והוא כמ"ש הרב באח"פ (פרק א) כי אור העינים הוא סוד נשמה לנשמה, וידוע הוא כי לא יש אלא רק ג' כלים לבד, מח לב כבד שהם כלים לנר"ן, אבל להנשמה לנשמה אין לה כלי בהגוף, וא"כ הרי לא נתלבשה כלל, ואין לה גילוי למטה. אבל א"ק עצמו הנה הוא משתמש בהם תמיד, והוא אור ההשגחה העליונה הנעלמה אשר נושא בזה את הכל כל מה שלמעלה ולמטה, מעולם ועד עולם. והנה הוא ככל בחי' אור א"ס, הנושא את כל, ונותן מחיה לכל, ונעלם מכל. והוא ע"ד הא"א דאצילות, אשר אמר עליו באד"ר (קכט ע"ב) עינוי דרישא חוורא משתניין משאר עיינין, לית כסותא על עינא ולית גבינין על עינא כו', הוא אגין על כולא והוא אשגח על כולא, ומאשגחותא דהאי עינא מתזנן כולהו כו'¹⁸⁸ ע"ש. וכן הוא ע"ז כאן בעוד יותר נפלא ונורא לפי ערכו שהוא למעלה למעלה, והבן וזכור זה. ובכל מקום שתראה בדברינו שאור העינים הפנימיים שבא"ק לא יצאו כלל כוונתינו הוא כמו שבארנו כאן.

והנה השם ע"ב הזה דאות א' הנה הוא שורש השרשים העליון לכל העולמות כולם אשר תמצא בדברי האריז"ל בכל הע"ח כולו, כי

כג ע"ג

מאיר הלשם

העומד מהגרונ עד החזה שבו באותה מידה שהרישא תניינא דא"א דאצילות הוא שורש לאבא דאצילות. אם כי שניהם שרשים לאבא דרך האח"ף שלהם (כללים כאן).
190. כלומר ישסו"ת (כללים כאן).
191. הס"ג הזה מתחיל למעלה מאזניים דא"ק, שהוא מקום כח השמיעה, והוא נמשך גם מן האזניים ולמטה, והוא הקלא דלא אשתמע, והוא עצמו קלא פנימאה דלא פסיק לעלמין, הרי הוא קול ההברה הנשמע באוזניים כאשר סותמים אותם (כללים כאן).
192. והוא שורש לאימא שבא"ק המאיר דרך הב"ן דמו"ס (כללים כאן).
193. כנ"א שבתיקו"ז שם. אמנם עיקר הגירסא היא "יו"ד ק"א וא"ו ק"א".

א'. ולולא היחוד החיצוני, לא היה העולם מתקיים אפילו לרגע א' (כללים כאן), ועי' לקמן עמוד תמה באות יב.
186. שער מאמרי רשב"י כג ע"א.
187. עי' בהגר"א על ספד"צ ב ע"א, ז"ל: עיקר המתקלא והתיקון אינו אלא הגילוי, ע"כ. וע"ש ב ע"ג ז"ל: כל התיקונים דרך נקבים ושערות להתמעט ולהתצמצם האור שיצאו בדקות ובלבוש, וזהו עיקר התיקון להתמעט האור שיוכלו התחתונים לקבל האור.
188. תרגום: העיניים של הראש הלבן משונות משאר עינים, אין כיסוי על העין ואין לו עפעפים על העין כו' הוא מגן על הכל והוא משגיח על הכל, ומההשגחה של זו העין ניוונים כולם כו'.
189. הע"ב הזה הוא שורש למציאות דאבא הכללי שבא"ק

ענף ח¹⁹⁴). ואותו הס"ג הנה הוא כלול ג"כ מד' שמות עסמ"ב וכמו שיתבאר לקמן סי' ב', והם השרשים העליונים והפנימים לכל האורות דהאח"פ, ומתחילים מהאזניים משום ששרשם הפנימי הוא רק באותו הס"ג אשר הוא מהאזניים ולפנים, והוא הבינה דהמ"ס כנז'. והוא ע"ד הי"ג ת"ד דא"א שמתחילים ג"כ רק מהבינה דהמ"ס¹⁹⁵ ומהאזניים, וכמ"ש הרב (שער א"א פרק י) שהתיקון הראשון שהוא אל, שהוא סמוך להאזניים, הנה הוא פנימי דבינה. וכן מבואר שם ג"כ בהמקיפים שמסתיימים בבינה דחכמה, שהוא נוצר חסד ע"ש. וכן הוא כאן באורות האח"פ שהם ג"כ רק מהבינה דהמ"ס שבא"ק, והוא השם ס"ג דעניינינו שהוא הס"ג דאות ב' שהוא הבינה דהמ"ס שבא"ק. אמנם באותו הס"ג הנה הוא רק השרשים העליונים לבד לכל האורות דהאח"פ, אבל עיקר המציאות דכל האח"פ הם לא נמשכו ממנו אלא רק ע"י השתלשלות כמה מדרגות דוקא וכמו שיתבאר לקמן סימן ב'. אך אותו הס"ג עצמו דעניינינו הנה הוא ג"כ רק נעלם מאד, ואין לעצמותו גופה שום גילוי כלל, וכל השרשים דהאח"פ שבו הנה הם רק בבחי' שרשים נעלמים לבד, כי הוא רק המוחא סתימאה אשר בא"ק עצמו הרישא תליתאה שבו כנז' והוא סתום מאד.

ונדבר עתה מהמ"ה דאות ג'. והנה השם מ"ה הזה הנה הוא כללות הז"א שבהמ"ס דא"ק¹⁹⁶, והוא השורש לכל המציאות דא"ק אשר למטה מהאח"פ, ועיקרו הנה הוא השורש לבחי' פרצוף אבא הכללי שבא"ק, שהוא או"א עלאין שבו, העומדים בו ג"כ מהגרונן עד החזה¹⁹⁷, ועל דרך האבא הכללי דהאצילות בהא"א דהאצילות, וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. אמנם הוא כי כמו

שבאצילות הוה יציאת אבא מהא"א שבו רק ע"י הי"ג ת"ד, וכמ"ש בהולדת או"א (סוף פרק ד) כן הוא עד"ז גם כאן, שמציאות האבא שבא"ק הוא נעשה ע"י העקודים, שהוא בא"ק כבחי' הי"ג ת"ד שבא"א. אך שורש האבא שבהמ"ס הנה הוא בהשם מ"ה דאות ג' שבעניינינו, כי מהמ"ה שבהמ"ס יוצא האבא שהוא החכמה, וזהו שאמרו בתיקונים (תיקון יט טל ע"א) שחכמה הוא כח מ"ה, [והוא סוד מאמרם ז"ל בשמות רבה (פ' טו סי' כב) הרוח (שהוא המ"ה) הרה וילדה חכמה]. וכן הוא אותו המ"ה שורש השרשים ג"כ לכל המלכי יושר דהנקודות, וכן לאורות התיקון דהאצילות, ור"ל לכל חלקי האצילות אשר מצד האבא שבא"ק. כי הרי עיקר כל מציאות האצילות אשר הוא מהטבור דא"ק ולמטה, הנה הוא נעשה ונבנה מהאו"א שבא"ק, אשר הם מהטבור ולמעלה, והרי ישנם חלקי האצילות אשר הם מצד האבא שבא"ק וחלקי האצילות אשר הם מצד האימא שבא"ק. וכן נתפשט באצילות ג"כ בפנימיותה גם מאור הא"א שבא"ק שהוא כללות המ"ס שברישא, והוא לבחי' אור א"ס שבאצילות, והיה ההתפשטות דהא"א ג"כ הן בחלקי האצילות אשר מצד האבא שבא"ק והן בחלקי האצילות אשר מצד האימא שבא"ק. והרי ישנם באצילות ד' בחי', ב' בחי' מהאו"א עצמם, והם המציאות העיקרי דהאצילות, וב' בחי' מהא"א שבא"ק לבחי' היחוד דאור א"ס אשר בהב' בחי' שמאו"א עצמם. ואלו הד' בחי' הם באמת כולם חד, כי נתייחדו כולם ונעשו למציאות אחת ע"י יציאתם יחד בבחי' זווג ועיבור מהשתלשלות כל האורות והפרצופים העליונים אשר בהעקודים ובאו"א שבא"ק, עד שנולדו ויצאו כולם יחד במציאות

כג ע"ד

מאיר הלשם

195. דא"א דאצילות.
196. מקומו בגלגלתא דא"ק לפנים מן החוטם מכנגד ומעלה עד כנגד מתחת האזניים ולפנים, והארתו היא עד הגרון (כללים כאן).
197. זה יצא על ידי נה"י דמ"ה (כללים כאן).

194. אינו שם, ולכאורה הוא בכלל יח ענף י סי' ו הקדמה א (ואינו טעות המחבר, שכן בזמן הדפסת ספר הדע"ה היה ספר הכללים בכתב יד וכך היה המראה מקום אצל רבינו אז. אמנם אח"כ נשתנו הדברים אצלו והודפסו בשינוי מקום).

שברישא דא"ק, והוא הנוק' הכללי שבהמ"ס¹⁹⁸, והוא ע"פ מ"ש הרב בדרושי מ"ן (דרוש יד) שהמ"ס הוא מתפשט עד סוף הראש כולו. וישנם בה כל הי"ס שהם הה' פרצופים א"א או"א זו"ן שבהמ"ס, והם אלו הדי' שמות עסמ"ב שאמרנו, שהע"ב הוא א"א ואבא, והס"ג בינה, ומ"ה ז"א, וב"ן הוא הנוק' הכללי. והנה אותו הב"ן שבהמ"ס הנה הוא השורש לפרצוף אימא העיקרי שבא"ק, העומדת בו מהחזה עד הטבור¹⁹⁹. אמנם יציאת האימא אשר ממנו הוא ע"י העקודים, וכמו שאמרנו לעיל בהאבא שבא"ק הנמשך מהמ"ה שבהמ"ס. כי כמו שאו"א דאצילות הם נעשו ע"י הב' מזלין נוצר ונקה²⁰⁰, כן הוא עד"ז ג"כ בא"ק ובאו"א שבו, כי הם נעשו ע"י העקודים ומבחי' הב' מזלין אשר ישנם שם ג"כ, וכנודע כי בכל עולם ישנם כל הבחי'. ובכללי התפשטות והסתלקות כלל ו' ענף ה' ובכ"מ שם כתבנו²⁰¹ כי יציאת אבא הוא מאורות האזניים ואימא היא מאורות חוטם פה ע"ש, אמנם שרשם הוא בהמ"ה וב"ן דהמ"ס וכנז'. והאמת הוא כי שורשם הפנימי דהאו"א שבא"ק הנה הוא ג"כ בהע"ב והס"ג דהמ"ס, שהם הע"ב וס"ג דאות א' ב'. וכן הוא עוד יותר למעלה, היינו בהקד"א והמ"ס (הכללי), וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א (ו ע"א ד"ה והכלל). אמנם שורשם הפרטי והיותר קרוב הנה הוא בהמ"ה וב"ן דהמ"ס דאות ג' ד' וכמו שאמרנו. וכן הוא ג"כ כי השם ב"ן דאות ד' הנה הוא שורש השרשים לכל האורות דאימא היוצאים ממנה להאצילות, הן מה שיצא ממנה בעולם הנקודות והן מה שיצא ממנה לאחר התיקון. והיינו כי אותו השם ב"ן דאות ד' הנה הוא השורש השרשים לכל המלכי עגולים דהנקודות אשר הם מהאימא

אחת מהאימא שבא"ק שהיא מהטבור ולמעלה, וממנה יצאו כולם במציאות אחת, וירדו מהטבור ולמטה והוא מציאות כל עולם האצילות, וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז בכללי התפשטות והסתלקות בכלל י"ח ובכ"מ שם. אמנם עכ"פ הוא כי הנה נעשה בנין כל האצילות ע"י ד' בחי' כנז', והוא הגילוי דד' אותיות הויה ב"ה והבן. והנה הב' בחי' דחלקי האצילות אשר מצד האבא שבא"ק, היינו אחד החלק דמציאות האצילות העיקרי אשר מצד האבא עצמו, והשני אור הא"א שבא"ק המתפשט בו, הנה ב' הבחי' הללו הם נמשכו מצד המ"ה דעניינינו שהוא המ"ה דהמ"ס דאות ג', ואותו המ"ה הוא השורש לאלו ב' הבחי', כי שניהם נמשכו מאורו. כי בחי' האור דא"א שאמרנו, הוא מהתפשטות אורו גופה אשר נתפשט וירד ע"י השתלשלות כל המדרגות שבהעקודים ושבהאו"א שבא"ק, ובחי' החלק דהאצילות העיקרי אשר מצד האבא גופה, הנה הוא ג"כ רק מכח האור דהשם מ"ה דאות ג' שבעניינינו. כי הרי גם כל המציאות דהאבא עצמו שבא"ק הוא ג"כ רק מאותו המ"ה דאות ג', כי הוא השורש אליו כנ"ל, והוא משפיע בו תמיד, ומכחו והשפעתו אחר שנצטמצם בהאבא עצמו, הנה השפיע אבא ג"כ והאציל את כל חלק האצילות אשר ממנו גופה. והרי נמצא כי אותו השם מ"ה דאות ג' הנה הוא השורש לכל הנז', אמנם להאבא עצמו הוה אותו המ"ה השורש ממש אליו, אך להב' בחי' דהאצילות שאמרנו הוה אותו המ"ה רק בבחי' שורש השרשים, כי הרי הם נמשכים ויוצאים רק מאבא.

ועד"ז הנה הוא ג"כ השם ב"ן דאות ד', כי עצמותו הרי הוא הב"ן דהמ"ס

מאיר הלשם

רבינו לענף י סימן ב אות ח סעיף ו) ולכן כאן שורשו העיקרי דאבא הוא בס"ג דע"ב דס"ג דמ"ס שהוא שורש הפנימי דאורות האזניים, והוא כולל כל הח' תיקונים העליונים, אבל גילויו לצורך אצילות היא רק מהגרונ עד חזוה וזה רק הח' תיקונים אחרונים, וזה רק מאורות החוטם.

198. והוא ה' האחרונה שע"י מתגלה ה' הראשונה (כללים כאן).
199. ויצא לגילוי על ידי נה"י דב"ן (כללים כאן).
200. ע"י ע"ח שער הולדת או"א וזו"ן פרק ד.
201. הגהת רבינו המחבר: ע"ש כלל יח (כנראה שכוונת

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ד
סימן א

ואחלמה קלז

נג ע"ד - כד ע"ב

להאצילות שהוא מהטבור ולמטה, ולכך אמרנו שהוא רק שורש השרשים לבד לכל האורות דאצילות, אך להאימא עצמה שבא"ק אשר היא מהטבור ולמעלה, והיא כלולה בעקודים וכנ"ל, הנה אמרנו שאותו הב"ן דאות ד' הוא השורש ממש אליה. אמנם עכ"ז הנה האמת הוא כי גם שורש האימא עצמה שבא"ק אשר בהב"ן דאות ד', וכן שורש האבא עצמו שבא"ק אשר בהמ"ה דאות ג', הנה הם ג"כ רק בחי' שרשים נעלמים לבד וכמו שאמרנו לעיל, שגם או"א הנעשים מאותן המ"ה וב"ן הוא רק דרך העקודים, ולא נתגלו אותן המ"ה וב"ן שבהמ"ס הם עצמם בשום גילוי כלל לעולם, והווי כל העסמ"ב שבהמ"ס דא"ק כולם נעלמים מאד, כי הרי הם מהמוחא סתימאה דא"ק, שהוא סתים וגניז, וכמ"ש באד"ז (רפ"ח סע"א) דאתכסייא ולא מתפתחא כו' וכנודע.

והנה כל אלו הד' שמות עסמ"ב שבהמ"ס הנה הם כולם מכלל הע"ב הכללי שבא"ק, ור"ל שכל הרישא כולה עד הגרון הנה הוא הע"ב הכללי שבו וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. אמנם הנה עיקר א"א הנה הוא המ"ס רישא תליתאה²⁰³, כי הרישא תניינא הוא נקרא אי"ן ורישא קדמאה רדל"א כנודע, וכ"ז הוא בא"ק ג"כ בבחי' הג' רישין שבו. וכל אלו הד' שמות עסמ"ב אשר בארנו בהמ"ס שבא"ק הנה הם העסמ"ב שבא"א שבו, והם כולם ג"כ מכלל הע"ב הכללי עצמו, וכן כל מערכות העסמ"ב כולם אשר בארנו בכל הדרוש הזה ואמרנו שהם כולם יוצאים מהעסמ"ב דהמ"ס דעניינינו, הרי נמצא שכולם יוצאים באמת רק מהע"ב הכללי עצמו, אלא שהוא מבחי' הא"א שבו, והגם שהרב זלה"ה הנה קורא תמיד מהאזניים ולמטה רק בשם הס"ג הכללי, אך כבר בארנו כ"ז לעיל דרוש א' סי' ד' ע"ש ודי בזה.

שבא"ק, וכנ"ל בדרושים הקודמים שכל מלכי העגולים הם מהאימא שבא"ק, אמנם שרשם הראשון הנה הוא בהשם ב"ן דהמ"ס דעניינינו. וכן הוא אותו הב"ן שורש השרשים ג"כ לכל אורות התיקון דהאצילות, ור"ל לכל חלקי האצילות אשר מצד האימא שבא"ק. כי השם ב"ן דהמ"ס שהוא השם ב"ן דאות ד', הנה הוא השורש הן להמציאות דהמלכי עגולים ואורות התיקון דהאצילות העיקרי אשר מצד האימא עצמה, והן להאורות דא"א שבא"ק המתפשטים בהם לבחי' אור א"ס שבהם, וכנ"ל שכל האצילות הוא ד' בחי' כלליים, ב' אשר מהאו"א עצמן שבא"ק וב' אשר מהא"א שבא"ק הנמשך ג"כ ע"י האו"א. והרי ישנם בחלקי האצילות אשר מצד האימא ב' בחי', וכל אותן הב' בחי' אשר מצד האימא הנה הוא נמשך ובא משרשה שבהמ"ס, והוא מהשם ב"ן דאות ד' דעניינינו. כי אותו הב"ן דאות ד' הנה הוא נמשך ומתפשט באלו הב' מיני אורות, אחד מה שמשפיע ממנו להאימא שבא"ק ומקבל האימא ממנו תוספת מוחין חדשים להוציא ולהוליד את כל חלקי האצילות העיקרי אשר ממנה גופה, והשני מה שממשיך אורו דרך בה להתפשט באורו עצמו ג"כ שהוא אור דא"א שבא"ק (כי כל המ"ס כולו בכל ד' שמותיו עסמ"ב שבו הנה הוא הא"א שבא"ק), וממשיך ומתפשט השם ב"ן דאות ד' באורו עצמו ג"כ בכל חלקי האצילות דמצד אימא בפנימיותם, והנה הוא התפשטות אור הא"א דא"ק המתפשט בחלקי האצילות דמצד האימא שבא"ק לצורך היחוד דאור א"ס שבהם. אמנם אותו ההתפשטות דהב"ן דהמ"ס אשר לכל אלו הבחי' דהאצילות שאמרנו, הנה הוא נמשך רק דרך השתלשלות ע"י כמה מדרגות שבעולם העקודים²⁰² וע"י האו"א שבא"ק, אשר הם כולם מהטבור ולמעלה, ומשם נמשך דרך הפרסא

מאיר הלשם

סימן ב

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהס"ג דהמ"ס שהוא הס"ג דסי' א' אות ב' והנה הוא מערכה הב' אשר בהס"ג דהמ"ס שבא"ק

כד ע"א

(ה)	(ו)	(ז)	(ח)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא ההתפשטות הראשון מהס"ג דהמ"ס דאות ב' כאשר התחיל לצאת מהמ"ס ולחוץ מהד' שמות עסמ"ב הכלולים בו ²⁰⁴ , ויצא בהשם ע"ב הזה מהמ"ס ולחוץ וברישא גופה, והוא ההתפשטות דאור העינים הפנימי, והיה כלול בו גם הג' שמות סמ"ב, ונתפשט בו מגבול המ"ס עד גבול העינים מבפנים להרישא גופה, והוא פרצוף הפנימי דאור האזניים הנמשך ויוצא מהפרצוף הפנימי דאור העינים ²⁰⁵	הוא הס"ג מהד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דהמ"ס דאות ב' ויצא לגילוי ע"י הע"ב הנז' דאות ה', ונתפשט מגבול העינים עד גבול האזניים מבפנים להרישא גופה, והוא פרצוף הפנימי דאור האזניים הנמשך ויוצא מהפרצוף הפנימי דאור העינים ²⁰⁵	הוא המ"ה מהד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דהמ"ס דאות ב', ויצא לגילוי ע"י הע"ב דאות ה' וע"י הס"ג דאות ו' ונתפשט מגבול החוטם עד גבול הפה מבפנים להרישא גופה, והוא פרצוף הפנימי דאור החוטם הנמשך ויוצא מהפרצוף הפנימי דאור האזניים ²⁰⁶	הוא הב"ן מהד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דהמ"ס דאות ב', ויצא לגילוי ע"י הע"ב דאות ה' וע"י הס"ג דאות ו' ונתפשט מגבול החוטם עד גבול הפה מבפנים להרישא גופה, והוא פרצוף הפנימי דאור החוטם הנמשך ויוצא מהפרצוף הפנימי דאור החוטם

מאיר הלשם

דהיינו בתוך א"ק, והוא יצא כנגדו מחוץ לא"ק מאזניים עד לשבולת הזקן), ובהסתלקות הראשונה הם חזרו למעלה להוציא את הע"ב וס"ג דאזניים דא"ק [הרי הם תולדה מס"ג זה, דהיינו ע"ב וס"ג דס"ג הזה].

כל הנאמר לעיל הוא נכון גם לגבי בחינת שמות מ"ה וב"ן.

206. אין בע"ב דס"ג דמ"ס שום בחינת פרסא כלל, ולכן הז"א שבו מיוחד בשרשו הרי הוא הדעת, ולכן אפילו שעיקר גילוי הוא מתחת לשיבולת הזקן, אמנם הוא יצא מהחוטם הרי הוא למעלה הרבה מהטבור שבו. עיקר גילוי הוא מהנה"י שבו, שהוא במקום החג"ת דא"ק, דהיינו משיבולת הזקן עד החזה (כללים כאן).

204. יש להדגיש שאין המדובר כאן בע"ב שבס"ג דמו"ס, אלא בהתפשטות אור הע"ב היוצא מהס"ג, ע"י לקמן ד"ה והגם, ועיי"ש הערה 216.

205. יש לשים לב לכך שרבינו לא פרט כאן את ענין סמ"ב, אלא רק בספר הכללים כאן.

וזה תמצית דבריו שם: ס"ג דע"ב דס"ג דמ"ס הרי הוא הס"ג דס"ג דמ"ס, הוא השורש הפנימי לאורות האזניים, ונתהוה על ידי זיווג מאו"א עלאין בסוד שם ע"ב דס"ג דמ"ס שהוא בסוד עיניים דא"ק.

הע"ב וס"ג שבס"ג המה השורש הפנימי להתפשטות הראשונה דאזניים, אמנם המדובר הוא רק במ"ה וב"ן הפרטיים שבהם שיצאו להתפשטות הראשונה (דס"ג דס"ג עצמם דמ"ס הוא השורש הפנימי להתפשטות הראשונה,

הד' שמות עסמ"ב הללו הנה הם העסמ"ב אשר בהשם ס"ג דהמ"ס, שהוא הס"ג דסי' א' אות ב'. כי כל שם ושם מהעסמ"ב אשר בסי' א', הנה כלול כל א' מד' שמות עסמ"ב, אמנם הם עומדים שם רק בכח ובהעלם מאד, וכל גילויים הוא רק אחר שהתחילו לצאת ולהתפשט מהמ"ס ולחוץ. והנה בהד' שמות עסמ"ב הכלולים בהשם ע"ב דאות א', אין לנו מה לדבר בהם, כי הרי אמרנו שם שלא יצא אורם לחוץ כלל, והוא אור העינים הפנימי סוד הנשמה לנשמה, אשר אינו מתלבש בכלי ונשאר נעלם, אך בהד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דאות ב' הנה בהם אנו יכולים לדבר, משום שהם השורש הפנימי דהאח"פ, והרי יצא אורם לחוץ עכ"פ. אמנם גם אותן העסמ"ב אשר בהס"ג דאות ב', הנה כל זמן היותם בהס"ג גופה הם ג"כ נעלמים מאד, וכמו שאמרנו שכל אותו הס"ג הנה היא עיקר המ"ס שבא"ק אשר הוא סתים וגניז, אך עכ"ז הנה מתפשטים העסמ"ב שבו ויוצאים לחוץ ג"כ, אך קודם שיצאו לחוץ ממש הנה הם מתפשטים בתחילה בהרישא עצמו, והוא התחלת הגילוי דהס"ג אשר מתחיל להתגלה בתחילה בהרישא גופה. והנה הם הד' שמות עסמ"ב דעניינינו, שהם ג"כ רק עסמ"ב פנימיים אשר לא יצאו מעולם לחוץ כלל, והם התפשטות הס"ג דהמ"ס דאות ב' אשר בהרישא גופה. והנה הם מערכה הב' אשר בהס"ג, כי הרי הס"ג עצמו הנה הוא מהד' שמות עסמ"ב הכלליים דהמ"ס, והם מערכה הא' שהם העסמ"ב דסי' א'. וכאשר אנו מחלקים גם את הס"ג מהמערכה הא' לד' שמות עסמ"ב, ג"כ הרי הוא מערכה הב' ובהם אנו עסוקים עתה.

כד ט"ב

והנה כאשר התחיל הס"ג להתגלה בכל ד' שמותיו עסמ"ב, שהם הי"ס שבו, הנה היה גילוי הראשון בהשם ע"ב שהוא ספי' הכתר והחכמה שבו, והיה כלול בהם כל הח' ספי'

אחרונים שמהבינה ולמטה, וכנודע שהגילוי הראשון דכל אור הוא הכתר שבו, שהוא השורש והמקור הרמוז בקוצו של י"י²⁰⁷, ובו הוא כלול הכל, וממנו מתגלה בתחילה החכמה שהוא הראשית, כי מהחכמה הוא שירותא²⁰⁸, ובה הוא כלול כל הח' ספי' האחרונים, והחכמה הוא האות י' של שם, והוא השם ע"ב, והוא הע"ב דאות ה', והיה כלול בו ג"כ כל הג' שמות האחרונים שהם הס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח'. וידוע הוא שהכתר כדל תחתון הנה הוא מהמלכות דהעליון, וא"כ הרי נמצא כי השם ע"ב דאות ה' שהוא הכתר והחכמה שבהס"ג דהמ"ס דסי' א' אות ב', הנה הוא קשור ומיוחד בהקצה התחתון של השם ע"ב דהמ"ס אשר בסי' א' אות א', שהוא השורש דאור העינים הפנימי, ויהיה הע"ב דאות ה' שהוא הע"ב שבהס"ג דאות ב', הנה יהיה הוא הגילוי של הע"ב דהמ"ס דאות א', כי כן הוא לעולם, שהגילוי דאור העליון אשר בהקצה התחתון שלו הנה נמשך גילוי ע"י השורש והראשית של האור התחתון הסמוך אליו.

ונמצא כי הע"ב דאות ה' שהוא הכתר והחכמה של הס"ג דאות ב', הנה בו הוא הגילוי אור של הע"ב דאות א', ויהיה כל הע"ב דאות ה' ג"כ רק בבחי' המציאות דאור העינים הפנימי, שהוא סוד החכמה נשמה לנשמה, והוא עיקר כח ראיית העינים היוצא מהמ"ס, ומתפשט מהמ"ס ולחוץ. אמנם הוא ג"כ אינו יוצא לחוץ ממש, אלא שהוא עומד עדיין ג"כ רק ברישא עצמו, ומתפשט מהמ"ס עד גבול העינים, והוא התפשטות הע"ב דאות א' אשר ע"י הס"ג דאות ב', ויהיה הע"ב דאות א' השורש דאור העינים הפנימי אשר בהמ"ס עצמו, והע"ב דאות ה' הנה הוא גילוי, ור"ל התפשטותו אשר נמשך מהמ"ס עד גבול העינים. והנה מאותו הע"ב דאות ה', הנה ממנו נמשך התמצית הארה דרך העינים

הראיה אשר לפנינו מן העינים, כי בה יכולים לראות גם מראות רוחניים ג"כ, ועליה אמרו בסוף תז"ח (נא ע"א) בשעתא דאיתכסי אתגלייא ובשעתא דאתגלייא איתכסי בסתימו דעיינין חמאן ליה²⁰⁹. ובעניינינו אשר הוא למעלה למעלה, הנה הוא כ"ז האור דע"ב אות ה' שהוא התפשטות אור הראייה אשר מהמ"ס דא"ק עד גבול העינים שבו וכנז', אבל השורש דאור הראייה אשר בהמ"ס עצמו, והוא הע"ב דאות א', הנה הוא האור הגנוז אשר מסתכלים בו מסוף העולם ועד סופו²¹⁰, וגנוז בהקד"א [שכנגד המצח העולה ונמשך מהקד"א] שבקרקפתא, וכמו שאמרנו לעיל שהע"ב דאות א' הוא מיוחד בהקד"א [ואולי היא אספקלריא המאירה דנבואת משרבע"ה²¹¹]. והרי נתבאר לנו עכ"פ כי הע"ב דאות ה' הנה הוא המציאות דאור העינים הפנימי אשר עומד בהרישא עצמו.

והגם שאמרנו שהוא הכתר והחכמה דהס"ג דאות ב' שהוא רק השורש דכל האורות דאח"פ²¹², אך משום שאותו הע"ב דאות ה' הנה הוא נכלל גם בהע"ב דאות א' וכנז', ולכן אינו ניכר בו עדיין מבחי' האורות דאח"פ כלל, משום הגילוי דאור העינים שבו, שהוא יותר גדול, וע"ד שאמרו בזוהר (תרומה קמז סע"ב²¹³ וכן שם קלח ע"א²¹⁴) ע"ש. אמנם השורש דכל אורות

שהוא כל המציאות דראיית העינים כולו, אבל אינו יוצא הוא עצמו לחוץ כלל, אלא רק תמצית הארה לבד אשר ממנו. וזהו מה שאנו רואין כי בכל הג' חושים שהם שמיעה ריח דיבור, הנה יש להם נקבים פתוחים וחלולים ממש, אבל לחוש הראיה אין לה נקב פתוח וחלול ממש, והוא ע"פ מה שאמרנו, כי אור הראיה עצמה אשר בהמוח הנה היא אינה יוצאת כלל, ואינה יוצאת אלא רק תמצית הארה לבד מהתפשטות הכח דאור הראיה אשר מהמוח עד גבול העינים, אבל כל אותה ההתפשטות עצמה הנה היא נשאר ג"כ עיקרה רק מבפנים, והיא מאור החכמה עצמה, שהוא רק ראייה נפשית בלבד בלי אמצעי דגוף וכלי כלל. ובה הנה היה כל מראות הנביאים לנביא, היום יקרא לפנינו הרואה (שמואל א' ט ט), ואראה מראות אלהים (יחזקאל א א). ועכ"פ הוא כי הכח דאור הראיה המתפשט מהמוח עד גבול העינים, הגם שהיא למטה במדרגה הרבה מהכח דאור הראיה אשר בהמוח עצמו, עכ"ז גם היא רק ראייה רוחנית לבד ויכולים לראות בו גם המלאכים והרוחניים, והוא מה שנאמר (מלכים ב' ו' י"ז) ויפקח ה' את עיני הנער וירא כו'. ולא היה זה מראית נבואה אלא רק ראייה רוחנית, [וע' רמב"ן ורקאנטי ר"י פ' וירא] והכוונה הוא שראה באותה

מאיר הלשם

עלמא תתאה דאתחבר בהדיה בכללא אקרי גדול כיון דאתפרש דא מן דא אדכרו בפרט כל חד וחד כדקא חזי ליה דא אקרי גדול ודא אקרי קטן.

תרגום: עולם עליון ועולם תחתון, אחד זכר ואחד נקבה, וכל זמן שהזכר והנקבה באים כאחד, שניהם קרויים בלשון זכר, ומשום שהעולם העליון נקרא גדול, בשבילו העולם התחתון שמתחבר עמו בכלל נקרא גדול. כיון שנפרדים זה מזה הם נזכרים בפרט כל אחד ואחד כראוי לו זה נקרא גדול וזה נקרא קטן.

214. ז"ל: מזבח הנחשת קטן אמאי איהו קטן כמה דאת אמר (מ"א ח סה) כי המזבח אשר לפני יהו"ה קטן מהכיל את העולה וגו' כמה דאת אמר (ש"א יז יד) ודוד הוא הקטן ואף על גב דאיהו קטן כלא אתאחיד בגויה ואי תימא מזבח אחרא אקרי קטן לאו הכי דלאו קטן בר האי דכתיב (בראשית א טז) את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן

209. תרגום: בשעה שנתכסו נתגלו, ובשעה שנתגלה - נתכסו בסתימה, שכן העיניים רואים אותו.

210. ע"י חגיגה יב ע"א.

211. ע"י זהו וראא כג ע"א וכג ע"ב. מהכללים משמע ששם אינו מסופק בדבר. וע"ש עוד שמחלק בין הא"א שבו, שהוא מדרגת השגתו של משה רבינו ע"ה, לבין השגת שאר הנביאים.

212. ע"ב דס"ג דמ"ס הוא בחי' נשמה לעקודים, באותה המידה שהא"ק הוא בבחי' נשמה לכלל העולמות כולם. וכן על דרך הא"א דאצילות לגבי האצילות, שבו נתייחד כח הפעולה לכל עולם העקודים, וכל העסמ"ב כלולים בו בהעלם וברמז (כללים כאן).

213. ז"ל: עלמא עלאה ועלמא תתאה חד דכר וחד נוקבא וכל זמנא דדכורא ונוקבא אתיין כחדא תרווייהו אתקריין בלישנא דדכורא ובגין דעלמא עלאה אקרי גדול בגינייה

האח"פ הנה ישנם בו באמת ג"כ, והם השמות ס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח' הכלולים בו, כי יצא הע"ב דאות ה' כלול מכולם, והוא משום כי הרי עיקרו הוא ג"כ רק מהס"ג דהמ"ס דאות ב' וכנ"ל. ואותו הע"ב דאות ה' עם הג' שמות סמ"ב דאות ו' ז' ח', הנה הם עצמם הד' שמות עסמ"ב אשר הם כלולים בהס"ג דאות ב' גופה, אלא שכלילותם בו אשר בהמ"ס הנה הוא רק בהעלם גדול, ויצאו ונתגלו ע"י הע"ב דאות ה'²¹⁵. אמנם ידוע הוא כי כל אור הנמשך מלמעלה, הנה נשאר עיקרו במקורו, ורק הארתו וענפיו מתפשט למטה²¹⁶ וכמ"ש הרב בנסירה (פרק ז) ובכ"מ, וכן היה כאן, כי עיקרן דהעסמ"ב הם נשארו כלולים במקורן שהוא בהס"ג דהמ"ס, ורק ענפיהם והארתם נתפשטו ויצאו מהמ"ס ולחוץ. והיה יציאתם בתחילה באור הע"ב דאות ה', ועל ידו נתגלו כולם, כי הע"ב דאות ה' הנה הוא בחי' הא"א לכל האורות דאח"פ, והס"ג דאות ו' הוא בחי' או"א והם השורש דאור האזניים, ומתחיל גילוי השורש דאור האזניים רק מהס"ג דאות ו' שהוא הס"ג שבהס"ג דאות ב', והמ"ה וב"ן דאות ז' ח' הם השורש דאורות חוטם פה והם הזו"ן. וידוע הוא כי פרצוף א"א הוא כולל כולם והוא מתלבש בכולם, שאו"א וזו"ן מלבישים עליו והוא מתגלה על ידיהם, וכן הוא כאן, כי הע"ב דאות ה' הנה הוא כולל את כל הס"ג מ"ה ב"ן דשורשי האח"פ ומתלבש ומתגלה בהם, כי הם נמשכים רק ממנו והם גילוייו.

ומה שאמרנו כי הס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח' הם שורשי האח"פ, הנה הם רק שורשם אשר למעלה ולא יצאו הם עדיין מהאח"פ לעולם. והיינו כי השם ס"ג דאות ו' אשר הוא השורש דאור האזניים, הנה הוא רק שורשו אשר למעלה מבפנים, ור"ל שעומד כולו רק מהאזניים ולמעלה ומבפנים והוא מגיע עד גבול העינים, והוא הס"ג דאות ו' הפרצוף הפנימי דאור האזניים, והוא עומד מגבול העינים עד גבול האזניים ומבפנים. וכן השם מ"ה דאות ז' הנה הוא השורש דאור החוטם, והוא רק שורשו אשר למעלה, כי הוא עומד כולו רק מהחוטם ולמעלה ומבפנים ומגיע עד גבול האזניים, שנמשך מגבול האזניים עד גבול החוטם, והוא הפרצוף הפנימי דאור החוטם, אשר לא יצא הוא מעולם מבחוץ כלל. וכן השם ב"ן דאות ח' הנה הוא השורש דאור הפה, והוא רק שורשו אשר למעלה, כי הוא עומד כולו רק מהפה ולמעלה ומבפנים, ומגיע עד גבול החוטם שנמשך מגבול החוטם עד גבול הפה, והוא הפרצוף הפנימי דאור הפה אשר לא יצא הוא מעולם מבחוץ כלל. כי הנה ישנם לכל האורות דהאח"פ פרצופים פנימיים למעלה שהם השורשים של אורות האח"פ העיקריים אשר יצאו מהם אח"כ למטה ומהאח"פ ולחוץ. והנה הפרצופים הפנימיים והשורשים דהאח"פ הנה הם הס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח', והם אותן הס"ג מ"ה ב"ן עצמן הכלולים ונעלמים בהס"ג דהמ"ס דאות ב', אלא שיצאו ממנו ונתגלו ע"י הע"ב דאות ה' וכנ"ל. וכן

מאיר הלשם

ע"ח שער האצילות פרק א בענין "כולם בחכמה עשית". ועי' כללים כאן שמקשה, אם סמ"ב דס"ג דמו"ס הם בינה וזו"ן, למה מקומם הוא באח"פ ולא בגרון חזה וטבור. ומתריך שמכיוון שהם בינה וזו"ן שבע"ב, הרי שהע"ב הוא עולם מלא הכולל את כל הפרצופים א"א או"א וזו"ן, ואילו האימא דס"ג דמו"ס היא רק ממקום האזניים עד לשבולת הזקן.

216. עי' כללים כאן, שכל ד' שמות אלה באים ממלכות דס"ג הרי הוא הב"ן של המערכת הקודמת. ועי' כללים ח"א כלל ד ענף א, ששרשו בלובן (זרע) של העליון, דהיינו שכל מערכת התחתונה שרשה בלובן העליון.

לממשלת הלילה ודא איהו המאור הקטן המאור הגדול דא מזבח הפנימי דאיהו מזבח הזהב תרגום: מזבח הנחשת קטן, למה הוא קטן, כמו שנאמר "כי מזבח הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכיל את העולה" וגו' כמו שנאמר "ודוד הוא הקטן", ואף על גב שהוא קטן, הכל מחובר בתוכו. ואם תאמר מזבח אחר נקרא קטן לא כך שאין קטן פרט לזה, שנאמר: "את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" וזהו "המאור הקטן", "המאור הגדול" - זה המזבח הפנימי שהוא מזבח הזהב.

215. דוגמת כל בינה ו"ק ומלכות המושרשים בחכמה [עי'

שאמרנו, שהם הד' שמות עסמ"ב דעניינינו אשר יצאו מכח העסמ"ב הנעלמים שבהס"ג דהמ"ס אשר בסי' א' אות ב'. והרי לנו כי הגם שאמרנו באות ב' שם כי הס"ג דהמ"ס הוא השורש דהאח"פ, עכ"ז הנה לא יצא ממנו האורות דהאח"פ בהדיא אלא רק ע"י השתלשלות המדרגות, שהם כל הגילויים דהעסמ"ב דעניינינו, אשר הם נתגלו מקודם בהרישא עצמו, והיה גילויים ג"כ רק זה מזה וכנו', והם השורשים העיקרים לכל האורות דהאח"פ אשר שם הם עולים תמיד לינק וכנו'. אמנם כל סדר מציאותם דהעסמ"ב דעניינינו שהם השורשים הפנימים לכל האורות דהאח"פ כולם, איך שיצאו כולם מהע"ב דאות ה', ואיך שנמשכו זה מזה, וגם תלייתם ואחיזתם דכל א' בהע"ב דאות ה', הנה בארנו כ"ז בארוכה בכללי התפשטות והסתלקות כלל ט"ו מענף ג עד סוף ענף ו, ובכלל י"ח ענף י בסי' ב' שם ע"ש ותמצא.

היה יציאת וגילוי דכל א' רק מהעליון שעליו, כי הס"ג דאות ו' היה יציאתו מהע"ב דאות ה' והיה כלול בו גם המ"ה וב"ן דאות ז' ח', והמ"ה דאות ז' יצא מהס"ג דאות ו' והיה כלול בו גם הב"ן דאות ח', ואח"כ יצא גם הב"ן דאות ח' לגילוי מהמ"ה דאות ז'. אמנם לא נתגלו ממש אלא שהם עומדים כולם רק בהרישא עצמו מבפנים, כי הם רק הפרצופים פנימיים דהאח"פ כנו', והם תופסים מגבול המ"ס עד גבול הפה, ומהם יצאו אח"כ כל האורות דאח"פ העיקריים אשר מבחוץ ג"כ, וכמו שיתבאר לקמן בסי' ג' ד' ה'.

והנה אלו הפרצופים הפנימיים, הנה הם השורשים העיקריים אשר אמר הרב בשער מטי ול"מ (פרקים ג ד) שישנם שורש פנימי למעלה, והם גבוהים גם מכל האור דהתפשטות הא', ושם עולה כל ההתפשטות הא' לינק שם תמיד. וכוונתו הוא על אותן הפרצופים הפנימיים

סימן ג

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהס"ג דסי' ב' אות ו' שהוא פרצוף הפנימי דאור האזניים והוא מערכה הג' אשר בהס"ג דסי' ג שבהמ"ס דא"ק

(ט)	(יוד)	(יא)	(יב)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא ההתפשטות הראשון	הוא ההתפשטות הראשון	הוא השני דאור האזניים	הוא השני דאור האזניים
הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט	הוא ההתפשטות הראשון אשר יצא	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד	הוא השני דאור האזניים אשר יצא מהאזניים וירד
הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט וירד	הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד ממקום הזקן
הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד ממקום הזקן
הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד ממקום הזקן
הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא ההתפשטות הראשון אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד ממקום הזקן	הוא השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד ממקום הזקן

מאיר הלשם

217. התפשטותו היא מהאזניים עד שבולת הזקן, אמנם מקומם העיקרי הוא מהעניינים עד האזניים, ולשם חזרו לאחור ההתפשטות הראשונה (כללים כאן).

218. ע"י הערה הקודמת וה"ה לכאן.

היינו המ"ה וב"ן הפרטיים שלו (לקמן, וכן הוא בכללים כאן).

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש ד
סימן ג

ואחלמה

קמג
כה ע"א – כה ע"ב

הנה הד' שמות עסמ"ב דאות ה' ו' ז' ח' אשר בכל הסי' ב', הרי אמרנו שם כי הם כולם רק הפרצופים הפנימיים אשר עומדים מהאח"פ ולמעלה, והם רק השורשים של האורות דהאח"פ ממש אשר ירדו אח"כ מהאח"פ ולמטה, ויצאו מבחוץ ג"כ כנודע. אמנם אמרנו שם כי הע"ב דאות ה' הנה מתייחס עצמותו אחר הע"ב דאות א', והוא ההתפשטות דאור העינים הפנימי אשר עיקרו נשאר נעלם ומבפנים, ואין לו גילוי בהאח"פ אלא רק ע"י הס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח', כי רק הם השורשים העיקריים דהאח"פ ממש, וא"כ הרי אין לנו לדבר במציאות שורש העיקרי דהאח"פ אלא רק מהשם ס"ג דאות ו' וממנו ולמטה, אבל הע"ב דאות ה' הנה הוא ג"כ נעלם וזכור זה.

והנה מבואר הוא בדברי הרב כי יציאת האורות דאח"פ היה בב' מציאויות, מציאות אחת הוא האור דהתפשטות הא', ומציאות הב' הוא האור דההתפשטות הב'. וכבר בארנו בדברינו בכמה וכ"מ ובפרט בכללי התפשטות והסתלקות, כי כל ההתפשטות הב' היא באמת מציאות אור בפנ"ע זולת האור דההתפשטות הא', וכמו שמבואר בדברי הרב (שער מטי ול"מ פרק א'). כי ההתפשטות הא' הוא האות י' דהשם וההתפשטות הב' הוא האות ו' דהשם, והרי הוא בחי' מיוחדת בפנ"ע, כי אחר ההסתלקות הא' אשר חזר כל האור דהתפשטות הא' ועלה למעלה, הנה נשאר הוא לעולם למעלה ולא ירד הוא עוד למטה כלל, אלא שאחר הסתלקותו הנה נולד ויצא ממנו האור דהתפשטות הב', והוא אשר ירד למטה. כי ענין הסתלקות הא' הנה הוא בחי' עליית מ"ן, ועי"ז נולד ממנו כל האור דהתפשטות הב', וכן היה עד"ז בכל מציאות האור דהתפשטות הא' ג"כ, כי הנה הוא נולד ויצא מהפרצוף הפנימי שלו אשר עומד למעלה כנ"ל סי' ב', וכמו שביארנו כ"ז בביאור רחב בכללי התפשטות והסתלקות כלל ט"ו ענף ד' ה' ו' ובכלל י"ח ענף י'.

והנה נודע הוא כי כל אור וכל פרצוף, הנה כלול הוא מד' שמות עסמ"ב פרטיים וכלליים, והם הד' פרצופים או"א זו"ן שבו.

והפרטיים הוא הד' שמות עסמ"ב אשר בו גופה, והכלליים הוא בצירוף האור שתחתיו. כי כל אור עליון הוא בבחי' או"א להאור התחתון, שהוא בבחי' הזו"ן להעליון. והנה תלוי שלימות המציאות דכל אור רק במציאות כל האור שתחתיו, כי בזה נשלם הוא בכל הד' שמות עסמ"ב הכלליים שבו. והרי נמצא כי כל מציאות אור ושלימותו, הנה הוא רק ע"י בחי' זו"ן, שהוא מ"ה וב"ן הכלליים, והוא נולד ויצא מהנה"י דהעליון כנודע (וע' דרושי מ"ן דרוש ח'). והנה היה האור דההתפשטות הא', מציאות ולידת המ"ה וב"ן של הפרצוף הפנימי הנ"ל סי' ב', והאור דהתפשטות הב' היה מציאות ולידת המ"ה וב"ן של האור דההתפשטות הא'. כי קודם ההתפשטות הא', היה כל פרצוף הפנימי רק בבחי' הע"ב וס"ג שבו לבד, שהם האו"א שבו, ורק ע"י לידת האור דהתפשטות הא' שלו הנה נשלם כל פרצוף פנימי בהמ"ה וב"ן שבו ג"כ. וכן הוא במציאות הד' שמות עסמ"ב אשר בהתפשטות הא', כי קודם לידת האור דההתפשטות הב', היה כל האור דהתפשטות הא' רק במציאות הע"ב וס"ג שבו לבד, שהם האו"א שבו, ורק ע"י לידת מציאות האור דהתפשטות הב', הנה אז נשלם האור דהתפשטות הא' בכל הד' שמות עסמ"ב שבו. אמנם מה שאמרנו כי ע"י ההתפשטות הא' נשלם הפרצוף הפנימי גם בהמ"ה וב"ן שבו, הנה באמת אינו עדיין שלימות גמורה, כי הרי שלימות כל אור הוא שיהיה שלם בכל הי"ס שבו, שהוא הד' שמות עסמ"ב שבו. ומאחר שהאור דהתפשטות הא' לא נשלם בהמ"ה וב"ן שבו, אלא רק אחר ההתפשטות הב' דוקא, א"כ נמצא שגם הפרצוף הפנימי לא נשלם עדיין בהמ"ה וב"ן הגמורים שבו, שהוא מציאות האור דהתפשטות הא' בכל הי"ס שבו, אלא רק אחר ההתפשטות הב' דוקא, שהרי קודם ההתפשטות הב' לא היה האור דהתפשטות הא' שלם כלל, כי היה חסר עדיין מהמ"ה וב"ן שבו, ולא היה אלא רק בהע"ב וס"ג שבו לבד. [והוא ע"ד שאמרו רז"ל שלא קיים אדם מצות פריה ורביה אלא רק עד שיהא לו בנים

שראויים להוליד דוקא, דאל"כ לא נקראו בנים שלימים כלל, וכן הוא כאן והבן. והעיקר הוא כי כל האור דההתפשטות הא' הנה הוא באמת רק בחי' המ"ה וב"ן הפרטיים אשר בהע"ב וס"ג עצמו דהפרצוף הפנימי, ולכן חוזר כל האור דההתפשטות הא' ומסתלק ועולה למעלה ונשאר לעולם בהפרצוף הפנימי עצמו ובהע"ב והס"ג שבו. כי כל אור דהתפשטות הא' הנה הוא רק מהע"ב וס"ג גופה שבו, אך האור דהתפשטות הב' הנה רק הוא המ"ה וב"ן, שהם הזו"ן הכלליים והעיקריים של הפרצוף הפנימי, ולכן עומדים הם למטה. והרי נמצא כי כל הגילוי של הפרצוף הפנימי, הנה הוא המציאות של הב' מיני התפשטות, הא' והב'. כי התפשטות הא' אשר ירד מתחילה למטה ויצא אז מבחוץ ג"כ, והרי יצא לגילוי עכ"פ, הנה הוא הגילוי דהע"ב והס"ג של הפרצוף הפנימי, וההתפשטות הב' אשר עומד בכל עיקרו למטה (לבד מה שעולה במטי ול"מ לינק מלמעלה כנודע, אבל עיקר מקומו הרי הוא למטה) הנה הוא המ"ה וב"ן של הפרצוף הפנימי. והם עומדים בגילויים לעולם, וכמו שבארנו כ"ז בכיור היטיב בכללי התפשטות והסתלקות כלל ט"ו ענף ד' וכן שם כלל י"ח ענף י' ע"ש.

והנה הן האור דההתפשטות הא' והן האור דההתפשטות הב', הנה היה ירידתם בב' בחי', אחד מבפנים ואחד מבחוץ. וכגון דההתפשטות הא' והב' דאור האזניים אשר ירדו ונתפשטו מהאזניים עד שבולת הזקן, הנה היה התפשטותם, הן מבפנים להרישא אשר מגבול האזניים עד גבול שבולת הזקן, והן מהאזניים ולחוץ שיצאו מהאזניים ונתפשטו בכל שיעור המקום הזה אשר מהאזניים עד שבולת הזקן. כי כן הוא לעולם, שכל אור שיוצא לחוץ הנה נשאר עיקרו מבפנים, ורק הארתו הוא מתפשט ויוצא לחוץ וכמו שמבואר בשבירת הכלים (פרק ו) וכן

בטנת"א (פרק א). ואמר שם בפירוש כי אור שנשאר בפנימיות א"ק גדול מזה האור שיוצא לחוץ. וכן הוא ג"כ בכל האורות היוצא מא"א דאצילות, שהם הי"ג חוורתא והי"ג נימין והי"ג ת"ד, הנה נשאר עיקרם מבפנים ורק הארתם מתפשטים לחוץ ג"כ. והוא נודע ופשוט מכ"מ, שכל אור שיוצא לחוץ הנה הוא רק ע"י ריבוי ההארה שמבפנים. וידוע הוא שכל ע"ב וס"ג, וכל מ"ה וב"ן, הנה הם בבחי' פנימיות וחיצוניות, שהע"ב הוא בפנימיות להס"ג והמ"ה הוא בפנימיות להב"ן. וא"כ הרי דההתפשטות הא' אשר אמרנו שהוא הגילוי דהע"ב וס"ג, ואמרנו שהיה גילוי בב' בחי', אחד פנימי ואחד חיצוני, הנה יהיה הע"ב הפנימי שבו, והס"ג החיצוני שבו²¹⁹.

וכן דההתפשטות הב' אשר אמרנו, שהוא הגילוי דהמ"ה וב"ן, ואמרנו שהיה גילוי ג"כ בב' בחי', אחד פנימי ואחד חיצוני. הנה יהיה המ"ה הפנימי שבו, והב"ן הוא החיצוני שבו. אמנם דההתפשטות הא' שהוא הגילוי דהע"ב והס"ג, הנה הוא אשר חזר ועלה למעלה בהסתלקות הא' ונשאר שם לעולם, אך דההתפשטות הב' שהוא הגילוי דמ"ה וב"ן הנה הם עומדים בגילויים למטה תמיד.

ומעתה נבוא לעניינינו כי כל מה שכתבנו מענין דההתפשטות הא' והב', ואמרנו שהם ב' מציאויות מיוחדים, ושהם בבחי' הגילויים דהע"ב וס"ג מ"ה וב"ן של הפרצוף הפנימי, ושהם בבחי' פנימיות וחיצוניות, הנה כ"ז היה הן בהפרצוף הפנימי של האור האוון, שהוא השם ס"ג אשר בסי' ב' אות ו', והן בהפרצוף הפנימי של אור החוטם שהוא השם מ"ה שבסי' ב' אות ז', והן בהפרצוף הפנימי של אור הפה שהוא השם ב"ן אשר בסי' ב' אות ח'. כי בכל א' מהם היה הב' מיני התפשטות הא' והב', שהם הגילויים דהעסמ"ב שבו, ובפנימיות וחיצוניות כנז'. אמנם כל התפשטויות הא' והב' אשר היה בהפרצופי הפנימי

מאיר הלשם

219. כלומר שהמ"ה וב"ן דע"ב הוא מבפנים והמ"ה וב"ן דס"ג הוא מבחוץ. וע"י ריש סימנים ד' וה' שמצינו שכל המ"ה הוא בפנים וכל הב"ן הוא בחוץ, וצ"ע.

דחוטם ופה, שהם המ"ה וב"ן דסי' ב' אות ז' ח', הנה זה יתבאר לקמן בסי' ד' ה', כל א' בסי' בפנ"ע. אך התפשטות הא' והב' אשר בהפרצוף הפנימי דאור האזניים, שהוא הס"ג דאות ו', הנה הוא אשר מתבאר בהסי' שלפנינו, והוא זה, כי הנה השם ס"ג דסי' ב' אות ו', שהוא הפרצוף הפנימי דאור האזניים, הנה הוא כלול מד' שמות עסמ"ב, והם נתגלו ויצאו בהב' מיני התפשטות דהא' והב' אשר היה באור האזניים. הגילוי דהע"ב והס"ג שבו הוא יצא והאיר בההתפשטות הא' דאור האזניים, הע"ב מבפנים היינו מגבול האזניים עד הגבול דשיבולת הזקן אשר בהגלגלתא ולפנים, והס"ג כנגדו מבחוץ. אמנם אח"כ הנה חזרו שניהם ונסתלקו ועלו למעלה ומבפנים, שהוא מהאזניים ולמעלה. והיה עלייתם בהפרצוף הפנימי דאור האזניים אשר עומד הוא לעולם רק מהאזניים ולמעלה ומבפנים, וכמו שכתבנו לעיל סי' ב'. והפרצוף הפנימי הנה הוא הע"ב וס"ג העיקריים דהס"ג דאות ו', ושם חזר ועלה כל ההתפשטות הא' דאור האזניים בהסתלקות הא' שלו. כי כל ההתפשטות הא' היה ג"כ רק מאותן הע"ב וס"ג עצמו, המ"ה וב"ן הפרטיים שבהם גופה²²⁰. ולכך חזרו ועלו בהם ונשאר שם לעולם. והנה הם השמות ע"ב וס"ג דעניינינו, אשר רשמנו עליהם אות ט' ואות י'. כי משום שהם רק מהע"ב והס"ג גופה, וגם חזרו ועלו שם ונשאר בהם לעולם, לכך נקראו הם ג"כ רק בשם ע"ב וס"ג, והם הע"ב וס"ג דאות ט' ואות י'. אמנם הנה התועלת והפעולה הנעשה מהתפשטותם, הגם שחזרו אח"כ למעלה, הנה ביארנו כ"ז בכללי התפשטות והסתלקות בכ"מ, ובפרט בכלל י"א ע"ש. והנה היה עלייתם למעלה בחי' עליית מ"ן, וקבלו עי"ז תוספת אור וברכה מלעילא לעילא, ונזדווגו זה בזה, והמשיכו והולידו את כל האור

ח"א

דהתפשטות הב' דאור האזניים, שהם המ"ה וב"ן של הפרצוף הפנימי הנז', שהוא הס"ג דאות ו' וכנ"ל. ונולד עתה המ"ה וב"ן הכלליים, שהם הזו"ן העיקריים של אותו הס"ג דאות ו'. והיה לידתם מהאור דהתפשטות הא', העומד עתה מהאזניים ולמעלה, ויצאו ממנו וירדו מהאזניים ולמטה, ונתפשטו הם ג"כ הן מבפנים והן מבחוץ, על דרך ההתפשטות הא', והם השמות דמ"ה וב"ן דעניינינו, אשר רשמנו עליהם אות י"א ואות י"ב, והם ההתפשטות הב' דאור האזניים, אשר נשאר לעולם מהאזניים ולמטה עד שבולת הזקן (לבד מה שעולים במטי ול"מ לינק מלמעלה כנודע). ונמצא כי כל האורות אשר יצאו מהאזניים ולחוץ, הנה הם רק השם ב"ן דאות י"ב, והוא הב"ן והמלכות של השם ס"ג דאות ו'. וזהו מה שאמר הרב בשער אח"פ (פרק ג) שאור האוון הוא הה' אחרונה שבהס"ג, והכוונה הוא על אותו הב"ן דאות י"ב דעניינינו, שהוא הה' אחרונה מהשם ס"ג שבסי' ב' אות ו', כי רק הוא אשר יצא מהאזניים ולחוץ ועומד בגילוי תמיד. והנה הוא הב"ן דמערכה הג', הנמשך מהס"ג דהמ"ס שבסי' א', כי הרי כל ההתפשטות הא' והב' דאור האזניים, הנה אמרנו כי הם גילוי אורות דעסמ"ב שבהס"ג דסי' ב' אות ו', והנה הם מערכה הג', שבס"ג דהמ"ס, כי הרי השם ס"ג דהמ"ס אשר בסי' א' אות ב', הנה הוא הס"ג ממערכה הא' שבהמ"ס, והס"ג שבסי' ב' אות ו' שהוא מהעסמ"ב אשר בהס"ג דסי' א' אות ב', הנה הוא מהמערכה הב' שהוא הס"ג שבס"ג דהמ"ס. והעסמ"ב דעניינינו אשר הם מערכת הד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דסי' ב' אות ו', הרי הם מערכה הג' שבו. וא"כ נמצא כי העסמ"ב דעניינינו, הנה הם מערכה הג' שבהס"ג (דסי' ב) דס"ג (דסי' א) שבהמ"ס דא"ק.

מאיר הלשם

220. לא נזכר בפירוש היכן מקום ההסתלקות שלהם, ולכאורה נראה לומר שהמ"ה וב"ן יוצאים מע"ב וס"ג, וחוזרים אליהם ונשארים שם לעולם.

סימן ד

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהמ"ה דסי' ב' אות ז' שהוא פרצוף הפנימי דאור החוטם והוא מערכה
הג' אשר בהמ"ה דסי"ג שבהמ"ס דא"ק.

(יג)	(יד)	(טו)	(טז)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא ההתפשטות הראשון דאור החוטם אשר נתפשט וירד מגבול החוטם עד גבול החזה שבא"ק בפנימיותו ²²¹	הוא הראשון דאור החוטם אשר יצא מהחוטם ולחוץ ונתפשט וירד ממקום החוטם עד החזה שבא"ק מבחוץ ²²²	הוא השני דאור החוטם אשר נתפשט וירד מגבול החוטם עד גבול החזה שבא"ק בפנימיותו	הוא השני דאור החוטם אשר יצא מהחוטם ולחוץ ונתפשט וירד ממקום החוטם עד החזה שבא"ק מבחוץ

נתוסף בו אור וברכה מהפרצוף הפנימי דאור
האזניים ומלעילא לעילא, ונזדווגו הע"ב וס"ג
העיקרים שבו, והולידו את המ"ה וב"ן שלהם,
וירדו מהחוטם ולמטה, המ"ה מבפנים והב"ן
מבחוץ²²³, והיה ירידתם עד החזה דא"ק. והוא
ההתפשטות הא' דאור החוטם, שהוא לידת המ"ה
וב"ן הפרטיים אשר בהע"ב וס"ג עצמן של השם
מ"ה דאות ז'. ומשום שהם רק מהע"ב והס"ג
גופה, לכן חזרו ועלו למעלה, שהוא מהחוטם
ולפנים, ובהפרצוף הפנימי שבו, אשר מקומו הוא
רק מהחוטם ולמעלה עד האזניים ומבפנים
להגלגלתא וכנ"ל סי' ב', ושם עלה כל ההתפשטות
הא' דאור החוטם ונשאר שם לעולם, והוא
ההסתלקות הא' דהאור החוטם. אמנם הנה היה כל
אותו העלייה וההסתלקות בבחי' עליית מ"ן,

הנה כל מציאות העסמ"ב דעניינינו הם בכל
אותו הסדר ג"כ אשר בהעסמ"ב דסי' ג',
וככל מה שבארנו שם, אלא שהעסמ"ב דסי' ג' הם
התפשטות הא' והב' דאור האזניים, והם הגילוי
דהעסמ"ב אשר בס"ג דסי' ב' אות ו', שהוא
הפרצוף הפנימי דאור האזניים. אך העסמ"ב
דעניינינו, הנה הם ההתפשטות הא' והב' דאור
החוטם, והם הגילוי דהעסמ"ב אשר ישנם בהשם
מ"ה דסי' ב' אות ז', שהוא הפרצוף הפנימי דאור
החוטם. כי עיקרו של הפרצוף הפנימי דהחוטם
אשר עומד כולו מהחוטם ולמעלה ולא ירד לעולם
מהחוטם ולמטה כלל וכן לא יצא מעולם לחוץ
כלל, הנה הוא רק העצמות הע"ב וס"ג העיקרים
שבו לבד. אך כאשר הגיע העת דההתפשטות הא'
דאור החוטם, שהוא לידת המ"ה וב"ן שבו, הנה

מאיר הלשם

והוא רק המ"ה והב"ן הפרטיים שבע"ב הזה כנ"ל, וכן הוא
בכללים כאן.

222. עיי' הערה הקודמת וה"ה לכאן.

223. עיי' לעיל הערה 219.

221. התפשטותו היא מהחוטם עד החזה, אמנם מקומם
העיקרי הוא מהאזניים עד החוטם, ולשם חזרו אחרי
ההתפשטות הראשונה, וכן כולם (כללים כאן).

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש ד
סימן ד - סימן ה

ואחלמה קמוז
כו ע"א - כו ע"ב

וקבלו עי"ז עוד תוספת אור וברכה הרבה, ונזדווגו זב"ז והולידו והוציאו את המ"ה וב"ן העיקריים שהם הזו"ן הכלליים של הפרצוף הפנימי דאור החוטם, ויצאו וירדו מהחוטם ולמטה הן מבפנים והן מבחוץ, המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ, והיה ירידתם עד החזה דא"ק. והוא ההתפשטות הב' דאור החוטם אשר מקומו הוא לעולם מהחוטם ולמטה, לבד מה שעולה תמיד לינק ולקבל שפעו מלמעלה, בהסדר דמטי ולא מטי כנודע. אבל עיקר מקומו הרי הוא לעולם רק מהחוטם ולמטה.

והנה אלו הב' מציאות דאור החוטם, היינו ההתפשטות הא' אשר ירד מתחילה, וההתפשטות הב' אשר יצא אח"כ, הנה הם הגילוי דהד' שמות עסמ"ב שבהשם מ"ה דסי' ב' אות ז'. כי ההתפשטות הא' הוא הגילוי דהע"ב וס"ג שבו, שהרי כל עיקרו הוא רק מהע"ב וס"ג עצמן שבו כנז', ובמה שירד מתחילה ויצא אז מבחוץ ג"כ הרי בא עי"ז לכלל גילוי עכ"פ. וההתפשטות הב' דהחוטם, הרי אמרנו כי הוא עיקרן דהמ"ה וב"ן של המ"ה דסי' ב' אות ז'. וא"כ הרי הוו אלו הב'

התפשטויות הגילוי דהעסמ"ב של השם מ"ה דסי' ב' אות ז', והנה הם העסמ"ב דעניינינו, אשר רשמנו עליהם אות י"ג י"ד ט"ו ט"ז. והרי נמצא כי כל אורות החוטם אשר יצאו מהחוטם ולחוץ, הנה הם השם ב"ן דאות ט"ז, והוא הב"ן והמלכות של השם מ"ה שבסי' ב' אות ז' וכנז'. וזהו מה שמבואר בדברי הרב בשער אח"פ (סוף פרק ה) וכן בטנת"א (פרקים א ב) כי אורות החוטם הם ה' אחרונה והם השם מ"ה. והכוונה הוא כי הם ה' אחרונה של השם מ"ה אשר בסי' ב' אות ז', והנה הוא הב"ן דמערכה הג' שבהמ"ה הנמשך מהס"ג דהמ"ס. כי הרי הס"ג דהמ"ס שהוא השם ס"ג אשר בסי' א' אות ב' הנה הוא מהד' שמות עסמ"ב דהמערכה הא' שבהמ"ס דא"ק. והשם מ"ה שבסי' ב' אות ז' אשר הוא מהד' שמות עסמ"ב אשר ישנם בהס"ג דאות ב' בו גופה הנה הוא מהמערכה הב', והעסמ"ב אשר באותו המ"ה דאות ז' שהם העסמ"ב דעניינינו, הרי הם מערכה הג'. וא"כ נמצא כי העסמ"ב דעניינינו הנה הם מערכה הג' שבהמ"ה (דסי' ב) דס"ג (דסי' א) שבהמ"ס דא"ק.

סימן ה

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהב"ן דסי' ב' אות ח' שהוא פרצוף הפנימי דאור הפה והוא מערכה הג' אשר בהב"ן דס"ג שבהמ"ס דא"ק

(זז)	(יז)	(יח)	(יט)	(כ)
ע"ב	מ"ה	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא ההתפשטות הראשון דאור הפה אשר נתפשט וירד מגבול הפה עד גבול הטבור	הוא ההתפשטות הראשון דאור הפה אשר נתפשט וירד מגבול הפה עד גבול הטבור	הוא ההתפשטות הראשון דאור הפה אשר יצא מהפה ולחוץ ונתפשט וירד מהפה עד הטבור	הוא ההתפשטות השני דאור הפה אשר נתפשט וירד מגבול הפה עד גבול הטבור	הוא ההתפשטות השני דאור הפה אשר יצא מהפה ולחוץ ונתפשט וירד מהפה עד הטבור
בפנימיותו ²²⁴	בפנימיותו	שבא"ק מבחוץ ²²⁵	בפנימיותו	מבחוץ

מאיר הלשם

הפרטיים שבו כנ"ל. מתוקף אורו נבקעים כותלי הגוף ואז יוצא ומאיר לחוץ, והוא עשה חלל הפה בכל ה' מוצאות הפה שבו שהם "פיתוחי חותם" (כללים כאן).

224. התפשטותו היא מהפה ועד הטבור, אמנם מקומם העיקרי הוא מהחוטם ועד הפה, ושם חזרו אחרי ההתפשטות הראשונה, וכן כולם (כללים כאן). כלומר המ"ה והב"ן

הפה. וירד המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ, והיה ירידתם מהפה דא"ק עד הטבור דא"ק, ושם הוא מקומו לעולם, לבד מה שעולים תמיד לינק מלמעלה בהסדר דמטי ול"מ כנודע, אבל עיקר מקומם הרי הוא רק מהפה ולמטה עד הטבור, המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ כנז'.

והנה אלו הב' מציאויות שהם ההתפשטות הא' והב' דאור הפה, הנה הם הגילוי דהעסמ"ב אשר בהשם ב"ן שבסי' ב' אות ח'. כי ההתפשטות הא' הרי אמרנו שהוא מהע"ב וס"ג שבו, וע"י שנתפשט אז וירד למטה ויצא מבחוץ ג"כ, הנה הגם שאח"כ חזר ועלה למעלה, עכ"ז מאחר שנתגלה פעם אחד, הרי יצא מהב"ן הפנימי העיקרי לכלל גילוי עכ"פ. וההתפשטות הב' הנה הוא המ"ה וב"ן העיקרים ממש שבו, אשר עומדים לעולם למטה ובגילוי כנז'. וא"כ הרי לנו שהב' מיני התפשטויות הא' והב' דאור הפה, הם גילוי הד' שמות עסמ"ב של השם ב"ן דסי' ב' אות ח'. והנה החלק אור דההתפשטות הב' דהפה אשר יצא מהפה ולחוץ, הנה הוא השם ב"ן דעניינינו, שהוא השם ב"ן דאות כ', והוא הב"ן והמלכות של השם ב"ן אשר בסי' ב' אות ח'. וזהו מ"ש הרב בעקודים (פרק ג) שאורות הפה היו רק בבחי' נפש, והכוונה הוא על הב"ן דעניינינו, שהוא רק המלכות נפש של השם ב"ן דאות ח'. והנה כל העסמ"ב דעניינינו הם מערכה הג' שבהב"ן דאות ח' הנמשך מהס"ג דהמ"ס, כי הרי אותו הב"ן דאות ח' הוא מהעסמ"ב דהמערכה הב' שבהס"ג דהמ"ס שבסי' א' אות ב', וא"כ כאשר שאנו מחלקים גם בהב"ן דאות ח' עוד לד' שמות עסמ"ב, הרי הוא מערכה הג', והוא העסמ"ב דהב"ן שבס"ג דהמ"ס, והם העסמ"ב דעניינינו, והרי הם מערכה הג' דהב"ן (דסי' ב) שבהס"ג (דסי' א) דהמ"ס דא"ק.

מציאות העסמ"ב דעניינינו הנה הם ג"כ באותו הסדר אשר בהעסמ"ב דסי' ד' דאור החוטם, וע"פ מה שבארנו בהעסמ"ב דסי' ג' אשר בהאור דהאזניים, וכן הוא עד"ז ג"כ בהעסמ"ב דעניינינו, שהם התפשטות הא' והב' דאור הפה. אלא שכל אורות הפה הנה הם מהשם ב"ן אשר בסי' ב' אות ח', שהוא הפרצוף הפנימי דאור הפה אשר עומד מהפה ולמעלה עד החוטם ומבפנים להגלגלתא וכנ"ל סי' ב'. אמנם כל אותו הפרצוף הפנימי דהפה הנה הוא רק עצמות הע"ב וס"ג העיקרים שבו לבד, אך כאשר הגיע העת דההתפשטות הא' דאור הפה, שהוא לידת המ"ה וב"ן הפרטיים שבאותו הפרצוף הפנימי הנז', הנה ניתוסף בו אור וברכה מהפרצוף הפנימי דהחוטם, שהוא השם מ"ה שבסי' ב' אות ז', וכן מהפרצוף הפנימי דאור האזניים שהוא השם ס"ג דסי' ב' אות ו', וכן מלעילא לעילא. ונזדווגו עי"ז הע"ב וס"ג העיקרים שבו והולידו והוציאו את המ"ה וב"ן הפרטיים שבהם, וירדו מהפה ולמטה עד הטבור דא"ק הן מבפנים והן מבחוץ, המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ²²⁶, והוא ההתפשטות הא' דאור הפה. אמנם כאשר שכ"ז הוא רק המ"ה וב"ן הפרטיים של הע"ב וס"ג עצמן דאותו הפרצוף הפנימי דהפה, אשר מקומן הוא רק מהפה ולמעלה ומבפנים, לכן חזר ועלה כל אותו האור דהתפשטות הא' כולו למעלה באותו הפרצוף הפנימי עצמו, ונשאר שם לעולם, והוא ההסתלקות הא' דאור הפה. והנה היה עלייתו בבחי' עליית מ"ן, ונתוסף בו עי"ז עוד אור וברכה הרבה, ונזדווגו עי"ז והולידו והוציאו את כל האור דההתפשטות הב' דהפה, שהוא המ"ה וב"ן העיקריים שהם הזו"ן הכלליים של השם ב"ן דאות ח', אשר הוא הפרצוף הפנימי דאור

כ"ז

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש ד
סימן ה - סימן ו

ואחלמה קמט
כו ע"ב - כו ע"ג

והרי נתבאר מכל דברינו כי כל חלקי האורות דהאח"פ היוצאים ומתגלים לחוץ, הנה הם כולם רק שמות ב"ן שהם המלכיות של הס"ג מ"ה ב"ן אשר בסי' ב' אות ו' ז' ח'. כי אורות האוזן הם הב"ן והמלכות של הס"ג דאות ו' וכנ"ל בסי' ג', ואורות החוטם הם הב"ן והמלכות של השם מ"ה דאות ז' וכנ"ל סי' ד', ואורות הפה הם הב"ן והמלכות של השם ב"ן דאות ח'. וכל אלו השמות ס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח', הם כולם מהס"ג דהמ"ס שבסי' א' אות ב', כי שם הוא השורש הפנימי של כל האורות דאח"פ כולן. וע' בכ"ז עוד מה שכתבנו בכללי התפשטות והסתלקות כלל ט"ו מענף ב עד סוף ענף ז, ובכלל

י"ח ענף י מסי' א' עד סוף סי' ה', כי שם הארכנו בכ"ז בביאור עמוק הרבה ע"ש. והרי בארנו עתה את כל האורות דהאח"פ אשר הם רק מהס"ג דהמ"ס שבסי' א' אות ב'.

ועתה נבאר גם את כל האורות שיצאו מהשמות מ"ה ב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ג' ד', והנה הם כל המציאות שבא"ק אשר מהגרון עד הטבור, שהוא מבחי' הא"ק עצמו, וכן כל המציאות שבו אשר מהטבור ולמטה, שהוא כל עולם האצילות הן מה שיצא בו בעולם הנקודות והן מה שיצא בו לאחר התיקון, וכ"ז נבאר עתה בדברינו לקמן אשר מסי' ו' והלאה בעה"י.

סימן ו

מערכת הדי' שמות עסמ"ב אשר בהשם מ"ה דהמ"ס שבא"ק שהוא המ"ה דסי' א' אות ג' והנה הוא מערכה כו ע"ג
הב' שבהמ"ה דהמ"ס²²⁷

(כא)	(כב)	(כג)	(כד)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא השורש דהאבא הכללי שבא"ק הכולל או"א	הוא האבא הכללי שבא"ק הכולל או"א	הוא האור דהדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון לצורך מלך הדר דאצילות אשר מחלקי האבא שבא"ק	הוא נחלק לפנימיות וחיצוניות, והחיצוניות הם המלכי יושר דהנקודות, והפנימיות הוא אור דמהיטבאל דמצד אבא שבא"ק שיצא בעת התיקון

האבא, וכמו שבארנו בדברינו שם ע"ש. והנה כ"ז הוא רק ע"י גילוי העסמ"ב אשר באותו המ"ה וכמו שיתבאר. כי הנה כאשר נמשך ונתפשט האור המ"ה דהמ"ס שבא"ק, ונתגלה לצורך המציאות

וביאור הדברים הוא, כי הנה אמרנו לעיל סי' א' שכל אור המ"ה דהמ"ס אשר בסי' א' אות ג', הנה הוא השורש לכל המציאות דהאבא שבא"ק, ולכל חלקי הנקודות והאצילות דמצד

מאיר הלשם

²²⁷ ה"ה הס"ג הכללי דא"ק. וכל קבלתם דאו"א מהא"ק היא דרך העקודים שכן העקודים הם י"ג ת"ד דא"ק (כללים כאן).

227. הגם שנמשכים אורות האצילות ממוחי א"ק, אמנם עיקר מציאותם היא מהגרון דא"ק ולמטה דהיינו דאו"א דא"ק,

דהאבא, הנה נמשך דרך העקודים²²⁸, כי כל יציאת האבא שבא"ק וגילוי הוא לעולם רק ע"י העקודים דוקא, וע"ד האבא דאצילות, אשר הוא ע"י הי"ג ת"ד שבא"א²²⁸, ומהמזל עליון שבו כנודע. והנה כאשר נמשך האור דרך העקודים, הנה נשאר עיקר אורו שם, ובבחי' המזל עליון שבו, וכמ"ש הרב הכלל בזה בדרושי הצלם (דרוש ד) וכן בנסירה (פרק ז) שכל אור שיוורד להתגלה למטה, נשאר עיקרו בכל המקומות שיוורד דרך עליהם.

והנה ישנו בעקודים ג"כ בחי' מזל עליון ומזל תחתון כמו בהי"ג ת"ד שבא"א, כי א"ק הוא שוה לא"א בכל הבחי' וכמו שבארנו כ"ז לעיל דרוש א' סי' ד', ופשוט הוא למבין. והנה נשאר עיקר אור הנמשך מהמ"ה לצורך מציאות האבא בעולם העקודים ובהמזל עליון אשר שם, והוא השם ע"ב דעניינינו אשר רשמנו עליו אות כ"א, כי הוא השורש להאבא שבא"ק אשר עומד במזל עליון שבהעקודים. והנה הוא הגילוי דהשם ע"ב שבהמ"ה דהמ"ס, אשר נתגלה באותו הע"ב להמציא שורש אבא בהעקודים, ומשם הנה נמשך והאיר עוד והוציא את מציאות האבא ממש שבא"ק, והנה הוא השם ס"ג דעניינינו אשר רשמנו עליו אות כ"ב, שהוא אבא הכללי שבא"ק הכולל או"א עלאין העומדים בו מהגרון עד החזה וכלילין במזל עליון שבעקודים²²⁹. והנה הוא הגילוי דהשם ס"ג שבהמ"ה דהמ"ס, אשר ירד ונתגלה במציאות האבא ממש שבא"ק, והנה אותו האבא הנה הוא כלול באמת ג"כ מד' פרצופים או"א זו"ן, וכידוע שכל פרצוף הוא כלול מכולם (פרקי הצלם פרק ב), וישנם בכל א' כל הבחי' בפרטות וכמו שהוא בכללות, והנה הם הד' שמות עסמ"ב אשר ישנם באותו הס"ג דאות כ"ב בו גופה, והבן וזכור זה כי תצטרך אותו לקמן. אמנם כל אותו

הס"ג דאות כ"ב, הנה הוא הע"ב דס"ג העיקרי שבא"ק, כי כל הרישא כולא עד הגרון הנה הוא באמת רק כללות הע"ב הכללי שבא"ק, והאו"א הכלליים שבו הם הס"ג הכללי. והנה השם ס"ג דעניינינו שהוא הס"ג הנרשם עליו אות כ"ב שהוא אבא הכללי, הנה הוא הע"ב דס"ג העיקרי שבא"ק והוא מהגרון עד החזה ודע זה.

והנה אח"כ, שהוא כאשר הגיע העת להמציא את עולם האצילות, והנה היה סדר אצילותו בב' חלקים ובב' זמנים. היינו חלק אחד כל אורות הנקודות שהם המלכיות והחיצוניות דהב"ן, וחלק השני שהוא כל אורות התיקון אשר הם מאור הדעת עלאה, סוד המתקלא הנמשך מרזא דאור א"ס ית"ש, והוא האור דהמ"ה והט"ר²³⁰ דב"ן שהם הפנימיות דהב"ן, סוד הדר ומהיטבאל כנודע. והנה ישנם כל אלו האורות דהנקודות והתיקון הן מצד האבא שבא"ק, והן מצד האימא שבא"ק וכנ"ל סי' א'. ובעניינינו שאנו עסוקים כעת רק בהאורות דהאבא, אשר שרשו הוא מהשם מ"ה דהמ"ס אשר בסי' א' אות ג' וכנז', הנה כאשר הגיע העת למציאות האצילות ולגילוי הנקודות אשר יצאו הם מתחילה, הנה האיר ונתגלה אז השם מ"ה דהמ"ס שבא"ק באור הב"ן שבו לצורך תולדות המלכי יושר דהנקודות, שהם מהאבא שבא"ק. אמנם לא היה זה אלא רק גילוי הארתו החיצונית לבד של הב"ן שבו, שהם המלכיות דב"ן, כי מהם הוא כל הנקודות כנודע. ואח"כ בעת התיקון הנה האיר המ"ה דהמ"ס, ונתגלה אז גם בהפנימיות דב"ן, שהוא הט"ר דהב"ן, וכן נתגלה והאיר אז ג"כ גם בהשם מ"ה שבו. ואותן המ"ה והפנימיות דב"ן הנה הם אור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר ומהיטבאל, שהם כל אורות התיקון דהאצילות. והנה הם השמות מ"ה ב"ן אשר רשמנו עליהם אות כ"ג

מאיר הלשם

230. ע"י ע"ח שער השבירה פרק ח ושער המלכים פרק ו, וע' להלן עמוד תמג באות ה.

228. ע' להלן עמוד תמה באות יג.
229. ע"י אד"ז רפט ע"ב.

לשם שבו

דרושי עולם התוהו ח"א ◊ דרוש ד
סימן ו - סימן ז

ואחלמה קנא
כו ע"ד - כז ע"א

אות ג', והנה הם מערכה הב' שבו, כי הרי אותו המ"ה דהמ"ס אשר הוא מהעסמ"ב שבסי' א' הנה הוא מהמערכה הא' שבהמ"ס, והד' שמות עסמ"ב אשר באותו המ"ה דאות ג', הנה הוא מערכה הב', והם כל האורות אשר נמשך מאותו המ"ה דאות ג' לצורך המציאות דהאבא שבא"ק, ולכל אורות הנקודות והאצילות הנמשך מהאבא.

ואות כ"ד, והם המ"ה וב"ן שבהמ"ה דהמ"ס שבא"ק, אשר מהם נמשך כל אורות הנקודות והתיקון לכל חלקי האצילות אשר מצד האבא שבא"ק, וכמו שיתבאר השתלשלות כל אורותיהם בפרטיות לקמן סי' ז' ח' ובסי' י"ב. אך עכ"פ הרי נתבאר לנו עתה בדרך כלל המציאות דד' שמות עסמ"ב שבהמ"ה דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א'

סימן ז

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהפנימיות דב"ן שבסי' ו' אות כ"ד והם מערכה הג' אשר בהב"ן שבהמ"ה דהמ"ס שבא"ק

(כה)	(כו)	(כז)	(כח)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא האור דהדעת	הוא האור דהדעת	הוא האור דהדעת	הוא האור דהדעת
עלאה אשר לצורך	עלאה אשר לצורך	עלאה אשר לצורך	עלאה דהמהיטבאל
המהיטבאל דמצד	המהיטבאל דמצד	המהיטבאל דמצד	המהיטבאל דמצד
האבא שבא"ק	האבא שבא"ק הנשאר	האבא שבא"ק הנשאר	האבא שבא"ק
הנשאר בהעקודים	בהאבא עצמו בהע"ב	בהאבא ג"כ בהמ"ה	אשר נמשך וירד
בשורש האבא אשר	וס"ג שבו, היינו	וב"ן שבו והיינו	מהטבור דא"ק
שם, והוא בהשם	בהע"ב וס"ג אשר	בהמ"ה וב"ן אשר	ולמטה ובמציאות
ע"ב אשר לעיל סי'	בהשם ס"ג דלעיל סי'	בהשם ס"ג דלעיל סי'	האצילות עצמו ²³⁴
ו' אות כ"א ²³¹	ו' אות כ"ב ²³²	ו' אות כ"ב ²³³	

יצאו ונמשכו ביחד עם השם מ"ה אשר בסי' ו' אות כ"ג, כי שניהם הם האור דהדעת עלאה אשר האיר ונתגלה בהם השם מ"ה דהמ"ס שבא"ק, שבסי' א' אות ג', בהמ"ה וב"ן שבו לצורך התיקון דאצילות אשר מצד האבא שבא"ק. אלא שהמ"ה דאות כ"ג

ביאור הדברים כי הנה אמרנו לעיל סי' ו' כי הפנימיות דב"ן דאות כ"ד הנה הוא האור אשר לצורך מהיטבאל דהאצילות שמצד האבא שבא"ק, והוא הט"ר דב"ן שבהמ"ה דהמ"ס דאות ג'. והנה אותן הפנימיות דב"ן הנז' הנה הם

ס"א

מאיר הלשם

233. והוא למטה מהפרסה של אבא דא"ק, והוא ב' הכליות וב' הביצים ואמה דאבא דא"ק, אבל זה לא נה"י המתפשט דאור"א דא"ק, שהוא למטה מהפרסה דא"ק עצמו (כללים כאן).

234. חיצוניותו יצאה בעולם הנקודות (כללים כאן).

231. ממנו נתקן הב"ן דעתיק וא"א שבכל פרצופי האצילות. וכן כאן הוא תיקון לעולם העקודים בעת תיקון האצילות (כללים כאן), וכאן הוא בחי' הא"א ועתיק (כללים כאן).

232. וכאן הוא בחי' אבא שבו (כללים כאן).

הוא האור שהדעת עלאה אשר למציאות המלך הדר דמצד אבא שבא"ק, והפנימיות דב"ן דאות כ"ד הוא האור שהדעת עלאה אשר להמציאות דהמהיטבאל דמצד האבא שבא"ק. אמנם כל ענין האור אשר למלך הדר הנז' יתבאר בעה"י לקמן סי' י"ב, אך עתה נדבר רק בענין האור דהמהיטבאל אשר מצד האבא שבא"ק, שהוא הפנימיות והט"ר דב"ן שבסי' ו' אות כ"ד הנמשך ויצא בעת התיקון מהשם מ"ה דהמ"ס אשר בסי' א' אות ג'. והנה כאשר נמשך ויצא אותו האור דהמהיטבאל מהמ"ה דהמ"ס שבא"ק, שהוא הרישא תליתאה שבו, וירד למציאות האצילות שהוא מהטבור ולמטה, הנה היה המשכתו דרך עולם העקודים, ודרך כל פרצופי האבא שבא"ק, ונשאר בכל א' מאור העיקרי שבו כדי להשריש ולהמציא שורש דהמהיטבאל בעולם העקודים, וכן בהאבא שבא"ק, וכדי שיהיה להמהיטבאל דאצילות שורש למעלה למעלה לקבל מהם ועל ידיהם תוספת אור וברכה תמיד, להתעלה ולהתגדל בעילוי אחר עילוי. ובאשר שידוע הוא כי אין שום אור שלא יהיה כלול מ' ספי' שהוא בחי' העסמ"ב שבו, וכן הוא ידוע ג"כ שלא נמשך למטה אלא רק בחי' האחרונה שבכל אור, אבל הבחי' הראשונים שהם כל חלקי היותר עליונים שבהאור הם נשארים למעלה כל א' במקום המתייחס אליו, וכדי להיות שורש להתחתון בכל העליונים כולם להתייחד עמו, ולהשפיע אליו תמיד כנז'. וכן היה כ"ז כאן, כי כאשר נמשך הפנימיות דב"ן דאות כ"ד משורשו, שהוא מהמ"ה דמ"ס שבא"ק, לצורך אור הדעת עלאה דהמהיטבאל אשר מצד האבא שבא"ק, והיה אותו הפנימיות דב"ן כלול מ"ס שהוא בחי' העסמ"ב שבו, הנה נשאר השם ע"ב דהפנימיות דב"ן בעולם העקודים, ונכנס בהשם

ח"ט"ב

ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א שהוא השורש דהאבא שבהעקודים וכנז' שם. והשם ס"ג של הפנימיות דב"ן, הנה הוא נשאר בהאבא עצמו שבא"ק שהוא השם ס"ג אשר לעיל סי' ו' אות כ"ב. אמנם ידוע הוא כי הנה פרצוף אבא הנה הוא כלול ג"כ מד' פרצופים, שהם או"א זו"ן, והם העסמ"ב שבו, והנה נשאר השם ס"ג מהפנימיות דב"ן רק בהאו"א שבאבא, שהוא בע"ב והס"ג אשר בהס"ג שבסי' ו' אות כ"ב, והמ"ה שבהפנימיות דב"ן הנה נשאר הוא בהזו"ן שבהאבא²³⁵, והוא בהמ"ה וב"ן שבהס"ג דאות כ"ב. אך השם ב"ן שבהפנימיות דב"ן, הנה הוא אשר ירד מהטבור ולמטה, והוא האור דהמהיטבאל העיקרי אשר במציאות האצילות דמצד אבא. והרי נמצא כי כל אור הדעת עלאה דהמהיטבאל דמצד האבא שבא"ק אשר נמשך מהמ"ה דהמ"ס שבסי' א' אות ג', והאיר ונתפשט בהעקודים ובכל פרצופי אבא שבא"ק, ובמציאות האצילות עצמו, הנה הוא הד' שמות עסמ"ב שבפנימיות דב"ן שבו, שהוא עצמו פנימיות דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד. והנה הם מערכה הג' שבו, כי הרי המ"ה דהמ"ס הוא מהמערכה הא', והד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ו' שהם האורות דהמ"ה דהמ"ס אשר האיר ממנו לצורך כל המציאות דהאבא שבא"ק, ולכל חלקי האצילות דמצד האבא הנה הם מערכה הב', והעסמ"ב הפנימית שבהב"ן דסי' ו', שהוא הב"ן שבהמ"ה דהמ"ס, והם האורות אשר נתפרטו ונתחלקו גם באותו הב"ן גופה לצורך אור הדעת עלאה דהמהיטבאל אשר מראשית התחלתו שבעקודים עד סוף מציאותו העיקרי שבאצילות וכנ"ל, הנה הם מערכה הג' והוא העסמ"ב דעניינינו שהם מערכה הג' שבהב"ן דהמ"ה דהמ"ס שבא"ק.

מאיר הלשם

235. למעלה מטבור דא"ק, ואין שום אור משל אבא בין החזה לטבור, ושם יש אורות אימא וכדלקמן.

סימן ח

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהחיצוניות דב"ן שבסי' ו' אות כ"ד והם מערכה הד' אשר בהב"ן דב"ן שבהמ"ה דהמ"ס שבא"ק

ח"א

(כט)	(ל)	(לא)	(לב)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא שורש האור של המלכי יושר דהנקודות אשר היה נשאר בעקודים ובשורש האבא אשר שם, והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א ²³⁶	הוא עצמות האורות של המלכי יושר דהנקודות אשר היה נשאר בהע"ב והס"ג שבו, היינו בהע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב ²³⁷	הוא פנימיות האורות של המלכי יושר דהנקודות אשר היה נשאר ג"כ בהאבא עצמו שבא"ק בהמ"ה והב"ן שבו, היינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב ²³⁸	הוא אשר יצאו מהטבור וירדו מהטבור כי היה יציאתם אשר מהאבא מהטבור והיסוד שבו, ואח"כ נמשכו עוד ויצאו גם מהצפרני רגליים ג"כ

הפנימים דהאח"פ, וכן ע"י הזווג דהאבא עצמו שבא"ק מבחי' או"א עלאין שבו, ואח"כ היה נמשך ויוצא לחוץ, והוא יציאתם מהטבור והיסוד שבהאבא וכן גם מהצפרני רגליים.

והנה מאחר שיצא ע"י זווג ונמשך מלעילא לעילא, שהוא משרשי פנימיות העקודים ומהאבא כנז', הנה נשאר אור העיקרי שבו בכל המקומות שעובר דרך שם [וכמ"ש הרב הכלל בזה בנסירה פ"ז] וכן"ל סי' ז', ובפרט בעולם הנקודות אשר לא יצא אז אלא רק הבחי' האחרונות והמלכיות לבד, כי הרי לא היו רק אלא נקודות

ח"א

ביאור הדברים הוא כי כבר כתבנו לעיל סי' ו', כי הב"ן דהמ"ה דהמ"ס שבא"ק, שהוא השם ב"ן אשר לעיל סי' ו' אות כ"ד, הנה הוא נחלק לב' בחי' אחד פנימית ואחד חיצונית, כי הפנימית הנה הוא הט"ר דב"ן אשר יצאו רק בעת התיקון וכן"ל סי' ז'. אבל החיצונית הנה הוא המלכות של אותו הב"ן, שהוא הב"ן דב"ן, והוא אשר יצא גם בעולם הנקודות. והנה היה יציאתו מהאבא שבא"ק ומהאור החדש הנולד בו המבואר בדברי הרב בנקודות (פרק ב) וכן"ל דרוש א' סי' ה', ודרוש ב' סי' ב'. וע"ש שנתבאר כי היה יציאתו ע"י הזווג דהע"ב והס"ג שבהמ"ס, שהם השרשים

מאיר הלשם

238. זהו עדיין באבא עצמו מהטבור ולמטה, ולכן הוא רק שורש לאור שיצא מהטבור והיסוד, אבל הוא שימש לשם כך רק בזמן עולם הנקודות. אמנם בתיקון הוא עלה לשרשו בסוד מ"ן (כללים כאן).

236. הרי הוא עתיק וא"א דמלכי יושר (כללים כאן).
237. אמנם בעת התיקון עלה למקורו ולשורשו בתורת מ"ן עם עליית המ"ן דאורות הנקודות כולם, ונתחדשו להיות פנים חדשות לגמרי ונכנסו באבא ונעשו לעצם מעצמיו (כללים כאן).

(פרק ב), והם העסמ"ב דעניינו. והשם ב"ן שבהם הנה הוא המציאות דכל המלכי יושר אשר יצאו מהטבור והיסוד וצפרני רגליים. והרי נמצא כי כל המלכי יושר הנה הם רק השם ב"ן אשר בהמערכה הד' שבב"ן דב"ן אשר בהמ"ה דהמ"ס. כי הרי המ"ה דהמ"ס הוא המ"ה מהד' שמות עסמ"ב שבסי' א' שהם המערכה הא', והד' שמות עסמ"ב שבאותו המ"ה, והם כל הד' שמות עסמ"ב שבסי' ו' הרי הם מערכה הב', והחיצוניות דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד שהוא המלכות והב"ן של הב"ן דאות כ"ד, והוא כל המציאות דהאור החדש כנז', הרי הוא מהמערכה הג'. וכאשר שאנו מחלקים עוד גם אותן החיצוניות עצמן ג"כ לד' שמות עסמ"ב, שהם העסמ"ב דעניינו, הרי הוא מערכה הד'. והב"ן מאותו מערכה הד' שהוא השם ב"ן דעניינו, אשר רשמנו עליו אות ל"ב, הנה הוא המציאות דכל המלכי יושר כנז'. הרי נמצא כי כל המלכי יושר הנה הם רק השם ב"ן דהמערכה הד', שהוא הב"ן דהעסמ"ב שבהאור החדש האמור בדברי הרב בנקודות (פרק ב).

אמנם לעיל דרוש ג' סי' ב' מתבאר שם כי כל מקרה המלכים אשר היה בהמלכי יושר הנה הוא רק בהאורות דצפרני רגליים, ויצאו הם מהאורות דהטבור והיסוד, והם שני בחי' וכמו שבארנו שם, וא"כ הרי יהיה נמצא כי האורות דצפרני רגליים הם רק הב"ן מהמערכה הה', כי האורות דהטבור והיסוד הם רק הב"ן דהמערכה הד' כנז'. והאורות דצפרני רגליים אשר הם רק הארת האור הנמשך ומתפשט מהאורות דהטבור והיסוד, והוא מהב"ן שבהם, הרי הם הב"ן דהמערכה הה'. אמנם כאשר שהרב ז"ל אינו מחלק אותם לשני בחינות כלל²³⁹, לכן לא חלקנו גם אנחנו לפרט ולבאר בהאורות דהטבור והיסוד גופה מערכת ד' שמות עסמ"ב בפני עצמן, אלא כללנו את האורות דצפרני רגליים עם האורות

קטנות וכקרני חגבים, והם אשר יצאו מהטבור והיסוד וכן מהצפרני רגליים לחוץ, אבל כל עיקר דאור החדש הנה הוא נשאר בעת עולם הנקודות מהטבור ולמעלה ולפנים, והיה נשאר בהאבא עצמו וכן בעולם העקודים אשר משם יצא ועבר דרך עליהם וכנז', והיה נשאר בכל א' בחי' האור השייך ומתייחס אליו. והיינו כי הנה השורש הראשון של כל אותו אור החדש והמלכי יושר, שהוא השם ע"ב שבו, הנה הוא היה נשאר אז בעולם העקודים גופה, ולא ירד הוא אז למטה כלל, והיה נשאר עומד בהשורש האבא אשר בעקודים, והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א. ואח"כ כאשר ירד האור החדש בהאבא עצמו להתפשט ולצאת ממנו מהטבור והיסוד וכן מהצפרני רגליים, הנה נשאר ג"כ כל עיקר עצמות ופנימיות האור בכל פרצופי אבא עצמו. והיה בדרך זה, כי הס"ג דאור החדש והמלכי יושר הנה הוא היה נשאר אז בבחי' או"א שבאבא, שהם הע"ב והס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב, והמ"ה דאור החדש והמלכי יושר הנה היה נשאר אז בבחי' הזו"ן שבהאבא, שהם המ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב. אמנם השם ב"ן דהאור החדש, הנה הוא אשר ירד ויצא להמציאות העיקרי דהמלכי יושר עצמן, שהם האורות דהטבור והיסוד, וכן האורות דהצפרני רגליים המבואר בדברי הרב בנקודות (פרק ג), והם המציאות העיקרי דהמלכי יושר אשר יצאו הם, ונתפשטו מהאבא שבא"ק.

כז ע"ג

והנה כ"ז הנה הם הד' שמות עסמ"ב דעניינו אשר בסי' זה שרשמנו עליהם אות כ"ט ל' ל"א ל"ב וכמו שמבואר שם בקיצורי הדברים לעיל ברי' סי' זה. והנה כולם הם רק מהחיצוניות דהשם ב"ן אשר לעיל סי' ו' אות כ"ד, כי אותה החיצוניות היא אשר נחלק לד' שמות עסמ"ב, והם העסמ"ב דהאור החדש אשר אמר הרב בנקודות

מאיר הלשם

אחורים דאו"א וישו"ת לוקחים מ"י אצבעות הרגלים בסוד נעץ צפורניו בקרקע.

239. אמנם לכאורה צ"ע שכן ע"י טנת"א א וז"ל: הנה מהטבור לקח כתר, ומהיסוד לוקחים או"א, וז"ת עם ד'

דהטבור והיסוד בשם אחד, ואמרנו שהם כולם הב"ן דמערכה הד'. אבל באמת ובדקדוק היה האורות דצפוני רגליים רק הארת הב"ן לבד מהאורות דהטבור והיסוד, והם רק הב"ן דהמערכה הה' לבד, ורק בהם היה כל מקרה המלכים אשר בהמלכי יושר וכנ"ל דרוש ג' סי' ב'.

לצורך מלוכתם אשר כרגע הנה קבלו הארה ושפע מלמעלה, על ידי היחוד והקשר של הג' שמות עס"מ דעניינינו, אשר היה נשאר למעלה, שהם היו שרשם ועצמותם של כל המלכי יושר, והם אשר נשארו בכל פרצופי אבא שבא"ק ובכל פרצופי העקודים וכנז'.

והנה נמצא מדברינו כי גם בעולם הנקודות הנה היה לכל המלכי יושר קשר ויחוד למעלה למעלה בכל הפרצופי שבהאבא שבא"ק, ובכל הפרצופי שבהעולם העקודים, והיינו ע"י הג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה שלהם, שהם שרשם ועצמותם העיקרי אשר נשארו למעלה כנז', והם האירו והשפיעו להמלכי יושר דהב"ן אשר ירדו למטה, שהם האורות דהטבור והיסוד להתקיים על מציאותם, וכן להאורות דצפוני רגליים לצאת ולמלוך כרגע. אמנם באשר שכל אותן העסמ"ב כולם דעניינינו, שהוא כל המציאות כולו דהאור החדש, הנה הוא רק מהחיצוניות לבד דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד, ולא היה עדיין כל שלימותו העיקרי כלל, ומכש"כ האורות אשר יצאו מהטבור והיסוד שהם רק מהב"ן שבו, הנה הם היו מחוסרי שלימות הרבה, ובפרט האורות דצפוני רגליים אשר הם היו רק הארה לבד מהם כנז', ולכן בסבת כ"ז, הנה נעשה כל מקרה המלכים גם בהמלכי יושר ג"כ. ור"ל בהאורות דצפוני רגליים, כי לא היה אפשר להם להתקיים כלל, וירדו ונפלו גם הם והשתתפו הם ג"כ בכל עניני דעולם התוהו עם המלכי עגולים, שהם האורות אשר יצאו מהעינים, כי היו כולם מחוסרי שלימות, וכן היו כולם רק גבורות גדולים ודינין תקיפין, וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז לעיל דרוש א' סי' ה', ודרוש ב' סי' ב', ודרוש ג' סי' ג' ע"ש, ולכן נעשה כל מקרה המלכים בהמלכי יושר ג"כ. אבל עכ"פ הוא כי

אמנם דע כי עיקר המציאות דהמלכי יושר אשר בעולם הנקודות, וכן האורות דהמהיטבאל²⁴⁰ אשר לאחר התיקון הנז' לעיל סי' ז' אשר לכל המציאות דאצילות העיקרי, הנה הם באמת רק מהאבא גופה שבא"ק [וכן הוא עד"ז בהמלכי עגולים ובאורות התיקון אשר להם²⁴¹ אשר יתבאר לקמן בהסימנים הבאים, הנה הם כולם רק מהאימא גופה שבא"ק] וכמו שיתבאר לקמן סי' י"ד. אך מה שאמרנו כאן בסי' זה וכן לעיל בסי' ז', כי הם מהפנימיות והחיצוניות דהב"ן שבהמ"ה דהמ"ס, [וכן עד"ז כל מה שיתבאר לקמן בהתפשטות האורות דהב"ן דהמ"ס] שהוא²⁴² הא"א שבא"ק, הנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל סי' א' כי כל המציאות כולו אשר מהגרין דא"ק ולמטה, הנה הוא הכל רק מהא"א שבו שהוא המ"ס דא"ק, כי הוא אשר האציל את האו"א שבו, אשר הם מהטבור שבו ולמעלה עד הגרון, וכן הוא אשר השפיע בהם אור ומוחיין להאציל מהם ועל ידיהם את כל האצילות כולו, הן כל האורות דהנקודות היושר והעגולים, והן כל אורות התיקון שהם הדר ומהיטבאל, אשר הם כולם מהטבור דא"ק ולמטה. והכל הוא רק ע"י שפעת והתפשטות האורות דעסמ"ב שבהמ"ה והב"ן דהמ"ס אשר בסי' א' אות ג' ד' המתפשטים מעסמ"ב לעסמ"ב עד סוף כל האצילות כולו בכל המציאות העיקרי שבו, וכמו שנתבאר בכל הדרוש הזה שלפנינו. אמנם לבד זה הנה מתפשט הא"א

מאיר הלשם

241. והמה אורות המ"ה דהדר ומהיטבאל.
242. המו"ס.

240. לכאורה צע"ק, שכן רבינו השמיט מכאן את עניין אורות המ"ה דמלך הדר.

עצמו שבא"ק באור עצמותו ג"כ, והיינו בבחי' העסמ"ב אשר מעצמותו גופה ומתפשט בהם ג"כ עד סוף כל האצילות כולו, והוא לבחי' היחוד דאור א"ס שבהם, וכדי שיתייחד אור א"ס בכולם, וכמ"ש אליהו זל"ט (הק' תיקו"ז יט ע"א) ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון, ובגין דאנת מלגאו כו²⁴³, והיה מעין זה ובהסתר והעלם גדול גם בעולם הנקודות, כי גם כל אורות הנקודות היה כל מציאותם ג"כ רק בכח האור דא"ס ית"ש לבד, אלא שהיה במיעוט ובהסתר והעלם גדול למאד, וכנ"ל דרוש ב' סי' ג' ד' באות ג' שם ושם וכן בכ"מ. והנה היחוד דאור א"ס שבכולם הנה היה ג"כ ע"י התפשטות דכל אותן העסמ"ב דהמ"ה וב"ן דהמ"ס שבא"ק בכל חלוקי פרטותיהם והמערכות כולם אשר מתבאר בכל הדרוש הזה.

עצמו ג"כ לבחי' הכח והיחוד דאור א"ס שבהם, והם כל המערכות כולם אשר מסי' א' עד סוף סי' י"ג אשר עיקרם הם רק לבחי' היחוד דאור א"ס אשר בכל הנאצלים כולם. והנה בבחי' הזה יהיו כל אותן העסמ"ב אשר בכל אותן המערכות כולם רק מהא"א גופה שבא"ק, ור"ל מהעסמ"ב שבהא"א דא"ק המתפשט הוא ג"כ עד סוף כל האצילות כולו באור עצמותו גופה בלתי צמצום ויציאת ממדרגת דאור א"ס, והבן היטיב וזכור כ"ז. וע' עוד בכ"ז בדברינו בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף י מסי' ו' ולהלאה, כי שם הארכנו בכ"ז ובארנו תהלית"ש יותר היטיב ע"ש ותמצא.

והנה בארנו עד כה סדר השתלשלות דהמלכי יושר שהם מהאבא שבא"ק, והוא ע"י העסמ"ב אשר בהסימן הזה דעניינינו, וכן נתבאר כל ההשתלשלות דאור המהיטבאל שמהאבא שבא"ק, והוא ע"י העסמ"ב אשר לעיל סי' ז', וכן נתבאר כל המציאות דהאבא עצמו שבא"ק וכל האורות שבו בדרך כלל, והוא ע"י העסמ"ב אשר לעיל סי' ו'. ועתה נבאר את כל זה ג"כ בבחי' המציאות דהאימא שבא"ק, ואח"כ נבאר בעה"י עד"ז ג"כ את כל ענין האורות דהמלך הדר אשר בשניהם.

והרי נמצא כי כל אותן המערכות דפרטי העסמ"ב אשר מסי' א' עד סוף סי' י"ג, הנה הם כולם כפולים, כי אחד הוא מה שמתפשטים ונצטמצמו לבחי' המציאות דהאור"א העיקריים שבא"ק, וכן לכל המציאות דהנקודות ואורות התיקון דהאצילות העיקרי, והם כל פרטי האורות אשר יתבאר לקמן בסי' י"ד וט"ו. ואחד הוא מה שמתפשט ומתלבש בהם כולם באורו

מאיר הלשם

תרגום: אתה הוא שמקשר אותם [י' ספירות] ומייחד אותם, ומאחר שאתה מבפנים, כל מי שמפריד א' מחבירו מאלה העשר נחשב לו כאילו הפריד בך.

243. ז"ל בשלימות: אנת הוא דקשיר לון ומייחד לון, ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך.

סימן ט

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהשם ב"ן דהמ"ס שבא"ק שהוא השם ב"ן דסי' א' אות ד' והנה הוא מערכה הב' שבב"ן דהמ"ס

(לג)	(לד)	(לה)	(לו)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא השורש דהאימא הכללי שבא"ק אשר בעולם העקודים בבחי' המזל תחתון אשר שם ²⁴⁴	הוא האימא הכללי שבא"ק ישסו"ת, ועומד בו מהחזה עד הטבור בהמזל תחתון אשר בהעקודים	הוא האור דהדעת עלאה אשר יצא בעת לצורך מלך הדר דאצילות אשר מחלקי האימא שבא"ק אשר יצא בעת התיקון	נחלק לפנימיות והחיצוניות הם המלכי עגולים דהנקודות, והפנימיות הוא אור דמהיטבאל דמצד האימא אשר יצא בעת התיקון

ביאור הדברים, כי הנה אמרנו לעיל סי' א' שכל אור הב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד' הנה הוא השורש לכל המציאות דהאימא שבא"ק, ולכל חלקי האצילות דמצד האימא, וכמו שבארנו בדברינו שם ע"ש. והנה כ"ז הוא ע"י גילוי העסמ"ב אשר באותו הב"ן דהמ"ס דאות ד' וכמו שיתבאר. כי הנה כאשר נמשך האור הב"ן דהמ"ס שבא"ק לצורך המציאות דהאימא, הנה נמשך דרך העקודים, כי כל יציאת האימא וגילוייה הוא רק ע"י העקודים דוקא, ע"ד האימא דאצילות אשר היא ע"י הי"ג ת"ד שבא"א ומהמזל תחתון שבו כנודע. והנה כאשר נמשך האור דרך העקודים, הנה נשאר עיקר אורו שם ובבחי' המזל תחתון שבו [וכמו שכתבנו לעיל סי' ו'], והוא השם ע"ב דעניינינו אשר רשמנו עליו אות ל"ג, כי הוא השורש דהאימא שבא"ק אשר עומד בהמזל

תחתון שבהעקודים. והנה הוא הגילוי דהשם ע"ב שבהב"ן דהמ"ס אשר נתגלה באותו הע"ב, להמציא שורש האימא בהעקודים. ומשם הנה נמשך והאיר עוד והוציא את מציאות האימא ממש שבא"ק, והנה הוא השם ס"ג דעניינינו אשר רשמנו עליו אות ל"ד, והוא האימא הכללי שבא"ק הכולל ישסו"ת²⁴⁵ העומדים בו מהחזה עד הטבור, וכלילן במזל תחתון שבהעקודים²⁴⁶. והנה הוא הגילוי דהשם ס"ג שבהב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד', אשר ירד ונתגלה באותו הס"ג למציאות דהאימא ממש שבא"ק. והנה אותה האימא הנה היא כלולה באמת ג"כ מד' פרצופים או"א זו"ן וכידוע, והם הד' שמות עסמ"ב אשר ישנם באותו הס"ג דאות ל"ד בו גופה, וזכור זה כי תצטרך כ"ז לקמן. אמנם כל אותו הס"ג דאות ל"ד הנה הוא הס"ג דסי"ג העיקרי שבא"ק, כי כל הרישא כולא

מאיר הלשם

244. אמא שבעקודים (כללים כאן).
245. דהיינו שהאמא נקראת ישסו"ת (אנ"ך ח).
246. ע"י אד"ז רפט ע"ב.

244. בכ"מ שכתוב בע"ח שכל מציאות הז"א דאצילות היא קבלתו מהאור דאצילות, הכוונה היא לבחי' שבא"א דאצילות המקבילה לבחינה זו של שם ע"ב, הרי הוא שורש

עד הגרון הוא באמת רק כללות הע"ב הכללי שבא"ק, והאו"א הכללים שבו העומדים בו מהגרון עד הטבור הם הס"ג הכללי שבו, ויהיה האבא שבא"ק שהוא השם ס"ג אשר לעיל סי' ו' אות כ"ב הנה יהיה הוא הע"ב דס"ג העיקרי שבא"ק, והוא עומד בו מהגרון עד החזה וכנ"ל סי' ו' כ"ז, והס"ג דעניינינו שהוא השם ס"ג הנרשם עליו אות ל"ד, שהוא האימא שבא"ק העומדת בו מהחזה עד הטבור, הנה יהיה הוא הס"ג דס"ג העיקרי שבא"ק, והוא הס"ג דעניינינו הנרשם עליו אות ל"ד, והוא הס"ג דהב"ן דהמ"ס וכנ"ל.

ח"ב
ט"ב

והנה אח"כ, שהוא כאשר הגיע העת להמציא את כל עולם האצילות, ונסדר מציאותו בב' בחי': אחד כל אורות הנקודות, והשני אורות התיקון. וכאשר הגיע העת לתולדות אורות הנקודות, שהם המלכיות והחיצוניות דב"ן מלכי העגולים דהנקודות, אשר הם מהס"ג דס"ג, שהוא האימא שבא"ק כנ"ל דרוש א' סי' ה', הנה האיר ונתגלה אז השם ב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד' באור הב"ן שבו ע"י האימא, ונתגלה על ידה במציאות כל המלכי עגולים דהנקודות, אשר יצאו מהעינים דא"ק, והם אורות הב"ן דב"ן שבהמ"ס דא"ק. (ע' לעיל סוף סי' ח וע' בכללי התפשטות והסתלקות כלל יח ענף ג ד ה מה שכתבנו שם בכ"ז²⁴⁷). והרי נתגלה עתה הב"ן דהמ"ס דאות ד' גם בהב"ן שלו ג"כ, אמנם לא היה זה אלא רק גילוי

הארת החיצוניות לבד של הב"ן שבו, שהם המלכיות דב"ן, כי מהם הוא כל הנקודות כנודע. ואח"כ בעת התיקון, הנה האיר הב"ן דהמ"ס, ונתגלה אז גם בהפנימיות דב"ן שבו, שהם הט"ר דהב"ן שבב"ן, וכן נתגלה והאיר אז ג"כ גם בהשם מ"ה שבו, ואותן המ"ה והפנימיות דב"ן הנה הם אור הדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר ומהיטבאל דמצד האימא שבא"ק, שהם כל האורות התיקון אשר בחלקי האצילות דמצד האימא שבא"ק. והרי נתגלה ע"י הנקודות והתיקון גם השמות דמ"ה וב"ן אשר בהב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד', והנה הם השמות דמ"ה וב"ן שבעניינינו אשר רשמנו עליהם אות ל"ה ואות ל"ו, אשר מהם נמשך ונעשה כל אורות הנקודות והתיקון לכל חלקי האצילות אשר מצד האימא שבא"ק, וכמו שיתבאר השתלשלות כל אורותיהם בפרטיות לקמן סי' י' ובסי' י"ג. אך עכ"פ הרי נתבאר לנו עתה בדרך כלל המציאות דד' שמות עסמ"ב שבהב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד', והנה הם מערכה הב' שבו, כי הרי אותו הב"ן דהמ"ס אשר הוא מהעסמ"ב שבסי' א', הנה הוא מהמערכה הא' שבהמ"ס, והד' שמות עסמ"ב אשר באותו הב"ן דאות ד', הנה הוא מערכה הב', והם כל האורות אשר נמשך מאותו הב"ן דאות ד' לצורך המציאות דהאימא שבא"ק ולכל אורות הנקודות והאצילות הנמשך מהאימא.

סימן י

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בפנימיות דב"ן דסי' ט' אות ל"ו והם מערכה הג' אשר בהב"ן שבהב"ן
דהמ"ס שבא"ק

(מ)	(לט)	(לח)	(לז)
ב"ן	מ"ה	ס"ג	ע"ב
הוא האור דהדעת עלאה דהמהיטבאל גופה אשר מצד האימא שבא"ק אשר נמשך וירד מהטבור דא"ק ולמטה במציאות האצילות עצמו	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך דמהיטבאל האימא שבא"ק הנשאר בהאימא ג"כ בהמ"ה וב"ן שבה, והיינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך דמהיטבאל האימא שבא"ק הנשאר בהאימא עצמה בהע"ב היינו וס"ג שבה, היינו בהע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד ²⁴⁹	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך דמהיטבאל שבא"ק בהעקודים בשורש האימא אשר שם והוא בהשם ע"ב לעיל סי' ט' ²⁴⁸ אות ל"ג

אשר להמציאות דמהיטבאל דמצד האימא
שבא"ק. אמנם ענין כל האור אשר למלך הדר
דמצד האימא הנז' יתבאר בעה"י לקמן סי' י"ג. אך
עתה נדבר רק בענין האור דהמהיטבאל אשר מצד
האימא שבא"ק, שהוא הפנימיות והט"ר דב"ן
שבסי' ט' אות ל"ו, הנמשך ויצא בעת התיקון
מהשם ב"ן דהמ"ס אשר בסי' א' אות ד'. והנה
כאשר מתפשט ונמשך אותו האור דהמהיטבאל
הנז' מהב"ן דהמ"ס שבא"ק, שהוא הרישא
תליתאה שבו, לירד למציאות האצילות אשר הוא
מהטבור ולמטה, הנה היה המשכתו דרך העקודים,
ודרך כל פרצופי האימא שבא"ק, ונמשך ונשאר²⁵⁰
בכל א' מאור העיקרי שבו, כדי להשריש ולהמציא

ביאור הדברים כי הנה אמרנו לעיל סי' ט' כי
הפנימיות דב"ן דאות ל"ו הנה הוא
האור אשר לצורך דהאצילות שמצד
האימא שבא"ק, והוא הט"ר דב"ן שבהב"ן דהמ"ס
אשר בסי' א' אות ד'. והנה אותן הפנימיות דהב"ן
הנז' הנה הם יצאו ונמשכו ביחד עם השם מ"ה
אשר בסי' ט' אות ל"ה, כי שניהם הם האור דהדעת
עלאה אשר האיר ונתגלה בהם השם ב"ן דהמ"ס
שבא"ק שבסי' א' אות ד', בהמ"ה וב"ן שבו לצורך
התיקון דאצילות אשר מצד האימא שבא"ק. אלא
שהמ"ה דאות ל"ה הוא האור דדעת עלאה אשר
להמציאות דמלך הדר שמצד האימא שבא"ק,
והפנימיות דב"ן דאות ל"ו הוא האור דדעת עלאה

מאיר הלשם

248. אמא זו נתקנה, חזר להתעלות בעילוי דשליטת הסי"ג כנ"ל,
ענף ז אות כו, שזוהי עצמותה העיקרית (כללים כאן).
250. כלומר שבדרך המשכתו הוא משאיר בכל א' מהם חלק
מהאור העיקרי שבו.

248. היינו העתיק וא"א דמהיטבאל, והוא יצא יחד עם
הע"ב דמ"ה דב"ן דמ"ס, ומקומו בעקודים בשורש האמא
אשר שם, ושרשו הוא בשם ב"ן דמו"ס (כללים כאן).
249. יצא יחד עם הבחינה המקבילה אליו שבאבא, וכאשר

שורש דהמהיטבאל בעולם העקודים, וכן בהאימא שבא"ק, וכדי שיהיה להמהיטבאל דאצילות דמצד האימא שורש למעלה למעלה, לקבל מהם ועל ידיהם תוספת אור וברכה תמיד, להתעלה ולהתגדל בעילוי אחר עילוי. והנה נשאר בכל א' בחי' האור המתיחס אליו, והיינו כי הרי אותן הפנימיות דב"ן, הנה הם כלולים מד' שמות עסמ"ב, שהוא בחי' הי"ס שבהם. והנה נשאר השם ע"ב דהפנימיות דב"ן הנז' בעולם העקודים, ונכנס בשורש האימא אשר שם, והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ט' אות ל"ג, כי כל עולם העקודים הרי הוא מהמ"ס שבא"ק, שהוא מכללות הע"ב הכללי וכנ"ל בדברינו, ולכן נשאר שם הע"ב דאור הדעת עלאה אשר מהפנימיות דב"ן, כי הוא מתייחס אליו.

והשם ס"ג של הפנימיות דב"ן, הנה הוא נשאר בהאימא עצמה שבא"ק, שהיא ג"כ השם ס"ג, והוא השם ס"ג אשר לעיל סי' ט' אות ל"ד. אמנם הנה נכנס השם ס"ג של הפנימיות דב"ן הנז' רק בהע"ב וס"ג דהאימא, שהוא בחי' האור"א שבה, והוא עיקר האימא עצמה, והוא הע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דסי' ט' אות ל"ד.

והמ"ה של הפנימיות דב"ן הנז' הנה הוא נכנס בהזו"ן של האימא שבא"ק, והוא בהמ"ה וב"ן שבהס"ג דאות ל"ד.

אך השם ב"ן של הפנימיות דב"ן, הנה הוא אשר ירד מהטבור דא"ק ולמטה, והוא האור דהמהיטבאל העיקרי אשר במציאות האצילות דמצד האימא שבא"ק. והרי נמצא כי כל האור דהדעת עלאה דהמהיטבאל דמצד האימא שבא"ק אשר נמשך מהב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד', והאיר ונתפשט בעקודים ובכל פרצופי האימא שבא"ק, ובמציאות האצילות עצמו אשר ממנו הנה הוא הד' שמות עסמ"ב שבהפנימיות דב"ן שבו, שהוא עצמו פנימיות דהב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו, והנה הם מערכה הג' שבו, כי הרי הב"ן דהמ"ס הוא מהמערכה הא', והד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ט', שהם האורות דהב"ן דהמ"ס, אשר האיר ממנו לצורך כל המציאות דהאימא שבא"ק, ולכל חלקי האצילות דמצד האימא, הנה הם מערכה הב'. והעסמ"ב הפנימיים שבהב"ן דסי' ט' אות ל"ו, שהוא הב"ן שבהב"ן דהמ"ס, והם האורות אשר נתפרטו ונתחלקו גם באותו הב"ן דאות ל"ו גופה לצורך אור הדעת עלאה דהמהיטבאל, אשר מראשית התחלתו שבעקודים עד סוף מציאותו העיקרי שבאצילות וכנ"ל, הנה הם מערכה הג', והוא העסמ"ב דעניינינו, שהם מערכה הג' שבהב"ן דהב"ן דהמ"ס שבא"ק.

כח ע"ד

סימן יא

מערכת הדי' שמות עסמ"ב אשר בהחיצוניות דב"ן שבסימן ט' אות ל"ו והם מערכה הדי' אשר בהב"ן דב"ן שבהב"ן דהמ"ס שבא"ק

כח ע"ג

(מא)	(מב)	(מג)	(מד)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא שורש האור של המלכי העגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק, והיה נבלע ונשאר בעקודי' בשורש האימא אשר שם, והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סימן ט' אות ל"ג	הוא עצמות האורות של המלכי עגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק, והיה נבלע ונשאר בהאימא עצמה בהע"ב והס"ג שבה, היינו בהע"ב והס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד	הוא פנימית האורות של המלכי עגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק, והיה וירדו דרך כל נבלע ונשאר ג"כ העקודים ודרך כל בהאימא עצמה בהמ"ה פרצופי אימא וירדו וב"ן שבה, היינו משם מהטבור בהמ"ה וב"ן אשר ולמטה, והם בהשם ס"ג דלעיל סימן העקודים העקריים ²⁵¹ ט' אות ל"ד	הוא המלכי עגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק, והיה וירדו דרך כל נבלע ונשאר ג"כ העקודים ודרך כל בהאימא פרצופי אימא וירדו וב"ן שבה, היינו משם מהטבור בהמ"ה וב"ן אשר ולמטה, והם בהשם ס"ג דלעיל סימן העקודים העקריים ²⁵¹ ט' אות ל"ד

[לסימן י"א]

ביאור הדברים, כי הנה אמרנו לעיל סי' ט' כי הב"ן שבהב"ן דהמ"ס שבא"ק, שהוא השם ב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו, הנה הוא נחלק לב' בחי', אחד פנימית ואחד חיצונית. והפנימית הנה הוא הט"ר דב"ן דמצד האימא שבא"ק אשר יצאו רק בעת התיקון וכנ"ל סי' י', אך החיצונית שבו הנה הוא המלכות של אותו הב"ן, שהוא הב"ן דב"ן, והוא אשר יצא גם בעולם הנקודות, כי ממנו הוא כל הנקודות העיקריים, והיה יציאתו מהעינים שבא"ק. והנה עיקרו הוא נמשך מהאימא שבא"ק ומהנה"י שבה, כי הנה הם האורות אשר היו מתחילה מהטבור דא"ק ולמטה, ונסתלקו ועלו מהטבור ולמעלה, ועלו עד לעילא לעילא, שהוא הגלגלתא דא"ק בפנימיותו, עד מקום העינים

שלו²⁵², ומשם יצאו לחוץ דרך העינים, וירדו משם ולמטה עד שנמשכו וירדו מהטבור ולמטה שבו מבחוץ, והם הנקודות העיקריים. אמנם כאשר יצאו מהעינים לירד מהטבור ולמטה, הרי היה ירידתם דרך כל עולם העקודים אשר הוא למעלה מהטבור, הנה נבלע איזה חלק אור מהם בעקודים ג"כ בעברם דרך הם, וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב בנקודות (פרק ב). ופשוט הוא כי מה שנבלע ונשאר בהעקודים, הנה הוא החלק אור היותר זכים והיותר מעולים שבהם, וכן הוא פשוט ג"כ כי כמו שנבלע בעקודים כן נבלע ג"כ איזה חלק מהם בכל פרצופי או"א שבא"ק הנכללים בעקודים, ובפרט בהאימא שבא"ק, אשר עיקר כל אותן האורות הוא נמשך רק ממנה, מהנה"י שלה אשר עלו למעלה כנ"ל, כי האורות אשר מהאבא שבא"ק ומהנה"י שבו אשר הם עלו ג"כ למעלה, הנה הם לא יצאו

כח ע"ג

מאיר הלשם

252. עיי' כללים ח"ב צג ע"ב שמקום זה הוא מקום הע"ב דס"ג דמו"ס שהוא מבפנים כנגד העינים.

251. לכן בהם היה עיקר הקלקול, וממילא בהם הוא עיקר התיקון (כללים כאן).

ס"ג שבסי' ט' אות ל"ד. והמ"ה שבהם הנה נשאר הוא אז בהזו"ן שבהאימא, שהם המ"ה וב"ן אשר בהס"ג דסי' ט' אות ל"ד, ורק הב"ן לבד של החיצוניות דהב"ן דאות ל"ו הנה הוא לבד אשר ירד מהטבור ולמטה, וממנו הוא כל הנקודות דהעגולים. והרי נמצא כי היה גם להנקודות דהעגולים קשר ויחוד למעלה ע"י העס"מ שלהם אשר נשאר אז למעלה. והגם כי באמת היה נחשב זה לחסרון גדול להם, במה שנשאר העס"מ שהם האורות המעולים והיותר עליונים, ונשארו הם כולם למעלה, ולא ירדו למטה, שהוא בעולם הנקודות, אלא רק הב"ן לבד כנז', עכ"ז הנה מצד אחד היה להם שבח וטובה ע"י, כי ע"י היה להם קשר ויחוד למעלה. אמנם הוא כי אלו העס"מ אשר נבלעו ונכנסו בהעקודים ובכל פרצופי אימא כנז', הנה לא זכו גם הם להתייחד שם בכל הראוי, יען כי הרי כל כניסתם שם היה רק מבחוץ, ולא נכנסו בהם דרך פנימיותם למעלה, אלא רק ע"י שעברו דרך עליהם נכנסו בהם מבחוץ לפנים, והוא ע"ד אור מקיף שמאיר מבחוץ ונכנס הארתו לפנים. וא"כ הרי לא היו מתייחדים שם בכל הראוי, ועכ"ז הרי נעשה ע"י איזה קשר ויחוד עכ"פ, וע"י קבלו כל אורות הנקודות אשר ירדו מהטבור ולמטה, שהוא הב"ן דהחיצוניות דב"ן, איזה הארה מלמעלה עכ"פ, ולכך היה אפשר להם לצאת למלוכה כרגע. אך כאשר שלא היה יחודם חזק כלל כנז', ובפרט מסבת היותם גבורות גדולים, כי הרי אלו העס"מ"ב החיצוניות דהב"ן דענייניו אשר שרשם הוא מהב"ן דהמ"ס, שהוא יותר גבורות, ונמשכו מהאימא שבא"ק, שהיא הס"ג דס"ג וכנ"ל, והם גבורות תקיפים. לכן לא היה אפשר להם להתקיים כלל, כי מטבע הגבורות הוא להתפרד ולהתרחק זה מזה, ונפרדו ונתפזרו לאין קץ, וע"י מיתו ונשברו כנ"ל דרוש ג' סי' ג'.

ולא עוד כי גם מלוכתם אשר כרגע, הנה כאשר שאלו הנקודות דעגולים הם יותר גבורות הרבה מהנקודות דהיושר אשר מהאבא שבא"ק, כי האורות דאבא שהוא הע"ב דס"ג, הרי הם ממותקים ומבוסמים, משא"כ האימא שהיא הס"ג

מהעינים כלל, אלא שהם זכו להתחדש ולצאת ע"י הזוג, והם האור חדש שאמר הרב בנקודות (פרק ב), ויצאו הם מהטבור ויסוד וצפוני רגליים שבו וכנ"ל סי' ח'. אבל האורות שיצאו מהעינים, הנה הם רק מהנה"י דהאימא שבא"ק, שהיא הס"ג דס"ג העיקרי שבו כנ"ל סי' ט', והם הנקודות העיקריים, וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ב) ובטנת"א (פרק א בהמ"ב שם). וכאשר יצאו מהעינים ועברו דרך העקודים ודרך כל פרצופי האימא שבא"ק, הנה נשאר אורם העיקרי היותר זכים והמעולים שבהם בעולם העקודים ובכל פרצופי אימא שבא"ק, ומה שנשאר בעולם העקודים הנה היה עיקרם ג"כ רק בשורש האימא אשר שם וכנ"ל סי' ט'.

והענין

הוא כי הרי כל מציאות האימא שבא"ק וכל אורותיה הנשפעים ממנה, הן בעולם הנקודות והן באורות התיקון דהאצילות, הנה הוא הכל רק מאור דשם ב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד', ע"י שנתגלה אותו הב"ן והאיר ונתפשט בכל הד' שמות עסמ"ב אשר לעיל סי' ט'. והאורות אשר יצאו מהעינים שהם מהנה"י דהאימא כנז', הנה הם מהחיצוניות דשם ב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו, וישנם באותן החיצוניות ג"כ כל בחי' הי"ס שהם הד' שמות עסמ"ב. וכאשר נסתלקו ועלו מהטבור ולמעלה ולא זכו הם לחזור ולצאת ע"י זוג, אלא שיצאו מהעינים בסוד טיפת קרי וכנ"ל בדרושים הקודמים. והנה הגם שהיה יציאתם רק מבחוץ ולא זכו לצאת דרך פנימיות כל העקודים ודרך פנימיות האו"א שבא"ק וע"י זוג עיבור לידה מכל פרצופי העליונים כהראוי וכמו שהיה לאחר התיקון, עכ"ז הנה היה גם להנקודות כולם איזה קשר ויחוד קצת עם כל שרשיהם העליונים עכ"פ. והיינו כי כאשר יצאו כל העסמ"ב החיצוניות דהב"ן דאות ל"ו מהעינים דא"ק, הנה נשאר אז הע"ב שבהם בעולם העקודים, ובשורש האימא אשר שם, והוא בהשם ע"ב דלעיל סי' ט' אות ל"ג. והס"ג שבהם הנה הוא נשאר אז בהאימא עצמה בעצמותה העיקרי, שהוא בהע"ב והס"ג שבה, והם הע"ב וס"ג אשר בהשם

דס"ג. וגם הנקודות דהיושר הנה שרשם הוא מהמ"ה דהמ"ס אשר בסי' א' אות ג', והוא יותר חסדים. ועוד כי הנקודות דיושר נמשכו ע"י הזווג כנ"ל סי' ח', ועי"ז יצאו הם מתוקנים קצת. משא"כ הנקודות דעגולים, אשר הם יצאו מהעינים, שלא ע"י זווג כלל. הנה בסבת כ"ז לא היה אפשר להם לצאת למלוכה אפי' כרגע רק ע"י עוד כמה סיועים וסבות וגרמות הרבה וכנ"ל בדברינו סוף דרוש ב' ובדרוש ג' סי' ה' אות י"א. אבל עכ"פ הוא, כי זה היה ג"כ סבה וגרם גדול ליציאת מלוכתם כרגע, ע"י הקשר והיחוד קצת שהיה להם ע"י השמות עס"מ שבהם שנשאר למעלה והאירו להם מלמעלה למטה באיזה הארה מכל העליונים כולם, ועי"ז הנה היה להם סיוע לצאת למלוכה באותה הרגע שמלכו.

והנה על כניסת הג' שמות עס"מ של החיצוניות דב"ן שבסי' ט' אות ל"ו, אשר נכנסו ונשארו בהעקודים, ובכל פרצופי אמה שבא"ק וכנז', הנה זהו מ"ש הרב בנקודות (פרק ב) שכל האור הנמשך עד הטבור, אפי' מה שהוא מבחי' העינים, הכל הוא נבלע ונכלל בהעקודים, ולכך איננו נזכר [ונקרא בשם הנקודות כלל]. אבל האור הנמשך מתחת הטבור עד רגליו [שהוא השם ב"ן של החיצוניות דהב"ן וכנ"ל] זהו לבדו נקרא בשם נקודות כו' ע"ש.

והנה כניסת העס"מ הנז' אשר נכנסו בהעקודים ובפרצופי אימא, הנה היה כניסת כל א' בשורשו ומקורו המתייחס אליו. כי הע"ב של החיצוניות דב"ן אשר הוא הכתר והחכמה

העיקרים שבהם, והוא התחלתם ושורשם, הנה נכנס הוא בהעקודים ובשורש האימא אשר שם, שהוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ט' אות ל"ג, משום שהרי כ"ז הוא ג"כ רק בחי' ע"ב, כי כל העקודים הרי הוא מהמ"ס שבא"ק, שהוא הע"ב הכללי ושורש האימא אשר שם, הנה הוא ג"כ רק השם ע"ב שבסי' ט' כנז', ולכן נכנס שם הע"ב דהחיצוניות דב"ן ונשאר שם בכל משך זמן דעולם הנקודות, משום שהוא המקום המתייחס אליו²⁵³.

והס"ג דהחיצוניות דהב"ן הנז', שהוא עצמות העיקרי שבהם, הנה נשאר הוא בעצמות העיקרי דהאימא שבא"ק, שהוא בהע"ב וס"ג שבס"ג דסי' ט' אות ל"ד, כי רק הוא המקום המתייחס אליו²⁵⁴.

והשם מ"ה שבהחיצוניות דהב"ן, שהוא האור הפנימי שבהם, הנה נשאר הוא ג"כ רק מהטבור ולמעלה²⁵⁵, ובהאימא גופה, והיינו בהזו"ן הפרטיים אשר בהאימא גופה, והם המ"ה וב"ן אשר בהס"ג דסי' ט' אות ל"ד, ונשאר שם המ"ה שבהחיצוניות דהב"ן הנז', כי שם הוא המקום המתייחס אליו. אמנם כל אלו העס"מ הנשארים למעלה, וכן עד"ז בהעס"מ אשר מהנקודות דהיושר כנ"ל סי' ח', הנה היה כ"ז רק בעת משך עולם הנקודות לבד, אבל אח"כ בעת התיקון, הנה ירדו כולם למטה מהטבור, ונשלמו בהם כל הנקודות כולם, וכמו שבארנו בזה בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף י בסי' י"ב י"ג ובכ"מ שם. אך בעולם הנקודות הנה לא ירד למטה מהטבור אלא רק הב"ן לבד שבהחיצוניות דהב"ן

מאיר הלשם

של האצילות, ואז, בעליית המ"ן, נפרדו לב' בחי' שהמ"ה נותר בתורת התפשטות ראשונה, והב"ן הפך להתפשטות השניה (כללים כאן).

עיקר ב"ן זה, הוא עטרת יסוד דאימא, והמה השרשים הראשונים לכל הנאצלים והם נתגלו ויצאו מעסמ"ב לעסמ"ב עד אין חקר, ובעת מלוכתם יצאו כל בחי' האצילות שבהם ולאחר שמיתו ונשברו יצאו השרשים הראשונים לבי"ע שבכל א' מהמלכים, ובתיקון נתייחדו כל הנקודות ומקומם ניתן להם בחיצוניות הב"ן הכללי (כללים כאן).

253. עי' בכללים שמבואר שהוא נשאר שם גם בתיקון, והם שרשי עליונים לכל צורכי התיקון, עיין כללים סא ע"ד שכותב ששינה בכללים ממה שכתב כאן בדע"ה.

254. עי' בכללים שהוא נשאר שם גם בזמן התיקון, והם השרשים העליונים לכל צורכי התיקון.

255. דא"ק, שהרי עיקר מקום אימא דא"ק הוא רק עד הטבור, ומה שיצא למטה מהטבור הוא רק ההתפשטות הראשונה של האצילות (כללים).

המ"ה וב"ן כאן היו בחי' א' של ההתפשטות הראשונה

אשר בסי' ו' אות כ"ד, וכנ"ל סי' ח' בהנקודות דהיושר, וכן הוא בעניינינו בהמלכי עגולים דהנקודות, כי לא ירד למטה אלא רק הב"ן לבד מהחיצוניות דהב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו. אבל הג' שמות עס"מ אשר בהם, הם נשארים אז למעלה, והם שורשי דהנקודות אשר בהעקודים ובהאו"א הכלליים שבא"ק, ונמשך מהם השפע לצורך קיומם ומלוכתם אשר כרגע וכנז'.

והנה כל אלו העסמ"ב דהחיצוניות דב"ן דאות ל"ו הנה הם נמשכים מהב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד', והם מערכה הרביעית שבו. כי הרי הב"ן דהמ"ס הוא מהעסמ"ב דהמערכה הא', והשם ב"ן שבסי' ט' אות ל"ו הרי הוא מהעסמ"ב שבהמערכה הב' שבו, והחיצוניות של אותו הב"ן דאות ל"ו שהוא הב"ן שבו [כי כל החיצוניות כולו הנה הוא רק המלכות והב"ן כנודע], וא"כ הרי הו' כל החיצוניות בכללן רק מהמערכה השלישית שבו, וכאשר אנו מחלקים גם את אותן החיצוניות עצמן שהוא הב"ן שבב"ן דאות ל"ו ג"כ לד' שמות עסמ"ב הרי הוא מערכה הרביעית, והנה הם העסמ"ב שבב"ן דב"ן אשר בהב"ן דהמ"ס שבא"ק. והנה הב"ן מהמערכה הד' הנה הוא אשר ירד למטה מהטבור, והוא השם ב"ן אשר בסי' זה אשר רשמנו עליו אות מ"ד, וממנו הוא כל הנקודות העיקרים, שהם המלכי העגולים, כי גם השם ב"ן הזה, וכן השם ב"ן אשר לעיל סי' ח' אות

ל"ב, אשר ממנו הוא כל המלכי יושר דהנקודות, הנה נחלקים הם כל א' ג"כ לד' שמות עסמ"ב, וכן נתחלקו מעסמ"ב לעסמ"ב עד אין קץ, וכולם הם באותו הב"ן דעניינינו, שהוא השם ב"ן שבסי' זה אשר רשמנו עליו אות מ"ד, וכן בהשם ב"ן שבסי' ח' אות ל"ב. ומהם הוא כל המלכין קדמאין אשר יצאו ומלכו מתחילה ונתפזרו אח"כ לניצוצין הרבה, וכנודע מחשבון הפ"ר והרפ"ח והש"ך ניצוצין אשר בכל מלך ומלך, כי הנה הם היו הכחות דכל פרטי המציאויות אשר בכל העולמות ביי"ע שבכל משך זמן דקיום העולם, וכמו שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ה' אות ג' ובכ"מ מדברינו. והרי נתבאר לנו עכ"פ כי כל אורות הנקודות כולם אשר יצאו ונתגלו מהטבור ולמטה, הנה הם רק מהשם ב"ן דהמערכה הרביעית וכנ"ל, וממנו נתפשטו אח"כ מעסמ"ב לעסמ"ב עד אין קץ, שהם המלכין קדמאין הידועים.

והרי ביארנו תהלית"ש כל החיצוניות דהב"ן, הן מהמלכי עגולים בסי' זה, והן מהמלכי יושר בסי' ח'. וכן בארנו ג"כ את כל הפנימיות דב"ן שהוא אורות דהמהיטבאל, הן מהאבא שבא"ק והוא בסי' ז', והן מהאימא שבא"ק והוא בסי' י'. ועתה נבאר את האורות דמלך הדר שבשניהם. ונבאר מתחילה את האורות דמלך הדר שמהאבא שבא"ק ואח"כ נבאר אותו ג"כ בהאימא שבא"ק.

סימן יב

מערכת הדי' שמות עסמ"ב אשר בהשם מ"ה דלעיל סימן ו' אות כ"ג והם מערכה הג' אשר בהמ"ה דהמ"ה
דהמ"ס שבא"ק

ס"א

(מח)	(מז)	(מו)	(מה)
ב"ן	מ"ה	ס"ג	ע"ב
הוא האור עלאה אשר מלך הדר דמצד האבא הנשאר בעולם בשורש האבא שם, והוא בהשם אשר לעיל סימן ו' אות כ"א	הוא האור עלאה אשר הדר דמצד האבא הנשאר בהאבא עצמו וב"ן שבו, והיינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ו' אות כ"ב	הוא האור עלאה אשר הדר דמצד האבא הנשאר בהאבא עצמו והס"ג שבו, והיינו בהע"ב והס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ו' אות כ"ב	הוא האור עלאה אשר מלך הדר דמצד האבא הנשאר העקודים אשר ע"ב

לקמן בדרושים הבאים בעה"י, ונשאר בכל א'
מאור העיקרי שבו המתייחס אליו (ע"ד שבארנו
לעיל בכל דברינו הקודמים), להיות שורשו במקום
עליון²⁵⁸. וכנודע שכל אור המתפשט למטה נשאר
עיקרו למעלה, בכל פרצופי העליונים, והוא
השורש להתחתון. וכן היה כאן, כי כאשר היה
מתפשט האור דהדעת עלאה לצורך התיקון
דאצילות דמצד האבא שבא"ק, והיה אותו האור
כלול מעסמ"ב, והוא העסמ"ב דעניינינו אשר
רשמנו עליהם אות מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח, הנה נשאר

ביאור הדברים כי הנה אמרנו לעיל סי' ו' כי
השם מ"ה אשר שם אות כ"ג, הנה הוא
האור דהדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון מרזא
דאור א"ס ית"ש לצורך מלך הדר דאצילות אשר
מצד האבא שבא"ק, והוא השם מ"ה אשר יצא
בעת התיקון הנודע בדברי האריז"ל. והנה היה
נמשך ויוצא אותו המ"ה דרך פנימיות העקודים,
ודרך פנימיות כל פרצופי האו"א שבא"ק, אשר
מהטבור ולמעלה (וכמו שבארנו בכללי התפשטות
והסתלקות כלל יח ענף ח ע"ש וכן יתבאר עוד

מאיר הלשם

בחלקים שלמעלה ממ"ה דאצילות לא נתקנו כי אם בגילוי
המ"ה דאצילות.
257. הכללים מאריך לבאר שבחי' זו פועלת ב' פעולות: א)
ההתפשטות הראשונה של האצילות. ב) שורש לתיקון
באו"א דא"ק.

258. עיי' כללים כאן, שמבאר שהטעם לגילוי האור דתיקון
הוא מחמת עליית המ"ן של האורות אשר נשאר למעלה
בעת יציאת המלכים, ועיי' יצא תחילה אור מ"ה דמצד

256. כל התיקון נשרש כאן, שכן על ידו נמשך מהעקודים
לאו"א שבא"ק, ומהאו"א דאצילות, ועיי' נכללה האצילות
בעקודים, וכי' נעשה על ידי התורה והמעשים הטובים של
כלל ישראל (כללים כאן). ובע"ב זה כלולים ח' מיני שמות
ע"ב והמה הנזכרים כאן באותיות כא, כה, כט, לג, לז, מא,
מה ומט. וח' בחי' אלו המה ח' האותיות של שמות הוי"ה
אדנ"י המשולבים באופן כזה: יאהדונה"י, וכן הוא בס"ג כאן
וכו' (כללים עא ע"ד).
ועיי' כללים ח"ב פ ע"ד, שמוסיף, שכל התיקון, אפילו

הע"ב שבו בעולם העקודים גופה ובשורש האבא אשר שם²⁵⁹, והיינו בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א, ושם היה נכנס השם ע"ב דאור הדעת עלאה הנז', והוא השורש דאור הדעת עלאה דהאצילות אשר בהעקודים.

והשם ס"ג דאור הדעת עלאה, הנה הוא נשאר בהאבא עצמו בעיקרו גופה, שהוא בהע"ב וס"ג שבו, והיינו בהע"ב והס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב, והוא השורש דאור הדעת עלאה דאצילות אשר ישנו בהע"ב והס"ג דהאבא שבא"ק.

והשם מ"ה אשר בהאור דהדעת עלאה הנז' הנה הוא נכנס ונשאר ג"כ בהאבא עצמו, בבחי' הזו"ן הפרטיים אשר בו גופה, והיינו בהשמות דמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב, והוא השורש דאור הדעת עלאה דהאצילות אשר ישנו בהמ"ה וב"ן דהאבא שבא"ק.

אמנם השם ב"ן דאור הדעת עלאה הנז', הנה הוא אשר ירד מהטבור דא"ק ולמטה, והוא המלך הדר העיקרי אשר במציאות האצילות שמצד האבא שבא"ק, והנה הוא השם מ"ה אשר יצא בעת התיקון. והגם שאמרנו שהוא רק השם ב"ן לבד מאור הדעת עלאה הנז', עכ"ז הנה הוא נקרא רק בשם מ"ה, משום שהרי הוא מהשם מ"ה אשר בסי' ו' אות כ"ג, וכן הוא נמשך מהמ"ה שבהמ"ס אשר בסי' א' אות ג' וכמו שיתבאר בזה עוד למטה²⁶⁰.

והרי נמצא כי כל אור הדעת עלאה אשר למלך הדר דמצד האבא שבא"ק, הנה הם הד' שמות עסמ"ב דעניינינו אשר רשמנו עליהם אות מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח, והם העסמ"ב אשר בהמ"ה דסי' ו' אות כ"ג הנמשך מהמ"ה דהמ"ס. והווי העסמ"ב דעניינינו מערכה הג' שבו, כי הרי המ"ה דהמ"ס הוא מהמערכה הא', והמ"ה שבסי' ו' אות כ"ג הוא מהמערכה הב', והעסמ"ב דעניינינו אשר הם בהמ"ה דאות כ"ג בו גופה הרי הם מערכה הג'. והנה הם העסמ"ב שבהמ"ה דהמ"ה דהמ"ס שבא"ק, ומה שירד למטה מהטבור להמציאות דמלך הדר העיקרי שמצד האבא שבא"ק, הנה הוא רק הב"ן דעניינינו אשר רשמנו עליו אות מ"ח שהוא הב"ן דהמערכה השלישית מהמ"ס שבא"ק. והנה אותו השם ב"ן דאור הדעת עלאה דמלך הדר הנז' כאשר ירד מהטבור ולמטה, הנה נתפשט הוא ג"כ לד' שמות עסמ"ב בכל פרצופי האצילות אשר נעשו ונתקנו מהמ"ה דהתיקון כנודע. והנה הם כולם באותו הב"ן דהמערכה השלישית, כי מאותו הב"ן דהמערכה השלישית נעשה ונבנה כל האצילות כולו.

כט ע"ד

ודע כי כל אותן העסמ"ב דעניינינו שהם האור דהדעת עלאה הנז', הנה יצאו הם קשור ומיוחד עם האור דהמהיטבאל דמצד האבא שבא"ק, שהוא העסמ"ב אשר בארנו לעיל סי' ז', כי שניהם הם האור דהדעת עלאה הנמשך מהמ"ה דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ג', אלא שהאור דהדעת עלאה דהדר שבעניינינו הנה הוא מהשם מ"ה אשר בסי' ו' אות כ"ג, והוא המ"ה שבהמ"ה

מאיר הלשם

259. בכללים איתא שמקומו הוא בעקודים, בשרשי או"א אשר שם שנעשו לאחד בתיקון, והוא בחוטם וכפה מבפנים, הרי הוא בחי' ב' מזליך.

260. והנה דבר זה שרק השם ב"ן הוא שנמשך, הוא דוגמת כל התגלות תולדות כל יסוד ויסוד, שהוא אך ורק דרך דופני העטרה. ועיקר זמן ההתגלות הוא רק לעתיד לבא (כללים כאן סעיף ג), וטעם הדבר הוא כדי שהתיקון יצא על ידי מעשה בני אדם (שם סעיף ד).

שהוא בבחי' אור מקיף בלבד, שממנו נכווים החיצונים, ועי"ז נתבררו מהניצוצין דש"ך פ"ר ורפ"ח ועלו גם הם בתורת מ"ן כפי הנצרך למעשה בראשית, ועי"ז נתפשט אור התיקון דמ"ה הפנימי מהאור הפנימי שבגלגלתא. עליית המ"ן אשר היתה שורש למ"ה הפנימי, היתה מבוררת וזכה על ידי היחוד דיושר ועיגולים יחד, ודלא כעליית המ"ן דהנקודות שנפלטו החוצה אשר אז עלו המ"ן דעיגולים ומ"ן דיושר נפרדים זה מזה (עי' דרוש ב סימן א אות ג).

דהמ"ס, והאור דהדעת עלאה דהמהיטבאל הנה הוא מהפנימיות דב"ן שבהמ"ה דהמ"ס, והוא הפנימיות דב"ן שבסי' ו' אות כ"ד, אבל שניהם יחד הנה הם האור דהדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון. ונמשך מרזא דאור א"ס ית"ש בהמ"ה דהמ"ס, ויצאו ממנו שניהם יחד באור אחד ממש, אלא שזהו מהמ"ה שבו, ולכך הוא נקרא בשם מ"ה, והוא המלך הדר, וממנו נעשה כל בחי' הדוכרין שבהאצילות. וזהו מהב"ן שבו, היינו הפנימיות דהב"ן, שהם הט"ר דב"ן, וממנו נעשה כל הנוקבין דהאצילות, אבל שניהם הם ממקורן אור אחד ממש, והוא אור הדעת עלאה הכלול מחו"ג, וממנו הוא הדר ומהיטבאל, הדוכרין והנוקבין כנו', וכמו שיתבאר עוד בזה לקמן סי' י"ג ובסי' ט"ו. ולא עוד, כי הנה יצא אז עמהם ג"כ כלול ביחד כל אורות הנקודות, שהם כל המלכי יושר כולן, וכל האור חדש כולו אשר בארנו לעיל סי' ח', שהם כל החיצוניות (שהוא המלכות) דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד וכמו שבארנו שם, הנה בעת התיקון חזרו לצאת גם הם ג"כ קשורים ומיוחדים בכל האור הדעת עלאה דהדר ומהיטבאל הנז', ונעשה מהם בחי' העגולים במציאות האצילות אשר מצד האבא שבא"ק, כי מהט"ר דב"ן הנז' הוא הנוקבין דיושר אשר במציאות האצילות דמצד האבא ושבא"ק, ומהמלכי יושר דהנקודות וכל האור חדש נעשה לאחר התיקון הנוקבין דהעגולים אשר במציאות האצילות דמצד האבא שבא"ק. כי בערך הט"ר דב"ן דמצד האבא שבא"ק נחשב כל המלכי יושר דהנקודות, וכן כל האור חדש אשר הם ג"כ רק מצד האבא שבא"ק, ומהחיצוניות דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד, הנה נחשבים הם רק לבחי' העגולים לבד שבו, והם הנוקבין דהעגולים אשר במציאות האצילות דמצד האבא שבא"ק, ויצאו לאחר התיקון כולם קשורים ומיוחדים עם כל האור הדעת עלאה דהדר ומהיטבאל הנז'. כי הנה

אחר מיתת המלכים ושכירת הכלים אשר נעשה עי"ז כל עניני דעולם התוהו, וכפי אשר כוון עליהם המאציל ית"ש, והנה נמתקו עי"ז כל אורות הנקודות כולם מתוקף הגבורות היתרים שבהם, ונצרך ונתברר עי"ז ג"כ כל החיצוניות כולו דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד. כי מתחלה היה גם כל האור חדש כולו, ומכש"כ כל המלכי יושר כולן, שהם כל הד' שמות עסמ"ב דהחיצוניות דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד, וכנ"ל סי' ח' ע"ש, והנה היו הם כולם מתחילה רק מתוקף הגבורות החזקים, כי היו רק מהמ"ס לבד שהיא בוצד"ק²⁶¹. אך כאשר שיצא מהם כל האורות דצפרני רגליים, ואירע בהם כל מקרה המלכים, ויצאו מהם כל הש"ך ופ"ר²⁶¹ ניצוצין, וירדו בכי"ע, הנה נטהרו עי"ז כל המלכי יושר כולן, וכל האור חדש כולו מתוקף הגבורות היתרים שבהם, והנה חזרו הם כולם אח"כ לעלות למעלה בסוד מ"ן להתתקן ולהבנות על מציאותם השלימה כהראוי, וכמ"ש הרב בשער התיקון (פרקים א' וב'), ועי"ז הנה נתחדש ונולד כל האור דהדעת עלאה הנז', ונקשר ונתייחד הוא עם כל אותן האורות דהנקודות כולם אשר עלו למ"ן כנו', ונעשו כולם לחד ממש. כי הנה חזרו לצאת אח"כ כולם יחד ע"י בחי' זווג עיבור לידה שבכל פרצופי העליונים אשר מהטבור דא"ק ולמעלה, ונתייחדו בכל א' עד שיצאו אח"כ מהטבור דא"ק ולמטה באור אחד ממש, ונעשה מהם כל המציאות דהאצילות הדוכרין מבחי' המ"ה, והנוקבין דיושר, מהט"ר דב"ן, והנוקבין דהעגולים מהאורות דהנקודות הראשונים כנ"ל²⁶².

וכ"ז הוא בכל פרצוף ופרצוף דהאצילות, וכנודע שכל פרצוף דהאצילות הוא כלול מבחי' דו"ן, ועגולים ויושר, וכמו שמבואר בכל דרושי הרב ובדברינו בכ"מ. והנה נתייחדו המ"ה והט"ר דב"ן עם כל האורות דהנקודות הראשונים בכל פרצוף ופרצוף, וכמו שיתבאר עוד בזה בסי' י"ג וט"ו. והרי נתבאר לנו עכ"פ מה

ל ט"א

ל ט"ב

מאיר הלשם

261. נראה דצריך להוסיף גם "ורפ"ח". 262. ע"י אריכות בעניין זה בדע"ה ח"ב בדרוש ספיקות דעגו"י.

ממש אלא רק השם ב"ן לבד, והוא השם ב"ן שבסי' הזה אשר רשמנו עליו אות מ"ח, שהוא הב"ן שבהמרכה הג' מהמ"ס שבא"ק. והנה אותו הב"ן כאשר ירד למטה, הנה נתפשט הוא ג"כ מעסמ"ב לעסמ"ב, שהוא במציאות כל פרצופי דהאצילות וכנ"ל, וכ"ז שאמרנו הנה הוא במלך הדר אשר מצד האבא שבא"ק. ועתה נבאר כ"ז ג"כ במציאות מלך הדר אשר מצד האימא שבא"ק.

שנוגע לעניינינו, כי האור דהדעת עלאה אשר למלך הדר שמצד האבא שבא"ק, הנה הוא מהשם מ"ה אשר לעיל סי' ו' אות כ"ג, אחר שנתגלה ונתפשט לד' שמות עסמ"ב, והם העסמ"ב דעניינינו. והג' שמות עס"מ אשר רשמנו עליהם אות מ"ה מ"ו מ"ז, הם האורות אשר נשארו ממנו בכל פרצופי האבא שבא"ק, וכן בעולם העקודים בשורש האבא אשר שם, ולא ירד למטה מהטבור שהוא במציאות האצילות

סימן יג

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהשם מ"ה דלעיל סימן ט' אות ל"ה והם מערכה הג' אשר בהמ"ה דהב"ן דהמ"ס שבא"ק. ל ע"א

(מט)	(נ)	(נא)	(נב)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא האור דהדעת עלאה אשר לדר דמלך האימא הנשאר העקודים האימא אשר שם, והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סימן ט' אות ל"ג	הוא האור דהדעת עלאה אשר לדר דמלך האימא הנשאר העקודים בהע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ט' אות ל"ד	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האימא שבא"ק הנשאר גופה בהמ"ה וב"ן שבה, היינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד ²⁶³	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האימא הנשאר גופה בהמ"ה וב"ן שבה, היינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד ²⁶³

דעניינינו אשר רשמנו עליהם אות מ"ט נ' נ"א נ"ב, כי כאשר יצא השם מ"ה דאות ל"ה מהב"ן דהמ"ס שבא"ק לירד באצילות שהוא מהטבור שבו ולמטה, הנה היה נמשך דרך פנימיות כל העקודים, ודרך פנימיות כל פרצופי דאו"א שבא"ק שמהטבור ולמעלה, ונשאר בכל א' מאור העיקרי שבו המתייחס אליו כדי להיות שורשו במקום

ביאור הדברים כי הנה אמרנו לעיל סי' ט' שהשם מ"ה אשר שם אות ל"ה, הנה הוא האור דהדעת עלאה לצורך מלך הדר דהאצילות דמצד האימא שבא"ק אשר יצא בעת התיקון מהב"ן דהמ"ס אשר בסי' א' אות ד' הנמשך בו מרזא דא"ס ית"ש. והנה נתגלה אותו המ"ה דאות ל"ה לד' שמות עסמ"ב, והם העסמ"ב

מאיר הלשם

עליון ולקבל שפעו ממנו תמיד להשפיע למטה. והנה נשאר הע"ב מאותו האור דהדעת עלאה אשר לצורך האימא שבא"ק, הנה נשאר הוא בעולם העקודים בשורש האימא אשר שם, והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ט' אות ל"ג²⁶⁴. והשם ס"ג דאותו אור הדעת עלאה הוא נשאר בהאימא עצמה בעצמותה העיקרית שבה, והוא בהע"ב וס"ג²⁶⁵ אשר בהשם ס"ג שבסי' ט' אות ל"ד. והשם מ"ה דאותו אור הדעת עלאה הנה הוא נשאר ג"כ בהאימא גופה, היינו בהמ"ה וב"ן שבהס"ג דאות ל"ד, שהם הזו"ן הפרטיים שבהאימא עצמה. ורק הב"ן אשר מאותו אור הדעת עלאה והוא השם ב"ן אשר רשמנו עליו אות נ"ב, הנה הוא לבד אשר ירד מהטבור דא"ק ולמטה במציאות האצילות ממש²⁶⁶, והוא המלך הדר והשם מ"ה העיקרי דמצד האימא שבא"ק, אשר נמשך וירד בחלקי האצילות שמצד האימא שבא"ק. והגם שהוא רק הב"ן הפרטי לבד כנו', עכ"ז הנה הוא נקרא בשם מ"ה, משום שהרי הוא האור דהמ"ה שבסי' ט' אות ל"ה הנמשך ממנו להאצילות, ולכך הוא נקרא בשם מ"ה, והוא השם מ"ה אשר יצא בעת התיקון (מאור האימא שבא"ק) הנודע בדברי האריז"ל.

והרי נמצא כי כל האור הדעת עלאה אשר מצד האימא שבא"ק, הנה הוא הדר' שמות עסמ"ב אשר בהשם מ"ה שבסי' ט' אות ל"ה הנמשך מהב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד', והם מערכה הג' שבו. כי הרי הב"ן דאות ד' הוא מהמערכה הא' שבהמ"ס, והמ"ה דאות ל"ה הוא מהמערכה הב' שבו, והעסמ"ב שבאותו המ"ה שהם העסמ"ב דעניינינו הרי הם מערכה הג' מהמ"ס, ומה שנמשך באצילות הנה הוא רק הב"ן לבד אשר מאותה המערכה השלישית, והנה הוא

מתפשט ומתגלה ג"כ לד' שמות עסמ"ב בכל המציאות דפרצופי האצילות. והנה הם כולם באותו הב"ן דהמערכה השלישית, כי מאותו השם ב"ן דהמערכה השלישית דעניינינו, וכן מהשם ב"ן דהמערכה השלישית אשר בסי' י"ב, הנה מהם שניהם נבנה כל האצילות כולו, וכמו שיתבאר בזה עוד למטה. והנה כל אותו אור הדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האימא שבא"ק, שהם כל העסמ"ב דעניינינו, הנה הם יצאו כלול ומיוחד עם כל העסמ"ב אשר בארנו לעיל סי' י', שהם האור דהמהיטבאל אשר מצד האימא שבא"ק, כי שניהם הם האור דדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון מרזא דא"ס ית"ש, ונמשך מהב"ן דהמ"ס. אלא שהאור אשר למלך הדר הוא מהמ"ה שבאותו הב"ן דהמ"ס, והאור אשר להמהיטבאל הוא מהב"ן שבאותו הב"ן דהמ"ס, ור"ל מהפנימיות דהב"ן שבו וכנ"ל סי' י'. והם בחי' החו"ג שבאור הדעת עלאה, ויצאו כלולים ביחד. והם המ"ה והט"ר דב"ן אשר יצאו בעת התיקון, ונעשה מהמ"ה בחי' הדוכרין שבכל פרצופי האצילות אשר מצד האימא שבא"ק, ומהט"ר דב"ן הם הנוקבין שבכל פרצופי האצילות אשר מצד האימא שבא"ק, וישנם בחי' דוכרין ונוקבין בכל פרצוף ופרצוף, והם המ"ה וב"ן שבו כנודע. ולא עוד, אלא שיצא בעת התיקון כלול עמהם ג"כ כל האורות הנקודות דהעגולים אחר שמיתו ונשבר כליהם, ויצא מהם כל תוקף דהגבורות היתירים בההתהוות דעולם התוהו, וכפי אשר כוון עליהם המאציל ית"ש, וחזרו האורות אח"כ ועלו למעלה, והיה עלייתם בבחי' עליית מ"ן, ונתחדש ונתגלה עי"ז כל האור דהדעת עלאה דהדר ומהיטבאל הנז' וכמו שמבואר בדברי הרב בשער התיקון (פרקים א וב'). הנה

ל תי"ב

ל תי"ג

מאיר הלשם

265. כלומר באו"א שבא"ק, והוא בשניהם, שכן הוא גרם לזיווג שבין שניהם שיהיה פכ"פ (כללים).
266. והוא גילוי הנה"י דע"ב וס"ג שכן הוא מה שירד, ורק הב"ן נתגלה, שכן המ"ה נשאר במקורו כבכל התגלות של יסוד שהיא עוברת אך ורק דרך דופני עטרת היסוד (כללים כאן).

264. והוא המזל התחתון אשר שם (כללים). והוא משמש לצורך שורש אור תיקון האצילות אשר נמצא בעקודים (כללים). ושם ע"ב כלול מח' בחי': ע"ב דהדר וע"ב דמהיטבאל, וכל א' מהם נחלק לאבא ולאמא, וכן ב' בחי' ע"ב שבנקודות, ואו"א שבעקודים סה"כ ח'. והם שורש ח' ת"ד אשר בדיקנא דכהנא רבא (אד"ר קלב ע"ב) (כללים).

אח"כ חזרו ויצאו כל אלו הנקודות דהעגולים כלולים ביחד עם כל האור דהדעת עלאה דהדר ומהיטבאל הנז' ע"י הזוג עיבור לידה שבכל פרצופי העליונים אשר מהטבור ולמעלה, ונעשו כולם יחד ע"ז לחד ממש, וירדו מהטבור ולמטה למציאות האצילות אשר מצד האימא שבא"ק. והנה נעשה מהמ"ה בחי' הדוכרין שבכל פרצוף, ומהט"ר דב"ן הנוקבין דיושר שבכל פרצוף, ומהנקודות הנוקבין דהעגולים שבכל פרצוף. וכ"ז הוא ע"ד שביארנו לעיל בסי' י"ב בהדר ומהיטבאל והנקודות דהמלכי יושר אשר מצד האבא שבא"ק.

והאמת הוא כי כל אותן האורות כולם אשר מצד האימא שבא"ק, הנה הם מיוחדים עם כל אותן האורות כולם אשר מצד האבא שבא"ק. כי רק בעולם הנקודות לבד הנה אז יצא האורות דכל א', כל א' בפנ"ע, המלכי יושר יצאו מהאבא שבא"ק מהטבור ויסוד וצפרני רגליים שבו, והמלכי עגולים אשר הם מהאימא שבא"ק, הנה הם יצאו מהעינים ולא נתיחדו המלכי יושר עם המלכי עגולים כלל, אבל לאחר התיקון יצאו כולם כלולים יחד עם כל האור דהדעת עלאה דהדר ומהיטבאל אשר מצד האבא ומצד האימא, ויצאו כולם יחד כלולים באור אחד ממש, ומהם נעשה כל פרצופי האצילות וכלול כל פרצוף ופרצוף מאלו הו' מיני אורות, היינו מהנקודות דמלכי יושר והדר ומהיטבאל דמצד האבא שבא"ק ומהנקודות דמלכי העגולים והדר ומהיטבאל דמצד האימא שבא"ק. ונעשה מהדר שהוא המ"ה אשר מצד האבא בחי' הדוכרא דהמ"ה אשר בכל פרצוף, ומהדר שהוא המ"ה אשר מצד האימא הנה הוא הנוקבא דהמ"ה אשר בכל פרצוף, ומאור המהיטבאל שהוא הט"ר דב"ן שמצד אבא הנה הוא הדוכרין דהב"ן שבכל פרצוף, והמהיטבאל שהוא הט"ר דב"ן אשר מצד אימא הוא הנוקבין דב"ן שבכל פרצוף, כי בכל א'

יש בחי' דוכרין ונוקבין כנודע. אמנם בערך המ"ה אשר מצד האבא עצמו, הנה נחשב הט"ר דב"ן שמצד האבא לבחי' נוקבא שבו, אך בערך הט"ר דב"ן שמצד האימא נחשב הט"ר דב"ן שמצד האבא לבחי' דוכרא, והם הדוכרין דהב"ן. וכן המ"ה שמאימא, הנה בערך הט"ר דב"ן שלה, נחשב המ"ה שלה לבחי' דוכרא, אך בערך המ"ה שמאבא נחשב המ"ה שמאימא לבחי' נוקבא, והוא הנוק' דהמ"ה. וכל אלו הנוקבין הם כולם בחי' יושר, אך מהנקודות הנה נעשה מזה בחי' העגולים שבכל פרצוף, והם ג"כ ב' בחי', כי מהמלכי יושר שמאבא הנה נעשה מזה בחי' העגולים אשר בו, כי בערך הט"ר דב"ן שבו שהם מהפנימיות דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד נחשב כל המלכי יושר דהנקודות שהם מהחיצוניות והמלכות דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד לבחי' עגולים עליהם, והוה הט"ר דב"ן דהאבא הנוקבין דהיושר שבו, והמלכות דהב"ן שהוא כל אורות הנקודות שמאבא, הם הנוקבין דהעגולים לכל בחי' האורות אשר מהאבא עצמו²⁶⁷, והנקודות שמאימא שבא"ק שהם המלכי עגולים דהנקודות, הנה הם בחי' הנוקבין דהעגולים לכל האורות שמהאימא עצמה, והרי הם בסך הכל ו' בחי': דוכרין ונוקבין דיושר ונוקבין דעגולים מצד האבא שבא"ק, וכן דוכרין ונוקבין דיושר ונוקבין דעגולים מצד האימא שבא"ק. וכן הם ב' בחי' בכל א', היינו: דוכרין ונוקבין בהמ"ה, ודוכרין ונוקבין בהט"ר דב"ן, ודוכרין ונוקבין בהמלכיות דב"ן. כי המלכי יושר דהנקודות שהם מהמלכיות דב"ן אשר מצד האבא שבא"ק, הנה הם דוכרין להמלכי עגולים דהנקודות אשר הם מהמלכיות דב"ן שמצד האימא שבא"ק, והרי הם ו' בחי'. וכל אלו הו' בחי' הם בכל פרצוף ופרצוף אשר בכל פרצופי האצילות, ויצאו כולם ביחד כלולים באור אחד ממש ע"י זוג עיבור לידה אשר היה בכל א' דכל פרצופי העליונים אשר מהטבור דא"ק ולמעלה,

ל ע"ד

ומזה נעשה כל המציאות דהאצילות אשר הוא מהטבור דא"ק ולמטה בכל הפרצופים שבו והיה כל א' כלול מכולם כנו'.

והנה נתבאר מכל דברינו כי כל בנין האצילות הנה הוא רק מהשמות ב"ן אשר מכל המערכות הג' ²⁶⁸ שבהמ"ס דא"ק. כי הרי הדר ומהיטבאל אשר מצד האבא שבא"ק הנה הם מהשמות ב"ן דמערכות הג' שבהמ"ה דהמ"ס, והוא מהשם ב"ן שבסי' ז' אות כ"ח, ומהשם ב"ן שבסי' י"ב אות מ"ח, והדר ומהיטבאל דמצד האימא שבא"ק הנה הם מהשמות ב"ן דמערכות הג' שבהב"ן דהמ"ס, והוא מהשם ב"ן שבסי' י' אות מ', ומהשם ב"ן דעניינינו שבסי' הזה אות נ"ב. וכן כל אורות הנקודות, אחר שנשלמו ונתקנו, הנה נעשו הם מכל הב"ן דב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד, ומכל הב"ן דב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו, כי לאחר התיקון הנה ירדו אז כל העסמ"ב כולן שבסי' ח', וכל העסמ"ב כולן שבסי' י"א, שהם הב' מיני חיצוניות דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד, ודהב"ן שבסי' ט' אות ל"ו, הנה ירדו הם כולן מהטבור דא"ק ולמטה, ונשתתפו בהמציאות דהאצילות העיקרי. והרי נמצא כי הם ג"כ רק השמות ב"ן דמערכות הג', ומכל אלו השמות ב"ן אשר מהמערכות השלישיות דהמ"ס שבא"ק הנה נבנה ונעשה כל המציאות דהאצילות כולו. ומשום שהוא נעשה מהשמות ב"ן אשר הם מהמערכות השלישיות עצמן, הרי נמצא שעומד כל האצילות בתוך ג' קרוב להמ"ס שבא"ק, ולכן מיוחד האצילות לעולם באור א"ס ית"ש, כי כל פחות מג' הרי הוא כלבוד דמי ²⁶⁹. ור"ל כי זהו סוד מאמרם ז"ל (ברכות כח ע"ב) שכל פחות מג' הוא כלבוד, שהרי האצילות אשר הוא עומד בתוך ג', הגם שהוא רק בהקצה התחתון של הג', שהוא רק מהשמות ב"ן לבד שבכל מערכות הג' וכו"ל, עכ"ז מכיון שהוא נאחז עדיין בתוך הג', הרי מתייחד בו האור א"ס ית"ש

ביחוד עצום מאד, עד שהוא והם כולו חד כנודע ²⁷⁰. ומזה נמשך ונלמד שכל פחות מג' הוא לעולם כלבוד דמי, ולכן כל אורות הנקודות אשר הם היו למטה מג', כי הרי הם נעשים אז רק מהשמות ב"ן דהמערכות הרביעיות שהוא מהב"ן דסי' ח' אות ל"ב ומהב"ן דסי' י"א אות מ"ד וכמו שבארנו שם, ולכן היו הם מסולקים אז מאור דא"ס, ולא היו אז בבחי' אלהות כלל כי היו כולם למטה מהיחוד, ולכן לא נתקיימו ויצא מהם כל עניני דעולם התווה. משא"כ לאחר התיקון, שנשלמו אז גם כל הנקודות כולם בכל הג' שמות עס"מ שלהם ג"כ, שהוא בהעס"מ דסי' ח' ובכל העס"מ דסי' י"א, ונעשו מכל המציאות דהחיצוניות כולו אשר בהב"ן דסי' ו' אות כ"ד ודהב"ן דסי' ט' אות ל"ו, והרי היו מכל אותן הב"ן דב"ן כולו, שהוא ג"כ רק ממערכות הג' אשר מהמ"ה וב"ן דהמ"ס שבא"ק וכו', [וע' בארוכה בכ"ז בכללי התפשטות והסתלקות כלל יח ענף י בסי' ח וי"א ובכ"מ שם]. והרי נתעלו אז כל הנקודות ג"כ בסוד היחוד, ונכללו ביחד עם אור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש, ונתקנו עי"ז הנקודות ג"כ להעשות מהם מציאות האצילות המיוחד באור א"ס ית"ש, והם חד עמו לעולם ולעולמי עולמים [וע' עוד בכ"ז לקמן סי' יד].

והנה עד הנה בארנו את כל אורות הנקודות והתקון ענין תלייתם ואחיותם בהמ"ס שבא"ק, ואיך שנשתלשו ונמשכו משם עד בואם למציאותם העיקרי שבאצילות, אמנם כבר אמרנו לעיל סי' א' וכן בסוף סי' ח', וכן מתבאר ג"כ מכל דברינו הקודמים, כי עיקר יציאתם למציאות האצילות הנה הוא רק מהאור"א שבא"ק, אשר הם מהגרונן שבו עד הטבור וכו"ל בסי' א' ו' ט', ולזאת נבאר עתה ג"כ את העסמ"ב שבאור"א עצמן, ועד כמה מערכות שנתפשטו לצורך הגילוי דהאצילות העיקרי אשר מהם, וכל זה נבאר עתה בסי' בפנ"ע.

מאיר הלשם

270. עי' תיקו"ז ד ע"ב: עשר ספירות דאצילות מלכא בהון איהו וגרמיהון חד בהון אינון וחיייו חד בהון.

268. השלישיות.
269. עי' סוף ההקדמה לדרוש ד.

סימן יד

ביאור פרטי העסמ"ב אשר בהאו"א שבא"ק ובשרשי האצילות אשר בהם והתפשטותם אשר נתפשטו באצילות עצמו גופה

לא ע"א

(נג)	(נד)	(נה)	(נו)
העסמ"ב	העסמ"ב דשרשי	העסמ"ב דשרשי כל	העסמ"ב אשר נתפשט
שבעצמות העיקרי	כל האצילות אשר	האצילות אשר בהזו"ן	בכל המציאות דהאצילות
דהאו"א הכלליים	באו"א עלאין	דאו"א עלאין	העיקרי הנה הם הד' מיני
שבא"ק העומדים	וישסו"ת שבא"ק	וישסו"ת שבא"ק הנה	ב"ן אשר בסי' י"ב אות
בו מהגרון עד	הנה הם הד' מיני	הם הד' מיני מ"ה	מ"ח ובסי' י"ג אות נ"ב
הטבור הנה הם	ס"ג אשר בסי' י"ב	אשר בסי' י"ב אות	ושבסי' ז' אות כ"ח
העסמ"ב אשר	אות מ"ו ובסי' י"ג	מ"ז ובסי' י"ג אות	ושבסי' י' אות מ'. והוא
בהשם ס"ג דסי'	אות נ' ושבסי' ז'	נ"א ושבסי' ז' אות	המערכה הרביעית
ו' אות כ"ב	אות כ"ו ושבסי' י'	כ"ז ושבסי' י' אות	מהאו"א הכלליים שבא"ק
ובהשם ס"ג דסי'	אות ל"ח, והוא	ט"ל, והוא המערכה	בערך העסמ"ב דעיקר
ט' אות ל"ד,	המערכה השנייה	השלישית שבהם	עצמותם גופה, אך
והוא המערכה	שבהם בערך	בערך העסמ"ב דעיקר	מגילויים הנה הוא
הראשונה שבהם	העסמ"ב דעיקר	עצמותם גופה, אך	המערכה השלישית. והוא
שהוא עיקר	עצמותם גופה, אך	מגילויים הנה הוא	גילויים העיקרי אשר
עצמותם גופה	מגילויים הנה הוא	המערכה השנייה,	נתפשטו וירדו בהם בכל
האו"א והזו"ן	רק המערכה	שהרי הוא הגילוי	המציאות דהאצילות ממש
שבהם	הראשונה, שהרי	השני אשר ירדו	מהטבור דא"ק ולמטה,
	הוא הגילוי הראשון	ונתגלו בהם או"א	והיה מתפשט ונכלל
	אשר נתגלו האו"א	הכלליים שבא"ק גם	ומתייחד עמהם ג"כ כל
	הכלליים שבא"ק	בהזו"ן שלהם לצורך	כללות העסמ"ב אשר בסי'
	לצורך האצילות.	האצילות. וכ"ז הוא	ח' וכל כללות העסמ"ב
	והנה כ"ז הוא רק	ג"כ רק למעלה	שבסי' י"א כי כ"ז הוא כל
	מהטבור ולמעלה כי	מהטבור דא"ק כי	המציאות דהאצילות
	הוא שורש	הוא שורש האצילות	העיקרי הנמשך מהאו"א
	האצילות אשר	אשר בהזו"ן דאו"א	הכלליים שבא"ק ומתפשט
	בהאו"א עלאין	עלאין וישסו"ת	מהטבור דא"ק ולמטה עד
	וישסו"ת שבא"ק	שבא"ק	סוף רגליו

ל"ד, הנה כלול כל א' מד' שמות עסמ"ב, והם האו"א הכלליים שבא"ק, אשר כלול כל א' מד' פרצופים. היינו או"א עלאין וזו"ן, שהוא הד'

ביאור הדברים, כי הנה אמרנו בסי' ו' ובסי' ט' כי הב' שמות ס"ג אשר בהם, שהוא השם ס"ג אשר בסי' ו' אות כ"ב ושבסי' ט' אות

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ד
סימן יד

ואחלמה

קעג
לא ע"א - לא ע"ב

לא
ע"ב

השם ס"ג אשר בסי' י' אות ל"ח, שהוא השורש דהמהיטבאל אשר בישסו"ת שבא"ק, והנה הוא בבחי' השם ב"ן. והרי נתבאר כי אלו הד' שמות ס"ג הנזכרים הם בחי' ד' שמות עסמ"ב דשורש הדר ומהיטבאל אשר בהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק, והוא התפשטות הגילוי אשר נתפשטו ונתגלו האו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק לצורך המציאות דהאצילות, והנה הוא מערכה השניה דהעסמ"ב שבהאו"א הכלליים שבא"ק.

אמנם בעולם הנקודות היה כל הגילוי דהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק אשר לצורך הנקודות רק הב' שמות ס"ג אשר בסי' ח' אות ל' ושבסי' י"א אות מ"ב, והם היו משתמשים רק בבחי' מ"ה וב"ן לבד, ולא היה נתגלה אז השורש דהע"ב והס"ג כלל. והוא משום כי בעולם הנקודות יצאו כל המלכים רק בבחי' הז"ת לבד, וכמ"ש בספד"צ פ"א (ג ע"א) וזיוניהן לא אשתכחו, וכמ"ש הרב ג"כ בשבירת הכלים (פרק ח) ובכ"מ, ולכן היה חסר אז כל הגילוי דהע"ב וס"ג גם בשרשם הראשון אשר בהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק. אבל לאחר התיקון אשר היה נצרך שיצאו אז שלימים מכל הי"ס כולם, לכן נתגלה לזה כל שורש הד' שמות עסמ"ב בשרשם הראשון אשר באו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק, והם הד' מיני ס"ג הנזכרים, והוא הגילוי הראשון אשר לצורך כל האצילות. והנה אח"כ המשיכו והורידו האו"א עלאין וישסו"ת הנזכרים את כל אותו התוספת אור ומוחין אשר לשורש הדר ומהיטבאל דהאצילות בהזו"ן שלהם ג"כ, שהוא בהשמות מ"ה וב"ן אשר בהשמות ס"ג שבסי' ו' אות כ"ב ושבסי' ט' אות ל"ד, ונתגלה גם באותן הזו"ן דהאו"א הכלליים שבא"ק שורש להדר ומהיטבאל דהאצילות, והנה הוא הד' שמות מ"ה אשר בסי' ז' אות כ"ז, ובסי' י' אות ט"ל, ובסי' י"ב אות מ"ז, ובסי' י"ג אות נ"א.

והנה אלו הד' שמות מ"ה הנה הם ג"כ בבחי' עסמ"ב, כי השם מ"ה אשר בסי' י"ב, שהוא השורש דהדר אשר בהזו"ן שבהאבא הכללי, הנה הוא בבחי' ע"ב, כי כל האבא הכללי

פרצופים וד' שמות עסמ"ב שבהאבא הכללי שבא"ק, וישסו"ת וזו"ן שהוא הד' פרצופים וד' שמות עסמ"ב שבהאימא הכללי שבא"ק (והוא ע"ד האו"א דאצילות, וכמו שמבואר בשער או"א מפרק ה והלאה). והנה כ"ז הוא מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בעצמותם גופה, והוא מערכה הא' שבהם, אמנם לצורך ההתהוות דאצילות, הנה קבלו האו"א שבא"ק אורות מלמעלה, היינו משרשם העליון אשר בהמ"ה וב"ן שבהמ"ס דא"ק, ונעשו בהם לתוספת אורות ומוחין להוציא את כל האצילות על ידיהם. והנה ידוע הוא שהזו"ן שבכל פרצוף הנה הם מבחי' הנה"י שבו שהם לבר מגופא (זהו בראשית כא ע"ב), ועיקרו דכל פרצוף הוא האו"א שבו, המלבישים לא"א שבו מהגרונ עד הטבור, שהוא החג"ת שבו. וכן הוא בעניינינו, כי עיקר פרצופי האו"א הכלליים שבא"ק, הנה הם האו"א עלאין וישסו"ת, שהם הע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג שבסי' ו' אות כ"ב, והע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג שבסי' ט' אות ל"ד, ושם קבלו בראשונה את כל התוספת אורות ומוחין מלמעלה לצורך המציאות דהאצילות. והתוספת מוחין אשר קבלו לזה, הנה הוא הד' שמות ס"ג אשר בסי' ז' אות כ"ו, ושבסי' י' אות ל"ח, ושבסי' י"ב אות מ"ו, ושבסי' י"ג אות נ', שהם שרשי האורות דהדר ומהיטבאל אשר לאצילות, אשר נמשכו ונתגלו בהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק.

והנה אלו הד' מיני ס"ג, הם בבחי' ד' שמות עסמ"ב, כי הס"ג אשר בסי' י"ב אות מ"ו, שהוא השורש דהדר אשר באו"א עלאין שבא"ק, הנה הוא בבחי' השם ע"ב, כי הרי הארתו וגילוי הוא באו"א עלאין שהם הע"ב העיקרי. והשם ס"ג אשר בסי' י"ג אות נ', שהוא השורש דהדר אשר בישסו"ת שבא"ק, הנה הוא בבחי' השם ס"ג, כי הרי הארתו וגילוי הוא בישסו"ת, שהם הס"ג העיקרי. והשם ס"ג אשר בסי' ז' אות כ"ו שהוא השורש דהמהיטבאל אשר באו"א עלאין שבא"ק, הנה הוא בבחי' השם מ"ה, כי המהיטבאל שבהאו"א עלאין, שהוא הב"ן שבו, הרי הוא בחי' הדוכרא והמ"ה בערך המהיטבאל דיסו"ת, שהוא

והאמת הוא כי אלו השלושה מערכות שאמרנו, הנה מה שנוגע מהם להאצילות ממש הוא רק שנים, כי הרי המערכה הא' שהוא העסמ"ב אשר רשמנו עליו אות נ"ג, הנה הוא רק המציאות העיקרי דהאור"א עצמן כנ"ל, ורק הגילוי הא' אשר נתגלה באור"א עלאין וישסו"ת שבא"ק להיות שורש להאצילות, והוא העסמ"ב אשר רשמנו עליו אות נ"ד הנה הוא המערכה הא' מגילויים אשר נתגלו להאצילות. והגילוי השני אשר נתגלו לצורך האצילות גם בהזו"ן שלהם, והוא העסמ"ב אשר רשמנו עליו אות נ"ה, הנה הוא מערכה הב' מגילויים אשר לצורך האצילות, ומאותו המערכה הב' הנה מזה יצא האצילות ממש, והוא הד' שמות ב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח, ובסי' י' אות מ', וסי' י"ב אות מ"ח, וסי' י"ג אות נ"ב, כי אלו הד' שמות ב"ן הם ירדו מהטבור דא"ק ולמטה, והם עצמם עסמ"ב הכלליים שבהאצילות, והוא העסמ"ב אשר רשמנו עליו אות נ"ו. כי הב"ן שבסי' י"ב אות מ"ח אשר הוא נמשך מאור דהדר שבהאבא הכללי שבא"ק, הנה נעשה ממנו כל הע"ב הכללי שבהאצילות, והב"ן שבסי' י"ג אות נ"ב אשר הוא נמשך מאור דהדר שבהאימא הכללי, הנה נעשה ממנו כל הס"ג הכללי שבהאצילות. והב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח אשר הוא נמשך מהאור הכללי, הנה נעשה ממנו כל המ"ה הכללי שבהאצילות. והב"ן אשר בסי' י' אות מ', שהוא האור דהמהיטבאל אשר מהאימא הכללי, הנה נעשה ממנו כל הב"ן הכללי שבהאצילות.

והרי נמצא כי כל האצילות כולו, הנה הוא נבנה ונעשה מהד' שמות ב"ן הנזכרים, שהם מערכה השלישית מההתפשטות דהאור"א שבא"ק, והם מערכה הרביעית להאור"א עצמן. והוא על דרך שכתב הרב (בשער אור"א סוף פרק ח) בענין הזו"ן דהאצילות היוצאים מהאור"א דהאצילות, כי בהי"ס של התבונה הג', שהיא הרביעית להבינה, הנה שם נעשה כל הצלם דהז"א ע"ש. וכך הוא כאן בענין כלל האצילות שהוא הזו"ן דא"ק (כמ"ש בנקודות פ"ג ובכ"מ וכנודע),

הרי הוא לעולם בבחי' האור דע"ב. והשם מ"ה אשר בסי' י"ג אות נ"א, שהוא השורש דהדר אשר בהזו"ן דהאימא הכללי, הנה הוא בבחי' ס"ג, כי כל האימא הכללי הוא לעולם בבחי' האור דס"ג. והשם מ"ה אשר בסי' ז' אות כ"ז, שהוא השורש דהמהיטבאל אשר בהזו"ן דהאבא הכללי, הנה הוא בבחי' שם מ"ה, והשם מ"ה אשר בסי' י' אות ט"ל, שהוא השורש דהמהיטבאל אשר בהזו"ן דהאימא הכללי, הנה הוא בבחי' שם ב"ן, וכנודע שכל אורות שבאבא הם בחי' דוכרא שהוא ע"ב ומ"ה בערך האורות שבאימא, שהם נוקבין ס"ג וב"ן. והרי לנו ד' שמות עסמ"ב ג"כ בשורשי האצילות אשר בהזו"ן שבא"ק, והוא התפשטות הגילוי אשר נתפשטו ונתגלו הזו"ן שבהאור"א שבא"ק לצורך המציאות דהאצילות העיקרי שיצא מהם, כי כל האצילות הנה הוא נמשך ויצא מהזו"ן שבהאור"א שבא"ק.

לא ע"ג

וכן עד"ז היה ג"כ בעולם הנקודות, כי נתגלה שורש הנקודות בהזו"ן דהאור"א עלאין וישסו"ת שבא"ק, והיינו הב' שמות מ"ה אשר בסי' ח' אות ל"א, ושבסי' י"א אות מ"ג, והיו משתמשים הם רק לשורש מ"ה וב"ן לבד וכנ"ל. אבל אחר התיקון הנה נתגלה בהזו"ן דהאור"א עלאין וישסו"ת שבא"ק שורש לכל הד' שמות עסמ"ב כולם שבהאצילות, והם הד' שמות מ"ה הנזכרים, כי עי"ז נשלם האצילות בכל הראוי, והנה אותן הד' שמות עסמ"ב שבהזו"ן הנז' הנה הוא מערכה השלישית של האור"א שבא"ק. כי המערכה הא' הנה הוא הד' שמות עסמ"ב אשר בהמציאות דהאור"א הכלליים עצמן שבא"ק, ומערכה הב' הנה הוא גילויים אשר נתפשטו ונתגלו האור"א עלאין וישסו"ת לשרשי האצילות שבהם, ומערכה השלישית הנה הוא גילויים אשר נתפשטו ונתגלו עוד לשרשי האצילות גם בהזו"ן שלהם, והוא גילויים היותר תחתון אשר מהם יצא אח"כ כל המציאות העיקרי דהאצילות ממש, אשר הוא מהטבור ולמטה, אבל כל אלו השלושה מערכות שחשבנו הנה הם כולם רק מהטבור ולמעלה.

הנה הם יוצאים מהאו"א שבא"ק מהמערכה השלישית דהתפשטות שלהם, שהוא הרביעית לעצמותן עצמן. אך עכ"פ הוא כי כל האצילות הוא בתוך ג' להאו"א שבא"ק (וכנ"ל סוף סי' יג ע"ש), כי הרי אין בין האו"א להאצילות הפסק ג' מערכות, אלא שהיא מהמערכה הג' עצמה, כי הרי הד' מיני ב"ן הנו' שהם ההתפשטות דהמערכה הג', הוא עצמו עסמ"ב הכלליים דהאצילות וכנו'. וכן הוא באמת ג"כ בכל המערכות דהעסמ"ב שבהמ"ס דא"ק אשר בארנו בכל הסימנים הקודמים, הנה כולם הם עד"ז, כי מה שחשבנו העסמ"ב דהמ"ס אשר בסי' א' למערכה הראשונה, הנה הוא רק בבחי' שורש הגילויים אשר ישנם בהמ"ס לכל התחתונים כולם, אבל המ"ס עצמה הרי היא לא נתחלק לעסמ"ב כלל, וכידוע שהיא לא אתפלג לתלת מוחין כלל, אלא רק מוחא חדא דכליל תלת (אד"ר קמ ע"א). ובארנו דכליל תלת הוא הבחי' דשורש התחתונים אשר נכלל בה בעלם, ובבחי' הזה כתבנו ד' שמות עסמ"ב בהמ"ס ג"כ, שהוא המערכה הראשונה אשר חשבנו, והכוונה הוא על שורש התחתונים אשר נרמז בה ג"כ, וא"כ נמצא שאותה המערכה הראשונה הנה הוא השניה לעיקר עצמותה גופה שהיא חד ממש. וא"כ נמצא שכל מה שאמרנו בכל הסימנים הקודמים, שהאצילות הוא בתוך המערכה השלישית להמ"ס, הכוונה הוא רק שהיא בתוך המערכה השלישית לשורש הגילויים אשר בה, והוא באמת הרביעית לעצמותה גופה. אך עכ"ז הרי אין בין עצמותה גופה להאצילות הפסק ג' מערכות ח"ו, כי הרי כל האצילות הוא בתוך המערכה הג' עצמה וכמו שמבואר בכל דברינו שם. וכן הוא בעניינינו בענין המערכות אשר מהאו"א שבא"ק וכנ"ל, אלא שלהאו"א הוה האצילות עוד יותר קרובה, כי הרי בנין האצילות אשר מהמערכות הג' דהמ"ס, הרי הוא רק מהקצה התחתון של המערכות, שהוא מהב"ן שלהם, וכמו

ל"ט

שמבואר בכל דברינו שם. משא"כ בהאו"א, הנה נעשה האצילות מכל המערכה הג' כולה, כי הרי הד' מיני ב"ן הנזכרים, אשר מהם נעשה כל האצילות, הרי הוא כל ההתפשטות הג' כולה דהאו"א שבא"ק, ולוקח האצילות את כל המערכה הג' כולה של האו"א שבא"ק, וממנה עצמה נעשה כל המציאות כולו דהאצילות וכנו'. והוא משום כי המ"ס שהיא יותר גבוה הרבה אינה משתתף היא באצילות, אלא רק בהקצה התחתון לבד של המערכת הג' שבה, אך האו"א אשר הם למטה מהגרון, הנה משתתפים הם באצילות בכל המערכה הג' כולה שבהם. והרי נתבאר לנו עכ"פ כי אין בין האצילות להמ"ס שבא"ק ומכש"כ להאו"א שבא"ק הפסק ג' מערכות דהעסמ"ב, אלא שכל האצילות הוא אחוז ועומד לעולם בתוך ג', ולכך מתייחד הא"ס באצילות ביחוד גמור, עד שהוא והם חד ממש, והוא סוד מאמרם ז"ל שכל פחות מג' כלבוד דמי וכנ"ל סוף סי' י"ג²⁷¹.

והנה כל מה שאמרנו מבנין האצילות שהוא מהמערכה הג' שבהאו"א, הרי היה כל דברינו בזה רק מהמציאות האורות דהדר ומהיטבאל לבד, וצריכים אנו לבאר ג"כ בענין האורות דהנקודות סדר ריחוקם וקירובם להאו"א שבא"ק, הן קודם התיקון והן לאחר התיקון. אך נקדים מקודם הקדמה אחת והוא זה, כי דע שכל הנקודות כולם אשר הם העסמ"ב דסי' ח', והעסמ"ב דסי' י"א, והנה אמרנו שם ושם כי הנה הם מהחיצוניות דשם ב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד ושבסי' ט' אות ל"ו, וכמו שמבואר בכל דברינו שם, אמנם בפרטיות ובעומק, הנה הם רק החיצוניות דהב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח ושבסי' י' אות מ', כי כל העסמ"ב דסי' ח' הם רק החיצוניות דהב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח, וכל העסמ"ב אשר בסי' י"א הם רק החיצוניות דהב"ן אשר בסי' י' אות מ'. והוא במה שידוע שכל האורות דהמהיטבאל הם הט"ר דב"ן, וכל האורות

דהנקודות הם המלכיות דב"ן, שהוא החיצוניות. וא"כ נמצא שכל העסמ"ב אשר בסי' ח', שהם אורות דהמלכי יושר דהנקודות אשר מהאבא שבא"ק, הנה הם רק החיצוניות והמלכיות דהב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח, שהוא האור דהמהיטבאל שמהאבא שבא"ק. וכן כל העסמ"ב אשר בסי' י"א שהם האורות דמלכי העגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים, והם מהאימא שבא"ק, הנה הם רק החיצוניות והמלכיות דהב"ן אשר בסי' י' אות מ', שהם האורות דהמהיטבאל שמהאימא שבא"ק. והנה השמות ב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח ושבסי' י' אות מ', הרי ביארנו שם שהם ירדו כולם באצילות לאחר התיקון, כי הם האורות דהמהיטבאל דהאצילות אשר מהאור"א שבא"ק, משא"כ כל העסמ"ב אשר בסי' ח' ושבסי' י'²⁷², שהם הנקודות דהעגולים ויושר אשר מהאור"א שבא"ק, הרי אמרנו שם כי הם נתחלקו בהעקודים ובהאור"א עצמן, ולא ירדו למטה מהטבור אלא רק השמות ב"ן שבהם לבד, שהוא הב"ן שבסי' ח' אות ל"ב ושבסי' י"א אות מ"ד.

והרי לנו גודל החילוק מעולם הנקודות לאחר התיקון, כי לבד מה שכל העסמ"ב כולן אשר בסי' ח' ושבסי' י"א הם רק החיצוניות והמלכות לחוד מהב"ן דסי' ז' ודסי' י', הנה לא ירדו למטה גם כל אותן החיצוניות כולן אלא רק הב"ן שלהם לבד, אבל הג' שמות עסמ"ב אשר בסי' ח' ושבסי' י"א, הרי הם נשאר מהטבור ולמעלה, וכמו שמבואר בדברינו שם. והרי היה ב' חילוקים בין עולם הנקודות להתיקון, כי כל האורות דהדר ומהיטבאל, שהם כל העסמ"ב אשר בסי' י"ב י"ג ושבסי' ז' וסי' י', הם לא יצאו אז כלל, ולא יצא בעולם הנקודות אלא רק החיצוניות דהב"ן שבסי' ז', שהוא הב"ן דב"ן והם המלכי יושר, וכן החיצוניות דהב"ן שבסי' י', שהוא הב"ן דב"ן, והם המלכי עגולים, והוא חילוק אחד. וחילוק שני הוא שגם אותן הב"ן דב"ן שיצאו, הנה לא ירדו

לב ע"א

הם כולם למטה, אלא שהעסמ"ב שבהם נשאר למעלה מהטבור בהעקודים ובהאור"א שבא"ק, וכמו שמבואר בדברינו בסי' ח' ושבסי' י"א, ולא ירד מהטבור ולמטה אלא רק הב"ן מהם לבד, שהוא הב"ן שבסי' ח' אות ל"ב ושבסי' י"א אות מ"ד ודע כ"ז, ויתבאר עוד למטה כל הענין בעומק. והנה אמרנו לעיל בסי' זה כי השמות ס"ג אשר בסי' ז' ושבסי' י', הנה הם המ"ה וב"ן מההתפשטות הראשון, אשר הוא בהאור"א עלאין וישסות שבא"ק. והשמות מ"ה אשר בסי' ז' ושבסי' י' הנה הם המ"ה וב"ן מההתפשטות השניה אשר הוא בהזו"ן של האור"א עלאין וישסות שבא"ק.

וכ"ז הוא לאחר התיקון, אמנם קודם התיקון אשר לא יצאו כל אותן הס"ג ומ"ה הפנימיים דסי' ז' ודסי' י' כלל, ולא יצא אז אלא רק החיצוניות והמלכיות של השם ב"ן שבסי' ז' אות כ"ח ושבסי' י' אות מ' כנז', והוא רק הב"ן דב"ן דאות כ"ח, והב"ן דב"ן דאות מ', א"כ הרי משמע לכאורה לפ"ז כי גם כל ההתפשטות הא' והב' דהאור"א אשר נתפשטו אז לצורך זה, הנה היה ג"כ רק מבחי' הב"ן אשר בהס"ג שבסי' ז' ושבסי' י', וכן מבחי' הב"ן אשר בהשמות מ"ה שבסי' ז' ושבסי' י', כי לאחר התיקון כאשר יצא אז כל הב"ן כולו דסי' ז' ודסי' י', הנה היה אז ההתפשטות הא' והב' דהאור"א אשר לצורכם מכל השמות דס"ג ומ"ה כולם אשר בסי' ז' וסי' י', אבל בעולם הנקודות אשר לא יצא אז אלא רק הב"ן דב"ן לבד אשר בסי' ז' וסי' י', הנה היה כמו כן ההתפשטות הא' והב' דהאור"א אשר לצורך הב"ן דב"ן ג"כ רק מבחי' הב"ן לבד דהשמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' ושבסי' י', והוא בהב"ן דהמערכה הב' שבהם. כי הרי אותן הס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' ושבסי' י', הרי הם עצמן מהמערכה הא', כי הרי הם מהד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ז', ומהד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' י', והוא מערכה הא' שבהם.

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ד
סימן יד

ואחלמה

קעז
לב ע"א - לב ע"ב

וכאשר אנו מחלקים עוד גם את הס"ג ומ"ה שבהם לדי' שמות עסמ"ב ג"כ, ואנו אומרים שהיה ההתפשטות הא' והב' דהאו"א אשר לצורך הנקודות רק מהב"ן אשר באותן הס"ג ומ"ה, הרי הוא מהב"ן דהמערכה הב' שבהם, והיה ההתפשטות הא' והב' דהאו"א שבא"ק אשר לצורך הנקודות מהב"ן דהמערכה הב' שבהס"ג ומ"ה שבסי' ז' וי' לצורך הנקודות אשר הם מהב"ן דהמערכה הב' שבב"ן דסי' ז' וסי' י'.

כן היה משמע לכאורה לומר. אך לפי האמת אי אפשר לומר כ"ז כלל, כי הרי אמרנו שגם הב"ן דב"ן אשר בסי' ז' וסי' י' אשר יצאו הם גם בעולם הנקודות, הנה לא ירדו הם כולם למטה אלא רק הב"ן מהם לבד, אבל העס"מ שלהם הוא נשאר למעלה בהעקודים ובהאו"א כנ"ל, והרי השתמשו אז הס"ג והמ"ה אשר בסי' ח' וי"א במקום הס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' ושבסי' י', ולא יצא אז כל הס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' ושבסי' י' בעולם הנקודות כלל וכלל, ר"ל אפי' הב"ן שלהם. וכן הוא באמת כי הרי כל העסמ"ב כולן אשר בסי' ז' וסי' י', הנה הם האורות דהמהיטבאל אשר מצד האו"א הכלליים שבא"ק, והוא הט"ר דב"ן אשר הם רק מאור הדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס ית"ש אשר לא נתגלה הוא בעולם הנקודות כלל, ולא היה כל ההתפשטות הא' והב' דהאו"א שבא"ק אשר לצורך הנקודות אלא רק השמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ח' אות ל' ל"א, והשמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' י"א אות מ"ב מ"ג, שהם כולם רק מהב"ן דב"ן לחוד, והיה הב' שמות ס"ג אשר בסי' ח' וי"א ההתפשטות הא' דהאו"א, שהוא ההתפשטות דהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק אשר לצורך הנקודות, והב' שמות מ"ה אשר בסי' ח' וי"א, הם היו ההתפשטות הב' דהאו"א שבא"ק שהוא ההתפשטות הזו"ן (דהאו"א שבא"ק) אשר לצורך הנקודות. ואלו הב' התפשטויות היו אז מהטבור ולמעלה, שהם שורשי דכל הנקודות אשר בהאו"א הכלליים עצמן שבא"ק, ולא ירד אז מהטבור ולמטה שהוא להמציאות דכל הנקודות ממש אלא רק הב"ן דסי' ח' והב"ן דסי' י"א שהם

הב"ן מהב"ן דב"ן, וכמו שביארנו כ"ז לעיל סי' ח' וי"א. והרי היו משתמשים אז השמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ח' וי"א להב' התפשטויות דהאו"א שבא"ק, אבל כל העסמ"ב הפנימים אשר בסי' ז' ובסי' י' הם לא יצאו בעולם הנקודות כלל, והרי נמצא כי בעולם הנקודות הנה היה גם הב' התפשטויות דהאו"א שבא"ק הכל רק מהב"ן דב"ן לבד.

ומעתה נבוא לעניינינו בביאור גודל הריחוק דהנקודות, כמה שהיו מרוחקים מהעצמות דהאו"א הכלליים שבא"ק, ופרטי החילוקים אשר היה בהם מהאורות אשר לאחר התיקון ושמע והבן עומק הדברים. ונתבונן נא, כי באם שהיה ההתפשטות הא' והב' דהאו"א שבא"ק אשר לצורך הנקודות מהב"ן אשר בהס"ג ומ"ה דסי' ז' ודסי' י', כאשר רצינו לומר בתחילה, הנה היה לפ"ז ההתפשטות הא' מהב"ן דהמערכה הב' שבס"ג דסי' ז' ודסי' י', וההתפשטות הב' הנה היה מהב"ן דהמערכה הב' שבמ"ה דסי' ז' ודסי' י' וכנ"ל. ובאם שהיה כן, לא היה בין הנקודות לאחר התיקון אלא רק ב' חילוקים לבד, היינו: חילוק אחד הוא, כי לאחר התיקון נתגלו האו"א הכלליים שבא"ק בהב' התפשטויות שלהם בכל השמות דס"ג ומ"ה כולן אשר בסי' ז' ובסי' י', ובעולם הנקודות לא נתגלו בהב' התפשטויות שלהם אלא רק בהשמות ב"ן לבד אשר באותן הס"ג ומ"ה דסי' ז' ודסי' י', והוא חילוק אחד. חילוק שני הוא, כי לאחר התיקון היה ההתפשטות הא' והב' שלימים מכל הד' שמות עסמ"ב כולם, אבל בעולם הנקודות לא היה כל ההתפשטות הא' והב' אלא רק מהשמות דמ"ה וב"ן לבד, והיה חסרים מהע"ב והס"ג לגמרי. והוא, כי הרי אלו הב' שמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' וסי' י', הרי אמרנו לעיל כי הם לא נשתמשו אלא רק לאורות דהמ"ה וב"ן לבד אשר בהב' התפשטויות דהאו"א הכלליים שבא"ק, אמנם לאחר התיקון הנה נשלמו בהע"ב וס"ג ג"כ ע"י השמות דס"ג ומ"ה אשר בסי' י"ב ודסי' י"ג וכנ"ל בדברינו, והרי היו שלמים הב' מיני התפשטויות בכל הד' שמות עסמ"ב כולם, אבל

בעולם הנקודות אשר לא יצאו אז כל העסמ"ב דסי' י"ב ודסי' י"ג כלל וכלל, כי הרי הם רק האורות דמלך הדר אשר יצא רק בעת התיקון דוקא, וא"כ הרי יהיה נמצא כי היה כל ההתפשטות הא' והב' אשר להנקודות רק בהגילוי דמ"ה וב"ן לבד, והיו חסרים מהשמות דע"ב וס"ג מכל וכל. והרי הוא ב' חילוקים שהוא ב' חסרונות אשר היה בההתפשטות הא' והב' דלהנקודות ממה שהיה אח"כ לאחר התיקון, וכ"ז הוא באם שהיה התפשטות הא' והב' אשר בהאור"א הכלליים שבא"ק לצורך הנקודות מהב"ן דהס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' וסי' י' וכמו שרצינו לומר בתחילה לכאורה וכנ"ל.

אך הרי אמרנו כי האמת לא כן הוא, כי גם כל העסמ"ב כולם אשר בסי' ז' וסי' י', הנה גם הם לא נתגלו כלל בהאור"א הכלליים שבא"ק אלא רק בעת התיקון דוקא, אבל לא בעולם הנקודות כלל, ולא יצא בעולם הנקודות אלא רק הב"ן דב"ן לבד, שהוא הב"ן דמערכה הב' אשר בהב"ן דסי' ז' ודסי' י' דההתפשטות הג'. ור"ל, כי הרי אמרנו שלא יצא בעולם הנקודות אלא רק העסמ"ב דסי' ח' ודסי' י"א, אשר הם מהחיצוניות דהב"ן שבסי' ז' ושבסי' י', והווי כל העסמ"ב דסי' ח' הב"ן דב"ן שבסי' ז', והוא המערכה הב' שבו, וכל העסמ"ב דסי' י"א הווי הם הב"ן דב"ן דסי' י', שהוא המערכה הב' שבו. (כי הנה כל הב"ן כולו דסי' ז' ודסי' י' הנה הם השמות ב"ן דהמערכה הא' שבהם, כי הרי הם ממערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ז' כולו ואשר בכל הסי' י' כולו, וכאשר אנו מחלקים עוד את השמות ב"ן שבהם ג"כ לד' שמות עסמ"ב, הנה הוא מערכה הב' אשר באותן הב"ן, וכשאנו אומרים שלא יצא בעולם הנקודות אלא רק הב"ן שבב"ן דסי' ז' ודסי' י', הרי נמצא שלא יצא אלא רק הב"ן דהמערכה הב' דהב"ן שבסי' ז' ודסי' י'). וכבר אמרנו לעיל בדברינו שכל הב"ן דסי' ז' ודסי' י' הם לאחר התיקון מההתפשטות הג' דהאור"א שבא"ק אשר ירדו למטה מהטבור ובמציאות האצילות ממש, וכמו שבארנו לעיל שכל האצילות נבנה ונעשה

מהד' שמות ב"ן אשר בסי' ז' י' י"ב י"ג, ואלו הד' שמות ב"ן הם ההתפשטות הג' דהאור"א הכלליים שבא"ק, כי הב' התפשטויות הראשונים נשארו לעולם מהטבור ולמעלה, וכמו שמבואר כ"ז בדברינו לעיל. וא"כ הרי היו כל אותן הב"ן כולן אשר בסי' ז' ובסי' י' רק מההתפשטות הג' אשר לאחר התיקון, וא"כ נמצא כי בעולם הנקודות אשר לא יצא אז אלא רק הב"ן דב"ן לבד אשר מסי' ז', וכן הב"ן דב"ן לבד אשר מסי' י', א"כ הרי הם הב"ן מהמערכה הב' שבב"ן דההתפשטות הג'. והנה אמרנו ג"כ כי אותן הב"ן דב"ן הם נתחלקו ג"כ לד' שמות עסמ"ב, והם העסמ"ב דסי' ח' והעסמ"ב דסי' י"א, והרי נתחלקו הם ג"כ עוד למערכה הג', ואמרנו כי הס"ג והמ"ה שבהם, שהוא הס"ג והמ"ה אשר בסי' ח' ובסי' י"א, הם השתמשו בעולם הנקודות להב' התפשטויות הא' והב' דהאור"א הכלליים שבא"ק, והיו אלו הב' התפשטויות בעולם הנקודות למעלה מהטבור דא"ק, כי השם ס"ג אשר בסי' ח' וסי' י"א, הם היו אז לההתפשטות הא', שהוא מאור"א עלאין וישסו"ת. והשם מ"ה אשר בסי' ח' וי"א, הם היו אז ההתפשטות הב' אשר הוא מהזו"ן שבאור"א וישסו"ת שבא"ק. ונמצא לפ"ז כי הס"ג דמערכה הג' אשר בההתפשטות הג', הנה השתמש הוא בעולם הנקודות במקום הס"ג דמערכה הא' אשר בההתפשטות הא' דלאחר התיקון. כי הרי לאחר התיקון הנה היה ההתפשטות הא' אשר הוא מאור"א עלאין וישסו"ת, השמות ס"ג דסי' ז' ודסי' י' שהם הס"ג דמערכה הא' שבהם, אבל כל העסמ"ב כולן אשר בסי' ח' וי"א, הנה ירדו הם כולן לאחר התיקון רק מהטבור ולמטה וכנ"ל סוף סי' י"ג, והיו הם מההתפשטות הג' שהוא מהשמות ב"ן הכלליים דסי' ז' ודסי' י' אשר ירדו הם כולם לאחר התיקון מהטבור ולמטה, שהוא ההתפשטות הג' וכנ"ל. אך בעולם הנקודות הנה לא יצאו אז כל הד' שמות עסמ"ב הפנימיים אשר בסי' ז' וסי' י', הנה לא יצאו הם כלל, ולא יצא אז אלא רק הב"ן דב"ן לבד אשר בסי' ז' וסי' י'. וגם הם לא ירדו אז כולן למטה, אלא שהג' שמות עסמ"ב

לב ע"ג

לשם שבו

דרושי עולם התווה ח"א ◊ דרוש ד
סימן יד

ואחלמה קעט

לב ע"ג - לב ע"ד

שבהם נשאר מהטבור ולמעלה, כי הע"ב הוא היה שרשן שבהעקודים, והס"ג הוא היה שרשן שבאו"א עלאין וישסו"ת, והוא מה שאנו קוראין (עתה ר"ל בסי' זה) בשם ההתפשטות הא' שלהם, כי הוא גילויים הראשון אשר נתגלה האו"א עלאין וישסו"ת לצורך תוצאות כל המציאות דהנקודות, והמ"ה הוא היה שרשן שבהזו"ן דהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק, שהוא מה שאנו קוראין עתה בשם ההתפשטות השני, ולא ירד למטה מהטבור אלא רק הב"ן לבד אשר בסי' ח' וי"א. והרי נמצא כי מה שירד לאחר התיקון כולו למטה שהוא ההתפשטות הג' כנ"ל, הנה בעולם הנקודות נשאר העס"מ אשר בו רק מהטבור ולמעלה, והיה הס"ג שבו שהוא הס"ג דמערכה הג' שבהתפשטות הג', הנה היה עומד ומשתמש הוא בעולם הנקודות להתפשטות הא', והמ"ה שבו היה עומד הוא ומשתמש בעולם הנקודות להתפשטות הב', אבל לאחר התיקון הרי היה ההתפשטות הא' מהס"ג דהמערכה הא', וההתפשטות הב' היה לאחר התיקון מהמ"ה דהמערכה הא'. ונמצא כי במקום הס"ג דהמערכה הא' שבהתפשטות הא' אשר לאחר התיקון, היה עומד במקומו בעת עולם הנקודות רק הס"ג דהמערכה הג' שבהתפשטות הג' (ר"ל כי הרי לאחר התיקון נעשה כ"ז רק להתפשטות הג', ובעולם הנקודות היה הוא להתפשטות הא'), ובמקום המ"ה דהמערכה הא' שבהתפשטות הב' אשר לאחר התיקון, היה עומד במקומו בעת עולם הנקודות המ"ה דהמערכה הג' שבהתפשטות הג'. וכ"ז הוא משום כי בעולם הנקודות לא יצאו אז כל העסמ"ב הפנימיים, שהם העסמ"ב דכל המערכה הא' אשר בסי' ז' ובסי' י', הנה לא יצאו הם אז כלל ולא יצא אז אלא רק הב"ן דב"ן שבסי' ז', והב"ן דב"ן שבסי' י', שהוא מערכה הב' אשר מההתפשטות הג' שלאחר התיקון, והם נתחלקו עוד לעסמ"ב ג"כ, שהוא מערכה הג' שבהם, ומהם נעשה אז כל הג' התפשטויות כולם. והב' התפשטויות הראשונים מהם היו מהטבור ולמעלה, והג' ירד מהטבור

ולמטה, שהוא הב"ן דסי' ח' ודסי' י"א, ומהם היה כל המציאות דכל הנקודות כולם וכנ"ל.

והרי נמצא כי במקום ההתפשטות הא' של הס"ג דהמערכה הא' אשר לאחר התיקון, היה תחת זה בעולם הנקודות הס"ג דהמערכה הג' שבהתפשטות הג', ובמקום ההתפשטות הב' של המ"ה דהמערכה הא' אשר לאחר התיקון, היה תחת זה בעולם הנקודות המ"ה דהמערכה הג' דהתפשטות הג'. והם היו משתמשים בעולם הנקודות לגילוי השרשים דמ"ה וב"ן לבד, כי השמות ס"ג אשר בסי' ח' וי"א, הרי הם היו רק גילוי השרשים דמ"ה וב"ן אשר בהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק, והם היו אז ההתפשטות הא' לצורך הנקודות אשר היו ג"כ רק מבחי' מ"ה וב"ן דהב"ן לבד (וכמ"ש הרב בשבירת הכלים פ"ח), והשמות מ"ה אשר בסי' ח' וי"א היו גילוי השרשים דמ"ה וב"ן אשר בהזו"ן דהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק, והם היו אז ההתפשטות הב' לצורך הנקודות, אשר היו ג"כ רק מבחי' המ"ה וב"ן דהב"ן לבד, והיו חסרים מהע"ב וס"ג מכל וכל, ר"ל גם במציאות הב"ן דב"ן אשר היו אז, ולכך היו כל גילוי שרשיהם אשר בהאו"א הכלליים שבא"ק, שהוא הב' התפשטויות הנזכרים, היה ג"כ רק מהב"ן דב"ן לבד, ומהמ"ה וב"ן שבו, והיינו השמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ח' וסי' י"א, שהם רק מהב"ן דב"ן לבד ובהגילוי דהמ"ה וב"ן לבד, והב"ן כ"ז היטיב.

והנה נתבאר לנו מכ"ז גודל הריחוק דהנקודות מעצמות העיקרי דהאו"א הכלליים שבא"ק, כי היו בריחוק מקום ולמטה מג' מהם. כי הרי אמרנו שהיה חסר בעולם הנקודות כל העסמ"ב הפנימיים אשר בסי' ז' ובסי' י', כי הם העסמ"ב דאור הדעת עלאה אשר לצורך המהיטבאל, אשר הוא עם כל האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר, שהם העסמ"ב אשר בסי' י"ב וי"ג הנה לא יצאו הם כולם אלא רק בעת התיקון דוקא כנודע, ולא היו כל הנקודות וכן כל שרשיהם העליונים אשר בהעקודים ובהאו"א

הכלליים שבא"ק אלא רק מהב"ן דב"ן לבד אשר בסי' ז' ובסי' י', והוא מהמערכה הב' דהב"ן שלהם כנ"ל, ומהם נעשה כל העסמ"ב דסי' ח' ודסי' י"א כנז'. והרי נמצא כי היה כל המציאות דהנקודות כולם עם שרשיהם העליונים ג"כ רק למטה מג' הגילויים הפנימיים שבהאו"א הכלליים שבא"ק, כי הרי גילויים הפנימיים הנה הוא השמות סמ"ב אשר בסי' ז' וסי' י', כי מהם היה נעשה כל הג' התפשטויות שלהם בצירוף הג' שמות סמ"ב אשר בסי' י"ב וי"ג, וכמו שביארנו לעיל, אבל כל הנקודות הרי היו רק מהחיצוניות דהב"ן, שהוא הב"ן דב"ן שבסי' ז' וסי' י', שהוא רק בחי' המערכה הב' מאותן הב"ן, וא"כ הרי היו כל הנקודות רק למטה מג' מהאו"א, כי הרי העצמות העיקרי דהאו"א הכלליים שבא"ק, הנה הם השמות ס"ג אשר בסי' ו' אות כ"ב ושבסי' ט' אות ל"ד וכנ"ל, וגילויים אשר לצורך המציאות דהאצילות הנה הם השמות סמ"ב אשר בסי' ז' י' י"ב י"ג. ומאחר שכל הנקודות הנה היו למטה מכל אלו השמות סמ"ב, כי כל אלו השמות סמ"ב הם כולם פנימיים, אשר לא יצאו הם בעולם הנקודות כלל כנז', א"כ הרי היו הם בריחוק מקום מהם ולמטה מג' מכל עצמותן העיקרי דהאו"א הכלליים שבא"ק (וע' עוד בזה בכללי התפשטות והסתלקות כלל יח ענף י בהקדמה לסי' ח שם ע"ש). ומשום כ"ז הנה יצאו כל הנקודות חסרים מאור העליון הרבה, ועי"ז יצא מהם אח"כ כל עניני דעולם התווה.

והנה נתבאר מדברינו אשר בכל הסי' הזה כי השתלשלות כל הנקודות כולם, וכן כל האורות דהתיקון כולו, שהם המציאות דכל האצילות בכלל, הנה היה סדר יציאתם מהאו"א שבא"ק על אותו הסדר ממש אשר ביארנו מסי' ו' עד סוף סי' י"ג בהשתלשלותם אשר מהמ"ס

שבא"ק. כי כל אותן האורות דעסמ"ב אשר ביארנו מסי' ו' עד סוף סי' י"ג הנה הם כולם כפולים, כי אחד הוא בבחי' הארת המ"ס עצמו שבא"ק, שהוא הא"א שבא"ק אשר מתפשט הוא ג"כ באורו ומאיר עד סוף אצילות כולו, כי על ידו הוא היחוד דאור א"ס שבאצילות. והשני הוא האור דהאו"א שבא"ק אשר על ידם יצא כל המציאות דהאצילות העיקרי על מדרגתה. ושניהם הם מתפשטים בסדר אחד, אלא שהארת הא"א הוא בפנימיות ולבחי' אור א"ס, ואור האו"א הוא למציאותן העיקרי ממש וכמו שכתבנו לעיל סי' א' ובסי' ח', והארכנו בזה יותר בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף י.

וכן הוא ג"כ כי כל מה שכתבנו מהעסמ"ב אשר בהאו"א שבא"ק ובכל בחי' הג' גילויים שבהם, הן בעולם הנקודות והן לאחר התיקון, הנה היה כ"ז בפרטיות בהאבא הכללי בפנ"ע ובאימא הכללי בפנ"ע, וכמו שביארנו כ"ז ג"כ בכללי התפשטות והסתלקות שם בסי' י"ד ובסי' ט"ו. אך כאן דברנו בקצרה וכללנו שניהם בחד, ומה גם כי הרי ידוע הוא שעוצם יחודם הוא גדול למאד. והרוצה לרוות צמאונו יעיין בדברינו שם וימצא כמה חידושים אשר לא כתבנו כאן, וכן יש כאן ^{לג ע"ב} כמה חידושים אשר לא כתבנו שם, כי כתבנו בכל א' לפי עניינו, וכפי מה שהעיר ממרום רוח עלינו. אמנם ראינו עוד לכתוב בפרטיות את כל חלקי האורות אשר מאבא שבא"ק, וכל חלקי האורות אשר מהאימא שבא"ק, הן האורות דהנקודות, שהם המלכין קדמאין דכל א', והן האורות דהתיקון שהם חלקי דהדר ומהיטבאל דכל א' ^{לג ע"ב} שמותם ובחינתם בכל א' בפנ"ע, וכן התייחסם כל א' בערך חבירו. והגם שכבר מתבאר כ"ז לעיל סי' י"ג, עכ"ז נכתוב את כל א' בפרט ובמדור בפנ"ע כי בזה מתיישב בלב המעיין יותר היטיב ונייחד לזה סי' בפנ"ע.

סימן טו

ביאור האורות דהמלכין קדמאין וכן כל חלקי הדר ומהיטבאל אשר מהאבא הכללי שבא"ק שורשם ותוארם ושמותם

לג ע"א

(נז)	(נח)	(נט)
חלק המלכין קדמאין שמהאבא הכללי שבא"ק הנה יש להם ב' תוארים בשורשם שהם דבר והפוכו, היינו: כי הם מהמ"ה והם מהב"ן, והם ע"י זווג ושלא ע"י זווג. וכן להם ו' שמות ותוארים שהם דבר והפוכו, היינו: שהם יושר ועגולים, והם זכר ונוק', והם מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן, והם פנימי וחיצוני, והם קדמאין והם אור חדש, וכן הם מתוקנים ואינם מתוקנים	חלק הדר שמהאבא הכללי שבא"ק הוא מאור הדעת עלאה העיקרי אשר מרזא דא"ס ית"ש, והוא כולו חד לעולם, ונקרא רק בשם מ"ה דמ"ה ולא נשתנה שמו לעולם, ובהצטרף עמו חלק הדר שמהאימא הכללי שבא"ק נקראו שניהם בשם מ"ה הכללי דהתיקון	חלק המהיטבאל אשר מהאבא הכללי שבא"ק הוא ג"כ מאור הדעת עלאה, ושורשו הוא אחד ושמותיו הם שניים, היינו: ט"ר דב"ן ונוק' דיושר, ובהצטרף עמו חלק המהיטבאל אשר מהאימא הכללי שבא"ק נקרא הוא נגדה בשם ב"ן היושר דהמ"ה או בשם מ"ה דב"ן היושר, שהוא בחי' הזכר והז"א שבהנוק' דיושר. וכן בהצטרף עמהם כל אורות הנקודות והנבררים מהמלכין קדמאין, אז נקראו כולם יחד בשם הב"ן הכללי, אמנם כל חלקי המהיטבאל דהאז"א הנז' נקראו בערכם בשם ב"ן הכללי דהמ"ה או בשם מ"ה דב"ן הכללי

ביאור האורות דהמלכין קדמאין וכן כל חלקי הדר ומהיטבאל אשר מהאימא הכללי שבא"ק שורשם ותוארם ושמותם:

(ס)	(סא)	(סב)
חלק המלכין קדמאין שמהאימא הכללי שבא"ק הנה הם רק מהב"ן העיקרי, ויצאו שלא ע"י זווג כלל, והם העגולים העיקרי, והם רק מבחי' נוק', והם הב"ן דב"ן לבד, והחיצוניות ממש, והם המלכין קדמאין שלא ניתוסף ולא נתחדש בהם דבר, ויצאו שלא מתוקנים לגמרי	חלק הדר שמהאימא הכללי שבא"ק הוא ג"כ מאור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש, ונקרא ג"כ בשם מ"ה דמ"ה דהאימא הכללי שבא"ק. אמנם הנה הוא למטה במדרגה מחלק הדר שמהאבא הכללי, ונקרא בערכו רק בשם ב"ן דהמ"ה הכללי. והנה הוא יצא ביחד עם חלק הדר שמהאבא הכללי, והם שניהם אור אחד שהוא המ"ה הכללי אשר יצא בעת התיקון	חלק המהיטבאל אשר מהאימא הכללי שבא"ק הוא ג"כ מאור הדעת עלאה, והוא הט"ר דב"ן והנוק' דיושר שמהאימא, והוא הב"ן דהמ"ה שבה, אך בערך המהיטבאל דהאבא נקרא בשם ב"ן דב"ן דהיושר. אמנם שניהם, ר"ל המהיטבאל דהאבא עם המהיטבאל דהאימא הם נעשים לחד ממש, והם הנוק' דהיושר הכללי אשר יצא בעת התיקון

והוא פנימי וחיצוני, כי הוא הב"ן פנימי כנז' ועיקרו הוא נשאר מבפנים, אלא שיצא הארתו לחוץ ג"כ דרך הטבור ויסוד וצפרני רגליים, והוא האור חדש שנתחדש ונולד גם בעולם הנקודות ע"י זווג כנז'. וכן הוא ג"כ, כי כל אור הנמשך ע"י זווג הנה ניתוסף בו מלמעלה אור וברכה על עצמותו העיקרית שבו ונעשה לפנים חדשות לגמרי, ולכך נקרא בשם אור חדש. ועכ"ז הרי הוא מהמלכין קדמאין, כי הם המלכי יושר דהנקודות שמהאבא הכללי שבא"ק, וכל מה שיצא בעולם הנקודות נקראו בשם קדמאין כי הם מעולם הקדם (להעולם של עתה).

והנה מכיון שעד הטבור נמשכו ע"י זווג, הנה היו מתוקנים קצת כי היו נמתקים ומבוססים ע"י האורות שלמעלה שיצאו מהם, ולכך היו מאירים הם להנקודות דהעגולים שיצאו מהעינים, והיו מתבסמים על ידיהם לצאת למלוכה כרגע, וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ב) וכנודע. אמנם משום שמהטבור ולמטה היה יציאתם שלא ע"י זווג, לכך לא נתקנו לגמרי, והיה גם בהם כל הענין דמקרה המלכים וכנ"ל דרוש ג'.

והנה הגם שאמרנו שהם המלכי יושר, עכ"ז הנה לאחר התיקון כאשר יצא המ"ה הכללי והט"ר דב"ן שמאבא, נעשו כל המלכי יושר דהנקודות להחיצוניות שלהם ולבחי' עגולים להם, כי בערך הט"ר דהב"ן דהיושר דלאחר התיקון, שהוא הפנימי והיושר העיקרי, נחשבו כל המלכי יושר דהנקודות להחיצוניות שלהם ולבחי' עגולים להם. [כי הם יסודם הראשון, כי כל הנקודות הם השורשים והיסודות לכל המציאות שלאחר התיקון, ולכן הם עגולים ע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם עגולים, כי הם מקיפים וסובבים לכל פרטי המציאויות כולם, ומשום שכל התהוותם וקיומם והנהגתם נמשך דרך הם והבן וכמו שיתבאר כ"ז לקמן].

ביאור כל הדברים הללו הוא ע"פ מה שביארנו בכל דברינו הקודמים, כי הנה המלכין קדמאין דאבא הכללי שבא"ק, הנה הם הב"ן שבסי' ח' אות ל"ב אשר הוא מהחיצוניות דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד, הנמשך מהשם מ"ה אשר בסי' א' אות ג'. אמנם לאחר התיקון הנה יצאו וירדו למטה כל העסמ"ב כולן שבסי' ח', וכנ"ל בדברינו בסי' י"ג וי"ד. וא"כ נמצא כי בעולם הנקודות הרי היה רק הב"ן דב"ן לבד, שהוא הב"ן דסי' ח' אשר הוא מהב"ן דסי' ו'. ועכ"ז, הרי אמרנו כי שורשו הראשון הנה הוא מהמ"ה דסי' א', וא"כ הרי ראוי לקרותו בשם ב"ן דב"ן על שם שהוא הב"ן דסי' ח' היוצא מהב"ן דסי' ו', וכן ראוי לקרותו בשם ב"ן דמ"ה על שם שורשו הראשון שהוא מהמ"ה דסי' א'. משא"כ המלכין קדמאין דהאימא שבא"ק הנה הם מהב"ן דסי' י"א אות מ"ד, אשר הוא מהחיצוניות דב"ן דסי' ט' אות ל"ו הנמשך מהשם ב"ן אשר בסי' א' אות ד', וא"כ הרי הוא כולו רק מבחי' הב"ן דב"ן לבד.

וכבר אמרנו לעיל דרוש ב' ג' כי הנה המלכין קדמאין דהאבא הכללי שבא"ק הנה הם המלכי יושר דהנקודות, ותחילת מציאותם הנה הוא ע"י זווג, כי הם האור חדש שאמר הרב בנקודות (פרק ב) אשר נתחדש ונולד מהזווג דהע"ב והס"ג שבהגלגלתא, וירד דרך פנימיות א"ק ודרך פנימיות האבא שבו עד מקום הפרסא שבא"ק, ודחק את הפרסא ויצא דרך בו ומשם ולמטה מהטבור ויסוד וצפרני רגליים, ועיקר אורו נשאר לפנים והוא הב"ן פנימי שאמר הרב בטנת"א (פרק א בהמ"ב שם) וכן בנקודות (פרק ב) ובשבירת הכלים (פרק ו).

והנה עד הטבור היה מציאותו והמשכתו מלמעלה ע"י הזווג שבכל העליונים, אך מהטבור ולמטה היה חסר בו הזווג אשר מהאור"א וכנ"ל דרוש ב'. וא"כ נמצא שהוא יצא ע"י זווג ושלא ע"י זווג.

והרי נתבאר בכ"ז כל מה שכתבנו באות נ"ז בענין המלכין קדמאין שמהאבא, כי הם מהמ"ה והם מהב"ן, וע"י זווג ושלא ע"י זווג, והם יושר ועגולים, ופנימי וחיצוני, וקדמאין ואור חדש, ומתוקנים ואינם מתוקנים, וכן הם זכר ונוק', ומ"ה דב"ן וב"ן דב"ן. כי משום שהם מהאבא שבא"ק, הנה הוו הם בערך המלכי עגולים שמהאימא שבא"ק לבחי' הז"א דהנקודות, שהוא המ"ה דב"ן, כי כל הנקודות הרי הם מהב"ן כנז', והוה הז"א דהנקודות להמ"ה דב"ן וכמ"ש הרב בשבירת הכלים (פרק ח) אך בערך המ"ה הכללי והט"ר דב"ן שמהאבא שבא"ק אשר יצא לאחר התיקון, הוו גם המלכי יושר דהנקודות רק לבחי' נוק' להם ולב"ן דב"ן, כי הט"ר דב"ן אשר לאחר התיקון הם רק הב"ן דהמ"ה, או מ"ה דב"ן שהוא בחי' זכר להמלכי יושר דהנקודות וכמו שיתבאר.

אמנם המלכין קדמאין דהאימא הכללי שבא"ק, שהם כל הנקודות דהעגולים אשר יצאו מהעינים שבא"ק, והם מהב"ן דסי' י"א אות מ"ד היוצא מהחיצונית דהב"ן שבסי' ט' אות ל"ו, הנמשך מהב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד', והרי נמשך מציאותן הכל רק מבחי' ב"ן לבד, והנה הם הב"ן דב"ן ממש מכל הצדדים, והם עיקרן דהנקודות כמ"ש הרב בטנת"א פרק א' בהמ"ב (שם) והם העגולים העיקרי, כמ"ש הרב בנקודות (פרק א), והם יצאו שלא ע"י זווג כלל כנ"ל דרוש ב' ג'.

והנה הם בחי' הנוק' להמלכי יושר הנ"ל, שמהאבא שבא"ק שהם הז"א כנ"ל, אמנם לא היה זווג ביניהם כלל, וכן לא נתייחדו ולא נתקשרו יחד, אך הארה וביסוס קצת היו מקבלים מלכי העגולים מהמלכי יושר עכ"פ, וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ב) וכמו שבארנו כ"ז לעיל בדרושים הקודמים.

והנה המלכי עגולים הם החיצוניות לכל, וכן נקראים בשם הב"ן החיצוני משום שלא ירד דרך פנימיות הא"ק כלל, אלא שיצא מהעינים ולחוץ וירד מהטבור ולמטה, הכל רק דרך חיצוניותו לבד דכל א"ק, והוא עומד לעולם בבחי'

החיצוניות, הן בעולם הנקודות הנה היה הוא החיצוניות להמלכי יושר, והן לאחר התיקון הנה נעשה ממנו החיצוניות דכל פרצוף, וממנו הוא סוד החשמל המבואר בדברי הרב בשער החשמל. ומשום שיצא הוא שלא ע"י זווג כלל, לכך היה הוא מחוסר תיקון לגמרי.

והנה אותן המלכים דהעגולים הם המלכין קדמאין העיקריים אשר מהם נעשה כל העולם התוהו לאחר שמיתו ונשברו, משא"כ המלכי יושר הנה היו מבוססים ומתוקנים קצת, וגם עיקרם נשאר בקדושתם ומקויימים לעולם וכנ"ל דרוש ג' סי' ב', ועכ"ז הנה השתתפו גם המלכי יושר בכל ענייני דעולם התוהו ג"כ, והוא בהעשרה הבלים אשר יצאו וירדו גם מהמלכי יושר דרך הצפרני רגליים וכמ"ש הרב בנקודות (פרק ג).

והנה המלכי עגולים הם עצמות האורות דהנה"י דהאימא שבהא"ק אשר העלתה אותן למעלה למ"ן, ולא יצאו הם ע"י זווג כלל כנז', אלא שיצאו מהעינים כמו שהם בחי' מ"ן מעצמותן, לכך לא נקראים הם בשם אור חדש כלל, כי לא נעשו לפנים חדשות כלל, ולא נתחדש בהם שום דבר מלמעלה, אלא שיצאו מהעינים כמו שעלו, והרי הם כמו שהיו מתחילה בהנה"י דהאימא גנוזים ומושרשים שם מעת אצילות הראשונה דהאימא עצמה שבא"ק, ולכן נקראים הם בשם המלכין קדמאין העיקריים כנז' כי הם אינם אור חדש כלל.

והרי נתבאר כל מה שכתבנו באות נ"ז ובאות ס' בענין המלכין קדמאין דהאור"א הכלליים שבא"ק, ועתה נבאר כל מה שכתבנו בענין האורות שלהם אשר לאחר התיקון.

כי הנה האורות דהדר ומהיטבאל הנמשך באצילות מהאבא הכללי שבא"ק, הנה הם השמות ב"ן אשר בסי' י"ב אות מ"ח ובסי' ז' אות כ"ח, והם מהשם מ"ה והפנימיות דב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ג כ"ד הנמשך מהמ"ה דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ג'. ובאשר ששורש הראשון של שניהם הנה הוא מהמ"ה דהמ"ס, לכן ראוי באמת

ג' ט"ג

יושר דהנקודות אשר הם הב"ן דהמהיטבאל, הנה הם בכחי' עגולים נגדה, כי כל ב"ן הוא חיצוניות ועגולים, כי נידון הכל בערכין, ויש לכל א' שני שמות ותוארים, אחד בערך העליון אשר למעלה הימנו ואחד בערך התחתון אשר למטה הימנו וכנודע.

וכן הוא עד"ז בהאורות דהאימא שבא"ק, כי חלקי הדר ומהיטבאל דהאצילות אשר מהאימא הכללי שבא"ק, הנה הם השם ב"ן אשר בסי' י"ג אות נ"ב והשם ב"ן אשר בסי' י' אות מ', והם מהשם מ"ה והפנימית דב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ה ל"ו הנמשך מהב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד'. ונקראו הם שניהם ג"כ בשם המ"ה הכללי שמהאימא שבא"ק, משום שהם ג"כ מאור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש, וכמו המ"ה הכללי שמהאבא שבא"ק.

ויצאו באמת שניהם יחד מיוחדים באור אחד ממש, והם בחי' החו"ג שבהאור הדעת עלאה הנז', שהוא מ"ה וב"ן. ור"ל כי הם האורות דחו"ג דהדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש הנתגלה לצורך התיקון, ונמשך מאור א"ס בהמ"ה וב"ן דהמ"ס שבא"ק. וקבלת האבא שבא"ק הוא מהמ"ה דהמ"ס, וקבלת האימא שבא"ק הוא מהב"ן דהמ"ס. אבל שניהם הם אור אחד שהוא האור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש הנתגלה לצורך המ"ה הכללי דהאצילות, אשר הוא כלול ג"כ מחו"ג. ובכללות הוא חד ונקרא בשם אחד, שהוא המ"ה הכללי, משום שהם מהמ"ה וב"ן דהמ"ס אשר האירו בעת התיקון שניהם יחד. ונקרא הכל על שם המ"ה, שהוא העיקר, כי במקום שמאיר המ"ה לא סלקא הב"ן בשמה כנודע (יהל אור ח"א יא ע"ג). אמנם בפרטות הם שתיים שהן ארבע, היינו המ"ה הכללי שמצד האבא שבא"ק הכלול מחו"ג שהם הדר ומהיטבאל, והם המ"ה וב"ן דסי' ו', וכן המ"ה הכללי שמצד האימא שבא"ק הכלול מחו"ג, שהם הדר ומהיטבאל, והם

לקרוא את שניהם רק בשם מ"ה, והנה הם המ"ה הכללי העיקרי דאצילות אשר מהאבא שבא"ק. והגם שלא ירד באצילות אלא רק השמות ב"ן דהמערכה השלישית שבהם, שהם הב"ן דסי' י"ב ודסי' ז' כנז', עכ"ז הרי הם עכ"פ מאורות המ"ה דהמ"ס שבא"ק, והוא אור המ"ה הכללי דהאבא שבא"ק המאיר באצילות. אמנם בפרטיות הרי אינו דומה הב"ן דסי' ז' שהוא מהפנימיות דב"ן שבסי' ו' אשר הוא רק מהב"ן דהמ"ה שבהמ"ס, להב"ן דסי' י"ב שהוא מהמ"ה דסי' ו', והרי הוא מהמ"ה שבהמ"ה דהמ"ס, והרי הוה הב"ן דסי' י"ב מהמ"ה דהמ"ה והב"ן דסי' ז' מהב"ן דהמ"ה, והנה הם הדר ומהיטבאל שהם בחי' זו"ן אשר בחלק המ"ה הכללי דהאצילות שמהאבא שבא"ק. והרי יש לנו בהמ"ה הכללי שמהאבא שבא"ק בחי' מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה.

והנה אורות הנקודות שהם המלכי יושר שמאבא שבא"ק אשר נכללו לאחר התיקון עם האורות דהדר ומהיטבאל, הנה נקראו הם בערכם בשם ב"ן דב"ן, כי הרי הם מהחיצוניות דהב"ן אשר בסי' ו', והרי הם הב"ן דב"ן שבסי' ו'. והגם שכל הב"ן דסי' ו' הרי הוא כולו מהמ"ה דהמ"ס, וא"כ הרי הוו הנקודות דהיושר ג"כ מהב"ן דהמ"ה, אך בערך המהיטבאל שמהאבא שבא"ק אשר הוא מהפנימיות דאותו הב"ן שבסי' ו', שהוא הט"ר דאותו הב"ן, משא"כ הנקודות דהיושר הרי הם רק מהחיצוניות שהוא המלכיות דאותו הב"ן. א"כ הרי הוו הנקודות הנז' מהמהיטבאל הנז' הב"ן (דהב"ן)²⁷³ שלה, כי הרי הם הב"ן דהמהיטבאל, והנה הם הב"ן מהב"ן דהמ"ה. והרי לנו עכ"פ בחלקי האצילות אשר מהאבא שבא"ק ג' בחי', היינו מ"ה דמ"ה, וב"ן דמ"ה, וב"ן דב"ן (ר"ל הב"ן מאותו הב"ן דהמ"ה כנז').

והנה המהיטבאל הנז' הוא הנוק' דהיושר שמהאבא שבא"ק, משא"כ המלכי